

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

L 94

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 57

28 marca 2014

Spis treści

I Akty ustawodawcze

DYREKTYWY

- ★ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji ⁽¹⁾ 1**
- ★ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE ⁽¹⁾ 65**
- ★ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE ⁽¹⁾ 243**
- ★ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego 375**

Cena: 10 EUR

(¹) Tekst mający znaczenie dla EOG

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

I

(Akty ustawodawcze)

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/23/UE

z dnia 26 lutego 2014 r.

w sprawie udzielania koncesji

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1, art. 62 oraz art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Brak na poziomie Unii jasnych przepisów regulujących udzielanie koncesji rodzi niepewność prawa oraz przeszkody w swobodnym świadczeniu usług, a także powoduje zakłócenia w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego. W rezultacie wykonawcy, a zwłaszcza małe i średnie

przedsiębiorstwa (MŚP), pozbawieni są praw przysługujących im na rynku wewnętrznym oraz tracą ważne szanse handlowe, natomiast organy publiczne mogą mieć problem z jak najlepszym wykorzystaniem środków publicznych, pozwalającym obywatelom Unii korzystać z wysokiej jakości usług po najkorzystniejszych cenach. Odpowiednie, zrównoważone i elastyczne ramy prawne regulujące udzielanie koncesji zapewniłyby skuteczny i niedyskryminacyjny dostęp do rynku wszystkim wykonawcom z Unii oraz pewność prawa, wspierając inwestycje publiczne w infrastrukturę oraz strategiczne usługi dla obywateli. Takie ramy prawne zapewniłyby także wykonawcom większą pewność prawną i mogłyby stać się podstawą i instrumentem sprzyjającymi większemu otwarciu międzynarodowych rynków zamówień publicznych i zasileniu międzynarodowej wymiany handlowej. Szczególne znaczenie powinno się przywiązywać do zwiększania możliwości MŚP w zakresie dostępu do wszystkich unijnych rynków koncesji.

- (2) Przepisy ramowe mające zastosowanie do udzielania koncesji powinny być jasne i proste. Powinny w odpowiedni sposób odzwierciedlać specyficzny charakter koncesji w porównaniu z zamówieniami publicznymi i nie powinny powodować nadmiernej biurokracji.
- (3) Zamówienia publiczne odgrywają kluczową rolę w strategii „Europa 2020” określonej w komunikacie Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowanym „Europa 2020, strategia na rzecz inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu” („strategia Europa 2020”), jako jeden z instrumentów rynkowych wykorzystywanych w celu osiągnięcia inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy jednoczesnym zagwarantowaniu najbardziej efektywnego wykorzystania środków publicznych. W tym kontekście umowy koncesji są ważnymi instrumentami długoterminowego rozwoju strukturalnego infrastruktury i usług strategicznych, przyczyniając się do osiągania postępów w zakresie konkurencji na rynku wewnętrznym, umożliwiając korzystanie z wiedzy eksperckiej sektora prywatnego oraz pomagając osiągnąć wydajność i innowacyjność.

⁽¹⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ Dz.U. C 391 z 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 11 lutego 2014 r.

- (4) Udzielanie koncesji publicznych na roboty budowlane podlega obecnie podstawowym przepisom dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾, natomiast procedura udzielania koncesji na usługi o zasięgu transgranicznym podlega zasadom Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a w szczególności zasadom swobody przepływu towarów, swobody prowadzenia działalności gospodarczej i swobody świadczenia usług, a także zasadom z nich wynikającym, takim jak zasady równego traktowania, niedyskryminacji, wzajemnej uznawalności, proporcjonalności i przejrzystości. Istnieje ryzyko niepewności prawnej związanej z rozbieżnymi interpretacjami zasad Traktatu przez ustawodawców krajowych oraz ryzyko znacznych rozbieżności między ustawodawstwem poszczególnych państw członkowskich. Ryzyko to znalazło swój wyraz w obszernym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przy czym orzecznictwo to jednak tylko częściowo porusza pewne aspekty udzielania koncesji.

Jednolite stosowanie zasad TFUE we wszystkich państwach członkowskich i wyeliminowanie rozbieżności w ich interpretacji jest zatem konieczne na poziomie Unii, aby usunąć utrzymujące się zakłócenia w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego. Byłoby ono także korzystne dla efektywności wydatków publicznych, ułatwiłoby równy dostęp MŚP do koncesji i ich sprawiedliwy udział w udzielaniu koncesji, zarówno na szczeblu lokalnym, jak i unijnym, a także wspierałoby realizację założeń polityki publicznej zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju.

- (5) Niniejsza dyrektywa uznaje i potwierdza prawo państw członkowskich i organów publicznych do określania środków administracyjnych, jakie ich zdaniem są najwłaściwsze w celu realizacji robót budowlanych i świadczenia usług. W szczególności niniejsza dyrektywa nie powinna w żaden sposób wpływać na swobodę decydowania przez państwa członkowskie i organy publiczne o bezpośrednim wykonywaniu robót budowlanych lub świadczeniu usług na rzecz ogółu społeczeństwa, czy też o zleceniu wykonywania tych robót lub świadczenia usług osobom trzecim. Państwa członkowskie lub organy publiczne powinny zachować prawo do określania i precyzowania charakterystyki usług, które mają być świadczone, w tym wszelkich warunków dotyczących jakości lub ceny tych usług – zgodnie z prawem Unii – z myślą o realizacji celów polityki w interesie publicznym.
- (6) Należy przypomnieć, że państwa członkowskie mają swobodę decydowania – zgodnie z zasadami zawartymi w TFUE dotyczącymi równego traktowania, niedyskryminacji, przejrzystości i swobodnego przepływu osób – w zakresie organizacji świadczenia usług jako usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, jako usług o charakterze niegospodarczym świadczonych w interesie ogólnym lub jako połączenia tych rodzajów usług. Należy również przypomnieć, że niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na swobodę krajowych, regionalnych i lokalnych organów publicznych w zakresie defi-

niowania, zgodnie z prawem Unii, usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, ich zakresu oraz cech usług, jakie mają być świadczone, w tym warunków dotyczących jakości usług, tak aby mogły one realizować cele polityki publicznej. Niniejsza dyrektywa nie stanowi również przeszkody dla kompetencji krajowych, regionalnych i lokalnych organów w zakresie świadczenia, zlecenia świadczenia i finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z art. 14 TFUE oraz z Protokołem nr 26 załączonym do TFUE oraz do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Ponadto niniejsza dyrektywa nie dotyczy finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i nie ma zastosowania do systemów pomocy udzielanej przez państwa członkowskie, w szczególności w dziedzinie polityki społecznej, zgodnie z unijnymi regułami konkurencji. Należy doprecyzować, że usługi o charakterze niegospodarczym świadczone w interesie ogólnym nie powinny być objęte zakresem niniejszej dyrektywy.

- (7) Należy również przypomnieć, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na ustawodawstwo państw członkowskich dotyczące zabezpieczenia społecznego. Nie powinna też pociągać za sobą liberalizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym – zarezerwowanych dla podmiotów publicznych lub prywatnych – ani prywatyzacji podmiotów publicznych świadczących usługi.
- (8) W przypadku koncesji osiągającej co najmniej określoną wartość właściwe jest zapewnienie minimalnej koordynacji krajowych procedur udzielania takich koncesji w oparciu o zasady TFUE, aby zagwarantować otwarcie postępowań o udzielenie koncesji na konkurencję oraz zapewnić stosowny poziom pewności prawa. Te przepisy koordynujące nie powinny jednak wykraczać poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia wspomnianych celów, i do zapewnienia określonego poziomu elastyczności. Państwom członkowskim należy zezwolić na uzupełnienie i dalsze rozwinięcie tych przepisów, jeżeli uznają to za właściwe, zwłaszcza w celu skuteczniejszego zapewnienia przestrzegania zasad określonych powyżej.
- (9) Należy doprecyzować, że grupy wykonawców, również w przypadku gdy przyjęły one formę tymczasowego stowarzyszenia, mogą brać udział w postępowaniach o udzielenie koncesji, nie musząc jednocześnie przyjmować określonej formy prawnej. W zakresie, w jakim jest to konieczne – np. gdy wymagana jest odpowiedzialność solidarna – wymagana może być określona forma w sytuacji, gdy takiej grupie udzielona zostanie koncesja. Należy również wyjaśnić, że instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające powinny mieć możliwość jednoznacznego określenia sposobu, w jaki grupy wykonawców mają spełnić wymogi dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej, bądź kryteria dotyczące zdolności technicznej i zawodowej, które są wymagane od wykonawców uczestniczących samodzielnie. Realizacja umów koncesji przez grupy wykonawców może wymagać określenia warunków, których nie nakłada się na uczestników indywidualnych. Warunki takie, które powinny być uzasadnione obiektywnymi przesłankami i które powinny być proporcjonalne, mogłyby np. obejmować wymóg wyznaczenia wspólnego przedstawicielstwa lub głównego partnera do celów postępowania o udzielenie koncesji lub wymóg przedstawienia informacji o składzie takich grup.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114).

- (10) Należy również wprowadzić pewne przepisy koordynujące w przypadku udzielania koncesji na roboty budowlane i koncesji na usługi w sektorach energetyki, transportu i usług pocztowych ze względu na to, że organy krajowe mogą wpływać na zachowania podmiotów działających w tych sektorach, a także biorąc pod uwagę zamknięty charakter rynków, na których prowadzą one działalność, ze względu na istnienie szczególnych lub wyłącznych praw przyznawanych przez państwa członkowskie w zakresie zasilania, zapewniania lub eksploatacji sieci do świadczenia tych usług.
- (11) Koncesje są umowami o charakterze odpłatnym, poprzez które co najmniej jedna instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający powierza wykonanie robót budowlanych, lub świadczenie usług i zarządzanie nimi, co najmniej jednemu wykonawcy. Przedmiotem takich umów jest nabycie roboty budowlanej lub usługi w drodze koncesji, za które wynagrodzeniem jest prawo do eksploatacji obiektu budowlanego lub korzystania z usług lub to prawo wraz z odpłatnością. Takie umowy mogą, ale nie muszą, pociągać za sobą przekazanie własności na rzecz instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających, ale instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające zawsze osiągają korzyści z danych robót budowlanych lub usług.
- (12) Do celów niniejszej dyrektywy należy wyjaśnić, że samo finansowanie, w szczególności poprzez dotację, działalności, która jest często związana z obowiązkiem zwrotu otrzymanych kwot, które nie zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, nie jest objęte zakresem niniejszej dyrektywy.
- (13) Ponadto sytuacje, w których wszyscy wykonawcy spełniający pewne warunki mają prawo do wykonania danego zadania, bez przeprowadzania kwalifikacji, takie jak system oparty na wyborze klienta i systemy bonów usługowych, nie powinny być kwalifikowane jako koncesje, także gdy oparte są na umowach prawnych zawieranych między organem publicznym a wykonawcami. Takie systemy są zazwyczaj oparte na decyzji wydawanej przez organ publiczny, definiującej przejrzyste i niedyskryminacyjne warunki stałego dostępu wykonawców do świadczenia określonych usług, takich jak usługi społeczne, pozwalające klientom na dokonywanie wyboru takich wykonawców.
- (14) Ponadto niektóre akty państw członkowskich, takie jak zezwolenia lub licencje, na podstawie których państwo członkowskie lub jego organ publiczny określa warunki prowadzenia działalności gospodarczej, w tym warunek zakładający wykonywanie pewnego zadania, przyznawanego w normalnych warunkach na wniosek wykonawcy, a nie z inicjatywy instytucji zamawiającej ani podmiotu zamawiającego, i gdy wykonawca może swobodnie wycofać się z wykonywania robót budowlanych lub ze świadczenia usług, nie powinny być kwalifikowane jako koncesje. W przypadku takich aktów państw członkowskich mogą mieć zastosowanie szczególne przepisy dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾. W odróżnieniu od takich aktów państwowych umowy koncesji przewidują wiążące obie strony obowiązki, gdy wykonanie robót budowlanych lub świadczenie usług podlega specjalnym, określonym przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, prawnie wiążącym wymogom.
- (15) Ponadto pewne umowy, których przedmiotem jest prawo wykonawcy do eksploatacji – na mocy prawa publicznego lub prywatnego – pewnych domen publicznych lub zasobów, takich jak grunty lub wszelka własność publiczna, zwłaszcza w sektorze morskim lub w zakresie portów żeglugi śródlądowej lub portów lotniczych, na podstawie których państwo, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający ustanawia wyłącznie ogólne warunki ich wykorzystania, nie nabywając przy tym konkretnych robót budowlanych lub usług, nie powinny w rozumieniu niniejszej dyrektywy kwalifikować się jako koncesje. Jest to z reguły przypadek umów dotyczących domen publicznych lub najmu gruntu, zawierających na ogół warunki dotyczące wejścia w posiadanie przez najemcę, planowane zastosowanie gruntu, obowiązki właściciela i najemcy w zakresie utrzymania przedmiotu najmu, czas trwania najmu oraz przekazania własności właścicielowi, kwotę najmu i opłaty powiązane, które uiszcza najemca.
- (16) Ponadto umowy przyznające prawa drogi obejmujące korzystanie z nieruchomości publicznej w celu zapewnienia lub obsługi stałych linii lub sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla ogółu społeczeństwa również nie powinny być uznawane za koncesje w rozumieniu niniejszej dyrektywy, o ile te umowy nie nakładają obowiązku dostawy ani nie pociągają za sobą nabywania usług przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający dla nich lub dla użytkowników końcowych.
- (17) Umowy nie obejmujące płatności na rzecz wykonawcy i gdy wykonawca jest opłacany na podstawie taryfy regulowanej, wyliczonej tak, aby pokryć wszystkie koszty i inwestycje dokonane przez wykonawcę za świadczenie usługi nie powinny być objęte zakresem niniejszej dyrektywy.
- (18) Trudności związane z interpretacją pojęć „koncesja” i „zamówienie publiczne” spowodowały utrzymującą się niepewność prawną wśród zainteresowanych stron i były podłożem wielu wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Należy zatem doprecyzować definicję koncesji, w szczególności poprzez odniesienie do pojęcia ryzyka operacyjnego. Główna cecha koncesji, czyli prawo do eksploatacji obiektów budowlanych lub wykonywania usług, zawsze pociąga za sobą przeniesienie na koncesjonariusza ryzyka operacyjnego o charakterze ekonomicznym wiążącego się z możliwością, że nie odzyska on nakładów inwestycyjnych ani kosztów poniesionych w związku z eksploatacją obiektów budowlanych lub

⁽¹⁾ Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36).

wykonywaniem usług będących przedmiotem koncesji w normalnych warunkach działalności, nawet jeżeli części ryzyka pozostaje poddana instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający. Nie miałyby uzasadnienia stosowanie przepisów szczegółowych regulujących udzielenie koncesji, gdyby instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający uwalniał wykonawcę od wszelkich potencjalnych strat, gwarantując minimalny przychód, co najmniej równy poczynionym inwestycjom i kosztom, które wykonawca musi ponieść w związku z wykonaniem umowy. Jednocześnie należy wyraźnie określić, że jako koncesje powinny kwalifikować się pewne porozumienia, za które wynagrodzenie wypłaca wyłącznie instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający, w przypadku których odzyskanie nakładów inwestycyjnych i kosztów poniesionych przez wykonawcę w celu wykonania robót budowlanych lub świadczenia usług uzależnione jest od faktycznego popytu na daną usługę lub składnik aktywów lub ich faktycznej podaży.

- (19) W przypadku gdy regulacje sektorowe eliminują ryzyko, przewidując udzielenie koncesjonariuszowi gwarancji osiągnięcia progu rentowności inwestycji i odzyskania kosztów poniesionych na obsługę umowy, takie umowy nie powinny kwalifikować się jako koncesje w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Fakt, że ryzyko jest od początku ograniczone, nie powinien wykluczać zakwalifikowania umowy jako koncesji. Może się tak zdarzyć na przykład w przypadku sektorów o regulowanych taryfach, lub gdy ryzyko operacyjne jest ograniczone zobowiązaniami umownymi zapewniającymi częściową rekompensatę, obejmującą rekompensatę w przypadku wcześniejszego zakończenia obowiązywania koncesji z powodów przypisywanych instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu lub z powodów działania siły wyższej.
- (20) Ryzyko operacyjne powinno wynikać z czynników, które pozostają poza kontrolą stron. Takie rodzaje ryzyka, jak to związane ze złym zarządzaniem, przypadkami złego wykonania umowy przez wykonawcę lub działaniem siły wyższej nie są decydujące przy klasyfikowaniu koncesji, ponieważ te ryzyka są częścią każdej umowy, niezależnie od tego, czy chodzi o zamówienie publiczne czy o koncesję. Ryzyko operacyjne powinno być rozumiane jako ryzyko narażenia na niebezpieczeństwa rynku, które może polegać albo na ryzyku związanym z popytem lub podażą, albo na ryzyku związanym zarówno z podażą, jak i z popytem. Ryzyko związane z popytem należy rozumieć jako ryzyko związane z rzeczywistym popytem na roboty budowlane lub usługi będące przedmiotem umowy. Ryzyko związane z podażą należy rozumieć jako ryzyko związane z realizacją robót budowlanych lub świadczeniem usług będących przedmiotem umowy, w szczególności ryzyko, że świadczone usługi nie będą odpowiadać popytowi. Na potrzeby oceny ryzyka operacyjnego powinno się uwzględnić w spójny i jednolity sposób wartość bieżącą netto wszystkich inwestycji, kosztów i przychodów koncesjonariusza.
- (21) Termin „podmioty prawa publicznego” był wielokrotnie analizowany w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Wiele z jego wyjaśnień jest kluczowych dla pełnego zrozumienia tego pojęcia. Należy zatem wyjaśnić, że podmiot działający w zwykłych warunkach rynkowych, mający na celu wypracowanie zysku i ponoszący straty wynikające z prowadzenia działalności nie powinien być uważany za „podmiot prawa publicznego”, ponieważ potrzeby w interesie ogólnym, do zaspokajania których ten podmiot został założony lub zaspokajanie których jest jego zadaniem, można uważać za potrzeby o charakterze przemysłowym lub komercyjnym. Podobnie, warunek dotyczący źródła finansowania danego podmiotu także został przeanalizowany przez Trybunał, który stwierdził, że finansowany „w przeważającej części” oznacza w części większej niż połowa, oraz że finansowanie takie może obejmować wpłaty od użytkowników, które są nakładane, obliczane i ściągane zgodnie z przepisami prawa publicznego.
- (22) Właściwe jest zdefiniowanie pojęcia „praw specjalnych” oraz „praw wyłącznych”, jako że mają one zasadnicze znaczenie dla określenia zakresu stosowania niniejszej dyrektywy i dla pojęcia „podmiotów zamawiających”. Należy wyjaśnić, że podmioty, które nie są ani podmiotami zamawiającymi zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a), ani przedsiębiorstwami publicznymi, podlegają przepisom niniejszej dyrektywy tylko w zakresie, w jakim wykonują przynajmniej jeden z rodzajów działalności objętej tym zakresem na podstawie takich praw. Niemniej jednak nie będą one uważane za podmioty zamawiające, jeżeli takie prawa przyznano w drodze procedury opartej na obiektywnych kryteriach, zgodnych w szczególności z prawodawstwem unijnym, i w przypadku której zapewniono odpowiednie upublicznienie postępowania. Wspomniane prawodawstwo powinno obejmować dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE⁽¹⁾, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE⁽²⁾, dyrektywę 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾, dyrektywę 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁴⁾ oraz rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁵⁾. Należy również wyjaśnić, że powyższy wykaz aktów prawnych nie jest wyczerpujący

(1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94).

(2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 55).

(3) Dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług (Dz.U. L 15 z 21.1.1998, s. 14).

(4) Dyrektywa 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz.U. L 164 z 30.6.1994, s. 3).

(5) Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

i że prawa w dowolnej postaci, które przyznano w drodze innych procedur opartych na obiektywnych kryteriach i w przypadku których zapewniono odpowiednie upublicznienie postępowania, nie są właściwe do celów określenia podmiotów zamawiających objętych zakresem niniejszej dyrektywy.

- (23) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie wyłącznie do umów koncesji o wartości wynoszącej nie mniej niż określony próg, który powinien odzwierciedlać wyraźny transgraniczny wymiar koncesji dla wykonawców z państw członkowskich innych niż państwo członkowskie instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego. Zatem należy określić metodę obliczania szacunkowej wartości koncesji, która powinna być jednakowa dla koncesji na realizację robót budowlanych i koncesji na świadczenie usług, jako że oba rodzaje koncesji mogą zawierać elementy robót budowlanych i usług. Obliczenia powinny opierać się na całkowitym obrocie koncesjonariusza w przypadku wynagrodzenia za roboty budowlane i usługi będące przedmiotem koncesji, oszacowanym przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, bez VAT-u, za okres obowiązywania umowy.
- (24) W celu zapewnienia rzeczywistego otwarcia rynku i odpowiedniej równowagi w stosowaniu reguł udzielania koncesji w sektorach energetyki, transportu i usług pocztowych niezbędne jest określenie podmiotów należących do powyższych sektorów na innej podstawie niż ich status prawny. Należy zatem zapewnić, aby nie zostało naruszone równe traktowanie podmiotów zamawiających działających w sektorze publicznym oraz podmiotów działających w sektorze prywatnym. Należy również zapewnić, z poszanowaniem art. 345 TFUE, aby nie zostały naruszone zasady regulujące system praw majątkowych w państwach członkowskich. Z tego względu do koncesji przyznawanych przez podmioty, które wykonują jeden z wyżej wymienionych rodzajów działalności, należy stosować szczegółowe i jednolite przepisy na potrzeby realizacji takich rodzajów działalności, niezależnie od tego, czy te podmioty są organami państwowymi, lokalnymi czy regionalnymi, podmiotami prawa publicznego, przedsiębiorstwami publicznymi lub innymi podmiotami korzystającymi z praw specjalnych lub wyłącznych. Uznaje się, że podmioty odpowiedzialne w myśl prawa krajowego za świadczenie usług związanych z jednym z rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II, prowadzą taką działalność.
- (25) Należy wyjaśnić, że właściwa działalność w zakresie funkcjonowania portów lotniczych obejmuje również usługi świadczone na rzecz pasażerów, które przyczyniają się do niezakłóconego funkcjonowania obiektów lotniczych i które powinny znajdować się w dobrze funkcjonującym, nowoczesnym porcie lotniczym, takie jak sprzedaż detaliczna, usługi gastronomiczne i parking.
- (26) Niektóre podmioty aktywnie działają w sektorze produkcji, przesyłu lub dystrybucji energii cieplnej i chłodniczej. Może nie być jasne, jakie zasady mają zastosowanie odpowiednio do działań związanych z energią cieplną i chłodniczą. Należy zatem wyjaśnić, że przesył lub

dystrybucja energii cieplnej jest działalnością objętą zakresem załącznika II, i w związku z tym podmioty aktywne w tym sektorze podlegają zasadom niniejszej dyrektywy mającym zastosowanie do podmiotów zamawiających, w zakresie, w jakim kwalifikują się one jako takie. Z drugiej strony podmioty działające w sektorze energii chłodniczej podlegają zasadom niniejszej dyrektywy mającym zastosowanie do podmiotów zamawiających, w zakresie, w jakim kwalifikują się one jako takie. Należy wreszcie wyjaśnić, że koncesje udzielone na potrzeby prowadzenia działalności związanej zarówno z energią cieplną, jak i chłodniczą, powinny być analizowane w świetle przepisów dotyczących umów na wykonywanie wielu rodzajów działalności, by stwierdzić, jakie przepisy dotyczące zamówień publicznych, i czy w ogóle, mają zastosowanie do ich udzielania.

- (27) Przed przygotowaniem jakiegokolwiek zmiany zakresu niniejszej dyrektywy w odniesieniu do sektora energii chłodniczej należy przeanalizować sytuację tego sektora, by otrzymać wystarczające informacje, w szczególności dotyczące sytuacji w zakresie konkurencyjności, stopnia stosowania transgranicznych zamówień publicznych oraz opinii zainteresowanych stron. Z uwagi na fakt, że zastosowanie niniejszej dyrektywy do tego sektora mogłoby mieć znaczny wpływ na otwarcie rynku, taka analiza powinna zostać przeprowadzona podczas opracowywania oceny skutków niniejszej dyrektywy.
- (28) Należy wyjaśnić, że do celów pkt 1 i 2 załącznika II „dostawa” obejmuje wytwarzanie/produkcję, sprzedaż hurtową i sprzedaż detaliczną. Niemniej jednak produkcja gazu w postaci wydobycia jest objęta zakresem pkt 6 tego załącznika.
- (29) W przypadku zamówień mieszanych mające zastosowanie przepisy powinny być określane według głównego przedmiotu zamówienia, gdy poszczególne części składowe zamówienia nie są w obiektywny sposób możliwe do rozdzielenia. Należy zatem objaśnić, w jaki sposób instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny ustalać, czy poszczególne części można rozdzielić. Objasnienie takie powinno opierać się na stosownym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ustalenia należy dokonywać w indywidualnych przypadkach, uwzględniając nie tylko wyraźne lub domniemane zamiary instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego co do traktowania poszczególnych aspektów składających się na zamówienie mieszane jako niemożliwych do rozdzielenia, lecz także obiektywne dowody mogące uzasadnić te zamiary i określić potrzebę zawarcia umowy w sprawie jednego zamówienia. Taka uzasadniona potrzeba zawarcia umowy w sprawie jednej koncesji może zaistnieć na przykład w przypadku budowy jednego budynku, którego część ma być użytkowana bezpośrednio przez daną instytucję zamawiającą, a inna część użytkowana na zasadzie koncesji – np. poprzez udostępnienie parkingu publicznego. Należy wyjaśnić, że konieczność udzielenia jednego zamówienia może wynikać zarówno z powodów natury technicznej, jak i natury ekonomicznej.

- (30) W przypadku zamówień mieszanych, które można rozdzielić, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zawsze mogą oczywiście udzielić odrębnych zamówień na odrębne części zamówienia mieszanego; w takim przypadku przepisy mające zastosowanie do każdej odrębnej części powinny być określone wyłącznie przy uwzględnieniu cech charakterystycznych tego konkretnego zamówienia. Z drugiej strony, w sytuacji gdy instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zdecydują się udzielić zamówienia zawierającego zarówno elementy koncesji, jak i inne elementy, niezależnie od ich wartości i tego, jakiemu reżimowi prawnemu podlegałyby w innym przypadku takie elementy, zasady mające zastosowanie do takich przypadków powinny zostać wskazane. Należy przewidzieć specjalny przepis dla zamówień mieszanych obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa lub pewne części nieobjęte zakresem TFUE.
- (31) Koncesje mogą być udzielane przez podmioty zamawiające w celu spełnienia wymagań związanych z różnymi rodzajami działalności, podlegającymi ewentualnie różnym reżimom prawnym. Należy wyjaśnić, że reżim prawny obowiązujący w przypadku pojedynczej koncesji, która ma obejmować wiele różnych rodzajów działalności, powinien podlegać zasadom dotyczącym rodzaju działalności, którego dotyczy zasadniczo ta koncesja. Określenie działalności, której dotyczy zasadniczo koncesja, może być oparte na analizie wymagań, jakie musi spełniać określona koncesja, przeprowadzonej przez podmiot zamawiający w celu określenia wartości koncesji i sporządzenia dokumentów dotyczących udzielenia koncesji. W niektórych wypadkach określenie rodzaju działalności, którego dotyczy zasadniczo koncesja, może być obiektywnie niemożliwe. Należy wskazać zasady mające zastosowanie w takich przypadkach.
- (32) W niektórych przypadkach dana instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający będący organem państwowym, lokalnym czy regionalnym, podmiotem prawa publicznego lub dany związek takich podmiotów mogą być jedynym źródłem danej usługi, do której świadczenia mają wyłączne prawo zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub opublikowanymi przepisami administracyjnymi zgodnymi z TFUE. Należy wyjaśnić, że w tych sytuacjach instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający, o których mowa w niniejszym motywie, albo ich związek może takim podmiotom przyznawać koncesje bez stosowania niniejszej dyrektywy.
- (33) Należy także wykluczyć z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy pewne koncesje na usługi udzielane innym wykonawcom, jeżeli są one udzielane w oparciu o wyłączne prawo, które przysługuje wykonawcy na podstawie krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych lub opublikowanych przepisów administracyjnych i które zostało przyznane zgodnie z postanowieniami TFUE i unijnymi aktami ustanawiającymi wspólne zasady dostępu do rynku mającymi zastosowanie do rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II, ponieważ to wyłączne prawo uniemożliwia stosowanie procedury konkurencyjnej przy udzielaniu koncesji. Na zasadzie odstępstwa oraz bez uszczerbku dla prawnych konsek-
- wencji ogólnego wyłączenia z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy w przypadku koncesji, o których mowa w art. 10 ust. 1 akapit drugi, powinien istnieć obowiązek publikacji ogłoszenia o udzieleniu koncesji w celu zapewnienia podstawowej przejrzystości tego procesu, chyba że wymogi zachowania takiej przejrzystości ustanowiono w przepisach sektorowych. Aby zwiększyć przejrzystość, państwo członkowskie w przypadku przyznania wykonawcy wyłącznego prawa do prowadzenia jednego z rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II, informuje o tym Komisję.
- (34) Na potrzeby niniejszej dyrektywy pojęcia istotnych interesów w zakresie bezpieczeństwa, sprzętu wojskowego, sprzętu newralgicznego, robót i usług mających charakter newralgiczny, należy interpretować w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE⁽¹⁾.
- (35) Niniejsza dyrektywa powinna pozostać bez wpływu na możliwość wyboru przez państwa członkowskie, zgodnie z prawem unijnym, metod organizowania i kontroli działalności związanej z hazardem i zakładami, w tym poprzez zezwolenia. Należy wykluczyć z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy koncesje dotyczące działalności loterii udzielone przez państwo członkowskie wykonawcy na podstawie prawa wyłącznego przyznanego w procedurze bez ogłoszenia publicznego na mocy obowiązujących krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych lub opublikowanych przepisów administracyjnych zgodnych z TFUE. Wyłączenie to jest uzasadnione przyznaniem wyłącznego prawa jednemu podmiotowi, co wyklucza zastosowanie procedury konkurencyjnej, a także koniecznością zachowania przez państwa członkowskie możliwości regulowania sektora gier na szczeblu krajowym z powodu obowiązku ochrony porządku publicznego i społecznego.
- (36) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do niektórych usług ratownictwa, gdy te świadczone są przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym, gdyż trudno byłoby zachować szczególnie charakter takich organizacji, gdyby usługodawców trzeba było wybrać zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej dyrektywie. Wyjątku tego nie należy jednak rozciągać poza to, co jest absolutnie konieczne. Należy zatem w jasny sposób określić, że usługi transportu sanitarnego pacjentów nie powinny być objęte wyłączeniem. W tym kontekście konieczne jest ponadto wyjaśnienie, że grupa 601 nomenklatury CPV „Usługi w zakresie transportu drogowego” nie obejmuje usług transportu sanitarnego pacjentów, które znajdują się w klasie 8514 CPV. Należy zatem wyjaśnić, że usługi objęte kodem CPV 85143000-3 obejmujące wyłącznie usługi transportu sanitarnego pacjentów powinny być poddane specjalnemu reżimowi przyjętemu dla usług socjalnych i innych szczególnych usług (zwanemu dalej „łagodniejszym reżimem”). W konsekwencji mieszane umowy koncesji na świadczenie usług transportu sanitarnego pacjentów ogólnie byłyby poddane łagodniejszemu reżimowi, jeżeli wartość usług transportu sanitarnego pacjentów byłaby większa niż wartość innych usług transportu sanitarnego.

(¹) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

- (37) Należy przypomnieć, że niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie do instytucji zamawiających i podmiotów zamawiających z państw członkowskich. W związku z tym partie polityczne, nie będąc instytucjami zamawiającymi lub podmiotami zamawiającymi, nie podlegają jej przepisom. Niemniej jednak partie polityczne w niektórych państwach członkowskich mogłyby być objęte zakresem pojęcia „podmiotów prawa publicznego”. Niektóre usługi (takie jak produkcja filmów propagandowych lub produkcja propagandowych taśm wideo) są jednak tak nierozdzielnie związane z poglądami politycznymi usługodawcy, gdy są one świadczone w kontekście kampanii wyborczej, że usługodawcy są zwykle wybierani w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi udzielania koncesji. Należy też przypomnieć, że statut i finansowanie europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych podlegają innym przepisom niż przepisy określone w niniejszej dyrektywie.
- (38) Wiele podmiotów zamawiających jest połączonych w grupy gospodarcze, które mogą obejmować określoną liczbę oddzielnych przedsiębiorstw; często każde z tych przedsiębiorstw spełnia wyspecjalizowaną rolę w ogólnym kontekście grupy gospodarczej. Należy zatem wyłączyć określone koncesje na usługi i roboty budowlane udzielane przedsiębiorstwom powiązanim, których podstawowa działalność obejmuje realizowanie tego rodzaju usług lub robót na rzecz grupy, której są członkiem, a nie oferowanie ich na rynku. Należy również wyłączyć określone koncesje na usługi i roboty budowlane udzielane przez podmiot zamawiający przedsięwzięciu typu joint venture, które tworzy kilka podmiotów zamawiających w celu realizowania działań objętych niniejszą dyrektywą i do którego należy ten podmiot. Niemniej jednak należy też zagwarantować, że wspomniane wyłączenie nie będzie powodować zakłóceń konkurencji na korzyść przedsiębiorstw lub przedsięwzięć typu joint venture, które są powiązane z podmiotami zamawiającymi; należy opracować odpowiedni zestaw przepisów dotyczących, w szczególności, maksymalnych limitów, w ramach których przedsiębiorstwa mogą uzyskać część swoich obrotów z rynku i powyżej których stracą możliwość otrzymywania koncesji bez zaproszeń do ubiegania się o zamówienie, składu przedsięwzięć typu joint venture i trwałości powiązań pomiędzy tymi przedsięwzięciami oraz podmiotami zamawiającymi, które wchodzi w ich skład.
- (39) Przedsiębiorstwa powinny być uznawane za powiązane, gdy między podmiotem zamawiającym a danym przedsiębiorstwem istnieje bezpośredni lub pośredni dominujący wpływ lub gdy oba podlegają dominującemu wpływowi innego przedsiębiorstwa; w tym kontekście udział prywatny nie powinien sam z siebie mieć znaczenia. Sprawdzenie, czy przedsiębiorstwo jest powiązane z danym podmiotem zamawiającym, powinno być jak najłatwiejsze. W związku z tym, z uwagi na fakt, że ewentualne istnienie takiego bezpośredniego lub pośredniego wpływu będzie sprawdzane do celów podejmowania decyzji, czy roczne sprawozdania finansowe przedsiębiorstw i danych podmiotów powinny zostać skonsolidowane, przedsiębiorstwa powinny być uznawane za powiązane, gdy ich roczne sprawozdania finansowe są skonsolidowane. Niemniej jednak unijne zasady dotyczące skonsolidowanych sprawozdań finansowych nie mają zastosowania w pewnej liczbie przypadków, na przykład z powodu rozmiarów danego przedsiębiorstwa lub gdy nie są spełnione pewne warunki związane z ich formą prawną. W takich przypadkach, gdy nie ma zastosowania dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁽¹⁾, konieczne będzie przeanalizowanie, czy występuje bezpośredni lub pośredni dominujący wpływ, z uwzględnieniem własności, udziału finansowego lub zasad, którym podlegają te przedsiębiorstwa.
- (40) Koncesje w sektorze wodnym podlegają często szczegółowym i skomplikowanym ustaleniom, które wymagają specjalnej uwagi ze względu na znaczenie wody jako dobra publicznego o podstawowej wartości dla wszystkich obywateli Unii. Specjalne cechy tych ustaleń uzasadniają wyłączenie sektora wodnego z zakresu niniejszej dyrektywy. Wyłączenie obejmuje koncesje na roboty budowlane i usługi dotyczące zapewniania lub funkcjonowania stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją wody pitnej lub dostarczaniem wody pitnej do takich sieci. Koncesje na odprowadzanie lub oczyszczanie ścieków oraz na projekty dotyczące inżynierii wodnej, nawadniania lub odwadniania gruntów – pod warunkiem że ilość wody wykorzystywanej do celów dostaw wody pitnej stanowi ponad 20 % łącznej ilości dostępnej wody dzięki wspomnianym projektom lub instalacjom nawadniającym lub odwadniającym – również powinny być wyłączone z zakresu stosowania, o ile są one związane z wyłączoną działalnością.
- (41) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do koncesji udzielanych przez podmioty zamawiające i mających na celu umożliwienie wykonywania działalności wymienionej w załączniku II, jeżeli w państwie członkowskim, w którym tego rodzaju działalność jest wykonywana, podlega ona bezpośrednio konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony, co zostało potwierdzone na podstawie stosownej procedury przewidzianej do tego celu w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE⁽²⁾. W odniesieniu do wszystkich sektorów lub ich części, objętych niniejszą

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i uchylająca dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EEC (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (zob. s. 243 niniejszego Dziennika Urzędowego).

dyrektywą, należy zatem utrzymać procedurę, która umożliwi uwzględnienie skutków obecnego lub przyszłego otwarcia na konkurencję. Taka procedura powinna gwarantować pewność prawa zainteresowanym podmiotom, a także odpowiedni proces decyzyjny zapewniający, w ramach krótkich terminów, jednolite zastosowanie unijnego prawa w tym obszarze. Dla zapewnienia pewności prawa należy doprecyzować, że wszystkie decyzje przyjęte przed wejściem w życie niniejszej dyrektywy, podjęte na podstawie art. 30 dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾, nadal będą miały zastosowanie.

- (42) Ponieważ niniejsza dyrektywa jest skierowana do państw członkowskich, nie ma ona zastosowania do udzielania koncesji przez organizacje międzynarodowe w ich własnym imieniu i na ich własny rachunek. Należy jednak doprecyzować, w jakim zakresie niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do udzielania koncesji podlegających określonym przepisom międzynarodowym.
- (43) Udzielanie koncesji na pewne audiowizualne i radiowe usługi medialne przez dostawców usług medialnych powinno umożliwiać uwzględnianie aspektów o znaczeniu kulturowym lub społecznym, co sprawia, że stosowanie przepisów o udzielaniu koncesji nie jest właściwe. Z tych powodów należy przewidzieć wyjątek w odniesieniu do zamówień publicznych na usługi, udzielanych przez samych dostawców usług medialnych, w zakresie zakupu, opracowania, produkcji lub koprodukcji programów gotowych do użycia oraz innych usług przygotowawczych, takich jak usługi związane z pisaniem scenariuszy lub innymi rodzajami twórczości artystycznej niezbędnymi w produkcji programów. Należy także doprecyzować, że to wyłączenie powinno mieć również zastosowanie do nadawczych usług medialnych oraz usług na żądanie (usług nielinearnych). Wyłączenie to nie powinno jednak mieć zastosowania wobec dostaw urządzeń technicznych niezbędnych do produkcji, koprodukcji oraz nadawania tych programów.
- (44) Niniejsza dyrektywa nie narusza kompetencji państw członkowskich w zakresie zapewnienia finansowania publicznego nadawania w zakresie, w jakim takie finansowanie przyznaje się organizacjom nadawczym w celu wypełnienia misji służby publicznej, która została powierzona, określona i zorganizowana przez każde państwo członkowskie zgodnie z Protokołem nr 29 w sprawie systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich załączonym do TFUE oraz do TUE.
- (45) Istnieje znaczna niepewność prawna co do tego, w jakim stopniu umowy koncesji zawarte pomiędzy podmiotami z sektora publicznego powinny podlegać przepisom dotyczącym koncesji. Stosowne orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest interpretowane

w różny sposób przez poszczególne państwa członkowskie, a nawet przez poszczególne instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające. Dlatego też konieczne jest doprecyzowanie, w jakich przypadkach umowy zawierane w obrębie sektora publicznego nie podlegają obowiązkowi stosowania zasad ustanowionych niniejszą dyrektywą. Wyjaśnienie takie powinno być zgodne z zasadami określonymi w odpowiednim orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Sam fakt, że obie strony umowy są organami publicznymi, nie wyklucza jako taki zastosowania zasad ustanowionych niniejszą dyrektywą. Zastosowanie zasad ustanowionych niniejszą dyrektywą nie powinno jednak zakłócać swobody organów publicznych w zakresie wykonywania powierzonych im zadań dotyczących usług publicznych poprzez wykorzystanie ich własnych zasobów, co obejmuje możliwość współpracy z innymi organami publicznymi. Należy zagwarantować, że żadna współpraca publiczno-publiczna podlegająca wyłączeniu nie powoduje zakłócenia konkurencji w odniesieniu do prywatnych wykonawców, w zakresie, w jakim daje prywatnemu usługodawcy przewagę nad konkurentami.

- (46) Koncesje udzielone kontrolowanym osobom prawnym nie powinny podlegać procedurom określonym w niniejszej dyrektywie, jeżeli instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a), sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do tej, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami, pod warunkiem że kontrolowana osoba prawna prowadzi ponad 80 % swojej działalności, wykonując zadania powierzone jej przez kontrolującą instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez tę instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, niezależnie od tego, kto odnosi korzyści z realizacji koncesji. Wyłączenie nie powinno rozciągać się na sytuacje, gdy prywatny wykonawca ma bezpośredni udział w kapitale kontrolowanej osoby prawnej, gdyż w takich wypadkach udzielenie koncesji bez procedury konkurencyjnej zapewniłoby prywatnemu wykonawcy posiadającemu udział kapitałowy w kontrolowanej osobie prawnej nienależną przewagę nad konkurentami. Jednak z uwagi na szczególne cechy organów publicznych, do których przynależność jest obowiązkowa, jak na przykład organizacje odpowiedzialne za zarządzanie pewnymi usługami publicznymi lub świadczenie takich usług, nie powinno to mieć zastosowania w przypadkach, gdy udział konkretnych wykonawców prywatnych w kapitale kontrolowanej osoby prawnej jest obowiązkowy na mocy krajowych przepisów ustawowych zgodnych z Traktatami, pod warunkiem że taki udział nie pociąga za sobą kontroli ani blokowania i nie skutkuje decydującym wpływem na decyzje kontrolowanej osoby prawnej.

Należy zatem wyjaśnić, że decydującym elementem jest jedynie bezpośredni prywatny udział w kontrolowanej osobie prawnej. Z tego względu występowanie udziału kapitału prywatnego w kontrolującej instytucji zamawiającej lub podmiocie zamawiającym lub w kontrolujących instytucjach zamawiających lub podmiotach zamawiających nie wyklucza udzielenia zamówienia publicznego kontrolowanej osobie prawnej, bez stosowania procedur określonych w niniejszej dyrektywie, gdyż taki udział nie wpływa negatywnie na konkurencję między prywatnymi

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 1).

wykonawcami. Należy także wyjaśnić, że instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające, takie jak podmioty prawa publicznego, w których może mieć udział kapitał prywatny, powinny być w stanie skorzystać z wyłączenia z tytułu współpracy horyzontalnej. W konsekwencji, gdy wszystkie inne warunki dotyczące współpracy horyzontalnej są spełnione, wyłączenie z tytułu współpracy horyzontalnej powinno rozciągać się na takie instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające, w przypadku których umowa zawarta jest wyłącznie między instytucjami zamawiającymi lub podmiotami zamawiającymi.

- (47) Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a), powinny mieć możliwość wyboru wspólnego świadczenia usług publicznych poprzez współpracę, bez obowiązku stosowania jakiegokolwiek konkretnej formy prawnej. Taka współpraca może obejmować wszystkie rodzaje działalności związane ze świadczeniem usług oraz obowiązków nałożonych na uczestniczące instytucje lub przyjętych przez te instytucje, takich jak obowiązkowe lub dobrowolne zadania władz lokalnych lub regionalnych lub zadania dotyczące usług powierzone konkretnym organom na mocy prawa publicznego. Usługi świadczone przez różne uczestniczące instytucje lub podmioty nie muszą być identyczne; mogą się również uzupełniać. Umowy na wspólne świadczenie usług publicznych nie powinny podlegać niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że są zawierane wyłącznie między instytucjami zamawiającymi i podmiotami zamawiającymi, że realizacja takiej współpracy podlega jedynie względom interesu publicznego oraz że żaden prywatny usługodawca nie ma przewagi nad konkurentami.

By spełnić te warunki, współpraca powinna opierać się na koncepcji współdziałania. Współpraca taka nie wymaga, by wszystkie uczestniczące instytucje wzięły na siebie wykonanie głównych obowiązków umownych, o ile podjęto zobowiązania do udziału w świadczeniu danej usługi publicznej w ramach współpracy. Ponadto realizacja współpracy, w tym wszelkie przekazywanie środków finansowych między uczestniczącymi instytucjami zamawiającymi, powinna podlegać jedynie względom interesu publicznego.

- (48) Istnieją pewne przypadki, w których podmiot prawny działa – na mocy stosownych przepisów prawa krajowego – jako instrument lub służba techniczna określonych instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających i ma obowiązek wykonywania poleceń wydawanych mu przez te instytucje lub podmioty zamawiające, nie mając żadnego wpływu na wynagrodzenie otrzymywane za wykonanie tych poleceń. Ze względu na brak charakteru umownego, taki czysto administracyjny stosunek nie powinien być objęty zakresem procedur udzielania koncesji.
- (49) Należy wyjaśnić, że pojęcie „wykonawców” powinno być interpretowane szeroko, tak aby obejmowało wszelkie osoby lub podmioty, które oferują wykonanie robót budowlanych, dostawę produktów lub świadczenie usług na rynku, niezależnie od formy prawnej, którą te osoby lub podmioty wybrały do celów prowadzenia działalności. W związku z tym firmy, oddziały, jednostki zależne, spółki cywilne, spółdzielnie, spółki akcyjne, uniwersytety – publiczne czy prywatne – oraz inne

formy podmiotów powinny wszystkie być objęte zakresem pojęcia „wykonawca”, bez względu na to, czy są one „osobami prawnymi” w jakichkolwiek okolicznościach.

- (50) W celu zapewnienia odpowiedniego upublicznienia koncesji na roboty budowlane i koncesji na usługi o wartości równej pewnemu progowi lub powyżej niego udzielanych przez podmioty zamawiające lub instytucje zamawiające udzielenie tych koncesji powinna poprzedzać obowiązkowa publikacja ogłoszenia o koncesji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (51) Postępowania o udzielenie koncesji bez uprzedniego ogłoszenia, ze względu na ich niekorzystny wpływ na konkurencję, powinny być dozwolone wyłącznie w szczególnie wyjątkowych okolicznościach. Możliwość stosowania tego wyjątku należy ograniczyć do przypadków, w których od początku oczywiste jest, że publikacja ogłoszenia nie zapewni udziału większej liczby konkurentów, zwłaszcza dlatego, że obiektywnie istnieje tylko jeden wykonawca, który może wykonać daną koncesję. Niemożność udzielenia koncesji jakiemukolwiek innemu wykonawcy nie powinna zaistnieć w wyniku działań samej instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego w perspektywie przyszłego postępowania o udzielenie koncesji. Ponadto należy dokładnie ocenić dostępność odpowiednich rozwiązań alternatywnych.
- (52) Aby zapobiec izolacji rynku oraz utrudnieniu konkurencji, powinno się ograniczyć okres obowiązywania koncesji. Istnieje ponadto prawdopodobieństwo, że koncesje o bardzo długim okresie obowiązywania będą prowadzić do zamykania rynku, a tym samym utrudnić swobodny przepływ usług i swobodę przedsiębiorczości. Taki okres obowiązywania może być jednak uzasadniony, jeżeli jest on niezbędny do tego, aby umożliwić koncesjonariuszowi odzyskanie nakładów inwestycyjnych zaplanowanych na wykonanie koncesji oraz uzyskanie zwrotu z zainwestowanego kapitału. W konsekwencji w przypadku koncesji obowiązyujących dłużej niż pięć lat okres ich obowiązywania powinien być ograniczony do okresu, podczas którego koncesjonariusz może odzyskać nakłady inwestycyjne na przeprowadzenie robót budowlanych oraz świadczenie usług, a także zapewnić sobie zwrot z zainwestowanego kapitału w normalnych warunkach funkcjonowania, z uwzględnieniem szczególnych zobowiązań umownych podjętych przez koncesjonariusza, by sprostać wymogom dotyczącym na przykład jakości lub ceny zapewnianych użytkownikom. Szacunkowa ocena powinna być ważna w chwili udzielania koncesji. Powinna istnieć możliwość objęcia nią początkowych i kolejnych inwestycji uznawanych za konieczne w przypadku realizacji koncesji, w szczególności wydatków na infrastrukturę, praw autorskich, patentów, sprzętu, logistyki, zatrudnienia, wyszkolenia personelu i wydatków początkowych. Maksymalny okres obowiązywania koncesji powinien być wskazany w dokumentach koncesji, chyba że okres obowiązywania jest jednym z kryteriów udzielenia zamówienia. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny zawsze mieć możliwość udzielenia koncesji na okres krótszy niż okres konieczny do odzyskania poniesionych nakładów inwestycyjnych, pod warunkiem że powiązana rekompensata nie eliminuje ryzyka operacyjnego.

- (53) Właściwe jest wyłączenie z pełnego zakresu stosowania niniejszej dyrektywy tylko tych usług, które mają ograniczony wymiar transgraniczny, takich jak niektóre usługi społeczne, zdrowotne lub edukacyjne. Usługi te świadczone są w określonym kontekście, zróżnicowanym w zależności od państwa członkowskiego z uwagi na różne tradycje kulturowe. Należy zatem ustanowić szczególny reżim udzielania koncesji na takie usługi, uwzględniający fakt, że usługi te są nowo regulowane. Obowiązek publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego oraz ogłoszenia o udzieleniu koncesji dla każdej koncesji o wartości nie mniejszej niż wysokość prognozy ustanowionej w niniejszej dyrektywie stanowi odpowiedni sposób zapewnienia potencjalnym oferentom informacji na temat możliwości biznesowych, natomiast wszystkim zainteresowanym stronom udzielane są informacje o liczbie i rodzaju udzielonych koncesji. Ponadto państwa członkowskie powinny wprowadzić odpowiednie środki w odniesieniu do udzielania koncesji na te usługi, mające na celu zapewnienie zgodności tych postępowań z zasadami przejrzystości i równego traktowania wykonawców, a jednocześnie umożliwiające instytucjom zamawiającym lub podmiotom zamawiającym uwzględnienie specyfiki przedmiotowych usług. Państwa członkowskie powinny zapewnić, by instytucje zamawiające i podmioty zamawiające miały możliwość uwzględnienia konieczności zagwarantowania innowacyjności, a także – zgodnie z art. 14 TFUE oraz protokołem nr 26 – wysokiego poziomu jakości i bezpieczeństwa, przystępności, równego traktowania i propagowania powszechnego dostępu oraz praw użytkowników.
- (54) Ze względu na znaczenie kontekstu kulturowego oraz wrażliwy charakter tych usług, państwa członkowskie powinny dysponować szeroką swobodą w zakresie organizacji wyboru usługodawców w sposób uznany przez siebie za najbardziej odpowiedni. Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia państwowym członkowskim stosowania określonych kryteriów jakości przy wyborze usługodawców, takich jak kryteria określone w dobrowolnych europejskich ramach odniesienia na rzecz zapewniania jakości usług społecznych unijnego Komitetu Ochrony Socjalnej. Państwa członkowskie lub instytucje publiczne zachowują swobodę samodzielnego świadczenia tych usług lub zorganizowania usług społecznych w sposób niewymagający udzielania koncesji, na przykład poprzez zwykłe finansowanie takich usług lub poprzez udzielenie licencji lub zezwoleń wszystkim wykonawcom spełniającym warunki określone wcześniej przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, bez jakichkolwiek ograniczeń ani kwot, o ile system taki gwarantuje wystarczające upublicznienie i jest zgodny z zasadami przejrzystości i niedyskryminacji.
- (55) Z uwagi na konieczność właściwego uwzględniania w procedurach udzielania koncesji wymogów środowiskowych, społecznych i związanych z pracą, szczególnie ważne jest, by państwa członkowskie i instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające przyjmowały właściwe środki w celu zapewnienia zgodności z zobowiązaniami w obszarach prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, mających zastosowanie w miejscu wykonywania robót budowlanych lub świadczenia usług oraz wynikających z przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych, na szczeblu krajowym i unijnym, a także z układów zbiorowych, pod warunkiem że takie przepisy i ich stosowanie jest zgodne z prawem Unii. Podczas realizacji koncesji zastosowanie powinny mieć również zobowiązania wynikające z umów międzynarodowych ratyfikowanych przez wszystkie państwa członkowskie i wymienionych w niniejszej dyrektywie. W żaden sposób nie powinno to jednak uniemożliwiać stosowania warunków zatrudnienia korzystniejszych dla pracowników. Właściwe środki powinny być stosowane zgodnie z podstawowymi zasadami prawa Unii, w szczególności z myślą o zapewnieniu równego traktowania. Takie właściwe środki powinny być stosowane zgodnie z dyrektywą 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ w sposób zapewniający równe traktowanie oraz sposób, który nie powoduje bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji wykonawców i pracowników z innych państw członkowskich.
- (56) Powinno się uznawać, że usługi świadczone są w miejscu, w którym wykonywane są charakteryzujące je zadania. Jeżeli usługi świadczone są na odległość, na przykład usługi świadczone przez centra informacji telefonicznej, powinny być one uznawane za świadczone w miejscu ich wykonywania, niezależnie od miejsc i państw członkowskich, do których są skierowane.
- (57) Właściwe obowiązki mogłyby być odzwierciedlone w klauzulach umowy koncesji. Powinna także istnieć możliwość wprowadzenia do koncesji klauzul zapewniających przestrzeganie układów zbiorowych zgodnie z prawem unijnym. Nieprzestrzeganie właściwych obowiązków można uznać za poważne wykroczenie ze strony danego wykonawcy mogące skutkować wykluczeniem tego wykonawcy z udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji.
- (58) Kontrola przestrzegania przepisów prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy powinna być sprawowana na właściwych etapach postępowania o udzielenie koncesji, podczas stosowania zasad ogólnych regulujących kwalifikację uczestników i udzielenie koncesji oraz podczas stosowania kryteriów wykluczenia.
- (59) Żaden z przepisów niniejszej dyrektywy nie powinien uniemożliwiać wprowadzenia lub zastosowania środków niezbędnych dla ochrony porządku publicznego, moralności publicznej, bezpieczeństwa publicznego, zdrowia, życia ludzi i zwierząt, ochrony roślin, czy też innych środków środowiskowych, w szczególności z myślą o zrównoważonym rozwoju, pod warunkiem że środki te są zgodne z TFUE.

⁽¹⁾ Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1).

- (60) Aby zapewnić poufność w trakcie postępowania, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające oraz wykonawcy nie powinni ujawniać przekazanych im informacji oznaczonych jako poufne. Nieprzestrzeganie tego obowiązku powinno skutkować zastosowaniem właściwych sankcji, jeżeli przewiduje to prawo cywilne i administracyjne danego państwa członkowskiego.
- (61) W celu zwalczania nadużyć finansowych, faworyzowania i korupcji oraz zapobiegania konfliktom interesów państwa członkowskie powinny przyjąć właściwe przepisy mające na celu zapewnienie przejrzystości postępowania o udzielenie koncesji oraz równego traktowania wszystkich kandydatów i oferentów. Takie środki powinny mieć przede wszystkim na celu eliminowanie konfliktów interesów i innych poważnych nieprawidłowości.
- (62) W celu umożliwienia wszystkim zainteresowanym wykonawcom składania wniosków i ofert instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny być zobowiązane do przestrzegania minimalnego terminu dotyczącego odbioru takich wniosków i ofert.
- (63) Wybór proporcjonalnych, niedyskryminujących i sprawiedliwych kryteriów kwalifikacji oraz ich stosowanie wobec wykonawców ma zasadnicze znaczenie dla umożliwienia im skutecznego dostępu do możliwości gospodarczych związanych z koncesjami. W szczególności umożliwienie kandydatowi polegania na zdolności innych podmiotów może mieć decydujące znaczenie dla umożliwienia udziału MŚP w przedmiotowych postępowaniach. Należy zatem wprowadzić przepis stanowiący, że kryteria kwalifikowania powinny dotyczyć wyłącznie zdolności zawodowych i technicznych oraz finansowej i gospodarczej sytuacji wykonawców, a także być powiązane z przedmiotem koncesji, powinny być określone w ogłoszeniu o koncesji i nie mogą, poza wyjątkowymi okolicznościami, wyłączać możliwości korzystania przez wykonawcę z potencjału innych podmiotów, bez względu na charakter prawny jego powiązań z tymi podmiotami, jeżeli wykaże on instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu, że będzie dysponować niezbędnymi zasobami.
- (64) Ponadto, by lepiej uwzględnić kwestie społeczne i środowiskowe w postępowaniach o udzielenie koncesji, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające powinny mieć możliwość stosowania kryteriów udzielania koncesji lub warunków realizacji koncesji w odniesieniu do robót budowlanych lub usług, które mają być zrealizowane na podstawie umów koncesji, we wszystkich aspektach i na każdym etapie cyklu życia tych robót lub usług, począwszy od wydobywania surowców na dany produkt aż po etap jego utylizacji, łącznie z czynnikami związanymi z konkretnym procesem produkcyjnym, dostarczeniem lub sprzedażą tych robót budowlanych lub usług, bądź też z konkretnym procesem na późniejszym etapie ich cyklu życia, nawet jeśli te czynniki nie są ich istotnym elementem. Kryteria i warunki związane z takim procesem produkcyjnym lub dostarczania to na przykład fakt, że usługi będące przedmiotem koncesji są świadczone z wykorzystaniem energooszczędnych urządzeń. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje to także kryteria udzielania koncesji lub warunki realizacji koncesji związane z wykorzystywaniem produktów sprawiedliwego handlu w trakcie wykonywania koncesji, która ma zostać udzielona. Kryteria i warunki związane ze sprzedażą i jej warunkami mogą dotyczyć na przykład wymogu zapłaty podwykonawcom ceny minimalnej i premii. Warunki realizacji koncesji związane z kwestiami środowiskowymi mogą obejmować na przykład minimalizację odpadów lub efektywne gospodarowanie zasobami.
- (65) Kryteria udzielania koncesji lub warunki realizacji koncesji dotyczące społecznych aspektów procesu produkcyjnego powinny być stosowane zgodnie z dyrektywą 96/71/WE, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, i nie powinny być wybierane ani stosowane w sposób pośrednio lub bezpośrednio dyskryminujący wykonawców z innych państw członkowskich lub z państw trzecich będących stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych (zwanego dalej „Porozumieniem GPA”) lub umów o wolnym handlu, których stroną jest Unia. Zatem wymogi dotyczące podstawowych warunków pracy regulowanych dyrektywą 96/71/WE, takich jak minimalna stawka wynagrodzenia, powinny pozostać na poziomie ustalonym na mocy przepisów krajowych lub układów zbiorowych stosowanych zgodnie z prawem unijnym w kontekście tej dyrektywy. Warunki realizacji koncesji mogą także mieć na celu sprzyjanie wdrażaniu środków propagowania równości kobiet i mężczyzn w miejscu pracy, zwiększania udziału kobiet w rynku pracy oraz ułatwiania łączenia pracy z życiem prywatnym, ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt, a także przestrzegania co do istoty podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy i zatrudniania większej liczby osób defaworyzowanych, niż przewidują to przepisy krajowe.
- (66) Środki, które mają na celu ochronę zdrowia personelu biorącego udział w procesie realizacji koncesji, wspieraniu integracji społecznej osób defaworyzowanych lub członków słabszych grup społecznych w zespole wyznaczonym do realizacji koncesji lub przeprowadzenie szkoleń z umiejętności potrzebnych przy danej koncesji, także mogą stanowić przedmiot kryteriów udzielania koncesji lub warunków realizacji koncesji, pod warunkiem że dotyczą robót budowlanych lub usług, które mają zostać zrealizowane na podstawie danej koncesji. Na przykład takie kryteria lub warunki mogą odnosić się m.in. do zatrudniania osób długo poszukujących pracy, czy wdrożenia działań szkoleniowych dla bezrobotnych lub ludzi młodych w trakcie realizacji koncesji, która ma zostać udzielona. W specyfikacjach technicznych instytucje zamawiające mogą umieścić takie wymogi społeczne, które bezpośrednio charakteryzują dany produkt lub daną usługę – są to np. dostępność dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich.

- (67) Wymogi techniczne i funkcjonalne sporządzane przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające muszą umożliwiać otwarcie procesu udzielania koncesji na konkurencję. Takie wymogi powinny określać cechy charakterystyczne wymagane od robót budowlanych lub usług będących przedmiotem koncesji oraz mogą odnosić się do konkretnych procesów produkcyjnych lub świadczenia wymaganych robót budowlanych lub usług, pod warunkiem że są powiązane z przedmiotem koncesji i proporcjonalne do jej wartości i celów. Konkretny proces produkcyjny może obejmować wymogi dotyczące dostępności dla osób niepełnosprawnych lub poziomów oddziaływania na środowisko. Tego rodzaju wymogi techniczne lub funkcjonalne są umieszczone w dokumentach dotyczących koncesji i są zgodne z zasadami równości traktowania oraz przejrzystości. Specyfikacje techniczne powinny być opracowywane w sposób umożliwiający uniknięcie sztucznego zawężania konkurencji poprzez wymogi, które faworyzują konkretnego wykonawcę, odzwierciedlając kluczowe cechy dostaw, usług lub robót budowlanych oferowanych zwykle przez tego wykonawcę. W każdym przypadku oferty obejmujące roboty budowlane lub usługi, w tym dostawy towarzyszące takim robotom i usługom, zgodne w równoważny sposób z wymaganymi cechami powinny być uwzględniane przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające.
- (68) Koncesje są zazwyczaj długoterminowymi, złożonymi porozumieniami, na mocy których koncesjonariusz przyjmuje na siebie obowiązki i ryzyko ponoszone zwykle przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające i wchodzące w zakres ich kompetencji. Z tego względu, z zastrzeżeniem zgodności z niniejszą dyrektywą i z zasadami przejrzystości i równego traktowania, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny dysponować znaczną elastycznością w definiowaniu i organizowaniu postępowania prowadzącego do wyboru koncesjonariusza. Jednak by zapewnić równe traktowanie i przejrzystość na przestrzeni całego procesu udzielania koncesji, należy zapewnić podstawowe gwarancje dotyczące tego procesu, w tym informacje na temat charakteru i zakresu koncesji, ograniczenia liczby kandydatów, rozpowszechnianie informacji wśród kandydatów i oferentów oraz dostępność odpowiedniej ewidencji. Należy ponadto zapewnić nieodstępowanie od pierwotnych warunków zawartych w ogłoszeniu o koncesji, aby nie dopuścić do niesprawiedliwego traktowania potencjalnych kandydatów.
- (69) Nie należy udzielać koncesji wykonawcom, którzy byli członkami organizacji przestępczej lub których uznano winnymi korupcji, nadużycia ze szkodą dla interesów finansowych Unii, przestępstw terrorystycznych, prania pieniędzy, finansowania terroryzmu lub handlu ludźmi. Państwa członkowskie powinny jednak mieć możliwość przewidzenia odstępstwa od tych obowiązkowych wykluczeń w sytuacjach wyjątkowych, gdy nadrzędne wymogi w interesie ogólnym sprawiają, że udzielenie zamówienia jest niezbędne. Obowiązkowe wykluczenie na szczeblu unijnym powinno również obejmować wykonawców uchylających się od płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne.
- (70) Ponadto instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny mieć możliwość wykluczania wykonawców, którzy okazali się nierzetelni, na przykład z powodu poważnych lub powtarzalnych naruszeń obowiązków środowiskowych lub społecznych, w tym przepisów dotyczących dostępności dla osób niepełnosprawnych, lub innych form poważnego wykroczenia zawodowego, takich jak naruszenie reguł konkurencji lub praw własności intelektualnej. Należy wyjaśnić, że poważne wykroczenie zawodowe może postawić pod znakiem zapytania uczciwość wykonawcy, co uniemożliwia udzielenie mu koncesji, niezależnie od tego, czy wykonawca dysponowałby poza tym techniczną i ekonomiczną zdolnością do realizacji koncesji. Mając na uwadze fakt, że instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający odpowiada za skutki swojej ewentualnej błędnej decyzji, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny również zachować możliwość uznania, że doszło do poważnego wykroczenia zawodowego, gdy – przed wydaniem ostatecznej i wiążącej decyzji o istnieniu obowiązkowych podstaw wykluczenia – mogą one w dowolny odpowiedni sposób wykazać, że dany wykonawca naruszył swoje obowiązki, w tym obowiązki dotyczące płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne, chyba że przepisy krajowe stanowią inaczej. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny także mieć możliwość wykluczenia kandydatów lub oferentów, którzy przy wykonywaniu wcześniejszych koncesji lub innych zamówień zleczanych przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające wykazali poważne braki w odniesieniu do spełnienia istotnych wymogów, jak np. niedostarczenie produktu lub niewykonanie usługi, istotne wady dostarczonego produktu lub wykonanej usługi, co uczyniło je niezdatnymi do użytku zgodnie z przeznaczeniem, lub niewłaściwe zachowanie poddające w poważną wątpliwość wiarygodność wykonawcy. Przepisy krajowe powinny przewidywać maksymalny czas trwania takich wykluczeń.
- (71) Należy jednak dopuścić możliwość przyjęcia przez wykonawców środków w zakresie zgodności mających na celu naprawę skutków wszelkich przestępstw lub naruszeń oraz skuteczne zapobieganie dalszym przypadkom niewłaściwych praktyk. Środki takie mogą w szczególności obejmować działania personalne i organizacyjne, takie jak zerwanie wszelkich powiązań z osobami lub organizacjami zaangażowanymi w niewłaściwe praktyki, odpowiednia reorganizacja personelu, wdrożenie systemów sprawozdawczości i kontroli, utworzenie struktury kontroli wewnętrznej monitorującej zgodność z prawem oraz przyjęcie wewnętrznego regulaminu dotyczącego odpowiedzialności i odszkodowań. W przypadku gdy działania te oferują wystarczające gwarancje, dany wykonawca nie powinien być nadal wykluczony jedynie ze wspomnianych względów. Wykonawcy powinni mieć możliwość zwracania się o zbadanie środków w zakresie zgodności przyjętych w celu ewentualnego dopuszczenia

do postępowania o udzielenie koncesji. Jednak to państwom członkowskim należy pozostawić ustalenie szczegółowych warunków proceduralnych i merytorycznych mających zastosowanie w takich przypadkach. Powinny one w szczególności mieć swobodę w decydowaniu, czy przeprowadzenie stosownych ocen pozostawia poszczególnym instytucjom lub podmiotom zamawiającym, czy też zadanie to powierzą innym instytucjom na szczeblu centralnym lub zdecentralizowanym.

- (72) Istotne jest, by właściwe organy krajowe, takie jak np. agencje inspekcji pracy lub agencje ds. ochrony środowiska, poprzez stosowne działania leżące w zakresie ich obowiązków i kompetencji, zapewniły, by podwykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w postanowieniach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że postanowienia te oraz ich zastosowanie są zgodne z prawem Unii. Należy również zapewnić pewną przejrzystość w łańcuchu podwykonawców, gdyż da to instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym informacje na temat tego, kto znajduje się w danym momencie na placach budowy, na których wykonywane są na ich rzecz roboty budowlane lub które przedsiębiorstwa świadczą usługi w budynkach, infrastrukturze lub obszarach, takich jak ratusze, szkoły miejskie, obiekty sportowe, porty lub autostrady, za które instytucje zamawiające są odpowiedzialne lub nad którymi sprawują nadzór. Należy wyjaśnić, że zobowiązanie do dostarczania wymaganych informacji spoczywa na koncesjonariuszu, na podstawie odpowiednich klauzul, które każda instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający będą musiały zawrzeć we wszystkich postępowaniach o udzielenie koncesji, lub na podstawie zobowiązań, które państwa członkowskie nałożą na koncesjonariusza na mocy przepisów mających powszechnie zastosowanie.

Należy również wyjaśnić, że warunki związane z przestrzeganiem wymogu zgodności z mającymi zastosowanie obowiązkami w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego lub prawa pracy, ustanowionych prawem Unii, prawem krajowym, układami zbiorowymi lub międzynarodowymi przepisami prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego lub prawa pracy wymienionymi w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że takie przepisy i ich stosowanie jest zgodne z prawem Unii, powinny być stosowane każdorazowo, gdy prawo krajowe państwa członkowskiego przewiduje mechanizm solidarnej odpowiedzialności podwykonawców i koncesjonariusza. Ponadto należy jasno stwierdzić, że państwa członkowskie powinny mieć możliwość pójścia dalej, na przykład rozszerzając zobowiązania dotyczące przejrzystości lub umożliwiając instytucjom lub podmiotom zamawiającym weryfikowanie, czy w przypadku podwykonawców nie występuje żadna z sytuacji, która powodowałaby wykluczenie wykonawcy, albo wymagając takiego weryfikowania. Jeżeli stosuje się takie środki wobec podwykonawców, należy zapewnić spójność z przepisami mającymi zastosowanie wobec koncesjonariusza, tak aby istnieniu powodów obowiązkowego wykluczenia towarzyszył wymóg zmiany danego

podwykonawcy. Jeżeli taka weryfikacja wykaże, że istnieją powody nieobowiązkowego wykluczenia, należy doprecyzować, że instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające powinny mieć możliwość żądania zmiany podwykonawcy. Należy jednak wyraźnie stwierdzić, że instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą być zobowiązane do wymagania zmiany danego podwykonawcy, jeżeli wykluczenie koncesjonariusza byłoby w takich przypadkach obowiązkowe. Należy również jasno wskazać, że państwa członkowskie zachowują swobodę ustanowienia w prawie krajowym bardziej rygorystycznych przepisów dotyczących odpowiedzialności.

- (73) Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające oceniają oferty na podstawie jednego lub kilku kryteriów udzielania koncesji. W celu zapewnienia przejrzystości i równego traktowania kryteria udzielania koncesji powinny zawsze być zgodne z pewnymi ogólnymi normami. Takie normy mogą dotyczyć czynników, które nie są jedynie natury gospodarczej, ale mają wpływ na wartość oferty z punktu widzenia instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz pomagają określić ogólną korzyść gospodarczą instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego. Kryteria te powinny zostać ujawnione z wyprzedzeniem wszystkim potencjalnym kandydatom lub oferentom, dotyczyć przedmiotu umowy i nie powinny dawać instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru. Powinny umożliwiać faktyczną konkurencję, a ich uzupełnienie powinny stanowić wymogi, które umożliwiają skuteczną weryfikację informacji przekazanych przez oferentów. Kryteria udzielania koncesji powinny móc obejmować m.in. kryteria środowiskowe, społeczne lub związane z innowacją. Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające również powinny wskazać kryteria udzielania koncesji, w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego, by zapewnić równe traktowanie potencjalnych oferentów, umożliwiając im uwzględnienie wszystkich elementów istotnych podczas przygotowywania ofert.

W wyjątkowych przypadkach, gdy instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający otrzymuje ofertę proponującą innowacyjne rozwiązanie o wyjątkowym poziomie funkcjonalności, których nie mogły – z zachowaniem staranności – przewidzieć instytucje lub podmioty zamawiające, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający powinny, w drodze wyjątku, móc zmienić kolejność kryteriów udzielania koncesji, by uwzględnić nowe możliwości, jakie niesie ze sobą to innowacyjne rozwiązanie, pod warunkiem że zmiana taka zapewnia równe traktowanie wszystkich obecnych lub potencjalnych oferentów, publikując nowe zaproszenie do składania ofert lub – w stosownych przypadkach – publikując nowe ogłoszenie o koncesji.

- (74) Publikację informacji dotyczących koncesji w znacznym stopniu mogą ułatwić elektroniczne środki informacji i komunikacji; mogą one też przyspieszyć procesy udzielania koncesji i zwiększyć ich przejrzystość. Środki te mogłyby stać się standardowymi środkami komunikacji i wymiany informacji podczas postępowań o udzielanie koncesji, ponieważ niezmiernie poszerzają one możliwości udziału wykonawców w postępowaniach o udzielenie koncesji na całym rynku wewnętrznym.

- (75) Umowy koncesji zazwyczaj obejmują długoterminowe, złożone ustalenia techniczne i finansowe, których okoliczności często się zmieniają. Niezbędne jest zatem doprecyzowanie warunków, w jakich modyfikacje koncesji w okresie jej realizacji wymagają przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie koncesji, z uwzględnieniem stosownego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Nowe postępowanie o udzielenie koncesji wymagane jest w przypadku istotnych zmian w pierwotnym zamówieniu, w szczególności w odniesieniu do zakresu i treści wzajemnych praw i obowiązków stron, w tym podziału praw własności intelektualnej. Zmiany te wskazują na zamiar stron dotyczący renegotjacji istotnych warunków tej koncesji. Ma to miejsce szczególnie w sytuacji, gdy zmienione warunki mogłyby wpłynąć na wynik postępowania, jeżeli zostałyby uwzględnione w pierwotnym postępowaniu. Modyfikacje koncesji skutkujące nieznaczną zmianą wartości koncesji do określonego poziomu powinny być możliwe zawsze bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie koncesji. Dlatego też oraz aby zapewnić pewność prawa, niniejsza dyrektywa powinna przewidzieć progi minimalne, poniżej których nowe postępowanie o udzielenie koncesji nie jest wymagane. Zmiany koncesji powyżej tych progów powinny być możliwe bez potrzeby przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie koncesji, w zakresie, w jakim takie zmiany są zgodne z określonymi warunkami. Może to na przykład dotyczyć przypadków, gdy zmiany są konieczne w wyniku wniosków instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających w odniesieniu do wymogów bezpieczeństwa i z uwzględnieniem specyfiki takich działań, jak na przykład funkcjonowanie urzędów związanych ze sportami górskimi lub z turystyką, gdy przepisy prawa zmieniają się, by objąć powiązane rodzaje ryzyka, w zakresie, w jakim takie zmiany są zgodne z odpowiednimi warunkami określonymi w niniejszej dyrektywie.
- (76) Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą napotkać okoliczności zewnętrzne, których nie mogły przewidzieć w momencie udzielania koncesji, w szczególności gdy koncesja jest realizowana przez dłuższy czas. W takich przypadkach niezbędny jest pewien stopień elastyczności w celu dostosowania koncesji do tych okoliczności bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie koncesji. Pojęcie niemożliwych do przewidzenia okoliczności odnosi się do okoliczności, których nie można było przewidzieć pomimo odpowiednio starannego przygotowania pierwotnego postępowania o udzielenie koncesji przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, z uwzględnieniem dostępnych im środków, charakteru i cech tego konkretnego projektu, dobrych praktyk w danej dziedzinie oraz konieczności zagwarantowania odpowiedniej relacji pomiędzy zasobami wykorzystanymi na przygotowanie postępowania a jego przewidywalną wartością. Nie ma ono jednak zastosowania w sytuacjach, w których modyfikacja powoduje zmianę charakteru całej koncesji, na przykład przez zastąpienie robót budowlanych, które mają zostać wykonane, lub usług, które mają być świadczone, innym przedmiotem koncesji lub przez całkowitą zmianę rodzaju koncesji, ponieważ w takiej sytuacji można zakładać hipotetyczny wpływ na wynik. W przypadku koncesji udzielonych do celów wykonywania działalności innej niż ta, o której mowa w załączniku II, wzrost wartości niewymagający wszczęcia nowego postępowania nie powinien przekraczać 50 % wartości pierwotnej koncesji. W przypadku gdy wprowadzanych jest kilka kolejnych modyfikacji, ograniczenie to powinno mieć zastosowanie do wartości każdej modyfikacji. Celem takich kolejnych modyfikacji nie powinno być obchodzenie przepisów niniejszej dyrektywy.
- (77) Zgodnie z zasadami równego traktowania i przejrzystości zwycięski oferent nie powinien – np. w przypadku rozwiązania umowy koncesji z powodu niedociągnięć w realizacji – zostać zastąpiony innym wykonawcą bez ponownego poddania koncesji procedurze konkurencyjnej. Zwycięski oferent realizujący koncesję, w szczególności w przypadku, gdy koncesja została udzielona grupie wykonawców, powinien jednak mieć możliwość przejścia w trakcie realizacji koncesji pewnych zmian strukturalnych, takich jak czysto wewnętrzne reorganizacje, przejęcia, połączenia i nabycia, czy też postępowanie upadłościowe. Tego rodzaju zmiany strukturalne nie powinny automatycznie wiązać się z wymogiem przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie koncesji dla koncesji realizowanej przez tego oferenta.
- (78) Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające powinny mieć możliwość przewidzenia modyfikacji umowy w drodze klauzul przeglądowych lub klauzul dotyczących opcji, jednak klauzule takie nie powinny dawać im nieograniczonej swobody decyzyjnej. W niniejszej dyrektywie należy zatem określić, do jakiego stopnia możliwe jest wprowadzanie modyfikacji do pierwotnej koncesji. Należy zatem wyjaśnić, że wystarczająco jasno sformułowane klauzule przeglądowe lub klauzule dotyczące opcji mogą na przykład przewidywać indeksację cen lub zapewnianie, by urządzenia komunikacyjne, które mają być dostarczane w pewnym okresie, były cały czas odpowiednie, także w przypadku zmiany protokołów komunikacyjnych lub innych zmian technologicznych. Na mocy takich odpowiednio jasno sformułowanych klauzul powinno być również możliwe przewidywanie dostosowań koncesji, które okażą się konieczne z uwagi na techniczne trudności, jakie pojawią się podczas funkcjonowania lub utrzymania. Należy też przypomnieć, że koncesja mogłaby na przykład obejmować zarówno zwykłe utrzymanie, jak i zapewnić nadzwyczajne działania związane z utrzymaniem, które mogłyby się okazać konieczne, by zapewnić ciągłość świadczenia usługi publicznej.
- (79) Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą spotkać się z sytuacjami, gdy dodatkowe roboty budowlane lub usługi staną się konieczne. W takich przypadkach, pod warunkiem że warunki określone w niniejszej dyrektywie są spełnione, modyfikacja pierwotnej koncesji bez nowego postępowania o udzielenie koncesji powinna być uznawana za uzasadnioną.

- (80) Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające napotykają czasem okoliczności, które wymagają wcześniejszego rozwiązania umowy koncesji w celu przestrzegania obowiązków wynikających z unijnego prawa w dziedzinie koncesji. Państwa członkowskie powinny zatem zapewnić instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym możliwość – na warunkach określonych przez prawo krajowe – rozwiązania umowy koncesji w okresie jej obowiązywania, jeśli wymaga tego prawo unijne.
- (81) W celu zapewnienia odpowiedniej ochrony prawnej kandydatów oraz oferentów w postępowaniach o udzielenie koncesji, jak również skutecznego egzekwowania wykonywania niniejszej dyrektywy oraz zasad wynikających z TFUE, dyrektywa Rady 89/665/EWG⁽¹⁾ oraz dyrektywa Rady 92/13/EWG⁽²⁾ powinny mieć również zastosowanie do koncesji na usługi oraz koncesji na roboty budowlane, udzielanych zarówno przez instytucje zamawiające, jak i podmioty zamawiające. Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywy 89/665/EWG oraz 92/13/EWG.
- (82) Do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy należy stosować przepisy dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾.
- (83) Państwa członkowskie mają obowiązek konsekwentnego i systematycznego monitorowania wdrażania i funkcjonowania przepisów dotyczących udzielania koncesji w celu zapewnienia wydajnego i jednolitego stosowania unijnego prawa.
- (84) Komisja powinna dokonać przeglądu wpływu ekonomicznego na rynek wewnętrzny, w szczególności z uwzględnieniem takich czynników, jak transgraniczne udzielanie koncesji, udział MŚP i koszty transakcji, wynikającego z zastosowania progów określonych w niniejszej dyrektywie oraz z wyłączenia określonego w art. 12 uwzględniającego szczególne struktury w sektorze wodnym. Komisja powinna przedstawić sprawozdanie na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 18 kwietnia 2019 r. Zgodnie z art. XXIV ust. 7 Porozumienia GPA będzie ono przedmiotem dalszych negocjacji trzy lata po jego wejściu w życie i okresowo po upływie tego terminu. W związku z tym należy sprawdzić zasadność poziomu progów, w kontekście negocjacji na mocy Porozumienia GPA, mając na uwadze wpływ inflacji i koszty transakcji. W razie potrzeby i w stosownych przypadkach Komisja powinna przeanalizować zaproponowanie w trakcie kolejnej rundy negocjacji podwyższenia progów mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA. W przypadku zmian tych progów sprawozdanie przygotowane przez Komisję powinno, w stosownych przypadkach, skutkować wnioskiem ustawodawczym w sprawie zmiany progów określonego w niniejszej dyrektywie.
- (85) W celu dostosowania się do szybkich zmian technicznych, gospodarczych i regulacyjnych należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do przeglądu wykazu aktów zawartego w załączniku III, przeglądu procedur technicznych dotyczących metod wyliczania progów, jak również do okresowej korekty samego progów, zmiany odniesień do nomenklatury CPV oraz dostosowania wykazu w załączniku X. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (86) Aby zapewnić jednolite warunki odnoszące się do postępowania dotyczącego sporządzania i przekazywania ogłoszeń oraz wysyłania i publikowania danych, o których mowa w załącznikach V, VII i VIII, należy przekazać Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽⁴⁾. W przypadku przyjmowania tych aktów wykonawczych, które nie mają wpływu na sytuację finansową ani na charakter i zakres obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, należy stosować procedurę doradczą. Akty te charakteryzują się bowiem tym, że mają wyłącznie administracyjny cel i służą ułatwieniu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (87) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, to jest koordynacja przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich mających zastosowanie do niektórych postępowań o udzielenie koncesji nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, a możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

(1) Dyrektywa Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz.U. L 395 z 30.12.1989, s. 33).

(2) Dyrektywa Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz.U. L 76 z 23.3.1992, s. 14).

(3) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

(4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (88) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r., państwa członkowskie zobowiązały się do przedstawienia, w uzasadnionych przypadkach, powiadomienia o środkach transpozycji wraz z co najmniej jednym dokumentem wyjaśniającym związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione,
- PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWE;

TYTUŁ I	PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA, ZASADY OGÓLNE I DEFINICJE
ROZDZIAŁ I	Zakres stosowania, zasady ogólne i definicje
SEKCJA I	PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA, ZASADY OGÓLNE I PRÓG
Artykuł 1	Przedmiot i zakres stosowania
Artykuł 2	Zasada swobodnego administrowania przez organy władzy publicznej
Artykuł 3	Zasada równego traktowania, niedyskryminacji i przejrzystości
Artykuł 4	Swoboda określania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym
Artykuł 5	Definicje
Artykuł 6	Instytucje zamawiające
Artykuł 7	Podmioty zamawiające
Artykuł 8	Próg i metody obliczania szacunkowej wartości koncesji
Artykuł 9	Korekta progu
SEKCJA II	WYŁĄCZENIA
Artykuł 10	Wyłączenia dotyczące koncesji udzielanych przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające
Artykuł 11	Wyłączenia szczególne w dziedzinie łączności elektronicznej
Artykuł 12	Wyłączenia szczególne w sektorze wodnym
Artykuł 13	Koncesje udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu
Artykuł 14	Koncesje udzielane przedsięwzięciu typu joint venture lub podmiotowi zamawiającemu wchodzącemu w skład przedsięwzięcia typu joint venture
Artykuł 15	Zgłoszenie informacji przez podmioty zamawiające
Artykuł 16	Wyłączenie rodzajów działalności, które bezpośrednio podlegają konkurencji
Artykuł 17	Koncesje między podmiotami w sektorze publicznym
SEKCJA III	Przepisy ogólne
Artykuł 18	Okres obowiązywania koncesji
Artykuł 19	Usługi społeczne i inne szczególne usługi
Artykuł 20	Koncesje mieszane
Artykuł 21	Zamówienia mieszane obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa

Artykuł 22	Koncesje obejmujące zarówno rodzaje działalności, o których mowa w załączniku II, jak i inne rodzaje działalności
Artykuł 23	Koncesje dotyczące rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II, i rodzajów działalności obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa
SEKCJA IV	Sytuacje szczególne
Artykuł 24	Koncesje zastrzeżone
Artykuł 25	Usługi badawcze i rozwojowe
ROZDZIAŁ II	Zasady
Artykuł 26	Wykonawcy
Artykuł 27	Nomenklatury
Artykuł 28	Poufność
Artykuł 29	Przepisy mające zastosowanie do komunikacji
TYTUŁ II	PRZEPISY DOTYCZĄCE UDZIELANIA KONCESJI: ZASADY OGÓLNE I GWARANCJE PROCEDURALNE
ROZDZIAŁ I	Zasady ogólne
Artykuł 30	Zasady ogólne
Artykuł 31	Ogłoszenia o koncesji
Artykuł 32	Ogłoszenia o udzieleniu koncesji
Artykuł 33	Forma i sposób publikacji ogłoszeń
Artykuł 34	Dostępność w formie elektronicznej dokumentów koncesji
Artykuł 35	Zwalczanie korupcji i zapobieganie konfliktom interesów
ROZDZIAŁ II	Gwarancje proceduralne
Artykuł 36	Wymogi techniczne i funkcjonalne
Artykuł 37	Gwarancje proceduralne
Artykuł 38	Kwalifikacja i ocena podmiotowa kandydatów
Artykuł 39	Terminy składania wniosków i ofert dotyczących koncesji
Artykuł 40	Informowanie kandydatów i oferentów
Artykuł 41	Kryteria udzielenia koncesji
TYTUŁ III	PRZEPISY DOTYCZĄCE WYKONANIA KONCESJI
Artykuł 42	Podwykonawstwo
Artykuł 43	Modyfikacja umów w okresie ich obowiązywania

Artykuł 44	Rozwiązanie umowy koncesji
Artykuł 45	Monitorowanie i sprawozdawczość
TYTUŁ IV	ZMIANY DYREKTYW 89/665/EWG I 92/13/EWG
Artykuł 46	Zmiany w dyrektywie 89/665/EWG
Artykuł 47	Zmiany w dyrektywie 92/13/EWG
TYTUŁ V	PRZEKAZANIE UPRAWNIENI, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE
Artykuł 48	Wykonywanie przekazanych uprawnień
Artykuł 49	Tryb pilny
Artykuł 50	Procedura komitetowa
Artykuł 51	Transpozycja
Artykuł 52	Przepisy przejściowe
Artykuł 53	Monitorowanie i sprawozdawczość
Artykuł 54	Wejście w życie
Artykuł 55	Adresaci
ZAŁĄCZNIKI	
ZAŁĄCZNIK I	WYKAZ RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 5 PKT 7
ZAŁĄCZNIK II	DZIAŁALNOŚĆ PROWADZONA PRZEZ PODMIOTY ZAMAWIAJĄCE W ROZUMIENIU ART. 7
ZAŁĄCZNIK III	WYKAZ UNIJNYCH AKTÓW PRAWNYCH, O KTÓRYM MOWA W ART. 7 UST. 2 LIT. B)
ZAŁĄCZNIK IV	USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 19
ZAŁĄCZNIK V	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O KONCESJI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 31
ZAŁĄCZNIK VI	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ WE WSTĘPNYCH OGŁOSZENIACH INFORMACYJNYCH DOTYCZĄCYCH KONCESJI ZWIĄZANE Z USŁUGAMI SPOŁECZNYMI I INNYMI SZCZEGÓLNYMI USŁUGAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 31 UST. 3
ZAŁĄCZNIK VII	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O UDZIELENIU KONCESJI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 32
ZAŁĄCZNIK VIII	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O UDZIELENIU KONCESJI DOTYCZĄCYCH KONCESJI NA USŁUGI SPOŁECZNE I INNE KONKRETNE USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 32
ZAŁĄCZNIK IX	WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI
ZAŁĄCZNIK X	WYKAZ MIĘDZYNARODOWYCH KONWENCJI W ZAKRESIE PRAWA SOCJALNEGO I PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 30 UST. 3
ZAŁĄCZNIK XI	INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O MODYFIKACJI KONCESJI W OKRESIE JEJ OBOWIĄZYWANIA ZGODNIE Z ART. 43

TYTUŁ I

**PRZEDMIOT, ZAKRES STOSOWANIA, ZASADY
OGÓLNE I DEFINICJE**

ROZDZIAŁ I

Zakres stosowania, zasady ogólne i definicje

Sekcja I

**Przedmiot, zakres stosowania, zasady
ogólne i próg**

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy dotyczące procedur udzielania przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zamówień w drodze koncesji, których szacunkowa wartość jest nie mniejsza niż próg określony w art. 8.

2. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do udzielania wykonawcom koncesji na roboty budowlane lub usługi przez:

- a) instytucje zamawiające; lub
- b) podmioty zamawiające, pod warunkiem że roboty budowlane lub usługi przeznaczone są do prowadzenia jednego z rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II.

3. Niniejszą dyrektywę stosuje się z zastrzeżeniem art. 346 TFUE.

4. Porozumienia, decyzje lub inne instrumenty prawne regulujące przekazanie uprawnień i obowiązków związanych z wykonywaniem zadań publicznych między instytucjami zamawiającymi lub podmiotami zamawiającymi lub grupami instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających, które nie przewidują wypłaty wynagrodzenia za realizację zadań określonych w umowie, uznaje się za kwestię, która podlega uregulowaniom wewnętrznym w danym państwie członkowskim i na którą w związku z tym niniejsza dyrektywa nie ma żadnego wpływu.

Artykuł 2

**Zasada swobodnego administrowania przez organy
władzy publicznej**

1. Niniejsza dyrektywa uznaje zasadę swobodnego administrowania przez krajowe, regionalne i lokalne organy władzy publicznej zgodnie z prawem krajowym i prawem unijnym. Organy władzy publicznej mają swobodę decydowania o tym, jak najlepiej zarządzać wykonaniem robót budowlanych lub świadczeniem usług, aby zapewnić w szczególności wysoki poziom jakości, bezpieczeństwa i przystępności, równe traktowanie i propagowanie powszechnego dostępu oraz praw użytkowników w dziedzinie usług publicznych.

Wspomniane organy władzy publicznej mogą wybrać, czy wykonują swoje zadania w zakresie interesu publicznego z wykorzystaniem własnych zasobów, czy we współpracy z innymi organami, lub czy powierzają ich wykonanie wykonawcom.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na systemy państw członkowskich dotyczące prawa własności. W szczególności nie wymaga prywatyzowania przedsiębiorstw publicznych świadczących usługi publiczne.

Artykuł 3

**Zasada równego traktowania,
niedyskryminacji
i przejrzystości**

1. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zapewniają równe traktowanie wykonawców i brak dyskryminacji oraz działają w sposób przejrzysty i proporcjonalny.

Przygotowanie postępowania o udzielenie koncesji, w tym oszacowanie wartości, nie może zostać dokonane z zamiarem wyłączenia koncesji z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy lub nieuzasadnionego działania na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców lub niektórych robót budowlanych, dostaw lub usług.

2. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mają na celu zapewnienie przejrzystości postępowania o udzielenie koncesji oraz realizacji umowy, zgodnie z art. 28.

Artykuł 4

**Swoboda określania usług świadczonych w ogólnym
interesie gospodarczym**

1. Niniejsza dyrektywa nie ogranicza swobody państw członkowskich w zakresie określenia, w zgodzie z prawem unijnym, co uważają za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, w jaki sposób usługi te powinny być zorganizowane i finansowane, zgodnie z zasadami pomocy państwa, oraz jakim szczegółowym wymogom powinny podlegać. Niniejsza dyrektywa nie ma również wpływu na sposób, w jaki państwa członkowskie organizują swoje systemy zabezpieczenia społecznego.

2. Zakres niniejszej dyrektywy nie obejmuje usług o charakterze niegospodarczym świadczonych w interesie ogólnym.

Artykuł 5

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy mają zastosowanie następujące definicje:

- 1) „koncesje” oznaczają koncesje na roboty budowlane lub koncesje na usługi, jak określono w lit. a) i b) poniżej:

- a) „koncesja na roboty budowlane” oznacza umowę o charakterze odpłatnym zawieraną na piśmie, za pomocą której co najmniej jedna instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający powierza wykonanie robót budowlanych co najmniej jednemu wykonawcy, w zamian za wynagrodzenie stanowiące albo wyłącznie prawo do eksploatacji obiektu budowlanego będącego przedmiotem umowy, albo takie prawo wraz z płatnością;
- b) „koncesja na usługi” oznacza umowę o charakterze odpłatnym zawieraną na piśmie, za pomocą której co najmniej jedna instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający powierza świadczenie usług – innych niż wykonanie robót budowlanych, o których mowa w lit. a) – i zarządzanie tymi usługami co najmniej jednemu wykonawcy, w zamian za wynagrodzenie stanowiące albo wyłącznie prawo do wykonywania usług będących przedmiotem umowy, albo takie prawo wraz z płatnością.
- Udzielenie koncesji na roboty budowlane lub usługi wiąże się z przeniesieniem na koncesjonariusza ryzyka operacyjnego związanego z eksploatacją tych obiektów lub wykonywaniem tych usług i obejmującego ryzyko związane z popytem lub z podażą, albo oba te rodzaje ryzyka. Uznaje się, że koncesjonariusz przejmuje ryzyko operacyjne, jeśli w normalnych warunkach funkcjonowania nie ma gwarancji odzyskania poniesionych nakładów inwestycyjnych lub kosztów poniesionych w związku z eksploatacją obiektów budowlanych lub wykonywaniem usług będących przedmiotem koncesji. Część ryzyka przeniesiona na koncesjonariusza obejmuje rzeczywiste narażenie na wahania rynku, tak aby jakiegokolwiek potencjalne szacowane straty ponoszone przez koncesjonariusza nie były jedynie nominalne ani nieistotne;
- 2) „wykonawca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, podmiot publiczny lub grupę takich osób lub podmiotów, w tym tymczasowe stowarzyszenia przedsiębiorstw, które oferują wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług na rynku;
- 3) „kandydat” oznacza wykonawcę, który ubiegał się o zaproszenie lub został zaproszony do udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji;
- 4) „oferent” oznacza wykonawcę, który złożył ofertę;
- 5) „koncesjonariusz” oznacza wykonawcę, któremu udzielono koncesji;
- 6) „pisemne” lub „na piśmie” oznacza każde wyrażenie złożone ze słów lub cyfr, które można odczytać, powielić, a następnie przekazać, w tym informacje przesyłane i przechowywane za pomocą środków elektronicznych;
- 7) „wykonanie robót budowlanych” oznacza wykonanie albo zarówno zaprojektowanie, jak i wykonanie robót budowlanych związanych z jednym z rodzajów działalności określonych w załączniku I, lub obiektu budowlanego, lub realizację, za pomocą dowolnych środków, obiektu budowlanego odpowiadającego wymogom określonym przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający mające decydujący wpływ na rodzaj lub projekt obiektu;
- 8) „obiekt budowlany” oznacza wynik całości robót budowlanych w zakresie budownictwa lub inżynierii lądowej i wodnej, który może samoistnie spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną;
- 9) „środki elektroniczne” oznaczają sprzęt elektroniczny do przetwarzania (w tym także kompresji cyfrowej) i przechowywania danych, które są przesyłane, przekazywane i odbierane za pomocą przewodów, fal radiowych, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych;
- 10) „prawo wyłączne” oznaczają prawo przyznane przez właściwy organ państwa członkowskiego za pomocą dowolnych przepisów ustawodawczych, wykonawczych lub opublikowanych przepisów administracyjnych, zgodnych z Traktatami, które skutkuje zastrzeżeniem wykonywania działalności dla jednego wykonawcy oraz które wywiera istotny wpływ na możliwość wykonywania wspomnianej działalności przez innych wykonawców;
- 11) „prawo specjalne” oznacza prawo przyznane przez właściwy organ państwa członkowskiego za pomocą dowolnych przepisów ustawodawczych, wykonawczych lub opublikowanych przepisów administracyjnych, zgodnych z Traktatami, które skutkuje zastrzeżeniem wykonywania działalności dla dwóch lub więcej wykonawców oraz które wywierają istotny wpływ na możliwość wykonywania wspomnianej działalności przez innych wykonawców;
- 12) „dokumenty koncesji” oznaczają wszelkie dokumenty, które wytworzyła lub do których odwołuje się instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający w celu opisanego lub ustalenia elementów koncesji lub postępowania, w tym ogłoszenie o koncesji, wymogi techniczne i funkcjonalne, proponowane warunki umowy koncesji, formaty przedstawiania dokumentów przez kandydatów i oferentów, informacje na temat mających ogólne zastosowanie obowiązków oraz wszelkie dokumenty dodatkowe;
- 13) „innowacje” oznaczają wdrażanie nowego lub znacznie udoskonalonego produktu, usługi lub procesu, w tym między innymi procesów produkcji, budowy lub konstrukcji nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w działalności przedsiębiorczej, organizowaniu pracy, lub relacjach zewnętrznych m.in. po to, by pomóc rozwiązać wyzwania społeczne lub wspierać strategię „Europa 2020”.

Artykuł 6

Institucje zamawiające

1. Do celów niniejszej dyrektywy „instytucje zamawiające” oznaczają państwo, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub stowarzyszenia złożone z co najmniej jednej takiej instytucji lub z co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego inne niż takie władze, podmioty lub stowarzyszenia prowadzące jeden z rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II i udzielające koncesji do celów wykonywania jednego z tych rodzajów działalności.

2. „Władze regionalne” obejmują wszystkie organy jednostek administracyjnych wymienione w sposób niewyczerpujący w klasyfikacji na poziomie NUTS 1 i 2, o której mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾.

3. „Władze lokalne” obejmują wszystkie organy jednostek administracyjnych wchodzących w zakres NUTS 3 oraz mniejszych jednostek administracyjnych, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003.

4. „Podmioty prawa publicznego” oznaczają podmioty, które posiadają wszystkie poniższe cechy:

- a) zostały utworzone w konkretnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego;
- b) posiadają osobowość prawną; oraz
- c) są finansowane w przeważającej części przez państwo, władze regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego; lub których zarząd podlega nadzorowi ze strony tych podmiotów lub władz; lub ponad połowa członków ich organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, władze regionalne lub lokalne, lub przez inne podmioty prawa publicznego.

Artykuł 7

Podmioty zamawiające

1. Do celów niniejszej dyrektywy „podmioty zamawiające” oznaczają podmioty prowadzące jeden z rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II, i udzielające koncesji do celów prowadzenia jednego z tych rodzajów działalności, i które są jednym z następujących podmiotów:

- a) państwo, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub stowarzyszenia złożone z co najmniej jednej takiej instytucji lub z co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego;

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

- b) przedsiębiorstwa publiczne zdefiniowane w ust. 4 niniejszego artykułu;

- c) podmioty inne niż te, o których mowa w lit. a) i b) niniejszego ustępu, lecz które działają na podstawie praw specjalnych lub wyłącznych przyznanych w celu wykonywania jednego z rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II.

2. Podmioty, którym przyznano prawa specjalne lub prawa wyłączne w drodze procedury zapewniającej odpowiednie upublicznienie i których przyznanie opierało się na obiektywnych kryteriach, nie stanowią „podmiotów zamawiających” w rozumieniu ust. 1 lit. c). Procedury takie obejmują:

- a) procedury udzielania zamówienia z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie spełniające wymogi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE⁽²⁾ oraz dyrektywy 2014/25/UE, dyrektywy 2009/81/WE lub niniejszej dyrektywy;

- b) procedury, których podstawę stanowią inne unijne akty prawne wymienione w załączniku III, zapewniające odpowiednią uprzednią przejrzystość w zakresie przyznawania zezwoleń w oparciu o obiektywne kryteria.

3. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 48 w odniesieniu do zmian wykazu unijnych aktów ustawodawczych zawartego w załączniku III, w przypadku gdy takie zmiany okażą się konieczne w związku z uchYLENIEM lub zmianą tych aktów lub ze względu na przyjęcie nowych aktów prawnych.

4. „Przedsiębiorstwo publiczne” oznacza każde przedsiębiorstwo, na które instytucje zamawiające mogą wywierać bezpośrednio lub pośrednio dominujący wpływ na mocy ich prawa własności, udziału finansowego we wspomnianym przedsiębiorstwie lub poprzez zasady określające jego działanie.

Dominujący wpływ ze strony instytucji zamawiających zakłada się w następujących przypadkach, w których te instytucje bezpośrednio lub pośrednio:

- a) posiadają większość subskrybowanego kapitału przedsiębiorstwa;
- b) kontrolują większość głosów związanych z udziałami w danym przedsiębiorstwie lub z wyemitowanymi przez nie akcjami;
- c) mogą powoływać ponad połowę członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego tego przedsiębiorstwa.

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych (zob. s. 65 niniejszego Dziennika Urzędowego).

Artykuł 8

Próg i metody obliczania szacunkowej wartości koncesji

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do koncesji, których wartość jest równa lub wyższa niż 5 186 000 EUR.

2. Wartość koncesji to całkowity obrót koncesjonariusza wytworzony podczas okresu obowiązywania umowy, bez VAT, oszacowany przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, z tytułu wynagrodzenia za roboty budowlane i usługi będące przedmiotem koncesji oraz dostawy towarzyszące takim robotom i usługom.

Ta szacunkowa wartość obowiązuje w chwili wysłania ogłoszenia o koncesji lub, w przypadku gdy nie przewiduje się takiego ogłoszenia, w chwili rozpoczęcia przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający postępowania o udzielenie koncesji, na przykład, w stosownych przypadkach przez nawiązanie kontaktu z wykonawcami w związku z koncesją.

Do celów ust. 1, jeżeli wartość koncesji w chwili jej udzielenia jest o ponad 20 % wyższa niż jej wartość szacunkowa, obowiązującą kwotą szacunkową jest wartość koncesji w chwili jej udzielenia.

3. Szacunkową wartość koncesji oblicza się przy użyciu obiektywnej metody określonej w dokumentach koncesji. Przy szacowaniu wartości koncesji instytucje zamawiające i podmioty zamawiające, w stosownych przypadkach, uwzględniają w szczególności:

- a) wartość wszelkich opcji i ewentualne przedłużenie okresu obowiązywania koncesji;
- b) przychody z opłat i kar uiszczanych przez użytkowników robót budowlanych lub usług inne niż te pobierane w imieniu instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego;
- c) płatności lub jakiegokolwiek korzyści finansowe niezależnie od ich postaci, przekazywane przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający albo jakikolwiek inny organ publiczny koncesjonariuszowi, co obejmuje rekompensatę z tytułu spełnienia obowiązku świadczenia usługi publicznej i publiczne dotacje inwestycyjne;
- d) wartość dotacji lub wszelkich innych korzyści finansowych w jakiegokolwiek formie od osób trzecich z tytułu realizacji koncesji;
- e) przychody ze sprzedaży wszelkich aktywów wchodzących w skład koncesji;
- f) wartość wszelkich dostaw i usług udostępnianych koncesjonariuszowi przez instytucje zamawiające lub podmioty

zamawiające, pod warunkiem że są one niezbędne do wykonania robót budowlanych lub świadczenia usług;

g) nagrody lub płatności na rzecz kandydatów lub oferentów.

4. Wyboru metody wykorzystywanej do obliczania szacunkowej wartości koncesji nie można dokonywać z zamiarem wyłączenia koncesji z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. Koncesja nie może być dzielona ze skutkiem nieobjęcia jej zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, chyba że jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami.

5. W przypadku gdy proponowany obiekt budowlany lub usługa może skutkować udzieleniem koncesji w odrębnych częściach, uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich tych części.

6. W przypadku, gdy łączna wartość części jest na poziomie lub powyżej progu określonego w niniejszym artykule, przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do udzielenia każdej z części koncesji.

Artykuł 9

Korekta progów

1. Co dwa lata, począwszy od dnia 30 czerwca 2013 r., Komisja weryfikuje, czy próg określony w art. 8 ust. 1 odpowiada progowi ustanowionemu dla koncesji na roboty budowlane w Porozumieniu Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych (zwanym dalej „Porozumieniem GPA”) oraz, w razie potrzeby, dokonuje jego korekty zgodnie z niniejszym artykułem.

Zgodnie z metodą obliczania określoną w Porozumieniu GPA Komisja oblicza wartość tego progów na podstawie średnich dziennych wartości euro w odniesieniu do specjalnych praw ciągnięcia (SDR) z okresu 24 miesięcy, którego koniec przypada na dzień 31 sierpnia poprzedzającego korektę ze skutkiem od dnia 1 stycznia. Wartość progów poddanego takiej korekcie, w razie potrzeby, zaokrągla się w dół do pełnego tysiąca euro, aby zagwarantować uwzględnienie obowiązującego progów przewidzianego w Porozumieniu GPA wyrażonego w SDR.

2. Co dwa lata, począwszy od dnia 1 stycznia 2014 r., Komisja ustala, w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, wartości progów, o którym mowa w art. 8 ust. 1, skorygowane zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

Zgodnie z metodą obliczania określoną w Porozumieniu GPA podstawą ustalenia tych wartości są średnie dzienne wartości tych walut, odpowiadające mającemu zastosowanie progów wyrażonemu w euro, z okresu 24 miesięcy, którego koniec przypada na dzień 31 sierpnia poprzedzającego korektę ze skutkiem od dnia 1 stycznia.

3. Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* skorygowany próg, o którym mowa w ust. 1, odpowiadającą mu wartość w walucie krajowej, o której mowa w ust. 2 akapit pierwszy, oraz wartość ustaloną zgodnie z ust. 2 akapit drugi, na początku listopada następującego po ich korekcie.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 48 w celu dostosowania metodologii określonej w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu do wszelkich zmian metodologii przewidzianej w Porozumieniu GPA odnośnie do korekty progu, o którym mowa w art. 8 ust. 1, oraz ustalenia odpowiadających mu wartości w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, jak określono w ust. 2 niniejszego artykułu.

Komisja jest również uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 48 w celu skorygowania progu, o którym mowa w art. 8 ust. 1, zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

5. W przypadku gdy zachodzi konieczność skorygowania tego progu, a ograniczenia czasowe nie pozwalają na zastosowanie procedury określonej w art. 48, a zatem wymaga tego szczególnie pilna potrzeba, do aktów delegowanych przyjmowanych zgodnie z ust. 4 akapit drugi niniejszego artykułu ma zastosowanie procedura określona w art. 49.

Sekcja II

Wyłączenia

Artykuł 10

Wyłączenia dotyczące koncesji udzielanych przez instytucje zamawiające i podmioty zamawiające

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji na usługi udzielanych instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a) lub stowarzyszeniu takich instytucji lub podmiotów, na podstawie prawa wyłącznego.

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji na usługi udzielonych wykonawcom na podstawie prawa wyłącznego, które zostało przyznane zgodnie z postanowieniami TFUE i unijnymi aktami prawnymi określającymi wspólne zasady dostępu do rynku mającymi zastosowanie do rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II.

2. Na zasadzie odstępstwa od akapitu drugiego ust. 1 niniejszego artykułu, jeżeli w unijnych przepisach sektorowych, o których mowa w tym akapicie, nie określono obowiązków w zakresie przejrzystości mających zastosowanie do danego sektora, stosuje się postanowienia art. 32.

W przypadku gdy państwo członkowskie przyznaje wykonawcy wyłączne prawo do wykonywania jednego z rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II, informuje o tym

Komisję w terminie jednego miesiąca od przyznania tego wyłącznego prawa.

3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji na usługi transportu lotniczego świadczone w oparciu o udzieloną koncesję w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008⁽¹⁾ lub do koncesji na usługi publiczne w zakresie transportu pasażerskiego w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1370/2007.

4. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji, których instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający ma obowiązek udzielić lub które ma obowiązek zorganizować, zgodnie z procedurami innymi niż określone w niniejszej dyrektywie, ustanowionymi przez:

- a) instrument prawny tworzący zobowiązania na mocy prawa międzynarodowego, taki jak umowa międzynarodowa zawarta zgodnie z TFUE między państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim lub jego jednostkami terytorialnymi i obejmująca roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone na potrzeby wspólnej realizacji lub eksploatacji projektu przez ich sygnatariuszy;
- b) organizację międzynarodową.

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji udzielanych przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień określonymi przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, gdy przedmiotowe koncesje są w całości finansowane przez tę organizację lub instytucję. W przypadku koncesji współfinansowanych w przeważającej części przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą strony uzgadniają mające zastosowanie procedury udzielania zamówień.

Państwa członkowskie informują o wszelkich instrumentach prawnych określonych w akapicie pierwszym niniejszego ustępu lit. a) Komisję, która może skonsultować się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 50.

Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do koncesji w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w dyrektywie 2009/81/WE.

5. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w dyrektywie 2009/81/WE, regulowanych:

- a) szczególnymi zasadami proceduralnymi zgodnie z umową międzynarodową lub porozumieniem zawartym między jednym lub wieloma państwami członkowskimi a jednym lub wieloma państwami trzecimi;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania usług lotniczych na terenie Wspólnoty (Dz.U. L 293 z 31.10.2008, s. 3).

- b) szczególnymi zasadami proceduralnymi na podstawie zawartej umowy międzynarodowej lub zawartego porozumienia międzynarodowego związanych ze stacjonowaniem wojsk i dotyczących przedsięwzięć państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
- c) szczególnymi zasadami proceduralnymi organizacji międzynarodowej, zakupującej do swoich celów lub do koncesji, które muszą być udzielane przez państwa członkowskie zgodnie z tymi zasadami.

6. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do udzielania koncesji w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, o czym mowa w dyrektywie 2009/81/WE, z wyjątkiem:

- a) koncesji, w przypadku których stosowanie niniejszej dyrektywy zobowiązałoby państwo członkowskie do dostarczenia informacji, których ujawnienie uznaje ono za sprzeczne z jego podstawowymi interesami bezpieczeństwa, lub koncesji, których udzielanie i realizacja są uznane za poufne lub którym muszą towarzyszyć szczególne środki bezpieczeństwa, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi obowiązującymi w danym państwie członkowskim, pod warunkiem że państwo członkowskie ustaliło, że ochrona podstawowych interesów w zakresie bezpieczeństwa nie może zostać zagwarantowana przez mniej inwazyjne środki, takie jak środki, o których mowa w ust. 7;
- b) koncesji udzielanych w ramach programu współpracy, o którym mowa w art. 13 lit. c) dyrektywy 2009/81/WE;
- c) koncesji udzielanych przez rząd innemu rządowi, odnoszących się do robót budowlanych i usług bezpośrednio związanych ze sprzętem wojskowym lub sprzętem newralgicznym lub robotami budowlanymi i usługami przeznaczonymi specjalnie na cele wojskowe, bądź robotami budowlanymi i usługami mającymi newralgiczny charakter;
- d) koncesji udzielonych w państwie trzecim, realizowanych podczas rozmieszczenia sił poza terytorium Unii, w przypadku gdy względy operacyjne wymagają udzielenia tych koncesji wykonawcom usytuowanym w strefie prowadzenia działań; oraz
- e) innych koncesji, w odniesieniu do których przewidziano wyłączenie na podstawie niniejszej dyrektywy.

7. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji, które nie są w inny sposób wyłączone na mocy ust. 6, w stopniu, w jakim ochrona istotnych interesów w zakresie bezpieczeństwa danego państwa członkowskiego nie może zostać zagwarantowana przez mniej inwazyjne środki na przykład przez nałożenie wymogów mających na celu ochronę poufnego charakteru informacji udostępnianych przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający w trakcie postępowania o udzielenie koncesji zgodnie z niniejszą dyrektywą.

8. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji na usługi w zakresie:

- a) nabycia lub najmu gruntów, istniejących budynków lub innych nieruchomości lub praw do nich, bez względu na sposób finansowania;
- b) nabycia, opracowania, produkcji lub koprodukcji materiałów do audycji przeznaczonych na potrzeby audiowizualnych usług medialnych lub radiowych usług medialnych, udzielanych przez dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych, lub koncesji dotyczących czasu antenowego lub dostarczania audycji, udzielanych dostawcom audiowizualnych lub radiowych usług medialnych. Do celów niniejszej litery terminy „audiowizualne usługi medialne” i „dostawca usług medialnych” mają to samo znaczenie co odpowiednio w art. 1 ust. 1 lit. a) i d) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE⁽¹⁾. Termin „audycja” ma to samo znaczenie co w art. 1 ust. 1 lit. b) tej dyrektywy, ale obejmuje także audycje radiowe i materiały do audycji radiowych. Ponadto, do celów niniejszego przepisu, termin „materiały do audycji” ma to samo znaczenie co termin „audycja”;
- c) usług arbitrażowych i pojednawczych;
- d) każdej z następujących usług prawnych:
 - (i) zastępstwa prawnego klienta, wykonywanego przez prawnika w rozumieniu art. 1 dyrektywy Rady 77/249/EWG⁽²⁾ w:
 - postępowaniu arbitrażowym lub pojednawczym toczącym się w państwie członkowskim, państwie trzecim lub przed sądami, trybunałami krajowymi lub przed międzynarodową instancją arbitrażową lub pojednawczą, lub
 - postępowaniu sądowym toczącym się przed sądami, trybunałami lub przed organami publicznymi państwa członkowskiego lub państwa trzeciego lub przed międzynarodowymi sądami, trybunałami lub instytucjami;
 - (ii) porad prawnych udzielanych w ramach przygotowywania dowolnego z postępowań, o których mowa w ppkt (i) niniejszej litery, lub w przypadku gdy istnieją konkretne przesłanki i duże prawdopodobieństwo, że sprawa, której dotyczą porady, stanie się przedmiotem takich postępowań, pod warunkiem że porada jest udzielana przez prawnika w rozumieniu art. 1 dyrektywy 77/249/EWG;

(1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1).

(2) Dyrektywa Rady 77/249/EWG z dnia 22 marca 1977 r. mająca na celu ułatwienie skutecznego korzystania przez prawników ze swobody świadczenia usług (Dz.U. L 78 z 26.3.1977, s. 17).

- (iii) usług poświadczania i uwierzytelniania dokumentów, które to usługi muszą świadczyć notariusze;
- (iv) usług prawnych świadczonych przez powierników lub wyznaczonych opiekunów lub innych usług prawnych, których wykonawcy są wyznaczani przez sąd lub trybunał danego państwa członkowskiego lub wyznaczani z mocy prawa w celu wykonania konkretnych zadań pod nadzorem takich trybunałów lub sądów;
- (v) innych usług prawnych, które w danym państwie członkowskim są związane – nawet okazjonalnie – z wykonywaniem władzy publicznej;
- e) usług finansowych związanych z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych w rozumieniu dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾, usług banku centralnego oraz operacji przeprowadzanych z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej i Europejskim Mechanizmem Stabilności;
- f) pożyczek, bez względu na to, czy wiążą się one z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych;
- g) usług w dziedzinie obrony cywilnej, ochrony ludności i zapobiegania niebezpieczeństwom, świadczonych przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym i objętym następującymi kodami CPV: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 oraz 85143000-3 z wyjątkiem usług transportu sanitarnego pacjentów;
- h) usługi dotyczące kampanii politycznych, objętych kodami CPV 79341400-0, 92111230-3 i 92111240-6, o ile udzielane są przez partię polityczną w kontekście kampanii wyborczej;

9. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji na usługi prowadzenia loterii objęte kodem CPV 92351100-7, udzielone przez państwo członkowskie wykonawcy na podstawie prawa wyłącznego. Do celów niniejszego ustępu pojęcie „prawa wyłącznego” nie obejmuje praw wyłącznych, o których mowa w art. 7 ust. 2.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1).

Przyznanie takich praw wyłącznych ogłasza się w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

10. Niniejsza dyrektywa nie dotyczy koncesji udzielanych przez instytucje zamawiające na potrzeby prowadzenia ich działalności w państwie trzecim, w warunkach, w których nie zachodzi fizyczne wykorzystanie sieci lub obszaru geograficznego w obrębie Unii.

Artykuł 11

Wyłączenia szczególne w dziedzinie łączności elektronicznej

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji, których głównym celem jest umożliwienie instytucjom zamawiającym udostępnienia lub eksploatacji publicznych sieci łączności lub świadczenia odbiorcom publicznym usługi łączności elektronicznej lub większej liczby usług łączności elektronicznej.

Na użytek niniejszego artykułu „publiczna sieć łączności” oraz „usługa łączności elektronicznej” mają takie samo znaczenie jak w dyrektywie 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾.

Artykuł 12

Wyłączenia szczególne w sektorze wodnym

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji udzielonych na:

- a) zapewnianie lub obsługę stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją wody pitnej;
- b) dostawę wody pitnej do takich sieci.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma również zastosowania do koncesji, których przedmiot wymieniono poniżej, jeżeli są związane z działalnością określoną w ust. 1:

- a) projekty dotyczące inżynierii wodnej, nawadniania lub melioracji, pod warunkiem że ilość wody wykorzystywanej do celów dostaw wody pitnej stanowi ponad 20 % łącznej ilości wody dostępnej dzięki wspomnianym projektom lub instalacjom nawadniającym lub melioracyjnym; lub
- b) odprowadzaniem lub oczyszczaniem ścieków.

⁽²⁾ Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 33).

Artykuł 13

Koncesje udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu

1. Do celów niniejszego artykułu „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, którego sprawozdania roczne są skonsolidowane ze sprawozdaniami podmiotu zamawiającego, zgodnie z wymogami dyrektywy 2013/34/UE.

2. W przypadku podmiotów, które nie podlegają dyrektywie 2013/34/UE, „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, które:

- a) może, bezpośrednio lub pośrednio, podlegać dominującemu wpływowi podmiotu zamawiającego;
- b) może wywierać dominujący wpływ na podmiot zamawiający; lub
- c) wspólnie z podmiotem zamawiającym, podlega dominującemu wpływowi innego przedsiębiorstwa z mocy prawa własności, udziału finansowego lub zasad regulujących jego działanie.

Na użytek niniejszego ustępu „dominujący wpływ” ma takie samo znaczenie jak w art. 7 ust. 4 akapit drugi.

3. Niezależnie od przepisów art. 17 oraz pod warunkiem że spełnione są warunki określone w ust. 4 niniejszego artykułu, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji udzielanych:

- a) przez podmiot zamawiający przedsiębiorstwu powiązanemu; lub
- b) przez wspólne przedsięwzięcie, utworzone wyłącznie przez kilka podmiotów zamawiających w celu prowadzenia rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II, na rzecz przedsiębiorstwa powiązanego z jednym z tych podmiotów zamawiających.

4. Ust. 3 ma zastosowanie:

- a) do koncesji na usługi, pod warunkiem że co najmniej 80 % średnich całkowitych obrotów przedsiębiorstwa powiązanego przez poprzednie trzy lata, uwzględniając wszystkie usługi świadczone przez to przedsiębiorstwo, pochodzi ze świadczenia usług na rzecz podmiotu zamawiającego lub innych przedsiębiorstw, z którymi jest powiązane;
- b) do koncesji na roboty budowlane, pod warunkiem że co najmniej 80 % średnich całkowitych obrotów przedsiębiorstwa powiązanego w poprzednich trzech latach, uwzględ-

niając wszystkie roboty budowlane wykonane przez to przedsiębiorstwo, pochodzi z realizacji robót budowlanych na rzecz podmiotu zamawiającego lub innych przedsiębiorstw, z którymi jest powiązane.

5. Jeżeli, ze względu na datę utworzenia przedsiębiorstwa powiązanego lub rozpoczęcia jego działalności, nie są dostępne obroty za poprzednie trzy lata, wystarczy, że przedsiębiorstwo wykaże, że obroty, o których mowa w ust. 4 lit. a) lub b), są wiarygodne, w szczególności za pomocą prognoz handlowych.

6. Jeżeli więcej niż jedno przedsiębiorstwo powiązane z podmiotem zamawiającym, z którym tworzą grupę gospodarczą, realizuje te same lub podobne usługi lub roboty budowlane, wartości procentowe, o których mowa w ust. 4, są obliczane przy uwzględnieniu całkowitych obrotów pochodzących odpowiednio z realizacji usług lub robót budowlanych przez takie przedsiębiorstwa powiązane.

Artykuł 14

Koncesje udzielane przedsięwzięciu typu joint venture lub podmiotowi zamawiającemu wchodzącemu w skład przedsięwzięcia typu joint venture

Niezależnie od przepisów art. 17 oraz pod warunkiem że przedsięwzięcie typu joint venture zostało utworzone w celu wykonywania danej działalności przez okres co najmniej trzech lat oraz że dokument powołujący takie przedsięwzięcie przewiduje, że podmioty zamawiające, które tworzą przedsięwzięcie typu joint venture, pozostaną w jego składzie co najmniej przez ten sam okres, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji udzielanych przez każdy z poniższych podmiotów:

- a) przedsięwzięcie typu joint venture, utworzone wyłącznie przez kilka podmiotów zamawiających w celu prowadzenia rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II, jednemu z tych podmiotów zamawiających;
- b) podmiot zamawiający takiemu przedsięwzięciu typu joint venture, w którego skład wchodzi ten podmiot.

Artykuł 15

Zgłoszenie informacji przez podmioty zamawiające

Podmioty zamawiające przekazują Komisji, na jej wniosek, następujące informacje dotyczące stosowania przepisów art. 13 ust. 2 i 3 oraz art. 14:

- a) nazwy danych przedsiębiorstw lub przedsięwzięć typu joint venture;
- b) charakter i wartość przedmiotowych koncesji;

- c) dowody uznane przez Komisję za niezbędne, by potwierdzić, że stosunki między przedsiębiorstwem lub przedsięwzięciem typu joint venture, którym udzielane są koncesje, a podmiotem zamawiającym odpowiadają wymogom art. 13 lub 14.

Artykuł 16

Wyłączenie rodzajów działalności, które bezpośrednio podlegają konkurencji

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do koncesji udzielanych przez podmioty zamawiające, w przypadku których, w stosunku do państwa członkowskiego, w którym te koncesje mają być realizowane, ustalono zgodnie z art. 35 dyrektywy 2014/25/UE, że działalność bezpośrednio podlega konkurencji zgodnie z art. 34 tej dyrektywy.

Artykuł 17

Koncesje między podmiotami w sektorze publicznym

1. Koncesja udzielona przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający w rozumieniu art. 7 ust. 1 lit. a) osobie prawnej podlegającej przepisom prawa prywatnego lub publicznego nie jest objęta zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami; oraz
- b) ponad 80 % działalności kontrolowanej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający sprawujące kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez tę instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający; oraz
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, które nie wywierają decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

Uznaje się, że instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający w rozumieniu art. 7 ust. 1 lit. a) sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami w rozumieniu akapitu pierwszego lit. a) niniejszego ustępu, jeżeli wywiera decydujący wpływ zarówno na cele strategiczne, jak i na istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej. Kontrolę taką może sprawować także inna osoba prawna, która sama jest kontrolowana w ten sam sposób przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający.

2. Ustęp 1 ma także zastosowanie w przypadku, gdy kontrolowana osoba prawna będąca instytucją zamawiającą lub podmiotem zamawiającym, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lit. a), udziela koncesji instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu sprawującemu nad nią kontrolę lub innej osobie prawnej kontrolowanej przez tę samą instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, pod warunkiem że w osobie prawnej, której udziela się koncesji, nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy ustawodawstwa krajowego, zgodnie z Traktatami, oraz niewywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

3. Niemniej jednak instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający w rozumieniu art. 7 ust. 1 lit. a), który nie sprawuje nad osobą prawną podlegającą przepisom prawa prywatnego lub publicznego kontroli w rozumieniu ust. 1 niniejszego artykułu, może udzielić koncesji tej osobie prawnej bez zastosowania niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający w rozumieniu art. 7 ust. 1 lit. a) sprawują wspólnie z innymi instytucjami lub podmiotami zamawiającymi nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawują nad własnymi jednostkami;
- b) ponad 80 % działalności tej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucję zamawiającą lub podmioty zamawiające sprawujące kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez te same instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające; oraz
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, oraz niewywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) niniejszego ustępu uznaje się, że instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające w rozumieniu art. 7 ust. 1 lit. a) sprawują wspólnie kontrolę nad daną osobą prawną, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- (i) w skład organów decyzyjnych kontrolowanej osoby prawnej wchodzi przedstawiciele wszystkich uczestniczących instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających. Poszczególni przedstawiciele mogą reprezentować niektóre lub wszystkie uczestniczące instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające;

(ii) wspomniane instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą wspólnie wywierać decydujący wpływ na cele strategiczne oraz istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej; oraz

(iii) kontrolowana osoba prawna nie działa w interesie sprzecznym z interesami instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających sprawujących nad nią kontrolę.

4. Umowa zawarta wyłącznie między dwiema lub więcej instytucjami zamawiającymi lub podmiotami zamawiającymi w rozumieniu art. 7 ust. 1 lit. a) nie jest objęta zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) umowa ustanawia lub wdraża współpracę między uczestniczącymi instytucjami zamawiającymi lub podmiotami zamawiającymi w celu zapewnienia wykonania usług publicznych, które muszą one wykonać, z myślą o realizacji celów, które im wspólnie przyświecają;

b) prowadzeniem tej współpracy kierują jedynie względy związane z interesem publicznym; oraz

c) uczestniczące instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające wykonują na otwartym rynku mniej niż 20 % działalności będących przedmiotem współpracy.

5. Do celów ustalenia odsetka działalności, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b), ust. 3 akapit pierwszy lit. b) i ust. 4 lit. c), uwzględnia się średni całkowity obrót – lub odpowiednią alternatywną miarę opartą na działalności, taką jak koszty poniesione przez odnośną osobę prawną, instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a) – w odniesieniu do usług, dostaw i robót budowlanych za trzy lata poprzedzające udzielenie koncesji.

Jeżeli, ze względu na datę utworzenia danej osoby prawnej, instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego lub rozpoczęcia przez nie działalności lub ze względu na reorganizację ich działalności, dane dotyczące obrotu – lub alternatywna miara oparta na działalności, taka jak koszty – za poprzednie trzy lata są niedostępne lub nieprzydatne, wystarczy wykazanie, że miara działalności jest wiarygodna, szczególnie za pomocą prognoz handlowych.

Sekcja III

Przepisy ogólne

Artykuł 18

Okres obowiązywania koncesji

1. Koncesje mają ograniczony okres obowiązywania. Jest on określany przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający na podstawie robót budowlanych lub usług zleconych koncesjonariuszowi.

2. W przypadku koncesji trwających ponad 5 lat maksymalny okres obowiązywania koncesji nie przekracza okresu, w którym koncesjonariusz może w uzasadniony sposób oczekiwać odzyskania nakładów inwestycyjnych na przeprowadzenie robót budowlanych lub świadczenie usług wraz ze zwrotem z zainwestowanego kapitału, z uwzględnieniem inwestycji wymaganych na realizację konkretnych celów umownych.

Inwestycje uwzględnione do celów wyliczeń obejmują zarówno inwestycje początkowe, jak i inwestycje poczynione w okresie obowiązywania koncesji.

Artykuł 19

Usługi społeczne i inne szczególne usługi

Koncesje na usługi społeczne oraz inne szczególne usługi wymienione w załączniku IV, objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, podlegają wyłącznie obowiązkom wynikającym z art. 31 ust. 3 i art. 32, 46 i 47.

Artykuł 20

Koncesje mieszane

1. Koncesji, których przedmiotem są zarówno roboty budowlane, jak i usługi, udziela się zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do tego rodzaju koncesji, który odpowiada głównemu przedmiotowi danej koncesji.

W przypadku koncesji mieszanych składających się częściowo z usług społecznych i innych usług szczególnych wymienionych w załączniku IV i częściowo z innych usług główny przedmiot określa się zgodnie z tym, która z szacowanych wartości danych usług jest większa.

2. W przypadku gdy poszczególne części danej koncesji można w obiektywny sposób rozdzielić, zastosowanie mają ust. 3 i 4. W przypadku gdy poszczególne części danej koncesji nie można w obiektywny sposób rozdzielić, zastosowanie ma ust. 5.

W przypadku gdy część danej koncesji jest objęta art. 346 TFUE lub dyrektywą 2009/81/WE, zastosowanie ma art. 21 niniejszej dyrektywy.

W przypadku zamówień, które mają dotyczyć kilku rodzajów działalności, gdy jeden z nich podlega albo załącznikowi II do niniejszej dyrektywy, albo dyrektywie 2014/25/UE, mające zastosowanie przepisy określa się, odpowiednio, zgodnie z art. 22 niniejszej dyrektywy i art. 6 dyrektywy 2014/25/UE.

3. W przypadku umów, których przedmiotem są elementy objęte niniejszą dyrektywą, jak również inne elementy, instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych koncesji na poszczególne części. W przypadku gdy instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych koncesji na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdej takiej odrębnej części, podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych danej odrębnej części.

W przypadku gdy instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednej koncesji, przepisy niniejszej dyrektywy – o ile ust. 4 niniejszego artykułu lub art. 21 nie stanowią inaczej – mają zastosowanie do udzielonej w ten sposób koncesji mieszanej, bez względu na wartość części, które w przeciwnym razie podlegałyby innemu reżimowi prawnemu, i bez względu na to, jakiemu reżimowi prawnemu podlegałyby te części w innym przypadku.

4. W przypadku umów mieszanych zawierających elementy koncesji oraz elementy zamówień publicznych objętych dyrektywą 2014/24/UE lub zamówień objętych dyrektywą 2014/25/UE, umowy mieszane są udzielane zgodnie z, odpowiednio, przepisami dyrektywy 2014/24/UE lub dyrektywy 2014/25/UE.

5. Jeżeli poszczególnych części danej koncesji nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, mający zastosowanie reżim prawny ustala się w oparciu o główny przedmiot tej koncesji.

W przypadku takich koncesji obejmujących zarówno elementy koncesji na usługi, jak i zamówień na dostawy, główny przedmiot określa się przez ustalenie, która z szacowanych wartości danych usług lub dostaw jest wyższa.

Artykuł 21

Zamówienia mieszane obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa

1. W przypadku umów mieszanych, których przedmiotem są elementy koncesji objęte niniejszą dyrektywą i zamówienia lub inne elementy objęte art. 346 TFUE lub dyrektywą 2009/81/WE, zastosowanie ma niniejszy artykuł.

W przypadku koncesji, które mają objąć kilka rodzajów działalności, gdy jeden z nich podlega albo załącznikowi II do niniejszej dyrektywy, albo dyrektywie 2014/25/UE, a inny podlega art. 346 TFUE lub dyrektywie 2009/81/WE, mające zastosowanie przepisy określa się, odpowiednio, zgodnie z art. 23 niniejszej dyrektywy i art. 26 dyrektywy 2014/25/UE.

2. W przypadku gdy poszczególne części danej koncesji można w obiektywny sposób rozdzielić, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych koncesji na poszczególne części lub udzielić jednej koncesji.

W przypadku gdy instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych koncesji na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdej takiej odrębnej części, podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych danej odrębnej części.

W przypadku gdy instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednej koncesji, do mającego zastosowanie reżimu prawnego mają zastosowanie następujące kryteria:

- a) w przypadku gdy część danej koncesji jest objęta art. 346 TFUE, lub różne części są objęte odpowiednio art. 346 TFUE i dyrektywą 2009/81/WE, koncesji można udzielić bez stosowania niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że udzielenie jednej koncesji jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych;
- b) w przypadku gdy część danej koncesji jest objęta dyrektywą 2009/81/WE, koncesji można udzielić zgodnie z niniejszą dyrektywą lub z dyrektywą 2009/81/WE, pod warunkiem że udzielenie jednej koncesji jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych.

Decyzja o udzieleniu jednej koncesji nie może być jednak podjęta w celu wyłączenia koncesji ze stosowania niniejszej dyrektywy albo dyrektywy 2009/81/WE.

3. Jeżeli poszczególnych części danej koncesji nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, koncesji można udzielić bez stosowania niniejszej dyrektywy, gdy obejmuje ona elementy, do których ma zastosowanie art. 346 TFUE. W innym przypadku instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający mogą zdecydować o udzieleniu koncesji zgodnie z niniejszą dyrektywą lub zgodnie z dyrektywą 2009/81/WE.

Artykuł 22

Koncesje obejmujące zarówno rodzaje działalności, o których mowa w załączniku II, jak i inne rodzaje działalności

1. W drodze odstępstwa od art. 20, w przypadku koncesji, które mają dotyczyć kilku rodzajów działalności, podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych koncesji do celów każdego rodzaju działalności lub udzielić jednej koncesji. Jeżeli podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnej koncesji, decyzję w sprawie przepisów mających zastosowanie do każdej z tych odrębnych koncesji podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych każdego odnośnego rodzaju działalności.

Niezależnie od art. 20, w przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednej koncesji, zastosowanie mają ust. 2 i 3 niniejszego artykułu. Jednak gdy jeden z danych rodzajów działalności jest objęty art. 346 TFUE lub dyrektywą 2009/81/WE, zastosowanie ma art. 23 niniejszej dyrektywy.

Wyboru między udzieleniem jednej koncesji a udzieleniem kilku odrębnych koncesji nie można dokonywać w celu wyłączenia jednej lub kilku koncesji z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy lub, w stosownych przypadkach, z zakresu stosowania dyrektywy 2014/24/UE lub dyrektywy 2014/25/UE.

2. Koncesja obejmująca kilka różnych rodzajów działalności podlega zasadom dotyczącym działalności, która stanowi działalność główną.

3. W przypadku koncesji, w odniesieniu do których obiektywnie nie jest możliwe określenie rodzaju działalności, którego ta koncesja ma dotyczyć, mające zastosowanie przepisy określają się w następujący sposób:

- a) koncesji można udzielić zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy mającymi zastosowanie do koncesji udzielonych przez instytucje zamawiające, jeżeli jeden z rodzajów działalności, których dotyczy koncesja podlega przepisom niniejszej dyrektywy mającym zastosowanie do koncesji udzielonych przez instytucje zamawiające, a inny rodzaj podlega przepisom niniejszej dyrektywy mającym zastosowanie do koncesji udzielonych przez podmioty zamawiające;
- b) koncesji udziela się zgodnie z dyrektywą 2014/24/UE, jeżeli jeden z rodzajów działalności, którego ta koncesja ma dotyczyć, podlega niniejszej dyrektywie, a drugi – dyrektywie 2014/24/UE;
- c) koncesji udziela się zgodnie z niniejszą dyrektywą, jeżeli jeden z rodzajów działalności, którego dotyczy ta koncesja, podlega niniejszej dyrektywie, a drugi nie podlega ani niniejszej dyrektywy, ani dyrektywie 2014/24/UE, ani dyrektywie 2014/25/UE.

Artykuł 23

Koncesje dotyczące rodzajów działalności, o których mowa w załączniku II, i rodzajów działalności obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa

1. W przypadku koncesji, które mają dotyczyć kilku rodzajów działalności, podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych koncesji do celów każdego rodzaju działalności lub o udzieleniu jednej koncesji. W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych koncesji na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdej takiej odrębnej koncesji, podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych odnośnej odrębnej działalności.

Niezależnie od art. 21, w przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednej koncesji, zastosowanie ma ust. 2 niniejszego artykułu.

Wyboru między udzieleniem jednej koncesji a udzieleniem kilku odrębnych koncesji nie można jednak dokonywać w celu wyłączenia jednej lub kilku koncesji z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy ani dyrektywy 2009/81/WE.

2. W przypadku gdy koncesje mają obejmować rodzaj działalności podlegający przepisom niniejszej dyrektywy i inny rodzaj, który jest:

a) objęty art. 346 TFUE; lub

b) podlegający dyrektywie 2009/81/WE;

podmiot zamawiający może:

- (i) udzielić koncesji bez stosowania niniejszej dyrektywy, w przypadkach przedstawionych w lit. a); lub
- (ii) udzielić koncesji albo zgodnie z niniejszą dyrektywą, albo zgodnie z dyrektywą 2009/81/WE, w przypadkach przedstawionych w lit. b). Akapit pierwszy niniejszego ustępu pozostaje bez uszczerbku dla progów i wyłączeń przewidzianych w dyrektywie 2009/81/WE.

Koncesje, o których mowa w lit. b), które obejmują również zamówienie lub inne elementy objęte art. 346 TFUE, mogą zostać udzielone bez stosowania niniejszej dyrektywy.

Jednak warunkiem zastosowania niniejszego ustępu jest to, by udzielenie jednej koncesji było uzasadnione obiektywnymi przyczynami i by decyzja o udzieleniu jednej koncesji nie była podejmowana do celów wyłączenia koncesji ze stosowania niniejszej dyrektywy.

Sekcja IV

Sytuacje szczególne

Artykuł 24

Koncesje zastrzeżone

Państwa członkowskie mogą zastrzec prawo udziału w postępowaniach o udzielenie koncesji dla zakładów pracy chronionej oraz wykonawców, których głównym celem jest społeczna i zawodowa integracja osób niepełnosprawnych lub osób defaworyzowanych, lub mogą przewidzieć możliwość realizacji takich koncesji w ramach programów zatrudnienia chronionego, pod warunkiem że co najmniej 30 % osób zatrudnionych przez te zakłady, przez tych wykonawców lub w ramach tych programów stanowią pracownicy niepełnosprawni lub pracownicy defaworyzowani. Ogłoszenia o koncesji lub – w przypadku koncesji dotyczących usług zdefiniowanych w art. 19 – wstępne ogłoszenia informacyjne zawierają odniesienie do niniejszego artykułu.

*Artykuł 25***Usługi badawcze i rozwojowe**

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie jedynie do koncesji na usługi badawcze i rozwojowe, które są objęte kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5, pod warunkiem że spełnione są oba poniższe warunki:

- a) korzyści z tych usług przypadają wyłącznie instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu na potrzeby ich własnej działalności; oraz
- b) całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający.

ROZDZIAŁ II

Zasady*Artykuł 26***Wykonawcy**

1. Wykonawcy, którzy zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, są uprawnieni do świadczenia danych usług, nie mogą zostać odrzuceni jedynie na podstawie tego, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym koncesja jest udzielana, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

Od osób prawnych można wymagać wskazania w ofercie lub we wniosku imion i nazwisk oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych personelu, który będzie odpowiedzialny za realizację danej koncesji.

2. Grupy wykonawców, w tym tymczasowe stowarzyszenia, mogą brać udział w postępowaniach o udzielenie koncesji. Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające nie wymagają od nich posiadania określonej formy prawnej w celu złożenia oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału.

W razie potrzeby instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą w dokumentach koncesji sprecyzować sposób, w jaki grupy wykonawców mają spełnić wymogi dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej lub zdolności technicznej i zawodowej, o których mowa w art. 38, pod warunkiem że jest to uzasadnione obiektywnymi powodami i jest proporcjonalne. Państwa członkowskie mogą określić standardowe warunki określające, w jaki sposób grupy wykonawców mają spełniać te wymogi. Wszelkie warunki realizacji koncesji przez takie grupy wykonawców, które to warunki są inne niż te

nakładane na indywidualnych uczestników, również muszą być uzasadnione obiektywnymi powodami i muszą być proporcjonalne.

3. Niezależnie od ust. 1 i 2 instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą żądać, by grupy wykonawców przyjęły określoną formę prawną w przypadku udzielenia im zamówienia, w zakresie, w jakim zmiana taka niezbędna jest do zadowalającej realizacji koncesji.

*Artykuł 27***Nomenklatury**

1. Wszelkie odniesienia do nomenklatur w kontekście udzielenia koncesji są dokonywane z wykorzystaniem Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) przyjętego rozporządzeniem (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady (!).

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 48 w celu dostosowania kodów CPV, o których mowa w niniejszej dyrektywie, w każdym przypadku, gdy zmiany w nomenklaturze CPV muszą zostać uwzględnione w niniejszej dyrektywie i pod warunkiem że nie powodują modyfikacji zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

*Artykuł 28***Poufność**

1. O ile nie przewidziano inaczej w niniejszej dyrektywie lub w przepisach krajowych, którym podlega dana instytucja zamawiająca, w szczególności w przepisach dotyczących dostępu do informacji, a także bez uszczerbku dla obowiązków związanych z podawaniem do wiadomości publicznej informacji o udzielonych koncesjach oraz z udostępnianiem kandydatom i oferentom informacji określonych w art. 32 i 40, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający nie ujawnia informacji przekazanych jej przez wykonawców i oznaczonych przez nich jako poufne, w tym między innymi tajemnic technicznych lub handlowych oraz poufnych aspektów ofert.

Niniejszy artykuł nie stanowi przeszkody dla podawania do wiadomości publicznej części zawartych umów niemających charakteru poufnego, w tym wszelkich późniejszych zmian ich tekstu.

2. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający może nakładać na wykonawców wymogi mające na celu ochronę poufnego charakteru informacji, które udostępnia w toku postępowania o udzielenie koncesji.

(!) Rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) (Dz.U. L 340 z 16.12.2002, s. 1).

Artykuł 29

Przepisy mające zastosowanie do komunikacji

1. Z wyjątkiem przypadków, gdy zastosowanie środków elektronicznych jest obowiązkowe na mocy art. 33 ust. 2 i art. 34, do celów wszelkiej komunikacji i wymiany informacji państwa członkowskie lub instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą wybrać jeden lub więcej spośród następujących środków komunikacji:

- a) środki elektroniczne;
- b) poczta lub faks;
- c) komunikacja ustna, w tym telefoniczna, jeśli chodzi o wiadomości inne niż dotyczące istotnych elementów postępowania o udzielenie koncesji i pod warunkiem że treść komunikacji ustnej jest odpowiednio udokumentowana na trwałym nośniku;
- d) doręczenie za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić obowiązek korzystania ze środków komunikacji elektronicznej na potrzeby koncesji w zakresie wykraczającym poza obowiązki ustanowione w art. 33 ust. 2 i art. 34.

2. Wybrane środki komunikacji muszą być ogólnie dostępne i niedyskryminacyjne oraz nie mogą ograniczać dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie koncesji. Narzędzia i urządzenia wykorzystywane do komunikowania się drogą elektroniczną, jak również ich właściwości techniczne powinny być interoperacyjne z powszechnie wykorzystywanymi produktami technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zapewniają zachowanie integralności danych oraz poufności wniosków i ofert w ramach wszelkiej komunikacji, wymiany i przechowywania informacji. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające zapoznają się z treścią wniosków i ofert dopiero po upływie terminu wyznaczonego na ich składanie.

TYTUŁ II

**PRZEPISY DOTYCZĄCE UDZIELANIA KONCESJI:
ZASADY OGÓLNE I GWARANCJE PROCEDURALNE**

ROZDZIAŁ I

Zasady ogólne

Artykuł 30

Zasady ogólne

1. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający mają swobodę w organizowaniu procedur prowadzących do wyboru koncesjonariusza, pod warunkiem zachowania zgodności z niniejszą dyrektywą.

2. Postępowanie o udzielenie koncesji planuje się zgodnie z zasadami ustanowionymi w art. 3. W szczególności podczas postępowania o udzielenie koncesji instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający nie mogą udzielać informacji w sposób dyskryminacyjny, który mógłby zapewnić niektórym kandydatom lub oferentom przewagę nad innymi.

3. Państwa członkowskie przyjmują stosowne środki służące zapewnieniu, by przy realizacji umów koncesji wykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w załączniku X.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 48 w celu zmiany wykazu w załączniku X, w razie potrzeby, aby dodać nowe umowy międzynarodowe ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie lub w przypadku gdy istniejące umowy międzynarodowe, o których mowa, nie są już ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie, lub gdy są w inny sposób zmieniane, np. w odniesieniu do ich zakresu, treści lub denominacji.

Artykuł 31

Ogłoszenia o koncesji

1. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające, które zamierzają udzielić koncesji, informują o swoim zamiarze za pomocą ogłoszenia o koncesji.

2. Ogłoszenia o koncesji zawierają informacje, o których mowa w załączniku V, oraz, w stosownych przypadkach, wszelkie inne informacje, które instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający uznają za użyteczne, zgodnie z formatem standardowych formularzy.

3. Instytucje i podmioty zamawiające, które zamierzają udzielić koncesji na usługi społeczne i inne szczególne usługi wymienione w załączniku IV, informują o swoim zamiarze planowanego udzielenia koncesji, publikując wstępne ogłoszenie informacyjne. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku VI.

4. W drodze odstępstwa od przepisów ust. 1 instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające nie są zobowiązane do publikowania ogłoszenia o koncesji, gdy roboty budowlane lub usługi mogą zostać wykonane lub mogą być świadczone jedynie przez konkretnego wykonawcę z jednego z następujących powodów:

- a) celem koncesji jest stworzenie lub nabycie unikatowego dzieła sztuki lub działania artystycznego;
- b) braku konkurencji ze względów technicznych;
- c) istnienia prawa wyłącznego;
- d) ochrony praw własności intelektualnej oraz praw wyłącznych innych niż zdefiniowane w art. 5 pkt 10.

Wyjątki określone w lit. b), c) i d) akapitu pierwszego mają zastosowanie wyłącznie w przypadku, gdy nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów udzielenia koncesji.

5. W drodze odstępstwa od ust. 1 instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający nie ma obowiązku publikacji nowego ogłoszenia o koncesji, jeżeli w toku procedury z uprzednim ogłoszeniem nie złożono żadnego wniosku, żadnej oferty, żadnej odpowiedniej oferty ani żadnego odpowiedniego wniosku, pod warunkiem że początkowe warunki umowy koncesji nie ulegają zasadniczym zmianom i że Komisja – na jej wniosek – otrzyma sprawozdanie.

Do celów akapitu pierwszego oferta uznawana jest za nieodpowiednią, jeżeli nie odpowiada koncesji, ponieważ w oczywisty sposób bez istotnych zmian nie może spełnić potrzeb i wymogów instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego określonych w dokumentach koncesji.

Do celów akapitu pierwszego wniosek jest uznawany za nieodpowiedni, jeżeli:

- a) dany wnioskodawca jest lub może zostać wykluczony na mocy art. 38 ust. 5–9 lub nie spełnia kryteriów wyboru

ustanowionych przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający zgodnie z art. 38 ust. 1;

- b) wnioski obejmują oferty, które nie są odpowiednie w rozumieniu akapitu drugiego.

Artykuł 32

Ogłoszenia o udzieleniu koncesji

1. Instytucja zamawiająca i podmiot zamawiający przesyła zgodnie z warunkami określonymi w art. 33 ogłoszenie o udzieleniu koncesji dotyczące wyników postępowania o udzielenie koncesji nie później niż w terminie 48 dni od udzielenia koncesji. W przypadku usług społecznych i innych szczególnych usług wymienionych w załączniku IV takie ogłoszenia mogą być jednak grupowane co kwartał. W takim przypadku zgrupowane ogłoszenia przesyła się w terminie 48 dni od zakończenia każdego kwartału.

2. Ogłoszenia o udzieleniu koncesji zawierają informacje określone w załączniku VII lub – w przypadku koncesji na usługi społeczne lub inne szczególne usługi wymienione w załączniku IV – informacje określone w załączniku VIII, oraz są publikowane zgodnie z art. 33.

Artykuł 33

Forma i sposób publikacji ogłoszeń

1. Ogłoszenia o koncesji, udzieleniu koncesji oraz ogłoszenia, o których mowa w art. 43 ust. 1 akapit drugi, zawierają informacje określone w załączniku V, VII oraz VIII według formatu standardowych formularzy, w tym standardowych formularzy sprostowań.

Komisja ustanawia wspomniane standardowe formularze w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmują się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 50.

2. Ogłoszenia, o których mowa w ust. 1, są sporządzane i przesyłane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej za pomocą środków elektronicznych oraz publikowane zgodnie z załącznikiem IX. Urząd Publikacji Unii Europejskiej przekazuje instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu potwierdzenie otrzymania ogłoszenia i opublikowania przesłanych informacji, podając datę takiej publikacji, co stanowi dowód publikacji. Ogłoszenia są publikowane nie później niż w terminie pięciu dni od daty ich wysłania. Koszty publikacji ogłoszeń przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej ponosi Unia.

3. Ogłoszenia o koncesji są publikowane w całości w co najmniej jednym języku urzędowym instytucji Unii, wybranym/wybranych przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający. Ta wersja językowa lub te wersje językowe stanowią jedyny autentyczny tekst lub jedyne autentyczne teksty ogłoszenia. Streszczenie obejmujące istotne elementy każdego ogłoszenia publikowane jest w pozostałych językach urzędowych instytucji Unii.

4. Ogłoszenia o koncesji i ogłoszenia o udzieleniu koncesji nie są publikowane na szczeblu krajowym przed opublikowaniem ich przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej, chyba że publikacja na szczeblu Unii nie nastąpi w ciągu 48 godzin po tym, jak Urząd Publikacji Unii Europejskiej potwierdzi otrzymanie od instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego ogłoszenia, na zasadach określonych w ust. 2. Ogłoszenia o koncesji i o udzieleniu koncesji publikowane na szczeblu krajowym nie zawierają informacji innych niż informacje zawarte w ogłoszeniach przesłanych Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, ale wskazują datę wysłania ogłoszenia do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej.

Artykuł 34

Dostępność w formie elektronicznej dokumentów koncesji

1. Instytucje i podmioty zamawiające oferują drogą elektroniczną bezpłatny, nieograniczony i pełny bezpośredni dostęp do dokumentów koncesji od daty opublikowania ogłoszenia o koncesji lub, jeżeli ogłoszenie o koncesji nie zawiera zaproszenia do składania ofert, od daty wysłania tego zaproszenia. W tekście ogłoszenia o koncesji lub tych zaproszeń podaje się adres strony internetowej, na której dostępne są dokumenty koncesji.

2. Jeżeli w uzasadnionych okolicznościach, z uwagi na wyjątkowe powody techniczne lub związane z bezpieczeństwem, lub z powodu szczególnie wrażliwego charakteru informacji handlowych wymagającego bardzo wysokiego poziomu ochrony, bezpłatny, nieograniczony i pełny bezpośredni dostęp drogą elektroniczną do pewnych dokumentów koncesji nie może zostać zapewniony, instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające wskazują w ogłoszeniu lub zaproszeniu do składania ofert, że dane dokumenty koncesji zostaną przekazane w inny sposób niż za pomocą środków elektronicznych, a termin składania ofert zostaje przedłużony.

3. Pod warunkiem wystąpienia z wnioskiem w odpowiednim czasie instytucje zamawiające, podmioty zamawiające lub właściwe jednostki dostarczają wszystkim wnioskodawcom lub oferentom biorącym udział w postępowaniu o udzielenie koncesji informacje dodatkowe związane z dokumentami koncesji nie później niż na sześć dni przed terminem składania ofert.

Artykuł 35

Zwalczanie korupcji i zapobieganie konfliktom interesów

Państwa członkowskie wymagają, aby instytucje zamawiające i podmioty zamawiające przyjęły odpowiednie środki, by zwalczać nadużycia finansowe, faworyzowanie i korupcję oraz aby skutecznie zapobiegać konfliktom interesów, a także rozpoznawać i likwidować je, gdy powstają w związku z prowadzeniem postępowań o udzielenie koncesji, by nie dopuścić do jakiegokolwiek zakłócenia konkurencji i zapewnić przejrzystość postępowania o udzielenie koncesji oraz równe traktowanie wszystkich kandydatów i oferentów.

Pojęcie konfliktu interesów obejmuje co najmniej każdą sytuację, w której członekowie personelu instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego, biorący udział w prowadzeniu postępowania o udzielenie koncesji lub mogący wpłynąć na wynik tego postępowania, mają, bezpośrednio lub pośrednio, interes finansowy, ekonomiczny lub inny interes osobisty, który postrzegać można jako zagrażający ich bezstronności i niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie koncesji.

Środki podjęte w odniesieniu do konfliktu interesów nie mogą wykraczać poza to, co jest bezwzględnie konieczne, aby nie dopuścić do powstania ewentualnego konfliktu interesów lub eliminować konfliktu interesu, który został zidentyfikowany.

ROZDZIAŁ II

Gwarancje proceduralne

Artykuł 36

Wymogi techniczne i funkcjonalne

1. Wymogi techniczne i funkcjonalne określają wymagane cechy charakterystyczne robót budowlanych lub usług będących przedmiotem koncesji. Znajdują się one w dokumentach koncesji.

Te cechy charakterystyczne mogą odnosić się również do konkretnego procesu produkcyjnego, realizacji zamówionych robót budowlanych lub świadczenia usług, pod warunkiem że są powiązane z przedmiotem koncesji i proporcjonalne do jej wartości oraz celów. Takie cechy charakterystyczne mogą obejmować na przykład: poziomy jakości, poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, dostosowanie projektu do wszystkich potrzeb (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, bezpieczeństwo lub wymiary, terminologię, symbole, testy i metody testowania, oznakowanie i etykietowanie oraz instrukcje użytkownika.

2. Jeżeli nie uzasadnia tego przedmiot koncesji, wymogi techniczne i funkcjonalne nie zawierają odniesienia do konkretnej marki lub źródła, ani do szczególnego procesu charakteryzującego produkty lub usługi świadczone przez

konkretnego wykonawcę, ani do znaku handlowego, patentu, typu bądź konkretnego sposobu produkcji, które mogłoby prowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania pewnych przedsiębiorstw lub produktów. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się stosowanie takich odniesień, jeżeli niemożliwe jest opisanie przedmiotu koncesji w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób. Takim odniesieniem towarzyszą słowa „lub równoważne”.

3. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający nie odrzuca oferty ze względu na to, że roboty budowlane i usługi, których dotyczy oferta, nie spełniają wymogów technicznych i funkcjonalnych, do których ta oferta się odnosi, o ile oferent udowodni w ofercie odpowiednimi metodami, że rozwiązania, które zaproponował, spełniają w równoważny sposób wymogi techniczne i funkcjonalne.

Artykuł 37

Gwarancje proceduralne

1. Koncesji udziela się w oparciu o kryteria udzielania koncesji określone przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający zgodnie z art. 41, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) oferta spełnia wymogi minimalne określone przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, o ile wymogi takie zostały określone;
- b) oferent spełnia warunki udziału, o których mowa w art. 38 ust. 1; oraz
- c) oferent nie został wykluczony z uczestnictwa w postępowaniu o udzielenie koncesji zgodnie z art. 38 ust. 4–7 oraz z zastrzeżeniem art. 38 ust. 9.

Wymogi minimalne, o których mowa w lit. a), obejmują warunki i cechy charakterystyczne (w szczególności techniczne, fizyczne, funkcjonalne i prawne), które każdy z oferentów powinien spełnić lub zapewnić.

2. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający przedstawiają:

- a) w ogłoszeniu o koncesji – opis koncesji i warunków udziału;
- b) w ogłoszeniu o koncesji, w zaproszeniu do składania ofert lub w innych dokumentach koncesji – opis kryteriów udzielania koncesji i, o ile mają zastosowanie, wymogi minimalne, które należy spełnić.
3. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający mogą ograniczyć liczbę kandydatów lub oferentów do odpowiedniego

poziomu, pod warunkiem że odbywa się to w sposób przejrzysty i w oparciu o obiektywne kryteria. Liczba zaproszonych kandydatów lub oferentów musi być wystarczająca do zapewnienia rzeczywistej konkurencji.

4. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający przedstawia opis planowanego postępowania oraz orientacyjny termin jego zakończenia wszystkim uczestnikom. Wszyscy uczestnicy są informowani o jakichkolwiek zmianach, a w zakresie, w jakim zmiany te dotyczą elementów przedstawionych w ogłoszeniu o koncesji, są one przedstawiane wszystkim wykonawcom.

5. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający zapewnia właściwe rejestrowanie głównych etapów postępowania, z wykorzystaniem środków, które uzna za stosowne, pod warunkiem że będą przestrzegane wymogi art. 28 ust. 1.

6. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający może prowadzić negocjacje z kandydatami i oferentami. Przedmiot koncesji, kryteria udzielania koncesji oraz minimalne wymagania nie mogą być zmieniane w trakcie negocjacji.

Artykuł 38

Kwalifikacja i ocena podmiotowa kandydatów

1. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający weryfikuje warunki udziału dotyczące zdolności zawodowych i technicznych kandydatów lub oferentów, ich sytuacji finansowej i ekonomicznej – na podstawie ich własnych deklaracji – a także referencje, jakie należy przedłożyć jako dowód, zgodnie z wymogami określonymi w ogłoszeniu o koncesji, a które mają być niedyskryminacyjne i proporcjonalne do przedmiotu koncesji. Wymogi dotyczące udziału muszą być związane z przedmiotem koncesji i proporcjonalne do możliwości realizacji koncesji przez koncesjonariusza, biorąc pod uwagę przedmiot koncesji oraz cel związany z zapewnieniem rzeczywistej konkurencji.

2. Aby spełnić warunki uczestnictwa przewidziane w ust. 1, wykonawca może, w stosownych przypadkach oraz w odniesieniu do konkretnej koncesji, polegać na zdolności innych podmiotów, bez względu na charakter prawny związków łączących go z tymi podmiotami. W przypadku gdy wykonawca chce korzystać ze zdolności innych podmiotów, musi udowodnić instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu, że będzie dysponował niezbędnymi zasobami w ciągu całego okresu realizacji koncesji, przedstawiając na przykład w tym celu stosowne zobowiązanie takich podmiotów. W odniesieniu do sytuacji finansowej instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający może wymagać od wykonawców i tych podmiotów solidarnej odpowiedzialności za wykonanie koncesji.

3. Na tych samych warunkach grupa wykonawców, o której mowa w art. 26, może polegać na zdolności członków tej grupy lub innych podmiotów.

4. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a), wykluczają wykonawcę z udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji, jeżeli ustaliły, że wykonawca został skazany prawomocnym wyrokiem sądu na podstawie jednego z następujących zarzutów:

- a) udziału w organizacji przestępczej, zgodnie z definicją takiej organizacji zawartą w art. 2 decyzji ramowej Rady 2008/841/WSiSW⁽¹⁾;
- b) korupcji, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 Konwencji w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej⁽²⁾ i art. 2 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2003/568/WSiSW⁽³⁾, jak również korupcji zdefiniowanej w prawie krajowym państwa instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego lub wykonawcy;
- c) nadużycia finansowego w rozumieniu art. 1 Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich⁽⁴⁾;
- d) przestępstwa terrorystycznego lub przestępstwa związanego z działalnością terrorystyczną, zgodnie z definicją zawartą odpowiednio w art. 1 oraz art. 3 decyzji ramowej Rady 2002/475/WSiSW⁽⁵⁾ lub podżegania, pomocnictwa lub współsprawstwa oraz usiłowania popełnienia przestępstwa, jak określono w art. 4 tej decyzji ramowej;
- e) prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zgodnie z definicją zawartą w art. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE⁽⁶⁾;

- f) pracy dzieci i innych form handlu ludźmi, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE⁽⁷⁾.

Obowiązek wykluczenia wykonawcy ma zastosowanie również w przypadku, gdy osoba skazana prawomocnym wyrokiem jest członkiem organów administracyjnych, zarządzających lub nadzorczych tego wykonawcy lub posiada w tych organach uprawnienia do reprezentowania, uprawnienia decyzyjne lub kontrolne.

Podmioty zamawiające inne niż te, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a), mogą wykluczyć wykonawcę z udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji, jeżeli wiedzą, że wykonawca został skazany prawomocnym wyrokiem sądu na podstawie jednego z zarzutów wymienionych w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

5. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a), wykluczają z udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji danego wykonawcę, jeżeli posiadają wiedzę o naruszeniu przez tego wykonawcę obowiązków dotyczących zapłaty podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne, i jeżeli ustalono to w drodze ostatecznego i wiążącego orzeczenia sądu lub decyzji administracyjnej, zgodnie z przepisami prawa państwa, w którym ma on siedzibę, lub zgodnie z przepisami prawa państwa członkowskiego instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego.

Ponadto instytucje i podmioty zamawiające, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a), mogą wykluczyć lub mogą zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji, jeżeli instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający może przy zastosowaniu odpowiednich środków wykazać, że ten wykonawca naruszył obowiązki dotyczące płatności podatków lub opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne.

Ustęp ten przestaje mieć zastosowanie, jeżeli wykonawca spełnił swoje obowiązki, dokonując płatności należnych podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne, w stosownym przypadku wraz z narosłymi odsetkami lub grzywnami, lub też zawierając wiążące porozumienie w celu spłaty tych należności.

6. Państwa członkowskie mogą przewidzieć odstępstwo od obowiązku wykluczenia, o którym mowa w ust. 4 i 5, w wyjątkowych przypadkach, z uwagi na nadrzędne względy związane z interesem publicznym, np. ze względu na zdrowie publiczne lub ochronę środowiska.

(7) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępująca decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW (Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1).

(1) Decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW z dnia 24 października 2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej (Dz.U. L 300 z 11.11.2008, s. 42).

(2) Dz.U. C 195 z 25.6.1997, s. 1.

(3) Decyzja ramowa Rady 2003/568/WSiSW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie zwalczania korupcji w sektorze prywatnym (Dz.U. L 192 z 31.7.2003, s. 54).

(4) Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 48.

(5) Decyzja ramowa Rady 2002/475/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3).

(6) Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15).

Państwa członkowskie mogą też przewidzieć odstępstwo od obowiązku wykluczenia, o którym mowa w ust. 5, w przypadku gdy wykluczenie byłoby w sposób wyraźny nieproporcjonalne, w szczególności gdy kwota zaległych podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne jest niewielka lub gdy – w związku z naruszeniem obowiązków dotyczących płatności podatków lub opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne – wykonawca został poinformowany o dokładnej należnej kwocie w takim terminie, że nie miał możliwości przyjęcia środków przewidzianych w ust. 5 akapit trzeci przed upływem terminu złożenia wniosku.

7. Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą wykluczyć lub mogą zostać zobowiązane przez państwo członkowskie do wykluczenia z udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji każdego wykonawcę, jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- a) gdy za pomocą dowolnych stosownych środków mogą wykazać naruszenie mających zastosowanie obowiązków, o których mowa w art. 30 ust. 3;
- b) jeżeli wykonawca zbankrutował, podlega postępowaniu upadłościowemu lub likwidacyjnemu, jego aktywami zarządza likwidator lub sąd, zawarł układ z wierzycielami, zawiesił działalność gospodarczą albo znajduje się w innej tego rodzaju sytuacji wynikającej z podobnej procedury przewidzianej w krajowych przepisach ustawowych i wykonawczych; instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający może jednak podjąć decyzję lub może zostać zobowiązany przez państwo członkowskie do podjęcia decyzji o niewykluczeniu wykonawcy znajdującego się w jednej z powyższych sytuacji, gdy stwierdzi, że dany wykonawca będzie w stanie zrealizować koncesję, z uwzględnieniem mających zastosowanie przepisów krajowych i środków dotyczących kontynuowania działalności gospodarczej w takich sytuacjach;
- c) jeżeli instytucja zamawiająca może wykazać za pomocą stosownych środków, że wykonawca jest winny poważnego naruszenia etyki zawodowej, które podaje w wątpliwość jego uczciwość;
- d) jeżeli za pomocą mniej inwazyjnego środka nie można skutecznie zlikwidować konfliktu interesów w rozumieniu art. 35 akapit drugi;
- e) jeżeli instytucja zamawiająca może stwierdzić, na podstawie wiarygodnych przesłanek, że wykonawca zawarł z innymi wykonawcami porozumienia mające na celu zakłócenie konkurencji;
- f) jeżeli wykonawca wykazał istotne lub uporczywe braki w spełnieniu merytorycznych wymogów wynikających z wcześniejszej koncesji lub wcześniejszego zamówienia

udzielonego przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający zdefiniowany w niniejszej dyrektywie lub w dyrektywie 2014/25/UE, co doprowadziło do przedwczesnego rozwiązania wcześniejszej umowy, odszkodowania lub innych, porównywalnych sankcji;

- g) jeżeli wykonawca dopuścił się poważnego wprowadzenia w błąd przy dostarczaniu informacji, które wymagane były do weryfikacji braku podstaw wykluczenia lub do weryfikacji spełnienia kryteriów kwalifikacji, zataił te informacje lub nie jest w stanie przedstawić wymaganych dokumentów potwierdzających;
 - h) jeżeli wykonawca podjął kroki, aby w bezprawny sposób wpłynąć na proces podejmowania decyzji przez instytucję zamawiającą lub podmiot zamawiający, pozyskać informacje poufne, które mogą dać mu nienależną przewagę w postępowaniu o udzielenie koncesji, lub wskutek zaniedbania przedstawić wprowadzające w błąd informacje, które mogą mieć istotny wpływ na decyzje w sprawie wykluczenia, kwalifikacji lub udzielenia koncesji;
 - i) w przypadku koncesji z dziedziny obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w dyrektywie 2009/81/WE, jeżeli na podstawie jakichkolwiek środków dowodowych, w tym chronionych źródeł danych, stwierdzono, że wykonawca nie jest wystarczająco niezawodny, aby wykluczyć ryzyko zagrażające bezpieczeństwu państwa członkowskiego.
8. Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające, o których mowa w art. 7 ust. 1 lit. a), w dowolnym momencie postępowania wykluczają wykonawcę z udziału w postępowaniu o udzielenie koncesji, jeżeli okaże się, że dany wykonawca – z racji czynów popełnionych lub czynności zaniechanych przed postępowaniem lub w jego trakcie – znajduje się w jednej z sytuacji, o których mowa w ust. 4 i ust. 5 akapit pierwszy niniejszego artykułu.

W dowolnym momencie w trakcie postępowania instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą wykluczyć lub mogą zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do wykluczenia wykonawcy, gdy okaże się, że – z racji czynów popełnionych lub czynności zaniechanych przed postępowaniem lub w jego trakcie – dany wykonawca znajduje się w jednej z sytuacji, o których mowa w ust. 5 akapit drugi i w ust. 7.

9. Każdy wykonawca znajdujący się w jednej z sytuacji, o których mowa w ust. 4 i 7, może przedstawić dowody na to, że przyjęte przez niego środki są wystarczające do wykazania jego rzetelności pomimo istnienia odpowiedniej podstawy wykluczenia. Jeżeli takie dowody zostaną uznane za wystarczające, dany wykonawca nie zostaje wykluczony z postępowania o udzielenie koncesji.

W tym celu wykonawca musi udowodnić, że zrekompensował wszelkie szkody spowodowane przestępstwem lub wykroczeniem lub zobowiązał się do ich rekompensaty, wyczerpująco wyjaśnił fakty i okoliczności, aktywnie współpracując z organami śledczymi, i przyjął konkretne środki techniczne, organizacyjne i kadrowe, które są odpowiednie do zapobiegania dalszym przestępstwom lub wykroczeniom. Środki przyjęte przez wykonawców są oceniane z uwzględnieniem wagi i szczególnych okoliczności przestępstwa lub wykroczenia. Jeżeli środki zostaną uznane za niewystarczające, wykonawca otrzymuje uzasadnienie takiej decyzji.

Wykonawca, który został prawomocnym wyrokiem wykluczony z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub w postępowaniu o udzielenie koncesji, nie jest uprawniony do skorzystania z możliwości przewidzianej w niniejszym ustępie w okresie wykluczenia wynikającym z tego wyroku w państwach członkowskich, w których taki wyrok jest obowiązujący.

10. Państwa członkowskie określają w przepisach ustawodawczych, wykonawczych lub administracyjnych, z uwzględnieniem prawa unijnego, warunki wykonania niniejszego artykułu. W szczególności państwa członkowskie ustalają maksymalny okres wykluczenia w przypadku, gdy wykonawca nie przyjmie środków określonych w ust. 9 w celu wykazania swojej rzetelności. Jeżeli okres wykluczenia nie został określony w prawomocnym wyroku, nie przekracza on pięciu lat od daty skazania prawomocnym wyrokiem w przypadkach, o których mowa w ust. 4, i trzech lat od daty odnośnego zdarzenia w przypadkach, o których mowa w ust. 7.

Artykuł 39

Terminy składania wniosków i ofert dotyczących koncesji

1. Podczas ustalania terminów składania wniosków lub ofert instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające uwzględniają, w szczególności, złożoność koncesji oraz czas wymagany do sporządzenia ofert lub wniosków, z zastrzeżeniem terminów minimalnych określonych w niniejszym artykule.

2. W przypadku gdy wnioski lub oferty mogą zostać złożone jedynie po odbyciu wizyty na miejscu albo po dokonaniu na miejscu sprawdzenia dokumentów potwierdzających dokumenty dotyczące udzielenia koncesji, terminy składania wniosków o koncesje lub składania ofert ustala się tak, aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli uzyskać wszystkie informacje niezbędne do sporządzenia wniosków lub ofert, a niezależnie od przypadku są one dłuższe od minimalnych terminów określonych w ust. 3 i 4.

3. Minimalny termin składania wniosków o koncesję, bez względu na to, czy obejmują oferty, wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o koncesji.

4. Jeżeli postępowanie toczy się w następujących po sobie etapach, minimalny termin składania wstępnych ofert wynosi 22 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

5. Termin składania ofert może zostać skrócony o pięć dni, jeżeli instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający akceptuje składanie ofert za pomocą środków elektronicznych zgodnie z art. 29.

Artykuł 40

Informowanie kandydatów i oferentów

1. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający jak najszybciej informuje wszystkich kandydatów i oferentów o podjętych decyzjach dotyczących udzielenia koncesji, w tym o nazwie wybranego oferenta, powodach odrzucenia wniosku lub oferty, a także o powodach podjęcia decyzji o nieudzieleniu koncesji, dla której opublikowano ogłoszenie o koncesji, lub o ponownym wszczęciu postępowania.

Ponadto na wniosek zainteresowanej strony instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający informuje jak najszybciej, a w każdym razie w terminie 15 dni od otrzymania pisemnego wniosku, każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o cechach i względnych przewagach oferty, która została wybrana.

2. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający mogą podjąć decyzję o nieudzieleniu pewnych informacji dotyczących koncesji, o których mowa w ust. 1, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić stosowanie przepisów prawa lub byłoby sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby szkodzić uzasadnionym interesom handlowym wykonawców publicznych lub prywatnych, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy takimi wykonawcami.

Artykuł 41

Kryteria udzielania koncesji

1. Koncesje są udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów zapewniających zgodność z zasadami przedstawionymi w art. 3 oraz gwarantujących ocenę ofert w warunkach faktycznej konkurencji, pozwalających ustalić całościową korzyść gospodarczą dla instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego.

2. Kryteria udzielania koncesji muszą być związane z przedmiotem koncesji i nie mogą dawać instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru. Mogą one obejmować, między innymi, kryteria środowiskowe, społeczne lub związane z innowacją.

Kryteria te są uzupełniane wymaganiami, które umożliwiają skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez oferentów.

Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający weryfikują, czy oferty odpowiednio spełniają kryteria udzielania koncesji.

3. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający sporządzają wykaz kryteriów w kolejności od najważniejszych do najmniej ważnych.

Niezależnie od akapitu pierwszego, jeżeli instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający otrzymują ofertę proponującą innowacyjne rozwiązanie o wyjątkowym poziomie funkcjonalności, których nie mogły – z zachowaniem staranności – przewidzieć instytucje lub podmioty zamawiające, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający mogą, w drodze wyjątku, zmienić kolejność kryteriów udzielania koncesji, by uwzględnić to innowacyjne rozwiązanie. W takim przypadku instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający informują o zmianie kolejności wszystkich oferentów i wydają nowe zaproszenie do składania ofert, przestrzegając minimalnych terminów, o których mowa w art. 39 ust. 4. Jeżeli kryteria udzielania koncesji zostały opublikowane w momencie opublikowania ogłoszenia o koncesji, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający publikuje nowe ogłoszenie o koncesji, przestrzegając minimalnych terminów, o których mowa w art. 39 ust. 3.

Zmiana kolejności kryteriów nie może skutkować dyskryminacją.

TYTUŁ III

PRZEPISY DOTYCZĄCE WYKONANIA KONCESJI

Artykuł 42

Podwykonawstwo

1. Przestrzeganie przez podwykonawców obowiązków, o których mowa w art. 30 ust. 3, zapewnia się za pomocą odpowiednich działań podejmowanych przez właściwe organy krajowe działające w zakresie ich obowiązków i kompetencji.

2. Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą zażądać albo zostać zobowiązane przez państwo członkowskie do zażądania od oferenta lub wnioskodawcy w dokumentach koncesji, aby wskazał on w swojej ofercie ewentualną część koncesji, której wykonanie zamierza zlecić osobom trzecim w ramach podwykonawstwa, a także aby podał proponowanych podwykonawców. Niniejszy ustęp nie narusza kwestii odpowiedzialności głównego koncesjonariusza.

3. W przypadku koncesji na roboty budowlane i w odniesieniu do usług, które mają być wykonane na obiekcie pod bezpośrednim nadzorem instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego, po udzieleniu koncesji i nie później niż w chwili rozpoczęcia realizacji koncesji, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający wymaga od koncesjonariusza, by wskazał instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu nazwę/imię i nazwisko, dane kontaktowe i przedstawicieli prawnych podwykonawców tego głównego wykonawcy, zaangażowanych w takie roboty budowlane lub usługi, o ile dane te są w tym momencie znane. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający wymaga od koncesjonariusza, by powiadamiał ją o wszelkich zmianach w odniesieniu do tych informacji w trakcie reali-

zacji koncesji, a także by przekazywał jej wymagane informacje na temat ewentualnych nowych podwykonawców, których w późniejszym okresie angażuje do realizacji takich robót budowlanych lub usług.

Niezależnie od akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą nałożyć obowiązek dostarczenia wymaganych informacji bezpośrednio na koncesjonariusza.

Akapity pierwszy i drugi nie mają nie ma zastosowania do dostawców.

Instytucje zamawiające i podmioty zamawiające mogą rozszerzyć lub mogą zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do rozszerzenia obowiązków przewidzianych w akapicie pierwszym przykładowo na:

a) koncesje na usługi inne niż te dotyczące usług, które mają być wykonane na obiektach pod bezpośrednim nadzorem instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego, lub na dostawców uczestniczących w koncesjach na roboty budowlane lub usługi;

b) na podwykonawców będących podwykonawcami podwykonawców koncesjonariusza lub na dalsze podmioty w łańcuchu podwykonawców.

4. Aby uniknąć przypadków naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 30 ust. 3, można przyjąć stosowne środki, takie jak:

a) w przypadku gdy przepisy krajowe państwa członkowskiego przewidują mechanizm wspólnej odpowiedzialności między podwykonawcami a koncesjonariuszem, dane państwo członkowskie zapewnia stosowanie odnośnych przepisów zgodnie z warunkami określonymi w art. 30 ust. 3;

b) instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające mogą weryfikować lub mogą zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do weryfikowania, czy są podstawy wykluczenia podwykonawców na mocy art. 38 ust. 4–10. W takich przypadkach instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający wymaga od wykonawcy, aby zmienił podwykonawcę, w odniesieniu do którego weryfikacja wykazała, że istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia. Instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający mogą wymagać lub mogą zostać zobowiązane przez państwo członkowskie do wymagania, by wykonawca zmienił podwykonawcę, w odniesieniu do którego weryfikacja wykazała, że istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia.

5. W ramach prawa krajowego państwa członkowskie mogą przewidzieć bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące odpowiedzialności.

6. Państwa członkowskie, które postanowiły przewidzieć środki na mocy ust. 1 i 3, określają warunki wykonania tych środków w drodze przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych i z uwzględnieniem prawa unijnego. Państwa członkowskie mogą przy tym ograniczyć możliwość stosowania tych przepisów, np. do określonych rodzajów koncesji, określonych kategorii instytucji zamawiających, podmiotów zamawiających lub wykonawców lub od określonych kwot.

Artykuł 43

Modyfikacja umów w okresie ich obowiązywania

1. Koncesje można modyfikować bez przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie koncesji zgodnie z niniejszą dyrektywą w każdym z poniższych przypadków:

- a) gdy modyfikacje, niezależnie od ich wartości pieniężnej, zostały przewidziane w pierwotnych dokumentach koncesji w jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych klauzulach przeglądowych, które mogą obejmować klauzule zmiany ceny lub opcje. Tego rodzaju klauzule podają zakres i charakter możliwych modyfikacji lub opcji, a także warunki, na jakich można je stosować. Nie mogą one przewidywać modyfikacji ani opcji, które zmieniłyby ogólny charakter koncesji;
- b) w przypadku dodatkowych robót budowlanych lub usług wykonywanych przez pierwotnego koncesjonariusza, które stały się niezbędne i które nie były uwzględnione w pierwotnej koncesji, jeżeli zmiana koncesjonariusza:
 - (i) jest niemożliwa z powodów ekonomicznych lub technicznych, takich jak wymogi dotyczące wymienności lub interoperacyjności w odniesieniu do istniejącego sprzętu, usług lub instalacji objętych pierwotną koncesją; oraz
 - (ii) spowodowałyby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego.

Jednak w przypadku koncesji udzielonych przez instytucję zamawiającą do celów wykonywania działalności innej niż ta, o której mowa w załączniku II, wzrost wartości nie może przekroczyć 50 % wartości pierwotnej koncesji. W przypadku wprowadzenia kilku kolejnych modyfikacji ograniczenie to ma zastosowanie do wartości każdej z nich. Takie kolejne modyfikacje nie mogą mieć na celu obejścia niniejszej dyrektywy;

c) gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- (i) konieczność modyfikacji została spowodowana okolicznościami, których instytucje zamawiające lub podmioty

zamawiające, działające z należytą starannością, nie mogły przewidzieć;

(ii) modyfikacja nie zmienia ogólnego charakteru koncesji;

(iii) w przypadku koncesji udzielonych przez instytucję zamawiającą do celów wykonywania działalności innej niż te, o których mowa w załączniku II, wzrost wartości nie przekracza 50 % wartości pierwotnej koncesji. W przypadku wprowadzania kilku kolejnych modyfikacji ograniczenie to ma zastosowanie do wartości każdej z nich. Takie kolejne modyfikacje nie mogą mieć na celu obejścia przepisów niniejszej dyrektywy;

d) gdy nowy koncesjonariusz zastępuje koncesjonariusza, któremu instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający pierwotnie udzieliły koncesji, w wyniku:

(i) jednoznacznej klauzuli przeglądowej lub opcji zgodnie z lit. a);

(ii) sukcesji uniwersalnej lub częściowej w prawa i obowiązki pierwotnego koncesjonariusza, w wyniku restrukturyzacji, w tym przejęcia, połączenia, nabycia lub upadłości, przez innego wykonawcę, który spełnia pierwotnie ustalone kryteria kwalifikacji podmiotowej, pod warunkiem że nie pociąga to za sobą innych istotnych modyfikacji umowy i nie ma na celu obejścia stosowania niniejszej dyrektywy; lub

(iii) sytuacji, gdy instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający sama przyjmuje zobowiązania głównego koncesjonariusza względem jego podwykonawców, gdy możliwość taką przewidują przepisy krajowe;

e) gdy modyfikacje, niezależnie od ich wartości, są nieistotne w rozumieniu ust. 4.

Instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające, które wprowadziły do koncesji modyfikacje w przypadkach określonych w lit. b) i c) niniejszego ustępu, publikują stosowne ogłoszenie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Ogłoszenie takie zawiera informacje określone w załączniku XI i jest publikowane zgodnie z art. 33.

2. Ponadto i bez konieczności sprawdzania, czy warunki określone w ust. 4 lit. a)–d) są spełnione, koncesje można również modyfikować bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie koncesji zgodnie z niniejszą dyrektywą, gdy wartość modyfikacji jest niższa niż obie następujące wartości:

- (i) próg określony w art. 8; oraz

(ii) 10 % wartości pierwotnej koncesji.

Jednak modyfikacja nie może zmieniać ogólnego charakteru koncesji. W przypadku gdy wprowadzanych jest kilka kolejnych modyfikacji, wartość ta jest szacowana na podstawie łącznej wartości netto kolejnych modyfikacji.

3. Do celów obliczenia wartości, o której mowa w ust. 2 i ust. 1 lit. b) i c), aktualizowana wartość jest wartością referencyjną, w przypadku gdy koncesja zawiera klauzulę indeksacji. Jeżeli koncesja nie zawiera klauzuli indeksacji, uaktualniona wartość jest obliczana z uwzględnieniem średniej inflacji w państwie członkowskim instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego.

4. Modyfikację koncesji w okresie jej obowiązywania uznaje się za istotną w rozumieniu ust. 1 lit. e), jeżeli powoduje ona, że charakter koncesji różni się istotnie od charakteru pierwotnie zawartej koncesji. W każdym przypadku, bez uszczerbku dla przepisów ust. 1 i 2, modyfikację uznaje się za istotną, jeżeli spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) modyfikacja wprowadza warunki, które, gdyby były częścią pierwotnego postępowania o udzielenie koncesji, umożliwiłyby dopuszczenie innych wnioskodawców niż ci, którzy zostali pierwotnie zakwalifikowani, lub przyjęcie oferty innej niż pierwotnie przyjęta, albo przyciągnęłyby dodatkowych uczestników w postępowaniu o udzielenie koncesji;
- b) modyfikacja zmienia równowagę ekonomiczną koncesji na korzyść koncesjonariusza w sposób, którego nie przewidziano w pierwotnej koncesji;
- c) modyfikacja znacznie rozszerza zakres koncesji;
- d) gdy nowy koncesjonariusz zastępuje koncesjonariusza, któremu instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający pierwotnie udzieliły koncesji, w przypadkach innych niż przewidziane w ust. 1 lit. d).

5. Nowe postępowanie o udzielenie koncesji zgodnie z niniejszą dyrektywą jest wymagane w przypadku innych modyfikacji postanowień koncesji w okresie jej obowiązywania innych niż modyfikacje przewidziane na mocy ust. 1 i 2.

Artykuł 44

Rozwiązanie umowy koncesji

Państwa członkowskie zapewniają instytucjom zamawiającym i podmiotom zamawiającym możliwość rozwiązania umowy koncesji w okresie jej obowiązywania, na warunkach określo-

nych przez mające zastosowanie prawo krajowe, w przypadku gdy spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) dokonana została modyfikacja koncesji, która wymagałaby przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie koncesji zgodnie z art. 43;
- b) koncesjonariusz znajdował się w momencie udzielenia koncesji w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 38 ust. 4, w związku z czym powinien być zostać wykluczony z postępowania o udzielenie koncesji;
- c) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, w ramach procedury przewidzianej w art. 258 TFUE, że państwo członkowskie uchybiło zobowiązaniom, które ciążyą na nim na mocy Traktatów, z uwagi na to, że instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające należące do tego państwa członkowskiego udzieliły danej koncesji, nie wypełniając swoich obowiązków wynikających z Traktatów i niniejszej dyrektywy.

Artykuł 45

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Aby zapewnić prawidłowe i skuteczne wprowadzenie w życie, państwa członkowskie zapewniają, by przynajmniej zadania określone w niniejszym artykule były realizowane przez jeden lub kilka organów lub struktur. Państwa członkowskie wskazują Komisji wszystkie organy lub struktury właściwe do realizowania tych zadań.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by stosowanie zasad udzielania koncesji było monitorowane. W przypadku gdy organy lub struktury monitorujące stwierdzą wystąpienie konkretnych naruszeń, takich jak nadużycia finansowe, korupcja, konflikt interesów i innych poważnych nieprawidłowości lub problemów systemowych, są upoważnione do przekazania spraw tych naruszeń lub problemów krajowym organom kontroli, sądom lub trybunałom lub innym właściwym organom lub strukturom, takim jak rzecznik praw obywatelskich, parlamenty narodowe lub ich komisje.

3. Wyniki monitorowania zgodnie z ust. 2 są udostępniane opinii publicznej za pośrednictwem odpowiednich kanałów informacji.

Komisja może zażądać, by – przynajmniej co trzy lata – państwa członkowskie przekazywały jej sprawozdanie z monitorowania obejmujące przegląd najczęstszych przyczyn niewłaściwego stosowania zasad udzielania koncesji, w tym ewentualnych problemów strukturalnych lub powtarzających się problemów w stosowaniu przepisów, włącznie z ewentualnymi przypadkami nadużyć lub innych nielegalnych zachowań.

4. Państwa członkowskie zapewniają, że informacje i wskazówki dotyczące wykładni i stosowania prawa Unii w zakresie udzielania koncesji są dostępne nieodpłatnie, aby wspomagać instytucje i podmioty zamawiające oraz wykonawców w prawidłowym stosowaniu przepisów unijnych.

TYTUŁ IV

ZMIANY DYREKTYW 89/665/EWG I 92/13/EWG

Artykuł 46

Zmiany w dyrektywie 89/665/EWG

W dyrektywie 89/665/EWG wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień, o których mowa w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE (*), chyba że zamówienia te wyłączono zgodnie z art. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17 oraz 37 tej dyrektywy.

Niniejsza dyrektywa ma również zastosowanie do koncesji udzielanych przez instytucje zamawiające, o których mowa w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE (**), chyba że koncesje te wyłączono zgodnie z art. 10, 11, 12, 17 i 25 tej dyrektywy.

Zamówienia w rozumieniu niniejszej dyrektywy obejmują zamówienia publiczne, umowy ramowe, koncesje na roboty budowlane i usługi oraz dynamiczne systemy zakupów.

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki, aby zapewnić – w odniesieniu do zamówień objętych zakresem stosowania dyrektywy 2014/24/UE lub dyrektywy 2014/23/UE – możliwość skutecznego, a zwłaszcza możliwie szybkiego, odwołania od decyzji podjętych przez instytucje zamawiające, zgodnie z warunkami określonymi w art. 2–2f niniejszej dyrektywy, z powodu naruszenia przez te decyzje prawa unijnego w dziedzinie zamówień publicznych lub naruszenia krajowych przepisów transponujących to prawo.

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

(**) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).”;

2) w art. 2a ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Zawarcie umowy w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia objętego zakresem zastosowania dyrektywy 2014/24/UE lub dyrektywy 2014/23/UE nie może nastąpić przed upływem okresu co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom i kandydatom, jeśli korzystano z faksu lub środków elektronicznych, lub – jeśli korzystano z innych środków komunikacji – przed upływem okresu albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom i kandydatom, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji o udzieleniu zamówienia.”;

b) akapit czwarty tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„— streszczenie stosownych przyczyn, o których mowa w art. 55 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 3 tej dyrektywy, lub w art. 40 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2014/23/UE, z zastrzeżeniem przepisów art. 40 ust. 2 tej dyrektywy, i”;

3) w art. 2b wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym:

(i) lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) jeśli dyrektywa 2014/24/UE lub – w odpowiednich przypadkach – dyrektywa 2014/23/UE nie wymaga uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;”;

(ii) lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) w przypadku zamówienia opartego na umowie ramowej, zgodnie z art. 33 dyrektywy 2014/24/UE, i w przypadku konkretnego zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów, zgodnie z art. 34 tej dyrektywy.”;

b) w akapicie drugim, tiret pierwsze i drugie otrzymują brzmienie:

„— nastąpiło naruszenie art. 33 ust. 4 lit. c) lub art. 34 ust. 6 dyrektywy 2014/24/UE, i

- wartość zamówienia szacuje się na równą progom określonym w art. 4 dyrektywy 2014/24/UE lub wyższą.”;
- 4) w art. 2c, słowa „dyrektywy 2004/18/WE” zastępuje się słowami „dyrektywy 2014/24/UE lub dyrektywy 2014/23/UE”;
- 5) w art. 2d wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ust. 1:
- (i) lit. a) otrzymuje brzmienie:
- „a) jeżeli instytucja zamawiająca udzieliła zamówienia bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, czego nie dopuszcza dyrektywa 2014/24/UE lub dyrektywa 2014/23/UE”;
- (ii) w lit. b) słowa „dyrektywy 2004/18/WE” zastępuje się słowami „dyrektywy 2014/24/UE lub dyrektywy 2014/23/UE”;
- b) ust. 4 tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „— instytucja zamawiająca uważa, że udzielenie zamówienia bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* jest dopuszczalne zgodnie z dyrektywą 2014/24/UE lub dyrektywą 2014/23/UE”;
- c) ust. 5 tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „— instytucja zamawiająca uważa, że udzielenie zamówienia jest zgodne z art. 33 ust. 4 lit. c) lub z art. 34 ust. 6 dyrektywy 2014/24/UE”;
- 6) art. 2f ust. 1 lit. a) otrzymuje brzmienie:
- „a) przed upływem co najmniej 30 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym:
- instytucja zamawiająca opublikowała ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 50 i 51 dyrektywy 2014/24/UE lub art. 31 i 32 dyrektywy 2014/23/UE, pod warunkiem że ogłoszenie to zawiera uzasadnienie decyzji instytucji zamawiającej o udzieleniu zamówienia bez uprzedniego ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, lub
- instytucja zamawiająca poinformowała zainteresowanych oferentów i kandydatów o zawarciu umowy, pod warunkiem że informacji takiej towarzyszy streszczenie stosownych przyczyn, o których mowa w art. 55 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 3 tej dyrektywy, lub w art. 40 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2014/23/UE, z zastrzeżeniem art. 40 ust. 2 tej dyrektywy. Możliwość ta ma również zastosowanie w przypadkach, o których mowa w art. 2b akapit pierwszy lit. c) niniejszej dyrektywy”;
- 7) art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Komisja może zastosować procedurę, o której mowa w ust. 2–5, gdy przed zawarciem umowy stwierdza, że w trakcie procedury udzielania zamówienia objętego dyrektywą 2014/24/UE lub dyrektywą 2014/23/UE nastąpiło rażące naruszenie prawa unijnego w dziedzinie zamówień publicznych.”.

Artykuł 47

Zmiany w dyrektywie 92/13/EWG

W dyrektywie 92/13/EWG wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień, o których mowa w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE (*), chyba że zamówienia te wyłączono zgodnie z art. 18–24, 27–30, 34 lub 55 tej dyrektywy.

Zamówienia w rozumieniu niniejszej dyrektywy obejmują zamówienia na dostawy, roboty budowlane i usługi, koncesje na roboty budowlane lub usługi, umowy ramowe i dynamiczne systemy zakupów.

Niniejsza dyrektywa ma również zastosowanie do koncesji udzielanych przez podmioty zamawiające, o których mowa w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE (**), chyba że koncesje te wyłączono zgodnie z art. 10, 12, 13, 14, 16, 17 i 25 tej dyrektywy.

Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki, aby zapewnić – w odniesieniu do zamówień objętych zakresem stosowania dyrektywy 2014/25/UE lub dyrektywy 2014/23/UE – możliwość skutecznego, a zwłaszcza możliwie szybkiego, odwołania od decyzji podjętych przez podmioty zamawiające, zgodnie z warunkami określonymi w art. 2–2f niniejszej dyrektywy, z powodu naruszenia przez te decyzje prawa unijnego w dziedzinie zamówień lub naruszenia krajowych przepisów transponujących to prawo.

(*) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 243).

(**) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).;

2) w art. 2a ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

a) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Zawarcie umowy w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia objętego zakresem zastosowania dyrektywy 2014/25/UE lub dyrektywy 2014/23/UE nie może nastąpić przed upływem okresu co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom i kandydatom, jeśli korzystano z faksu lub środków elektronicznych, lub – jeśli korzystano z innych środków komunikacji – przed upływem okresu albo co najmniej 15 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym decyzja o udzieleniu zamówienia została wysłana zainteresowanym oferentom i kandydatom, albo co najmniej 10 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu otrzymania decyzji o udzieleniu zamówienia.”;

b) akapit czwarty tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„— streszczenie stosownych przyczyn, określonych w art. 75 ust. 2 dyrektywy 2014/25/UE, z zastrzeżeniem art. 75 ust. 3 tej dyrektywy, lub określonych w art. 40 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2014/23/UE, z zastrzeżeniem art. 40 ust. 2 tej dyrektywy, oraz”;

3) w art. 2b lit. a) wprowadza się następujące zmiany:

a) w akapicie pierwszym:

(i) lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) jeśli dyrektywa 2014/25/UE lub – w odpowiednich przypadkach – dyrektywa 2014/23/UE nie wymaga uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*”;

(ii) lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) w przypadku konkretnych zamówień opartych na dynamicznym systemie zakupów, zgodnie z art. 52 dyrektywy 2014/25/UE.”;

b) w akapicie drugim, tiret pierwsze i drugie otrzymują brzmienie:

„— nastąpiło naruszenie art. 52 ust. 6 dyrektywy 2014/25/UE, i

— wartość zamówienia szacuje się na równą progom określonym w art. 15 dyrektywy 2014/25/UE lub wyższą.”;

4) w art. 2c słowa „dyrektywy 2004/17/WE” zastępuje się słowami „dyrektywy 2014/25/UE lub dyrektywy 2014/23/UE”;

5) w art. 2d wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1:

(i) lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) jeżeli podmiot zamawiający udzielił zamówienia bez uprzedniej publikacji ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, czego nie dopuszcza dyrektywa 2014/25/UE lub dyrektywa 2014/23/UE.”;

(ii) w lit. b) słowa „dyrektywy 2004/17/WE” zastępuje się słowami „dyrektywy 2014/25/UE lub dyrektywy 2014/23/UE”;

b) ust. 4 tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„— podmiot zamawiający uważa, że udzielenie zamówienia bez uprzedniej publikacji ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* jest dopuszczalne zgodnie z dyrektywą 2014/25/UE lub dyrektywą 2014/23/UE.”;

c) ust. 5 tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„— podmiot zamawiający uważa, że udzielenie zamówienia jest zgodne z art. 52 ust. 6 dyrektywy 2014/25/UE;”;

6) art. 2f ust. 1 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) przed upływem co najmniej 30 dni kalendarzowych ze skutkiem od dnia następującego po dniu, w którym:

— podmiot zamawiający opublikował ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 70 i 71 dyrektywy 2014/25/UE lub art. 31 i 32 dyrektywy 2014/23/UE, pod warunkiem że ogłoszenie to zawiera uzasadnienie decyzji podmiotu zamawiającego o udzieleniu zamówienia bez uprzedniego ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, lub

— podmiot zamawiający poinformował zainteresowanych oferentów i kandydatów o zawarciu umowy, pod warunkiem że informacji takiej towarzyszy streszczenie stosownych przyczyn, zgodnie z art. 75 ust. 2 dyrektywy 2014/25/UE, z zastrzeżeniem art. 75 ust. 3 tej dyrektywy, lub zgodnie z art. 40 ust. 1 dyrektywy 2014/23/UE, z zastrzeżeniem art. 40 ust. 2 tej dyrektywy. Możliwość ta ma również zastosowanie w przypadkach, o których mowa w art. 2b akapit pierwszy lit. c) niniejszej dyrektywy;”;

7) art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komisja może zastosować procedurę przewidzianą w ust. 2–5, gdy przed zawarciem umowy stwierdza, że w trakcie procedury udzielania zamówienia objętego zakresem stosowania dyrektywy 2014/25/UE lub dyrektywy 2014/23/UE nastąpiło rażące naruszenie prawa unijnego w dziedzinie zamówień, lub w odniesieniu do art. 26 ust. 1 dyrektywy 2014/25/UE w przypadku podmiotów zamawiających, do których stosuje się ten przepis.”.

TYTUŁ V

PRZEKAZANIE UPRAWNIENI, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 48

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Przekazanie Komisji uprawnień, o których mowa w art. 7 ust. 3, art. 9 ust. 4, art. 27 ust. 2 oraz art. 30 ust. 4, następuje na czas nieokreślony od dnia 17 kwietnia 2014 r.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. art. 7 ust. 3, art. 9 ust. 4, art. 27 ust. 2 oraz art. 30 ust. 4, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 7 ust. 3, art. 9 ust. 4, art. 27 ust. 2 i art. 30 ust. 4 wchodzi w życie, tylko jeżeli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od notyfikowania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeżeli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosły sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 49

Tryb pilny

1. Akt delegowany przyjęty na mocy niniejszego artykułu wchodzi w życie bezzwłocznie i ma zastosowanie, o ile nie został wyrażony sprzeciw na podstawie ust. 2. Przy notyfikowaniu aktu delegowanego Parlamentowi Europejskiemu i Radzie podaje się powody zastosowania trybu pilnego.

2. Parlament Europejski lub Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 48 ust. 5. W takim przypadku Komisja uchyla akt niezwłocznie po notyfikowaniu przez Parlament Europejski lub Radę decyzji o sprzeciwie.

Artykuł 50

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na mocy decyzji Rady 71/306/EWG⁽¹⁾. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 71/306/EWG z dnia 26 lipca 1971 r. ustanawiająca Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych na Roboty Budowlane (Dz.U. L 185 z 16.8.1971, s. 15).

2. W przypadku odesłania do niniejszego artykułu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 51

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 18 kwietnia 2016 r. Niezwłocznie przekazują Komisji teksty tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

Artykuł 52

Przepisy przejściowe

Odniesienia do art. 1 ust. 3 lit. a) i b) dyrektywy 2004/17/WE, art. 1 ust. 3 i 4 oraz tytułu III dyrektywy 2004/18/WE należy interpretować jako odniesienia do niniejszej dyrektywy.

Artykuł 53

Monitorowanie i sprawozdawczość

Komisja dokonuje oceny wpływu ekonomicznego na rynek wewnętrzny, w szczególności z uwzględnieniem takich czynników, jak transgraniczne udzielanie koncesji i koszty transakcji, wynikającego z zastosowania progów określonych w art. 8 i przekazuje sprawozdanie na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 18 kwietnia 2019 r. Zasadność poziomu progów jest oceniana, w kontekście negocjacji na mocy Porozumienia GPA, biorąc pod uwagę wpływ inflacji i koszty transakcji. Stosownie do możliwości i gdy jest to właściwe, Komisja rozważy potrzebę zaproponowania w trakcie kolejnej rundy negocjacji podwyższenia kwot progowych mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA.

W przypadku jakiegokolwiek zmiany kwot progowych mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA, po przekazaniu

sprawozdania przedłożony zostaje, w stosownych przypadkach, wniosek ustawodawczy w sprawie zmiany progów określonych w niniejszej dyrektywie.

Komisja dokonuje także oceny wpływu ekonomicznego na rynek wewnętrzny wyłączeń przedstawionych w art. 12, z uwzględnieniem szczególnych struktur w sektorze wodnym i przekazuje sprawozdanie na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 18 kwietnia 2019 r.

Komisja dokonuje przeglądu funkcjonowania niniejszej dyrektywy i informuje Parlament Europejski i Radę do dnia 18 kwietnia 2021 r., a następnie co pięć lat, w oparciu o informacje dostarczane przez państwa członkowskie zgodnie z art. 45 ust. 3.

Komisja udostępnia publicznie wyniki przeglądów przeprowadzanych zgodnie z akapitem czwartym.

Artykuł 54

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do udzielania koncesji, w odniesieniu do których postępowanie o udzielenie koncesji wszczęto przed dniem 17 kwietnia 2014 r. lub które zostały udzielone przed tą datą.

Artykuł 55

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 26 lutego 2014 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego

M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady

D. KOURKOULAS
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

WYKAZ RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 5 PKT 7 ⁽¹⁾

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Rejon	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Uwagi	
45			Budownictwo	Dział ten obejmuje: — budowę nowych budynków i obiektów, remonty i ogólne naprawy	45000000
	45.1		Przygotowanie terenu pod budowę		45100000
		45.11	Burzenie i rozbiórka obiektów budowlanych; roboty ziemne	Klasa ta obejmuje: — burzenie budynków i innych budowli, — oczyszczanie terenu budowy, — roboty ziemne: roboty wykopaliskowe, podsypywanie gleby, niwelowanie i równanie terenu budowy, kopanie rowów, usuwanie skał, wysadzanie itp., — przygotowanie terenu do robót górniczych, — zdejmowanie nadkładu oraz inne roboty związane z zagospodarowaniem i przygotowaniem terenów złóż mineralnych. Klasa ta obejmuje także: — odwadnianie terenu budowy, — odwadnianie gruntów rolnych oraz zalesionych.	45110000
		45.12	Próbné wiercenia i wykopy	Klasa ta obejmuje: — próbné wiercenia, wykopy, a także pobieranie próbek rdzeniowych do celów budowlanych, geofizycznych i geologicznych lub podobnych. Klasa ta nie obejmuje: — wierceń szybów do produkcji ropy i gazu, zob. 11.20, — wierceń studni wodnych, zob. 45.25, — głębień szybów, zob. 45.25, — badań pól ropo- i gazonośnych, badań geofizycznych, geologicznych i sejsmicznych, zob. 74.20.	45120000
	45.2		Wznoszenie kompletnych obiektów budowlanych lub ich części; inżynieria lądowa i wodna		45200000

⁽¹⁾ W przypadku różnic interpretacyjnych pomiędzy CPV i NACE zastosowanie ma nomenklatura CPV.

NACE Rev. 1 (1)					
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		Kod CPV
Rejon	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Uwagi	
		45.21	Budownictwo ogólne oraz inżynieria lądowa i wodna	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę wszystkich typów budynków, budowę obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej, — budowę mostów (w tym na potrzeby podwyższonych autostrad), wiaduktów, tuneli i przejść podziemnych, — rurociągi, linie komunikacyjne i elektroenergetyczne, — rurociągi miejskie oraz miejskie linie komunikacyjne i elektroenergetyczne, — pomocnicze obiekty miejskie, — montaż i wznoszenie na terenie budowy konstrukcji prefabrykowanych. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — działalności usługowej związanej z wydobyciem ropy i gazu, zob. 11.20, — wznoszenia kompletnych prefabrykowanych obiektów budowlanych z samodzielnie wytworzonych elementów innych niż betonowe, zob. działy 20, 26 i 28, — budowy obiektów innych niż budynki z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe oraz inne obiekty sportowe, zob. 45.23, — instalacji budowlanych, zob. 45.3, — robót wykończeniowych, zob. 45.4, — prac architektoniczno-inżynierskich, zob. 74.20, — kierowania realizacją projektów budowlanych, zob. 74.20. 	<p>45210000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>– 45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>
		45.22	Wykonywanie pokryć i konstrukcji dachowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wykonywanie konstrukcji dachowych, — wykonywanie pokryć dachowych, — izolację wodoszczelną. 	45261000
		45.23	Roboty budowlane w zakresie budowy autostrad, dróg, lotnisk i obiektów sportowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę autostrad, szos, dróg oraz innych dróg dla pojazdów i pieszych, — budowę torów kolejowych, — budowę pasów startowych, — budowę obiektów innych niż budynki z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe oraz inne obiekty sportowe, 	<p>45212212 i DA03</p> <p>45230000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>– 45231000</p> <p>45232000</p> <p>45234115</p>

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Rejon	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Uwagi	
				<ul style="list-style-type: none"> — malowanie oznaczeń na nawierzchniach jezdni i parkingów. Klasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — wstępnych robót ziemnych, zob. 45.11. 	
		45.24	Budowa obiektów inżynierii wodnej	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — budowę: — dróg wodnych, portów i obiektów nadrzecznych, przystani jachtowych (marin), śluz itd., — zapór wodnych i kanałów, — pogłębianie, — prace podwodne. 	45240000
		45.25	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — specjalistyczne prace budowlane związane z jednym z aspektów wspólnych różnym rodzajom budowli, wymagającym specjalistycznych umiejętności lub sprzętu, — fundamentowanie, w tym także wbijanie pali, — wiercenie i budowa studni wodnych, głębianie szybów, — wznoszenie elementów stalowych innych niż własnej produkcji, — gięcie stali, — roboty murarskie i kamieniarskie, — wznoszenie i demontaż własnych i wynajętych rusztowań oraz platform, — wznoszenie kominów i pieców. Klasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — wynajmu rusztowań bez usług wznoszenia i demontażu, zob. 71.32. 	45250000 45262000
	45.3		Wykonywanie instalacji budowlanych		45300000
		45.31	Roboty związane z montażem instalacji elektrycznych i osprzętu	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych: <ul style="list-style-type: none"> — przewodów elektrycznych oraz osprzętu, — systemów telekomunikacyjnych, — elektrycznych systemów grzewczych, — anten w budynkach i anten napowietrznych, 	45213316 45310000 z wyjątkiem: – 45316000

NACE Rev. 1 (1)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Rejon	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Uwagi	
				<ul style="list-style-type: none"> — alarmów przeciwpożarowych, — alarmów przeciwwłamaniowych; — wind i ruchomych schodów, — piorunochronów itd. 	
		45.32	Roboty izolacyjne	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych izolacji cieplnych, dźwiękoszczelnych lub przeciwwibracyjnych. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — izolacji wodoszczelnych, zob. 45.22. 	45320000
		45.33	Wykonywanie instalacji cieplnych, wodnych, wentylacyjnych i gazowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych: — instalacji wodociągowych i sanitarnych, — instalacji gazowych, — urządzeń i przewodów grzewczych, wentylacyjnych lub klimatyzacyjnych, — systemów spryskiwaczy. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacji systemów elektrycznego ogrzewania, zob. 45.31. 	45330000
		45.34	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacje drogowe, kolejowe, lotniskowe oraz portowe systemy oświetleniowe i sygnalizacyjne, — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych sprzętu i wyposażenia gdzie indziej niesklasyfikowanego. 	45234115 45316000 45340000
	45.4		Wykończeniowe roboty budowlane		45400000
		45.41	Tynkowanie	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zastosowanie w budynkach i innych obiektach budowlanych wewnętrznych lub zewnętrznych tynków lub tynków szlachetnych, w tym także materiałów podtynkowych. 	45410000
		45.42	Zakładanie stolarki budowlanej	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zakładanie niewytworzonych we własnym zakresie drzwi, okien oraz ościeżnic drzwiowych i okiennych, kuchni do zabudowy, klatek schodowych, wyposażenia sklepów itp. wykonanych z drewna lub innych materiałów, 	45420000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Rejon	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Uwagi	
				<ul style="list-style-type: none"> — elementy wykończenia wnętrz, jak np. sufity, drewniane okładziny ścian, ścianki działowe itd. Klasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — układania parkietów i innych drewnianych podłóg, zob. 45.43. 	
		45.43	Wykładanie podłóg i ścian	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — układanie, wyklejanie, wieszanie lub instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych: — ceramicznych, betonowych lub kamiennych okładzin ściennych lub posadzek, — parkietów lub innych posadzek drewnianych oraz dywanów i linoleum, — w tym także z wykładziny z gumy lub tworzyw sztucznych, — okładzin ściennych lub posadzek z lastryka, marmuru, granitu lub łupka, — tapet. 	45430000
		45.44	Malowanie i szklenie	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — malowanie wnętrz i fasad budynków, — malowanie obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej, — instalację elementów ze szkła i luster itd. Klasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — instalacji okien, zob. 45.42. 	45440000
		45.45	Roboty budowlane wykończeniowe, pozostałe	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — instalację prywatnych basenów, — czyszczenie parą, piaskowanie fasady budynków i podobne czynności, — inne prace wykończeniowe gdzie indziej niesklasyfikowane. Klasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — czyszczenia wnętrz budynków oraz innych obiektów, zob. 74.70. 	45212212 i DA 445450000
	45.5		Usługi wynajmu sprzętu budowlanego i do wyburzeń z obsługą operatorską		45500000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Rejon	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Uwagi	
		45.50	Usługi wynajmu sprzętu budowlanego i do wyburzeń z obsługą operatorską	Klasa ta nie obejmuje: — wynajmu maszyn i urządzeń budowlanych oraz do wyburzeń bez obsługi operatorskiej, zob. 71.32	45500000

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 z dnia 9 października 1990 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej (Dz.U. L 293 z 24.10.1990, s. 1).

ZAŁĄCZNIK II

DZIAŁALNOŚĆ PROWADZONA PRZEZ PODMIOTY ZAMAWIAJĄCE W ROZUMIENIU ART. 7

Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące koncesji udzielanych przez podmioty zamawiające mają zastosowanie do poniższych rodzajów działalności.

1. W odniesieniu do gazu i energii cieplnej:

- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją gazu lub energii cieplnej;
- b) dostaw gazu lub energii cieplnej do takich sieci.

Dostawy gazu lub energii cieplnej do stałych sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych dokonywane przez podmiot zamawiający, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lit. b) i c), nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu pkt 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- (i) produkcja gazu lub energii cieplnej przez podmiot zamawiający stanowi nieuniknioną konsekwencję prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w niniejszym punkcie lub w pkt 2 oraz 3 niniejszego załącznika;
- (ii) dostawy do publicznej sieci mają na celu wyłącznie ekonomiczną eksploatację wspomnianej produkcji i obejmują nie więcej niż 20 % wielkości obrotów podmiotu zamawiającego, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

Do celów niniejszej dyrektywy „dostawy” obejmują wytwarzanie/produkcję, sprzedaż hurtową, a także sprzedaż detaliczną gazu. Niemniej jednak produkcja gazu w postaci wydobywania jest objęta zakresem pkt 4 niniejszego załącznika.

2. W odniesieniu do energii elektrycznej:

- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją energii elektrycznej;
- b) dostaw energii elektrycznej do takich stałych sieci.

Do celów niniejszej dyrektywy dostawy energii elektrycznej obejmują wytwarzanie/produkcję, sprzedaż hurtową oraz sprzedaż detaliczną energii elektrycznej.

Dostawy energii elektrycznej do sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych dokonywane przez podmiot zamawiający, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. b) i c), nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu pkt 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) produkcja energii elektrycznej przez dany podmiot zamawiający ma miejsce, gdyż jej zużycie jest niezbędne do prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w niniejszym punkcie lub w pkt 1 i 3 niniejszego załącznika;
- b) dostawy do publicznej sieci uzależnione są wyłącznie od własnego zużycia danego podmiotu zamawiającego i nie przekraczają 30 % wielkości jego łącznej produkcji energii, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

3. Działalność obejmująca zapewnianie lub obsługę sieci świadczących usługi dla odbiorców publicznych w obszarze transportu kolejowego, systemów automatycznych, tramwajów, trolejbusów, autobusów lub kolei linowych.

Odnosnie do usług transportowych uznaje się, że sieć istnieje, jeżeli usługi są świadczone zgodnie z warunkami działania określonymi przez właściwy organ państwa członkowskiego, takimi jak warunki na obsługiwanych trasach, wymagana zdolność przewozowa lub częstotliwość usług.

4. Działalność związana z eksploatacją obszaru geograficznego w celu udostępniania przewoźnikom lotniczym, morskim lub śródlądowym portów lotniczych, portów morskich, śródlądowych, lub innych terminali.

5. Działalność związana ze świadczeniem:

- a) usług pocztowych;
- b) usług innych niż usługi pocztowe, pod warunkiem że wspomniane usługi są świadczone przez podmiot, który świadczy również usługi pocztowe w rozumieniu akapitu drugiego ppkt (ii) niniejszego punktu, oraz jeżeli warunki określone w art. 34 ust. 1 dyrektywy 2014/25/UE nie są spełnione w odniesieniu do usług objętych akapitem drugim ppkt (ii).

Do celów niniejszej dyrektywy oraz bez naruszania przepisów dyrektywy 97/67/WE:

- (i) „przesyłka pocztowa”: oznacza przesyłkę zaadresowaną w ostatecznej formie, w jakiej ma być wysłana, niezależnie od wagi. Poza przesyłkami z korespondencją przesyłki takie obejmują także na przykład książki, katalogi, gazety, czasopisma i paczki pocztowe zawierające towar mający wartość handlową lub niemający takiej wartości, niezależnie od wagi;
- (ii) „usługi pocztowe”: oznaczają usługi obejmujące przyjmowanie, sortowanie, przemieszczanie i doręczanie przesyłek pocztowych. Uwzględnia się zarówno usługi objęte zakresem usługi powszechnej ustanowionej zgodnie z dyrektywą 97/67/WE, jak i usługi nieobjęte tym zakresem;
- (iii) „usługi inne niż usługi pocztowe”: oznaczają następujące usługi świadczone w poniższych dziedzinach:
 - usługi zarządzania usługami pocztowymi (zarówno usługi poprzedzające wysyłkę, jak i usługi następujące po wysyłce, w tym „usługi zarządzania kancelarią pocztową”),
 - usługi dotyczące przesyłek pocztowych nieuwzględnionych w lit. a), takich jak bezpośrednia poczta bezadresowa.

6. Działalność związana z eksploatacją obszaru geograficznego w celu:

- a) wydobycia ropy naftowej lub gazu;
 - b) poszukiwania lub wydobycia, węgla lub innych paliw stałych.
-

ZAŁĄCZNIK III

WYKAZ UNIJNYCH AKTÓW PRAWNYCH, O KTÓRYM MOWA W ART. 7 UST. 2 LIT. B)

Prawa, które przyznano w drodze procedury zapewniającej odpowiednie upublicznienie postępowania i których przyznanie opierało się na obiektywnych kryteriach nie stanowią „praw specjalnych lub praw wyłącznych” w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Poniższy wykaz obejmuje procedury zapewniające odpowiednią uprzednią przejrzystość w zakresie przyznawania zezwoleń na podstawie innych aktów ustawodawczych Unii, które nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu niniejszej dyrektywy:

- a) wydawanie pozwoleń na eksploatację instalacji gazu ziemnego zgodnie z procedurami określonymi w art. 4 dyrektywy 2009/73/WE;
- b) wydawanie zezwoleń lub zaproszenie do składania ofert na budowę nowych instalacji służących do wytwarzania energii elektrycznej zgodnie z dyrektywą 2009/72/WE;
- c) przyznawanie zezwoleń zgodnie z procedurami określonymi w art. 9 dyrektywy 97/67/WE w odniesieniu do usługi pocztowej, która nie jest lub nie może być zastrzeżona;
- d) procedura udzielania zezwoleń na prowadzenie działalności obejmującej wydobycie węgłowodorów zgodnie z dyrektywą 94/22/WE;
- e) umowy o świadczenie usług publicznych w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 dotyczące świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego autobusem, tramwajem, koleją lub metrem i udzielone w drodze przetargu zgodnie z art. 5 ust. 3 tego rozporządzenia, pod warunkiem że okres obowiązywania tych umów jest zgodny z art. 4 ust. 3 lub 4 tego rozporządzenia.

ZAŁĄCZNIK IV

USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 19

Charakterystyka	Kod CPV
79611000-0; 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79622000-0 Usługi w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową]; 79624000-4 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu pielęgniarstwa] i 79625000-1 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu medycznego] od 85000000-9 do 85323000-9; 85143000-3, 98133100-5, 98133000-4, 98200000-5 i 98500000-8 [Zatrudnianie pracowników do prowadzenia gospodarstwa domowego] oraz 98513000-2 do 98514000-9 [Usługi siły roboczej dla gospodarstw domowych; Usługi personelu agencji dla gospodarstw domowych; Usługi urzędnicze dla gospodarstw domowych; Usługi pracowników tymczasowych dla gospodarstw domowych; Usługi pracowników pomagających w prowadzeniu gospodarstwa domowego; oraz Usługi w gospodarstwie domowym],	Usługi zdrowotne, społeczne i powiązane
85321000-5 i 85322000-2, 75000000-6 [Usługi administracji publicznej, obrony i zabezpieczenia socjalnego], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; od 79995000-5 do 79995200-7; od 80000000-4 Usługi edukacyjne i szkoleniowe do 80660000-8; od 92000000-1 do 92342200-2; od 92360000-2 do 92700000-8; 79950000-8 [Usługi w zakresie organizowania wystaw, targów i kongresów], 79951000-5 [Usługi w zakresie organizowania seminariów], 79952000-2 [Usługi w zakresie organizacji imprez], 79952100-3 [Usługi w zakresie organizacji imprez kulturalnych], 79953000-9 [Usługi w zakresie organizacji festiwali], 79954000-6 [Usługi w zakresie organizacji przyjęć], 79955000-3 [Usługi w zakresie organizacji pokazów mody], 79956000-0 [Usługi w zakresie organizacji targów i wystaw]	Usługi administracyjne, społeczne, edukacyjne, w zakresie opieki zdrowotnej i usługi kulturalne
75300000-9	Usługi w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Świadczenia społeczne
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110 -8 oraz 98130000 -3	Inne usługi komunalne, socjalne i osobiste, w tym usługi świadczone przez związki zawodowe, organizacje polityczne, stowarzyszenia młodzieżowe i inne organizacje członkowskie
98131000-0	Usługi religijne
55100000-1 do 55410000-7; 55521000-8 do 55521200-0 [55521000-8 Usługi w zakresie dostarczania posiłków do prywatnych gospodarstw domowych, 55521100-9 Usługi rozwożenia posiłków, 55521200-0 Usługi dowożenia posiłków] 55520000-1 Usługi dostarczania posiłków, 55522000-5 Usługi dostarczania posiłków do przedsiębiorstw transportowych, 55523000-2 Usługi zaprowiantowania innych przedsiębiorstw lub instytucji, 55524000-9 Usługi dostarczania posiłków do szkół 55510000-8 Usługi bufetowe, 55511000-5 Usługi bufetowe oraz usługi kawiarniane dla ograniczonej grupy klientów, 55512000-2 Usługi prowadzenia bufetów, 55523100-3 Usługi w zakresie posiłków szkolnych	Usługi hotelarskie i restauracyjne
79100000-5 do 79140000-7; 75231100-5	Usługi prawne, niewyłączone na mocy art. 10 ust. 8 lit. d)

Charakterystyka	Kod CPV
75100000-7 do 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 do 75131000-3	Inne usługi administracyjne i rządowe
75200000-8 do 75231000-4	Świadczenie usług na rzecz społeczności
75231210-9 do 75231230-5; 75240000-0 do 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Usługi w zakresie więziennictwa, bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa, o ile nie są wyłączone na mocy art. 10 ust. 8 lit. g)
79700000-1 do 79721000-4 [Usługi detektywistyczne i ochroniarskie, usługi ochroniarskie, usługi nadzoru przy użyciu alarmu, usługi strażnicze, usługi w zakresie nadzoru, usługi systemu namierzania, usługi w zakresie poszukiwania osób ukrywających się, usługi patrolowe, usługi w zakresie wydawania znaczków identyfikacyjnych, usługi detektywistyczne i usługi agencji detektywistycznych] 79722000-1 [Usługi grafologiczne], 79723000-8 [Usługi analizy odpadów]	Usługi detektywistyczne i ochroniarskie
64000000-6 [Usługi pocztowe i telekomunikacyjne], 64100000-7 [Usługi pocztowe i kurierskie], 64110000-0 [Usługi pocztowe], 64111000-7 [Usługi pocztowe dotyczące gazet i czasopism], 64112000-4 [Usługi pocztowe dotyczące listów], 64113000-1 [Usługi pocztowe dotyczące paczek], 64114000-8 [Usługi okienka pocztowego], 64115000-5 [Wynajem skrzynek pocztowych], 64116000-2 [Usługi poste restante], 64122000-7 [Wewnętrzne biurowe usługi pocztowe i kurierskie]	Usługi pocztowe
50116510-9 [Usługi w zakresie formowania opon], 71550000-8 [Usługi kowalskie]	Usługi różne
98900000-2 [Usługi świadczone przez zagraniczne organizacje i organy] i 98910000-5 [Usługi specjalne dla międzynarodowych organizacji i organów]	Usługi międzynarodowe

(1) Usługi te nie są objęte zakresem niniejszej dyrektywy, gdy są organizowane jako usługi o charakterze niegospodarczym świadczone w interesie ogólnym. Państwa członkowskie mają swobodę w zakresie organizacji świadczenia obowiązkowych usług socjalnych lub innych usług jako usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub jako usług o charakterze niegospodarczym świadczonych w interesie ogólnym.

ZAŁĄCZNIK V

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O KONCESJI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 31

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Rodzaj instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. Jeżeli wnioski mają zawierać oferty: adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieodpłatnie nieograniczony i pełny bezpośredni dostęp do dokumentów koncesji. Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy w przypadkach wymienionych w art. 34 ust. wskazanie, jak można uzyskać dokumenty zamówienia.
4. Opis koncesji: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i zakres usług, rząd wielkości lub szacunkowa wartość i, w miarę możliwości, okres obowiązywania umowy. Jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części. W stosownych przypadkach opis wszelkich opcji.
5. Kody CPV. Jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części.
6. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku koncesji na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku koncesji na usługi; jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części.
7. Warunki udziału, w tym:
 - a) w stosownych przypadkach wskazanie, czy koncesja zastrzeżona jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jej realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
 - b) w stosownych przypadkach wskazanie, czy świadczenie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów; odniesienia do odpowiednich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych;
 - c) w stosownych przypadkach wykaz i krótki opis kryteriów kwalifikacji; minimalne poziomy ewentualnie wymaganych standardów; wskazanie wymaganych informacji (oświadczenia własne, dokumentacja).
8. Termin składania wniosków lub składania ofert.
9. Kryteria, które zastosowane zostaną przy udzieleniu koncesji, o ile nie figurują w innych dokumentach koncesji.
10. Data wysłania ogłoszenia.
11. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla składania odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numeru telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
12. W stosownych przypadkach szczególne warunki, którym podlega realizacja koncesji.
13. Adres, na który należy przekazywać wnioski lub oferty.
14. W stosownych przypadkach informacja o wymogach i warunkach dotyczących stosowania środków komunikacji elektronicznej.
15. Informacja, czy koncesja jest związana z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.
16. W przypadku koncesji na roboty budowlane, informacja, czy koncesja jest objęta Porozumieniem GPA.

ZAŁĄCZNIK VI

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ WE WSTĘPNYCH OGŁOSZENIACH INFORMACYJNYCH DOTYCZĄCYCH KONCESJI ZWIĄZANE Z USŁUGAMI SPOŁECZNYMI I INNYMI SZCZEGÓLNYMI USŁUGAMI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 31 UST. 3

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 2. W stosownych przypadkach, adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie dostęp do specyfikacji i wszelkich dokumentów potwierdzających.
 3. Rodzaj instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
 4. Kody CPV; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
 5. Kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku koncesji na usługi.
 6. Opis usług, szacunkowy rząd wielkości lub wartość.
 7. Warunki udziału.
 8. W stosownych przypadkach, termin(-y) zgłoszenia się do instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego w celu udziału.
 9. W stosownych przypadkach, krótki opis głównych aspektów procedury udzielania koncesji, jaka zostanie zastosowana.
 10. Wszelkie inne istotne informacje.
-

ZAŁĄCZNIK VII

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O UDZIELENIU KONCESJI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 32

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, a w stosownych przypadkach: numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 2. Rodzaj instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
 3. Kody CPV.
 4. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku koncesji na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku koncesji na usługi.
 5. Opis koncesji: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i zakres usług, okres obowiązywania umowy. Jeżeli koncesja jest podzielona na części, informacje podaje się dla każdej części. W stosownych przypadkach opis wszelkich opcji.
 6. Opis zastosowanej procedury udzielenia koncesji, w przypadku udzielenia koncesji bez uprzedniej publikacji – uzasadnienie.
 7. Kryteria, o których mowa w art. 41, zastosowane w celu udzielenia koncesji.
 8. Data lub daty decyzji o udzieleniu koncesji.
 9. Liczba otrzymanych ofert w odniesieniu do każdej udzielonej koncesji, w tym:
 - a) liczba ofert otrzymanych od wykonawców należących do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw;
 - b) liczba ofert otrzymanych z zagranicy;
 - c) liczba ofert otrzymanych drogą elektroniczną.
 10. Dla każdego udzielonego zamówienia: nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, a w stosownych przypadkach: numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy zwycięskiego oferenta (zwycięskich oferentów), w tym:
 - a) informacja, czy zwycięski oferent należy do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw;
 - b) informacja, czy koncesja została udzielona konsorcjum.
 11. Wartość i główne warunki finansowe dotyczące udzielonej koncesji, w tym:
 - a) opłaty, ceny i kary, jeżeli jakieś nałożono;
 - b) nagrody i płatności, jeżeli jakieś miały miejsce;
 - c) wszelkie inne szczegóły związane z wartością koncesji zgodnie z art. 8 ust. 3.
 12. Informacja, czy koncesja jest związana z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.
 13. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
 14. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istotnych dla koncesji, której(-ych) dotyczy dane ogłoszenie.
 15. Data wysłania ogłoszenia.
 16. Metoda wykorzystywana do obliczania szacunkowej wartości koncesji, jeżeli nie jest określona w innych dokumentach koncesji zgodnie z art. 8.
 17. Wszelkie inne istotne informacje.
-

ZAŁĄCZNIK VIII

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O UDZIELENIU KONCESJI DOTYCZĄCYCH KONCESJI NA USŁUGI SPOŁECZNE I INNE KONKRETNE USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 32

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, w stosownych przypadkach, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 2. Rodzaj instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
 3. Kody CPV; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
 4. Streszczenie przedmiotu koncesji.
 5. Ilość otrzymanych ofert.
 6. Wartość zwycięskiej oferty łącznie z opłatami i cenami.
 7. Nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy zwycięskiego wykonawcy (zwycięskich wykonawców).
 8. Wszelkie inne istotne informacje.
-

ZAŁĄCZNIK IX

WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI

1. Publikacja ogłoszeń

Ogłoszenia, o których mowa art. 31 i 32, są przesyłane przez instytucje zamawiające lub podmioty zamawiające do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej oraz publikowane zgodnie z następującymi zasadami:

Ogłoszenia, o których mowa w art. 31 i 32, są publikowane przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej.

Urząd Publikacji Unii Europejskiej wydaje instytucji zamawiającej lub podmiotowi zamawiającemu potwierdzenie, o którym mowa w art. 33 ust. 2.

2. Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń

Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń, ustanowione przez Komisję, są dostępne pod adresem internetowym „<http://simap.europa.eu>”.

ZAŁĄCZNIK X

WYKAZ MIĘDZYNARODOWYCH KONWENCJI W ZAKRESIE PRAWA SOCJALNEGO I PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 30 UST. 3

Konwencja MOP nr 87 dotycząca wolności związkowej i ochrony praw związkowych;

Konwencja MOP nr 98 dotycząca stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych;

Konwencja MOP nr 29 dotycząca pracy przymusowej lub obowiązkowej;

Konwencja MOP nr 105 dotycząca zniesienia pracy przymusowej;

Konwencja MOP nr 138 dotycząca najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia;

Konwencja MOP nr 111 dotycząca dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu;

Konwencja MOP nr 100 dotycząca jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości;

Konwencja MOP nr 182 dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci;

Konwencja wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej oraz Protokół montreali w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową;

Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (konwencja bazylejska);

Konwencja sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych;

Konwencja w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami (UNEP/FAO) (konwencja PIC), wraz z trzema protokołami regionalnymi.

ZAŁĄCZNIK XI

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O MODYFIKACJI KONCESJI W OKRESIE JEJ OBOWIĄZYWANIA ZGODNIE Z ART. 43

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej lub podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 2. Kody CPV.
 3. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku koncesji na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku koncesji na usługi.
 4. Opis koncesji przed modyfikacją oraz po jej dokonaniu: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i zakres usług.
 5. W stosownych przypadkach, modyfikacja wartości koncesji, w tym wzrost cen lub opłat spowodowany modyfikacją.
 6. Opis okoliczności, które spowodowały konieczność dokonania modyfikacji.
 7. Data decyzji o udzieleniu koncesji.
 8. W stosownych przypadkach, nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy nowego wykonawcy lub nowych wykonawców.
 9. Informacja, czy koncesja jest związana z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.
 10. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
 11. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istotnych dla koncesji, której(-ych) dotyczy dane ogłoszenie.
 12. Data wysłania ogłoszenia.
 13. Wszelkie inne istotne informacje.
-

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/24/UE**z dnia 26 lutego 2014 r.****w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1, art. 62 oraz art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Udzielanie zamówień publicznych przez instytucje państw członkowskich lub w imieniu tych instytucji musi być zgodne z zasadami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a w szczególności z zasadą swobodnego przepływu towarów, swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, a także z zasadami, które się z nich wywodzą, takimi jak: zasada równego traktowania, zasada niedyskryminacji, zasada wzajemnego uznawania, zasada proporcjonalności oraz zasada przejrzystości. W odniesieniu do zamówień publicznych o wartości powyżej określonej kwoty należy jednak ustanowić przepisy koordynujące krajowe procedury udzielania zamówień w celu zagwarantowania, że zasady te mają praktyczne zastosowanie, a zamówienia publiczne są otwarte na konkurencję.
- (2) Zamówienia publiczne odgrywają kluczową rolę w strategii „Europa 2020” zawartej w komunikacie Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowanym „Europa 2020, Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” („strategia Europa 2020 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”) jako jeden z instrumentów rynkowych wykorzystywanych w celu osiągnięcia inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy jednoczesnym zagwarantowaniu najbardziej efektywnego wykorzystania środków publicznych. W tym celu należy zmienić i zmodernizować przepisy dotyczące zamówień publicznych przyjęte na podstawie dyrektywy

Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/17/WE ⁽⁴⁾ oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/18/WE ⁽⁵⁾, aby zwiększyć efektywność wydatków publicznych, ułatwiając w szczególności udział małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w zamówieniach publicznych, oraz aby umożliwić zamawiającym lepsze wykorzystanie zamówień publicznych dla wsparcia wspólnych celów społecznych. Istnieje również konieczność doprecyzowania podstawowych pojęć i koncepcji w celu zapewnienia pewności prawa oraz uwzględnienia niektórych aspektów powiązanego i utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

- (3) Przy wdrażaniu niniejszej dyrektywy należy uwzględnić Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych ⁽⁶⁾, w szczególności w związku z wyborem środków komunikacji, specyfikacji technicznych, kryteriów udzielenia zamówienia i warunków realizacji umowy.
- (4) Coraz bardziej zróżnicowane formy działań publicznych spowodowały konieczność bardziej precyzyjnego zdefiniowania pojęcia samych zamówień publicznych; doprecyzowanie to nie powinno jednak rozszerzać zakresu stosowania niniejszej dyrektywy w porównaniu do zakresu dyrektywy 2004/18/WE. Unijne przepisy o zamówieniach publicznych nie mają na celu objęcia wszystkich sposobów wydatkowania środków publicznych, lecz tylko takie, które mają na celu nabycie robót budowlanych, dostaw lub usług za wynagrodzeniem w drodze zamówienia publicznego. Należy doprecyzować, że takie przypadki nabycia robót budowlanych, dostaw lub usług powinny podlegać niniejszej dyrektywie bez względu na to, czy są one realizowane w drodze zakupu, dzierżawy czy za pomocą innych form umownych.

Termin „nabycie” należy rozumieć szeroko, jako uzyskiwanie korzyści z tytułu określonych robót budowlanych, dostaw lub usług, przy czym przeniesienie własności na instytucje zamawiające nie jest konieczne. Ponadto samo finansowanie działalności - zwłaszcza za pomocą dotacji - często związane z obowiązkiem zwrotu otrzymanych kwot, o ile nie zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem - nie podlega zwykle przepisom dotyczącym zamówień publicznych. Podobnie sytuacje, w których wszystkie podmioty spełniające określone warunki są uprawnione do wykonania danego zadania, bez przeprowadzania kwalifikacji, takie jak system oparty na

⁽¹⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ Dz.U. C 391 z 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 11 lutego 2014 r.

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114).

⁽⁶⁾ Zatwierdzona decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35).

wyborze klienta i system bonów usługowych, nie powinny być postrzegane jako zamówienia, lecz jako zwykłe systemy pozwoleń (np. pozwoleń na leki lub na świadczenie usług medycznych).

(5) Należy przypomnieć, że żaden przepis w niniejszej dyrektywie nie zobowiązuje państw członkowskich do zlecenia podmiotom zewnętrznym świadczenia usług, które chcą świadczyć samodzielnie lub zorganizować w sposób inny niż w drodze zamówień publicznych w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Świadczenie usług w oparciu o przepisy ustawowe, wykonawcze lub umowy o pracę nie powinno być objęte zakresem niniejszej dyrektywy. W niektórych państwach członkowskich może mieć to miejsce w przypadku pewnych usług administracyjnych i rządowych, takich jak usługi wykonawcze i ustawodawcze lub świadczenie pewnych usług na rzecz społeczności, takich jak usługi w zakresie spraw zagranicznych lub wymiaru sprawiedliwości, czy też obowiązkowe usługi zabezpieczenia społecznego.

(6) Należy również przypomnieć, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na ustawodawstwo państw członkowskich dotyczące zabezpieczenia społecznego. Nie powinna ona dotyczyć też liberalizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym – zarezerwowanych dla podmiotów publicznych lub prywatnych – ani prywatyzacji podmiotów publicznych świadczących usługi.

Należy także przypomnieć, że państwa członkowskie mogą organizować świadczenie obowiązkowych usług społecznych lub innych usług, takich jak usługi pocztowe, jako usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub jako usług o charakterze niegospodarczym świadczonych w interesie ogólnym lub też jako połączenie obu tych rodzajów. Należy doprecyzować, że usługi o charakterze niegospodarczym świadczone w interesie ogólnym nie powinny być objęte zakresem niniejszej dyrektywy.

(7) Należy również przypomnieć, że przepisy niniejszej dyrektywy pozostają bez uszczerbku dla swobody definiowania – w zgodzie z prawem unijnym – przez organy krajowe, regionalne i lokalne usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, ich zakresu i specyfiki usługi, która ma zostać wykonana, w tym wszelkich warunków dotyczących jakości usługi, dla zrealizowania celów publicznych takich usług. Niniejsza dyrektywa powinna także pozostawać bez uszczerbku dla uprawnień organów krajowych, regionalnych i lokalnych do świadczenia, zlecenia i finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z art. 14 TFUE i Protokołem nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym załączonym do TFUE i Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Ponadto niniejsza dyrektywa nie dotyczy finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, ani systemów pomocy udzielanej przez państwa członkowskie, w szczególności w dziedzinie polityki społecznej, zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi konkurencji.

(8) Zamówienie należy uważać za zamówienie publiczne na roboty budowlane jedynie wówczas, gdy jego przedmiot obejmuje wykonywanie rodzajów działalności wymienionych w załączniku II, nawet jeśli zamówienie obejmuje również świadczenie innych usług niezbędnych do wykonywania tych rodzajów działalności. Zamówienia publiczne na usługi, zwłaszcza w zakresie usług zarządzania mieniem, mogą, w pewnych okolicznościach, obejmować roboty budowlane. Jednakże w zakresie, w jakim roboty takie mają charakter uboczny w stosunku do głównego przedmiotu zamówienia oraz stanowią jego ewentualną konsekwencję lub uzupełnienie, fakt włączenia takich robót w zakres zamówienia nie uzasadnia zakwalifikowania zamówienia publicznego na usługi jako zamówienia publicznego na roboty budowlane.

Z uwagi na różnorodność zamówień publicznych na roboty budowlane, instytucje zamawiające powinny mieć jednak możliwość oddzielnego lub łącznego udzielania zamówień na zaprojektowanie oraz wykonanie obiektu budowlanego. Nie jest zamierzeniem niniejszej dyrektywy przesądzenie o łącznym lub oddzielnym udzielaniu zamówień.

(9) Wykonanie obiektu budowlanego spełniającego wymogi określone przez instytucję zamawiającą wymaga uprzedniego podjęcia przez daną instytucję środków służących określeniu rodzaju obiektu lub co najmniej wywarcia przez nią decydującego wpływu na jego projekt. Fakt, czy wykonawca wykonuje całość lub część obiektu budowlanego własnymi środkami, czy też zapewnia ich wykonanie w inny sposób, nie powinien zmienić klasyfikacji danego zamówienia jako zamówienia na roboty budowlane, o ile dany wykonawca przyjmuje bezpośrednie lub pośrednie zobowiązanie, które jest prawnie możliwe do wyegzekwowania, do zapewnienia wykonania danych robót budowlanych.

(10) Termin „instytucje zamawiające”, a zwłaszcza termin „podmioty prawa publicznego” były wielokrotnie analizowane w ramach orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Aby doprecyzować, że zakres podmiotowy niniejszej dyrektywy powinien pozostać niezmienny, celowe jest zachowanie definicji, na których oparł się Trybunał, oraz wprowadzenie pewnej liczby objaśnień przedstawionych w ramach tego orzecznictwa jako kluczowych dla zrozumienia samych definicji, przy czym nie jest zamiarem zmiana rozumienia pojęć wypracowanych w ramach orzecznictwa. W tym celu należy wyjaśnić, że podmiot, który działa w zwykłych warunkach rynkowych, ma na celu wypracowanie zysku i ponosi straty wynikające z prowadzenia działalności, nie powinien być uważany za „podmiot prawa publicznego”, ponieważ potrzeby interesu ogólnego, do zaspokajania których ten podmiot został założony lub zaspokajanie których powierzono mu jako zadanie, można uważać za posiadające charakter przemysłowy lub handlowy.

Podobnie, warunek dotyczący źródła finansowania danego podmiotu także został przeanalizowany w ramach orzecznictwa, w którym m.in. określono, że finansowany „w przeważającej części” oznacza w części większej niż połowa oraz, że finansowanie takie może obejmować wpłaty od użytkowników, które są nakładane, obliczane i ściągane zgodnie z zasadami prawa publicznego.

- (11) W przypadku zamówień mieszanych mające zastosowanie przepisy powinny być określone według głównego przedmiotu zamówienia, gdy poszczególne części składowe zamówienia nie są obiektywnie możliwe do rozdzielenia. Należy zatem objaśnić, w jaki sposób instytucje zamawiające powinny określać, czy poszczególne części można rozdzielić. Objasnienie takie powinno opierać się na odnośnym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Ustalenia należy dokonywać dla indywidualnych przypadków, uwzględniając nie tylko wyraźne lub domniemane zamiary instytucji zamawiającej co do traktowania poszczególnych aspektów składających się na zamówienie mieszane jako niemożliwych do rozdzielenia, lecz także obiektywne dowody mogące uzasadnić te zamiary i potwierdzić potrzebę udzielenia jednego zamówienia publicznego. Taka uzasadniona potrzeba udzielenia jednego zamówienia publicznego może zaistnieć na przykład w przypadku budowy jednego budynku, którego część ma być użytkowana bezpośrednio przez daną instytucję zamawiającą, a inna część użytkowana na zasadzie koncesji - np. poprzez udostępnienie parkingu publicznego. Należy doprecyzować, że potrzeba udzielenia jednego zamówienia publicznego może wynikać zarówno ze względów o charakterze technicznym, jak i ekonomicznym.

- (12) W przypadku zamówień mieszanych, które można rozdzielić, instytucje zamawiające zawsze mogą udzielić odrębnych zamówień na odrębne części zamówienia mieszanego; w takim przypadku przepisy mające zastosowanie do każdej odrębnej części powinny być określone wyłącznie na podstawie cech charakterystycznych tego konkretnego zamówienia. Z drugiej strony, w przypadku gdy instytucje zamawiające postanowią włączyć inne elementy do zamówienia, bez względu na ich wartość i bez względu na reżim prawny, któremu w przeciwnym razie podlegałyby te dodane elementy, zasadą powinno być, że w przypadku gdy zamówienie miaoby zostać udzielone na mocy przepisów niniejszej dyrektywy – gdyby było udzielane samodzielnie – wówczas przepisy niniejszej dyrektywy powinny nadal mieć zastosowanie do całego zamówienia mieszanego.

- (13) Niemniej jednak należy przewidzieć specjalne przepisy dla zamówień mieszanych obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa lub części nieobjętych zakresem TFUE. W takich przypadkach powinna istnieć

możliwość niestosowania przepisów niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych i że decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie jest podejmowana w celu wyłączenia zamówień ze stosowania niniejszej dyrektywy lub dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE⁽¹⁾. Należy doprecyzować, że instytucje zamawiające w odniesieniu do niektórych zamówień mieszanych mają możliwość wyboru stosowania niniejszej dyrektywy zamiast przepisów dyrektywy 2009/81/WE.

- (14) Należy wyjaśnić, że pojęcie „wykonawców” powinno być interpretowane szeroko, tak aby obejmowało wszelkie osoby lub podmioty, które oferują wykonanie robót budowlanych, dostawę produktów lub świadczenie usług na rynku, niezależnie od formy prawnej, którą te osoby lub podmioty wybrały do celów prowadzenia działalności. W związku z tym firmy, oddziały, jednostki zależne, spółki cywilne, spółdzielnie, spółki akcyjne, uniwersytety – publiczne czy prywatne – oraz formy podmiotów inne niż osoby fizyczne powinny wszystkie być objęte zakresem pojęcia wykonawcy, bez względu na to, czy są one „osobami prawnymi” w jakichkolwiek okolicznościach.

- (15) Należy doprecyzować, że grupy wykonawców, również w przypadku gdy przyjęły one formę tymczasowego stowarzyszenia, mogą brać udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia, bez konieczności przyjmowania określonej formy prawnej. W zakresie, w jakim jest to konieczne – np. gdy wymagana jest odpowiedzialność solidarna – określona forma może być wymagana w sytuacji, gdy takim grupom udzielono zamówienia.

Należy również wyjaśnić, że instytucje zamawiające powinny mieć możliwość jednoznacznego określenia sposobu, w jaki grupy wykonawców mają spełnić wymogi dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej, określone w niniejszej dyrektywie, bądź kryteria dotyczące zdolności technicznej i zawodowej, które są wymagane od wykonawców uczestniczących samodzielnie.

Realizacja zamówień przez grupy wykonawców może wymagać ustanowienia warunków, których nie nakłada się na uczestników indywidualnych. Warunki takie, które powinny być uzasadnione obiektywnymi przesłankami i które powinny być proporcjonalne, mogłyby np. obejmować wymóg wyznaczenia wspólnego przedstawiciela lub głównego partnera do celów postępowania o udzielenie zamówienia lub wymóg przedstawienia informacji o składzie takich grup.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

- (16) Instytucje zamawiające powinny wykorzystywać wszelkie możliwe środki, jakimi dysponują na mocy prawa krajowego, w celu zapobiegania zakłóceniom w postępowaniach o udzielenie zamówienia wynikającym z konfliktów interesów. Mogłoby to obejmować procedury służące rozpoznawaniu konfliktów interesów, zapobieganiu im i ich rozwiązywaniu.
- (17) Decyzją Rady 94/800/WE ⁽¹⁾ zatwierdzono w szczególności Porozumienie w sprawie zamówień rządowych, zawarte w ramach Światowej Organizacji Handlu, zwane dalej „Porozumieniem GPA”. Celem Porozumienia GPA jest ustanowienie wielostronnych ram zrównoważonych praw i obowiązków w zakresie zamówień publicznych z myślą o osiągnięciu liberalizacji i rozwoju światowego handlu. W przypadku zamówień objętych załącznikami 1, 2, 4 i 5 oraz uwagami ogólnymi do dodatku I Unii Europejskiej do Porozumienia GPA, jak również innymi odpowiednimi umowami międzynarodowymi, którymi związana jest Unia, instytucje zamawiające powinny wypełniać obowiązki wynikające ze wspomnianych umów i Porozumienia poprzez stosowanie niniejszej dyrektywy do wykonawców z państw trzecich będących ich sygnatariuszami.
- (18) Porozumienie GPA ma zastosowanie do zamówień o wartości powyżej ustalonych progów, określonych w Porozumieniu GPA i wyrażonych jako specjalne prawa ciągnięcia. Progi określone w niniejszej dyrektywie należy dostosować w celu zagwarantowania, że odpowiadają one równowartości w euro progów określonych w Porozumieniu GPA. Należy także przewidzieć przeprowadzanie okresowych przeglądów progów wyrażanych w euro pod kątem ich dostosowania, w drodze czysto matematycznej operacji, do ewentualnych zmian wartości euro w stosunku do tych specjalnych praw ciągnięcia. Poza takimi okresowymi korektami matematycznymi w kolejnej rundzie negocjacji należy przeanalizować możliwość podwyższenia progów określonych w Porozumieniu GPA.
- (19) Należy sprecyzować, że do celów oszacowania wartości zamówienia, trzeba uwzględnić wszystkie dochody, niezależnie od tego, czy zostały one otrzymane od instytucji zamawiającej, czy też od osób trzecich. Należy również doprecyzować, że do celów szacowania progów pojęcie podobnych dostaw należy rozumieć jako produkty o identycznym lub podobnym przeznaczeniu – jak np. dostawy różnych rodzajów żywności lub różnych mebli biurowych. Zazwyczaj wykonawca działający w danym sektorze byłby zainteresowany dostawą takich artykułów jako części swojego normalnego asortymentu
- (20) Do celów oszacowania wartości danego zamówienia należy sprecyzować, że oparcie oszacowania wartości na podziale zamówienia powinno być dozwolone wyłącznie wtedy, gdy jest to uzasadnione ze względów obiektywnych. Na przykład uzasadnione powinno być szacowanie wartości zamówień na poziomie odrębnej jednostki operacyjnej instytucji zamawiającej, takiej jak przykładowo szkoły lub przedszkola, pod warunkiem że dana jednostka jest samodzielnie odpowiedzialna za zamówienia. Można przyjąć takie założenie, gdy odrębna jednostka operacyjna samodzielnie prowadzi postępowania o udzielenie zamówienia i podejmuje decyzje o zakupie, dysponuje odrębną linią budżetową przeznaczoną na dane zamówienia, samodzielnie zawiera umowę i finansuje ją z budżetu, którym dysponuje. Podział nie jest uzasadniony, gdy instytucja zamawiająca jedynie organizuje zamówienie w sposób zdecentralizowany.
- (21) Zamówienia publiczne, których udzielają instytucje zamawiające działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych i które wchodzi w zakres tych rodzajów działalności, objęte są dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE ⁽²⁾. Zamówienia udzielane przez instytucje zamawiające w kontekście świadczonych przez nie usług w dziedzinie transportu morskiego, przybrzeżnego lub rzecznoego objęte są zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.
- (22) Ponieważ niniejsza dyrektywa jest skierowana do państw członkowskich, nie ma ona zastosowania do zamówień realizowanych przez organizacje międzynarodowe w ich własnym imieniu i na ich własny rachunek. Należy jednak doprecyzować, w jakim zakresie niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do zamówień podlegających szczególnym przepisom międzynarodowym.
- (23) Udzielanie zamówień publicznych na pewne audiowizualne i radiowe usługi medialne przez dostawców usług medialnych powinno umożliwiać uwzględnienie aspektów o znaczeniu kulturalnym lub społecznym, co sprawia, że stosowanie zasad udzielania zamówień nie jest właściwe. Z tych powodów należy zrobić wyjątek w odniesieniu do zamówień publicznych na usługi, udzielanych przez samych dostawców usług medialnych, w zakresie zakupu, opracowania, produkcji lub koprodukcji programów gotowych do użycia oraz innych usług przygotowawczych, takich jak usługi związane z pisaniem scenariuszy lub innymi rodzajami twórczości artystycznej niezbędnymi w produkcji programów. Należy także doprecyzować, że to wyłączenie powinno mieć również zastosowanie do nadawczych usług medialnych oraz usług na żądanie (usług nieciągłych). Wyłączenie to nie powinno jednak mieć zastosowania do dostaw urządzeń technicznych niezbędnych do produkcji, koprodukcji oraz nadawania tych programów.
- (24) Należy przypomnieć, że usługi arbitrażowe i pojednawcze oraz inne podobne formy alternatywnego rozwiązywania sporów są zwykle świadczone przez podmioty lub osoby fizyczne zatwierdzone lub wybrane w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi zamówień. Należy doprecyzować, że niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień na takie usługi, bez względu na ich nazwę w prawie krajowym.

⁽¹⁾ Decyzja Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotycząca zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej, w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. L 336 z 23.12.1994, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (zob. s. 243 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- (25) Niektóre usługi prawne są świadczone przez usługodawców wyznaczonych przez sąd lub trybunał danego państwa członkowskiego, obejmują reprezentowanie klientów w postępowaniu sądowym przez prawników, muszą być świadczone przez notariuszy lub są związane z wykonywaniem czynności urzędowych. Takie usługi prawne są zazwyczaj świadczone przez podmioty lub osoby fizyczne wyznaczone lub wybrane w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi zamówień; tak może być np. w przypadku wyznaczania prokuratorów w niektórych państwach członkowskich. Usługi takie powinny zatem być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (26) Należy sprecyzować, że pojęcie instrumentów finansowych w niniejszej dyrektywie oznacza to samo, co w innych aktach prawnych z zakresu rynku wewnętrznego, a – w związku z niedawnym utworzeniem Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej i Europejskiego Mechanizmu Stabilności – należy zastrzec, że operacje prowadzone z wykorzystaniem tego instrumentu i tego mechanizmu powinny być wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy. Należy także ostatecznie doprecyzować, że pożyczki – bez względu na to, czy są one związane z emisją papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, czy też z innymi operacjami dotyczącymi takich papierów lub instrumentów – powinny być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (27) Należy pamiętać, że art. 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007⁽¹⁾ wyraźnie stanowi, że dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE mają odpowiednio zastosowanie do zamówień na świadczenie usług oraz zamówień publicznych na usługi publicznego pasażerskiego transportu autobusowego lub tramwajowego, natomiast rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 ma zastosowanie do koncesji na usługi publicznego pasażerskiego transportu autobusowego lub tramwajowego. Ponadto należy pamiętać, że rozporządzenie to wciąż ma zastosowanie do zamówień publicznych na usługi oraz koncesji na usługi publicznego pasażerskiego transportu kolejowego lub metra. Aby doprecyzować relacje między niniejszą dyrektywą a rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007, należy wyraźnie zaznaczyć, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do zamówień publicznych na usługi publicznego transportu pasażerskiego koleją lub metrem; udzielanie takich zamówień powinno nadal podlegać temu rozporządzeniu. W zakresie, w jakim rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 pozwala na odstępstwa w prawie krajowym od przepisów określonych w tym rozporządzeniu, państwa członkowskie powinny mieć możliwość dalszego zawierania w swoim prawie krajowym przepisów, zgodnie z którymi zamówienia publiczne na usługi publicznego transportu pasażerskiego koleją lub metrem będą udzielane w trybie postępowania o udzielenie zamówienia, zgodnie ze swoimi ogólnymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych.
- (28) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do niektórych usług ratownictwa, gdy są one wykonywane

przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym, gdyż trudno byłoby zachować szczególny charakter takich organizacji, gdyby usługodawców trzeba by było wybrać zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej dyrektywie. Niemniej jednak wyłączenia tego nie należy stosować szerzej niż jest to absolutnie konieczne. Należy zatem wyraźnie określić, że usługi transportu sanitarnego pacjentów nie powinny być objęte wyłączeniem. W tym kontekście trzeba również sprecyzować, że grupa 601 w CPV „Usługi w zakresie transportu drogowego” nie obejmuje usług transportu sanitarnego, które są objęte w CPV klasą 8514. Należy zatem doprecyzować, że usługi objęte w CPV kodem 85143000-3 obejmujące wyłącznie usługi transportu sanitarnego pacjentów powinny podlegać szczególnemu systemowi przewidzianemu dla usług społecznych i innych usług (zwanemu dalej „łagodniejszym reżimem”). W związku z tym, zamówienia mieszane na świadczenie usług transportu sanitarnego zasadniczo również podlegałyby łagodniejszemu reżimowi, jeżeli wartość usług transportu sanitarnego pacjentów byłaby większa niż wartość innych usług transportu sanitarnego.

- (29) Należy przypomnieć, że niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie do instytucji zamawiających państw członkowskich. W związku z tym partie polityczne, nie będąc instytucjami zamawiającymi, zasadniczo nie podlegają jej przepisom. Niemniej jednak w niektórych państwach członkowskich partie polityczne mogą być objęte zakresem pojęcia „podmiotów prawa publicznego”.

Jednakże niektóre usługi (takie jak produkcja filmów propagandowych lub nagrywanie taśm wideo) są tak nierozdzielnie związane z poglądami politycznymi usługodawcy, gdy są one świadczone w kontekście kampanii wyborczej, że usługodawcy są zwykle wybierani w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi zamówień.

Należy również przypomnieć, że statut i finansowanie europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych podlegają innym przepisom niż określone w niniejszej dyrektywie.

- (30) W niektórych przypadkach instytucja zamawiająca lub związek instytucji zamawiających mogą być jedynym źródłem danej usługi, do świadczenia której mają wyłączne prawo na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub opublikowanych przepisów administracyjnych zgodnych z TFUE. Należy doprecyzować, że niniejsza dyrektywa nie musi być stosowana do udzielenia zamówienia na usługi publiczne takiej instytucji zamawiającej lub związkowi instytucji zamawiających.
- (31) Istnieje znaczna niepewność prawna co do tego, w jakim stopniu umowy w sprawie zamówień zawarte pomiędzy podmiotami sektora publicznego powinny podlegać przepisom dotyczącym zamówień publicznych. Stosowne orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest interpretowane w różny sposób przez poszczególne państwa członkowskie, a nawet przez poszczególne instytucje zamawiające. Dlatego też konieczne jest doprecyzowanie, w jakich przypadkach umowy zawierane w obrębie sektora publicznego nie podlegają obowiązkowi stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

Wyjaśnienie takie powinno być zgodne z zasadami określonymi w stosownym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Sam fakt, że obie strony umowy są organami publicznymi, nie wyklucza jako taki zastosowania przepisów dotyczących zamówień. Zastosowanie przepisów dotyczących zamówień publicznych nie powinno jednak zakłócać swobody organów publicznych w zakresie wykonywania powierzonych im zadań dotyczących usług publicznych poprzez wykorzystanie ich własnych zasobów, co obejmuje możliwość współpracy z innymi organami publicznymi.

Należy zagwarantować, że żadna współpraca publiczno-publiczna podlegająca wyłączeniu nie skutkuje zakłóceniem konkurencji w odniesieniu do prywatnych wykonawców, w zakresie, w jakim współpraca taka stawia prywatnego usługodawcę w sytuacji przewagi nad jego konkurentami.

- (32) Procedury przewidziane w niniejszej dyrektywie nie powinny mieć zastosowania do zamówień publicznych udzielanych kontrolowanym osobom prawnym, jeżeli instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami, pod warunkiem że kontrolowana osoba prawna prowadzi ponad 80 % swojej działalności w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez kontrolującą instytucję zamawiającą lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez tę instytucję zamawiającą, bez względu na to, kto jest beneficjentem wykonywanego zamówienia.

Wyłączenie to nie powinno dotyczyć sytuacji, gdy prywatny wykonawca ma bezpośredni udział w kapitale kontrolowanej osoby prawnej, ponieważ w takich okolicznościach udzielenie zamówienia publicznego bez procedury konkurencyjnej zapewniłoby prywatnemu wykonawcy posiadającemu udział kapitałowy w kontrolowanej osobie prawnej nienależną przewagę nad konkurentami. Niemniej jednak, z uwagi na szczególnie cechy instytucji publicznych o obowiązkowym członkostwie, takich jak organizacje odpowiedzialne za zarządzanie niektórymi usługami publicznymi lub za ich wykonywanie, nie powinno to mieć zastosowania w przypadkach, gdy udział konkretnych wykonawców prywatnych w kapitale kontrolowanej osoby prawnej jest obowiązkowy na mocy krajowego przepisu ustawowego zgodnie z Traktatami, pod warunkiem że taki udział ma charakter niekontrolujący i nieblokujący oraz nie daje decydującego wpływu na decyzje kontrolowanej osoby prawnej. Należy ponadto doprecyzować, że decydującym elementem jest wyłącznie bezpośredni prywatny udział w kontrolowanej osobie prawnej. W związku z tym, w przypadku gdy w kontrolującej instytucji zamawiającej lub w kontrolujących instytucjach zamawiających istnieje udział kapitału prywatnego, nie wyklucza to udzielenia zamówień publicznych kontrolowanej osobie prawnej, bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie, gdyż takie udziały nie mają negatywnego wpływu na konkurencję między prywatnymi wykonawcami.

Należy także wyjaśnić, że instytucje zamawiające, takie jak podmioty prawa publicznego, które mogą mieć udział kapitału prywatnego, powinny być w stanie skorzystać z wyłączenia dotyczącego współpracy horyzontalnej. W związku z tym, w przypadku gdy wszystkie inne warunki związane ze współpracą horyzontalną zostały spełnione, wyłączenie dotyczące takiej współpracy powinno mieć zastosowanie do takich instytucji zamawiających, gdy umowę zawiera się wyłącznie pomiędzy instytucjami zamawiającymi.

- (33) Instytucje zamawiające powinny mieć możliwość postanowienia o wspólnym świadczeniu swych usług publicznych w drodze współpracy bez konieczności zastosowania konkretnej formy prawnej. Taka współpraca może obejmować wszystkie rodzaje działalności związane z wykonaniem usług oraz obowiązków nałożonych na uczestniczące instytucje lub przyjętych przez te instytucje, takich jak obowiązkowe lub dobrowolne zadania władz lokalnych lub regionalnych lub usługi powierzone konkretnym organom na mocy prawa publicznego. Usługi świadczone przez poszczególne uczestniczące instytucje nie muszą być identyczne; mogą mieć również charakter komplementarny.

Do umów dotyczących wspólnego świadczenia usług publicznych nie powinny mieć zastosowania zasady określone w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że umowy te są zawierane wyłącznie między instytucjami zamawiającymi, że prowadzeniem tej współpracy kierują jedynie względy związane z interesem publicznym i że żaden prywatny usługodawca nie znajduje się w sytuacji korzystniejszej niż jego konkurenci.

Aby spełnić te warunki, współpraca ta powinna opierać się na koncepcji współdziałania. Współdziałanie takie nie wymaga, by wszystkie uczestniczące instytucje wzięły na siebie wykonanie głównych obowiązków umownych, o ile podjęto zobowiązania do udziału w wykonaniu danej usługi publicznej w ramach współpracy. Ponadto realizacja współpracy, w tym wszelkie transfery finansowe pomiędzy uczestniczącymi instytucjami zamawiającymi, powinna podlegać wyłącznie względem związanym z interesem publicznym.

- (34) Istnieją pewne przypadki, w których podmiot prawny działa – na mocy stosownych przepisów prawa krajowego – jako instrument lub służba techniczna określonych instytucji zamawiających, ma obowiązek wykonywania poleceń wydawanych mu przez te instytucje zamawiające i nie ma żadnego wpływu na wynagrodzenie otrzymywane za wykonanie tych poleceń. Ze względu na brak charakteru umownego, taki czysto administracyjny stosunek nie powinien być objęty zakresem procedur udzielania zamówień publicznych.

- (35) Należy popierać współfinansowanie programów badawczo-rozwojowych przez przemysł. Należy w związku z tym wyraźnie stwierdzić, że niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie w przypadkach braku takiego współfinansowania i gdy wynik działań badawczo-rozwojowych przeznaczony jest dla danej instytucji zamawiającej. Nie powinno to jednak oznaczać, że usługodawca nie może po wykonaniu usług opublikować sprawozdania na ich temat, o ile instytucja zamawiająca zachowa wyłączne prawo do wykorzystania wyniku działań badawczo-rozwojowych w swojej własnej działalności. Niemniej jednak fikcyjne udostępnienie wyników działań badawczo-rozwojowych lub symboliczny udział w wynagrodzeniu usługodawcy nie powinny uniemożliwiać zastosowania niniejszej dyrektywy.
- (36) Zatrudnienie i praca stanowią kluczowe elementy gwarantujące wszystkim równe szanse i przyczyniające się do integracji społeczeństwa. W związku z tym zakłady pracy chronionej mogą odgrywać istotną rolę. To samo dotyczy innych form społecznej działalności gospodarczej mających głównie na celu wspieranie społecznej i zawodowej integracji lub reintegracji osób niepełnosprawnych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak bezrobotni, członkowie znajdujących się w niekorzystnej sytuacji mniejszości lub grup w inny sposób społecznie marginalizowanych. Takie zakłady lub podmioty gospodarcze mogą nie być jednak w stanie uzyskać zamówień w zwykłych warunkach konkurencji. W związku z tym właściwe jest, by państwa członkowskie mogły zastrzegać, że prawo do udziału w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych lub pewnych ich częściach mają jedynie takie zakłady lub podmioty gospodarcze, bądź też zastrzegać realizację zamówień dla programów zatrudnienia chronionego.
- (37) Z myślą o odpowiednim uwzględnieniu wymogów środowiskowych, społecznych i wymogów dotyczących pracy w procedurach udzielania zamówień publicznych, jest rzeczą szczególnie istotną, by państwa członkowskie i instytucje zamawiające podjęły stosowne środki w celu zapewnienia przestrzegania obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, które mają zastosowanie w miejscu wykonywania robót budowlanych lub świadczenia usług i które wynikają z przepisów ustawowych i wykonawczych, dekrétów i decyzji zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, a także z układów zbiorowych, pod warunkiem że takie przepisy i ich stosowanie są zgodne z prawem unijnym. Podobnie, w trakcie realizacji zamówienia należy stosować się do zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych ratyfikowanych przez wszystkie państwa członkowskie i wymienionych w załączniku XI. W żaden sposób nie powinno to jednak uniemożliwiać stosowania warunków zatrudnienia korzystniejszych dla pracowników.
- Stosowne środki powinny mieć zastosowanie zgodnie z podstawowymi zasadami prawa Unii, w szczególności z myślą o zapewnieniu równego traktowania. Takie stosowne środki powinny być stosowane zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 96/71/WE⁽¹⁾ oraz w sposób zapewniający równe

traktowanie i brak dyskryminacji bezpośredniej czy pośredniej wobec wykonawców i pracowników z innych państw członkowskich.

- (38) Należy uznać, że usługi są świadczone w miejscu, w którym następuje realizacja odnośnych zadań. W przypadku świadczenia usług na odległość, np. usług świadczonych przez centra telefoniczne, należy uznać, że świadczenie usług nastąpiło w miejscu, w którym usługi zostały wykonane, bez względu na miejsca i państwa członkowskie, do których dane usługi są skierowane.
- (39) Stosowne zobowiązania mogłyby znaleźć odzwierciedlenie w klauzulach umownych. Powinna także istnieć możliwość wprowadzenia do umów w sprawie zamówień publicznych klauzul zapewniających przestrzeganie układów zbiorowych zgodnie z prawem unijnym. Nieprzestrzeganie stosownych zobowiązań można uważać za poważne naruszenie przez danego wykonawcę, mogące skutkować wykluczeniem go z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
- (40) Monitorowanie przestrzegania tych przepisów prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy powinno się odbywać na odpowiednich etapach postępowania o udzielenie zamówienia przy stosowaniu zasad ogólnych regulujących wybór uczestników i udzielenie zamówienia, przy stosowaniu kryteriów wykluczenia i przy stosowaniu przepisów dotyczących rażąco tanich ofert. Niezbędna w tym celu weryfikacja powinna mieć miejsce zgodnie ze stosownymi przepisami niniejszej dyrektywy, w szczególności z przepisami regulującymi środki dowodowe i oświadczenia własne.
- (41) Żaden z przepisów niniejszej dyrektywy nie powinien uniemożliwiać wprowadzenia lub zastosowania środków niezbędnych dla ochrony porządku publicznego, moralności publicznej, bezpieczeństwa publicznego, zdrowia, życia ludzi i zwierząt, ochrony roślin, czy też innych środków środowiskowych, w szczególności z myślą o zrównoważonym rozwoju, pod warunkiem że środki te są zgodne z TFUE.
- (42) Bardzo istotne jest, by instytucje zamawiające miały większą elastyczność, jeśli chodzi o wybór procedury udzielania zamówień zakładającej możliwość negocjacji. Szersze wykorzystywanie tych procedur może także zintensyfikować handel transgraniczny, ponieważ oceny wykazały, że zamówienia udzielone w wyniku procedury negocjacyjnej z uprzednią publikacją są szczególnie skuteczne w odniesieniu do ofert transgranicznych. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość, by przewidzieć stosowanie procedury konkurencyjnej z negocjacjami lub dialogu konkurencyjnego w różnych sytuacjach, w których procedura otwarta lub ograniczona bez negocjacji prawdopodobnie nie przyniosą zadowalających wyników w zakresie zamówień. Należy pamiętać, że w ciągu ostatnich lat wykorzystanie dialogu konkurencyjnego znacznie się zwiększyło pod względem wartości zamówień. Dialog ten okazuje się użyteczny w przypadkach, w których instytucje zamawiające nie są w stanie zdefiniować sposobu zaspokojenia swoich potrzeb ani ocenić, co może zaoferować im rynek pod względem rozwiązań technicznych, finansowych lub prawnych. Do takiej sytuacji może dojść w szczególności w przypadku projektów innowacyjnych, realizacji dużych projektów zintegrowanej infrastruktury transportowej,

⁽¹⁾ Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1).

dużych sieci komputerowych lub projektów wymagających złożonego i ustrukturyzowanego finansowania. W stosownych przypadkach, instytucje zamawiające należy zachęcać do wyznaczenia kierownika projektu, aby zapewnić odpowiednią współpracę między wykonawcami a instytucją zamawiającą w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia.

- (43) Jeżeli chodzi o zamówienia na roboty budowlane, sytuacje takie obejmują roboty budowlane, których przedmiotem są niestandardowe budynki, lub przypadki, w których roboty budowlane obejmują projektowanie lub rozwiązania innowacyjne. Jeżeli chodzi o usługi lub dostawy wymagające prac dostosowawczych lub projektowych, wartościowym rozwiązaniem może być wykorzystanie procedury konkurencyjnej z negocjacjami lub dialogu konkurencyjnego. Takie prace dostosowawcze lub projektowe są konieczne szczególnie w przypadku złożonych zakupów, takich jak wysokiej klasy produkty, usługi intelektualne, np. pewne usługi doradcze, usługi architektoniczne lub usługi z zakresu inżynierii, bądź duże projekty z zakresu technologii informatycznych i komunikacyjnych (ICT). W takich przypadkach negocjacje mogą być konieczne, by zagwarantować, że dana dostawa lub usługa odpowiada potrzebom instytucji zamawiającej. W odniesieniu do gotowych usług lub dostaw, które mogą być zrealizowane przez wielu różnych wykonawców działających na rynku, nie należy stosować procedury konkurencyjnej z negocjacjami ani dialogu konkurencyjnego.
- (44) Procedura konkurencyjna z negocjacjami powinna być także dostępna w przypadkach, gdy procedura otwarta lub ograniczona przyniosły jedynie nieprawidłowe lub niedopuszczalne oferty. W takich przypadkach instytucjom zamawiającym należy zezwolić na prowadzenie negocjacji w celu otrzymania prawidłowych i dopuszczalnych ofert.
- (45) Procedurze konkurencyjnej z negocjacjami powinny towarzyszyć odpowiednie zabezpieczenia gwarantujące przestrzeganie zasad równego traktowania i przejrzystości. W szczególności instytucje zamawiające powinny uprzednio wskazać minimalne wymagania opisujące charakter zamówienia, które nie powinny być zmieniane podczas negocjacji. Kryteria udzielenia zamówienia i ich waga powinny być stałe przez cały czas trwania postępowania i nie powinny podlegać negocjacom, w celu zagwarantowania równego traktowania wszystkich wykonawców. Negocjacje powinny służyć poprawie ofert, by umożliwić instytucjom zamawiającym zakup robót budowlanych, dostaw i usług idealnie dostosowanych do ich konkretnych potrzeb. Negocjacje mogą dotyczyć wszystkich cech zamawianych robót budowlanych, dostaw i usług, w tym na przykład jakości, ilości, klauzul handlowych oraz aspektów społecznych, środowiskowych i innowacyjnych, o ile nie stanowią one wymagań minimalnych.

Należy wyjaśnić, że minimalnymi wymaganiami, ustanowianymi przez instytucję zamawiającą, są te warunki

i cechy (zwłaszcza cechy fizyczne, funkcjonalne i prawne), które powinna spełniać lub posiadać każda oferta, by umożliwić instytucji zamawiającej udzielenie zamówienia zgodnie z wybranymi kryteriami udzielenia zamówienia. Aby zapewnić przejrzystość i możliwość śledzenia procesu, wszystkie jego etapy powinny być należycie udokumentowane. Ponadto wszystkie oferty przez cały czas trwania postępowania powinny być składane na piśmie.

- (46) Instytucje zamawiające powinny mieć możliwość skrócenia niektórych terminów mających zastosowanie w procedurze otwartej i ograniczonej oraz w procedurach konkurencyjnych z negocjacjami, w przypadkach gdy dane terminy byłyby niewykonalne ze względu na pilną konieczność, która powinna zostać należycie uzasadniona przez instytucję zamawiającą. Należy doprecyzować, że nie musi to być wyjątkowo pilna konieczność spowodowana okolicznościami, których instytucja zamawiająca nie może przewidzieć i których nie można jej przypisać.
- (47) Badania i innowacje, w tym eko-innowacje i innowacje społeczne, to jedne z głównych motorów przyszłego wzrostu, stanowiące centralny punkt strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Organy publiczne powinny optymalnie pod względem strategicznym wykorzystywać zamówienia publiczne w celu wspierania innowacji. Zakup innowacyjnych produktów, robót budowlanych i usług odgrywa kluczową rolę w poprawie skuteczności i jakości usług publicznych, przyczyniając się przy tym do rozwiązywania poważnych problemów społecznych. Pozwala także uzyskać optymalną relację jakości do wielkości zainwestowanych środków publicznych, jak również szersze korzyści gospodarcze, środowiskowe i społeczne pod względem generowania nowych pomysłów, przełożenia ich na produkty i usługi innowacyjne, wspierając w ten sposób trwały wzrost gospodarczy.

Należy pamiętać, że w komunikacie Komisji z dnia 14 grudnia 2007 r. zatytułowanym „Zamówienia przedkomercyjne: wspieranie innowacyjności w celu zapewnienia trwałości i wysokiej jakości usług publicznych w Europie” przedstawiono szereg modeli zamówień odnoszących się do zamówień na usługi badawcze i rozwojowe niewchodzące w zakres stosowania niniejszej dyrektywy. Modele te będą nadal dostępne, ale niniejsza dyrektywa powinna także ułatwiać zamówienia publiczne na innowacje i wspomagać państwa członkowskie w realizowaniu celów Unii Innowacji.

- (48) Z uwagi na znaczenie innowacji instytucje zamawiające należy zachęcać do jak najczęstszego dopuszczania ofert wariantowych. W związku z tym należy zwrócić ich uwagę tych instytucji na konieczność określenia minimalnych wymogów, jakie takie oferty wariantowe muszą spełnić, przed wskazaniem, że oferty wariantowe są dopuszczalne.

- (49) Gdy dostępne na rynku rozwiązania nie mogą zaspokoić potrzeby opracowania innowacyjnego produktu lub usługi lub innowacyjnych robót budowlanych oraz późniejszego zakupu wynikających dostaw, usług lub robót budowlanych, instytucje zamawiające powinny mieć dostęp do szczególnej procedury udzielania zamówień w odniesieniu do zamówień wchodzących w zakres stosowania niniejszej dyrektywy. Ta szczególna procedura powinna umożliwić instytucjom zamawiającym ustanowienie długotrwałego partnerstwa innowacyjnego w celu opracowania, a następnie zakupu nowego, innowacyjnego produktu, usługi lub robót budowlanych, pod warunkiem że taki innowacyjny produkt, usługa lub roboty budowlane mogą być wykonane zgodnie z ustalonymi poziomami wydajności i kosztami, bez konieczności przeprowadzania odrębnego postępowania o udzielenie zamówienia dla ich zakupu. Partnerstwo innowacyjne powinno opierać się na przepisach proceduralnych, które mają zastosowanie przy procedurze konkurencyjnej z negocjacjami, a zamówienia powinny być udzielane wyłącznie na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny, co jest najbardziej odpowiednie do porównywania ofert dotyczących innowacyjnych rozwiązań. Bez względu na to, czy projekty innowacyjne są bardzo duże czy mniejsze, partnerstwo innowacyjne powinno mieć taką strukturę, by mogło zapewnić niezbędny mechanizm popytowy, gdzie innowacyjne rozwiązania są opracowywane w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku (ang. market pull), bez wykluczania z rynku.

Instytucje zamawiające nie powinny zatem stosować partnerstwa innowacyjnego w sposób uniemożliwiający, ograniczający lub zakłócający konkurencję. W niektórych przypadkach ustanowienie innowacyjnych partnerstw z kilkoma partnerami mogłoby pomóc uniknąć takich skutków.

- (50) Procedury negocjacyjne bez uprzedniej publikacji ogłoszenia o zamówieniu, ze względu na ich szkodliwy wpływ na konkurencję, powinny być stosowane wyłącznie w szczególnie wyjątkowych okolicznościach. Wyjątki te powinny ograniczać się do przypadków, gdy publikacja ogłoszenia nie jest możliwa z racji wyjątkowo pilnej konieczności spowodowanej okolicznościami, których instytucja zamawiająca nie może przewidzieć i których nie można jej przypisać, albo gdy od początku jasne jest, że publikacja nie spowoduje większej konkurencji ani nie przyniesie lepszych wyników zamówienia, zwłaszcza wtedy, gdy obiektywnie istnieje tylko jeden wykonawca zdolny wykonać zamówienie. Tak jest w przypadku prac artystycznych, gdy tożsamość artysty nierozdzielnie determinuje niepowtarzalny charakter i wartość samego dzieła. Wyłączność może również wynikać z innych przyczyn, ale jedynie obiektywne sytuacje wyłączności mogą uzasadnić zastosowanie procedury negocjacyjnej bez publikacji, gdy sytuacja ta nie została stworzona przez samą instytucję zamawiającą z myślą o przyszłym postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Instytucje zamawiające odwołujące się do tego wyjątku powinny przedstawić powody braku racjonalnych rozwiązań alternatywnych lub zamiennych, takich jak wykorzystywanie alternatywnych kanałów dystrybucji,

również poza państwem członkowskim, w którym znajduje się instytucja zamawiająca lub rozważenie porównywalnych pod względem funkcjonalności robót budowlanych, dostaw i usług.

Gdy sytuacja wyłączności spowodowana jest względami technicznymi, powinny one być rygorystycznie określone i uzasadnione w każdym indywidualnym przypadku. Mogą one obejmować na przykład techniczną niemożliwość osiągnięcia przez innego wykonawcę wymaganej wydajności lub konieczność skorzystania ze specjalistycznej wiedzy, narzędzi lub środków, którymi dysponuje wyłącznie jeden wykonawca. Względami technicznymi mogą być także spowodowane szczególnymi wymogami z zakresu interoperacyjności, które należy spełnić, by zapewnić funkcjonowanie zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług.

Postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest też przydatne w przypadku, gdy dostawy nabywane są bezpośrednio na rynku towarowym, w tym na giełdach towarów, takich jak produkty rolne, surowce oraz na giełdach energii, gdy regulowana i nadzorowana wielostronna struktura handlowa w sposób naturalny gwarantuje ceny rynkowe.

- (51) Należy doprecyzować, że przepisy dotyczące ochrony informacji poufnych w żaden sposób nie uniemożliwiają podawania do wiadomości publicznej części zawartych umów niemających charakteru poufnego, w tym wszelkich późniejszych zmian ich tekstu.
- (52) Publikację informacji dotyczących zamówień w znacznym stopniu mogą ułatwić elektroniczne środki informacji i komunikacji; mogą one też poprawić skuteczność i przejrzystość procesu udzielania zamówień. Środki te powinny stać się standardowymi środkami komunikacji i wymiany informacji w postępowaniach o udzielanie zamówień, ponieważ znacząco zwiększają one możliwości udziału wykonawców w postępowaniach o udzielenie zamówień na całym rynku wewnętrznym. W tym celu przekazywanie ogłoszeń w formie elektronicznej, elektroniczna dostępność dokumentów zamówienia oraz – po 30-miesięcznym okresie przejściowym – w pełni elektroniczna komunikacja oznaczająca komunikację za pomocą środków elektronicznych na wszystkich etapach postępowania, łącznie z przekazywaniem wniosków o dopuszczenie do udziału i w szczególności przekazywaniem ofert (elektroniczne składanie ofert), powinny być obowiązkowe. Państwa członkowskie i instytucje zamawiające powinny zachować swobodę w kwestii podjęcia dalej idących środków. Należy również sprecyzować, że obowiązkowe stosowanie elektronicznych środków komunikacji na mocy niniejszej dyrektywy nie powinno jednak zobowiązywać instytucji zamawiających do elektronicznego przetwarzania ofert, ani wprowadzać obowiązku elektronicznej oceny lub automatycznego przetwarzania. Ponadto zgodnie z niniejszą dyrektywą żaden element procesu zamówień publicznych po udzieleniu zamówienia nie powinien być objęty obowiązkiem stosowania elektronicznych środków komunikacji; obowiązek ten nie powinien też dotyczyć wewnętrznej komunikacji w obrębie instytucji zamawiającej.

(53) Instytucje zamawiające powinny, z wyjątkiem pewnych określonych sytuacji, stosować elektroniczne środki komunikacji, które są niedyskryminujące, ogólnie dostępne i interoperacyjne z produktami ICT będącymi w powszechnym użyciu i które nie ograniczają dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia. Stosowanie takich środków komunikacji powinno również należycie uwzględniać dostępność dla osób niepełnosprawnych. Należy doprecyzować, że obowiązek stosowania środków elektronicznych na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie byłby właściwy ani w przypadkach, gdy zastosowanie takich środków wymagałoby specjalistycznych narzędzi lub formatów plików, które nie są ogólnie dostępne, ani w przypadkach gdyby prowadzenie komunikacji było możliwe wyłącznie z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu biurowego. Instytucje zamawiające nie powinny zatem być zobowiązane do wymagania stosowania elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert w pewnych przypadkach, które należy w sposób wyczerpujący sprecyzować. Niniejsza dyrektywa stanowi, że przypadki takie powinny obejmować sytuacje wymagające wykorzystania specjalistycznego sprzętu biurowego, który nie jest ogólnie dostępny dla instytucji zamawiających, takiego jak drukarki szerokoformatowe. W niektórych postępowaniach o udzielenie zamówienia dokumenty zamówienia mogą wymagać przedstawienia modelu fizycznego lub w skali, którego nie można przedstawić instytucji zamawiającej drogą elektroniczną. W takich sytuacjach model powinien być przekazany instytucji zamawiającej pocztą lub w inny odpowiedni sposób.

Należy jednak zaznaczyć, że stosowanie innych środków komunikacji powinno być ograniczone tylko do tych części oferty, dla których droga elektroniczna nie jest wymagana.

Należy doprecyzować, że w przypadku, gdy jest to konieczne z przyczyn technicznych, instytucje zamawiające powinny mieć możliwość określenia górnego limitu rozmiaru plików, które można przedkładać.

(54) Mogą zaistnieć przypadki wyjątkowe, w których instytucjom zamawiającym należy zezwolić na niestosowanie elektronicznych środków komunikacji, gdy niekorzystanie z takich środków komunikacji jest konieczne w celu ochrony szczególnie wrażliwego charakteru informacji. Należy wyjaśnić, że w przypadku gdy zastosowanie narzędzi elektronicznych, które nie są ogólnie dostępne, mogło zapewnić niezbędny poziom ochrony, takie narzędzia elektroniczne powinny zostać zastosowane. Może tak się przykładowo zdarzyć, gdy instytucje zamawiające wymagają użycia dedykowanego bezpiecznego środka komunikacji, do którego zapewniają dostęp.

(55) Zróżnicowane formaty techniczne lub standardy dotyczące procesów i przesyłania komunikatów mogą potencjalnie stwarzać przeszkody dla interoperacyjności, nie tylko wewnątrz danego państwa członkowskiego, lecz

także - i w szczególności - między państwami członkowskimi. Na przykład, aby wziąć udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w którym dozwolone lub wymagane jest stosowanie elektronicznych katalogów – będących formatem do prezentacji i organizacji informacji w sposób wspólny dla wszystkich uczestniczących oferentów i który nadaje się do obsługi elektronicznej – wykonawcy, przy braku standaryzacji, musieliby dostosować swoje katalogi do każdego postępowania o udzielenie zamówienia, co pociągałoby za sobą przekazywanie bardzo podobnych informacji w różnych formatach w zależności od specyfikacji przedstawionych przez daną instytucję zamawiającą. Standaryzacja formatów katalogów podniosłaby zatem poziom interoperacyjności, zwiększyła efektywność, a także zmniejszyła wysiłek ze strony wykonawców.

(56) Zastanawiając się nad tym, czy istnieje potrzeba zapewnienia lub zwiększenia interoperacyjności między zróżnicowanymi formatami technicznymi lub standardami dotyczącymi procesów i przesyłania komunikatów poprzez nałożenie obowiązku stosowania określonych standardów oraz, w takich sytuacjach, określając standardy, które należy stosować, Komisja powinna szczególnie uwzględnić opinie zainteresowanych stron. Powinna ona wziąć także pod uwagę zakres, w jakim dany standard był dotychczas stosowany w praktyce przez wykonawców i instytucje zamawiające, oraz wyniki jego działania. Komisja, zanim nałoży obowiązek stosowania konkretnego standardu technicznego, powinna także starannie przeanalizować ewentualne koszty, zwłaszcza pod kątem dostosowania do istniejących rozwiązań z zakresu elektronicznych zamówień publicznych, w tym koszty infrastruktury, procesów lub oprogramowania. W przypadku gdy dane standardy nie zostały opracowane przez międzynarodową, europejską lub krajową organizację normalizacyjną, powinny one spełniać wymogi mające zastosowanie do standardów ICT ustanowionych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1025/2012⁽¹⁾.

(57) Przed określeniem poziomu bezpieczeństwa wymaganego dla elektronicznych środków komunikacji, które należy stosować na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia, państwa członkowskie i instytucje zamawiające powinny ocenić proporcjonalność między, z jednej strony, wymogami służącymi zapewnieniu prawidłowej i wiarygodnej identyfikacji nadawców danej wiadomości oraz integralności jej zawartości a, z drugiej strony, ryzykiem powstania problemów takich jak w sytuacjach, w których wiadomości przesyłane są przez innego nadawcę niż uprzednio wskazany. W zasadzie oznaczałoby to, że poziom bezpieczeństwa wymagany dla np. wiadomości e-mail z prośbą o potwierdzenie dokładnego adresu, pod którym ma się odbyć spotkanie informacyjne, nie musiałby być taki sam jak dla samej oferty, która jest

(¹) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

wiążąca dla wykonawcy. Podobnie, ocena proporcjonalności mogłaby skutkować wymogiem niższego poziomu bezpieczeństwa w związku z ponownym przedłożeniem katalogów elektronicznych lub przedłożeniem ofert w ramach minikonkursów na mocy umowy ramowej lub dostępem do dokumentów zamówienia.

(58) O ile niezbędne elementy postępowania o udzielenie zamówienia, takie jak dokumenty zamówienia, wnioski o dopuszczenie do udziału, potwierdzenia zainteresowania i oferty powinny zawsze być sporządzane na piśmie, to w innych przypadkach komunikacja ustna z wykonawcami powinna być nadal możliwa, pod warunkiem że jej treść jest w dostatecznym stopniu udokumentowana. Jest to konieczne, by zapewnić odpowiedni poziom przejrzystości umożliwiający weryfikację przestrzegania zasady równego traktowania. W szczególności niezbędne jest, by komunikacja ustna z oferentami – która może mieć wpływ na treść i ocenę ofert – była dokumentowana w dostatecznym stopniu i w odpowiedni sposób, na przykład na piśmie lub za pomocą nagrania, lub streszczeń głównych elementów rozmowy.

(59) Na unijnych rynkach zamówień publicznych rodzi się silna tendencja do agregacji zapotrzebowania przez publicznych nabywców w celu uzyskania ekonomii skali, w tym niższych cen i kosztów transakcyjnych, oraz w celu poprawy i profesjonalizacji zarządzania zamówieniami. Można to uzyskać poprzez koncentrację zakupów pod względem liczby zaangażowanych instytucji zamawiających, bądź ilości i wartości w czasie. Agregacja i centralizacja zakupów powinny jednak być uważnie monitorowane w celu uniknięcia nadmiernej koncentracji siły nabywczej i zmonopolizacji oraz w celu zachowania przejrzystości i konkurencji, jak również możliwości dostępu do rynku dla MŚP.

(60) Umowy ramowe są powszechnie wykorzystywanym instrumentem, uznawanym za skuteczną technikę udzielania zamówień w całej Europie. Instrument ten powinien zatem zostać zachowany zasadniczo w obecnej formie. Należy jednak doprecyzować niektóre aspekty, w szczególności fakt, że umów ramowych nie powinny stosować instytucje zamawiające niezidentyfikowane w takiej umowie. W związku z tym instytucje zamawiające będące stronami konkretnej umowy ramowej powinny być od początku wyraźnie wskazane poprzez nazwę lub inaczej, np. przez odesłanie do konkretnej kategorii instytucji zamawiających w wyraźnie oznaczonym obszarze geograficznym, tak by można było łatwo i jednoznacznie zidentyfikować te instytucje zamawiające. Podobnie, nowi wykonawcy nie powinni mieć możliwości przystąpienia do umowy ramowej po jej

zawarcie. Oznacza to na przykład, że gdy centralna jednostka zakupująca korzysta z ogólnego rejestru instytucji zamawiających lub ich kategorii, takich jak władze lokalne w danym obszarze geograficznym, uprawnionych do korzystania z umów ramowych zawartych przez tę centralną jednostkę zakupującą, jednostka ta powinna to zrobić w sposób umożliwiający weryfikację nie tylko tożsamości danej instytucji zamawiającej, lecz także terminu, od którego nabywa ona prawo do korzystania z umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą, ponieważ termin ten decyduje o tym, z których konkretnych umów ramowych ta instytucja zamawiająca może korzystać.

(61) Obiektywne warunki ustalania, którzy wykonawcy będący stronami umowy ramowej powinni wykonywać dane zadanie, takie jak dostawy lub usługi przeznaczone do wykorzystania przez osoby fizyczne, mogą, w kontekście umów ramowych określających wszystkie warunki, obejmować potrzeby tych osób fizycznych lub wybór, którego dokonały.

Instytucje zamawiające powinny mieć większą elastyczność przy dokonywaniu zamówień na mocy umów ramowych, które są zawierane z co najmniej dwoma wykonawcami i określają wszystkie warunki.

W takich przypadkach instytucjom zamawiającym należy umożliwić uzyskanie konkretnych robót budowlanych, dostaw lub usług objętych umową ramową albo przez nałożenie wymogu ich wykonania na jednego z wykonawców, ustalonego zgodnie z obiektywnymi kryteriami i na warunkach uprzednio określonych, albo przez udzielenie konkretnego zamówienia na te roboty budowlane, dostawy lub usługi w następstwie minikonkursu przeprowadzonego wśród wykonawców będących stronami danej umowy ramowej. Aby zapewnić przejrzystość i równe traktowanie, instytucje zamawiające powinny wskazać w dokumentach zamówienia dotyczących danej umowy ramowej obiektywne kryteria, które będą regulowały wybór między tymi dwiema metodami realizacji umowy ramowej. Kryteria te mogą dotyczyć na przykład ilości, wartości lub cech charakterystycznych danych robót budowlanych, dostaw lub usług, w tym na przykład wyższego poziomu usługi lub większego poziomu bezpieczeństwa, lub różnic cenowych w porównaniu do uprzednio ustalonego cennika. Umowy ramowe nie powinny być stosowane w sposób nieodpowiedni ani też w sposób uniemożliwiający, ograniczający lub zakłócający konkurencję. Zgodnie z niniejszą dyrektywą instytucje zamawiające nie powinny mieć obowiązku zamawiania robót budowlanych, dostaw lub usług objętych umową ramową na mocy tej umowy ramowej.

- (62) Należy również sprecyzować, że chociaż zamówienia oparte na umowie ramowej mają być udzielone przed zakończeniem okresu obowiązywania samej umowy ramowej, to okres obowiązywania poszczególnych umów w sprawie zamówień opartych na umowie ramowej nie musi odpowiadać okresowi obowiązywania tej umowy ramowej, lecz może być – stosownie do przypadku – krótszy lub dłuższy. W szczególności należy zezwolić na określanie długości poszczególnych umów opartych na umowie ramowej, z uwzględnieniem takich czynników, jak czas konieczny do ich realizacji gdy uwzględnia się utrzymanie sprzętu o oczekiwanym okresie użytkowania przekraczającym cztery lata lub gdy konieczne jest intensywne szkolenie personelu w celu realizacji zamówienia.
- Należy również wyjaśnić, że mogą zaistnieć przypadki wyjątkowe, w których powinno się zezwolić na to, by okres obowiązywania samych umów ramowych był dłuższy niż cztery lata. Takie przypadki, które powinny być należycie uzasadnione, w szczególności przedmiotem umowy ramowej, mogą się pojawić np. gdy wykonawcy muszą dysponować sprzętem, którego okres amortyzacji przekracza cztery lata i który musi być dostępny w każdej chwili w całym okresie obowiązywania danej umowy ramowej.
- (63) Na podstawie dotychczasowych doświadczeń istnieje również konieczność dostosowania przepisów regulujących dynamiczne systemy zakupów, aby umożliwić instytucjom zamawiającym pełne wykorzystanie możliwości oferowanych przez ten instrument. Systemy te należy uprościć, w szczególności poprzez ich realizację w drodze procedury ograniczonej, eliminując w ten sposób konieczność składania ofert orientacyjnych, uznanych za jedno z głównych obciążeń związanych z dynamicznymi systemami zakupów. Zatem każdy wykonawca, który złoży wniosek o dopuszczenie do udziału i który spełnia kryteria kwalifikacji, powinien mieć możliwość udziału w postępowaniach o udzielanie zamówień prowadzonych na podstawie dynamicznego systemu zakupów w okresie jego ważności. Ten sposób dokonywania zakupów umożliwi instytucji zamawiającej korzystanie ze szczególnie szerokiej gamy ofert, a co za tym idzie, zapewni optymalne wykorzystanie środków publicznych dzięki szerokiej konkurencji w odniesieniu do powszechnie używanych lub gotowych produktów, robót budowlanych lub usług, które są ogólnie dostępne na rynku.
- (64) Analiza tych wniosków o dopuszczenie do udziału powinna zazwyczaj być przeprowadzona w ciągu maksymalnie 10 dni roboczych, mając na uwadze fakt, że ocena kryteriów kwalifikacji będzie się odbywać na podstawie uproszczonych wymogów dotyczących dokumentacji określonych w niniejszej dyrektywie. Jednak gdy dynamiczny system zakupów jest ustanawiany po raz pierwszy, instytucje zamawiające mogą – w odpowiedzi na pierwszą publikację ogłoszenia o zamówieniu lub na zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania – otrzymać tak dużą liczbę wniosków o dopuszczenie do udziału, że mogą potrzebować więcej czasu na ich analizę. Powinno to być dopuszczalne, pod warunkiem że przed przeanalizowaniem wszystkich wniosków, nie zostanie rozpoczęte żadne konkretne postępowanie o udzielenie zamówienia. Instytucje zamawiające powinny mieć swobodę w organizowaniu sposobu
- analizy wniosków o dopuszczenie do udziału, na przykład postanawiając analizować je tylko raz w tygodniu, pod warunkiem że dotrzymane są terminy rozpatrzenia każdego wniosku.
- (65) W każdej chwili w okresie ważności dynamicznego systemu zakupów instytucje zamawiające powinny mieć możliwość zażądania od wykonawców przedłożenia – w odpowiednim terminie – nowego i zaktualizowanego oświadczenia własnego o spełnieniu kryteriów kwalifikacji jakościowej. Należy pamiętać, że przewidziana w ogólnych przepisach niniejszej dyrektywy dotyczących środków dowodowych możliwość zwrócenia się do wykonawców o przedłożenie dokumentów potwierdzających i obowiązek ich przedłożenia przez oferenta, któremu udzielono zamówienia, ma zastosowanie również do dynamicznych systemów zakupów.
- (66) Aby zwiększyć możliwości udziału MŚP w dynamicznym systemie zakupów na dużą skalę, na przykład w systemie obsługiwanym przez centralną jednostkę zakupującą, dana instytucja zamawiająca powinna być w stanie przedstawić ten system w obiektywnie określonych kategoriach produktów, robót budowlanych lub usług. Kategorie te powinny być określone przez odniesienie do obiektywnych czynników, które mogą obejmować na przykład maksymalną dopuszczalną wielkość konkretnych zamówień udzielanych w ramach danej kategorii lub konkretny obszar geograficzny, w którym konkretne zamówienia mają być realizowane. Gdy dynamiczny system zakupów podzielony jest na kategorie, instytucja zamawiająca powinna stosować kryteria kwalifikacji proporcjonalne do cech charakterystycznych danej kategorii.
- (67) Należy wyraźnie stwierdzić, że aukcje elektroniczne zazwyczaj nie nadają się do niektórych zamówień publicznych na roboty budowlane ani niektórych zamówień publicznych na usługi, których przedmiotem są prace intelektualne, takie jak projektowanie robót budowlanych, ponieważ przedmiotem aukcji elektronicznych mogą być wyłącznie części nadające się do automatycznej oceny za pomocą środków elektronicznych bez żadnej ingerencji lub oceny ze strony instytucji zamawiającej – są to części nadające się do oszacowania ilościowego, tak by można było je wyrazić w liczbach lub procentach.
- Należy jednak także doprecyzować, że aukcje elektroniczne mogą być wykorzystywane w postępowaniu o udzielenie zamówienia na zakup konkretnego prawa własności intelektualnej. Należy także pamiętać o tym, że podczas gdy instytucje zamawiające mogą zmniejszać liczbę kandydatów lub oferentów, dopóki aukcja się nie rozpoczęła, to żadne zmniejszanie liczby oferentów biorących udział w aukcji elektronicznej nie powinno być dozwolone po rozpoczęciu aukcji.
- (68) Stale opracowywane są nowe elektroniczne techniki zakupów, takie jak katalogi elektroniczne. Katalogi te stanowią format prezentacji i organizacji informacji w sposób wspólny dla wszystkich uczestniczących oferentów i nadają się do przetwarzania elektronicznego. Przykładem mogą być tu oferty przedstawione w formie arkusza kalkulacyjnego. Instytucje zamawiające powinny

mieć możliwość wymagania katalogów elektronicznych we wszystkich dostępnych procedurach, gdy wymagane jest stosowanie elektronicznych środków komunikacji. Katalogi elektroniczne przyczyniają się do zwiększenia konkurencji i usprawnienia zakupów publicznych, w szczególności pod względem oszczędności czasu i pieniędzy. Należy jednak ustanowić pewne przepisy gwarantujące, że stosowanie nowych technik jest zgodne z niniejszą dyrektywą oraz z zasadami równego traktowania, niedyskryminacji i przejrzystości. Zatem korzystanie z katalogów elektronicznych do celów prezentacji ofert nie powinno oznaczać, że wykonawcy mogą się ograniczać do przesłania swojego ogólnego katalogu. Powinni oni nadal mieć obowiązek dostosowania swoich ogólnych katalogów do konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia. Dostosowanie takie gwarantuje, że katalog przesyłany w odpowiedzi na dane postępowanie o udzielenie zamówienia będzie zawierał wyłącznie te produkty, roboty budowlane lub usługi, które w ocenie wykonawcy przeprowadzonej na podstawie dogłębnej analizy odpowiadają wymaganiom instytucji zamawiającej. W związku z tym wykonawcom należy zezwolić na kopiowanie informacji przedstawionych w ich ogólnym katalogu, ale nie należy zezwalać im na przedkładanie ogólnego katalogu jako takiego.

Ponadto, w przypadku gdy oferowane są dostateczne gwarancje dotyczące możliwości prześledzenia, równego traktowania i przewidywalności, instytucje zamawiające powinny mieć możliwość generowania ofert w odniesieniu do konkretnych zakupów na podstawie uprzednio przekazanych elektronicznych katalogów, zwłaszcza w przypadkach gdy zamówienie zostało ponownie poddane procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej lub gdy wykorzystuje się dynamiczny system zakupów.

Gdy oferty wygenerowała instytucja zamawiająca, danemu wykonawcy należy umożliwić sprawdzenie, czy oferta tak utworzona przez instytucję zamawiającą nie zawiera żadnych istotnych błędów. W przypadku wystąpienia takich błędów wykonawca nie powinien być związany wygenerowaną przez instytucję zamawiającą ofertą, chyba że błędy te zostaną poprawione.

Zgodnie z wymogami przepisów dotyczących elektronicznych środków komunikacji, instytucje zamawiające powinny unikać nieuzasadnionych przeszkód w zakresie dostępu wykonawców do postępowań o udzielenie zamówienia, w których oferty należy składać w formie elektronicznych katalogów i które gwarantują zgodność z ogólnymi zasadami niedyskryminacji i równego traktowania.

(69) W większości państw członkowskich coraz częściej stosowane są scentralizowane techniki zakupów. Centralne jednostki zakupujące odpowiadają za nabywanie, zarządzanie dynamicznymi systemami zakupów lub udzielanie zamówień publicznych/zawieranie umów ramowych w imieniu innych instytucji zamawiających, za wynagrodzeniem lub bez. Instytucje zamawiające, w imieniu których zawarto umowę ramową, powinny być w stanie korzystać z niej do celów pojedynczych

lub powtarzających się zakupów. Z uwagi na duże wolumeny zakupów, tego rodzaju techniki mogą pomóc w zwiększeniu konkurencji i powinny pomóc w doprowadzeniu do profesjonalizacji zakupów publicznych. Należy zatem przewidzieć unijną definicję centralnych jednostek zakupujących przeznaczonych na potrzeby instytucji zamawiających oraz należy doprecyzować, że centralne jednostki zakupujące działają w dwojaki sposób.

Po pierwsze, powinny mieć one możliwość działania jako hurtownicy, kupując, przechowując i odsprzedając lub, po drugie, powinny mieć one możliwość działania jako pośrednicy, udzielając zamówień, obsługując dynamiczne systemy zakupów lub zawierając umowy ramowe, które zostaną wykorzystane przez instytucje zamawiające. Taka funkcja pośrednika mogłaby być w niektórych przypadkach wykonywana w drodze autonomicznego prowadzenia stosownych postępowań o udzielanie zamówień, bez szczegółowych instrukcji od danych instytucji zamawiających; w innych zaś przypadkach – w drodze prowadzenia stosownych postępowań o udzielanie zamówień zgodnie z instrukcjami od danych instytucji zamawiających, w ich imieniu i na ich rachunek.

Ponadto, należy ustalić zasady podziału odpowiedzialności z tytułu wypełniania obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy pomiędzy centralną jednostką zakupującą a instytucjami zamawiającymi, które nabywają od centralnej jednostki zakupującej lub za jej pośrednictwem. W przypadku gdy centralna jednostka zakupująca ponosi wyłączną odpowiedzialność za przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówienia, powinna ona być również wyłącznie i bezpośrednio odpowiedzialna za zgodność tych postępowań z prawem. W przypadku gdy instytucja zamawiająca prowadzi niektóre części postępowania, na przykład ponownie poddaje zamówienie procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej lub udziela poszczególnych zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów, powinna ona nadal ponosić odpowiedzialność za realizowane przez siebie etapy.

(70) Instytucjom zamawiającym należy zezwolić na udzielenie centralnej jednostce zakupującej zamówienia publicznego na usługi dotyczące scentralizowanych działań zakupowych bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie. Należy zezwolić także na to, by takie zamówienia publiczne na usługi obejmowały pomocnicze działania zakupowe. Gdy zamówienia publiczne na usługi, dotyczące pomocniczych działań zakupowych, są realizowane przez podmioty inne niż centralna jednostka zakupująca w związku z prowadzeniem przez nią scentralizowanych działań zakupowych na rzecz danej instytucji zamawiającej, takie zamówienia publiczne na usługi powinny być udzielane zgodnie z niniejszą dyrektywą. Należy także pamiętać, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania w przypadkach, gdy scentralizowane lub pomocnicze działania zakupowe prowadzone są w sposób inny niż na mocy umowy o charakterze odpłatnym, co stanowi zamówienie w rozumieniu niniejszej dyrektywy.

- (71) Wzmocnienie przepisów dotyczących centralnych jednostek zakupujących nie powinno w żaden sposób stać na przeszkodzie obecnym praktykom polegającym na sporadycznym wspólnym udzielaniu zamówień, tj. mniej zinstytucjonalizowanych i systematycznych wspólnych zakupach, lub ustalonej praktyki zwracania się do usługodawców przygotowujących i zarządzających procedurami udzielania zamówień w imieniu i na rachunek instytucji zamawiającej oraz na jej polecenie. Przeciwnie, pewne cechy wspólnego udzielania zamówień powinny zostać doprecyzowane z racji istotnej roli, jaką może odgrywać wspólne udzielanie zamówień, zwłaszcza w związku z projektami innowacyjnymi.

Wspólne udzielanie zamówień może przybierać różne postaci – od zamówień skoordynowanych poprzez opracowywanie wspólnych specyfikacji technicznych dla robót budowlanych, dostaw lub usług, które zostaną zamówione przez pewną liczbę instytucji zamawiających, z których każda prowadzi odrębne postępowanie o udzielenie zamówienia, po sytuacje, w których dane instytucje zamawiające wspólnie prowadzą jedno postępowanie o udzielenie zamówienia albo działając razem, albo powierzając jednej instytucji zamawiającej zadanie zarządzania postępowaniem o udzielenie zamówienia w imieniu wszystkich instytucji zamawiających.

W przypadku gdy kilka instytucji zamawiających wspólnie prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia, powinny one wspólnie odpowiadać za wypełnienie swoich obowiązków na mocy niniejszej dyrektywy. Jednak w przypadku gdy instytucje zamawiające prowadzą wspólnie jedynie pewne części postępowania o udzielenie zamówienia, wspólna odpowiedzialność powinna mieć zastosowanie wyłącznie do tych części postępowania, które zostały zrealizowane wspólnie. Każda instytucja zamawiająca powinna ponosić wyłączną odpowiedzialność za te procedury lub ich części, które prowadzi sama, takie jak udzielenie zamówienia, zawarcie umowy ramowej, obsługa dynamicznego systemu zakupów, ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej lub rozstrzygnięcie, który wykonawca będący stroną umowy ramowej będzie wykonywał dane zadanie.

- (72) Elektroniczne środki komunikacji są szczególnie odpowiednie do wspierania praktyk i narzędzi służących do scentralizowanych zakupów ze względu na możliwości, które oferują w zakresie ponownego wykorzystania i automatycznego przetwarzania danych oraz minimalizacji kosztów informowania i transakcji. Dlatego też należy w pierwszej kolejności wprowadzić obowiązek stosowania tego rodzaju elektronicznych środków komunikacji przez centralne jednostki zakupujące, a jednocześnie ułatwiać zbliżanie praktyk stosowanych w całej Unii. Następnie, po upływie 30-miesięcznego okresu przejściowego, należy wprowadzić powszechny obowiązek stosowania elektronicznych środków komunikacji we wszystkich procedurach udzielania zamówień.
- (73) Wspólne udzielanie zamówień publicznych przez instytucje zamawiające z różnych państw członkowskich napotyka obecnie szczególne trudności prawne, dotyczące konfliktów ustawodawstw krajowych. Pomimo tego, że dyrektywa 2004/18/WE w sposób dorozumiany pozwoliła na wspólne transgraniczne publiczne zamówienia, instytucje zamawiające nadal napotykają istotne trudności prawne i praktyczne przy zakupach

od centralnych jednostek zakupujących w innych państwach członkowskich lub przy wspólnym udzielaniu zamówień publicznych. Trudnościom tym należy zaradzić, aby umożliwić instytucjom zamawiającym czerpanie maksymalnych korzyści z potencjału rynku wewnętrznego w kategoriach ekonomii skali oraz podziału ryzyka i korzyści, szczególnie w odniesieniu do projektów innowacyjnych wiążących się z większym ryzykiem niż może racjonalnie ponieść jedna instytucja zamawiająca. W związku z tym należy ustanowić nowe przepisy dotyczące wspólnych zamówień transgranicznych, aby ułatwić współpracę pomiędzy instytucjami zamawiającymi i zwiększyć korzyści płynące z rynku wewnętrznego poprzez stworzenie transgranicznych możliwości biznesowych dla dostawców i usługodawców. Przepisy te powinny określać warunki transgranicznego korzystania z centralnych jednostek zakupujących i wskazywać mające zastosowanie ustawodawstwo dotyczące zamówień publicznych, w tym mające zastosowanie ustawodawstwo dotyczące środków odwoławczych, w przypadkach wspólnych postępowań transgranicznych, stanowiąc tym samym uzupełnienie norm kolizyjnych przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008⁽¹⁾. Ponadto instytucje zamawiające z różnych państw członkowskich powinny mieć możliwość ustanawiania wspólnych podmiotów na podstawie prawa krajowego lub unijnego. Należy ustanowić szczególne przepisy dotyczące takiej formy wspólnego udzielania zamówień.

Niemniej jednak instytucje zamawiające nie powinny korzystać z możliwości wspólnych zamówień transgranicznych do celów obchodzenia obowiązkowych przepisów prawa publicznego, zgodnych z prawem unijnym, które mają do nich zastosowanie w państwie członkowskim, w którym się one znajdują. Przepisy takie mogą przykładowo obejmować przepisy dotyczące przejrzystości i dostępu do dokumentów lub szczególne wymagania dotyczące identyfikowalności nevalgicznych dostaw.

- (74) Specyfikacje techniczne sporządzane przez publicznych nabywców muszą umożliwiać otwarcie zamówień publicznych na konkurencję oraz realizację celów w zakresie zrównoważonego rozwoju. W tym celu należy umożliwić składanie ofert odzwierciedlających różnorodność rozwiązań technicznych, norm i specyfikacji technicznych na rynku, w tym ofert opracowanych na podstawie kryteriów wykonania związanych z cyklem życia procesu produkcji robót budowlanych, dostaw i usług oraz ich zgodności z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W związku z powyższym specyfikacje techniczne powinny być opracowywane w taki sposób, aby uniknąć sztucznego zawężania konkurencji poprzez wymogi, które faworyzują konkretnego wykonawcę, odzwierciedlając kluczowe cechy dostaw, usług lub robót budowlanych oferowanych zwykle przez tego wykonawcę. Opracowanie specyfikacji technicznych pod względem wymagań wydajnościowych i funkcjonalnych zasadniczo umożliwia optymalne osiągnięcie tego celu. Wymagania

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6).

funkcjonalne i odnoszące się do wydajności są również odpowiednim środkiem sprzyjającym innowacji w zamówieniach publicznych i powinny być stosowane jak najszerszej. W przypadku odwołania do normy europejskiej albo, w przypadku jej braku, do normy krajowej, oferty oparte na równoważnych rozwiązaniach powinny być brane pod uwagę przez instytucje zamawiające. Udowodnienie równoważności w odniesieniu do wymaganej etykiety powinno być obowiązkiem wykonawcy.

W celu udowodnienia równoważności powinna istnieć możliwość zobowiązania oferentów do przedstawienia dowodów zweryfikowanych przez osoby trzecie. Należy jednak dopuścić również inne odpowiednie środki dowodowe, takie jak dokumentacja techniczna producenta, jeżeli dany wykonawca nie ma dostępu do zaświadczeń bądź raportów z testów, ani nie ma możliwości ich uzyskania w stosownym terminie, pod warunkiem że dany wykonawca tym samym dowiedzie, że roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

- (75) Instytucje zamawiające, które pragną dokonać zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług o szczególnych cechach środowiskowych, społecznych lub innych, powinny mieć możliwość odwoływania się do określonych etykiet, takich jak europejskie oznakowanie ekologiczne, ekoetykiety krajowe lub międzynarodowe lub wszelkie inne etykiety, o ile wymogi dotyczące danej etykiety związane są z przedmiotem zamówienia, na przykład z opisem produktu i jego prezentacją, w tym z wymogami dotyczącymi opakowań. Bardzo istotne jest ponadto opracowywanie i przyjmowanie tych wymogów na podstawie obiektywnie weryfikowalnych kryteriów, przy zastosowaniu procedury, w której uczestniczyć mogą zainteresowane strony, takie jak instytucje rządowe, konsumenci, producenci, dystrybutorzy i organizacje środowiskowe; równie istotne jest to, by dana etykieta była dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron. Należy doprecyzować, że zainteresowanymi stronami mogą być podmioty publiczne lub prywatne, przedsiębiorstwa lub wszelkiego rodzaju organizacje pozarządowe (organizacja, która nie jest częścią rządu ani konwencjonalnym przedsiębiorstwem).

Należy także wyjaśnić, że konkretne podmioty lub organizacje krajowe lub rządowe mogą – nie tracąc statusu osoby trzeciej – uczestniczyć w określaniu wymogów dotyczących etykiet, które można stosować w związku z udzielaniem zamówień przez organy publiczne.

Odwołania do etykiet nie powinny skutkować ograniczeniem innowacji.

- (76) W przypadku wszelkich zamówień przeznaczonych do użytku osób, zarówno ogółu społeczeństwa, jak i personelu instytucji zamawiającej, niezbędne jest opracowanie przez instytucje zamawiające specyfikacji technicznych w sposób uwzględniający kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub opcji projektowania dla wszystkich, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków.

- (77) Opracowując specyfikacje techniczne, instytucje zamawiające powinny uwzględniać wymogi wynikające z unijnego prawa w dziedzinie ochrony danych, zwłaszcza w odniesieniu do projektowania procesu przetwarzania danych osobowych (uwzględnienie ochrony danych już w fazie projektowania).
- (78) Zamówienia publiczne powinny być dostosowane do potrzeb MŚP. Instytucje zamawiające należy zachęcać do korzystania z kodeksu najlepszych praktyk określonego w dokumencie roboczym służb Komisji z dnia 25 czerwca 2008 r. zatytułowanym „Europejski kodeks najlepszych praktyk ułatwiających dostęp MŚP do zamówień publicznych”, zawierającego wytyczne mówiące o tym, w jaki sposób instytucje te mogą stosować ramy zamówień publicznych, aby ułatwić udział MŚP. W tym celu oraz aby zwiększyć konkurencję, instytucje zamawiające należy w szczególności zachęcać do dzielenia dużych zamówień na części. Podziału takiego można dokonać na zasadzie ilościowej, tak by wielkość poszczególnych zamówień lepiej odpowiadała możliwościom MŚP, lub na zasadzie jakościowej, z uwzględnieniem różnych zaangażowanych branż i specjalizacji, tak by w większym stopniu dostosować treść poszczególnych zamówień do wyspecjalizowanych sektorów MŚP, lub według różnych kolejnych etapów projektu.

Wielkość i przedmiot poszczególnych części zamówienia powinny być dowolnie określane przez instytucję zamawiającą, która zgodnie z odnośnymi przepisami o obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia, powinna także mieć prawo do tego, by udzielić niektórych z tych części zamówienia bez stosowania procedur niniejszej dyrektywy. Instytucja zamawiająca powinna mieć obowiązek rozważenia celowości podziału zamówień na części, jednocześnie zachowując swobodę autonomicznego podejmowania decyzji na każdej podstawie, jaką uzna za stosowną, nie podlegając nadzorowi administracyjnemu ani sądowemu. W przypadku gdy instytucja zamawiająca zdecyduje, że podział zamówienia na części nie byłby właściwy, stosowne indywidualne sprawozdanie lub dokumenty zamówienia powinny zawierać wskazanie głównych przyczyn decyzji instytucji zamawiającej. Przyczyny te mogłyby być na przykład następujące: instytucja zamawiająca mogłaby stwierdzić, że taki podział groziłby ograniczeniem konkurencji albo nadmiernymi trudnościami technicznymi lub nadmiernymi kosztami wykonania zamówienia, lub też potrzeba skoordynowania działań różnych wykonawców realizujących poszczególne części zamówienia mogłaby poważnie zagrozić właściwemu wykonaniu zamówienia.

Państwa członkowskie powinny zachować możliwość podejmowania dalszych starań w celu ułatwiania MŚP udziału w rynku zamówień publicznych, rozszerzając zakres obowiązku rozważenia celowości podziału zamówień na mniejsze części, żądając od instytucji zamawiających uzasadnienia decyzji o niedokonywaniu podziału zamówień na części lub czyniąc ten podział obowiązkowym pod pewnymi warunkami. W tym samym celu państwa członkowskie powinny także mieć możliwość zapewnienia mechanizmów służących dokonywaniu bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców.

- (79) W przypadku podziału zamówienia na części, instytucjom zamawiającym należy, na przykład w celu ochrony konkurencji lub zagwarantowania niezawodności dostaw, zezwolić na ograniczenie liczby części, o które może się ubiegać wykonawca; należy im również zezwolić na ograniczenie liczby części, które mogą zostać przyznane jednemu oferentowi.

Niemniej jednak realizacja celu, jakim jest ułatwienie dostępu MŚP do zamówień publicznych, mogłaby zostać utrudniona, gdyby instytucje zamawiające były zobowiązane do udzielenia zamówienia w częściach nawet wtedy, gdy oznaczałoby to konieczność zaakceptowania znacznie mniej korzystnych rozwiązań w porównaniu z udzieleniem zamówienia obejmującego pewien zbiór części lub ich całość. W przypadku gdy możliwość zastosowania takiej metody została wyraźnie wskazana wcześniej, instytucje zamawiające powinny mieć zatem możliwość przeprowadzenia oceny porównawczej ofert w celu ustalenia, czy oferty złożone przez konkretnego oferenta w odniesieniu do konkretnej kombinacji części spełniałyby – jako całość – kryteria udzielenia zamówienia określone zgodnie z niniejszą dyrektywą w odniesieniu do tych części w sposób lepszy niż oferty dotyczące poszczególnych odnośnych części rozpatrywane oddzielnie. W przypadku pozytywnego wyniku takiej oceny instytucji zamawiającej należy zezwolić na udzielenie danemu oferentowi zamówienia obejmującego odnośne części. Należy doprecyzować, że instytucje zamawiające powinny przeprowadzać taką ocenę porównawczą, po pierwsze określając, które oferty najlepiej spełniają kryteria udzielenia zamówienia określone w odniesieniu do każdej części, a następnie – porównując je z ofertami złożonymi przez konkretnego oferenta w odniesieniu do konkretnej kombinacji części, w ujęciu całościowym.

- (80) Aby przyspieszyć i usprawnić procedury, terminy udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia powinny być możliwie najkrótsze i nie powinny stwarzać niepotrzebnych przeszkód w dostępie dla wykonawców z całego rynku wewnętrznego, w szczególności MŚP. Ustalając terminy otrzymywania ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału, należy zatem mieć na uwadze to, że instytucje zamawiające powinny uwzględnić w szczególności złożoność zamówienia i czas potrzebny do sporządzenia ofert, nawet jeżeli pociąga to za sobą ustalenie terminów dłuższych niż minimalne przewidziane na mocy niniejszej dyrektywy. Stosowanie elektronicznych środków informacji i komunikacji, zwłaszcza pełna elektroniczna dostępność dokumentów zamówienia dla wykonawców, oferentów i kandydatów oraz elektroniczne przekazywanie komunikatów, prowadzi z drugiej strony do większej przejrzystości i oszczędności czasu. W związku z tym, należy wprowadzić przepisy dotyczące skrócenia minimalnych terminów zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu GPA i pod warunkiem ich zgodności ze szczególnym sposobem przekazywania przewidzianym na szczelbu Unii. Ponadto instytucje zamawiające powinny mieć możliwość dalszego skracania terminów otrzymywania wniosków o dopuszczenie do udziału i ofert w przypadkach, gdy pilny charakter sytuacji sprawia, że zwykłe terminy są niewykonalne, lecz nie uniemożliwiają przeprowadzenia regularnego postępowania z ogłoszeniem. Wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach, gdy

nadzwyczajnie pilna potrzeba spowodowana zdarzeniami, których dana instytucja zamawiająca nie może przewidzieć i których nie można jej przypisać, nie pozwala na przeprowadzenie regularnego postępowania nawet przy skróconych terminach, instytucje zamawiające powinny – w stopniu, w jakim jest to absolutnie konieczne – mieć możliwość udzielania zamówień w drodze procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji. Może tak być, gdy kłęski żywiołowe wymagają niezwłocznego działania.

- (81) Należy doprecyzować, że potrzeba zapewnienia wykonawcom czasu wystarczającego na sporządzenie dopuszczalnych ofert może spowodować konieczność wydłużenia pierwotnie ustalonych terminów. Tak byłoby w szczególności w przypadku wprowadzenia istotnych zmian w dokumentach zamówienia. Należy również uściślić, że w takiej sytuacji istotne zmiany należy rozumieć jako obejmujące zmiany, w szczególności w specyfikacjach technicznych, w odniesieniu do których wykonawcy potrzebowaliby dodatkowego czasu na ich zrozumienie i odpowiednią reakcję. Należy jednak wyjaśnić, że zmiany te nie powinny być na tyle istotne, by umożliwić dopuszczenie innych kandydatów niż kandydaci pierwotnie zakwalifikowani lub by zainteresować postępowaniem o udzielenie zamówienia dodatkowych uczestników. Taki przypadek wystąpiłby w sytuacji, gdy wprowadzane modyfikacje istotnie zmieniają charakter zamówienia lub umowy ramowej w porównaniu z charakterem pierwotnie określonym w dokumentach zamówienia.
- (82) Należy doprecyzować, że informacje dotyczące pewnych decyzji podjętych w toku postępowania o udzielenie zamówienia – w tym decyzji o nieudzieleniu zamówienia lub niezawarciu umowy ramowej – powinny być wysyłane przez instytucje zamawiające, bez wymogu zwrócenia się kandydatów lub oferentów z żądaniem o takie informacje. Należy także pamiętać, że dyrektywa Rady 89/665/EWG⁽¹⁾ przewiduje obowiązek instytucji zamawiających, również bez konieczności żądania tego przez kandydatów lub oferentów, w zakresie przekazania zainteresowanym kandydatom lub oferentom streszczenia stosownych przyczyn niektórych najważniejszych decyzji podjętych w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia. I wreszcie, trzeba sprecyzować, że kandydatom i oferentom należy umożliwić występowanie o bardziej szczegółowe informacje dotyczące tych przyczyn, które to informacje instytucje zamawiające powinny mieć obowiązek przekazywać, z wyjątkiem sytuacji, gdy istnieją poważne podstawy do ich nieprzekazania. Podstawy te powinny być określone w niniejszej dyrektywie. Aby zapewnić niezbędną przejrzystość w ramach procedur udzielania zamówień obejmujących dialog i negocjacje z oferentami, oferenci, którzy złożyli dopuszczalne oferty, również powinni – z wyjątkiem przypadków, w których zachodzą poważne powody by od tego odstąpić – mieć możliwość zwracania się o informacje na temat przebiegu i stanu zaawansowania postępowania.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane (Dz.U. L 395 z 30.12.1989, s. 33).

- (83) Zbyt surowe wymogi w zakresie zdolności ekonomicznej i finansowej często stanowią nieuzasadnioną przeszkodę dla udziału MŚP w zamówieniach publicznych. Wszelkie takie wymogi powinny być związane z przedmiotem zamówienia i proporcjonalne do niego. W szczególności instytucjom zamawiającym nie należy zezwalać na wymagania od wykonawców obrotu minimalnego, który byłby nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia; wymóg ten nie powinien zwykle przekraczać dwukrotnej wysokości szacunkowej wartości zamówienia. W odpowiednio uzasadnionych przypadkach powinna jednak istnieć możliwość stosowania zastrzonych wymogów. Okoliczności takie mogą dotyczyć wysokiego ryzyka związanego z realizacją zamówienia lub faktu, że terminowa i prawidłowa realizacja zamówienia jest szczególnie istotna, na przykład ze względu na fakt, że jest ona niezbędnym etapem poprzedzającym realizację innych zamówień.

W takich odpowiednio uzasadnionych przypadkach instytucje zamawiające powinny zachować swobodę samodzielnego decydowania o tym, czy surowsze wymogi dotyczące minimalnego obrotu byłyby właściwe i stosowne, nie podlegając nadzorowi administracyjnemu ani sądowemu. W przypadku gdy mają zostać zastosowane surowsze wymogi dotyczące minimalnego obrotu, instytucje zamawiające powinny zachować swobodę w zakresie ustalania jego poziomu, o ile jest on związany z przedmiotem zamówienia i do niego proporcjonalny. W przypadku gdy instytucja zamawiająca postanowi, że wymóg dotyczący minimalnego obrotu powinien zostać ustalony na wyższym poziomie niż dwukrotność szacunkowej wartości zamówienia, stosowne indywidualne sprawozdanie lub dokumenty zamówienia powinny zawierać wskazanie głównych przyczyn decyzji instytucji zamawiającej.

Instytucje zamawiające powinny również mieć możliwość zwrócenia się o informacje dotyczące określonych stosunków przykładowo pomiędzy aktywami i pasywami w rocznym sprawozdaniu finansowym. Stosunek pozytywny wykazujący wyższy poziom aktywów niż pasywów mógłby stanowić dodatkowy dowód na to, że zdolność finansowa wykonawców jest wystarczająca.

- (84) Wielu wykonawców, zwłaszcza MŚP, uważa, że jedną z głównych przeszkód dla ich uczestnictwa w zamówieniach publicznych są obciążenia administracyjne wynikające z konieczności przedstawienia znacznej liczby zaświadczeń lub innych dokumentów dotyczących kryteriów wykluczenia i kwalifikacji. Ograniczenie takich wymogów, na przykład przez zastosowanie jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia obejmującego zaktualizowane oświadczenie własne, mogłoby w znacznym stopniu uprościć procedurę z korzyścią zarówno dla instytucji zamawiających, jak i wykonawców.

Oferent, któremu postanowiono udzielić zamówienia, powinien być jednak zobowiązany do przedstawienia stosownych dowodów, a instytucje zamawiające nie powinny zawierać umów z oferentami, którzy nie są w stanie tego zrobić. Instytucje zamawiające powinny być także uprawnione do zwrócenia się w każdej chwili o całość lub część dokumentów potwierdzających, gdy uważają, że jest to niezbędne dla właściwego przebiegu

postępowania. Może to w szczególności dotyczyć procedur dwustopniowych – procedur ograniczonych, procedur konkurencyjnych z negocjacjami, dialogów konkurencyjnych oraz partnerstw innowacyjnych – w ramach którego instytucje zamawiające korzystają z możliwości ograniczania liczby kandydatów zaproszonych do złożenia oferty. Wymóg przedłożenia dokumentów potwierdzających w chwili kwalifikacji zapraszanych kandydatów może być uzasadniony, by nie dopuścić do zaproszenia przez instytucje zamawiające kandydatów, którzy następnie nie są w stanie przedłożyć tych dokumentów na etapie udzielania zamówienia, tym samym uniemożliwiając udział kwalifikującym się kandydatom.

Należy wyraźnie określić, że jednolity europejski dokument zamówienia powinien również przedstawiać stosowne informacje w odniesieniu do podmiotów, na których zdolnościach polega wykonawca, tak by weryfikacja informacji dotyczących takich podmiotów mogła zostać przeprowadzona łącznie z weryfikacją odnoszącą się do głównego wykonawcy i na takich samych warunkach.

- (85) Istotne jest, by decyzje instytucji zamawiających opierały się na aktualnych informacjach, w szczególności jeśli chodzi o podstawy wykluczenia, z uwagi na to, że ważne zmiany mogą zachodzić dość szybko, np. w przypadku trudności finansowych, które sprawiłyby, że dany wykonawca staje się nieodpowiedni, lub, przeciwnie, z racji spłacenia w międzyczasie zaległych zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. W związku z tym bardziej pożądane jest, by w miarę możliwości instytucje zamawiające weryfikowały takie informacje za pomocą dostępu do stosownych baz danych, które powinny mieć charakter państwowy w tym sensie, że powinny być zarządzane przez organy publiczne. Na obecnym etapie rozwoju wciąż mogą pojawiać się przypadki, gdy z przyczyn technicznych nie będzie to możliwe. Z tej przyczyny Komisja powinna przewidzieć środki wspierające, które mogłyby ułatwić proste korzystanie z aktualnych informacji drogą elektroniczną, takie jak wzmocnienie narzędzi zapewniających dostęp do wirtualnych kartotek przedsiębiorstw lub środki ułatwiające interoperacyjność baz danych bądź też inne podobne środki wspierające.

Należy również przewidzieć, by instytucje zamawiające nie zwracały się o wciąż aktualne dokumenty, które posiadają już w związku z wcześniejszymi postępowaniami o udzielenie zamówienia. Niemniej jednak należy także zapewnić, by instytucje zamawiające nie stanęły w tym kontekście przed nieproporcjonalnym obciążeniem związanym z archiwizowaniem i rejestrowaniem. W związku z tym obowiązek ten powinien mieć zastosowanie dopiero po wprowadzeniu obowiązkowego stosowania elektronicznych środków komunikacji, gdyż elektroniczne zarządzanie dokumentami znacznie ułatwi instytucjom zamawiającym to zadanie.

- (86) Dalsze uproszczenia zarówno dla wykonawców, jak i instytucji zamawiających można by uzyskać za pomocą standardowego formularza oświadczeń własnych, co mogłoby zmniejszyć problemy związane z precyzyjnym formułowaniem formalnych oświadczeń i oświadczeń o wydaniu zgody, a także z kwestiami językowymi.

- (87) Komisja zapewnia system elektroniczny e-Certis i zarządza nim; system ten jest na bieżąco aktualizowany i weryfikowany na zasadzie dobrowolnej przez organy krajowe. Celem systemu e-Certis jest ułatwienie wymiany zaświadczeń i innych dowodów w formie dokumentów wymaganych często przez instytucje zamawiające. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że dobrowolna aktualizacja i weryfikacja nie wystarczą, aby zagwarantować, że system e-Certis będzie w stanie w pełni zrealizować swój potencjał związany z uproszczeniem i ułatwieniem wymiany dokumentów, w szczególności z korzyścią dla MŚP. Dlatego należy w pierwszej kolejności nałożyć obowiązek utrzymania systemu e-Certis. Korzystanie z tego systemu stanie się obowiązkowe na późniejszym etapie.
- (88) Instytucje zamawiające powinny mieć możliwość wymagania, aby w trakcie realizacji zamówienia publicznego stosowane były środki lub systemy zarządzania środowiskowego. Systemy zarządzania środowiskowego, zarówno zarejestrowane, jak i niezarejestrowane na mocy unijnych aktów prawnych, takich jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009⁽¹⁾, mogą wykazać, że wykonawca posiada zdolność techniczną do realizacji zamówienia. Obejmuje to certyfikaty Ecolabel zawierające kryteria zarządzania środowiskowego. W przypadku gdy wykonawca nie ma dostępu do tego rodzaju systemów rejestracji zarządzania środowiskowego ani możliwości uzyskania go w stosownym terminie, dozwolone powinno być przedłożenie opisu wdrożonych środków zarządzania środowiskowego, pod warunkiem że dany wykonawca wykaże, iż środki te gwarantują identyczny poziom ochrony środowiska jak środki wymagane na mocy zarządzania środowiskowego.
- (89) Pojęcie „kryteriów udzielenia zamówienia” jest kluczowe dla niniejszej dyrektywy. W związku z tym ważne jest, by odnośne przepisy zostały przedstawione w sposób jak najprostszy i przystępny. Można to osiągnąć poprzez zastosowanie jako nadrzędnej koncepcji terminu „oferty najkorzystniejszej ekonomicznie” gdyż wszystkie zwycięskie oferty powinny być ostatecznie wybierane zgodnie z tym, co poszczególne instytucje zamawiające uznają za rozwiązanie najkorzystniejsze ekonomicznie spośród zaoferowanych. Aby uniknąć pomieszania pojęć z kryterium udzielenia zamówienia aktualnie znanym jako „oferta najkorzystniejsza ekonomicznie” w dyrektywach 2004/17/WE i 2004/18/WE, należy zastosować inną terminologię, aby ująć koncepcję „najlepszej relacji jakości do ceny”. W związku z tym należy ten termin interpretować zgodnie z orzecznictwem dotyczącym wspomnianych dyrektyw, z wyjątkiem sytuacji, gdy w niniejszej dyrektywie zawarto jednoznacznie odmienne rozwiązanie.
- (90) Zamówienia powinny być udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów zapewniających przestrzeganie zasad przejrzystości, niedyskryminacji i równego traktowania, z myślą o zagwarantowaniu obiektywnego porównania relatywnej wartości ofert, tak aby ustalić – w warunkach

efektywnej konkurencji – która z ofert jest najkorzystniejsza ekonomicznie. Należy wyraźnie określić, iż ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie powinno się oceniać na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny, co zawsze powinno obejmować element cenowy lub kosztowy. Należy również sprecyzować, że taką ocenę oferty najkorzystniejszej ekonomicznie można też przeprowadzić na podstawie ceny i efektywności kosztowej lub wyłącznie na podstawie efektywności kosztowej. Ponadto należy przypomnieć, że instytucje zamawiające mają swobodę ustalania odpowiednich standardów jakości przy użyciu specyfikacji technicznych lub warunków realizacji zamówienia.

Aby zachęcić do tego, by w zamówieniach publicznych większą uwagę zwracano na jakość, państwa członkowskie powinny mieć prawo – gdy uznają to za stosowne – zabronić stosowania wyłącznie ceny lub wyłącznie kosztu do celów oceny oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, bądź też ograniczyć stosowanie tych czynników.

Aby zagwarantować przestrzeganie zasady równego traktowania przy udzielaniu zamówień, instytucje zamawiające powinny być zobowiązane do zapewnienia niezbędnej przejrzystości, by umożliwić wszystkim oferentom otrzymywanie wystarczających informacji na temat kryteriów i warunków, które zostaną zastosowane przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu zamówienia. Instytucje zamawiające powinny mieć zatem obowiązek wskazania kryteriów udzielenia zamówienia oraz względnej wagi przypisanej każdemu z nich. Instytucje zamawiające powinny jednak mieć możliwość zastosowania odstępstwa od powyższego obowiązku wskazania wagi kryteriów w należycie uzasadnionych przypadkach – przy czym instytucje muszą być w stanie podać stosowne przyczyny – gdy wagi tej nie można ustalić z wyprzedzeniem, zwłaszcza z powodu złożonego charakteru zamówienia. W takich przypadkach instytucje zamawiające powinny wskazać kryteria według malejącej hierarchii ważności.

(91) Art. 11 TFUE wymaga, by wymogi ochrony środowiska były uwzględniane przy ustalaniu i realizacji unijnych polityk i działań, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju. Niniejsza dyrektywa precyzuje, w jaki sposób instytucje zamawiające mogą przyczynić się do ochrony środowiska i wspierania zrównoważonego rozwoju, zapewniając jednocześnie możliwość uzyskania przez te instytucje najlepszej jakości za daną cenę dla ich zamówień.

(92) Oceniając najlepszą relację jakości do ceny, instytucje zamawiające powinny określić kryteria ekonomiczne i jakościowe dotyczące przedmiotu zamówienia, na podstawie których przeprowadzą ocenę. Kryteria te powinny zatem umożliwić ocenę porównawczą poziomu wykonania oferowanego w każdej z ofert w kontekście przedmiotu zamówienia określonego w specyfikacji technicznej. W odniesieniu do najlepszej relacji jakości do ceny w niniejszej dyrektywie przedstawiono otwarty wykaz możliwych kryteriów udzielenia zamówienia, który obejmuje aspekty środowiskowe i społeczne. Należy zachęcać instytucje zamawiające do wybierania takich kryteriów udzielenia zamówienia, które umożliwią im otrzymanie wysokiej jakości robót budowlanych, dostaw i usług, optymalnie odpowiadających ich potrzebom.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 1).

Wybrane kryteria udzielenia zamówienia nie powinny przyznawać instytucji zamawiającej nieograniczonej swobody wyboru oraz powinny zapewniać możliwość efektywnej i uczciwej konkurencji, a także powinny im towarzyszyć rozwiązania, które pozwalają na skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez oferentów.

Aby ustalić ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, decyzja o udzieleniu zamówienia nie powinna opierać się wyłącznie na kryteriach pozakosztowych. Kryteria jakościowe powinny zatem być uzupełnione kryterium kosztów, którym według uznania instytucji zamawiającej mogłyby być cena lub podejście oparte na efektywności kosztowej, na przykład rachunek kosztów cyklu życia. Kryteria udzielenia zamówienia nie powinny jednak wpływać na stosowanie przepisów krajowych określających wynagrodzenie za niektóre usługi lub ustalających ceny stałe za niektóre dostawy.

- (93) W przypadku gdy przepisy krajowe określają wynagrodzenie za niektóre usługi lub ustalają ceny stałe za niektóre dostawy, należy wyjaśnić, że wciąż pozostaje możliwym oszacowanie relacji jakości do ceny na podstawie czynników innych niż sama cena lub wynagrodzenie. W zależności od danej usługi lub danego produktu takie czynniki mogłyby np. obejmować warunki dostawy i płatności, aspekty związane z obsługą posprzedażną (np. zakres usług doradczych i usług w dziedzinie wymiany), bądź aspekty środowiskowe lub społeczne (np. czy książki zostały wydrukowane na papierze z makulatury lub na papierze z drewna pochodzącego ze zrównoważonej gospodarki drzewnej, koszt przypisany ekologicznym efektom zewnętrznym lub też czy promowano integrację społeczną osób defaworyzowanych lub członków słabszych grup społecznych wśród osób wyznaczonych do wykonania zamówienia). Z uwagi na liczne możliwości oszacowania relacji jakości do ceny na podstawie merytorycznych kryteriów należy unikać korzystania z losowania jako jedynego sposobu udzielania zamówień.
- (94) Każdorazowo gdy kwalifikacje zatrudnionego personelu mają wpływ na poziom realizacji zamówienia, instytucjom zamawiającym należy także zezwolić na zastosowanie jako kryterium udzielenia zamówienia organizacji, kwalifikacji i doświadczenia personelu wyznaczonego do realizacji danego zamówienia, ponieważ może mieć to wpływ na jakość wykonania zamówienia, a co za tym idzie, wartość ekonomiczną oferty. Tak może być na przykład w przypadku zamówień na usługi intelektualne, takie jak usługi doradcze lub architektoniczne. Instytucje zamawiające korzystające z tej możliwości powinny – za pomocą odpowiednich postanowień umownych – zapewnić, aby personel wyznaczony do wykonania zamówienia faktycznie spełniał określone standardy jakości i by zastąpienie tego personelu było możliwe wyłącznie za zgodą instytucji zamawiającej, która sprawdza, czy personel zastępczy zapewni równoważny poziom jakości.
- (95) Niezmiernie ważne jest pełne wykorzystanie potencjału zamówień publicznych, aby osiągnąć cele strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. W tym kontekście należy przypomnieć, że zamówienia publiczne są kluczowe dla wspierania innowacyjności, co ma ogromne znaczenie dla przyszłego wzrostu gospodarczego w Europie. Z racji istotnych różnic pomiędzy

poszczególnymi sektorami i rynkami nie byłoby jednak właściwe ustanowienie ogólnych obowiązkowych wymogów w zakresie zamówień środowiskowych, społecznych i innowacyjnych.

Prawodawca unijny określił już obowiązkowe wymogi dotyczące zamówień służące realizacji konkretnych celów w sektorze pojazdów transportu drogowego (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE⁽¹⁾) oraz w sektorze urządzeń biurowych (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008⁽²⁾). Poczyniono także znaczące postępy, jeśli chodzi o określenie wspólnych metodologii dotyczących rachunku kosztów cyklu życia.

Wydaje się w związku z tym zasadne, by kontynuować działania w tym kierunku, pozostawiając ustawodawstwu sektorowemu ustalanie obowiązkowych celów i zadań, z uwzględnieniem konkretnych polityk i warunków dominujących w danym sektorze, oraz wspieranie rozwoju i wykorzystania europejskich rachunków kosztów cyklu życia jako kolejnej podstawy wykorzystania zamówień publicznych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego.

- (96) Uzupełnieniem takich działań sektorowych powinno być dostosowanie dyrektyw 2004/17/WE i 2004/18/WE, tak by umocować instytucje zamawiające do realizacji celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu w ramach ich strategii zakupowych. Należy zatem wyraźnie stwierdzić, że – z wyjątkiem sytuacji, gdy ocena jest przeprowadzana wyłącznie na podstawie ceny – instytucje zamawiające mogą ustalać ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie i ofertę o najniższym koszcie, stosując rachunek kosztów cyklu życia. Pojęcie takiego rachunku obejmuje wszystkie koszty w trakcie cyklu życia robót budowlanych, dostaw lub usług.

Oznacza to koszty wewnętrzne, takie jak koszty badań, które należy przeprowadzić, rozwoju, produkcji, transportu, użytkowania, konserwacji i utylizacji na końcu cyklu życia, lecz może także obejmować koszty przypisane ekologicznym efektom zewnętrznym, takim jak zanieczyszczenia spowodowane wydobywaniem surowców wykorzystywanych w produkcie lub spowodowane przez sam produkt lub jego wytworzenie, o ile czynniki te można wyliczyć i monitorować. Stosowane przez instytucje zamawiające metody szacowania kosztów przypisanych ekologicznym efektom zewnętrznym powinny być opracowane z wyprzedzeniem w sposób obiektywny i niedyskryminujący oraz być dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron. Metody takie można opracowywać na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, ale – by uniknąć zakłóceń konkurencji przez specjalnie dostosowane metody – powinny one zachować charakter ogólny w tym sensie, że nie powinny być opracowywane specjalnie dla konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz.U. L 120 z 15.5.2009, s. 5).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 1).

Na szczeblu unijnym powinny zostać opracowane wspólne metodologie kalkulacji kosztów cyklu życia dla konkretnych kategorii dostaw lub usług. W przypadku gdy takie wspólne metodologie zostaną opracowane, ich zastosowanie powinno być obowiązkowe.

Ponadto należy przeanalizować wykonalność ustanowienia wspólnej metodologii w zakresie rachunku społecznych kosztów cyklu życia, z uwzględnieniem istniejących metodologii, takich jak Wytoczne dotyczące społecznej oceny cyklu życia produktów („Guidelines for Social Life Cycle Assessment of Products”) przyjęte w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska.

- (97) Ponadto, by lepiej uwzględnić kwestie społeczne i środowiskowe w postępowaniach o udzielanie zamówień, instytucje zamawiające powinny mieć możliwość stosowania kryteriów udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane na podstawie zamówienia publicznego, we wszystkich aspektach i na każdym etapie cyklu życia tych robót, dostaw lub usług, począwszy od wydobycia surowców przeznaczonych dla danego produktu aż po etap jego utylizacji, łącznie z czynnikami związanymi z konkretnym procesem produkcyjnym, dostarczeniem lub obrotem i jego warunkami w odniesieniu do tych robót budowlanych, dostaw lub usług, bądź też z konkretnym procesem na późniejszym etapie ich cyklu życia, nawet jeśli te czynniki nie są ich istotnym elementem. Kryteria i warunki odnoszące się do takich procesów produkcji lub dostarczenia mogą na przykład zakładać, że przy produkcji zakupionych produktów nie stosowano toksycznych chemikaliów, lub że zakupione usługi świadczone są z wykorzystaniem energooszczędnych urządzeń. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje to także kryteria udzielenia zamówienia lub warunki realizacji zamówienia związane z dostarczaniem lub wykorzystywaniem produktów sprawiedliwego handlu w trakcie wykonywania zamówienia, które ma zostać udzielone. Kryteria i warunki dotyczące obrotu i jego warunków mogą np. odnosić się do faktu, że dany produkt pochodzi ze sprawiedliwego handlu, łącznie z wymogiem zapłacenia producentom ceny minimalnej i premii. Warunki realizacji zamówienia dotyczące kwestii środowiskowych mogą obejmować np. dostarczenie, opakowanie i utylizację produktów, a w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i na usługi – minimalizację odpadów lub efektywne gospodarowanie zasobami.

Warunek związku z przedmiotem zamówienia wyklucza jednak kryteria i warunki dotyczące ogólnej polityki firmy, których nie można uznać za czynnik charakteryzujący konkretny proces produkcji lub dostarczania zakupionych robót budowlanych, dostaw lub usług. Instytucje zamawiające nie powinny mieć zatem możliwości wymagania od oferentów, by prowadzili określoną politykę społecznej lub środowiskowej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

- (98) Niezbędne jest, by kryteria udzielenia zamówienia lub warunki realizacji zamówienia dotyczące społecznych aspektów procesu produkcji miały związek z robotami budowlanymi, dostawami lub usługami, które mają być

zrealizowane na podstawie zamówienia. Oprócz tego, powinny one być stosowane zgodnie z dyrektywą 96/71/WE, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, i nie powinny być dobrane ani stosowane w sposób pośrednio lub bezpośrednio dyskryminujący wykonawców z innych państw członkowskich lub z państw trzecich będących stronami Porozumienia GPA lub umów o wolnym handlu, których stroną jest Unia. Zatem wymogi dotyczące podstawowych warunków pracy regulowanych dyrektywą 96/71/WE, takich jak minimalna stawka wynagrodzenia, powinny pozostać na poziomie ustalonym na mocy przepisów krajowych lub układów zbiorowych stosowanych zgodnie z prawem unijnym w kontekście tej dyrektywy.

Warunki realizacji zamówienia mogą także mieć na celu sprzyjanie wdrożeniu środków służących promowaniu równouprawnienia płci w pracy, większemu uczestnictwu kobiet w rynku pracy oraz godzeniu życia zawodowego i prywatnego, a także ochronie środowiska lub dobrostanowi zwierząt, przestrzeganie co do istoty podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy i zatrudnianie większej liczby osób defaworyzowanych niż przewidują to przepisy krajowe.

- (99) Środki, które mają na celu ochronę zdrowia personelu biorącego udział w procesie produkcji, wspieranie integracji społecznej osób defaworyzowanych lub członków słabszych grup społecznych wśród osób wyznaczonych do wykonania zamówienia lub przeprowadzenia szkoleń z umiejętności potrzebnych przy danym zamówieniu, także mogą stanowić przedmiot kryteriów udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia, o ile dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają zostać zrealizowane na podstawie danego zamówienia. Na przykład takie kryteria lub warunki mogą odnosić się m.in. do zatrudniania osób długo poszukujących pracy, czy wdrożenia działań szkoleniowych dla bezrobotnych lub ludzi młodych w trakcie wykonania zamówienia, które ma zostać udzielone. W specyfikacjach technicznych instytucje zamawiające mogą umieścić takie wymogi społeczne, które bezpośrednio charakteryzują dany produkt lub daną usługę – są to np. dostępność dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich użytkowników.
- (100) Nie należy udzielać zamówień publicznych wykonawcom, którzy byli członkami organizacji przestępczej lub których uznano winnymi korupcji, nadużycia ze szkodą dla interesów finansowych Unii, przestępstw terrorystycznych, prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Obowiązkowe wykluczenie na szczeblu unijnym powinno również obejmować wykonawców uchylających się od płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne. Państwa członkowskie powinny jednak mieć możliwość przewidzenia odstępstwa od tych obowiązkowych wykluczeń w sytuacjach wyjątkowych, gdy nadrzędne wymogi w interesie ogólnym sprawiają, że udzielenie zamówienia jest niezbędne. Może to obejmować przypadki, gdy na przykład pilnie potrzebne szczepionki lub sprzęt ratowniczy mogą być zakupione wyłącznie od wykonawcy, do którego miałyby zastosowanie jedna z obowiązkowych podstaw wykluczenia.

- (101) Ponadto instytucje zamawiające powinny mieć możliwość wykluczania wykonawców, którzy okazali się nierzetelni, na przykład z powodu naruszeń obowiązków środowiskowych lub społecznych, w tym przepisów dotyczących dostępności dla osób niepełnosprawnych, lub innych form poważnych wykroczeń zawodowych, takich jak naruszenie reguł konkurencji lub praw własności intelektualnej. Należy sprecyzować, że poważne wykroczenie zawodowe może poddać w wątpliwość uczciwość wykonawcy, a tym samym sprawić, że nie będzie on odpowiedzialny, by uzyskać zamówienie publiczne, niezależnie od tego, czy dany wykonawca posiadałby poza tym techniczną i ekonomiczną zdolność do realizacji zamówienia.

Mając na uwadze fakt, że instytucja zamawiająca będzie odpowiadać za skutki swojej ewentualnie błędnej decyzji, instytucje zamawiające powinny również zachować możliwość uznania, że doszło do poważnego wykroczenia zawodowego, gdy – przed wydaniem ostatecznej i wiążącej decyzji o istnieniu obowiązkowych podstaw wykluczenia – mogą one wykazać za pomocą dowolnych środków, że dany wykonawca naruszył swoje obowiązki, w tym obowiązki dotyczące płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne, chyba że przepisy krajowe stanowią inaczej. Instytucje te powinny także mieć możliwość wykluczenia kandydatów lub oferentów, którzy przy wykonywaniu wcześniejszych zamówień publicznych wykazali poważne braki w odniesieniu do spełnienia istotnych wymogów; było to np. niedostarczenie produktu lub niewykonanie zamówienia znaczące wady dostarczonego produktu lub świadczonej usługi, które spowodowały ich niezdatność do użytku zgodnie z przeznaczeniem, lub niewłaściwe zachowanie poddające w poważną wątpliwość wiarygodność wykonawcy. Przepisy krajowe powinny określać maksymalny czas trwania takich wykluczeń.

Stosując fakultatywne podstawy wykluczenia, instytucje zamawiające powinny zwracać szczególną uwagę na zasadę proporcjonalności. Drobne nieprawidłowości powinny jedynie w wyjątkowych okolicznościach prowadzić do wykluczenia wykonawcy. Powtarzające się przypadki drobnych nieprawidłowości mogą jednak wzbudzić wątpliwości co do wiarygodności wykonawcy, co może uzasadniać jego wykluczenie.

- (102) Należy jednak uwzględnić możliwość przyjęcia przez wykonawców środków dostosowawczych mających na celu naprawę skutków wszelkich przestępstw lub naruszeń oraz skuteczne zapobieganie dalszym przypadkom niewłaściwego zachowania. Środki takie mogą w szczególności obejmować działania personalne i organizacyjne, takie jak zerwanie wszelkich powiązań z osobami lub organizacjami odpowiedzialnymi za niewłaściwe zachowania, odpowiednie środki służące reorganizacji personelu, wdrożenie systemów sprawozdawczości i kontroli, utworzenie struktury audytu wewnętrznego monitorującego przestrzeganie i przyjęcie wewnętrznych zasad odpowiedzialności i odszkodowań. W przypadku gdy działania te oferują wystarczające gwarancje, dany wykonawca nie powinien być już wykluczany jedynie ze wspomnianych względów. Wykonawcy powinni mieć możliwość zwracania się o zbadanie środków dostosowawczych podjętych w celu ewentualnego dopuszczenia do postępowania o udzielenie zamówienia. Jednak to państwom członkowskim należy pozostawić

określenie szczegółowych warunków proceduralnych i merytorycznych mających zastosowanie w takich przypadkach. Państwa członkowskie powinny w szczególności mieć swobodę w decydowaniu, czy zezwolić poszczególnym instytucjom zamawiającym na przeprowadzanie stosownych ocen, czy też powierzyć to zadanie innym organom na szczeblu centralnym lub niższym.

- (103) Oferty, które wydają się rażąco tanie w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług, mogą opierać się na błędnych pod względem technicznym, ekonomicznym lub prawnym założeniach lub praktykach. W przypadku gdy oferent nie jest w stanie przedstawić wystarczającego wyjaśnienia, instytucji zamawiającej powinno przysługiwać prawo do odrzucenia oferty. Oferta powinna być obowiązkowo odrzucana w przypadkach, gdy instytucja zamawiająca stwierdzi, że proponowana rażąco niska cena lub także koszty są wynikiem niezgodności z obowiązującym prawem unijnym lub zgodnym z nim prawem krajowym w dziedzinach prawa socjalnego, prawa pracy lub prawa ochrony środowiska, bądź z przepisami międzynarodowego prawa pracy.

- (104) Warunki realizacji zamówienia służą określeniu konkretnych wymogów dotyczących realizacji danego zamówienia. W przeciwieństwie do kryteriów udzielenia zamówienia, które stanowią podstawę oceny porównawczej jakości ofert, warunki realizacji zamówienia stanowią stałe, obiektywne wymogi niemające wpływu na ocenę ofert. Warunki realizacji zamówienia powinny być zgodne z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że nie są one, bezpośrednio ani pośrednio, dyskryminujące i są powiązane z przedmiotem zamówienia, co obejmuje wszystkie czynniki związane z konkretnym procesem produkcji, dostarczaniem lub wprowadzaniem na rynek. Obejmuje to warunki dotyczące procesu realizacji zamówienia, wyklucza jednakże wymogi odnoszące się do ogólnej polityki firmy.

Warunki realizacji zamówienia powinny być wskazane w ogłoszeniu o zamówieniu, wstępnym ogłoszeniu informacyjnym wykorzystywanym jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w dokumentach zamówienia.

- (105) Istotne jest, by właściwe organy krajowe, takie jak np. agencje inspekcji pracy lub agencje ds. ochrony środowiska, za pomocą stosownych działań leżących w zakresie ich obowiązków i kompetencji, zapewniły, by podwykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w postanowieniach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że postanowienia te oraz ich zastosowanie są zgodne z prawem Unii.

Konieczne jest także zapewnienie pewnej przejrzystości w łańcuchu podwykonawców, ponieważ zapewnia to instytucjom zamawiającym informacje na temat tego, kto jest obecny na placach budowy, na których wykonywane są na ich rzecz roboty budowlane, lub na temat tego, które przedsiębiorstwa świadczą usługi w lub na budynkach, obiektach infrastruktury lub obszarach,

takich jak ratusze, szkoły komunalne, obiekty sportowe, porty czy autostrady, za które instytucje zamawiające są odpowiedzialne lub nad którymi sprawują bezpośredni nadzór. Należy sprecyzować, że obowiązek dostarczenia wymaganych informacji będzie w każdym razie spoczywał na głównym wykonawcy, czy to na podstawie konkretnych klauzul, które każda instytucja zamawiająca musiałaby umieścić we wszystkich postępowaniach o udzielenie zamówienia, czy to na podstawie obowiązków, które państwa członkowskie nałożyłyby na głównych wykonawców w drodze mających powszechnie zastosowanie przepisów.

Należy także sprecyzować, że warunki dotyczące egzekwowania przestrzegania mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że przepisy te oraz ich zastosowanie są zgodne z prawem Unii, powinny być stosowane każdorazowo, gdy przepisy krajowe państwa członkowskiego przewidują mechanizm odpowiedzialności solidarnej między podwykonawcami a głównym wykonawcą. Ponadto należy wyraźnie stwierdzić, że państwa członkowskie powinny mieć możliwość podjęcia dalszych środków, np. rozszerzyć obowiązki związane z przejrzystością, umożliwić bezpośrednie płatności na rzecz podwykonawców, bądź umożliwić instytucjom zamawiającym sprawdzenie, czy podwykonawcy nie znajdują się w jednej z sytuacji uzasadniających wykluczenie wykonawców, lub nałożyć na instytucje zamawiające wymóg sprawdzenia tego. W przypadku zastosowania takich środków wobec podwykonawców należy zapewnić spójność z przepisami mającymi zastosowanie do głównych wykonawców tak, by pojawienie się obowiązkowej podstawy wykluczenia pociągało za sobą obowiązek głównego wykonawcy zastąpienia danego podwykonawcy. Gdy stosowna weryfikacja wykaże obecność nieobowiązkowych podstaw wykluczenia, należy doprecyzować, że instytucje zamawiające powinny mieć możliwość zażądania zastąpienia. Należy jednak również wyraźnie stwierdzić, że instytucje zamawiające mogą zostać zobligowane do zażądania zastąpienia danego podwykonawcy, w przypadkach gdy obowiązkowe byłoby wykluczenie głównego wykonawcy.

Należy także wyraźnie stwierdzić, że państwa członkowskie zachowują swobodę wprowadzenia na mocy prawa krajowego bardziej rygorystycznych przepisów dotyczących odpowiedzialności lub podjęcia na mocy prawa krajowego dalszych środków w odniesieniu do bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców.

- (106) Należy przypomnieć, że rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71⁽¹⁾ ma zastosowanie do obliczania terminów przewidzianych w niniejszej dyrektywie.
- (107) Niezbędne jest doprecyzowanie warunków, w jakich modyfikacje umowy w trakcie jej realizacji wymagają

przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia, z uwzględnieniem stosownego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Nowe postępowanie o udzielenie zamówienia wymagane jest w przypadku istotnych zmian w pierwotnej umowie, w szczególności w odniesieniu do zakresu i treści wzajemnych praw i obowiązków stron, w tym podziału praw własności intelektualnej. Zmiany te wskazują na zamiar stron dotyczący renegotjacji istotnych warunków tej umowy. Ma to miejsce szczególnie w sytuacji, gdy zmienne warunki miałyby wpływ na wynik postępowania, gdyby zostały uwzględnione w pierwotnym postępowaniu.

Modyfikacje umowy skutkujące nieznaczną zmianą wartości umowy do określonej wartości powinny być możliwe zawsze bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia. W tym celu i aby zapewnić pewność prawa, niniejsza dyrektywa powinna przewidywać progi minimalne, poniżej których nowe postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest konieczne. Modyfikacje umowy powyżej tych progów powinny być możliwe bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia w zakresie, w jakim są one zgodne z odpowiednimi warunkami określonymi w niniejszej dyrektywie.

- (108) Instytucje zamawiające mogą stanąć w obliczu sytuacji, gdy dodatkowe roboty budowlane, dostawy lub usługi okażą się konieczne; w takich przypadkach modyfikacja pierwotnej umowy bez nowego postępowania o udzielenie zamówienia może być uzasadniona, w szczególności gdy dodatkowe dostawy mają na celu częściową wymianę albo zwiększenie bieżących usług, dostaw lub rozbudowę istniejących instalacji, jeżeli zmiana dostawcy zobowiązywałaby instytucję zamawiającą do nabywania materiałów, robót budowlanych lub usług o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu.
- (109) Instytucje zamawiające mogą napotkać okoliczności zewnętrzne, których nie mogły przewidzieć w momencie udzielania zamówienia, w szczególności gdy zamówienie jest wykonywane przez dłuższy czas. W takim przypadku niezbędny jest pewien stopień elastyczności w celu dostosowania umowy do tych okoliczności bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia. Pojęcie niemożliwych do przewidzenia okoliczności odnosi się do okoliczności, których nie można było przewidzieć pomimo odpowiednio starannego przygotowania pierwotnego postępowania o udzielenie zamówienia przez instytucję zamawiającą, z uwzględnieniem dostępnych jej środków, charakteru i cech tego konkretnego projektu, dobrych praktyk w danej dziedzinie oraz konieczności zagwarantowania odpowiedniej relacji pomiędzy zasobami wykorzystanymi na przygotowanie postępowania a jego przewidywalną wartością. Nie może to jednak mieć zastosowania w sytuacjach, w których modyfikacja powoduje zmianę charakteru całego zamówienia, na przykład przez zastąpienie zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług innym przedmiotem zamówienia lub przez całkowitą zmianę rodzaju zamówienia, ponieważ w takiej sytuacji można zakładać hipotetyczny wpływ na wynik.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1).

- (110) Zgodnie z zasadami równego traktowania i przejrzystości zwycięski oferent nie powinien – np. w przypadku rozwiązania umowy z powodu niedociągnięć w realizacji – zostać zastąpiony innym wykonawcą bez ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej. Zwycięski oferent wykonujący zamówienie powinien jednak mieć możliwość, w szczególności w przypadku gdy zamówienie zostało udzielone więcej niż jednemu przedsiębiorstwu, przejść w trakcie wykonywania zamówienia pewne zmiany strukturalne, takie jak czysto wewnętrzne reorganizacje, przejścia, połączenia i nabycia, czy też upadłość. Tego rodzaju zmiany strukturalne nie powinny automatycznie wiązać się z wymogiem przeprowadzenia nowych postępowań o udzielenie zamówienia dla wszystkich zamówień publicznych realizowanych przez tego oferenta.
- (111) Instytucje zamawiające powinny mieć możliwość, w odniesieniu do poszczególnych zamówień, przewidzenia modyfikacji zamówienia w drodze klauzul przeglądowych lub klauzul dotyczących opcji, jednak klauzule takie nie powinny dawać im nieograniczonej swobody decyzyjnej. W niniejszej dyrektywie należy zatem określić, do jakiego stopnia pierwotna umowa może przewidywać wprowadzanie modyfikacji. Następnie należy doprecyzować, że wystarczająco jasno sformułowane klauzule przeglądowe lub klauzule dotyczące opcji mogą np. przewidywać indeksację cen lub zapewniać, by – przykładowo – urządzenia komunikacyjne dostarczane w trakcie danego okresu były w dalszym ciągu odpowiednie, również w przypadku zmiany protokołów komunikacyjnych lub innych zmian technologicznych. Na podstawie wystarczająco jasnych klauzul powinno być również możliwe wprowadzenie zapisów przewidujących dostosowanie umów konieczne z uwagi na trudności techniczne, które pojawiły się w trakcie użytkowania lub utrzymania. Należy także przypomnieć, że zamówienia mogłyby np. obejmować zarówno zwykłe utrzymanie, jak i przewidywać wyjątkowe działania w zakresie utrzymania, które mogą stać się konieczne w celu zapewnienia ciągłości usługi publicznej.
- (112) Instytucje zamawiające napotykają czasem okoliczności, które wymagają wcześniejszego rozwiązania umowy w sprawie zamówienia publicznego w celu przestrzegania obowiązków na podstawie unijnego prawa w dziedzinie zamówień publicznych. Państwa członkowskie powinny zatem zapewnić instytucjom zamawiającym możliwość – na warunkach określonych w prawie krajowym – rozwiązania umowy w sprawie zamówienia publicznego w okresie jej obowiązywania, jeśli wymaga tego prawo unijne.
- (113) Konkluzje dokumentu roboczego personelu Komisji z dnia 27 czerwca 2011 r. zatytułowanego „Ocena wpływu i efektywności prawodawstwa UE w zakresie zamówień publicznych” sugerowały, że należy dokonać przeglądu wyłączenia niektórych usług z pełnego zakresu stosowania dyrektywy 2004/18/WE. W rezultacie szereg usług powinien zostać objęty pełnym zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.
- (114) Niektóre kategorie usług, a mianowicie tzw. usługi na rzecz osób, takie jak niektóre usługi społeczne, zdrowotne i edukacyjne, ze względu na swój charakter

nadal mają ograniczony wymiar transgraniczny. Usługi te świadczone są w określonym kontekście, mocno zróżnicowanym w zależności od państwa członkowskiego z uwagi na różne tradycje kulturowe. Należy zatem ustanowić szczególny system udzielania zamówień publicznych na takie usługi, o wyższym progu niż próg mający zastosowanie do innych usług.

Usługi na rzecz osób o wartości poniżej tego progu nie są zwykle przedmiotem zainteresowania usługodawców z innych państw członkowskich, chyba że istnieją konkretne przesłanki wskazujące inaczej, takie jak unijne finansowanie projektów transgranicznych.

Zamówienia na usługi na rzecz osób powyżej tego progu powinny podlegać zasadzie przejrzystości w całej Unii. Ze względu na znaczenie kontekstu kulturowego oraz wrażliwy charakter tych usług, państwa członkowskie powinny dysponować szeroką swobodą w zakresie organizacji wyboru usługodawców w sposób uznany przez siebie za najbardziej odpowiedni. Przepisy niniejszej dyrektywy uwzględniają ten nakaz, nakładając jedynie obowiązek przestrzegania podstawowych zasad przejrzystości i równego traktowania oraz gwarantując, że instytucje zamawiające są w stanie zastosować określone kryteria jakości przy wyborze usługodawców, takie jak kryteria określone w dobrowolnych europejskich ramach jakości dla usług społecznych, opublikowanych przez Komitet Ochrony Socjalnej. Określając procedury, które mają być stosowane na potrzeby udzielania zamówień na usługi na rzecz osób, państwa członkowskie powinny wziąć pod uwagę art. 14 TFUE oraz Protokół nr 26. Państwa członkowskie powinny również przy tym realizować cele dotyczące upraszczania i zmniejszania obciążenia administracyjnego dla instytucji zamawiających i wykonawców; należy wyjaśnić, że działanie w tym kierunku może również pociągać za sobą korzystanie z przepisów mających zastosowanie do zamówień na usługi nieobjętych przedmiotowym systemem szczególnym.

Państwa członkowskie i organy publiczne zachowują swobodę samodzielnego świadczenia tych usług lub zorganizowania usług społecznych w sposób niewymagający zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, na przykład poprzez zwykłe finansowanie takich usług lub poprzez udzielanie licencji lub zezwoleń wszystkim wykonawcom spełniającym warunki określone wcześniej przez instytucję zamawiającą, bez jakichkolwiek ograniczeń ani kwot, o ile system taki gwarantuje wystarczające upublicznienie i jest zgodny z zasadami przejrzystości i niedyskryminacji.

- (115) Podobnie, usługi hotelowe i restauracyjne zazwyczaj świadczone są wyłącznie przez podmioty znajdujące się w konkretnym miejscu świadczenia tych usług, mają zatem również ograniczony wymiar transgraniczny. W związku z tym usługi te powinny być objęte łagodniejszym reżimem dopiero od progu równego 750 000 EUR. Duże zamówienia na usługi hotelowe i restauracyjne powyżej tego progu mogą być przedmiotem zainteresowania różnych wykonawców, takich jak biura podróży i inni pośrednicy, również w ujęciu transgranicznym.

- (116) Podobnie, niektóre usługi prawne odnoszą się tylko do kwestii dotyczących wyłącznie prawa krajowego, w związku z czym są zazwyczaj oferowane tylko przez podmioty z siedzibą w danym państwie członkowskim, a co za tym idzie także mają ograniczony wymiar transgraniczny. W związku z tym usługi te powinny być objęte łagodniejszym reżimem dopiero od progu 750 000 EUR. Duże zamówienia na usługi prawne powyżej tego progu mogą być przedmiotem zainteresowania różnych wykonawców, takich jak międzynarodowe firmy prawnicze, również w ujęciu transgranicznym, w szczególności gdy zamówienia te dotyczą kwestii prawnych wynikających z prawa Unii lub innego prawa międzynarodowego albo kwestii prawnych, których tło stanowi prawo Unii lub inne prawo międzynarodowe, albo też kwestii prawnych dotyczących więcej niż jednego kraju.
- (117) Doświadczenie pokazuje, że szereg innych usług, takich jak usługi ratownictwa, usługi przeciwpożarnicze i usługi więziennicze, zwykle stanowi w pewnym stopniu przedmiot zainteresowania w ujęciu transgranicznym dopiero od momentu, gdy usługi te nabiorą wystarczającej masy krytycznej dzięki swojej relatywnie wysokiej wartości. O ile usługi te nie są wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy, powinny one być objęte łagodniejszym reżimem. W zakresie, w jakim świadczenie tych usług faktycznie odbywa się na podstawie umów, inne kategorie usług, takie jak usługi rządowe lub świadczenie usług na rzecz społeczności, zwykle stanowiłyby przedmiot zainteresowania w ujęciu transgranicznym dopiero powyżej progu 750 000 EUR, w związku z czym powinny w takim przypadku podlegać tylko łagodniejszemu reżimowi.
- (118) Aby zapewnić ciągłość usług publicznych, niniejsza dyrektywa powinna dopuszczać możliwość rezerwowania udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia na określone usługi w dziedzinie usług zdrowotnych, społecznych i kulturalnych dla organizacji opartych na własności pracowniczej lub aktywnym udziale pracowników w zarządzaniu nimi lub dla istniejących organizacji takich jak spółdzielnie, na udział w świadczeniu tych usług na rzecz użytkowników końcowych. Zakres niniejszego przepisu ogranicza się wyłącznie do określonych usług zdrowotnych i społecznych oraz usług powiązanych, określonych usług edukacyjnych i szkoleniowych, usług związanych z bibliotekami, archiwami, muzeami i innych usług kulturalnych, usług sportowych oraz usług na rzecz prywatnych gospodarstw domowych; przepis ten nie ma również obejmować żadnych wyłączeń przewidzianych ponadto w niniejszej dyrektywie. Takie usługi powinny podlegać jedynie łagodniejszemu reżimowi.
- (119) Należy określić te usługi poprzez odniesienie do konkretnych pozycji „Wspólnego Słownika Zamówień (CPV)” w wersji przyjętej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2195/2002⁽¹⁾; jest to hierarchicznie zorganizowana nomenklatura, podzielona na działy, grupy, klasy, kategorie i podkategorie. Aby uniknąć niepewności prawnej, należy doprecyzować, że odniesienie do konkretnego działu nie pociąga za sobą
- w sposób dorozumiany odniesienia do podległych poddziałów. Taki kompleksowy zakres powinien być natomiast wyraźnie określony w drodze wyszczególnienia wszystkich odnośnych pozycji, w stosownych przypadkach w postaci zakresu kodów.
- (120) Konkursy są tradycyjnie najczęściej wykorzystywane w dziedzinach urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii lub przetwarzania danych. Należy jednak przypomnieć, że te elastyczne instrumenty można by wykorzystywać również do innych celów, np. w celu uzyskania planów dotyczących inżynierii finansowej, które pozwoliłyby na optymalizację wsparcia dla MŚP w kontekście wspólnych europejskich zasobów dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (JEREMIE) lub innych unijnych programów służących wspieraniu MŚP w danym państwie członkowskim. W konkursie wykorzystywanym do nabycia planów dotyczących takiej inżynierii finansowej można by też określić, iż późniejsze zamówienia na usługi w celu zastosowania tej inżynierii finansowej zostałyby udzielone zwycięzcy lub jednemu ze zwycięzców konkursu w drodze procedury negocjacyjnej bez publikacji.
- (121) Ocena wykazała, że nadal istnieje znacząca możliwość poprawy w stosowaniu unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych. Z myślą o efektywniejszym i bardziej konsekwentnym stosowaniu tych przepisów niezbędne jest uzyskanie dobrego ogólnego oglądu ewentualnych problemów strukturalnych i generalnych wzorców w krajowych politykach w zakresie zamówień, by rozwiązać potencjalne problemy w bardziej ukierunkowany sposób. Ogląd ten należy uzyskać dzięki odpowiedniemu monitorowaniu, którego wyniki powinny być regularnie publikowane, by umożliwić wnikliwą debatę na temat ewentualnych ulepszeń przepisów i praktyk w zakresie zamówień. Uzyskanie takiego dobrego oglądu mogłoby również pozwolić na lepsze zrozumienie stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych w kontekście realizowania projektów współfinansowanych przez Unię. Państwa członkowskie powinny nadal swobodnie decydować o tym, kto i w jaki sposób będzie taki monitoring prowadził w praktyce; powinny przy tym zachować także swobodę decydowania o tym, czy monitoring ten powinien opierać się na wybiórczej kontroli *ex post*, czy też na systematycznej kontroli *ex ante* odnoszącej się do postępowań o udzielenie zamówień publicznych objętych niniejszą dyrektywą. Powinna istnieć możliwość zwrócenia uwagi odpowiednich podmiotów na potencjalne problemy; nie powinno to konieczności oznaczać wymogu, by podmioty prowadzące monitoring mogły występować przed sądami i trybunałami.

Udzielanie lepszych wskazówek, informacji i wsparcia instytucjom zamawiającym oraz wykonawcom może znacząco przyczynić się do zwiększenia efektywności zamówień publicznych poprzez pogłębianie wiedzy, zwiększanie pewności prawnej oraz profesjonalizację praktyk z zakresu zamówień. Takie wskazówki powinny być udostępniane instytucjom zamawiającym i wykonawcom zawsze, gdy wydaje się to konieczne, by poprawić prawidłowe stosowanie przepisów. Wskazówki te mogłyby obejmować wszystkie kwestie odnoszące się

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) (Dz.U. L 340 z 16.12.2002, s. 1).

- do zamówień publicznych, takie jak planowanie nabywania, procedury, wybór technik i instrumentów oraz dobre praktyki prowadzenia postępowań. Jeżeli chodzi o kwestie prawne, wskazówki nie powinny koniecznie oznaczać całościowej analizy prawnej danych zagadnień; mogłyby one ograniczać się do ogólnego wskazania elementów, które należy wziąć pod uwagę przy dalszej, szczegółowej analizie odnośnych kwestii, na przykład poprzez wskazanie orzecznictwa, które może być w danym przypadku stosowne, lub uwag kierunkowych lub innych źródeł, w których dokonano analizy danej kwestii.
- (122) Dyrektywa 89/665/EWG przewiduje określone procedury odwoławcze, które mają być dostępne co najmniej dla każdej osoby, która ma lub miała interes w uzyskaniu konkretnego zamówienia, a która ucierpiała lub może ucierpieć wskutek domniemanego naruszenia unijnego prawa w dziedzinie zamówień publicznych lub przepisów krajowych przenoszących to prawo. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na te procedury odwoławcze. Jednak obywatele, zainteresowane podmioty, bez względu na to, czy są zorganizowane, oraz inne osoby lub organy niemające dostępu do procedur odwoławczych na mocy dyrektywy 89/665/EWG pomimo to mają, jako podatnicy, uzasadniony interes w tym, by procedury zamówień publicznych były należyte. Powinni zatem mieć możliwość – w sposób inny niż poprzez system odwoławczy na mocy dyrektywy 89/665/EWG i bez konieczności występowania przed sądem lub trybunałem - zgłaszania ewentualnych naruszeń niniejszej dyrektywy do właściwego organu lub struktury. Aby nie powielać istniejących organów ani struktur, państwa członkowskie powinny mieć możliwość przewidzenia odwołania się do ogólnych organów lub struktur monitorujących, sektorowych organów nadzoru, komunalnych organów nadzoru, organów ds. konkurencji, rzecznika praw obywatelskich lub krajowych organów audytowych.
- (123) Aby w pełni wykorzystać potencjał zamówień publicznych w realizacji celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, zamówienia środowiskowe, społeczne i innowacyjne także będą musiały odegrać swoją rolę. Zatem ważne jest, by uzyskać ogólny wykład w dziedzinie zamówień strategicznych, aby mieć aktualne informacje na temat generalnych tendencji w tym zakresie na poziomie ogólnym. Wszelkie uprzednio opracowane stosowne sprawozdania także mogą być w tym kontekście wykorzystywane.
- (124) Mając na uwadze potencjał MŚP w kontekście tworzenia miejsc pracy, a także wzrostu gospodarczego i innowacji, ważne jest, by zachęcać MŚP do udziału w zamówieniach publicznych – zarówno przez odpowiednie przepisy niniejszej dyrektywy, jak i przez inicjatywy na szczeblu krajowym. Nowe przepisy niniejszej dyrektywy powinny przyczynić się do poprawy wskaźnika skuteczności, rozumianego jako udział MŚP w całkowitej wartości udzielonych zamówień. Nie należy nakładać obowiązkowych wskaźników skuteczności, jednak krajowe inicjatywy na rzecz zwiększenia udziału MŚP powinny być uważnie monitorowane, zważywszy na znaczenie tej kwestii.
- (125) Opracowano już szereg procedur i metod pracy odnoszących się do komunikatów Komisji oraz kontaktów z państwami członkowskimi – takich jak komunikaty i kontakty dotyczące procedur przewidzianych na mocy art. 258 i 260 TFUE, sieci rozwiązywania problemów rynku wewnętrznego SOLVIT i systemu EU Pilot, których niniejsza dyrektywa nie zmienia. Należy jednak dodatkowo wyznaczyć jeden punkt kontaktowy w każdym państwie członkowskim do celów współpracy z Komisją, który to punkt działałby jako wyłączny punkt obsługi w odniesieniu do spraw dotyczących zamówień publicznych w danym państwie członkowskim. Funkcję tę mogą sprawować osoby lub struktury będące już w regularnym kontakcie z Komisją w sprawach dotyczących zamówień publicznych – mogą to być krajowe punkty kontaktowe, członkowie Komitetu Doradczego ds. Zamówień Publicznych, członkowie sieci zamówień publicznych lub krajowe instancje koordynacyjne.
- (126) Możliwość prześledzenia i przejrzystość procesu podejmowania decyzji w postępowaniach o udzielenie zamówienia są niezbędne do zapewnienia prawidłowości tych postępowań, w tym skutecznego zwalczania korupcji i oszustw. Instytucje zamawiające powinny zatem przechowywać kopie zawartych umów o wysokiej wartości, by móc udostępnić te dokumenty zainteresowanym stronom zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o dostępie do dokumentów. Ponadto istotne elementy i decyzje w ramach poszczególnych postępowań o udzielenie zamówienia powinny być udokumentowane w sprawozdaniu na temat zamówienia. Aby unikać obciążeń administracyjnych tam, gdzie to możliwe, należy zezwolić na to, by stosowne sprawozdanie na temat zamówienia zawierało odniesienia do informacji zawartych już w odnośnym ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia. Zarządzane przez Komisję elektroniczne systemy publikowania tych ogłoszeń także powinny zostać udoskonalone z myślą o ułatwianiu wprowadzania danych; jednocześnie należy ułatwić dostęp do sprawozdań ogólnych i wymianę danych między systemami.
- (127) W celu uproszczenia procedur administracyjnych oraz zmniejszenia obciążeń dla państw członkowskich Komisja powinna okresowo sprawdzać, czy jakość i kompletność informacji zawartych w ogłoszeniach publikowanych w związku z postępowaniami o udzielenie zamówień publicznych są wystarczające, by umożliwić Komisji zdobycie informacji statystycznych, które w innym przypadku musiałyby przekazywać państwa członkowskie.
- (128) Skuteczna współpraca administracyjna jest konieczna do wymiany informacji potrzebnych do prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia w sytuacjach transgranicznych, zwłaszcza w odniesieniu do weryfikacji podstaw wykluczenia i kryteriów kwalifikacji, stosowania norm jakościowych i środowiskowych oraz wykazów zatwierdzonych wykonawców. Wymiana informacji podlega krajowym przepisom dotyczącym poufności. W związku z tym niniejsza dyrektywa nie nakłada na państwa członkowskie żadnych obowiązków w zakresie wymiany informacji wykraczających poza informacje, do których krajowe instytucje zamawiające mają dostęp. System wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) ustanowiony na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012⁽¹⁾ mógłby

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym i uchylające decyzję Komisji 2008/49/WE („rozporządzenie w sprawie IMI”) (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 1).

stanowić przydatny elektroniczny sposób ułatwiania i pogłębiania współpracy administracyjnej, zarządzając wymianą informacji na podstawie prostych i ujednoliconych procedur przewyższających bariery językowe. Należy zatem jak najszybciej uruchomić projekt pilotażowy, by przetestować zasadność rozszerzenia systemu IMI na wymianę informacji na mocy niniejszej dyrektywy.

- (129) W celu dostosowania się do szybkich zmian technicznych, gospodarczych i regulacyjnych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do pewnych elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy. Ze względu na konieczność przestrzegania umów międzynarodowych, Komisji powinno przysługiwać uprawnienie do zmiany procedur technicznych dotyczących metod wyliczania progów, jak również do okresowej korekty samych progów oraz do dostosowania załącznika X; wykazy instytucji administracji centralnej podlegają modyfikacjom wynikającym ze zmian administracyjnych na szczeblu krajowym. Zmiany te są notyfikowane Komisji, której powinno przysługiwać prawo do dostosowania załącznika I; odniesienia do nomenklatury CPV mogą podlegać zmianom regulacyjnym na szczeblu Unii i należy uwzględnić te zmiany w treści niniejszej dyrektywy; techniczne szczegóły i właściwości urządzeń do elektronicznego odbioru należy aktualizować zgodnie z postępem technologicznym; konieczne jest również powierzenie Komisji uprawnienia do nakładania wymogu stosowania standardów technicznych w zakresie komunikacji elektronicznej w celu zagwarantowania interoperacyjności formatów technicznych, standardów dotyczących procesów i przesyłania komunikatów w postępowaniach o udzielenie zamówień prowadzonych z użyciem elektronicznych środków komunikacji, z uwzględnieniem postępu technologicznego; wykaz unijnych aktów prawnych ustanawiających wspólne metody kalkulacji kosztów cyklu życia należy pilnie dostosować, aby uwzględnić środki przyjęte na poziomie sektorowym. Aby zaspokoić te potrzeby, Komisja powinna zostać uprawniona do prowadzenia wykazu aktów prawnych uwzględniających zaktualizowane metodologie rachunku kosztów cyklu życia. Szczególnie ważne jest, aby Komisja prowadziła odpowiednie konsultacje podczas swych prac przygotowawczych, w tym na poziomie eksperckim. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (130) W odniesieniu do stosowania niniejszej dyrektywy Komisja powinna konsultować się ze stosownymi grupami ekspertów w dziedzinie elektronicznych zamówień publicznych, zapewniając wyważony skład głównych grup zainteresowanych stron.
- (131) Aby zapewnić jednolite warunki wykonywania niniejszej dyrektywy, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie opracowania standardowych formularzy do publikacji ogłoszeń oraz standardowych formularzy oświadczeń własnych. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (132) W przypadku przyjmowania aktów wykonawczych dotyczących standardowych formularzy publikacji ogłoszeń, które to akty nie mają żadnych skutków finansowych ani nie wpływają na charakter i zakres obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, należy stosować procedurę doradczą. Akty te bowiem charakteryzują się tym, że mają wyłącznie administracyjny cel i służą ułatwieniu stosowania zasad określonych w niniejszej dyrektywie.
- (133) Do przyjmowania standardowych formularzy oświadczeń własnych należy stosować procedurę sprawdzającą, z uwagi na wpływ tych oświadczeń na zamówienia oraz ze względu na to, że odgrywają one kluczową rolę w upraszczaniu wymogów dotyczących dokumentów w ramach postępowań o udzielenie zamówienia.
- (134) Komisja powinna dokonać przeglądu skutków, jakie dla rynku wewnętrznego ma stosowanie progów, i przedstawić na ten temat sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Komisja powinna przy tym wziąć pod uwagę takie czynniki, jak poziom zamówień transgranicznych, udział MŚP, koszty transakcji oraz stosunek kosztów do korzyści.
- Zgodnie z jego art. XXII ust. 7, Porozumienie GPA podlega dalszym negocjacjom trzy lata po jego wejściu w życie, a później okresowo. W związku z tym należy sprawdzić zasadność poziomu progów, mając na uwadze wpływ inflacji, z uwagi na to, że w Porozumieniu GPA od dawna nie wprowadzono zmian dotyczących progów; gdyby poziom progów miał się w związku z tym zmienić, Komisja powinna, w stosownych przypadkach, przyjąć wnioski w sprawie aktu prawnego zmieniającego progi określone w niniejszej dyrektywie.
- (135) Mając na uwadze aktualne dyskusje na temat horyzontalnych przepisów regulujących stosunki z państwami trzecimi w kontekście zamówień publicznych, Komisja powinna bacznie monitorować warunki globalnego handlu i ocenić konkurencyjną pozycję Unii.
- (136) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie koordynacja przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich mających zastosowanie do niektórych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast może ze względu na swój rozmiar i skutki, być lepiej osiągnięty na poziomie Unii, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (137) Należy uchylić dyrektywę 2004/18/WE.
- (138) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r., państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomień o środkach transpozycji co

najmniej jednego dokumentu wyjaśniającego związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że złożenie tych dokumentów jest uzasadnione, PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I:	ZAKRES STOSOWANIA, DEFINICJE I ZASADY OGÓLNE
ROZDZIAŁ I:	Zakres stosowania i definicje
SEKCJA 1:	PRZEDMIOT I DEFINICJE
Artykuł 1:	Przedmiot i zakres stosowania
Artykuł 2:	Definicje
Artykuł 3:	Zamówienia mieszane
SEKCJA 2:	PROGI
Artykuł 4:	Kwoty progowe
Artykuł 5:	Metody obliczania szacunkowej wartości zamówienia
Artykuł 6:	Korekta progów i wykazu instytucji administracji centralnej
SEKCJA 3:	WYŁĄCZENIA
Artykuł 7:	Zamówienia w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych
Artykuł 8:	Szczególne wyłączenia w dziedzinie łączności elektronicznej
Artykuł 9:	Zamówienia publiczne udzielane i konkursy organizowane zgodnie z przepisami międzynarodowymi
Artykuł 10:	Wyłączenia szczególne dotyczące zamówień na usługi
Artykuł 11:	Zamówienia na usługi udzielane na podstawie prawa wyłącznego
Artykuł 12:	Zamówienia publiczne między podmiotami sektora publicznego
SEKCJA 4:	SYTUACJE SZCZEGÓLNE
Podsekcja 1:	Zamówienia subsydiowane oraz usługi badawcze i rozwojowe
Artykuł 13:	Zamówienia subsydiowane przez instytucje zamawiające
Artykuł 14:	Usługi badawcze i rozwojowe
Podsekcja 2:	Zamówienia obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa
Artykuł 15:	Obronność i bezpieczeństwo
Artykuł 16:	Zamówienia mieszane obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa
Artykuł 17:	Zamówienia publiczne i konkursy obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielane lub organizowane na mocy przepisów międzynarodowych

ROZDZIAŁ II:	Przepisy ogólne
Artykuł 18:	Zasady udzielania zamówień
Artykuł 19:	Wykonawcy
Artykuł 20:	Zamówienia zastrzeżone
Artykuł 21:	Poufność
Artykuł 22:	Zasady mające zastosowanie do komunikacji
Artykuł 23:	Nomenklatura
Artykuł 24:	Konflikty interesów
TYTUŁ II:	PRZEPISY DOTYCZĄCE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH
ROZDZIAŁ I:	Procedury
Artykuł 25:	Warunki dotyczące Porozumienia GPA w sprawie zamówień publicznych i innych umów międzynarodowych
Artykuł 26:	Wybór procedury
Artykuł 27:	Procedura otwarta
Artykuł 28:	Procedura ograniczona
Artykuł 29:	Procedura konkurencyjna z negocjacjami
Artykuł 30:	Dialog konkurencyjny
Artykuł 31:	Partnerstwo innowacyjne
Artykuł 32:	Stosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji
ROZDZIAŁ II:	Techniki i instrumenty w zakresie zamówień elektronicznych i zamówień zagregowanych
Artykuł 33:	Umowy ramowe
Artykuł 34:	Dynamiczne systemy zakupów
Artykuł 35:	Aukcje elektroniczne
Artykuł 36:	Katalogi elektroniczne
Artykuł 37:	Scentralizowane działania zakupowe i centralne jednostki zakupujące
Artykuł 38:	Okazjonalne wspólne udzielanie zamówień
Artykuł 39:	Zamówienia, w których biorą udział instytucje zamawiające z różnych państw członkowskich
ROZDZIAŁ III:	Przeprowadzenie postępowania
SEKCJA 1:	PRZYGOTOWANIE
Artykuł 40:	Wstępne konsultacje rynkowe

- Artykuł 41: Wcześniejsze zaangażowanie kandydatów lub oferentów
- Artykuł 42: Specyfikacje techniczne
- Artykuł 43: Etykiety
- Artykuł 44: Raporty z testów, certyfikacja i inne środki dowodowe
- Artykuł 45: Oferty wariantowe
- Artykuł 46: Podział zamówień na części
- Artykuł 47: Wyznaczanie terminów
- SEKCJA 2: PUBLIKACJA I PRZEJRZYSTOŚĆ
- Artykuł 48: Wstępne ogłoszenie informacyjne
- Artykuł 49: Ogłoszenie o zamówieniu
- Artykuł 50: Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia
- Artykuł 51: Forma i sposób publikacji ogłoszeń
- Artykuł 52: Publikacja na poziomie krajowym
- Artykuł 53: Dostępność w formie elektronicznej dokumentów zamówienia
- Artykuł 54: Zaproszenie kandydatów
- Artykuł 55: Informowanie kandydatów i oferentów
- SEKCJA 3: WYBÓR UCZESTNIKÓW ORAZ UDZIELENIE ZAMÓWIENIA
- Artykuł 56: Zasady ogólne
- Podsekcja 1: Kryteria kwalifikacji podmiotowej
- Artykuł 57: Podstawy wykluczenia
- Artykuł 58: Kryteria kwalifikacji
- Artykuł 59: Jednolity europejski dokument zamówienia
- Artykuł 60: Środki dowodowe
- Artykuł 61: Internetowe repozytorium zaświadczeń (e-Certis)
- Artykuł 62: Normy zapewniania jakości i normy zarządzania środowiskowego
- Artykuł 63: Poleganie na zdolności innych podmiotów
- Artykuł 64: Urzędowe wykazy zatwierdzonych wykonawców oraz certyfikacja przez jednostki prawa publicznego lub prywatnego
- Podsekcja 2: Ograniczanie liczby kandydatów, ofert i rozwiązań

Artykuł 65:	Ograniczanie liczby kwalifikujących się kandydatów, którzy zostaną zaproszeni do udziału
Artykuł 66:	Ograniczanie liczby ofert i rozwiązań
Podsekcja 3:	Udzielenie zamówienia
Artykuł 67:	Kryteria udzielenia zamówienia
Artykuł 68:	Rachunek kosztów cyklu życia
Artykuł 69:	Rażąco tanie oferty
ROZDZIAŁ IV:	Realizacja zamówienia
Artykuł 70:	Warunki realizacji zamówień
Artykuł 71:	Podwykonawstwo
Artykuł 72:	Modyfikacja umów w okresie ich obowiązywania
Artykuł 73:	Rozwiązywanie umów
TYTUŁ III:	SZCZEGÓLNE REŻIMY UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ
ROZDZIAŁ I:	Usługi społeczne i inne szczególne usługi
Artykuł 74:	Udzielanie zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi
Artykuł 75:	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 76:	Zasady udzielania zamówień
Artykuł 77:	Zamówienia zastrzeżone w odniesieniu do określonych usług
ROZDZIAŁ II:	Przepisy dotyczące konkursów
Artykuł 78:	Zakres stosowania
Artykuł 79:	Ogłoszenia
Artykuł 80:	Reguły dotyczące organizacji konkursów i kwalifikacji uczestników
Artykuł 81:	Skład sądu konkursowego
Artykuł 82:	Decyzje sądu konkursowego
TYTUŁ IV:	ŁAD ADMINISTRACYJNO-REGULACYJNY
Artykuł 83:	Egzekwowanie przepisów
Artykuł 84:	Indywidualne sprawozdania dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia
Artykuł 85:	Sprawozdania krajowe i informacje statystyczne
Artykuł 86:	Współpraca administracyjna

- TYTUŁ V: PRZEKAZANIE UPRAWNIENI, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE
- Artykuł 87: Wykonywanie przekazanych uprawnień
- Artykuł 88: Tryb pilny
- Artykuł 89: Procedura komitetowa
- Artykuł 90: Transpozycja i przepisy przejściowe
- Artykuł 91: Uchylenie
- Artykuł 92: Przegląd
- Artykuł 93: Wejście w życie
- Artykuł 94: Adresaci
- ZAŁĄCZNIKI:
- ZAŁĄCZNIK I: INSTYTUCJE ADMINISTRACJI CENTRALNEJ
- ZAŁĄCZNIK II: WYKAZ RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 2 UST. 1 PKT 6 LIT. a)
- ZAŁĄCZNIK III: WYKAZ PRODUKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 4 LIT. b) W ODNIESIENIU DO ZAMÓWIEŃ UDZIELANYCH PRZEZ INSTYTUCJE ZAMAWIAJĄCE W DZIEDZINIE OBRONNOŚCI
- ZAŁĄCZNIK IV: WYMAGANIA DOTYCZĄCE NARZĘDZI I URZĄDZEŃ DO ELEKTRONICZNEGO ODBIORU OFERT, WNIOSEK O DOPUSZCZENIE DO UDZIAŁU ORAZ PLANÓW I PROJEKTÓW W KONKURSACH
- ZAŁĄCZNIK V: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU
- Część A: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O PUBLIKACJI WSTĘPNEGO OGŁOSZENIA INFORMACYJNEGO NA PROFILU NABYWCY
- Część B: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ WE WSTĘPNYM OGŁOSZENIU INFORMACYJNYM (o którym mowa w art. 48)
- Część C: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O ZAMÓWIENIU (o którym mowa w art. 49)
- Część D: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O UDZIELENIU ZAMÓWIENIA (o którym mowa w art. 50)
- Część E: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O KONKURSIE (o którym mowa w art. 79 ust. 1)
- Część F: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O WYNIKACH KONKURSU (o którym mowa w art. 79 ust. 2)
- Część G: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O MODYFIKACJI UMOWY W OKRESIE JEJ OBOWIĄZYWANIA (o którym mowa w art. 72 ust. 1)
- Część H: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O ZAMÓWIENIU NA USŁUGI SPOŁECZNE I INNE SZCZEGÓLNE USŁUGI (o którym mowa w art. 75 ust. 1)
- Część I: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ WE WSTĘPNYCH OGŁOSZENIACH INFORMACYJNYCH DOTYCZĄCYCH USŁUG SPOŁECZNYCH I INNYCH SZCZEGÓLNYCH USŁUG (o których mowa w art. 75 ust. 1)
- Część J: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIACH O UDZIELENIU ZAMÓWIENIA DOTYCZĄCYCH ZAMÓWIEŃ NA USŁUGI SPOŁECZNE I INNE SZCZEGÓLNE USŁUGI (o których mowa w art. 75 ust. 2)

ZAŁĄCZNIK VI: INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W DOKUMENTACH ZAMÓWIENIA DOTYCZĄCYCH AUKCJI ELEKTRONICZNYCH (ART. 35 UST. 4)

ZAŁĄCZNIK VII: DEFINICJE NIEKTÓRYCH SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH

ZAŁĄCZNIK VIII: WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI

ZAŁĄCZNIK IX: TREŚĆ ZAPROSZEŃ DO SKŁADANIA OFERT, DO UDZIAŁU W DIALOGU LUB DO POTWIERDZENIA ZAINTERESOWANIA PRZEWIDZIANYCH W ART. 54

ZAŁĄCZNIK X: WYKAZ MIĘDZYNARODOWYCH KONWENCJI W ZAKRESIE PRAWA SOCJALNEGO I PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 18 UST. 2

ZAŁĄCZNIK XI: REJESTRY

ZAŁĄCZNIK XII: ŚRODKI DOWODOWE NA POTRZEBY KRYTERIÓW KWALIFIKACJI

ZAŁĄCZNIK XIII: WYKAZ PRZEPISÓW UNIJNYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 68 UST. 3

ZAŁĄCZNIK XIV: USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74

ZAŁĄCZNIK XV: TABELA KORELACJI

TYTUŁ I

ZAKRES STOSOWANIA, DEFINICJE I ZASADY OGÓLNE

ROZDZIAŁ I

Zakres stosowania i definicje

Sekcja 1

Przedmiot i definicje

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy dotyczące procedur udzielania zamówień przez instytucje zamawiające w odniesieniu do zamówień publicznych oraz konkursów, których wartość szacunkowa jest nie mniejsza niż kwoty progowe określone w art. 4.

2. Zamówienie w rozumieniu niniejszej dyrektywy stanowi nabycie – w drodze zamówienia publicznego – robót budowlanych, dostaw lub usług przez co najmniej jedną instytucję zamawiającą od wykonawców wybranych przez te instytucje zamawiające, niezależnie od tego, czy roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone są do celów publicznych.

3. Niniejszą dyrektywę stosuje się z zastrzeżeniem art. 346 TFUE.

4. Niniejsza dyrektywa nie ogranicza swobody państw członkowskich w zakresie definiowania, zgodnie z prawem unijnym, usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, sposobu ich organizacji i finansowania – zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej – a także określania tego, jakim szczegółowym obowiązkiem usługi te powinny podlegać. Niniejsza dyrektywa nie wpływa również na decyzje organów

publicznych dotyczące tego, czy chcą one – oraz w jaki sposób i w jakim stopniu – samodzielnie realizować funkcje publiczne zgodnie z art. 14 TFUE oraz Protokołem nr 26.

5. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na sposób, w jaki państwa członkowskie organizują swoje systemy zabezpieczenia społecznego.

6. Porozumienia, decyzje lub inne instrumenty prawne regulujące przekazanie uprawnień i obowiązków związanych z wykonywaniem zadań publicznych między instytucjami zamawiającymi lub grupami instytucji zamawiających, które nie przewidują wypłaty wynagrodzenia za wykonanie umowy, uznaje się za kwestie, które podlegają wewnętrznemu uregulowaniu w danym państwie członkowskim i na którą w związku z tym niniejsza dyrektywa nie ma żadnego wpływu.

Artykuł 2

Definicje

1. Na użytek niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:

- 1) „instytucje zamawiające” oznaczają państwo, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub związki złożone z co najmniej jednej takiej instytucji lub z co najmniej jednego takiego podmiotu prawa publicznego;
- 2) „instytucje administracji centralnej” oznaczają instytucje zamawiające wymienione w załączniku I oraz – w przypadku korekt lub zmian dokonanych na poziomie krajowym – podmioty będące ich następcami prawnymi;
- 3) „instytucje zamawiające poniżej szczebla centralnego” oznaczają wszystkie instytucje zamawiające, które nie są instytucjami administracji centralnej;

- 4) „podmiot prawa publicznego” oznacza podmiot, który posiada wszystkie poniższe cechy:
- a) został utworzony w konkretnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego;
 - b) posiada osobowość prawną; oraz
 - c) jest finansowany w przeważającej części przez państwo, władze regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego; bądź jego zarząd podlega nadzorowi ze strony tych władz lub podmiotów; bądź ponad połowa członków jego organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, władze regionalne lub lokalne, lub przez inne podmioty prawa publicznego;
- 5) „zamówienia publiczne” oznaczają umowy o charakterze odpłatnym zawierane na piśmie pomiędzy co najmniej jednym wykonawcą a co najmniej jedną instytucją zamawiającą, których przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, dostawa produktów lub świadczenie usług;
- 6) „zamówienia publiczne na roboty budowlane” oznaczają zamówienia publiczne, których przedmiotem jest jedno z następujących działań:
- a) wykonanie albo zarówno zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych związanych z jednym z rodzajów działalności określonych w załączniku II;
 - b) wykonanie albo zarówno zaprojektowanie, jak i wykonanie obiektu budowlanego;
 - c) realizacja, za pomocą dowolnych środków, obiektu budowlanego odpowiadającego wymogom określonym przez instytucję zamawiającą mającą decydujący wpływ na rodzaj lub projekt obiektu;
- 7) „obiekt budowlany” oznacza wynik całości robót budowlanych w zakresie budownictwa lub inżynierii lądowej i wodnej, który może samodzielnie spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną;
- 8) „zamówienia publiczne na dostawy” oznaczają zamówienia publiczne, których przedmiotem jest zakup, dzierżawa, najem lub leasing, z opcją lub bez opcji zakupu, produktów. Zamówienie publiczne na dostawy może obejmować dodatkowo rozmieszczenie i instalację;
- 9) „zamówienia publiczne na usługi” oznaczają zamówienia publiczne, których przedmiotem jest świadczenie usług innych niż te, o których mowa w pkt 6;
- 10) „wykonawca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, podmiot publiczny lub grupę takich osób lub podmiotów, w tym tymczasowe stowarzyszenie przedsiębiorstw, które oferują na rynku wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług;
- 11) „oferent” oznacza wykonawcę, który złożył ofertę;
- 12) „kandydat” oznacza wykonawcę, który ubiegał się o zaproszenie lub został zaproszony do udziału w procedurze ograniczonej, procedurze konkurencyjnej z negocjacjami, procedurze negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji, dialogu konkurencyjnym lub partnerstwie innowacyjnym;
- 13) „dokumenty zamówienia” oznaczają wszelkie dokumenty, które wytworzyła lub do których odwołuje się instytucja zamawiająca w celu opisania lub określenia elementów zamówienia lub postępowania, w tym ogłoszenie o zamówieniu, wstępne ogłoszenie informacyjne, gdy jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, specyfikacje techniczne, dokument opisowy, proponowane warunki umowy, formaty przedstawiania dokumentów przez kandydatów i oferentów, informacje na temat mających ogólne zastosowanie obowiązków oraz wszelkie dokumenty dodatkowe;
- 14) „scentralizowane działania zakupowe” oznaczają działania prowadzone w trybie ciągłym w jednej z następujących form:
- a) nabywania dostaw lub usług z przeznaczeniem dla instytucji zamawiających;
 - b) udzielania zamówień publicznych lub zawierania umów ramowych na roboty budowlane, dostawy lub usługi z przeznaczeniem dla instytucji zamawiających;
- 15) „pomocnicze działania zakupowe” oznaczają działania polegające na zapewnieniu wsparcia dla działań zakupowych, w szczególności w następujących formach:
- a) infrastruktury technicznej umożliwiającej instytucjom zamawiającym udzielanie zamówień publicznych lub zawieranie umów ramowych na roboty budowlane, dostawy lub usługi;
 - b) doradztwa dotyczącego prowadzenia lub planowania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
 - c) przygotowania postępowań o udzielenie zamówienia i zarządzania nimi w imieniu i na rzecz danej instytucji zamawiającej;
- 16) „centralna jednostka zakupująca” oznacza instytucję zamawiającą, która realizuje scentralizowane działania zakupowe oraz, ewentualnie, pomocnicze działania zakupowe;
- 17) „dostawca usług w zakresie obsługi zamówień” oznacza podmiot publiczny lub prywatny, który oferuje pomocnicze działania zakupowe na rynku;

- 18) „pisemne” lub „na piśmie” oznacza każde wyrażenie złożone ze słów lub cyfr, które można odczytać, powielić, a następnie przekazać, w tym informacje przesyłane i przechowywane za pomocą środków elektronicznych;
- 19) „środki elektroniczne” oznaczają sprzęt elektroniczny do przetwarzania (w tym także kompresji cyfrowej) i przechowywania danych, które są przesyłane, przekazywane i odbierane za pomocą przewodów, fal radiowych, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych;
- 20) „cykl życia” oznacza wszystkie kolejne lub powiązane ze sobą etapy, w tym działania badawczo-rozwojowe, które należy wykonać, produkcję, obrót i jego warunki, transport, użytkowanie i utrzymanie, w całym okresie istnienia produktu lub obiektu budowlanego lub świadczenia usługi, od nabycia surowca lub wytworzenia zasobów po wywóz, usunięcie i zakończenie obsługi lub użytkowania;
- 21) „konkursy” oznaczają procedury, które umożliwiają instytucji zamawiającej nabycie planu lub projektu wybranego przez sąd konkursowy po przeprowadzeniu postępowania konkursowego z przyznaniem lub bez przyznania nagród, przede wszystkim w dziedzinie urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii lub przetwarzania danych;
- 22) „innowacje” oznaczają wdrażanie nowego lub znacznie udoskonalonego produktu, usługi lub procesu, w tym między innymi procesów produkcji, budowy lub konstrukcji, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacyjnej w działalności przedsiębiorczej, organizowaniu pracy, lub relacjach zewnętrznych m.in. po to, by pomóc rozwiązać wyzwania społeczne lub wspierać strategię „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;
- 23) „etykieta” oznacza dowolny dokument, zaświadczenie lub poświadczenie potwierdzające, że dany obiekt budowlany, produkt, usługa, proces lub procedura spełniają określone wymogi;
- 24) „wymóg lub wymogi dotyczące etykiet” oznaczają wymogi, które dany obiekt budowlany, produkt, usługa, proces lub procedura muszą spełniać, by uzyskać odnośną etykietę.

2. Na użytek niniejszego artykułu „władze regionalne” obejmują władze wymienione w niewyczerpującym wykazie NUTS 1 i 2, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1059/2003⁽¹⁾, natomiast „władze lokalne” obejmują wszystkie organy jednostek administracyjnych wchodzących w zakres NUTS 3 oraz mniejsze jednostki administracyjne, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

Artykuł 3

Zamówienia mieszane

1. Ust. 2 ma zastosowanie do zamówień mieszanych, których przedmiotem są różne rodzaje zamówień, z których wszystkie są objęte zakresem niniejszej dyrektywy.

Ust. 3–5 mają zastosowanie do zamówień mieszanych, których przedmiotem jest zamówienie objęte zakresem niniejszej dyrektywy i zamówienie objęte innymi reżimami prawnymi.

2. Zamówień, których przedmiotem są co najmniej dwa rodzaje zamówień (roboty budowlane, usługi lub dostawy), udziela się zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do rodzaju zamówień, który odpowiada głównemu przedmiotowi danego zamówienia.

W przypadku zamówień mieszanych składających się częściowo z usług w rozumieniu tytułu III rozdział I, a częściowo z innych usług lub w przypadku zamówień mieszanych składających się częściowo z usług, a częściowo z dostaw, główny przedmiot zamówienia określa się przez ustalenie, która z szacowanych wartości odnośnych usług lub dostaw jest najwyższa.

3. W przypadku gdy poszczególne części danego zamówienia można obiektywnie rozdzielić, zastosowanie ma ust. 4. W przypadku gdy poszczególnych części danego zamówienia nie można obiektywnie rozdzielić, zastosowanie ma ust. 6.

W przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta art. 346 TFUE lub dyrektywą 2009/81/WE, zastosowanie ma art. 16 niniejszej dyrektywy.

4. W przypadku zamówień, których przedmiotem jest zamówienie objęte niniejszą dyrektywą oraz zamówienie nieobjęte niniejszą dyrektywą, instytucje zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części lub udzielić jednego zamówienia. W przypadku gdy instytucje zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych odnośnej odrębnej części.

W przypadku gdy instytucje zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednego zamówienia, niniejsza dyrektywa – o ile art. 16 nie stanowi inaczej – ma zastosowanie do udzielonego w ten sposób zamówienia mieszanego, bez względu na wartość części, które w przeciwnym razie podlegałyby innemu reżimowi prawnemu, i bez względu na to, jakiemu reżimowi prawnemu podlegałyby te części w przeciwnym razie.

W przypadku zamówień mieszanych zawierających elementy zamówień na dostawy, roboty budowlane i usługi oraz elementy koncesji, zamówienie mieszane udzielane jest zgodnie z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że szacunkowa wartość części zamówienia, która stanowi zamówienie objęte niniejszą dyrektywą, obliczona zgodnie z art. 5, jest równa lub wyższa od stosownego progu określonego w art. 4.

5. W przypadku zamówień, których przedmiotem jest zarówno zamówienie objęte niniejszą dyrektywą, jak i zamówienie na wykonywanie rodzaju działalności, która podlega dyrektywie 2014/25/UE, mające zastosowanie przepisy, niezależnie od ust. 4 niniejszego artykułu, ustala się na podstawie art. 5 i 6 dyrektywy 2014/25/UE.

6. Jeżeli poszczególnych części danego zamówienia nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, mający zastosowanie reżim prawny ustala się w oparciu o główny przedmiot tego zamówienia.

Sekcja 2

Progi

Artykuł 4

Kwoty progowe

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień, których wartość, bez podatku od wartości dodanej (VAT), oszacowano na poziomie lub powyżej następujących progów:

- a) 5 186 000 EUR w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane;
- b) 134 000 EUR w przypadku zamówień publicznych na dostawy i usługi udzielanych przez instytucje administracji centralnej i konkursów organizowanych przez te instytucje; w odniesieniu do zamówień publicznych na dostawy udzielanych przez instytucje zamawiające działające w dziedzinie obronności, próg ten dotyczy wyłącznie zamówień na produkty objęte załącznikiem III;
- c) 207 000 EUR w przypadku zamówień publicznych na dostawy i usługi udzielanych przez instytucje zamawiające poniżej szczebla centralnego i konkursów organizowanych przez te instytucje; próg ten stosuje się także do zamówień publicznych na dostawy udzielanych przez instytucje administracji centralnej działające w dziedzinie obronności, gdy zamówienia te dotyczą produktów nieobjętych załącznikiem III;
- d) 750 000 EUR w przypadku zamówień publicznych na usługi społeczne i inne szczególne usługi wymienione w załączniku XIV.

Artykuł 5

Metody obliczania szacunkowej wartości zamówienia

1. Podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia jest całkowita kwota należna, bez VAT, oszacowana przez instytucję zamawiającą, z uwzględnieniem wszelkich opcji oraz wznowień zamówienia wyraźnie określonych w dokumentach zamówienia.

W przypadku gdy instytucja zamawiająca przewiduje nagrody lub wynagrodzenia dla kandydatów lub oferentów, uwzględnia je ona przy obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia.

2. W przypadku gdy instytucja zamawiająca składa się z kilku odrębnych jednostek operacyjnych, uwzględnia się

całkowitą szacunkową wartość dla wszystkich poszczególnych jednostek operacyjnych.

Niezależnie od akapitu pierwszego, w przypadku gdy odrębna jednostka operacyjna jest samodzielnie odpowiedzialna za zamówienie lub niektóre jego kategorie, wartości mogą być szacowane na poziomie przedmiotowej jednostki.

3. Wyboru metody wykorzystywanej do obliczania szacunkowej wartości zamówienia nie można dokonywać z zamiarem wyłączenia go z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. Zamówienie nie może być dzielone w przypadku gdy skutkowałoby to nieobjęciem go zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, chyba że jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami.

4. Ta szacunkowa wartość obowiązuje w chwili wysłania zaproszenia do ubiegania się o zamówienie lub, w przypadku gdy nie przewiduje się takiego zaproszenia, w chwili rozpoczęcia przez instytucję zamawiającą postępowania o udzielenie zamówienia, na przykład, w stosownych przypadkach przez nawiązanie kontaktu z wykonawcami w związku z zamówieniem.

5. W odniesieniu do umów ramowych i dynamicznych systemów zakupów uwzględnia się maksymalną szacunkową wartość bez VAT wszystkich zamówień przewidywanych przez cały okres obowiązywania umowy ramowej lub okres ważności dynamicznego systemu zakupów.

6. W przypadku partnerstw innowacyjnych uwzględnia się maksymalną szacunkową wartość bez VAT wszystkich działań badawczych i rozwojowych, które mają zostać przeprowadzone na wszystkich etapach planowanego partnerstwa, a także wszystkich dostaw, usług lub robót budowlanych, które mają być opracowane i zamówione na koniec planowanego partnerstwa.

7. W odniesieniu do zamówień publicznych na roboty budowlane, przy obliczaniu ich szacunkowej wartości uwzględnia się zarówno koszt robót budowlanych, jak i całkowitą szacunkową wartość dostaw i usług oddawanych do dyspozycji wykonawcy przez instytucję zamawiającą, o ile są one niezbędne do wykonania tych robót budowlanych.

8. W przypadku gdy proponowana realizacja obiektu budowlanego lub proponowane świadczenie usług mogą prowadzić do udzielenia zamówień w formie odrębnych części, uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich takich części.

W przypadku gdy łączna wartość części jest na poziomie lub powyżej progu określonego w art. 4, przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do udzielenia każdej części zamówienia.

9. W przypadku gdy proponowane nabycie podobnych dostaw może prowadzić do udzielenia zamówień w formie odrębnych części, przy stosowaniu art. 4 lit. b) i c) uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich tych części.

W przypadku gdy łączna wartość części jest na poziomie lub powyżej progu określonego w art. 4, przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do udzielenia każdej z części zamówienia.

10. Niezależnie od ust. 8 i 9 instytucje zamawiające mogą udzielić zamówień na poszczególne części bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że szacunkowa wartość bez VAT danej części wynosi w przypadku dostaw lub usług mniej niż 80 000 EUR, a w przypadku robót budowlanych mniej niż 1 mln EUR. Łączna wartość części zamówienia udzielonych w ten sposób bez stosowania niniejszej dyrektywy nie może jednak przekroczyć 20 % łącznej wartości wszystkich części, na które zostały podzielone proponowane roboty budowlane, proponowane nabycie podobnych dostaw lub proponowane świadczenie usług.

11. W przypadku zamówień publicznych na dostawy lub usługi powtarzających się lub podlegających wznowieniu w oznaczonym czasie, podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia jest:

- a) rzeczywista łączna wartość kolejnych zamówień tego samego typu, udzielonych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, skorygowana, w miarę możliwości, tak by uwzględnić zmiany w ilości lub w wartości, które mogły wystąpić w ciągu 12 miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia;
- b) lub całkowita szacunkowa wartość kolejnych zamówień udzielonych w ciągu 12 miesięcy następujących po realizacji pierwszej dostawy lub w trakcie roku budżetowego, jeżeli jest on dłuższy niż 12 miesięcy.

12. W odniesieniu do zamówień publicznych na dostawy dotyczących dzierżawy, wypożyczenia, najmu lub leasingu produktów podstawą obliczania szacunkowej wartości zamówienia jest:

- a) w przypadku umów w sprawie zamówień publicznych na czas określony, jeżeli okres obowiązywania wynosi 12 miesięcy lub mniej – całkowita szacunkowa wartość zamówienia w okresie obowiązywania umowy, a jeżeli okres obowiązywania przekracza 12 miesięcy – całkowita wartość zamówienia łącznie z szacunkową wartością końcową;
- b) w przypadku umów w sprawie zamówień publicznych na czas nieokreślony lub umów, których okres obowiązywania nie może zostać określony – wartość miesięczna pomnożona przez 48.

13. W odniesieniu do zamówień publicznych na usługi podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia stanowią odpowiednio:

- a) usługi ubezpieczeniowe: należna składka oraz inne rodzaje wynagrodzenia;
- b) usługi bankowe i inne usługi finansowe: opłaty, należne prowizje, odsetki oraz inne rodzaje wynagrodzenia;

- c) zamówienia na wykonanie projektu: opłaty, należne prowizje oraz inne rodzaje wynagrodzenia.

14. W odniesieniu do zamówień publicznych na usługi, w przypadku których nie określono łącznej ceny, podstawę obliczenia szacunkowej wartości zamówienia stanowią:

- a) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas określony, jeżeli okres obowiązywania wynosi 48 miesięcy lub mniej – całkowita wartość zamówienia przez cały okres obowiązywania umowy;
- b) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas nieokreślony lub o okresie obowiązywania dłuższym niż 48 miesięcy – wartość miesięczna pomnożona przez 48.

Artykuł 6

Korekta progów i wykazu instytucji administracji centralnej

1. Co dwa lata, począwszy od dnia 30 czerwca 2013 r., Komisja weryfikuje progi określone w art. 4 lit. a), b) i c) pod kątem ich zgodności z progami ustanowionymi w Porozumieniu Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych (zwanym dalej „Porozumieniem GPA”) oraz, w razie potrzeby, dokonuje ich korekty zgodnie z niniejszym artykułem.

Zgodnie z metodą obliczania określoną w Porozumieniu GPA, Komisja oblicza wartość tych progów na podstawie średnich dziennych wartości euro w odniesieniu do specjalnych praw ciągnięcia (SDR) z okresu 24 miesięcy, którego koniec przypada na dzień 31 sierpnia poprzedzającego korektę ze skutkiem od 1 stycznia. Wartość progów poddanych takiej korekcie zaokrąglą się, w razie potrzeby, w dół do pełnego tysiąca euro, aby zagwarantować przestrzeganie obowiązujących progów przewidzianych w Porozumieniu GPA i wyrażonych w SDR.

2. Dokonując korekty zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja koryguje ponadto:

- a) próg ustanowiony w art. 13 akapit pierwszy lit. a), dostosowując go do skorygowanego progu mającego zastosowanie do zamówień publicznych na roboty budowlane;
- b) próg ustanowiony w art. 13 akapit pierwszy lit. b), dostosowując go do skorygowanego progu mającego zastosowanie do zamówień publicznych na usługi udzielanych przez instytucje zamawiające administracji poniżej szczebla centralnego.

3. Co dwa lata, począwszy od dnia 1 stycznia 2014 r., Komisja ustala, w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, wartości progów, o których mowa w art. 4 lit. a), b) i c), skorygowane zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

Jednocześnie Komisja ustala wartość progu, o którym mowa w art. 4 lit. d), w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro.

Zgodnie z metodą obliczania określoną w Porozumieniu GPA, podstawą ustalenia tych wartości są średnie dzienne wartości tych walut, odpowiadające mającemu zastosowanie progowi wyrażonemu w euro, z okresu 24 miesięcy, którego koniec przypada na dzień 31 sierpnia poprzedzającego korektę ze skutkiem od 1 stycznia.

4. Komisja publikuje skorygowane progi, o których mowa w ust. 1, odpowiadające im wartości w walucie krajowej, o których mowa w ust. 3 akapit pierwszy, oraz wartość ustalona zgodnie z ust. 3 akapit drugi, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* na początku listopada następującego po ich korekcie.

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu dostosowania metody określonej w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu do wszelkich zmian metody przewidzianej w Porozumieniu GPA odnośnie do korekty progów, o których mowa w art. 4 lit. a), b) i c), oraz dla ustalenia odpowiadających im wartości w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, jak określono w ust. 3 niniejszego artykułu.

Komisja jest również uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu skorygowania progów, o których mowa w art. 4 lit. a), b) i c), zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, oraz w celu skorygowania progów, o których mowa w art. 13 akapit pierwszy lit. a) i b), zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.

6. W przypadku gdy zachodzi konieczność skorygowania progów, o których mowa w art. 4 lit. a), b) i c), oraz progów, o których mowa w art. 13 akapit pierwszy lit. a) i b), a ograniczenia czasowe nie pozwalają na zastosowanie procedury określonej w art. 87, a zatem wymaga tego szczególnie pilna potrzeba, do aktów delegowanych przyjmowanych zgodnie z ust. 5 akapit drugi niniejszego artykułu ma zastosowanie procedura określona w art. 88.

7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu zmiany załącznika I na potrzeby aktualizacji wykazu instytucji zamawiających po otrzymaniu powiadomień od państw członkowskich, jeżeli takie zmiany są konieczne dla poprawnej identyfikacji instytucji zamawiających.

Sekcja 3

Wyłączenia

Artykuł 7

Zamówienia w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów, które zgodnie z dyrektywą 2014/25/UE są udzielane lub organizowane przez instytucje zamawiające prowadzące co najmniej jeden z rodzajów działalności określonych w art. 8–14 tej dyrektywy i które są udzielane w celu wykonywania tych działalności, do zamówień

publicznych wyłączonych z zakresu wspomnianej dyrektywy na mocy jej art. 18, 23 i 34, ani – w przypadku udzielania ich przez instytucję zamawiającą, która świadczy usługi pocztowe w rozumieniu art. 13 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy – do zamówień udzielanych w celu prowadzenia następujących rodzajów działalności:

- a) usługi o wartości dodanej związane ze środkami elektronicznymi i świadczone wyłącznie za pomocą takich środków (w tym bezpieczne przesyłanie kodowanych dokumentów za pomocą środków elektronicznych, usługi zarządzania adresami i przesyłanie poleconej poczty elektronicznej);
- b) usługi finansowe, objęte kodami CPV od 66100000-1 do 66720000-3 oraz w art. 21 lit. d) dyrektywy 2014/25/UE, i obejmujące w szczególności przekazy pocztowe i pocztowe przelewy na konto;
- c) usługi filatelistyczne; lub
- d) usługi logistyczne (usługi stanowiące połączenie fizycznego doręczenia lub magazynowania z innymi nie pocztowymi funkcjami).

Artykuł 8

Szczególne wyłączenia w dziedzinie łączności elektronicznej

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów, których głównym celem jest umożliwienie instytucjom zamawiającym udostępnienia lub eksploatacji publicznych sieci łączności lub świadczenia ogółowi społeczeństwa usługi lub usług łączności elektronicznej.

Na użytek niniejszego artykułu „publiczna sieć łączności” oraz „usługa łączności elektronicznej” mają takie same znaczenie jak w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/12/WE ⁽¹⁾.

Artykuł 9

Zamówienia publiczne udzielane i konkursy organizowane zgodnie z przepisami międzynarodowymi

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych, których instytucja zamawiająca ma obowiązek udzielić, ani do konkursów, które ma obowiązek zorganizować, zgodnie z procedurami udzielania zamówień innymi niż określone w niniejszej dyrektywie, określonymi:

- a) instrumentem prawnym tworzącym zobowiązania prawnomiędzynarodowe, takim jak umowa międzynarodowa zawarta zgodnie z Traktatami między państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim lub jego jednostkami terytorialnymi i obejmująca roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone na potrzeby wspólnej realizacji lub eksploatacji projektu przez sygnatariuszy;
- b) przez organizację międzynarodową.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 33).

Państwa członkowskie informują o wszelkich instrumentach prawnych, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), Komisję, która może skonsultować się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 89.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów udzielanych lub organizowanych przez instytucję zamawiającą zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień określonymi przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, gdy przedmiotowe zamówienia publiczne i konkursy są w całości finansowane przez tę organizację lub instytucję; w przypadku zamówień publicznych i konkursów współfinansowanych w przeważającej części przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą strony uzgadniają mające zastosowanie procedury udzielania zamówień.

3. Art. 17 ma zastosowanie do zamówień i konkursów obejmujących aspekty obronności i bezpieczeństwa, udzielanych lub organizowanych na mocy przepisów międzynarodowych. ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do takich zamówień i konkursów.

Artykuł 10

Wyłączenia szczególne dotyczące zamówień na usługi

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych na usługi w zakresie:

- a) nabycia lub najmu, bez względu na sposób finansowania, gruntu, istniejących budynków lub innych nieruchomości lub praw do nich;
- b) nabycia, opracowania, produkcji lub koprodukcji materiałów do audycji przeznaczonych na potrzeby audiowizualnych usług medialnych lub radiowych usług medialnych, udzielanych przez dostawców audiowizualnych lub radiowych usług medialnych, lub zamówień na czas antenowy lub dostarczanie audycji, udzielanych dostawcom audiowizualnych lub radiowych usług medialnych. Do celów niniejszej litery, terminy „audiowizualne usługi medialne” i „dostawca usług medialnych” mają to samo znaczenie co w art. 1 ust. 1 lit. a) i d) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE⁽¹⁾. Termin „audycja” ma to samo znaczenie co w art. 1 ust. 1 lit. b) tej dyrektywy, ale obejmuje także audycje radiowe i materiały do audycji radiowych. Ponadto, do celów niniejszego przepisu, termin „materiały do audycji” ma to samo znaczenie co termin „audycja”;
- c) usług arbitrażowych i pojednawczych;

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1).

d) dowolnej z następujących usług prawnych:

- (i) zastępstwa prawnego klienta, wykonywanego przez prawnika w rozumieniu art. 1 dyrektywy Rady 77/249/EWG⁽²⁾ w:
 - postępowaniu arbitrażowym lub pojednawczym toczącym się w państwie członkowskim, państwie trzecim lub przed międzynarodową instancją arbitrażową lub pojednawczą, lub
 - postępowaniu sądowym toczącym się przed sądami, trybunałami lub przed organami publicznymi państwa członkowskiego lub państwa trzeciego lub przed międzynarodowymi sądami, trybunałami lub instytucjami;
- (ii) porad prawnych udzielanych w ramach przygotowywania dowolnego z postępowań, o których mowa w ppkt (i) niniejszej litery, lub w przypadku gdy istnieją konkretne przesłanki i duże prawdopodobieństwo, że sprawa, której dotyczą porady, stanie się przedmiotem takich postępowań, pod warunkiem że porad tych udziela prawnik w rozumieniu art. 1 dyrektywy 77/249/EWG;
- (iii) usług poświadczania i uwierzytelniania dokumentów, które to usługi muszą świadczyć notariusze;
- (iv) usług prawnych świadczonych przez powierników lub wyznaczonych opiekunów lub innych usług prawnych, których wykonawcy są wyznaczani przez sąd lub trybunał danego państwa członkowskiego lub wyznaczani z mocy prawa w celu wykonania konkretnych zadań pod nadzorem takich trybunałów lub sądów;
- (v) pozostałych usług prawnych, które w danym państwie członkowskim są powiązane, nawet sporadycznie, ze sprawowaniem władzy publicznej;
- e) usług finansowych związanych z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE⁽³⁾, usług banku centralnego oraz operacji przeprowadzanych z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej i Europejskim Mechanizmem Stabilności;
- f) pożyczek, bez względu na to, czy wiążą się one z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych;
- g) umów o pracę;

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 77/249/EWG z dnia 22 marca 1977 r. mająca na celu ułatwienie skutecznego korzystania przez prawników ze swobody świadczenia usług (Dz.U. L 78 z 26.3.1977, s. 17).

⁽³⁾ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1).

- h) usług w dziedzinie obrony cywilnej, ochrony ludności i zapobiegania niebezpieczeństwom, świadczonych przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym i objętych następującymi kodami CPV: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8; 98113100-9; 85143000-3, z wyjątkiem usług transportu sanitarnego pacjentów;
- i) usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego koleją lub metrem;
- j) usług dotyczących kampanii politycznych, objętych kodami CPV 79341400-0, 92111230-3 i 92111240-6, o ile udzielane są przez partię polityczną w kontekście kampanii wyborczej.

Artykuł 11

Zamówienia na usługi udzielane na podstawie prawa wyłącznego

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych na usługi udzielanych przez instytucję zamawiającą innej instytucji zamawiającej lub związkowi instytucji zamawiających na podstawie prawa wyłącznego przyznanego im zgodnie z przepisem ustawowym, wykonawczym lub opublikowanym przepisem administracyjnym, zgodnie z TFUE.

Artykuł 12

Zamówienia publiczne między podmiotami sektora publicznego

1. Zamówienie publiczne udzielone przez instytucję zamawiającą osobie prawa prywatnego lub publicznego nie jest objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami;
- b) ponad 80 % działalności kontrolowanej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucję zamawiającą sprawującą kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez tę instytucję zamawiającą; oraz
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy krajowych przepisów ustawowych, zgodnie z Traktatami, oraz nie wywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

Uznaje się, że instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami w rozumieniu akapitu pierwszego lit. a), jeżeli wywiera decydujący wpływ zarówno na cele strategiczne,

jak i na istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej. Kontrolę tę może sprawować także inna osoba prawna, która sama jest kontrolowana w ten sam sposób przez instytucję zamawiającą.

2. Ust. 1 ma także zastosowanie w przypadku, gdy kontrolowana osoba prawna będąca instytucją zamawiającą udziela zamówienia instytucji zamawiającej sprawującej nad nią kontrolę lub innej osobie prawnej kontrolowanej przez tę samą instytucję zamawiającą, pod warunkiem że w osobie prawnej, której udziela się zamówienia publicznego, nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy krajowych przepisów ustawowych, zgodnie z Traktatami, oraz niewywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

3. Niemniej jednak instytucja zamawiająca, która nie sprawuje nad osobą prawa prywatnego lub publicznego kontroli w rozumieniu ust. 1, może udzielić zamówienia publicznego tej osobie prawnej bez zastosowania przepisów niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) instytucja zamawiająca, wspólnie z innymi instytucjami zamawiającymi, sprawuje kontrolę nad daną osobą prawną podobną do kontroli, jaką sprawują one nad własnymi jednostkami;
- b) ponad 80 % działalności tej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucję zamawiającą sprawującą kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez te same instytucje zamawiające; oraz
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy krajowych przepisów ustawowych, zgodnie z Traktatami, oraz nie wywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) instytucje zamawiające sprawują wspólnie kontrolę nad daną osobą prawną, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- (i) w skład organów decyzyjnych kontrolowanej osoby prawnej wchodzi przedstawiciele wszystkich uczestniczących instytucji zamawiających. Poszczególni przedstawiciele mogą reprezentować niektóre lub wszystkie uczestniczące instytucje zamawiające;
- (ii) wspomniane instytucje zamawiające są w stanie wspólnie wywierać decydujący wpływ na cele strategiczne oraz istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej; oraz
- (iii) kontrolowana osoba prawna nie działa w interesie sprzecznym z interesami instytucji zamawiających sprawujących nad nią kontrolę.

4. Umowa zawarta wyłącznie pomiędzy dwiema lub więcej instytucjami zamawiającymi wykracza poza zakres stosowania niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) umowa ustanawia lub wdraża współpracę między uczestniczącymi instytucjami zamawiającymi w celu zapewnienia wykonania usług publicznych, które muszą one wykonać, z myślą o realizacji celów, które im wspólnie przyświecają;
- b) wdrożeniem tej współpracy kierują jedynie względy związane z interesem publicznym; oraz
- c) uczestniczące instytucje zamawiające wykonują na otwartym rynku mniej niż 20 % działalności będących przedmiotem współpracy.

5. Do celów ustalenia odsetka działalności, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b), ust. 3 akapit pierwszy lit. b) i ust. 4 lit. c) uwzględnia się średni całkowity obrót – lub odpowiednią alternatywną miarę opartą na działalności, taką jak koszty poniesione przez odnośną osobę prawną lub instytucję zamawiającą – w odniesieniu do usług, dostaw i robót budowlanych za trzy lata poprzedzające udzielenie zamówienia.

Jeżeli, ze względu na datę utworzenia odnośnej osoby prawnej lub instytucji zamawiającej, lub rozpoczęcia przez nie działalności lub ze względu na reorganizację ich działalności, dane dotyczące obrotu – lub alternatywna miara oparta na działalności, taka jak koszty – za poprzednie trzy lata są niedostępne lub nieprzydatne, wystarczające jest wykazanie, że miara działalności jest wiarygodna, szczególnie za pomocą prognoz handlowych.

Sekcja 4

Sytuacje szczególne

Podsekcja 1

Zamówienia subsydiowane oraz usługi badawcze i rozwojowe

Artykuł 13

Zamówienia subsydiowane przez instytucje zamawiające

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do udzielania następujących zamówień:

- a) zamówień na roboty budowlane, które subsydiowane są w sposób bezpośredni w ponad 50 % przez instytucje zamawiające i których szacunkowa wartość bez VAT jest równa lub wyższa niż 5 186 000 EUR, jeżeli zamówienia te obejmują jeden z poniższych rodzajów działalności:
 - (i) działalność z zakresu inżynierii lądowej i wodnej wymienioną w załączniku II;
 - (ii) prace budowlane dotyczące budowy szpitali, obiektów sportowych, rekreacyjnych i wypoczynkowych,

budynków szkolnych i uniwersyteckich oraz budynków wykorzystywanych do celów administracyjnych;

- b) zamówień na usługi, które subsydiowane są w sposób bezpośredni w ponad 50 % przez instytucje zamawiające i których szacunkowa wartość bez VAT jest równa lub wyższa niż 207 000 EUR oraz które związane są z zamówieniem na roboty budowlane, o którym mowa w lit. a).

Instytucje zamawiające przekazujące subsydia, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) i b), zapewniają przestrzeganie przepisów niniejszej dyrektywy w przypadku, gdy subsydiowanego zamówienia nie udzielają one same lub w przypadku, gdy udzielają takiego zamówienia w imieniu i na rzecz innych podmiotów.

Artykuł 14

Usługi badawcze i rozwojowe

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie jedynie do zamówień publicznych na usługi badawcze i rozwojowe objęte kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5, pod warunkiem że spełnione są oba poniższe warunki:

- a) korzyści z tych usług przypadają wyłącznie instytucji zamawiającej na potrzeby jej własnej działalności; oraz
- b) całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca instytucja zamawiająca.

Podsekcja 2

Zamówienia obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa

Artykuł 15

Obronność i bezpieczeństwo

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień publicznych udzielanych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa oraz konkursów organizowanych w tych dziedzinach, z wyjątkiem następujących zamówień:

- a) zamówień objętych zakresem zastosowania dyrektywy 2009/81/WE;
- b) zamówień, do których dyrektywa 2009/81/WE nie ma zastosowania zgodnie z jej art. 8, 12 i 13.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów, które nie są w inny sposób wyłączone na mocy ust. 1, w stopniu, w jakim ochrona podstawowych interesów danego państwa członkowskiego w zakresie bezpieczeństwa nie może zostać zagwarantowana przez mniej inwazyjne środki, na przykład przez nałożenie wymogów mających na celu ochronę poufnej charakteru informacji udostępnianych przez instytucję zamawiającą w trakcie trwania postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Ponadto, zgodnie z art. 346 ust. 1 lit. a) TFUE, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów, które nie są w inny sposób wyłączone na mocy ust. 1 niniejszego artykułu, w stopniu, w jakim stosowanie niniejszej dyrektywy zobowiązywałoby państwo członkowskie do dostarczania informacji, których ujawnienie państwo to uważa za sprzeczne z jego podstawowymi interesami w zakresie bezpieczeństwa.

3. W przypadku gdy zamówienie i realizacja umowy w sprawie zamówienia publicznego lub konkurs zostały określone jako tajne lub muszą im towarzyszyć szczególne środki bezpieczeństwa zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi obowiązującymi w danym państwie członkowskim, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania, pod warunkiem że dane państwo członkowskie stwierdziło, że nie można zagwarantować odnośnych podstawowych interesów za pomocą mniej inwazyjnych środków, takich jak środki, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy.

Artykuł 16

Zamówienia mieszane obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa

1. W przypadku zamówień mieszanych, których przedmiotem jest zamówienie objęte przepisami niniejszej dyrektywy i zamówienie objęte art. 346 TFUE lub przepisami dyrektywy 2009/81/WE, zastosowanie ma niniejszy artykuł.

2. W przypadku gdy poszczególne części danego zamówienia publicznego można obiektywnie rozdzielić, instytucje zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części lub udzielić jednego zamówienia.

W przypadku gdy instytucje zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych odnośnej odrębnej części.

W przypadku gdy instytucje zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednego zamówienia, mający zastosowanie reżim prawny określa się na podstawie następujących kryteriów:

- a) w przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta art. 346 TFUE, zamówienia można udzielić bez stosowania niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych;
- b) w przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta dyrektywą 2009/81/WE, zamówienia można udzielić zgodnie z tą dyrektywą, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych. Niniejsza litera pozostaje bez uszczerbku dla progów i wyłączeń przewidzianych w tej dyrektywie.

Decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie może być jednak podjęta w celu wyłączenia zamówień ze stosowania niniejszej dyrektywy lub dyrektywy 2009/81/WE.

3. Ust. 2 akapit trzeci lit. a) ma zastosowanie do zamówień mieszanych, do których w innym razie zastosowanie mogłyby mieć zarówno lit. a), jak i lit. b) tego akapitu.

4. Jeżeli poszczególnych części danego zamówienia nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, zamówienia można udzielić bez stosowania niniejszej dyrektywy, gdy obejmuje ono elementy, do których ma zastosowanie art. 346 TFUE; w innym razie można go udzielić zgodnie z dyrektywą 2009/81/WE.

Artykuł 17

Zamówienia publiczne i konkursy obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielane lub organizowane na mocy przepisów międzynarodowych

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa, których instytucja zamawiająca ma obowiązek udzielić, ani do konkursów w tych dziedzinach, które instytucja ta ma obowiązek zorganizować, zgodnie z procedurami udzielania zamówień innymi niż przewidziane w niniejszej dyrektywie, określonymi:

- a) umową międzynarodową lub porozumieniem międzynarodowym zawartymi zgodnie z Traktatami między państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim lub jego jednostkami terytorialnymi i obejmującymi roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone na potrzeby wspólnej realizacji lub eksploatacji projektu przez sygnatariuszy;
- b) umową międzynarodową lub porozumieniem międzynarodowym związanymi ze stacjonowaniem wojsk i dotyczącymi przedsięwzięć państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
- c) przez organizację międzynarodową.

O wszelkich umowach lub porozumieniach określonych w akapicie pierwszym lit. a) niniejszego ustępu informuje się Komisję, która może skonsultować się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 89.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych i konkursów obejmujących aspekty obronności i bezpieczeństwa, udzielanych i organizowanych przez instytucję zamawiającą zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień określonymi przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, gdy przedmiotowe zamówienia publiczne i konkursy są w całości finansowane przez tę organizację lub instytucję. W przypadku zamówień publicznych i konkursów współfinansowanych w przeważającej części przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą strony uzgadniają mające zastosowanie procedury udzielania zamówień.

ROZDZIAŁ II

Przepisy ogólne

Artykuł 18

Zasady udzielania zamówień

1. Instytucje zamawiające zapewniają równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty i proporcjonalny.

Zamówień nie organizuje się w sposób mający na celu wyłączenie zamówienia z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy lub sztuczne zawężanie konkurencji. Uznaje się, że konkurencja została sztucznie zawężona, gdy zamówienie zostaje zorganizowane z zamiarem nieuzasadnionego działania na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców.

2. Państwa członkowskie podejmują stosowne środki służące zapewnieniu, by przy realizacji zamówień publicznych wykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w załączniku X.

Artykuł 19

Wykonawcy

1. Wykonawcy, którzy zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, są uprawnieni do świadczenia danych usług, nie mogą zostać odrzuceni jedynie z tego powodu, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym zamówienie jest udzielane, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

Niemniej w przypadku zamówień publicznych na usługi i zamówień publicznych na roboty budowlane, jak również zamówień publicznych na dostawy obejmujących dodatkowo usługi lub prace dotyczące rozmieszczenia i instalacji, od osób prawnych można wymagać wskazania w ofercie lub wniosku o dopuszczenie do udziału nazwisk oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych personelu, który będzie odpowiedzialny za wykonanie danego zamówienia.

2. Grupy wykonawców, w tym tymczasowe stowarzyszenia, mogą brać udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia. Instytucje zamawiające nie mogą wymagać od nich posiadania określonej formy prawnej, by grupy te mogły przedłożyć ofertę lub wnioski o dopuszczenie do udziału.

W razie potrzeby instytucje zamawiające mogą w dokumentach zamówienia sprecyzować sposób, w jaki grupy wykonawców mają spełnić wymogi dotyczące sytuacji ekonomicznej i finansowej lub zdolności technicznej i zawodowej, o których mowa w art. 58, pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione i proporcjonalne. Państwa członkowskie mogą określić standardowe warunki określające, w jaki sposób grupy wykonawców mają spełniać te wymogi.

Warunki realizacji zamówienia przez takie grupy wykonawców odmienne od warunków nakładanych na pojedynczych uczestników muszą również być obiektywnie uzasadnione i proporcjonalne.

3. Niezależnie od ust. 2, instytucje zamawiające mogą wymagać, by grupy wykonawców przyjęły określoną formę prawną w przypadku udzielenia im zamówienia, w zakresie, w jakim taka zmiana niezbędna jest do zadowalającej realizacji zamówienia.

Artykuł 20

Zamówienia zastrzeżone

1. Państwa członkowskie mogą zastrzec prawo udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego dla

zakładów pracy chronionej oraz wykonawców, których głównym celem jest społeczna i zawodowa integracja osób niepełnosprawnych lub osób defaworyzowanych, lub mogą przewidzieć możliwość realizacji takich zamówień w ramach programów zatrudnienia chronionego, pod warunkiem że co najmniej 30 % osób zatrudnionych przez te zakłady, przez tych wykonawców lub w ramach tych programów stanowią pracownicy niepełnosprawni lub pracownicy defaworyzowani.

2. Zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawiera odniesienie do niniejszego artykułu.

Artykuł 21

Poufność

1. O ile nie przewidziano inaczej w niniejszej dyrektywie lub w przepisach krajowych, którym podlega dana instytucja zamawiająca, w szczególności w przepisach dotyczących dostępu do informacji, a także bez uszczerbku dla obowiązków związanych z podawaniem do wiadomości publicznej informacji o udzielonych zamówieniach oraz z udostępnianiem kandydatom i oferentom informacji określonych w art. 50 i 55, instytucja zamawiająca nie ujawnia informacji przekazanych jej przez wykonawców i oznaczonych przez nich jako poufne, w tym między innymi tajemnic technicznych lub handlowych oraz poufnych aspektów ofert.

2. Instytucje zamawiające mogą nakładać na wykonawców wymogi mające na celu ochronę poufnego charakteru informacji, które te instytucje udostępniają w toku postępowania o udzielenie zamówienia.

Artykuł 22

Zasady mające zastosowanie do komunikacji

1. Państwa członkowskie zapewniają, że wszelka komunikacja i wymiana informacji odbywająca się na mocy niniejszej dyrektywy, w szczególności elektroniczne składanie ofert, przeprowadzane są z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji zgodnie z wymogami niniejszego artykułu. Narzędzia i urządzenia wykorzystywane do celów komunikacji za pomocą środków elektronicznych, jak również ich właściwości techniczne, muszą być niedyskryminujące, ogólnie dostępne i interoperacyjne z produktami ICT będącymi w powszechnym użyciu oraz nie mogą ograniczać dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia.

Niezależnie od akapitu pierwszego instytucje zamawiające nie mają obowiązku wymagać elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert w następujących sytuacjach:

- a) gdy, z uwagi na wyspecjalizowany charakter zamówienia, zastosowanie elektronicznych środków komunikacji wymagałoby szczególnych narzędzi, urządzeń lub formatów plików, które nie są ogólnie dostępne lub które nie są obsługiwane za pomocą ogólnie dostępnych aplikacji;
- b) gdy aplikacje do obsługi formatów plików, które nadają się do opisu ofert, korzystają z formatów plików, których nie można obsługiwać za pomocą żadnych innych aplikacji otwartoźródłowych lub ogólnie dostępnych, lub są objęte systemem licencji własnościowej i nie mogą zostać udostępnione do pobierania lub zdalnego wykorzystania przez instytucję zamawiającą;

- c) gdy zastosowanie elektronicznych środków komunikacji wymagałoby specjalistycznego sprzętu biurowego, który nie jest ogólnie dostępny dla instytucji zamawiających;
- d) gdy dokumenty zamówienia wymagają przedstawienia modelu fizycznego lub w skali, którego nie można przekazać drogą elektroniczną.

W odniesieniu do komunikacji, do której nie są stosowane elektroniczne środki komunikacji zgodnie z akapitem drugim, komunikacja odbywa się drogą pocztową lub w inny odpowiedni sposób albo z wykorzystaniem połączenia drogi pocztowej lub innego odpowiedniego sposobu i środków elektronicznych.

Niezależnie od akapitu pierwszego niniejszego ustępu instytucje zamawiające nie mają obowiązku wymagać stosowania elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert, w zakresie, w jakim stosowanie środków komunikacji innych niż środki elektroniczne jest niezbędne z racji naruszenia bezpieczeństwa elektronicznych środków komunikacji albo z uwagi na ochronę szczególnie wrażliwego charakteru informacji wymagającego tak wysokiego poziomu ochrony, że nie można go właściwie zapewnić przez zastosowanie elektronicznych narzędzi i urządzeń, które są ogólnie dostępne dla wykonawców albo które mogą im zostać udostępnione za pomocą alternatywnych środków dostępu w rozumieniu ust. 5.

Instytucje zamawiające wymagające – zgodnie z akapitem drugim niniejszego ustępu – środków komunikacji innych niż środki elektroniczne przy składaniu ofert mają obowiązek wskazania w indywidualnym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 84, powodów takiego wymogu. W stosownych przypadkach instytucje zamawiające wskazują w indywidualnym sprawozdaniu powody, dla których korzystanie ze środków komunikacji innych niż środki elektroniczne zostało uznane za niezbędne z zastosowaniem akapitu czwartego niniejszego ustępu.

2. Niezależnie od ust. 1 można stosować komunikację ustną w odniesieniu do przekazywania informacji dotyczących innych niż istotne elementów postępowania o udzielenie zamówienia, o ile treść komunikatów ustnych jest w dostatecznym stopniu udokumentowana. Do tego celu istotne elementy postępowania o udzielenie zamówienia obejmują dokumenty zamówienia, wnioski o dopuszczenie do udziału, potwierdzenie zainteresowania i oferty. W szczególności komunikacja ustna z oferentami, która może mieć istotny wpływ na treść i ocenę ofert, musi być udokumentowana w dostatecznym stopniu i w odpowiedni sposób, na przykład na piśmie lub za pomocą nagrań, lub w formie streszczeń głównych elementów rozmowy.

3. Instytucje zamawiające zapewniają zachowanie integralności danych oraz poufności ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału w ramach wszelkiej komunikacji, wymiany i przechowywania informacji. Instytucje zamawiające analizują treść ofert

i wniosków o dopuszczenie do udziału dopiero po upływie terminu wyznaczonego na ich składanie.

4. W odniesieniu do zamówień publicznych na roboty budowlane i konkursów państwa członkowskie mogą wymagać zastosowania szczególnych narzędzi elektronicznych, takich jak narzędzia elektronicznego modelowania danych budowlanych lub podobne. W takich przypadkach instytucje zamawiające muszą zaoferować alternatywne środki dostępu zgodnie z ust. 5 do czasu, gdy takie narzędzia staną się ogólnie dostępne w rozumieniu ust. 1 akapit pierwszy zdanie drugie.

5. Instytucje zamawiające mogą, w razie potrzeby, wymagać zastosowania narzędzi i urządzeń, które nie są ogólnie dostępne, pod warunkiem że instytucje te oferują alternatywne środki dostępu.

Uznaje się, że instytucje zamawiające oferują odpowiednie alternatywne środki dostępu, jeżeli zachodzi dowolna z poniższych sytuacji:

- a) instytucje zamawiające oferują nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp za pomocą środków elektronicznych do tych narzędzi i urządzeń od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z załącznikiem VIII lub od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. W tekście ogłoszenia lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania podaje się adres internetowy, pod którym dostępne są te narzędzia i urządzenia;
- b) instytucje zamawiające zapewniają, by oferenci niemający dostępu do tych narzędzi i urządzeń ani możliwości ich uzyskania w stosownych terminach, pod warunkiem że ten brak dostępu nie może być przypisany danemu oferentowi, mogli uzyskać dostęp do postępowania o udzielenie zamówienia przez stosowanie tymczasowych tokenów nieodpłatnie udostępnionych w sieci; lub
- c) instytucje zamawiające prowadzą alternatywny kanał elektronicznego składania ofert.

6. Oprócz wymogów przedstawionych w załączniku IV następujące zasady mają zastosowanie do narzędzi i urządzeń służących do elektronicznego przesyłania i odbioru ofert oraz elektronicznego odbioru wniosków o dopuszczenie do udziału:

- a) informacje na temat specyfikacji dotyczących elektronicznego składania ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału, w tym kodowania oraz oznaczania czasu odbioru, są dostępne dla zainteresowanych stron;
- b) państwa członkowskie, lub instytucje zamawiające działające zgodnie z ogólnymi ramami ustanowionymi przez dane państwo członkowskie, określają poziom bezpieczeństwa wymagany dla elektronicznych środków komunikacji stosowanych na poszczególnych etapach danego postępowania o udzielenie zamówienia; poziom ten jest proporcjonalny do powiązanego ryzyka;

c) w przypadku gdy państwa członkowskie, lub instytucje zamawiające działające zgodnie z ogólnymi ramami ustanowionymi przez dane państwo członkowskie, stwierdzą, że poziom ryzyka oceniony zgodnie z lit. b) niniejszego ustępu sprawia, że wymagane są zaawansowane podpisy elektroniczne określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE⁽¹⁾, instytucje zamawiające akceptują zaawansowane podpisy elektroniczne oparte na kwalifikowanym certyfikacie, uwzględniając czy te certyfikaty są wystawione przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne wymieniony na zaufanej liście przewidzianej w decyzji Komisji 2009/767/WE⁽²⁾, składane za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisów lub bez takiego urządzenia, o ile spełnione są następujące warunki:

(i) instytucje zamawiające ustanawiają wymagany format zaawansowanego podpisu w oparciu o formaty ustanowione decyzją Komisji 2011/130/UE⁽³⁾ oraz wprowadzają niezbędne środki umożliwiające techniczne przetwarzanie tych formatów; w przypadku gdy stosowany jest inny format podpisu elektronicznego, taki podpis lub elektroniczny nośnik dokumentu muszą zawierać informację o istniejących metodach weryfikacji odpowiadających za to państwa członkowskie. Metody weryfikacji umożliwiają instytucji zamawiającej weryfikację – w trybie online, nieodpłatnie i w sposób zrozumiały dla osób niebędących rodzimymi użytkownikami danego języka – otrzymanego podpisu elektronicznego jako zaawansowanego podpisu elektronicznego opartego na kwalifikowanym certyfikacie.

Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat podmiotu świadczącego usługi weryfikacji a Komisja podaje informacje otrzymane od państw członkowskich do wiadomości publicznej w internecie;

(ii) jeżeli oferta jest podpisywana z wykorzystaniem kwalifikowanego certyfikatu, który jest umieszczony na zaufanej liście, instytucje zamawiające nie mogą stosować dodatkowych wymogów mogących utrudnić oferentom korzystanie z tych podpisów.

W odniesieniu do dokumentów wykorzystywanych w kontekście postępowania o udzielenie zamówienia, które są podpisywane przez właściwy organ państwa członkowskiego lub przez inny podmiot wydający dokument, właściwy organ lub podmiot wydający dokument mogą ustanowić wymagany format zaawansowanego podpisu zgodnie z wymogami określonymi w art. 1 ust. 2 decyzji 2011/130/UE. Wprowadzają one niezbędne środki umożliwiające techniczne przetwarzanie tych formatów, umieszczając w danym dokumencie informacje

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych (Dz.U. L 13 z 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2009/767/WE z dnia 16 października 2009 r. ustanawiająca środki ułatwiające korzystanie z procedur realizowanych drogą elektroniczną poprzez pojedyncze punkty kontaktowe zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 274 z 20.10.2009, s. 36).

⁽³⁾ Decyzja Komisji 2011/130/UE z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie ustalenia minimalnych wymagań dotyczących transgranicznego przetwarzania dokumentów podpisanych elektronicznie przez właściwe organy zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 53 z 26.2.2011, s. 66).

wymagane do przetworzenia podpisu. Dokumenty takie muszą zawierać w podpisie elektronicznym lub w elektronicznym nośniku dokumentu informację o istniejących metodach weryfikacji umożliwiających weryfikację otrzymanego podpisu elektronicznego w trybie online, nieodpłatnie i w sposób zrozumiały dla osób niebędących rodzimymi użytkownikami języka.

7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu zmiany technicznych szczegółów i właściwości określonych w załączniku IV, aby uwzględnić rozwój technologiczny.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu zmiany wykazu określonego w ust. 1 akapit drugi lit. a)–d) niniejszego artykułu, w przypadku gdy rozwój technologiczny sprawi, że dalsze wyjątki od stosowania elektronicznych środków komunikacji staną się nieodpowiednie, lub – w wyjątkowych sytuacjach – gdy z uwagi na rozwój technologiczny niezbędne będzie wprowadzenie nowych wyłączeń.

Aby zapewnić interoperacyjność formatów technicznych, a także standardów dotyczących procesów i przesyłania komunikatów, zwłaszcza w kontekście transgranicznym, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu ustanowienia obowiązku stosowania takich określonych standardów technicznych, w szczególności w zakresie stosowania elektronicznego składania ofert, katalogów elektronicznych i środków uwierzytelniania elektronicznego wyłącznie wtedy, gdy standardy techniczne zostały dokładnie przetestowane i została udowodniona ich przydatność w praktyce. Komisja, zanim nałoży obowiązek stosowania jakiegokolwiek standardu technicznego, także starannie przeanalizuje ewentualne koszty z tym związane, zwłaszcza pod kątem dostosowania do istniejących rozwiązań z zakresu elektronicznych zamówień publicznych, w tym koszty infrastruktury, procesów lub oprogramowania.

Artykuł 23

Nomenklatura

1. Wszelkie odniesienia do nomenklatur w kontekście zamówień publicznych są dokonywane z wykorzystaniem Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) przyjętego rozporządzeniem (WE) nr 2195/2002.

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu dostosowania kodów CPV, o których mowa w niniejszej dyrektywie, w każdym przypadku gdy zmiany w nomenklaturze CPV wymagają uwzględnienia w niniejszej dyrektywie i nie oznaczają modyfikacji zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

Artykuł 24

Konflikty interesów

Państwa członkowskie zapewniają podjęcie przez instytucje zamawiające odpowiednich środków, by skutecznie zapobiegać konfliktom interesów, a także rozpoznawać i likwidować je, gdy powstają w związku z prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówień, by nie dopuścić do ewentualnego zakłócenia konkurencji i zapewnić równe traktowanie wszystkich wykonawców.

Pojęcie konfliktu interesów obejmuje co najmniej każdą sytuację, w której członekowie personelu instytucji zamawiającej lub dostawcy usług w zakresie obsługi zamówień działającego w imieniu instytucji zamawiającej biorący udział w prowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia lub mogący wpłynąć na wynik tego postępowania mają, bezpośrednio lub pośrednio, interes finansowy, ekonomiczny lub inny interes osobisty, który postrzegać można jako zagrażający ich bezstronności i niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia.

TYTUŁ II

PRZEPISY DOTYCZĄCE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

ROZDZIAŁ I

Procedury

Artykuł 25

Warunki dotyczące Porozumienia GPA w sprawie zamówień publicznych i innych umów międzynarodowych

W zakresie, w jakim obejmują to załączniki 1, 2, 4 i 5 oraz uwagi ogólne do dodatku I Unii Europejskiej do Porozumienia GPA, a także inne umowy międzynarodowe, którymi związana jest Unia, instytucje zamawiające przyznają robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom sygnatariuszy wspomnianych umów i Porozumienia traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom Unii.

Artykuł 26

Wybór procedury

1. Podczas udzielania zamówień publicznych instytucje zamawiające stosują krajowe procedury dostosowane do wymogów niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że, nie naruszając przepisów art. 32, opublikowano zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z niniejszą dyrektywą.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by instytucje zamawiające mogły stosować procedurę otwartą lub procedurę ograniczoną zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by instytucje zamawiające mogły stosować partnerstwa innowacyjne zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by instytucje zamawiające mogły stosować procedurę konkurencyjną z negocjacjami lub dialog konkurencyjny w następujących sytuacjach:

- a) w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług spełniających co najmniej jedno z następujących kryteriów:
 - (i) potrzeby instytucji zamawiającej nie mogą zostać spełnione bez dostosowania łatwo dostępnych rozwiązań;
 - (ii) obejmują one rozwiązania projektowe lub innowacyjne;
 - (iii) zamówienie nie może zostać udzielone bez wcześniejszych negocjacji z uwagi na szczególne okoliczności dotyczące charakteru, stopnia złożoności lub struktury prawnej i finansowej albo z uwagi na ryzyko związane z tymi robotami budowlanymi, dostawami lub usługami;

(iv) jeżeli instytucja zamawiająca nie może ustalić specyfikacji technicznych w wystarczająco precyzyjny sposób poprzez odniesienie do określonej normy, europejskiej oceny technicznej, wspólnej specyfikacji technicznej lub referencji technicznej w rozumieniu załącznika VII pkt 2-5;

- b) w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług, w przypadku których w następstwie zastosowania procedury otwartej lub procedury ograniczonej złożono tylko oferty nieprawidłowe lub niedopuszczalne. W takich sytuacjach instytucje zamawiające nie są zobowiązane do publikowania ogłoszenia o zamówieniu, jeżeli w procedurze wezmą udział wszyscy – i wyłącznie tacy – oferenci, którzy spełniają kryteria określone w art. 57-64 i którzy podczas wcześniejszej procedury otwartej lub ograniczonej złożyli oferty zgodnie z formalnymi wymogami postępowania o udzielenie zamówienia.

Za nieprawidłowe należy uznać w szczególności te oferty, które są niezgodne z dokumentami zamówienia, zostały otrzymane z opóźnieniem, w przypadku gdy istnieją dowody na zмовę lub korupcję, lub oferty, które instytucja zamawiająca uznała za rażąco tanie. Za niedopuszczalne należy uznać oferty przedłożone przez oferentów nieposiadających wymaganych kwalifikacji oraz oferty, których cena przekracza budżet instytucji zamawiającej, ustalony i udokumentowany przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie zamówienia.

5. Zaproszenia do ubiegania się o zamówienie dokonuje się za pomocą ogłoszenia o zamówieniu zgodnie z art. 49.

Jeżeli zamówienie jest udzielane w drodze procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami, państwa członkowskie mogą, niezależnie od akapitu pierwszego niniejszego ustępu, postanowić, że instytucje zamawiające poniżej szczebla centralnego lub ich określone kategorie mogą wystosować zaproszenie do ubiegania się o zamówienie za pomocą wstępnego ogłoszenia informacyjnego zgodnie z art. 48 ust. 2.

Jeżeli zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zostaje dokonane za pomocą wstępnego ogłoszenia informacyjnego zgodnie z art. 48 ust. 2, wykonawcy, którzy wyrazili swoje zainteresowanie w odpowiedzi na publikację wstępnego ogłoszenia informacyjnego, są następnie zapraszani do potwierdzenia zainteresowania na piśmie za pomocą „zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania” zgodnie z art. 54.

6. W szczególnych przypadkach i okolicznościach wyraźnie określonych w art. 32 państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające mogą stosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji zaproszenia do ubiegania się o zamówienie. Państwa członkowskie nie zezwalają na stosowanie tej procedury w żadnych innych przypadkach niż opisane w art. 32.

Artykuł 27

Procedura otwarta

1. W procedurze otwartej każdy zainteresowany wykonawca może złożyć ofertę w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

Minimalny termin składania ofert wynosi 35 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

Ofercie towarzyszą informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

2. W przypadku gdy instytucje zamawiające opublikowały wstępne ogłoszenie informacyjne, które nie stanowiło zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, minimalny termin składania ofert, określony w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu, może zostać skrócony do 15 dni, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) wstępne ogłoszenie informacyjne zawierało wszystkie informacje wymagane dla ogłoszenia o zamówieniu w załączniku V część B sekcja I, w zakresie, w jakim informacje te były dostępne w momencie publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego;
- b) wstępne ogłoszenie informacyjne zostało wysłane do publikacji na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

3. Jeżeli ze względu na stan pilnej konieczności należycie uzasadniony przez instytucję zamawiającą, termin określony w ust. 1 akapit drugi nie może być dotrzymany, instytucja zamawiająca może wyznaczyć termin, który nie może być krótszy niż 15 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

4. Instytucja zamawiająca może skrócić o pięć dni termin składania ofert określony w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu, jeżeli akceptuje składanie ofert za pomocą środków elektronicznych zgodnie z art. 22 ust. 1 akapit pierwszy oraz art. 22 ust. 5 i 6.

Artykuł 28

Procedura ograniczona

1. W procedurze ograniczonej każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawierające informacje określone w załączniku V część B lub C zależnie od okoliczności – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania.

2. Oferty mogą składać tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą po dokonaniu przez nią oceny dostarczonych informacji. Instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 65.

Minimalny termin składania ofert wynosi 30 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

3. W przypadku gdy instytucje zamawiające opublikowały wstępne ogłoszenie informacyjne, które nie stanowiło zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, minimalny termin składania ofert, określony w ust. 2 akapit drugi niniejszego artykułu, może zostać skrócony do 10 dni, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) wstępne ogłoszenie informacyjne zawierało wszystkie informacje wymagane w załączniku V część B sekcja I, w zakresie, w jakim informacje te były dostępne w momencie publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego;

- b) wstępne ogłoszenie informacyjne zostało wysłane do publikacji na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

4. Państwa członkowskie mogą postanowić, że wszystkie instytucje zamawiające poniżej szczebla centralnego – lub określone ich rodzaje – mogą wyznaczyć termin składania ofert w drodze wzajemnego porozumienia między instytucją zamawiającą a zakwalifikowanymi kandydatami, pod warunkiem że wszyscy zakwalifikowani kandydaci będą mieli tyle samo czasu na przygotowanie i złożenie ofert. W przypadku nieosiągnięcia porozumienia w sprawie terminu składania ofert termin ten wynosi co najmniej 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

5. Termin składania ofert przewidziany w ust. 2 niniejszego artykułu może zostać skrócony o pięć dni, jeżeli instytucja zamawiająca akceptuje składanie ofert za pomocą środków elektronicznych zgodnie z art. 22 ust. 1, 5 i 6.

6. Jeżeli ze względu na stan pilnej konieczności należycie uzasadniony przez instytucje zamawiające terminy określone w niniejszym artykule nie mogą być zachowane, instytucje zamawiające mogą wyznaczyć:

- a) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynoszący nie mniej niż 15 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu;
- b) termin składania ofert wynoszący nie mniej niż 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

Artykuł 29

Procedura konkurencyjna z negocjacjami

1. W procedurze konkurencyjnej z negocjacjami każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawierające informacje określone w załączniku V części B i C – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

W dokumentach zamówienia instytucje zamawiające określają przedmiot zamówienia, przedstawiając opis swoich potrzeb i cechy charakterystyczne niezbędne w odniesieniu do dostaw, robót budowlanych lub usług, które są zamawiane, oraz określają kryteria udzielenia zamówienia. Wskazują również które elementy opisu definiują minimalne wymogi, jakie muszą spełnić wszystkie oferty.

Przedstawione informacje muszą być wystarczająco precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie charakteru i zakresu zamówienia oraz podjęcie decyzji co do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. Minimalny termin składania wstępnych ofert wynosi 30 dni od daty wysłania zaproszenia. Zastosowanie ma art. 28 ust. 3–6.

2. Tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą, po dokonaniu przez nią oceny dostarczonych informacji, mogą składać wstępne oferty stanowiące podstawę późniejszych negocjacji. Instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 65.

3. O ile ust. 4 nie stanowi inaczej, instytucje zamawiające negocjują z oferentami wstępne i wszystkie późniejsze złożone przez nich oferty, z wyjątkiem ostatecznych ofert w rozumieniu ust. 7, w celu ulepszenia ich treści.

Minimalne wymagania i kryteria udzielenia zamówienia nie podlegają negocjacji.

4. Instytucje zamawiające mogą udzielać zamówień na podstawie wstępnych ofert bez negocjacji, o ile wskazały w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, że zastrzegają sobie taką możliwość.

5. Podczas negocjacji instytucje zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich oferentów. W tym celu nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym oferentom przewagę nad innymi oferentami. Informują one na piśmie wszystkich oferentów, których oferty nie zostały wyeliminowane na podstawie ust. 6, o wszelkich zmianach w specyfikacjach technicznych lub innych dokumentach zamówienia, innych niż dokumenty określające minimalne wymagania. W następstwie tych zmian instytucje zamawiające zapewniają oferentom wystarczająco dużo czasu na zmodyfikowanie i ponowne złożenie poprawionych ofert, stosownie do przypadku.

Zgodnie z art. 21 instytucje zamawiające nie ujawniają pozostałym uczestnikom informacji poufnych udzielanych przez kandydata lub oferenta biorących udział w negocjacjach, bez ich zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zezwolenia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

6. Procedura konkurencyjna z negocjacjami może zostać podzielona na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby ofert

będących przedmiotem negocjacji poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia wskazanych w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w innym dokumencie zamówienia. W ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w innym dokumencie zamówienia instytucja zamawiająca wskazuje, czy skorzysta z takiego rozwiązania.

7. W przypadku gdy instytucja zamawiająca zamierza zakończyć negocjacje, informuje o tym pozostałych oferentów oraz wyznacza wspólny termin składania nowych lub zmienionych ofert. Instytucja zamawiająca sprawdza, czy ostateczne oferty spełniają minimalne wymagania i są zgodne z art. 56 ust. 1, ocenia ostateczne oferty na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia i udziela zamówienia zgodnie z przepisami art. 66–69.

Artykuł 30

Dialog konkurencyjny

1. W dialogu konkurencyjnym każdy wykonawca może złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału w odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczeniu do udziału wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

W dialogu uczestniczyć mogą tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą po dokonaniu oceny dostarczonych informacji. Instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 65. Zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie kryterium oferty o najlepszej relacji jakości do ceny zgodnie z art. 67 ust. 2.

2. Instytucje zamawiające określają swoje potrzeby i wymagania w ogłoszeniu o zamówieniu oraz precyzują te potrzeby i wymagania w tym ogłoszeniu lub w dokumencie opisowym. Równocześnie i w tych samych dokumentach określają i precyzują one również wybrane kryteria udzielenia zamówienia i przedstawiają orientacyjny harmonogram.

3. Instytucje zamawiające rozpoczynają z uczestnikami wybranymi zgodnie z odpowiednimi przepisami art. 56–66 dialog, którego celem jest ustalenie i sprecyzowanie środków, które najlepiej zaspokoją ich potrzeby. W ramach tego dialogu mogą one omawiać wszystkie aspekty zamówienia z wybranymi uczestnikami.

Instytucje zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich uczestników podczas prowadzenia dialogu. W tym celu nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym uczestnikom przewagę nad innymi uczestnikami.

Zgodnie z art. 21 instytucje zamawiające nie ujawniają pozostałym uczestnikom proponowanych rozwiązań ani innych informacji poufnych udzielanych przez kandydata lub oferenta biorących udział w dialogu, bez ich zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zezwolenia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

4. Dialogi konkurencyjne mogą zostać podzielone na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby rozwiązań omawianych na etapie dialogu poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumencie opisowym. W ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumencie opisowym instytucja zamawiająca wskazuje, czy skorzysta z takiego rozwiązania.

5. Instytucja zamawiająca prowadzi dialog do momentu, gdy jest w stanie określić rozwiązanie lub rozwiązania, które mogą zaspokoić jej potrzeby.

6. Po oświadczeniu, iż dialog dobiegł końca, oraz poinformowaniu o tym fakcie jego pozostałych uczestników, instytucje zamawiające zapraszają każdego z uczestników do złożenia ostatecznej oferty opierającej się na rozwiązaniu lub rozwiązaniach przedstawionych i określonych podczas dialogu. Oferty te zawierają wszystkie elementy wymagane i niezbędne do realizacji przedsięwzięcia.

Oferty te można wyjaśnić, uszczegółowić i zoptymalizować na wniosek instytucji zamawiającej. Takie wyjaśnienie, uszczegółowienie i optymalizacja lub dodatkowe informacje nie mogą jednak powodować zmian w istotnych aspektach oferty lub zamówienia publicznego, co dotyczy również potrzeb i wymogów określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumencie opisowym, jeżeli zmiany takich aspektów, potrzeb i wymogów z dużym prawdopodobieństwem spowodowałyby zakłócenie konkurencji lub prowadziłyby do dyskryminacji.

7. Instytucje zamawiające oceniają otrzymane oferty na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumencie opisowym.

Na żądanie instytucji zamawiającej, z oferentem, którego oferta została uznana za ofertę zapewniającą najlepszą relację jakości do ceny zgodnie z art. 67, można prowadzić negocjacje w celu potwierdzenia zobowiązań finansowych lub innych warunków zawartych w ofercie poprzez sfinalizowanie warunków umowy w sprawie zamówienia, pod warunkiem że nie skutkuje to znaczącą modyfikacją istotnych aspektów oferty lub zamówienia publicznego, w tym potrzeb i wymagań określonych w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumencie opisowym, ani nie stwarza ryzyka zakłócenia konkurencji bądź spowodowania dyskryminacji.

8. Instytucje zamawiające mogą przewidzieć nagrody lub płatności dla uczestników dialogu.

Artykuł 31

Partnerstwo innowacyjne

1. W partnerstwie innowacyjnym każdy wykonawca może złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału w odpowiedzi na

ogłoszenie o zamówieniu, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

W dokumentach zamówienia instytucja zamawiająca określa zapotrzebowanie na innowacyjny produkt, usługę lub roboty budowlane, które nie może zostać zaspokojone przez zakup produktów, usług lub robót budowlanych już dostępnych na rynku. Wskazuje które elementy opisu definiują minimalne wymogi, jakie muszą spełnić wszystkie oferty. Przedstawione informacje muszą być wystarczająco precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie charakteru i zakresu wymaganego rozwiązania oraz podjęcie decyzji co do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Instytucja zamawiająca może podjąć decyzję o ustanowieniu partnerstwa innowacyjnego z jednym partnerem lub z kilkoma partnerami prowadzącymi odrębne działania badawczo-rozwojowe.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczeniu do udziału wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu. W postępowaniu uczestniczyć mogą tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą po dokonaniu przez nią oceny dostarczonych informacji. Instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 65. Zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie kryterium oferty o najlepszej relacji jakości do ceny zgodnie z art. 67.

2. Celem partnerstwa innowacyjnego jest opracowanie innowacyjnego produktu, usługi lub robót budowlanych oraz późniejszy zakup dostaw, usług lub robót budowlanych będących wynikiem tych prac, pod warunkiem że odpowiadają one poziomom wydajności i maksymalnym kosztom uzgodnionym między instytucjami zamawiającymi a uczestnikami.

Organizacja partnerstwa innowacyjnego obejmuje kolejne etapy zgodnie z kolejnością kroków w procesie badawczo-innowacyjnym, które mogą obejmować wytworzenie produktów, świadczenie usług lub ukończenie robót budowlanych. W ramach partnerstwa innowacyjnego ustala się cele pośrednie, które mają osiągnąć partnerzy, oraz przewiduje wypłatę wynagrodzenia w odpowiednich ratach.

W oparciu o te cele instytucja zamawiająca może po każdym etapie postanowić zakończyć partnerstwo innowacyjne lub, w przypadku partnerstwa innowacyjnego z kilkoma partnerami, zmniejszyć liczbę partnerów poprzez rozwiązanie poszczególnych umów, pod warunkiem że instytucja zamawiająca wskazała w dokumentach zamówienia takie możliwości i warunki skorzystania z nich.

3. O ile niniejszy artykuł nie stanowi inaczej, instytucje zamawiające negocjują z oferentami wstępne i wszystkie późniejsze złożone przez nich oferty, z wyjątkiem ostatecznych ofert, w celu ulepszenia ich treści.

Minimalne wymogi i kryteria udzielenia zamówienia nie podlegają negocjacjom.

4. Podczas negocjacji instytucje zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich oferentów. W tym celu nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym oferentom przewagę nad innymi oferentami. Informują one na piśmie wszystkich oferentów, których oferty nie zostały wyeliminowane na podstawie ust. 5, o wszelkich zmianach w specyfikacjach technicznych lub innych dokumentach zamówienia, innych niż dokumenty określające minimalne wymagania. W następstwie tych zmian instytucje zamawiające zapewniają oferentom wystarczająco dużo czasu na zmodyfikowanie i ponowne złożenie poprawionych ofert, stosownie do przypadku.

Zgodnie z art. 21 instytucje zamawiające nie ujawniają pozostałym uczestnikom informacji poufnych udzielanych przez kandydata lub oferenta biorących udział w negocjacjach, bez ich zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zezwolenia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

5. Negocjacje w ramach procedury ustanowienia partnerstwa innowacyjnego mogą zostać podzielone na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby ofert będących przedmiotem negocjacji poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia wskazanych w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w dokumentach zamówienia. W ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w dokumentach zamówienia instytucja zamawiająca wskazuje, czy skorzysta z takiego rozwiązania.

6. Podczas kwalifikacji kandydatów instytucje zamawiające stosują w szczególności kryteria dotyczące zdolności kandydatów w zakresie badań i rozwoju oraz opracowywania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

Tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą, po dokonaniu przez nią oceny wymaganych informacji, mogą przedkładać projekty badawcze i innowacyjne mające na celu zaspokojenie potrzeb określonych przez instytucję zamawiającą, które nie mogą zostać zaspokojone przez istniejące rozwiązania.

W dokumentach zamówienia instytucja zamawiająca określa rozwiązania mające zastosowanie do praw własności intelektualnej. W przypadku partnerstwa innowacyjnego z kilkoma partnerami instytucja zamawiająca, zgodnie z art. 21, nie ujawnia pozostałym partnerom rozwiązań proponowanych ani innych informacji poufnych udzielanych przez jednego z partnerów w ramach partnerstwa, bez jego zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zezwolenia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

7. Instytucja zamawiająca zapewnia, by struktura partnerstwa oraz w szczególności czas trwania i wartość poszczególnych etapów odzwierciedlała stopień innowacyjności proponowanego rozwiązania i kolejność działań badawczo-innowacyjnych niezbędnych do opracowania innowacyjnego rozwiązania niedostępnego jeszcze na rynku. Szacowana wartość dostaw,

usług lub robót budowlanych jest proporcjonalna do wielkości inwestycji niezbędnej do ich opracowania.

Artykuł 32

Stosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji

1. W określonych przypadkach i okolicznościach przewidzianych w ust. 2–5 państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające mogą udzielać zamówień publicznych w drodze procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji.

2. Procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji można stosować do zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi w każdym z następujących przypadków:

a) jeżeli w odpowiedzi na procedurę otwartą lub procedurę ograniczoną nie złożono żadnej oferty bądź żadnej odpowiedniej oferty lub żadnego wniosku o dopuszczenie do udziału bądź żadnego odpowiedniego wniosku o dopuszczenie do udziału, pod warunkiem że pierwotne warunki zamówienia nie ulegają zasadniczym zmianom oraz pod warunkiem że odpowiednie sprawozdanie zostanie przesłane Komisji, jeśli tego zażąda.

Ofertę uznaje się za nieodpowiednią, jeżeli nie ma ona związku z zamówieniem, ponieważ wyraźnie nie jest w stanie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów instytucji zamawiającej określonych w dokumentach zamówienia. Wniosek o dopuszczenie do udziału uznaje się za nieodpowiedni, jeżeli dany wykonawca ma zostać lub może zostać wykluczony na mocy art. 57 lub nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez instytucję zamawiającą na mocy art. 58;

b) jeżeli roboty budowlane, dostawy lub usługi mogą zostać zrealizowane wyłącznie przez określonego wykonawcę z jednego z następujących powodów:

(i) celem zamówienia jest stworzenie lub nabycie niepowtarzalnego dzieła sztuki lub wykonania artystycznego;

(ii) braku konkurencji ze względów technicznych;

(iii) ochrony praw wyłącznych, w tym praw własności intelektualnej.

Wyjątki zawarte w ppkt (ii) i (iii) mają zastosowanie wyłącznie w przypadku, gdy nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów zamówienia;

c) w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne, jeżeli – ze względu na wystąpienie wyjątkowo pilnej konieczności spowodowanej wydarzeniami, których instytucja zamawiająca nie mogła przewidzieć – terminy przewidziane dla procedury otwartej lub procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami nie mogą być dotrzymane. Okoliczności przywoływane w celu uzasadnienia wyjątkowo pilnej konieczności nie mogą być w żadnym wypadku przypisane instytucji zamawiającej.

3. Procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji można stosować dla zamówień publicznych na dostawy:

- a) jeżeli przedmiotem zamówienia są produkty wytwarzane jedynie do celów badawczych, doświadczalnych, naukowych lub rozwojowych; zamówienia udzielane na podstawie niniejszej litery nie obejmują jednak produkcji masowej służącej osiągnięciu rentowności ekonomicznej lub pokryciu kosztów badań i rozwoju;
- b) w przypadku dodatkowych dostaw realizowanych przez pierwotnego dostawcę, których celem jest częściowa wymiana dostarczonych produktów lub instalacji, bądź zwiększenie bieżących dostaw lub rozbudowa istniejących instalacji, jeżeli zmiana dostawcy zobowiązywałaby instytucję zamawiającą do nabywania dostaw o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu; okres obowiązywania takich umów w sprawie zamówienia, a także zamówień powtarzających się, nie może, co do zasady, przekraczać trzech lat;
- c) w odniesieniu do towarów notowanych i kupowanych na rynku towarowym;
- d) w odniesieniu do zakupu dostaw lub usług na szczególnie korzystnych warunkach od dostawcy definitywnie likwidującego swoją działalność lub od likwidatorów w postępowaniu upadłościowym, w wyniku układu z wierzycielami lub podobnej procedury na mocy krajowych przepisów ustawowych lub wykonawczych.

4. Procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji można stosować do zamówień publicznych na usługi, jeżeli dane zamówienie następuje po przeprowadzeniu konkursu zorganizowanego zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy i ma zostać udzielone, zgodnie z zasadami przewidzianymi w konkursie, zwycięzcy lub jednemu ze zwycięzców konkursu; w tym drugim przypadku wszyscy zwycięzcy muszą zostać zaproszeni do udziału w negocjacjach.

5. Procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji można stosować do nowych robót budowlanych lub usług polegających na powtórzeniu podobnych robót budowlanych lub usług powierzonych wykonawcy, któremu ta sama instytucja zamawiająca udzieliła pierwotnego zamówienia, pod warunkiem że takie roboty budowlane lub usługi pozostają w zgodności z podstawowym projektem, na który udzielono pierwotnego zamówienia na podstawie jednej z procedur zgodnie z art. 26 ust. 1. Podstawowy projekt musi wskazywać zakres ewentualnych dodatkowych robót budowlanych lub usług oraz warunki, na jakich zostaną one udzielone.

Możliwość zastosowania tej procedury musi być wskazana już w chwili ogłoszenia pierwszego projektu, a całkowita szacun-

kowa wartość dalszych robót budowlanych lub usług musi zostać uwzględniona przez instytucję zamawiającą w zakresie stosowania przez nie przepisów art. 4.

Procedura ta może być stosowana wyłącznie w okresie trzech lat od chwili zawarcia pierwotnej umowy.

ROZDZIAŁ II

Techniki i instrumenty w zakresie zamówień elektronicznych i zamówień zagregowanych

Artykuł 33

Umowy ramowe

1. Instytucje zamawiające mogą zawierać umowy ramowe, pod warunkiem że stosują procedury przewidziane w niniejszej dyrektywie.

Umowa ramowa oznacza umowę zawartą pomiędzy co najmniej jedną instytucją zamawiającą a co najmniej jednym wykonawcą, której celem jest określenie warunków dotyczących zamówień, które zostaną udzielone w danym okresie, w szczególności w odniesieniu do ceny oraz, w stosownych przypadkach, przewidywanych ilości.

Okres obowiązywania umowy ramowej nie przekracza czterech lat, poza wyjątkowymi przypadkami, które są należycie uzasadnione, w szczególności przez przedmiot umowy ramowej.

2. Zamówień opartych na umowie ramowej udziela się zgodnie z procedurami określonymi w niniejszym ustępie oraz w ust. 3 i 4.

Procedury te mogą być stosowane wyłącznie pomiędzy tymi instytucjami zamawiającymi, które wyraźnie wskazano w tym celu w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, a wykonawcami będącymi stronami zawartej umowy ramowej.

Zamówienia oparte na umowie ramowej nie mogą w żadnym wypadku powodować istotnych modyfikacji warunków określonych w danej umowie ramowej, w szczególności w przypadku, o którym mowa w ust. 3.

3. W przypadku gdy umowę ramową zawiera się z jednym wykonawcą, zamówień opartych na takiej umowie udziela się na warunkach w niej określonych.

Na potrzeby udzielania takich zamówień instytucje zamawiające mogą na piśmie konsultować się z wykonawcą będącym stroną umowy ramowej, żądając od niego, w razie potrzeby, uzupełnienia oferty.

4. W przypadku gdy umowa ramowa zawierana jest z więcej niż jednym wykonawcą, jest ona realizowana na jeden z poniższych sposobów:

- a) zgodnie z warunkami umowy ramowej, bez ponownego poddawania zamówienia procedurze konkurencyjnej, w przypadku gdy w umowie tej określono wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw oraz obiektywne warunki wyłonienia wykonawców będących stroną umowy ramowej, którzy je zrealizują; te ostatnie warunki wskazuje się w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej;
- b) w przypadku, gdy umowa ramowa określa wszystkie warunki regulujące realizację przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw, częściowo bez ponownego poddawania zamówienia procedurze konkurencyjnej zgodnie z lit. a), a częściowo po ponownym poddaniu zamówienia procedurze konkurencyjnej pomiędzy wykonawcami będącymi stronami umowy ramowej zgodnie z lit. c), o ile taka możliwość została przez instytucje zamawiające przewidziana w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej. Decyzja o tym, czy określone roboty budowlane, dostawy lub usługi mają zostać nabyte po ponownym poddaniu zamówienia procedurze konkurencyjnej lub bezpośrednio na warunkach umowy ramowej, jest podejmowana na podstawie obiektywnych kryteriów, które są określane w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej. Te dokumenty zamówienia określają też, które warunki mogą być przedmiotem ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej.

Możliwości przewidziane w akapicie pierwszym niniejszej litery mają również zastosowanie do wszelkich części umowy ramowej, dla których określono wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw, bez względu na to, czy w umowie ramowej określono wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw dla pozostałych części tej umowy;

- c) poprzez ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej między wykonawcami będącymi stronami umowy ramowej, w przypadku gdy nie wszystkie warunki dotyczące realizacji przedmiotowych robót budowlanych, usług i dostaw określono w umowie ramowej.

5. Postępowania konkurencyjne, o których mowa w ust. 4 lit. b) i c), opierają się na tych samych warunkach, które stosowano na potrzeby zawarcia umowy ramowej i, w razie potrzeby, na bardziej szczegółowo sprecyzowanych warunkach, oraz, w stosownych przypadkach, na innych warunkach wskazanych w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej, zgodnie z następującą procedurą:

- a) w odniesieniu do każdego zamówienia, które ma zostać udzielone, instytucje zamawiające konsultują się na piśmie z wykonawcami zdolnymi wykonać zamówienie;
- b) instytucje zamawiające wyznaczają termin wystarczająco długi, aby umożliwić złożenie ofert w odniesieniu do każdego konkretnego zamówienia, uwzględniając czynniki, takie jak złożoność przedmiotu zamówienia oraz czas potrzebny na przesłanie ofert;

- c) oferty składa się na piśmie, a z ich zawartością nie można się zapoznać przed upływem terminu przewidzianego na odpowiedź na ich złożenie;
- d) instytucje zamawiające udzielają każdego zamówienia temu oferentowi, który złożył najlepszą ofertę na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej.

Artykuł 34

Dynamiczne systemy zakupów

1. W przypadku bieżących zakupów, których cechy, jako zakupów ogólnie dostępnych na rynku, spełniają wymagania instytucji zamawiających, instytucje zamawiające mogą stosować dynamiczny system zakupów. Dynamiczny system zakupów jest realizowany jako w pełni elektroniczny proces i przez cały okres ważności systemu zakupów jest otwarty dla każdego wykonawcy, który spełnia kryteria kwalifikacji. System ten może być podzielony na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług, które są obiektywnie zdefiniowane na podstawie cech zamówień, które będą udzielane w ramach danej kategorii. Cechy te mogą obejmować odniesienie do maksymalnej dopuszczalnej wielkości późniejszych konkretnych zamówień lub do określonego obszaru geograficznego, na którym późniejsze konkretne zamówienia będą realizowane.

2. W celu udzielenia zamówień w ramach dynamicznego systemu zakupów instytucje zamawiające przestrzegają zasad procedury ograniczonej. Wszyscy kandydaci, którzy spełniają kryteria kwalifikacji, są dopuszczani do udziału w systemie, a liczba kandydatów dopuszczanych do udziału w systemie nie jest ograniczana zgodnie z art. 65. Jeżeli instytucje zamawiające podzieliły system na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, określają one mające zastosowanie kryteria kwalifikacji dla poszczególnych kategorii.

Niezależnie od art. 28 zastosowanie mają następujące terminy:

- a) minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. Po wysłaniu zaproszenia do składania ofert dla pierwszego konkretnego zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów nie wyznacza się żadnych kolejnych terminów na składanie wniosków o dopuszczenie do udziału;
- b) minimalny termin składania ofert wynosi co najmniej 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert. W stosownych przypadkach zastosowanie ma art. 28 ust. 4. Nie stosuje się art. 28 ust. 3 i 5.

3. Cała komunikacja dotycząca dynamicznego systemu zakupów przebiega wyłącznie w formie elektronicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1, 3, 5 i 6.

4. Na potrzeby udzielania zamówień w ramach dynamicznego systemu zakupów instytucje zamawiające:

- a) publikują zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, wyraźnie zaznaczając, że zastosują dynamiczny system zakupów;
- b) wskazują w dokumentach zamówienia co najmniej charakter i szacowaną ilość przewidzianych zakupów, jak również wszelkie niezbędne informacje dotyczące dynamicznego systemu zakupów, w tym sposób funkcjonowania dynamicznego systemu zakupów, a także informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych rozwiązań i specyfikacji dotyczących połączeń;
- c) wskazują ewentualny podział na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług oraz cechy określające te kategorie;
- d) przez cały okres ważności systemu oferują nieograniczony, bezpośredni i pełny dostęp do dokumentów zamówienia zgodnie z art. 53.

5. Instytucje zamawiające zapewniają każdemu wykonawcy, w trakcie całego okresu ważności dynamicznego systemu zakupów, możliwość złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w systemie na warunkach, o których mowa w ust. 2. Instytucje zamawiające dokonują oceny tych wniosków zgodnie z kryteriami kwalifikacji w terminie 10 dni roboczych od ich otrzymania. Termin ten może zostać przedłużony do 15 dni roboczych w indywidualnych przypadkach, o ile jest to zasadne, w szczególności w razie potrzeby przeanalizowania dodatkowej dokumentacji lub innego zweryfikowania tego, czy spełniono kryteria kwalifikacji.

Niezależnie od akapitu pierwszego, o ile zaproszenie do składania ofert w ramach pierwszego konkretnego zamówienia w dynamicznym systemie zakupów nie zostało wysłane, instytucje zamawiające mogą wydłużyć okres oceny, pod warunkiem że w przedłużonym okresie oceny nie zostanie wystosowane żadne zaproszenie do składania ofert. Instytucje zamawiające określają w dokumentach zamówienia długość przedłużonego okresu, który zamierzają zastosować.

Instytucja zamawiająca informuje danego wykonawcę w najwcześniejszym możliwym terminie o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu go do dynamicznego systemu zakupów.

6. Instytucje zamawiające zapraszają wszystkich dopuszczonych uczestników do złożenia oferty na każde konkretne zamówienie udzielane w ramach dynamicznego systemu zakupów zgodnie z art. 54. Jeżeli dynamiczny system zakupów został podzielony na kategorie robót budowlanych, produktów lub usług, instytucje zamawiające zapraszają do składania ofert wszystkich uczestników dopuszczonych do kategorii odpowiadającej danemu zamówieniu.

Udzielają one zamówienia oferentowi, który złożył najlepszą ofertę na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w ogłoszeniu o zamówieniu dotyczącym dynamicznego systemu zakupów lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie

informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania. Kryteria te mogą, w stosownych przypadkach, zostać sformułowane bardziej precyzyjnie w zaproszeniu do składania ofert.

7. Instytucje zamawiające mogą w dowolnym momencie okresu ważności dynamicznego systemu zakupów zażądać, aby dopuszczeni uczestnicy złożyli nowe i zaktualizowane oświadczenia własne zgodnie z art. 59 ust. 1 w ciągu pięciu dni roboczych od dnia przekazania takiego żądania.

Artykuł 59 ust. 4–6 stosuje się przez cały okres ważności dynamicznego systemu zakupów.

8. Instytucje zamawiające wskazują okres ważności dynamicznego systemu zakupów w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie. Powiadają one Komisję o każdej zmianie okresu ważności, używając następujących formularzy standardowych:

- a) w przypadku zmiany okresu ważności bez zakończenia funkcjonowania systemu – formularza wykorzystanego pierwotnie na potrzeby zaproszenia do ubiegania się o zamówienie dotyczące dynamicznego systemu zakupów;
- b) w przypadku zakończenia funkcjonowania systemu – ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 50.

9. Wykonawcy zainteresowani dynamicznym systemem zakupów lub uczestniczący w nim nie mogą być obciążani żadnymi opłatami przed rozpoczęciem okresu ważności dynamicznego systemu zakupów lub w trakcie tego okresu.

Artykuł 35

Aukcje elektroniczne

1. Instytucje zamawiające mogą stosować aukcje elektroniczne, w których przedstawiane są nowe, obniżane ceny lub nowe wartości dotyczące niektórych elementów ofert.

W tym celu instytucje zamawiające organizują aukcje elektroniczne w formie powtarzalnego procesu elektronicznego realizowanego po przeprowadzeniu wstępnej pełnej oceny ofert i umożliwiającego ich klasyfikację za pomocą metod automatycznej oceny.

Ponieważ niektórych zamówień publicznych na usługi i niektórych zamówień publicznych na roboty budowlane, których przedmiotem są świadczenia intelektualne takie jak projekt robót budowlanych, których nie można sklasyfikować za pomocą metod automatycznej oceny, takie zamówienia nie mogą być przedmiotem aukcji elektronicznych.

2. W przypadku procedury otwartej, procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami instytucje zamawiające mogą postanowić, że udzielenie zamówienia publicznego zostanie poprzedzone aukcją elektroniczną, jeżeli można w sposób precyzyjny określić treść dokumentów zamówienia, w szczególności specyfikacji technicznych.

W tych samych okolicznościach aukcja elektroniczna może zostać przeprowadzona w przypadku ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej pomiędzy stronami umowy ramowej, jak przewidziano w art. 33 ust. 4 lit. b) lub c), oraz w przypadku otwarcia na konkurencję zamówień udzielanych w ramach dynamicznego systemu zakupów, o którym mowa w art. 34.

3. Aukcja elektroniczna jest oparta na jednym z następujących elementów ofert:

- a) wyłącznie na cenach, jeżeli zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie ceny;
- b) na cenach lub nowych wartościach cech ofert wskazanych w dokumentach zamówienia, jeżeli zamówienia udziela się na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny lub oferty o najniższym koszcie, przy zastosowaniu podejścia opartego na efektywności kosztowej.

4. Instytucje zamawiające, które postanawiają przeprowadzić aukcję elektroniczną, podają tę informację w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania. Dokumenty zamówienia zawierają co najmniej informacje określone w załączniku VI.

5. Przed przystąpieniem do aukcji elektronicznej instytucje zamawiające dokonują pełnej wstępnej oceny ofert zgodnie z kryterium lub kryteriami udzielenia zamówienia oraz przypisaną im wagą.

Za dopuszczalne uznaje się oferty złożone przez oferentów, którzy nie zostali wykluczeni zgodnie z art. 57 i którzy spełniają kryteria kwalifikacji oraz których oferta jest zgodna ze specyfikacjami technicznymi, przy czym nie jest nieprawidłowa ani niedopuszczalna, ani nieodpowiednia.

Za nieprawidłowe należy uznać w szczególności te oferty, które są niezgodne z dokumentami zamówienia, zostały otrzymane z opóźnieniem, w przypadku gdy istnieją dowody na złą wiarę lub korupcję, lub oferty, które instytucja zamawiająca uznała za rażąco tanie. Za niedopuszczalne należy uznać oferty przedłożone przez oferentów nieposiadających wymaganych kwalifikacji oraz oferty, których cena przekracza budżet instytucji zamawiającej, ustalony i udokumentowany przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie zamówienia.

Ofertę uznaje się za nieodpowiednią, jeżeli nie ma ona związku z zamówieniem, ponieważ wyraźnie nie jest w stanie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów instytucji zamawiającej określonych w dokumentach zamówienia. Wniosek o dopuszczenie do udziału uznaje się za nieodpowiedni, jeżeli dany wykonawca ma zostać lub może zostać wykluczony na mocy art. 57 lub nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez instytucję zamawiającą na mocy art. 58.

Wszyscy oferenci, którzy złożyli dopuszczalne oferty, są zapraszani jednocześnie do udziału w aukcji elektronicznej przy

użyciu połączeń zgodnie z instrukcjami zawartymi w zaproszeniu, począwszy od określonego dnia i określonej godziny. Aukcja elektroniczna może zostać podzielona na kilka kolejnych etapów. Aukcja elektroniczna nie rozpoczyna się wcześniej niż po upływie dwóch dni roboczych od daty wysłania zaproszeń.

6. Do zaproszenia dołącza się również wynik pełnej oceny danej oferty, przeprowadzonej zgodnie z wagą kryteriów, o której mowa w art. 67 ust. 5 akapit pierwszy.

Zaproszenie wskazuje również formułę matematyczną, która zostanie wykorzystana w aukcji elektronicznej do automatycznego tworzenia kolejnych klasyfikacji na podstawie przedstawianych nowych cen lub wartości. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, formuła ta uwzględnia wagę przypisaną wszystkim kryteriom określonym w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, wskazanym w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w innych dokumentach zamówienia. W tym celu jednak wszystkie przedziały są wcześniej sprowadzane do konkretnych wartości.

W przypadku dopuszczenia ofert wariantowych określa się odrębną formułę dla każdego wariantu.

7. W trakcie każdego etapu aukcji elektronicznej instytucje zamawiające niezwłocznie przekazują wszystkim oferentom co najmniej wystarczającą ilość informacji, aby umożliwić im ustalenie ich pozycji w klasyfikacji w dowolnym momencie. Mogą one, jeżeli zostało to wcześniej określone, podawać inne informacje dotyczące innych przedstawionych cen lub wartości. Mogą one także w dowolnym momencie ogłaszać liczbę uczestników danego etapu aukcji. Jednak w żadnym wypadku nie mogą one ujawniać tożsamości oferentów w trakcie dowolnego z etapów aukcji elektronicznej.

8. Instytucje zamawiające zamykają aukcję elektroniczną w jeden lub więcej z następujących sposobów:

- a) zgodnie z wcześniej określoną datą i godziną;
- b) w przypadku gdy nie otrzymają żadnych nowych cen lub nowych wartości spełniających wymagania dotyczące minimalnej wysokości postępień, pod warunkiem że określili wcześniej dopuszczalny czas, jaki może upłynąć od otrzymania ostatniej propozycji do zamknięcia aukcji elektronicznej; lub
- c) w przypadku przeprowadzenia wcześniej określonej liczby etapów aukcji.

Jeżeli instytucje zamawiające zamierzają zamknąć aukcję elektroniczną zgodnie z lit. c) akapitu pierwszego, ewentualnie w połączeniu z warunkami określonymi w jego lit. b), w zaproszeniu do udziału w aukcji wskazuje się harmonogram dla każdego etapu aukcji.

9. Po zamknięciu aukcji elektronicznej instytucje zamawiające udzielają zamówienia zgodnie z art. 67 na podstawie wyników aukcji elektronicznej.

Artykuł 36

Katalogi elektroniczne

1. W przypadku gdy wymagane jest stosowanie elektronicznych środków komunikacji, instytucje zamawiające mogą wymagać przedstawienia ofert w formie katalogu elektronicznego lub dołączenia katalogu elektronicznego do oferty.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić obowiązek stosowania katalogów elektronicznych w związku z określonymi rodzajami zamówień.

Ofertom przedstawionym w formie katalogu elektronicznego mogą towarzyszyć inne dokumenty uzupełniające ofertę.

2. Katalogi elektroniczne są tworzone przez kandydatów lub oferentów na potrzeby udziału w danym postępowaniu o udzielenie zamówienia zgodnie ze specyfikacjami technicznymi i formatem ustalonymi przez instytucję zamawiającą.

Ponadto katalogi elektroniczne muszą spełniać wymagania dotyczące elektronicznych narzędzi komunikacji, jak również wszelkie dodatkowe wymagania określone przez instytucję zamawiającą zgodnie z art. 22.

3. W przypadku gdy przedstawienie ofert w formie katalogów elektronicznych jest akceptowane lub wymagane, instytucje zamawiające:

- a) stwierdzają to w ogłoszeniu o zamówieniu lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania;
- b) wskazują w dokumentach zamówienia wszelkie niezbędne informacje zgodnie z art. 22 ust. 6, dotyczące formatu, wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych warunków i specyfikacji połączenia dotyczących katalogu.

4. W przypadku gdy po złożeniu ofert w postaci katalogów elektronicznych umowa ramowa została zawarta z więcej niż jednym wykonawcą, instytucje zamawiające mogą postanowić, że ponowne poddanie konkretnych zamówień procedurze konkurencyjnej odbywa się w oparciu o zaktualizowane katalogi. W tym przypadku instytucje zamawiające stosują jedną z następujących metod:

- a) zapraszają oferentów do ponownego złożenia katalogów elektronicznych, dostosowanych do wymagań danego zamówienia; lub
- b) powiadamiają oferentów, że z katalogów elektronicznych, które zostały już złożone, zamierzają pobrać informacje

potrzebne do sporządzenia ofert dostosowanych do wymagań danego zamówienia, pod warunkiem że o stosowaniu tej metody poinformowano w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej.

5. W przypadku gdy instytucje zamawiające ponownie poddają konkretne zamówienia procedurze konkurencyjnej zgodnie z ust. 4 lit. b), powiadamiają one oferentów o dacie i godzinie, kiedy zamierzają pobrać informacje potrzebne do sporządzenia ofert dostosowanych do wymagań danego konkretnego zamówienia, oraz zapewniają oferentom możliwość odmówienia zgody na takie pobranie informacji.

Instytucje zamawiające zapewniają wystarczający czas między powiadomieniem a faktycznym pobraniem informacji.

Przed udzieleniem zamówienia instytucje zamawiające przedstawiają danemu oferentowi pobrane informacje, aby dać mu możliwość zakwestionowania lub potwierdzenia, że tak sporządzona oferta nie zawiera żadnych istotnych błędów.

6. Instytucje zamawiające mogą udzielać zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów, wymagając, aby oferty w ramach określonego zamówienia były składane w formie katalogu elektronicznego.

Instytucje zamawiające mogą również udzielać zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów zgodnie z ust. 4 lit. b) i ust. 5, pod warunkiem że wnioskowi o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów towarzyszy katalog elektroniczny zgodny ze specyfikacjami technicznymi i formatem ustalonymi przez instytucję zamawiającą. Katalog ten jest następnie uzupełniany przez kandydatów, gdy są oni powiadamiani, że instytucja zamawiająca zamierza sporządzić oferty w drodze procedury określonej w ust. 4 lit. b).

Artykuł 37

Scentralizowane działania zakupowe i centralne jednostki zakupujące

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające mogą nabywać dostawy lub usługi od centralnej jednostki zakupującej realizującej scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 lit. a).

Państwa członkowskie mogą również postanowić, że instytucje zamawiające mogą nabywać roboty budowlane, dostawy i usługi w drodze zamówień udzielanych przez centralną jednostkę zakupującą, za pomocą dynamicznych systemów zakupów obsługiwanych przez centralną jednostkę zakupującą lub, w zakresie opisanym w art. 33 ust. 2 akapit drugi, na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą realizującą scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 lit. b). W przypadku gdy dynamiczny system zakupów obsługiwany przez centralną jednostkę zakupującą może być wykorzystywany przez inne instytucje zamawiające, wskazuje się to w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie prowadzącym do ustanowienia takiego dynamicznego systemu zakupów.

W odniesieniu do akapitów pierwszego i drugiego państwa członkowskie mogą postanowić, że niektóre zamówienia będą realizowane za pośrednictwem centralnych jednostek zakupujących lub co najmniej jednej konkretnej centralnej jednostki zakupującej.

2. Instytucja zamawiająca wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, gdy dokonuje zakupów dostaw lub usług od centralnej jednostki zakupującej realizującej scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 lit. a).

Ponadto instytucja zamawiająca również wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, gdy dokonuje zakupów robót budowlanych, dostaw lub usług w drodze zamówień udzielanych przez centralną jednostkę zakupującą, za pomocą dynamicznych systemów zakupów obsługiwanych przez centralną jednostkę zakupującą lub, w zakresie opisanym w art. 33 ust. 2 akapit drugi, na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą realizującą scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 lit. b).

Dana instytucja zamawiająca odpowiada jednak za wypełnienie obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy w odniesieniu do tych części postępowania, które przeprowadza sama, takich jak:

- a) udzielenie zamówienia za pośrednictwem dynamicznego systemu zakupów obsługiwanego przez centralną jednostkę zakupującą;
- b) prowadzenie ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą;
- c) zgodnie z art. 33 ust. 4 lit. a) lub b), określenie, którzy wykonawcy będący stronami umowy ramowej wykonają dane zadanie na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą.

3. Wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzane przez centralną jednostkę zakupującą odbywają się z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 22.

4. Instytucje zamawiające mogą, bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie, udzielić centralnej jednostce zakupującej zamówienia publicznego na usługi w zakresie realizacji scentralizowanych działań zakupowych.

Takie zamówienia publiczne na usługi mogą również obejmować realizację pomocniczych działań zakupowych.

Artykuł 38

Okazjonalne wspólne udzielanie zamówień

1. Dwie lub więcej instytucji zamawiających może uzgodnić przeprowadzenie niektórych konkretnych zamówień wspólnie.
2. W przypadku gdy całość postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzana jest wspólnie w imieniu i na

rzecz wszystkich zainteresowanych instytucji zamawiających, są one również wspólnie odpowiedzialne za wypełnienie swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. Ma to również zastosowanie w przypadku, gdy jedna instytucja zamawiająca zarządza przebiegiem postępowania, występując we własnym imieniu i w imieniu pozostałych zainteresowanych instytucji zamawiających.

W przypadku gdy postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest w całości przeprowadzane w imieniu i na rzecz zainteresowanych instytucji zamawiających, są one wspólnie odpowiedzialne wyłącznie za te części postępowania, które prowadzone są wspólnie. Każda instytucja zamawiająca ponosi wyłączną odpowiedzialność za wypełnienie swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy w odniesieniu do części postępowania, które prowadzi w swoim imieniu i na swoją rzecz.

Artykuł 39

Zamówienia, w których biorą udział instytucje zamawiające z różnych państw członkowskich

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 12 instytucje zamawiające z różnych państw członkowskich mogą działać wspólnie w procesie udzielania zamówień publicznych poprzez zastosowanie jednego ze sposobów przewidzianych w niniejszym artykule.

Instytucje zamawiające nie korzystają ze sposobów przewidzianych w niniejszym artykule w celu unikania obowiązkowych przepisów prawa publicznego zgodnych z prawem unijnym, którym podlegają w swoim państwie członkowskim.

2. Państwa członkowskie nie zakazują swoim instytucjom zamawiającym korzystania ze scentralizowanych działań zakupowych realizowanych przez centralne jednostki zakupujące, które znajdują się w innym państwie członkowskim.

W odniesieniu do scentralizowanych działań zakupowych realizowanych przez centralną jednostkę zakupującą znajdującą się w innym państwie członkowskim niż instytucja zamawiająca, państwa członkowskie mogą jednak sprecyzować, że instytucje zamawiające mogą korzystać jedynie ze scentralizowanych działań zakupowych określonych w art. 2 ust. 1 pkt 14 lit. a) lub b).

3. Realizowanie scentralizowanych działań zakupowych przez centralną jednostkę zakupującą znajdującą się w innym państwie członkowskim przebiega zgodnie z przepisami krajowymi państwa członkowskiego, w którym znajduje się centralna jednostka zakupująca.

Przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę centralna jednostka zakupująca, mają również zastosowanie w następujących przypadkach:

- a) udzielenie zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów;

- b) prowadzenie ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej;
- c) zgodnie z art. 33 ust. 4 lit. a) lub b), określenie, którzy wykonawcy będący stronami umowy ramowej wykonają dane zadanie.

4. Kilka instytucji zamawiających z różnych państw członkowskich może wspólnie udzielić zamówienia publicznego, zawrzeć umowę ramową lub obsługiwać dynamiczny system zakupów. Mogą one również w zakresie ustalonym w art. 33 ust. 2 akapit drugi udzielać zamówień na mocy umowy ramowej lub za pomocą dynamicznego systemu zakupów. O ile niezbędne elementy nie zostały uregulowane w umowie międzynarodowej zawartej między zainteresowanymi państwami członkowskimi, uczestniczące instytucje zamawiające zawierają porozumienie, w którym określa się:

- a) obowiązki stron i odpowiednie mające zastosowanie przepisy krajowe;
- b) wewnętrzną organizację postępowania o udzielenie zamówienia, w tym kwestie zarządzania postępowaniem, podziału zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług oraz zawarcia umów.

Uczestnicząca instytucja zamawiająca wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, jeżeli dokonuje zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług od instytucji zamawiającej, która jest odpowiedzialna za postępowanie o udzielenie zamówienia. Przy określaniu obowiązków i mającego zastosowanie prawa krajowego zgodnie z lit. a) uczestniczące instytucje zamawiające mogą rozdzielić między siebie poszczególne obowiązki oraz określić mające zastosowanie przepisy jednego ze swoich odpowiednich państw członkowskich. Podział obowiązków i mające zastosowanie przepisy krajowe są określone w dokumentach zamówienia dotyczących wspólnie udzielanych zamówień publicznych.

5. W przypadku gdy kilka instytucji zamawiających z różnych państw członkowskich utworzyło wspólny podmiot, na przykład europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1082/2006⁽¹⁾ lub inny podmiot ustanowiony na mocy prawa unijnego, uczestniczące instytucje zamawiające uzgadniają w drodze decyzji właściwego organu wspólnego podmiotu mające zastosowanie krajowe przepisy dotyczące zamówień obowiązujące w jednym z następujących państw członkowskich:

- a) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym wspólny podmiot ma siedzibę statutową;
- b) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym wspólny podmiot prowadzi swoją działalność.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 19).

Porozumienie, o którym mowa w akapicie pierwszym, może obowiązywać na czas nieokreślony, jeżeli jest umocowane w akcie ustanawiającym wspólny podmiot, bądź może być ograniczone do ustalonego okresu, określonych rodzajów zamówień lub do jednego konkretnego zamówienia lub większej ich liczby.

ROZDZIAŁ III

Przeprowadzenie postępowania

Sekcja 1

Przygotowanie

Artykuł 40

Wstępne konsultacje rynkowe

Przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie zamówienia instytucje zamawiające mogą przeprowadzić konsultacje rynkowe z zamiarem przygotowania zamówienia i poinformowania wykonawców o swoich planach i wymaganiach dotyczących zamówienia.

W tym celu instytucje zamawiające mogą, np. szukać lub korzystać z doradztwa niezależnych ekspertów lub władz albo uczestników rynku. Doradztwo to może być wykorzystane przy planowaniu i przeprowadzaniu postępowania o udzielenie zamówienia, pod warunkiem że tego rodzaju doradztwo nie powoduje zakłócenia konkurencji ani naruszenia zasad niedyskryminacji i przejrzystości.

Artykuł 41

Wcześniejsze zaangażowanie kandydatów lub oferentów

Jeżeli kandydat, oferent lub przedsiębiorstwo powiązane z kandydatem lub oferentem doradzają instytucji zamawiającej – niezależnie od tego, czy odbywa się to w kontekście art. 40, czy nie – lub w inny sposób są zaangażowane w przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia, instytucja zamawiająca podejmuje odpowiednie środki w celu zagwarantowania, że udział danego kandydata lub oferenta nie zakłóca konkurencji.

Wspomniane środki obejmują przekazywanie pozostałym kandydatom lub oferentom istotnych informacji wymienianych w ramach lub w wyniku zaangażowania kandydata lub oferenta w przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia oraz wyznaczanie odpowiednich terminów składania ofert. Danego kandydata lub oferenta wyklucza się z udziału w postępowaniu wyłącznie w przypadku, gdy nie ma innego sposobu zapewnienia zgodności z obowiązkiem przestrzegania zasady równego traktowania.

Przed każdym takim wykluczeniem kandydaci lub oferenci muszą mieć możliwość udowodnienia, że ich zaangażowanie w przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia nie jest w stanie zakłócić konkurencji. Podjęte środki dokumentuje się w indywidualnym sprawozdaniu wymaganym zgodnie z art. 84.

Artykuł 42

Specyfikacje techniczne

1. Specyfikacje techniczne, zdefiniowane w załączniku VII pkt 1, określa się w dokumentach zamówienia. W specyfikacjach technicznych określa się wymagane cechy robót budowlanych, usług lub dostaw.

Cechy te mogą również odnosić się do określonego procesu lub metody produkcji lub realizacji wymaganych robót budowlanych, dostaw lub usług, lub do konkretnego procesu innego etapu ich cyklu życia, nawet jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem, pod warunkiem że są one związane z przedmiotem zamówienia oraz są proporcjonalne do jego wartości i celów. Specyfikacje techniczne mogą ponadto określać, czy konieczne będzie przeniesienie praw własności intelektualnej.

W przypadku wszystkich zamówień, które przeznaczone są do użytku osób

fizycznych – zarówno ogółu społeczeństwa, jak i pracowników instytucji zamawiającej – przedmiotowe specyfikacje techniczne sporządza się, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków, w taki sposób, aby uwzględnić kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników.

W przypadku gdy obowiązkowe wymogi w zakresie dostępności są przyjmowane w formie aktu prawnego Unii, specyfikacje techniczne określa się – jeżeli chodzi o kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników – przez odesłanie do tego aktu.

2. Specyfikacje techniczne zapewniają równy dostęp wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia i nie tworzą nieuzasadnionych przeszkód dla otwarcia zamówienia publicznego na konkurencję.

3. Bez uszczerbku dla wiążących krajowych przepisów technicznych, w zakresie, w jakim są one zgodne z prawem unijnym, specyfikacje techniczne formułuje się w jeden z poniższych sposobów:

- a) w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, w tym aspektów środowiskowych, pod warunkiem że parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić oferentom ustalenie przedmiotu zamówienia, a instytucjom zamawiającym udzielenie zamówienia;
- b) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych oraz, w kolejności preferencji do: norm krajowych przenoszących normy europejskie, europejskich ocen technicznych, wspólnych specyfikacji technicznych, norm międzynarodowych, innych systemów referencji technicznych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne lub – w przypadku

ich braku – do norm krajowych, krajowych aprobat technicznych lub krajowych specyfikacji technicznych dotyczących projektowania, wyliczeń i realizacji robót budowlanych oraz wykorzystania dostaw; każdemu odniesieniu towarzyszą słowa „lub równoważne”;

- c) w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w lit. a), z odniesieniem do specyfikacji technicznych wymienionych w lit. b) stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami wydajnościowymi lub funkcjonalnymi;
- d) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych wymienionych w lit. b) w zakresie określonych cech oraz poprzez odniesienie do wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w lit. a), w zakresie innych cech.

4. Jeżeli nie uzasadnia tego przedmiot zamówienia, specyfikacje techniczne nie zawierają odniesienia do konkretnej marki lub źródła, ani do szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, ani do znaku handlowego, patentu, typu bądź konkretnego pochodzenia lub produkcji, które to odniesienie mogłoby prowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania pewnych przedsiębiorstw lub produktów. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się stosowanie takich odniesień, jeżeli niemożliwe jest opisanie przedmiotu zamówienia w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób zgodnie z ust. 3. Takim odniesieniem towarzyszą słowa „lub równoważne”.

5. W przypadku gdy instytucja zamawiająca korzysta z możliwości zastosowania odniesienia do specyfikacji technicznych, o których mowa w ust. 3 lit. b), nie może ona odrzucić oferty na podstawie faktu, iż roboty budowlane, dostawy lub usługi będące przedmiotem oferty nie są zgodne ze specyfikacjami technicznymi, do których się ona odnosi, jeżeli oferent udowodni w swojej ofercie za pomocą dowolnych odpowiednich środków, w tym za pomocą środków dowodowych, o których mowa w art. 44, że proponowane rozwiązania w równoważnym stopniu spełniają wymagania określone w specyfikacjach technicznych.

6. W przypadku gdy instytucja zamawiająca korzysta z możliwości przewidzianej w ust. 3 lit. a) w zakresie sformułowania specyfikacji technicznych w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, nie może ona odrzucić oferty na roboty budowlane, dostawy lub usługi zgodnej z normą krajową przenoszącą normę europejską, z europejską aprobatą techniczną, ze wspólną specyfikacją techniczną, z normą międzynarodową lub z systemem referencji technicznych ustanowionym przez europejski organ normalizacyjny, jeżeli powyższe specyfikacje dotyczą wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych określonych przez tę instytucję zamawiającą.

W swojej ofercie oferent musi udowodnić za pomocą dowolnych stosownych środków, w tym za pomocą środków, o których mowa w art. 44, że obiekt budowlany, dostawa lub usługa, zgodne z normą spełniają wymagania wydajnościowe lub funkcjonalne określone przez instytucję zamawiającą.

Artykuł 43

Etykiety

1. W przypadku gdy instytucje zamawiające zamierzają dokonać zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług o szczególnych cechach środowiskowych, społecznych lub innych, mogą one w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub w warunkach realizacji zamówienia, wymagać określonej etykiety jako środka dowodowego na to, że te roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymagane cechy, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) wymogi dotyczące etykiety dotyczą wyłącznie kryteriów, które są związane z przedmiotem zamówienia, i są odpowiednie dla określenia cech robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia;
- b) wymogi dotyczące etykiety są oparte na kryteriach obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminacyjnych;
- c) etykiety są przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie odpowiednie podmioty, w tym instytucje rządowe, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- d) etykiety są dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron;
- e) wymogi dotyczące etykiety są określane przez podmiot trzeci, na który wykonawca ubiegający się o etykietę nie może wywierać decydującego wpływu.

W przypadku gdy instytucje zamawiające nie wymagają, by dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniały wszystkie wymogi dotyczące etykiety, wskazują one do których wymogów odwołują się.

Instytucje zamawiające, które wymagają określonej etykiety, akceptują wszystkie etykiety, które potwierdzają, że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają równoważne wymogi dotyczące etykiety.

W przypadku gdy wykonawca w sposób oczywisty nie ma możliwości uzyskania określonej etykiety wskazanej przez instytucję zamawiającą lub równoważnej etykiety w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można przypisać temu wykonawcy, instytucja zamawiająca akceptuje inne odpowiednie środki dowodowe, które mogą obejmować dokumentację techniczną producenta, o ile dany wykonawca dowiedzie, że roboty budowlane, dostawy lub usługi, które mają zostać przez niego wykonane, spełniają wymogi określonej etykiety lub określone wymogi wskazane przez instytucję zamawiającą.

2. Jeżeli etykieta spełnia warunki przewidziane w ust. 1 lit. b), c), d) i e), lecz określa również wymagania niezwiązane z przedmiotem zamówienia, instytucje zamawiające nie wymagają etykiety jako takiej, ale mogą określić specyfikacje techniczne poprzez odesłanie do tych ze szczegółowych specyfikacji danej etykiety lub, w razie potrzeby, ich części, które są związane z przedmiotem zamówienia i są odpowiednie dla określenia cech tego przedmiotu.

Artykuł 44

Raporty z testów, certyfikacja i inne środki dowodowe

1. Instytucje zamawiające mogą wymagać od wykonawców przedstawienia raportu z testów opracowanego przez jednostkę oceniającą zgodność lub zaświadczenia wystawionego przez taką jednostkę jako środka dowodowego potwierdzającego zgodność z wymaganiami lub kryteriami określonymi w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

W przypadku gdy instytucje zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez określoną jednostkę oceniającą zgodność, instytucje zamawiające akceptują również zaświadczenia wystawione przez inne równoważne jednostki oceniające zgodność.

Na potrzeby niniejszego ustępu, jednostka oceniająca zgodność jest to organ wykonujący działania z zakresu oceny zgodności, w tym kalibrację, testy, certyfikację i kontrolę, akredytowany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 ⁽¹⁾.

2. Instytucje zamawiające akceptują odpowiednie środki dowodowe, inne niż te, o których mowa w ust. 1, takie jak dokumentacja techniczna producenta, w przypadku gdy dany wykonawca nie ma dostępu do zaświadczeń ani raportów z testów, o których mowa w ust. 1, ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie, o ile ten brak dostępu nie może być przypisany danemu wykonawcy, oraz pod warunkiem że dany wykonawca tym samym dowiedzie, że wykonywane przez niego roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

3. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim na ich wniosek wszelkie informacje związane z dowodami i dokumentami przedstawianymi zgodnie z art. 42 ust. 6, art. 43 oraz ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Właściwe organy państwa członkowskiego, w którym wykonawca ma siedzibę, przekazują te informacje zgodnie z art. 86.

Artykuł 45

Oferty wariantowe

1. Instytucje zamawiające mogą zezwolić oferentom na składanie ofert wariantowych lub nałożyć na nich taki wymóg. W ogłoszeniu o zamówieniu lub, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania instytucje zamawiające wskazują, czy dopuszczają oferty wariantowe lub czy wymagają takich ofert. Bez takiego wskazania składanie ofert wariantowych nie jest dopuszczalne. Oferty wariantowe muszą być związane z przedmiotem zamówienia.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30).

2. Instytucje zamawiające dopuszczając składanie lub wymagając składania ofert wariantowych, określają w dokumentach zamówienia minimalne wymagania, jakie muszą spełniać oferty wariantowe, oraz wszelkie szczególne wymagania dotyczące ich przedkładania, w szczególności to, czy oferty wariantowe można składać tylko w przypadku jednoczesnego złożenia oferty niewariantowej. Zapewniają również możliwość stosowania wybranych kryteriów udzielenia zamówienia do ofert wariantowych spełniających te minimalne wymagania, a także do zgodnych z wymaganiami ofert, które nie są ofertami wariantowymi.

3. Rozpatrywane są jedynie oferty wariantowe spełniające minimalne wymogi określone przez instytucje zamawiające.

W postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę lub usługi instytucje zamawiające, które dopuściły składanie lub wymagały składania ofert wariantowych, nie mogą odrzucić takiej oferty wyłącznie na podstawie faktu, że jej wybór prowadziłby do udzielenia zamówienia na usługi zamiast zamówienia publicznego na dostawę albo do udzielenia zamówienia na dostawę zamiast zamówienia publicznego na usługi.

Artykuł 46

Podział zamówień na części

1. Instytucje zamawiające mogą postanowić o udzieleniu zamówienia w oddzielnych częściach; mogą też określić wielkość i przedmiot takich części.

Z wyjątkiem zamówień, w przypadku których podział był obowiązkowy na mocy ust. 4 niniejszego artykułu, instytucje zamawiające dokonują wskazania najważniejszych powodów swojej decyzji o niedokonaniu podziału na części, które zamieszcza się w dokumentach zamówienia lub w indywidualnym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 84.

2. W ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania instytucje zamawiające wskazują, czy oferty można składać w odniesieniu do jednej, kilku czy wszystkich części.

Nawet jeżeli możliwe jest złożenie ofert w odniesieniu do kilku lub wszystkich części zamówienia, instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę części zamówienia, które można udzielić jednemu oferentowi, pod warunkiem że maksymalna liczba części, jaka może być udzielona jednemu oferentowi, jest określona w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania. Instytucje zamawiające wskazują w dokumentach zamówienia obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria lub zasady, które zamierzają zastosować w celu ustalenia, które części zostaną udzielone, gdyby zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia prowadziło do udzielenia jednemu oferentowi większej liczby części niż wynosi maksymalna liczba.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że w przypadku gdy więcej niż jedna część zamówienia może zostać udzielona temu samemu oferentowi, instytucje zamawiające mogą udzielać zamówień obejmujących kilka lub wszystkie części, jeżeli określiły w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, że zastrzegają sobie taką możliwość, i wskazały części lub grupy części, które mogą zostać połączone.

4. Państwa członkowskie mogą wdrożyć przepisy ust. 1 akapit drugi, ustanawiając obowiązek udzielania zamówień w formie oddzielnych części na warunkach określanych zgodnie ze swoim prawem krajowym i z uwzględnieniem prawa unijnego. W takich okolicznościach zastosowanie ma ust. 2 akapit pierwszy i, w stosownych przypadkach, ust. 3.

Artykuł 47

Wyznaczanie terminów

1. Podczas wyznaczania terminów składania ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału instytucje zamawiające uwzględniają złożoność zamówienia oraz czas potrzebny na sporządzenie ofert, bez uszczerbku dla terminów minimalnych określonych w art. 27–31.

2. W przypadku gdy oferty mogą zostać złożone jedynie po odbyciu wizyty na miejscu albo po dokonaniu na miejscu sprawdzenia dokumentów potwierdzających dokumenty zamówienia, terminy składania ofert, które muszą być dłuższe niż terminy minimalne określone w art. 27–31, wyznacza się tak, aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli zapoznać się z wszystkimi informacjami niezbędnymi do sporządzenia ofert.

3. Instytucje zamawiające przedłużają terminy składania ofert, tak aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli zapoznać się z wszystkimi informacjami niezbędnymi do sporządzenia ofert w następujących przypadkach:

a) gdy – niezależnie od przyczyny – dodatkowe informacje, o które wystąpił wykonawca w odpowiednim terminie, nie zostały dostarczone najpóźniej sześć dni przed upływem terminu przewidzianego na składanie ofert. W przypadku procedury przyspieszonej, której dotyczy art. 27 ust. 3 i art. 28 ust. 6, termin ten wynosi cztery dni;

b) gdy w dokumentach zamówienia wprowadzono istotne zmiany.

Przedłużenie to będzie proporcjonalne do znaczenia takich informacji lub zmian.

W przypadku gdy o dodatkowe informacje nie wystąpiono w odpowiednim terminie lub gdy ich znaczenie w kontekście przygotowania elastycznych ofert jest nieistotne, instytucja zamawiająca nie jest zobowiązana do przedłużenia terminów.

Sekcja 2

Publikacja i przejrzystość

Artykuł 48

Wstępne ogłoszenie informacyjne

1. Instytucje zamawiające mogą poinformować o swoich zamiarach odnośnie do planowanych zamówień poprzez publikację wstępnego ogłoszenia informacyjnego. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku V część B sekcja I. Są one publikowane przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej albo przez instytucje zamawiające na ich profilach nabywców zgodnie z załącznikiem VIII pkt 2 lit. b). Jeżeli wstępne ogłoszenie informacyjne jest publikowane przez instytucję zamawiającą na jej profilu nabywcy, przesyła ona Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o publikacji na swoim profilu nabywcy zgodnie z załącznikiem VIII. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku V część A.

2. W przypadku procedur ograniczonych oraz procedur konkurencyjnych z negocjacjami instytucje zamawiające poniżej szczebla centralnego mogą wykorzystywać wstępne ogłoszenie informacyjne jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 26 ust. 5, pod warunkiem że ogłoszenie to spełnia wszystkie następujące warunki:

- a) odnosi się wyraźnie do dostaw, robót budowlanych lub usług będących przedmiotem zamówienia, które ma zostać udzielone;
- b) wskazuje, że zamówienie zostanie udzielone w drodze procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami bez dalszej publikacji zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, oraz zaprasza zainteresowanych wykonawców do wyrażenia zainteresowania;
- c) zawiera, oprócz informacji określonych w załączniku V część B sekcja I, informacje określone w załączniku V część B sekcja II;
- d) zostało wysłane do publikacji co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania zaproszenia, o którym mowa w art. 54 ust. 1.

Takich ogłoszeń nie publikuje się na profilu nabywcy. Na profilu nabywcy może natomiast ukazać się ewentualna dodatkowa publikacja na poziomie krajowym zgodnie z art. 52.

Okres objęty wstępnym ogłoszeniem informacyjnym wynosi maksymalnie 12 miesięcy od daty przekazania ogłoszenia do publikacji. Jednak w przypadku zamówień publicznych dotyczących usług społecznych i innych szczególnych usług wstępne ogłoszenie informacyjne, o którym mowa w art. 75 ust. 1 lit. b), może obejmować okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Artykuł 49

Ogłoszenie o zamówieniu

Ogłoszenia o zamówieniu są wykorzystywane jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie w odniesieniu do

wszystkich procedur bez uszczerbku dla art. 26 ust. 5 akapit drugi i art. 32. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku V część C i są publikowane zgodnie z art. 51.

Artykuł 50

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia

1. W następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia lub zawarciu umowy instytucje zamawiające przesyłają ogłoszenie o udzieleniu zamówienia dotyczące wyników postępowania o udzielenie zamówienia nie później niż w terminie 30 dni od zawarcia umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej.

Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku V część D i są publikowane zgodnie z art. 51.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zostało dokonane w formie wstępnego ogłoszenia informacyjnego, a instytucja zamawiająca postanowiła, że nie udzieli dalszych zamówień w okresie objętym wstępnym ogłoszeniem informacyjnym, ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zawiera wyraźne wskazanie tego faktu.

W przypadku umów ramowych zawartych zgodnie z art. 33 instytucje zamawiające nie są zobowiązane do przesyłania ogłoszeń o wynikach postępowania o udzielenie zamówienia dla każdego zamówienia opartego na takiej umowie. Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające zostaną zobowiązane do grupowania w okresach kwartalnych ogłoszeń o wynikach postępowania o udzielenie zamówienia w odniesieniu do zamówień opartych na umowie ramowej. W takim przypadku instytucje zamawiające wysyłają grupowe ogłoszenia w ciągu 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

3. Instytucje zamawiające przesyłają ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w terminie 30 dni od udzielenia każdego zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów. Mogą one jednak grupować takie ogłoszenia kwartalnie. W takim przypadku instytucje zamawiające przesyłają zgrupowane ogłoszenia w terminie 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

4. Z publikacji można wyłączyć pewne informacje dotyczące udzielenia zamówienia lub zawarcia umowy ramowej, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby zaszkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami.

Artykuł 51

Forma i sposób publikacji ogłoszeń

1. Ogłoszenia, o których mowa w art. 48, 49 i 50, zawierają informacje określone w załączniku V według formatu standardowych formularzy, w tym standardowych formularzy sprostowań.

Komisja ustanawia wspomniane standardowe formularze w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmują się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 89 ust. 2.

2. Ogłoszenia, o których mowa w art. 48, 49 i 50, są sporządzane i przesyłane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej za pomocą środków elektronicznych oraz publikowane zgodnie z załącznikiem VIII. Ogłoszenia są publikowane nie później niż w terminie pięciu dni od daty ich wysłania. Koszty publikacji ogłoszeń przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej ponosi Unia.

3. Ogłoszenia, o których mowa w art. 48, 49 i 50, są publikowane w całości w języku urzędowym lub językach urzędowych instytucji Unii, wybranych przez instytucję zamawiającą. Ta wersja językowa lub te wersje językowe stanowi(-ą) jedyny autentyczny tekst/jedynie autentyczne teksty ogłoszenia. Streszczenie obejmujące istotne elementy każdego ogłoszenia publikuje się w pozostałych językach urzędowych instytucji Unii.

4. Urząd Publikacji Unii Europejskiej zapewnia, aby pełny tekst i streszczenie wstępnych ogłoszeń informacyjnych, o których mowa w art. 48 ust. 2, a także zaproszeń do ubiegania się o zamówienie ustanawiających dynamiczny system zakupów, o których mowa w art. 34 ust. 4 lit. a), były opublikowane w sposób ciągły:

- a) w przypadku wstępnych ogłoszeń informacyjnych – przez okres 12 miesięcy lub do otrzymania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 50, w którym wskazuje się, że w ciągu 12 miesięcy objętych zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie będą udzielane dalsze zamówienia. Jednakże w przypadku zamówień publicznych dotyczących usług społecznych i innych szczególnych usług wstępne ogłoszenie informacyjne, o którym mowa w art. 75 ust. 1 lit. b), pozostaje opublikowane do końca swego pierwotnie wskazanego okresu ważności lub do otrzymania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 50, wskazującego, że w okresie objętym zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie zostaną już udzielone żadne inne zamówienia;
 - b) w przypadku zaproszeń do ubiegania się o zamówienie ustanawiających dynamiczny system zakupów – w okresie ważności dynamicznego systemu zakupów.
5. Instytucje zamawiające muszą być w stanie udowodnić datę wysłania ogłoszeń.

Urząd Publikacji Unii Europejskiej przekazuje instytucji zamawiającej potwierdzenie otrzymania ogłoszenia i opublikowania przesłanych informacji, podając datę takiej publikacji. Potwierdzenie to stanowi dowód publikacji.

6. Instytucje zamawiające mogą publikować ogłoszenia o zamówieniach publicznych, które nie podlegają wymogom publikacji określonym w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że ogłoszenia te przesyłane są Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej za pomocą środków elektronicznych zgodnie z formatem i procedurami przesyłania wskazanymi w załączniku VIII.

Artykuł 52

Publikacja na poziomie krajowym

1. Ogłoszeń, o których mowa w art. 48, 49 i 50, oraz informacji w nich zawartych nie można publikować na poziomie krajowym przed publikacją zgodnie z art. 51. Niemniej jednak publikacja na poziomie krajowym może w każdym przypadku mieć miejsce, gdy instytucje zamawiające nie zostały powiadomione o publikacji w terminie 48 godzin od potwierdzenia otrzymania ogłoszenia zgodnie z art. 51.

2. Ogłoszenia publikowane na poziomie krajowym nie mogą zawierać informacji innych niż informacje zawarte w ogłoszeniach przesłanych Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej lub opublikowanych na profilu nabywcy, muszą jednak wskazywać datę wysłania ogłoszenia do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej lub jego publikacji na profilu nabywcy.

3. Wstępne ogłoszenia informacyjne nie mogą być publikowane na profilu nabywcy przed wysłaniem do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o ich publikacji w takiej formie. Wskazują one datę tego wysłania ogłoszenia.

Artykuł 53

Dostępność w formie elektronicznej dokumentów zamówienia

1. Instytucje zamawiające zapewniają za pomocą środków elektronicznych nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia, od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 51 lub od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. W tekście ogłoszenia lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania podaje się adres strony internetowej, na której dostępne są dokumenty zamówienia.

Jeżeli nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu za pomocą środków elektronicznych do niektórych dokumentów zamówienia z jednego z powodów określonych w art. 22 ust. 1 akapit drugi, instytucje zamawiające mogą wskazać w ogłoszeniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, że dane dokumenty zamówienia zostaną przekazane w inny sposób niż za pomocą środków elektronicznych zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu. W takim przypadku termin składania ofert jest przedłużany o pięć dni, poza przypadkami należyście uzasadnionej pilnej potrzeby, o której mowa w art. 27 ust. 3, art. 28 ust. 6 i art. 29 ust. 1 akapit czwarty.

Jeżeli nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu za pomocą środków elektronicznych do niektórych dokumentów zamówienia, ponieważ instytucje zamawiające zamierzają zastosować art. 21 ust. 2 niniejszej dyrektywy, wskazują one w ogłoszeniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, których środków mających na celu ochronę poufnego charakteru informacji wymagają i jak uzyskać dostęp do tych dokumentów. W takim przypadku termin składania ofert jest przedłużany o pięć dni, poza przypadkami należyście uzasadnionej pilnej potrzeby, o której mowa w art. 27 ust. 3, art. 28 ust. 6 i art. 29 ust. 1 ostatni czwarty.

2. O ile wniosek został złożony w odpowiednim terminie, instytucje zamawiające dostarczają wszystkim oferentom uczestniczącym w postępowaniu o udzielenie zamówienia informacje dodatkowe odnoszące się do specyfikacji oraz wszelkie dokumenty potwierdzające nie później niż na sześć dni przed terminem składania ofert. W przypadku procedury przyspieszonej, której dotyczy art. 27 ust. 3 i art. 28 ust. 6, termin ten wynosi cztery dni.

Artykuł 54

Zaproszenie kandydatów

1. W procedurach ograniczonych, dialogu konkurencyjnego, partnerstwa innowacyjnego oraz konkurencyjnych z negocjacjami instytucje zamawiające zapraszają równocześnie, na piśmie, zakwalifikowanych kandydatów do składania ofert lub, w przypadku dialogu konkurencyjnego, do wzięcia udziału w dialogu.

W przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 48 ust. 2, instytucje zamawiające zapraszają równocześnie, na piśmie, wykonawców, którzy wyrazili swoje zainteresowanie, do potwierdzenia dalszego zainteresowania.

2. Zaproszenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zawierają odniesienie do adresu elektronicznego, pod którym za pomocą środków elektronicznych zostały bezpośrednio udostępnione dokumenty zamówienia. Zaproszeniom towarzyszą dokumenty zamówienia, o ile do tych dokumentów nie został zapewniony nieograniczony, pełny, bezpośredni, i bezpłatny dostęp z powodów określonych w art. 53 ust. 1 akapity drugi lub trzeci, i dokumenty te nie zostały dotąd w inny sposób udostępnione. Ponadto zaproszenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zawierają informacje określone w załączniku IX.

Artykuł 55

Informowanie kandydatów i oferentów

1. Instytucje zamawiające informują tak szybko, jak to możliwe, wszystkich kandydatów i oferentów o podjętych decyzjach dotyczących zawarcia umowy ramowej, udzielenia zamówienia lub dopuszczenia do dynamicznego systemu zakupów, w tym także o powodach podjęcia ewentualnej decyzji o niezawieraniu umowy ramowej, o nieudzieleniu zamówienia, dla którego opublikowano zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, o ponownym wszczęciu postępowania lub o niewdrażaniu dynamicznego systemu zakupów.

2. Na wniosek zainteresowanego kandydata lub oferenta, instytucja zamawiająca tak szybko, jak to możliwe, a w każdym razie w terminie 15 dni od otrzymania pisemnego wniosku informuje:

- a) każdego niewybranego kandydata o powodach odrzucenia jego wniosku o dopuszczenie do udziału;
- b) każdego niewybranego oferenta o powodach odrzucenia jego oferty, w tym – w przypadkach określonych w art. 42 ust. 5 i 6 – o powodach decyzji o braku równoważności lub decyzji stanowiącej, że roboty budowlane, dostawy lub usługi nie spełniają wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych;
- c) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o cechach i mających znaczenie zaletach oferty, która została wybrana, jak również o nazwie/imieniu i nazwisku zwycięskiego oferenta lub nazwach/imionach i nazwiskach stron umowy ramowej;
- d) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o przebiegu i postępie negocjacji i dialogu z oferentami.

3. Instytucje zamawiające mogą podjąć decyzję o nieudzieleniu pewnych informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczących udzielenia zamówienia, zawarcia umowy ramowej lub dopuszczenia do dynamicznego systemu zakupów, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby szkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami.

Sekcja 3

Wybór uczestników oraz udzielenie zamówienia

Artykuł 56

Zasady ogólne

1. Zamówień udziela się na podstawie kryteriów określonych zgodnie z art. 67–69, pod warunkiem że instytucja zamawiająca sprawdziła, zgodnie z art. 59–61, że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) oferta jest zgodna z wymaganiami, warunkami i kryteriami określonymi w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania oraz w dokumentach zamówienia, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, art. 45;
- b) oferta pochodzi od oferenta, który nie został wykluczony zgodnie z art. 57, oraz spełnia kryteria kwalifikacji określone przez instytucję zamawiającą zgodnie z art. 58, a także, w stosownych przypadkach, niedyskryminacyjne zasady i kryteria, o których mowa w art. 65.

Instytucje zamawiające mogą postanowić o nieudzieleniu zamówienia oferentowi, który złożył najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, jeżeli ustaliły, że ta oferta nie jest zgodna z mającymi zastosowanie obowiązkami, o których mowa w art. 18 ust. 2.

2. W procedurach otwartych instytucje zamawiające mogą podjąć decyzję o rozpatrzeniu ofert przed sprawdzeniem, że nie ma podstaw wykluczenia, i przed weryfikacją spełnienia kryteriów kwalifikacji, zgodnie z przepisami art. 57–64. Jeżeli instytucje zamawiające korzystają z tej możliwości, zapewniają, by sprawdzenie niewystępowania podstaw wykluczenia i weryfikacja spełnienia kryteriów kwalifikacji przebiegały w sposób bezstronny i przejrzysty, tak aby żadnego zamówienia nie udzielono oferentowi, który powinien być zostać wykluczony na podstawie art. 57 lub który nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez instytucję zamawiającą.

Państwa członkowskie mogą wyłączyć stosowanie procedury opisanej w akapicie pierwszym wobec określonych rodzajów zamówień lub w konkretnych okolicznościach lub ograniczyć jej stosowanie do takich rodzajów zamówień lub okoliczności.

3. Jeżeli informacje lub dokumentacja, które mają zostać złożone przez wykonawców, są lub wydają się niekompletne lub błędne, lub gdy brakuje konkretnych dokumentów, instytucje zamawiające mogą – chyba że przepisy krajowe wdrażające niniejszą dyrektywę stanowią inaczej – zażądać, aby dani wykonawcy złożyli, uzupełnili, doprecyzowali lub skompletowali stosowne informacje lub dokumentację w odpowiednim terminie, pod warunkiem że takie żądania zostaną złożone przy pełnym poszanowaniu zasad równego traktowania i przejrzystości.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w celu zmiany wykazu w załączniku X, w razie potrzeby, aby dodać nowe umowy międzynarodowe ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie lub w przypadku gdy istniejące umowy międzynarodowe, o których mowa, nie są już ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie, lub gdy są w inny sposób zmieniane, np. w odniesieniu do ich zakresu, treści lub nazwy.

Podsekcja 1

Kryteria kwalifikacji podmiotowej

Artykuł 57

Podstawy wykluczenia

1. Instytucje zamawiające wykluczają danego wykonawcę z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, gdy stwierdzą – po weryfikacji przeprowadzonej zgodnie z art. 59, 60 oraz 61 – lub gdy w inny sposób zdobyły informację, że w stosunku do tego wykonawcy wydany został prawomocny wyrok z powodu dopuszczenia się jednego z następujących czynów:

- a) udziału w organizacji przestępczej, zgodnie z definicją takiej organizacji zawartą w art. 2 decyzji ramowej Rady 2008/841/WSiSW⁽¹⁾;
- b) korupcji, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 Konwencji w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej⁽²⁾ i art. 2 ust. 1 decyzji ramowej Rady 2003/568/WSiSW⁽³⁾, jak również korupcji zdefiniowanej w prawie krajowym instytucji zamawiającej lub wykonawcy;
- c) nadużycia finansowego w rozumieniu art. 1 Konwencji w sprawie ochrony „interesów finansowych” Wspólnot Europejskich⁽⁴⁾;
- d) przestępstw terrorystycznych lub przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną, zgodnie z definicją zawartą odpowiednio w art. 1 i 3 decyzji ramowej Rady 2002/475/WSiSW⁽⁵⁾, bądź podlegania do popełnienia przestępstwa, pomocnictwa, współsprawstwa lub usiłowania popełnienia przestępstwa, o których mowa w art. 4 tej decyzji ramowej;
- e) prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zgodnie z definicją zawartą w art. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE⁽⁶⁾;
- f) pracy dzieci i innych form handlu ludźmi, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE⁽⁷⁾.

Obowiązek wykluczenia wykonawcy ma zastosowanie również w przypadku, gdy osoba skazana prawomocnym wyrokiem jest członkiem organów administracyjnych, zarządzających lub nadzorczych tego wykonawcy lub posiada w tych organach uprawnienia do reprezentowania, uprawnienia decyzyjne lub kontrolne.

2. Z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawcę, jeżeli instytucja zamawiająca wie, że ten wykonawca naruszył obowiązki dotyczące płatności podatków lub opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne, i jeżeli ustalono to w drodze ostatecznego i wiążącego orzeczenia sądowego lub decyzji administracyjnej, zgodnie z przepisami prawa kraju, w którym wykonawca ten ma siedzibę, lub zgodnie z przepisami prawa państwa członkowskiego instytucji zamawiającej.

Ponadto instytucje zamawiające mogą wykluczyć lub zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, jeżeli instytucja zamawiająca może za pomocą dowolnych stosownych środków wykazać, że ten wykonawca naruszył obowiązki dotyczące płatności podatków lub opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne.

⁽¹⁾ Decyzja ramowa Rady 2008/841/WSiSW z dnia 24 października 2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej (Dz.U. L 300 z 11.11.2008, s. 42).

⁽²⁾ Dz.U. L 195 z 25.6.1997, s. 1.

⁽³⁾ Decyzja ramowa Rady 2003/568/WSiSW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie zwalczania korupcji w sektorze prywatnym (Dz.U. L 192 z 31.7.2003, s. 54).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 316 z 27.11.1995, s. 48.

⁽⁵⁾ Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie zwalczania terroryzmu (Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3).

⁽⁶⁾ Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15).

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1).

Ustęp ten przestaje mieć zastosowanie, jeżeli wykonawca spełnił swoje obowiązki, dokonując płatności należnych podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne, lub też zawierając wiążące porozumienia w celu spłaty tych należności, obejmujące w stosownych przypadkach narosłe odsetki lub grzywny.

3. Państwa członkowskie mogą przewidzieć odstępstwo od obowiązku wykluczenia, o którym mowa w ust. 1 i 2, w wyjątkowych przypadkach, z uwagi na nadrzędne względy związane z interesem publicznym, takich jak zdrowie publiczne lub ochrona środowiska.

Państwa członkowskie mogą też przewidzieć odstępstwo od obowiązku wykluczenia, o którym mowa w ust. 2, w przypadku gdy wykluczenie byłoby w sposób wyraźny nieproporcjonalne, w szczególności gdy kwota zaległych podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne jest niewielka lub gdy – w związku z naruszeniem obowiązków dotyczących płatności podatków lub opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne – wykonawca został poinformowany o dokładnej należnej kwocie w takim terminie, że nie miał możliwości podjęcia środków przewidzianych w ust. 2 akapit trzeci przed upływem terminu złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału lub, w przypadku procedur otwartych, terminu złożenia oferty.

4. Instytucje zamawiające mogą wykluczyć lub zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do wykluczenia z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia każdego wykonawcy znajdującego się w którejkolwiek z poniższych sytuacji:

- a) gdy instytucja zamawiająca za pomocą dowolnych stosownych środków może wykazać naruszenie mających zastosowanie obowiązków, o których mowa w art. 18 ust. 2;
- b) jeżeli wykonawca zbankrutował lub prowadzone jest wobec niego postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne, jego aktywami zarządza likwidator lub sąd, zawarł układ z wierzycielami, jego działalność gospodarcza jest zawieszona albo znajduje się on w innej tego rodzaju sytuacji wynikającej z podobnej procedury przewidzianej w krajowych przepisach ustawowych i wykonawczych;
- c) jeżeli instytucja zamawiająca może wykazać za pomocą stosownych środków, że wykonawca jest winny poważnego wykroczenia zawodowego, które podaje w wątpliwość jego uczciwość;
- d) jeżeli instytucja zamawiająca może stwierdzić, na podstawie wiarygodnych przesłanek, że wykonawca zawarł z innymi wykonawcami porozumienia mające na celu zakłócenie konkurencji;
- e) jeżeli za pomocą mniej inwazyjnych środków nie można skutecznie zlikwidować konfliktu interesów w rozumieniu art. 24;

- f) jeżeli zakłócenie konkurencji wynikające z wcześniejszego udziału wykonawców w przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia, o którym mowa w art. 41, nie może zostać wyeliminowane za pomocą mniej inwazyjnych środków;
- g) jeżeli wykonawca wykazywał znaczące lub uporczywe niedociągnięcia w spełnieniu istotnego wymogu w ramach wcześniejszej umowy w sprawie zamówienia publicznego, wcześniejszej umowy z podmiotem zamawiającym lub wcześniejszą umową w sprawie koncesji, które doprowadziły do wcześniejszego rozwiązania tej wcześniejszej umowy, odszkodowań lub innych porównywalnych sankcji;
- h) jeżeli wykonawca był winny poważnego wprowadzenia w błąd przy dostarczaniu informacji, które wymagane były do weryfikacji braku podstaw wykluczenia lub do weryfikacji spełnienia kryteriów kwalifikacji, zataił te informacje lub nie jest w stanie przedstawić dokumentów potwierdzających wymaganych na mocy art. 59; lub
- i) jeżeli wykonawca podjął kroki, aby nienależycie wpłynąć na proces podejmowania decyzji przez instytucję zamawiającą, pozyskać informacje poufne, które mogą dać mu nienależną przewagę w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub wskutek zaniedbania przedstawić wprowadzające w błąd informacje, które mogą mieć istotny wpływ na decyzje w sprawie wykluczenia, kwalifikacji lub udzielenia zamówienia.

Niezależnie od lit. b) akapitu pierwszego, państwo członkowskie może wymagać lub przewidzieć możliwość, by instytucja zamawiająca podjęła decyzję o niewykluczeniu wykonawcy znajdującego się w jednej z sytuacji, o których mowa w tej literze, gdy stwierdzi ona, że dany wykonawca będzie w stanie zrealizować zamówienie, z uwzględnieniem mających zastosowanie przepisów krajowych i środków dotyczących kontynuowania działalności gospodarczej w przypadku sytuacji, o których mowa w lit. b).

5. Instytucje zamawiające w dowolnym momencie w trakcie postępowania wykluczają wykonawcę, gdy okaże się, że – z racji czynów popełnionych lub czynności zaniechanych zarówno przed postępowaniem, jak i jego trakcie – dany wykonawca znajduje się w jednej z sytuacji, o których mowa w ust. 1 i 2.

W dowolnym momencie w trakcie postępowania instytucje zamawiające mogą wykluczyć lub zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do wykluczenia wykonawcy, gdy okaże się, że – z racji czynów popełnionych lub czynności zaniechanych przed postępowaniem lub w jego trakcie – dany wykonawca znajduje się w jednej z sytuacji, o których mowa w ust. 4.

6. Każdy wykonawca znajdujący się w jednej z sytuacji, o których mowa w ust. 1 i 4, może przedstawić dowody na to, że podjęte przez niego środki są wystarczające do wykazania jego rzetelności pomimo istnienia odpowiedniej podstawy wykluczenia. Jeżeli takie dowody zostaną uznane za wystarczające, dany wykonawca nie zostanie wykluczony z postępowania o udzielenie zamówienia.

W tym celu wykonawca musi udowodnić, że zrekompensował wszelkie szkody spowodowane przestępstwem lub wykroczeniem lub zobowiązał się do ich rekompensaty, wyczerpująco wyjaśnił fakty i okoliczności, aktywnie współpracując z organami śledczymi, i podjął konkretne środki techniczne, organizacyjne i kadrowe, które są odpowiednie dla zapobiegania dalszym przestępstwom lub nieprawidłowemu postępowaniu.

Środki podjęte przez wykonawców są oceniane z uwzględnieniem wagi i szczególnych okoliczności przestępstwa lub wykroczenia. Jeżeli środki zostaną uznane za niewystarczające, wykonawca otrzymuje uzasadnienie takiej decyzji.

Wykonawca, który został prawomocnym wyrokiem wykluczony z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub w postępowaniu o udzielenie koncesji, nie jest uprawniony do skorzystania z możliwości przewidzianej w niniejszym ustępie w okresie wykluczenia wynikającym z tego wyroku w państwach członkowskich, w których taki wyrok jest obowiązujący.

7. Państwa członkowskie określają w przepisach ustawodawczych, wykonawczych lub administracyjnych, z uwzględnieniem prawa unijnego, warunki wykonania niniejszego artykułu. W szczególności państwa członkowskie ustalają maksymalny okres wykluczenia w przypadku, gdy wykonawca nie podejmie środków określonych w ust. 6 w celu wykazania swojej rzetelności. Jeżeli okres wykluczenia nie został określony w prawomocnym wyroku, nie przekracza on pięciu lat od daty skazania prawomocnym wyrokiem w przypadkach, o których mowa w ust. 1, i trzech lat od daty odnośnego zdarzenia w przypadkach, o których mowa w ust. 4.

Artykuł 58

Kryteria kwalifikacji

1. Kryteria kwalifikacji mogą dotyczyć:

- a) kompetencji do prowadzenia danej działalności zawodowej;
- b) sytuacji ekonomicznej i finansowej;
- c) zdolności technicznej i zawodowej.

Instytucje zamawiające mogą nakładać na wykonawców kryteria, o których mowa w ust. 2, 3 i 4, wyłącznie jako wymogi dotyczące udziału. Ograniczają wymogi do tych, które są odpowiednie do zapewnienia, że kandydat lub oferent posiadają zdolność prawną, finansową, techniczną i zawodową niezbędną do realizacji udzielanego zamówienia. Wszystkie wymagania muszą być związane z przedmiotem zamówienia i proporcjonalne do tego przedmiotu.

2. W odniesieniu do kompetencji do prowadzenia danej działalności zawodowej instytucje zamawiające mogą wymagać, aby wykonawcy figurowali w jednym z rejestrów zawodowych lub handlowych prowadzonych w ich państwie członkowskim siedziby, jak określono w załączniku XI, lub aby spełnili wszelkie inne wymogi określone w tym załączniku.

W postępowaniach o udzielenie zamówienia na usługi, w zakresie w jakim wykonawcy muszą posiadać określone zezwolenia lub muszą być członkami określonej organizacji, aby mieć możliwość świadczenia w swoim kraju pochodzenia określonej usługi, instytucja zamawiająca może wymagać od nich udowodnienia, że posiadają oni takie zezwolenie lub status członkowski.

3. W odniesieniu do sytuacji ekonomicznej i finansowej instytucje zamawiające mogą nakładać wymogi zapewniające posiadanie przez wykonawców zdolności ekonomicznej i finansowej niezbędnej do realizacji zamówienia. W tym celu instytucje zamawiające mogą wymagać w szczególności, aby wykonawcy mieli określony minimalny roczny obrót, w tym określony minimalny obrót w obszarze objętym zamówieniem. Ponadto instytucje zamawiające mogą wymagać, by wykonawcy przedstawili informacje na temat ich rocznych sprawozdań finansowych wykazujących stosunki na przykład aktywów do zobowiązań. Mogą również wymagać posiadania odpowiedniego ubezpieczenia z tytułu ryzyka zawodowego.

Minimalny roczny obrót, który muszą wykazać wykonawcy, nie przekracza maksymalnie dwukrotności szacunkowej wartości zamówienia, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków odnoszących się np. do szczególnych ryzyk związanych z charakterem robót budowlanych, usług lub dostaw. Instytucje zamawiające wskazują główne powody zastosowania takiego wymogu w dokumentach zamówienia lub w indywidualnym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 84.

Stosunek, przykładowo, aktywów do zobowiązań może być wzięty pod uwagę, gdy instytucja zamawiająca w dokumentach zamówienia określi metody i kryteria takiego uwzględnienia. Tego rodzaju metody i kryteria są przejrzyste, obiektywne i niedyskryminacyjne.

Jeżeli zamówienie jest podzielone na części, niniejszy artykuł ma zastosowanie do każdej poszczególniej części. Instytucja zamawiająca może jednak określić minimalny roczny obrót, który muszą wykazać wykonawcy, poprzez odniesienie do grup części na wypadek, gdyby zwycięskiemu oferentowi przyznano kilka części zamówienia do realizacji w tym samym czasie.

W przypadku gdy zamówień opartych na umowie ramowej udziela się po ponownym poddaniu zamówienia procedurze konkurencyjnej, wymóg dotyczący maksymalnego rocznego obrotu, o którym mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, oblicza się na podstawie przewidywanej maksymalnej wielkości konkretnych zamówień, które będą realizowane w tym samym czasie, lub, w przypadku gdy nie jest to wiadome, na podstawie szacunkowej wartości umowy ramowej. W przypadku dynamicznych systemów zakupów wymóg dotyczący maksymalnego rocznego obrotu, o którym mowa w akapicie drugim, wyliczany jest na podstawie przewidywanej maksymalnej wielkości określonych zamówień, które mają zostać udzielone w ramach tego systemu.

4. W odniesieniu do zdolności technicznej i zawodowej instytucje zamawiające mogą nałożyć wymogi zapewniające posiadanie przez wykonawców niezbędnych zasobów ludzkich i technicznych oraz doświadczenia umożliwiającego realizację zamówienia na odpowiednim poziomie jakości.

Instytucje zamawiające mogą w szczególności wymagać, aby wykonawcy mieli wystarczający poziom doświadczenia wykazany odpowiednimi referencjami dotyczącymi zamówień wykonanych wcześniej. Instytucja zamawiająca może uznać, że dany wykonawca nie ma wymaganych zdolności zawodowych, jeżeli ustaliła, że wykonawca ma sprzeczne interesy, które mogą mieć negatywny wpływ na realizację zamówienia.

W postępowaniach o udzielenie zamówienia na dostawy, które wymagają wykonania prac dotyczących rozmieszczenia lub instalacji, na usługi lub roboty budowlane, zdolność zawodowa wykonawców do świadczenia usługi lub wykonania instalacji lub robót budowlanych może być oceniana w odniesieniu do ich umiejętności, efektywności, doświadczenia i rzetelności.

5. Instytucje zamawiające wskazują, w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, wymagane warunki udziału, które mogą być wyrażone jako minimalne poziomy zdolności, wraz z odpowiednimi środkami dowodowymi.

Artykuł 59

Jednolity europejski dokument zamówienia

1. W chwili składania wniosków o dopuszczenie do udziału lub ofert instytucje zamawiające przyjmują jednolity europejski dokument zamówienia obejmujący zaktualizowane oświadczenie własne jako dowód wstępny zastępujący zaświadczenia wydawane przez organy publiczne lub osoby trzecie na potwierdzenie, że dany wykonawca spełnia którykolwiek z poniższych warunków:

- a) nie znajduje się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 57, w przypadku której wykonawcy muszą lub mogą zostać wykluczeni;
- b) spełnia stosowne kryteria kwalifikacji określone zgodnie z art. 58;
- c) w stosownych przypadkach, spełnia obiektywne zasady i kryteria ustalone zgodnie z art. 65.

W przypadku gdy wykonawca polega na zdolności innych podmiotów na mocy art. 63, jednolity europejski dokument zamówienia zawiera również informacje, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, w odniesieniu do takich podmiotów.

Jednolity europejski dokument zamówienia obejmuje formalne oświadczenie wykonawcy stwierdzające, że odpowiednia podstawa wykluczenia nie ma zastosowania lub że odpowiednie kryterium kwalifikacji jest spełnione, a także zawiera istotne

informacje wymagane przez instytucję zamawiającą. Ponadto jednolity europejski dokument zamówienia określa organ publiczny lub osobę trzecią odpowiedzialną za wystawienie dokumentów potwierdzających i zawiera formalne oświadczenie, z którego wynika, że wykonawca będzie w stanie na żądanie i bez zwłoki przedstawić te dokumenty potwierdzające.

Jeżeli instytucja zamawiająca może uzyskać dokumenty potwierdzające bezpośrednio za pomocą bazy danych, zgodnie z ust. 5, jednolity europejski dokument zamówienia zawiera także informacje wymagane w tym celu, takie jak adres internetowy bazy danych, wszelkie dane identyfikacyjne oraz, w stosownych przypadkach, niezbędne oświadczenie o wyrażeniu zgody.

Wykonawcy mogą ponownie wykorzystać jednolity europejski dokument zamówienia, który został już użyty we wcześniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia, pod warunkiem że potwierdzą, iż informacje w nim zawarte są nadal prawidłowe.

2. Jednolity europejski dokument zamówienia sporządza się na podstawie standardowego formularza. Komisja określi ten standardowy formularz w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 89 ust. 3.

Jednolity europejski dokument zamówienia przedstawia się wyłącznie w formie elektronicznej.

3. Niezależnie od art. 92 Komisja dokona przeglądu praktycznego stosowania jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, z uwzględnieniem technicznego rozwoju baz danych w państwach członkowskich, i przedstawi stosowne sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do dnia 18 kwietnia 2017 r.

W stosownych przypadkach, Komisja przedstawi wnioski dotyczące rozwiązań służących optymalizacji transgranicznego dostępu do takich baz danych i stosowania zaświadczeń i poświadczeń na rynku wewnętrznym.

4. Instytucja zamawiająca może na dowolnym etapie postępowania zwrócić się do oferentów i kandydatów o przedłożenie wszystkich lub niektórych dokumentów potwierdzających, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia odpowiedniego przebiegu postępowania.

Przed udzieleniem zamówienia instytucja zamawiająca – z wyjątkiem zamówień udzielanych na podstawie umów ramowych zawartych zgodnie z art. 33 ust. 3 lub art. 33 ust. 4 lit. a) – wymaga, aby oferent, któremu postanowiła udzielić zamówienia, przedłożył aktualne dokumenty potwierdzające zgodnie z art. 60 oraz, w stosownych przypadkach, z art. 62. Instytucja zamawiająca może zwrócić się do wykonawców o uzupełnienie lub wyjaśnienie zaświadczeń otrzymanych zgodnie z art. 60 i 62.

5. Niezależnie od ust. 4 wykonawcy nie są zobowiązani do przedstawiania dokumentów potwierdzających ani innych dowodów w formie dokumentów, jeżeli i w zakresie, w jakim instytucja zamawiająca ma możliwość uzyskania zaświadczeń lub odpowiednich informacji bezpośrednio za pomocą bezpłatnej krajowej bazy danych w dowolnym państwie członkowskim, takiej jak krajowy rejestr zamówień, wirtualna karta przedsiębiorstw, elektroniczny system przechowywania dokumentów lub system kwalifikacji wstępnej.

Niezależnie od ust. 4 wykonawcy nie są zobowiązani do przedstawiania dokumentów potwierdzających, jeżeli instytucja zamawiająca, która udzieliła zamówienia lub zawarła umowę ramową, już posiada te dokumenty.

Na potrzeby akapitu pierwszego państwa członkowskie zapewniają, by bazy danych, które zawierają odpowiednie informacje na temat wykonawców i do których dostęp mogą uzyskiwać instytucje zamawiające tych państw członkowskich, umożliwiły dostęp, na tych samych warunkach, również instytucjom zamawiającym z innych państw członkowskich.

6. Państwa członkowskie udostępniają i aktualizują w systemie e-Certis pełny wykaz baz danych zawierających stosowne informacje na temat wykonawców, do których to baz danych mogą uzyskiwać dostęp instytucje zamawiające z innych państw członkowskich. Państwa członkowskie przekazują innym państwom członkowskim na żądanie wszelkie informacje dotyczące baz danych, o których mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 60

Środki dowodowe

1. Instytucje zamawiające mogą wymagać zaświadczeń, oświadczeń i innych środków dowodowych, o których mowa w ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu oraz w załączniku XII, jako dowodów na brak podstaw wykluczenia, o których mowa w art. 57, oraz dowodów spełnienia kryteriów kwalifikacji zgodnie z art. 58.

Instytucje zamawiające nie wymagają środków dowodowych innych niż te, o których mowa w niniejszym artykule i w art. 62. W odniesieniu do art. 63 wykonawcy mogą wykorzystać wszelkie odpowiednie środki dowodowe, aby udowodnić instytucji zamawiającej, że będą mieli do swojej dyspozycji niezbędne zasoby.

2. Jako wystarczające dowody potwierdzające, że do wykonawcy nie ma zastosowania żaden z przypadków wymienionych w art. 57, instytucje zamawiające przyjmują:

- a) w odniesieniu do ust. 1 wspomnianego artykułu – wyciąg z odpowiedniego rejestru, takiego jak rejestr sądowy, lub, w przypadku jego braku, równoważny dokument wykazujący, że wymogi te zostały spełnione, wydany przez właściwy organ sądowy lub administracyjny państwa członkowskiego lub państwa pochodzenia lub państwa, w którym wykonawca ma siedzibę;
- b) w odniesieniu do ust. 2 i ust. 4 lit. b) wspomnianego artykułu – zaświadczenie wydane przez właściwy organ danego państwa członkowskiego lub danego państwa trzeciego.

W przypadku gdy państwo członkowskie lub państwo trzecie nie wydaje takich dokumentów lub zaświadczeń bądź gdy nie obejmują one wszystkich przypadków określonych w art. 57 ust. 1 i 2 oraz w art. 57 ust. 4 lit. b), można je zastąpić oświadczeniem złożonym pod przysięgą lub, w państwach członkowskich lub państwach trzecich nieposiadających przepisów o oświadczeniach pod przysięgą, uroczystym oświadczeniem złożonym przez zainteresowaną osobę przed właściwym organem sądowym lub administracyjnym, notariuszem, albo właściwym organem zawodowym lub branżowym w państwie członkowskim lub w państwie pochodzenia wykonawcy lub w państwie, w którym ma on siedzibę.

Państwo członkowskie w odpowiednich przypadkach wystawia oświadczenie urzędowe potwierdzające, że dokumenty lub zaświadczenia, o których mowa w niniejszym ustępie, nie są wystawiane lub że nie obejmują one wszystkich sytuacji, o których mowa w art. 57 ust. 1 i 2 oraz art. 57 ust. 4 lit. b). Takie oświadczenia urzędowe są udostępniane za pomocą internetowego repozytorium zaświadczeń (e-Certis), o którym mowa w art. 61.

3. Co do zasady, sytuację ekonomiczną i finansową wykonawcy można udowodnić za pomocą jednego lub większej liczby dokumentów wymienionych w załączniku XII część I.

Jeżeli z jakiegokolwiek uzasadnionego powodu wykonawca nie może przedstawić dokumentów wymaganych przez instytucję zamawiającą, może udowodnić swoją sytuację ekonomiczną i finansową za pomocą dowolnego innego dokumentu, który instytucja zamawiająca uzna za odpowiedni.

4. W zależności od charakteru, ilości lub znaczenia, a także przeznaczenia robót budowlanych, dostaw lub usług, zdolność techniczną wykonawcy można udowodnić za pomocą co najmniej jednego ze środków wymienionych w załączniku XII część II.

5. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, wszelkie informacje dotyczące podstaw wykluczenia wymienionych w art. 57, kompetencji do prowadzenia działalności zawodowej oraz zdolności finansowej i technicznej oferentów, o której mowa w art. 58, jak również wszelkie informacje dotyczące środków dowodowych, o których mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 61

Internetowe repozytorium zaświadczeń (e-Certis)

1. W celu ułatwienia zamówień transgranicznych państwa członkowskie zapewniają stałą aktualizację informacji dotyczących zaświadczeń i innych rodzajów dowodów w formie dokumentów wprowadzanych do systemu e-Certis stworzonego przez Komisję.

2. Instytucje zamawiające korzystają z systemu e-Certis i wymagają przede wszystkim takich rodzajów zaświadczeń lub dowodów w formie dokumentów, które są objęte e-Certis.

3. Komisja udostępnia w e-Certis wszystkie wersje językowe jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia.

Artykuł 62

Normy zapewniania jakości i normy zarządzania środowiskowego

1. W przypadku gdy instytucje zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez niezależne jednostki zajmujące się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę określonych norm zapewniania jakości, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, odnoszą się one do systemów zapewniania jakości opartych na odpowiednich seriach norm europejskich poświadczonych przez akredytowane jednostki. Instytucje zamawiające uznają równoważne zaświadczenia wydane przez jednostki mające siedzibę w innych państwach członkowskich. Akceptują one także inne dowody stosowania równoważnych środków zapewniania jakości, jeżeli dany wykonawca nie ma możliwości uzyskania takich zaświadczeń w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można temu wykonawcy przypisać, pod warunkiem że dany wykonawca dowiedzie, że proponowane środki zapewniania jakości są zgodne z wymaganymi normami zapewniania jakości.

2. W przypadku gdy instytucje zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez niezależne jednostki zajmujące się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę wymogów określonych systemów lub norm zarządzania środowiskowego, odnoszą się one do unijnego systemu ekozarządzania i audytu (EMAS), do innych systemów zarządzania środowiskowego uznanych zgodnie z art. 45 rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 lub do innych norm zarządzania środowiskowego opartych na odpowiednich normach europejskich lub międzynarodowych opracowanych przez akredytowane jednostki. Instytucje zamawiające uznają równoważne zaświadczenia wydane przez jednostki mające siedzibę w innych państwach członkowskich.

W przypadku gdy dany wykonawca w sposób oczywisty nie ma dostępu do takich zaświadczeń ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można temu wykonawcy przypisać, instytucja zamawiająca akceptuje także inne dowody dotyczące środków zarządzania środowiskowego, pod warunkiem że wykonawca dowiedzie, że środki te są równoważne środkom wymaganym na mocy mającego zastosowanie systemu zarządzania środowiskowego lub normy.

3. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, zgodnie z art. 86, wszelkie informacje dotyczące dokumentów przedstawianych w charakterze dowodów spełnienia wymogów norm jakościowych i środowiskowych, o których mowa w ust. 1 i 2.

Artykuł 63

Poleganie na zdolności innych podmiotów

1. W odniesieniu do kryteriów dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej, określonych zgodnie z art. 58 ust. 3, oraz kryteriów dotyczących zdolności technicznej i zawodowej, określonych zgodnie z art. 58 ust. 4, wykonawca może, w stosownych przypadkach oraz w odniesieniu do konkretnego zamówienia, polegać na zdolności innych podmiotów, niezależnie od

charakteru prawnego łączących go z nimi powiązań. W odniesieniu do kryteriów dotyczących wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, określonych w załączniku XII część II lit. f), lub dotyczących stosownego doświadczenia zawodowego, wykonawcy mogą jednak polegać na zdolności innych podmiotów tylko wtedy, gdy te ostatnie zrealizują roboty budowlane lub usługi, odnośnie do których takie zdolności są niezbędne. W przypadku gdy wykonawca chce polegać na zdolności innych podmiotów, musi udowodnić instytucji zamawiającej, że będzie dysponował niezbędnymi zasobami, przedstawiając na przykład w tym celu stosowne zobowiązanie takich podmiotów.

Instytucja zamawiająca sprawdza, zgodnie z art. 59, 60 i 61, czy podmioty, na których zdolności wykonawca zamierza polegać, spełniają odpowiednie kryteria kwalifikacji, i czy istnieją podstawy wykluczenia na mocy art. 57. Instytucja zamawiająca wymaga, by wykonawca zastąpił podmiot, który nie spełnia stosownego kryterium kwalifikacji lub wobec którego istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia. Instytucja zamawiająca może wymagać lub może być zobowiązana przez państwo członkowskie do wymagania, by wykonawca zastąpił podmiot, wobec którego istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia.

Jeżeli wykonawca polega na zdolności innych podmiotów w odniesieniu do kryteriów dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej, instytucja zamawiająca może wymagać od wykonawcy i tych podmiotów solidarnej odpowiedzialności za realizację zamówienia.

Na tych samych warunkach grupa wykonawców, o której mowa w art. 19 ust. 2, może polegać na zdolności członków tej grupy lub innych podmiotów.

2. W przypadku zamówień na roboty budowlane, zamówień na usługi oraz prac związanych z rozmieszczeniem lub instalacją w ramach zamówienia na dostawy, instytucje zamawiające mogą wymagać, aby określone kluczowe zadania były wykonywane bezpośrednio przez samego oferenta lub, w przypadku oferty złożonej przez grupę wykonawców, o której mowa w art. 19 ust. 2, przez uczestnika tej grupy.

Artykuł 64

Urzędowe wykazy zatwierdzonych wykonawców oraz certyfikacja przez jednostki prawa publicznego lub prywatnego

1. Państwa członkowskie mogą ustanowić lub prowadzić urzędowe wykazy zatwierdzonych wykonawców, dostawców lub usługodawców albo przewidzieć ich certyfikację przez jednostki certyfikujące spełniające wymogi europejskich norm certyfikacji w rozumieniu załącznika VII.

Powiadają one Komisję oraz pozostałe państwa członkowskie o adresie jednostki certyfikującej albo jednostki odpowiedzialnej za urzędowe wykazy, do których należy przysyłać wnioski.

2. Państwa członkowskie dostosowują do przepisów niniejszej sekcji warunki dokonywania wpisów do urzędowych wykazów, o których mowa w ust. 1, oraz warunki wydawania zaświadczeń przez jednostki certyfikujące.

Państwa członkowskie dostosowują także te warunki do przepisów art. 63 w odniesieniu do wniosków o dokonanie wpisu składanych przez wykonawców należących do grupy i powołujących się na zasoby udostępnione im przez inne podmioty należące do tej grupy. W takich przypadkach wykonawcy ci muszą udowodnić organowi sporządzającemu urzędowy wykaz, iż będą mieć te zasoby do dyspozycji przez cały okres ważności zaświadczenia potwierdzającego ich wpis do urzędowego wykazu i że przez ten sam okres podmioty te nadal będą spełniały wymogi kwalifikacji podmiotowej objęte urzędowym wykazem lub zaświadczeniem, na których wykonawcy polegają na potrzeby wpisu do wykazu.

3. Wykonawcy wpisani do urzędowych wykazów lub posiadający zaświadczenie mogą na potrzeby każdego zamówienia przedłożyć instytucji zamawiającej zaświadczenie o wpisie wydane przez właściwy organ lub zaświadczenie wystawione przez właściwą jednostkę certyfikującą.

W takich zaświadczeniach wskazane są dokumenty, które stanowią podstawę wpisu wykonawcy do urzędowego wykazu lub uzyskania przez niego certyfikacji, a także klasyfikację ustaloną w tym wykazie.

4. Poświadczony przez właściwy organ wpis do urzędowego wykazu lub zaświadczenie wydane przez jednostkę certyfikującą stanowią podstawę domniemania spełnienia przez dany podmiot wymogów kwalifikacji podmiotowej objętych urzędowym wykazem lub zaświadczeniem.

5. Informacje, które wynikają z wpisu do wykazu urzędowego lub certyfikacji, nie mogą być kwestionowane bez uzasadnienia. Przed udzieleniem zamówienia można każdorazowo wymagać od każdego wpisanego wykonawcy dodatkowego zaświadczenia dotyczącego płatności składek na ubezpieczenie społeczne oraz podatków.

Instytucje zamawiające innych państw członkowskich stosują ust. 3 oraz akapit pierwszy niniejszego ustępu jedynie wobec wykonawców mających siedzibę w państwie członkowskim prowadzącym wykaz urzędowy.

6. Wymagania dotyczące dowodu spełniania kryteriów kwalifikacji podmiotowej objętych urzędowym wykazem lub zaświadczeniem muszą być zgodne z art. 60 oraz, w stosownych przypadkach, z art. 62. W przypadku ewentualnego wpisu wykonawców z innych państw członkowskich do wykazu urzędowego lub ich certyfikacji nie wymaga się żadnych dalszych dowodów ani oświadczeń innych niż wymagane od wykonawców krajowych.

Wykonawcy mogą w dowolnym momencie zwrócić się o dokonanie wpisu do urzędowego wykazu lub wydanie zaświadczenia. Są oni informowani w odpowiednio krótkim czasie o decyzji organu prowadzącego urzędowy wykaz lub właściwej jednostki certyfikującej.

7. Wykonawcy z innych państw członkowskich nie są zobowiązani do uzyskania takiego wpisu lub certyfikacji w celu udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Instytucje zamawiające uznają równoważne zaświadczenia wydawane przez jednostki mające siedziby w innych państwach członkowskich. Akceptują one również inne równoważne środki dowodowe.

8. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, wszelkie informacje dotyczące dokumentów przedstawianych w charakterze dowodów na to, że wykonawcy spełniają wymogi dotyczące wpisu do urzędowego wykazu zatwierdzonych wykonawców, bądź dowodów na to, że wykonawcy z innego państwa członkowskiego posiadają równoważne zaświadczenie.

Podsekcja 2

Ograniczanie liczby kandydatów, ofert i rozwiązań

Artykuł 65

Ograniczanie liczby kwalifikujących się kandydatów, którzy zostaną zaproszeni do udziału

1. W przypadku procedur ograniczonych, procedur konkurencyjnych z negocjacjami, procedur dialogu konkurencyjnego oraz partnerstwa innowacyjnego instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę kandydatów spełniających kryteria kwalifikacji, których zaproszą do złożenia ofert lub prowadzenia dialogu, o ile dostępna jest minimalna liczba, zgodnie z ust. 2, kwalifikujących się kandydatów.

2. Instytucje zamawiające wskazują w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria lub zasady, które zamierzają stosować, minimalną liczbę kandydatów, których zamierzają zaprosić, oraz, w stosownych przypadkach, ich maksymalną liczbę.

W procedurach ograniczonych minimalna liczba oznacza pięciu kandydatów. W procedurze konkurencyjnej z negocjacjami, dialogu konkurencyjnym i partnerstwie innowacyjnym minimalna liczba kandydatów wynosi trzy. W każdym przypadku liczba zaproszonych kandydatów musi być wystarczająca, aby zapewnić prawdziwą konkurencję.

Instytucje zamawiające zapraszają kandydatów w liczbie nie mniejszej od liczby minimalnej. W przypadku gdy liczba kandydatów spełniających kryteria kwalifikacji oraz posiadających wymagane minimalne poziomy zdolności, o których mowa w art. 58 ust. 5, jest mniejsza od minimalnej liczby, instytucja zamawiająca może kontynuować postępowanie, zapraszając kandydatów posiadających wymagany potencjał. W ramach tego samego postępowania instytucja zamawiająca nie bierze pod uwagę wykonawców, którzy nie złożyli wniosków o dopuszczenie do udziału, ani kandydatów, którzy nie posiadają wymaganego potencjału.

Artykuł 66

Ograniczanie liczby ofert i rozwiązań

W przypadku gdy instytucje zamawiające korzystają z możliwości ograniczenia liczby negocjowanych ofert, jak przewidziano w art. 29 ust. 6, lub rozwiązań do dyskusji, jak przewidziano w art. 30 ust. 4, stosują one w tym celu kryteria udzielenia zamówienia podane w dokumentach zamówienia. Liczba uzyskana na ostatnim etapie musi zapewniać prawdziwą konkurencję, o ile istnieje wystarczająca liczba oferentów, rozwiązań lub kwalifikujących się kandydatów.

Podsekcja 3

Udzielenie zamówienia

Artykuł 67

Kryteria udzielenia zamówienia

1. Bez uszczerbku dla krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych dotyczących cen określonych dostaw lub wynagradzania z tytułu określonych usług, instytucje zamawiające opierają udzielanie zamówień publicznych na ofercie najkorzystniejszej ekonomicznie.

2. Ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającej określa się na podstawie ceny lub kosztu, z wykorzystaniem podejścia opartego na efektywności kosztowej, takiego jak rachunek kosztów cyklu życia zgodnie z art. 68; może ona obejmować najlepszą relację jakości do ceny, którą szacuje się na podstawie kryteriów obejmujących aspekty jakościowe, środowiskowe lub społeczne związane z przedmiotem danego zamówienia publicznego. Kryteria takie mogą np. obejmować:

- a) jakość, w tym wartość techniczną, właściwości estetyczne i funkcjonalne, dostępność, projektowanie dla wszystkich użytkowników, cechy społeczne, środowiskowe i innowacyjne, handel i jego warunki;
- b) organizację, kwalifikacje i doświadczenie personelu wyznaczonego do realizacji danego zamówienia, w przypadku gdy właściwości wyznaczonego personelu mogą mieć znaczący wpływ na poziom wykonania zamówienia; lub
- c) serwis posprzedażny oraz pomoc techniczną, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji.

Składnik kosztowy może również mieć postać stałej ceny lub kosztu stałego, na podstawie których wykonawcy konkurują wyłącznie w oparciu o kryteria jakościowe.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające nie mogą stosować wyłącznie ceny lub wyłącznie kosztu jako jedyne kryterium udzielenia zamówienia, lub ograniczyć ich zastosowanie do określonych kategorii instytucji zamawiających lub określonych rodzajów zamówień.

3. Uznaje się, że kryteria udzielenia zamówienia są powiązane z przedmiotem zamówienia publicznego, jeżeli dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane w ramach tego zamówienia, we wszystkich aspektach oraz na wszystkich etapach ich cyklu życia, co obejmuje czynniki związane z:

- a) określonym procesem produkcji, dostarczania lub wprowadzania tych robót budowlanych, dostaw lub usług na rynek; albo
- b) określonym procesem dotyczącym innego etapu cyklu życia tych robót budowlanych, dostaw lub usług;

nawet jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem.

4. Kryteria udzielenia zamówienia nie mogą skutkować przyznaniem instytucji zamawiającej nieograniczonej swobody wyboru. Zapewniają one możliwość efektywnej konkurencji i dołączone są do nich specyfikacje, które umożliwiają skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez oferentów, tak aby ocenić, na ile oferty spełniają kryteria udzielenia zamówienia. W razie wątpliwości instytucje zamawiające skutecznie weryfikują prawidłowość informacji i dowodów przedstawionych przez oferentów.

5. Instytucja zamawiająca określa w dokumentach zamówienia względną wagę, jaką przypisuje każdemu z kryteriów wybranych do celów ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, z wyjątkiem sytuacji, gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę określa się wyłącznie na podstawie ceny.

Wagi te mogą być wyrażone za pomocą przedziału z odpowiednią rozpiętością maksymalną.

Jeżeli przypisanie wagi nie jest możliwe z obiektywnych przyczyn, instytucja zamawiająca wskazuje kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

Artykuł 68

Rachunek kosztów cyklu życia

1. Rachunek kosztów cyklu życia obejmuje w odpowiednim zakresie niektóre lub wszystkie poniższe koszty ponoszone w czasie cyklu życia produktu, usługi lub robót budowlanych:

- a) koszty poniesione przez instytucję zamawiającą lub innych użytkowników, takie jak:
 - (i) koszty związane z nabyciem;
 - (ii) koszty użytkowania, takie jak zużycie energii i innych zasobów;
 - (iii) koszty utrzymania;
 - (iv) koszty związane z wycofaniem z eksploatacji, takie jak koszty zbiórki i recyklingu;
- b) koszty przypisywane ekologicznym efektom zewnętrznym związane z produktem, usługą lub robotami budowlanymi na przestrzeni ich cyklu życia, o ile ich wartość pieniężną można określić i zweryfikować; takie koszty mogą obejmować koszty emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń oraz inne koszty łagodzenia zmiany klimatu.

2. W przypadku gdy instytucje zamawiające szacują koszty przy pomocy podejścia opartego na rachunku kosztów cyklu życia, określają w dokumentach zamówienia dane, które powinni przedstawić oferenci, oraz metodę, którą zastosuje instytucja zamawiająca do określenia kosztów cyklu życia na podstawie tych danych.

Metoda zastosowana do oszacowania kosztów przypisywanych ekologicznym efektom zewnętrznym musi spełniać wszystkie następujące warunki:

- a) jest oparta na kryteriach obiektywnie możliwych do zweryfikowania i niedyskryminacyjnych. W szczególności w przypadku gdy metoda ta nie została ustalona na potrzeby powtarzalnego lub ciągłego stosowania, w sposób nieuzasadniony nie może ona działać na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców;
- b) jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron;
- c) wymagane dane mogą zostać dostarczone uzasadnionym nakładem sił przez wykonawców działających z należytą starannością, w tym wykonawców z państw trzecich będących stronami Porozumienia GPA lub innych umów międzynarodowych wiążących Unię.

3. W przypadku gdy na mocy unijnego aktu ustawodawczego obowiązująca stała się jakkolwiek wspólna metoda kalkulacji kosztów cyklu życia, do oszacowania tych kosztów stosowana będzie ta wspólna metoda.

Wykaz takich aktów ustawodawczych i, w razie potrzeby, aktów delegowanych je uzupełniających określa załącznik XIII. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 87 w sprawie aktualizacji tego wykazu, w przypadku gdy konieczna jest taka aktualizacja w związku z przyjęciem nowych przepisów wprowadzających obowiązek stosowania wspólnej metody albo uchYLENIEM lub modyfikacją istniejących aktów prawnych.

Artykuł 69

Rażąco niskie oferty

1. Instytucje zamawiające wymagają od wykonawców wyjaśnień dotyczących ceny lub kosztów zaproponowanych w ofercie, jeżeli oferta wydaje się rażąco niska w stosunku do odnośnych robót budowlanych, dostaw lub usług.
2. Wyjaśnienia, o których mowa w ust. 1, mogą w szczególności dotyczyć:
 - a) ekonomiczności procesu produkcyjnego, świadczonych usług lub danej metody budowy;
 - b) wybranych rozwiązań technicznych lub dostępnych dla oferenta wyjątkowo korzystnych warunków dostawy produktów lub usług bądź realizacji obiektu budowlanego;
 - c) oryginalności obiektu budowlanego, dostaw lub usług, proponowanych przez oferenta;
 - d) zgodności z obowiązkami, o których mowa w art. 18 ust. 2;

e) zgodności z obowiązkami, o których mowa w art. 71;

f) możliwości uzyskania przez oferenta pomocy państwa.

3. Instytucja zamawiająca ocenia dostarczone informacje w drodze konsultacji z oferentem. Może ona odrzucić ofertę wyłącznie w przypadku, gdy dostarczone dowody nie uzasadniają w zadowalającym stopniu niskiego poziomu proponowanej ceny lub proponowanych kosztów, biorąc pod uwagę elementy, o których mowa w ust. 2.

Instytucje zamawiające odrzucają ofertę, jeżeli stwierdzą, że jest ona rażąco niska, ponieważ jest niezgodna z mającymi zastosowanie obowiązkami, o których mowa w art. 18 ust. 2.

4. Jeżeli instytucja zamawiająca stwierdzi, że oferta jest rażąco niska ze względu na fakt otrzymania przez oferenta pomocy państwa, może odrzucić taką ofertę na tej podstawie jedynie po konsultacji z oferentem, gdy oferent nie jest w stanie udowodnić w wystarczającym terminie wyznaczonym przez tę instytucję zamawiającą, że pomoc ta była zgodna z zasadami rynku wewnętrznego w rozumieniu art. 107 TFUE. W przypadku gdy instytucja zamawiająca odrzuca ofertę w takich okolicznościach, powiadamia o tym fakcie Komisję.

5. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, w drodze współpracy administracyjnej, wszelkie informacje, jakimi dysponują, takie jak przepisy ustawowe, wykonawcze, mające powszechnie zastosowanie układy zbiorowe lub krajowe standardy techniczne, dotyczące dowodów i dokumentów przedstawianych w związku z aspektami wymienionymi w ust. 2.

ROZDZIAŁ IV

Realizacja zamówienia

Artykuł 70

Warunki realizacji zamówień

Instytucje zamawiające mogą określić szczególne warunki związane z realizacją zamówienia, pod warunkiem że są one powiązane z przedmiotem zamówienia w rozumieniu art. 67 ust. 3 i wskazane w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumentach zamówienia. Warunki te mogą obejmować aspekty gospodarcze, związane z innowacyjnością, środowiskowe, społeczne lub związane z zatrudnieniem.

Artykuł 71

Podwykonawstwo

1. Przestrzeganie przez podwykonawców obowiązków, o których mowa w art. 18 ust. 2, zapewnia się za pomocą odpowiednich działań podejmowanych przez właściwe organy krajowe działające w zakresie ich obowiązków i kompetencji.
2. W dokumentach zamówienia instytucja zamawiająca może zażądać albo zostać zobowiązana przez państwo członkowskie do zażądania od oferenta, aby wskazał on w swojej ofercie ewentualną część zamówienia, której wykonanie zamierza zlecić osobom trzecim w ramach podwykonawstwa, a także aby podał ewentualnych proponowanych podwykonawców.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucja zamawiająca – na wniosek podwykonawcy i jeżeli pozwala na to charakter zamówienia – przekazuje bezpośrednio podwykonawcy płatności należne za usługi, dostawy lub roboty budowlane zrealizowane dla wykonawcy, któremu udzielono zamówienia publicznego (głównego wykonawcy). Stosowne środki mogą obejmować odpowiednie mechanizmy umożliwiające głównemu wykonawcy zgłaszanie zastrzeżeń co do nienależnych płatności. Ustalenia dotyczące takiego trybu płatności są określane w dokumentach zamówienia.

4. Przepisy ust. 1–3 pozostają bez uszczerbku dla kwestii odpowiedzialności głównego wykonawcy.

5. W przypadku zamówień na roboty budowlane i w odniesieniu do usług, które mają być wykonane na obiekcie pod bezpośrednim nadzorem instytucji zamawiającej, po udzieleniu zamówienia i nie później niż w chwili rozpoczęcia realizacji zamówienia, instytucja zamawiająca wymaga od głównego wykonawcy, by wskazał instytucji zamawiającej nazwę/imię i nazwisko, dane kontaktowe i przedstawicieli prawnych podwykonawców tegoż głównego wykonawcy, zaangażowanych w takie roboty budowlane lub usługi, w zakresie znanym w tym momencie. Instytucja zamawiająca wymaga od głównego wykonawcy, by powiadamiał ją o wszelkich zmianach w odniesieniu do tych informacji w trakcie zamówienia, a także by przekazywał jej wymagane informacje na temat ewentualnych nowych podwykonawców, których w późniejszym okresie angażuje do realizacji takich robót budowlanych lub usług.

Niezależnie od akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą nałożyć obowiązek dostarczenia wymaganych informacji bezpośrednio na głównego wykonawcę.

Gdy jest to konieczne do celów ust. 6 lit. b) niniejszego artykułu, wymaganym informacjom towarzyszą oświadczenia własne podwykonawców, przewidziane w art. 59. Środki wykonawcze na mocy ust. 8 niniejszego artykułu mogą przewidywać, że podwykonawcy przedstawiani po udzieleniu zamówienia przedkładają zaświadczenia i inne dokumenty potwierdzające zamiast oświadczeń własnych.

Przepisy akapitu pierwszego nie mają zastosowania do dostawców.

Instytucje zamawiające mogą rozszerzyć lub zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do rozszerzenia obowiązków przewidzianych w akapicie pierwszym przykładowo na:

- a) zamówienia na dostawy, zamówienia na usługi inne niż te dotyczące usług, które mają być wykonane na obiektach pod bezpośrednim nadzorem instytucji zamawiającej, lub na dostawców uczestniczących w zamówieniach na roboty budowlane lub usługi;
- b) podwykonawców będących podwykonawcami podwykonawców głównego wykonawcy lub jeszcze dalej na kolejne elementy łańcucha podwykonawców.

6. Aby uniknąć przypadków naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 18 ust. 2, można podjąć stosowne środki, takie jak:

a) w przypadku gdy przepisy krajowe państwa członkowskiego przewidują mechanizm wspólnej odpowiedzialności między podwykonawcami a głównym wykonawcą, dane państwo członkowskie zapewni stosowanie odpowiednich przepisów zgodnie z warunkami określonymi w art. 18 ust. 2;

b) instytucje zamawiające mogą, zgodnie z art. 59, 60 i 61 sprawdzić lub zostać zobowiązane przez państwa członkowskie do sprawdzenia, czy istnieją podstawy wykluczenia podwykonawców na mocy art. 57. W takich przypadkach instytucja zamawiająca wymaga, by wykonawca zastąpił podwykonawcę, w odniesieniu do którego weryfikacja wykazała, że istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia. Instytucja zamawiająca może wymagać lub zostać zobowiązana przez państwa członkowskie do wymagania, by wykonawca zastąpił podwykonawcę, w odniesieniu do którego weryfikacja wykazała, że istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia.

7. Państwa członkowskie mogą przewidzieć w ramach prawa krajowego bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące odpowiedzialności lub podjąć dalej idące środki na mocy prawa krajowego w odniesieniu do bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców, przykładowo wprowadzając przepisy dotyczące bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców, bez konieczności występowania przez podwykonawców z żądaniem takiej bezpośredniej płatności.

8. Państwa członkowskie, które postanowiły wprowadzić środki na mocy ust. 3, 5 lub 6, określają warunki wykonania tych środków w drodze przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych i z uwzględnieniem prawa unijnego. Państwa członkowskie mogą przy tym ograniczyć możliwość stosowania tych przepisów, np. do określonych rodzajów zamówień, określonych kategorii instytucji zamawiających lub wykonawców lub wprowadzając dolny limit kwoty.

Artykuł 72

Modyfikacja umów w okresie ich obowiązywania

1. Zamówienia i umowy ramowe można modyfikować bez przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą w dowolnym z poniższych przypadków:

a) gdy modyfikacje, niezależnie od ich wartości pieniężnej, zostały przewidziane w pierwotnych dokumentach zamówienia w jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych klauzulach przeglądowych, które mogą obejmować klauzule zmiany ceny, lub opcje. Tego rodzaju klauzule podają zakres i charakter możliwych modyfikacji lub opcji, a także warunki, na jakich można je stosować. Nie mogą one przewidywać modyfikacji ani opcji, które zmieniłyby ogólny charakter umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej;

b) w przypadku dodatkowych robót budowlanych, usług lub dostaw wykonywanych przez pierwotnego wykonawcę, które stały się niezbędne i które nie były uwzględnione w pierwotnym zamówieniu, jeżeli zmiana wykonawcy:

- (i) nie może zostać dokonana z powodów ekonomicznych lub technicznych, takich jak wymogi dotyczące zamierności lub interoperacyjności w odniesieniu do istniejącego sprzętu, usług lub instalacji zamówionych w ramach pierwotnego zamówienia; oraz
- (ii) spowodowałyby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla instytucji zamawiającej.

Niemniej jednak ewentualny wzrost ceny nie przekracza 50 % wartości pierwotnej umowy w sprawie zamówienia. W przypadku wprowadzania kilku kolejnych modyfikacji ograniczenie to ma zastosowanie do wartości każdej z nich. Takie kolejne modyfikacje nie mogą mieć na celu obejścia niniejszej dyrektywy;

c) gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- (i) konieczność modyfikacji spowodowana jest okolicznościami, których instytucja zamawiająca, działająca z należytą starannością, nie mogła przewidzieć;
- (ii) modyfikacja nie zmienia ogólnego charakteru umowy w sprawie zamówienia;
- (iii) ewentualny wzrost ceny nie jest wyższy niż 50 % wartości pierwotnej umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej. W przypadku wprowadzania kilku kolejnych modyfikacji ograniczenie to ma zastosowanie do wartości każdej z nich. Takie kolejne modyfikacje nie mogą mieć na celu obejścia przepisów niniejszej dyrektywy;

d) gdy nowy wykonawca zastępuje wykonawcę, któremu instytucja zamawiająca pierwotnie udzieliła zamówienia, w wyniku:

- (i) jednoznacznej klauzuli przeglądowej lub opcji zgodnych z lit. a);
- (ii) sukcesji uniwersalnej lub częściowej w prawa i obowiązki pierwotnego wykonawcy, w wyniku restrukturyzacji, w tym przejęcia, połączenia, nabycia lub upadłości, przez innego wykonawcę, który spełnia pierwotnie ustalone kryteria kwalifikacji podmiotowej, pod warunkiem że nie pociąga to za sobą innych istotnych modyfikacji umowy i nie ma na celu obejścia stosowania niniejszej dyrektywy; lub
- (iii) sytuacji, gdy instytucja zamawiająca sama przyjmuje zobowiązania głównego wykonawcy względem jego podwykonawców, gdy możliwosc taką przewidują przepisy krajowe na mocy art. 71;

e) gdy modyfikacje, niezależnie od ich wartości, są nieistotne w rozumieniu ust. 4.

Instytucje zamawiające, które wprowadziły do umowy w sprawie zamówienia modyfikacje w przypadkach określonych w lit. b) i c) niniejszego ustępu, publikują w związku z tym stosowne

ogłoszenie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Ogłoszenie to zawiera informacje określone w załączniku V część G i jest publikowane zgodnie z art. 51.

2. Ponadto i bez konieczności sprawdzania, czy warunki określone w ust. 4 lit. a)–d) zostały spełnione, umowy można również modyfikować bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą, gdy wartość modyfikacji jest niższa niż obie następujące wartości:

- (i) progi określone w art. 4; oraz
- (ii) 10 % pierwotnej wartości umowy w przypadku zamówień na usługi i dostawy oraz niższa niż 15 % wartości pierwotnej umowy w przypadku zamówień na roboty budowlane.

Niemniej jednak modyfikacje nie mogą zmieniać ogólnego charakteru umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej. W przypadku gdy wprowadzanych jest kilka kolejnych modyfikacji, wartość tę należy oszacować na podstawie łącznej wartości netto kolejnych modyfikacji.

3. Do celów obliczenia ceny wspomnianej w ust. 2 i ust. 1 lit. b) i c), aktualizowana cena jest wartością referencyjną, w przypadku gdy umowa zawiera klauzulę indeksacji.

4. Modyfikację umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej w okresie ich obowiązywania uznaje się za istotną w rozumieniu ust. 1 lit. e), jeżeli powoduje ona, że charakter umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej zmienia się w sposób istotny w stosunku do charakteru pierwotnie zawartej umowy. W każdym przypadku, bez uszczerbku dla przepisów ust. 1 i 2, modyfikację uznaje się za istotną, jeżeli spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) modyfikacja wprowadza warunki, które, gdyby były częścią pierwotnego postępowania o udzielenie zamówienia, umożliwiłyby dopuszczenie innych kandydatów niż ci, którzy zostali pierwotnie zakwalifikowani, lub przyjęcie oferty innej niż pierwotnie przyjęta, albo zainteresowałyby dodatkowych uczestników postępowania o udzielenie zamówienia;
- b) modyfikacja zmienia równowagę ekonomiczną umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej na korzyść wykonawcy w sposób nieprzewidziany w pierwotnej umowie lub umowie ramowej;
- c) modyfikacja znacznie rozszerza zakres umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej;
- d) gdy nowy wykonawca zastępuje wykonawcę, któremu instytucja zamawiająca pierwotnie udzieliła zamówienia, w przypadkach innych niż przewidziane w ust. 1 lit. d).

5. Nowe postępowanie o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą jest wymagane w przypadku modyfikacji przepisów umowy w sprawie zamówienia publicznego lub umowy ramowej w okresie ich obowiązywania, innych niż modyfikacje przewidziane na mocy ust. 1 i 2.

Artykuł 73

Rozwiązywanie umów

Państwa członkowskie zapewniają instytucjom zamawiającym możliwość – przynajmniej w poniższych okolicznościach i na warunkach określonych w mających zastosowanie przepisach krajowych – rozwiązywania umowy w sprawie zamówienia publicznego w okresie jej obowiązywania, w przypadku gdy:

- a) umowa została w istotny sposób zmodyfikowana, co zgodnie z art. 72 wymagałoby przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia;
- b) wykonawca znajdował się w momencie udzielenia zamówienia w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 57 ust. 1, w związku z czym powinien być zostać wykluczony z postępowania o udzielenie zamówienia;
- c) zamówienie nie powinno być zostało wykonawcy udzielone z uwagi na poważne uchybienie zobowiązaniom wynikającym z Traktatów i z niniejszej dyrektywy, które to uchybienie stwierdził Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ramach procedury przewidzianej w art. 258 TFUE.

TYTUŁ III

SZCZEGÓLNE REŻIMY UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ

ROZDZIAŁ I

Usługi społeczne i inne szczególne usługi

Artykuł 74

Udzielanie zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi

Zamówień publicznych na usługi społeczne i inne szczególne usługi wymienione w załączniku XIV udziela się zgodnie z niniejszym rozdziałem, jeżeli wartość zamówienia jest równa kwocie progowej określonej w art. 4 lit. d) lub jest od niej wyższa.

Artykuł 75

Publikacja ogłoszeń

1. Instytucje zamawiające zamierzające udzielić zamówienia publicznego na usługi, o których mowa w art. 74, informują o swoim zamiarze w jeden z następujących sposobów:

- a) za pomocą ogłoszenia o zamówieniu zawierającego informacje, o których mowa w załączniku V część H, zgodnie ze standardowymi formularzami, o których mowa w art. 51; lub
- b) za pomocą wstępnego ogłoszenia informacyjnego publikowanego w sposób ciągły i zawierającego informacje określone w załączniku V część I. Wstępne ogłoszenie informacyjne odnosi się konkretnie do rodzajów usług, które będą przedmiotem udzielanych zamówień. Wskazuje się w nim, że zamówienia będą udzielane bez dalszych publikacji, i zaprasza zainteresowanych wykonawców do wyrażenia zainteresowania w formie pisemnej.

Akapit pierwszy nie ma jednak zastosowania, w przypadku gdy można było zastosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniej publikacji zgodnie z art. 32 do celów udzielenia zamówienia publicznego na usługi.

2. Instytucje zamawiające, które udzieliły zamówienia publicznego na usługi określone w art. 74, informują o wynikach postępowania o udzielenie zamówienia za pomocą ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, które zawiera informacje określone w załączniku V część J, zgodnie ze standardowymi formularzami, o których mowa w art. 51. Mogą one jednak grupować takie ogłoszenia kwartalnie. W takim przypadku instytucje zamawiające przesyłają takie grupowe ogłoszenia w terminie 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

3. Komisja ustanawia standardowe formularze, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 89 ust. 2.

4. Ogłoszenia, o których mowa w niniejszym artykule, są publikowane zgodnie z art. 51.

Artykuł 76

Zasady udzielania zamówień

1. Państwa członkowskie wprowadzają krajowe przepisy dotyczące udzielania zamówień objętych zakresem niniejszego rozdziału, aby zapewnić przestrzeganie przez instytucje zamawiające zasad przejrzystości i równego traktowania wykonawców. Państwa członkowskie mogą same określać przepisy proceduralne, które będą mieć zastosowanie, pod warunkiem że te przepisy umożliwią instytucjom zamawiającym uwzględnienie specyfiki przedmiotowych usług.

2. Państwa członkowskie zapewniają instytucjom zamawiającym możliwość uwzględnienia potrzeby zapewnienia jakości, ciągłości, dostępności, przystępności, możliwości korzystania z usług i ich kompleksowości, a także uwzględnienia szczególnych potrzeb różnych kategorii użytkowników, w tym grup defaworyzowanych i słabszych grup społecznych, oraz kwestii zaangażowania i upodmiotowienia użytkowników, jak również innowacyjności. Państwa członkowskie mogą także postanowić, że wyboru usługodawcy dokonuje się na podstawie oferty o najlepszej relacji jakości do ceny, z uwzględnieniem kryteriów jakości i zrównoważonego charakteru usług społecznych.

Artykuł 77

Zamówienia zastrzeżone w odniesieniu do określonych usług

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że instytucje zamawiające mogą zastrzec dla organizacji prawo udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wyłącznie w odniesieniu do tych usług zdrowotnych, społecznych i kulturalnych, o których mowa w art. 74, objętych kodami CPV: 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, od 85000000-9 do 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8.

2. Organizacja, o której mowa w ust. 1, musi spełniać wszystkie następujące warunki:

- a) jej celem jest realizacja misji w zakresie służby publicznej związanej ze świadczeniem usług, o których mowa w ust. 1;
- b) zyski są ponownie inwestowane z myślą o osiągnięciu celu organizacji. W przypadku gdy zyski podlegają dystrybucji lub redystrybucji, podstawą takich działań powinny być udziały;
- c) struktura zarządzająca lub struktura własnościowa organizacji realizującej zamówienie opiera się na akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji, bądź też struktury te wymagają aktywnej partycypacji pracowników, użytkowników lub akcjonariuszy; oraz
- d) dana instytucja zamawiająca nie udzieliła danej organizacji zamówienia na odnośne usługi na mocy niniejszego artykułu w ciągu trzech poprzednich lat.

3. Maksymalny czas trwania umowy w sprawie zamówienia nie przekracza trzech lat.

4. Zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawiera odniesienie do niniejszego artykułu.

5. Niezależnie od art. 92 Komisja oceni skutki niniejszego artykułu i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie do dnia 18 kwietnia 2019 r.

ROZDZIAŁ II

Przepisy dotyczące konkursów

Artykuł 78

Zakres stosowania

Niniejszy rozdział ma zastosowanie do:

- a) konkursów organizowanych jako część postępowania prowadzącego do udzielenia zamówienia publicznego na usługi;
- b) konkursów, których uczestnicy otrzymują nagrody lub płatności.

W przypadkach, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) niniejszego artykułu, kwotę progową, o której mowa w art. 4, oblicza się na podstawie szacunkowej wartości bez VAT zamówienia publicznego na usługi, z uwzględnieniem wszelkich możliwych nagród lub płatności dla uczestników.

W przypadkach określonych w akapicie pierwszym lit. b) niniejszego artykułu kwota progowa odnosi się do łącznej wartości wszystkich nagród i płatności, w tym szacunkowej wartości bez VAT umowy w sprawie zamówienia publicznego na usługi, która może zostać później zawarta na mocy art. 32 ust. 4, jeżeli instytucja zamawiająca zadeklarowała w ogłoszeniu o konkursie, że zamierza udzielić takiego zamówienia.

Artykuł 79

Ogłoszenia

1. Instytucje zamawiające, które zamierzają przeprowadzić konkurs, informują o swoim zamiarze za pomocą ogłoszenia o konkursie.

W przypadku gdy zamierzają one udzielić następnie zamówienia na usługi zgodnie z art. 32 ust. 4, muszą to wskazać w ogłoszeniu o konkursie.

2. Instytucje zamawiające, które przeprowadziły konkurs, wysyłają ogłoszenie o wynikach konkursu zgodnie z art. 51 i muszą być w stanie udowodnić datę jego wysłania.

Z publikacji można wyłączyć pewne informacje dotyczące wyników konkursu, jeżeli ich ujawnienie utrudniałoby egzekwowanie przepisów prawa, byłoby sprzeczne z interesem publicznym, zaszkodziłoby uzasadnionym interesom handlowym konkretnego przedsiębiorstwa publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji między usługodawcami.

3. Ogłoszenia, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, są publikowane zgodnie z art. 51 ust. 2–6 i art. 52. Zawierają one informacje określone odpowiednio w załączniku V części E i F w formacie standardowych formularzy.

Komisja ustanawia standardowe formularze za pomocą aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 89 ust. 2.

Artykuł 80

Przepisy dotyczące organizacji konkursów i kwalifikacji uczestników

1. W przypadku organizowania konkursów instytucje zamawiające stosują procedury dostosowane do przepisów tytułu I i niniejszego rozdziału.

2. Dopuszczenie uczestników do udziału w konkursie nie może być ograniczane:

a) poprzez odniesienie do terytorium lub części terytorium państwa członkowskiego;

b) na podstawie tego, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym konkurs jest organizowany, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

3. W przypadku gdy udział w konkursie jest ograniczony do określonej liczby uczestników, instytucje zamawiające ustalają jasne i niedyskryminacyjne kryteria kwalifikacji. W każdym przypadku liczba kandydatów zaproszonych do udziału powinna być wystarczająca do zapewnienia prawdziwej konkurencji.

Artykuł 81

Skład sądu konkursowego

W skład sądu konkursowego wchodzi wyłącznie osoby fizyczne niezależne od uczestników konkursu. Jeżeli od uczestników konkursu wymagane są szczególne kwalifikacje zawodowe, co najmniej jedna trzecia członków sądu konkursowego musi posiadać te same lub równoważne kwalifikacje.

Artykuł 82

Decyzje sądu konkursowego

1. Sąd konkursowy jest niezależny w swych decyzjach lub opiniach.
2. Sąd konkursowy dokonuje oceny planów i projektów złożonych przez kandydatów na zasadzie anonimowości i wyłącznie na podstawie kryteriów wskazanych w ogłoszeniu o konkursie.
3. Sąd konkursowy rejestruje, w protokole podpisanym przez swoich członków, ranking projektów sporządzony na podstawie zalet poszczególnych projektów, wraz z uwagami członków sądu konkursowego oraz ewentualnymi kwestiami wymagającymi wyjaśnienia.
4. Do czasu wydania opinii lub podjęcia decyzji przez sąd konkursowy należy przestrzegać zasady anonimowości.
5. W razie potrzeby kandydatów można poprosić o udzielenie odpowiedzi na pytania, które sąd konkursowy zawarł w protokole, w celu wyjaśnienia wszelkich aspektów projektów.
6. Z przebiegu dialogu pomiędzy członkami sądu konkursowego a kandydatami sporządza się wyczerpujący protokół.

TYTUŁ IV

ŁĄD ADMINISTRACYJNO-REGULACYJNY

Artykuł 83

Egzekwowanie przepisów

1. W celu skutecznego zapewnienia właściwego i skutecznego wykonania dyrektywy państwa członkowskie zapewniają, aby przynajmniej zadania określone w niniejszym artykule były realizowane przez co najmniej jeden organ, podmiot lub strukturę. Informują też Komisję o wszystkich organach, podmiotach lub strukturach właściwych do realizowania tych zadań.
2. Państwa członkowskie zapewniają monitorowanie stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Jeżeli organy lub struktury monitorujące stwierdzą z własnej inicjatywy lub po otrzymaniu stosownych informacji konkretne naruszenia lub problemy systemowe, mają prawo zgłosić te problemy krajowym organom kontrolnym, sądom lub trybunałom albo innym odpowiednim organom lub strukturom, takim jak rzecznik praw obywatelskich, parlamenty narodowe lub ich komisje.

3. Wyniki działań monitorujących prowadzonych zgodnie z ust. 2 są udostępniane publicznie za pomocą odpowiednich kanałów informacji. Wyniki takie udostępnia się także Komisji. Można je np. włączać do sprawozdań z monitorowania, o których mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu.

Do dnia 18 kwietnia 2017 r., a następnie co trzy lata po tej dacie, państwa członkowskie przedstawiają Komisji sprawozdanie z monitorowania obejmujące, w stosownych przypadkach, informacje na temat najczęstszych źródeł nieprawidłowego stosowania przepisów lub najczęstszych źródeł braku pewności prawa, w tym ewentualnych strukturalnych lub powracających problemów w stosowaniu przepisów, na temat stopnia udziału MŚP w zamówieniach publicznych, a także na temat zapobiegania, wykrywania i odpowiedniego zgłaszania przypadków oszustw, korupcji, konfliktu interesów i innych poważnych nieprawidłowości w dziedzinie zamówień.

Komisja może, nie częściej niż co trzy lata, zwracać się do państw członkowskich o przedstawienie informacji na temat praktycznej realizacji krajowych strategicznych polityk w dziedzinie zamówień.

Do celów niniejszego ustępu i ust. 5 niniejszego artykułu „MŚP” należy rozumieć zgodnie z definicją zawartą w zaleceniu Komisji 2003/361/WE⁽¹⁾.

Na podstawie danych otrzymywanych na mocy niniejszego ustępu Komisja regularnie sporządza sprawozdanie z realizacji krajowych polityk w dziedzinie zamówień na rynku wewnętrznym i najlepszych praktyk ich dotyczących.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby:

a) informacje i wytyczne dotyczące wykładni i stosowania unijnego prawa o zamówieniach publicznych były dostępne nieodpłatnie, tak aby pomóc instytucjom zamawiającym i wykonawcom, w szczególności MŚP, w prawidłowym stosowaniu unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych; oraz

b) instytucje zamawiające otrzymywały wsparcie w odniesieniu do planowania i prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia.

5. Państwa członkowskie, bez uszczerbku dla ogólnych procedur i metod pracy ustanowionych przez Komisję do celów jej komunikacji i kontaktów z państwami członkowskimi, wyznaczają punkt kontaktowy na potrzeby współpracy z Komisją w zakresie stosowania prawodawstwa w dziedzinie zamówień publicznych.

6. Instytucje zamawiające przechowują przynajmniej przez cały okres obowiązywania umowy w sprawie zamówienia publicznego kopie wszystkich zawartych umów o wartości równej lub przekraczającej:

⁽¹⁾ Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

a) 1 000 000 EUR w przypadku zamówień publicznych na dostawę lub zamówień publicznych na usługi;

b) 10 000 000 EUR w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane.

Instytucje zamawiające zapewniają dostęp do tych umów; możliwa jest jednakże odmowa dostępu do konkretnych dokumentów lub informacji w zakresie i na warunkach, które przewidziano w mających zastosowanie przepisach unijnych lub krajowych regulujących dostęp do dokumentów i ochronę danych.

Artykuł 84

Indywidualne sprawozdania dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia

1. W odniesieniu do każdego zamówienia lub umowy ramowej objętych niniejszą dyrektywą oraz każdorazowego ustanowienia dynamicznego systemu zakupów, instytucje zamawiające sporządzają pisemne sprawozdanie, które zawiera co najmniej następujące elementy:

a) nazwę i adres instytucji zamawiającej, przedmiot i wartość umowy w sprawie zamówienia publicznego, umowy ramowej lub dynamicznego systemu zakupów;

b) w stosownych przypadkach, wyniki kwalifikacji podmiotowej lub wyniki ograniczenia liczb, o których mowa w art. 65 i 66, a mianowicie:

(i) nazwy/imiona i nazwiska zakwalifikowanych kandydatów lub oferentów oraz powody ich wyboru;

(ii) nazwy/imiona i nazwiska odrzuconych kandydatów lub oferentów oraz powody ich odrzucenia;

c) powody odrzucenia ofert uznanych za rażąco tanie;

d) nazwę/imię i nazwisko zwycięskiego oferenta oraz powody wyboru jego oferty, a także, jeśli jest to wiadome, wskazanie części zamówienia lub umowy ramowej, jaką zwycięski oferent zamierza zlecić do wykonania osobom trzecim i jeśli jest to wiadome w danym momencie – nazwy/imiona i nazwiska ewentualnych podwykonawców głównego wykonawcy;

e) w przypadku procedur konkurencyjnych z negocjacjami i dialogów konkurencyjnych – okoliczności określone w art. 26, uzasadniające zastosowanie tych procedur;

f) w przypadku procedur negocjacyjnych bez uprzedniej publikacji – okoliczności, o których mowa w art. 32, uzasadniające zastosowanie tej procedury;

g) w stosownych przypadkach – powody, dla których instytucja zamawiająca postanowiła zrezygnować z udzielenia zamówienia bądź zawarcia umowy ramowej albo z ustanowienia dynamicznego systemu zakupów;

h) w stosownych przypadkach, powody wykorzystania do składania ofert środków komunikacji innych niż elektroniczne;

i) w stosownych przypadkach – wykryte przypadki konfliktu interesów i podjęte w związku z tym środki.

Sprawozdanie to nie jest wymagane w przypadku zamówień udzielanych na podstawie umów ramowych zawartych zgodnie z art. 33 ust. 3 lub art. 33 ust. 4 lit. a).

Jeżeli ogłoszenie o udzieleniu zamówienia sporządzone zgodnie z art. 50 lub art. 75 ust. 2 zawiera informacje wymagane w niniejszym ustępie, instytucje zamawiające mogą powoływać się na to ogłoszenie.

2. Instytucje zamawiające dokumentują przebieg wszystkich postępowań o udzielenie zamówienia, bez względu na to, czy są one prowadzone za pomocą środków elektronicznych czy bez ich użycia. W tym celu zapewniają przechowywanie wystarczającej dokumentacji uzasadniającej decyzje podejmowane na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia, takiej jak dokumentacja dotycząca komunikacji z wykonawcami oraz wewnętrznych obrad, przygotowywania dokumentów zamówienia, przygotowywania ewentualnego dialogu lub negocjacji, kwalifikacji kandydatów i udzielenia zamówienia. Dokumentację przechowuje się przez co najmniej trzy lata od daty udzielenia zamówienia.

3. Sprawozdanie to, bądź jego główne elementy, przekazuje się, na żądanie, Komisji lub właściwym organom, podmiotom lub strukturom, o których mowa w art. 83.

Artykuł 85

Sprawozdania krajowe i informacje statystyczne

1. Komisja dokonuje przeglądu jakości i kompletności danych zawartych w ogłoszeniach, o których mowa w art. 48, 49, 50, 75 i 79, które są publikowane zgodnie z załącznikiem VIII.

Jeżeli jakość i kompletność danych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, nie jest zgodna z obowiązkami określonymi w art. 48 ust. 1, art. 49, art. 50 ust. 1, art. 75 ust. 2 i art. 79 ust. 3, Komisja zwraca się do danego państwa członkowskiego o informacje uzupełniające. W rozsądnym terminie dane państwo członkowskie przedstawia brakujące informacje statystyczne, o które zwróciła się Komisja.

2. Do dnia 18 kwietnia 2017 r., a następnie co trzy lata po tej dacie państwa członkowskie przekazują Komisji sprawozdanie statystyczne dotyczące zamówień, które byłyby objęte niniejszą dyrektywą, gdyby ich wartość przekroczyła odpowiednie progi określone w art. 4, wskazując szacunkową łączną wartość ogółem takich zamówień w danym okresie. Ta wartość szacunkowa może być w szczególności oparta na danych dostępnych na mocy krajowych wymogów dotyczących publikacji lub na szacunkach sporządzonych na podstawie próby.

Sprawozdanie to może być włączone do sprawozdania, o którym mowa w art. 83 ust. 3.

3. Państwa członkowskie udostępniają Komisji informacje na temat ich organizacji instytucjonalnej związanej z wdrożeniem, monitorowaniem i egzekwowaniem przepisów niniejszej dyrektywy, a także na temat krajowych inicjatyw podjętych w celu dostarczenia wytycznych w zakresie wdrożenia unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych lub wsparcia ich wdrożenia, bądź w celu sprostania wyzwaniom związanym z ich wdrożeniem.

Informacje te mogą być włączone do sprawozdania, o którym mowa w art. 83 ust. 3.

Artykuł 86

Współpraca administracyjna

1. Państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnie pomocy i wprowadzają środki służące skutecznej współpracy między sobą, aby zapewnić wymianę informacji w kwestiach, o których mowa w art. 42, 43, 44, 57, 59, 60, 62, 64 oraz 69. Zapewniają również zachowanie poufności wymienianych informacji.

2. Właściwe organy wszystkich zainteresowanych państw członkowskich wymieniają informacje zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych określonymi w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ oraz w dyrektywie 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾.

3. Aby przetestować przydatność stosowania systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI), ustanowionego na mocy rozporządzenia (UE) nr 1024/2012, do celów wymiany informacji objętych niniejszą dyrektywą, do dnia 18 kwietnia 2015 r. zostanie uruchomiony projekt pilotażowy.

TYTUŁ V

PRZEKAZANIE UPRAWNIEŃ, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 87

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Komisji powierza się uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych na warunkach określonych w niniejszym artykule.

2. Przekazanie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 6, 22, 23, 56 i 68, następuje na czas nieokreślony od dnia 17 kwietnia 2014 r.

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 6, 22, 23, 56 i 68, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszej

⁽¹⁾ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

szym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja notyfikuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 6, 22, 23, 56 i 68 wchodzi w życie tylko, jeżeli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od notyfikowania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub jeżeli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 88

Tryb pilny

1. Akty delegowane przyjęte w trybie niniejszego artykułu wchodzi w życie niezwłocznie i mają zastosowanie, dopóki nie zostanie wyrażony sprzeciw zgodnie z ust. 2. Przy notyfikowaniu aktu delegowanego Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, podaje się powody zastosowania trybu pilnego.

2. Parlament Europejski lub Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 87 ust. 5. W takim przypadku Komisja uchyła akt niezwłocznie po notyfikowaniu przez Parlament Europejski lub Radę decyzji o sprzeciwie.

Artykuł 89

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na mocy decyzji Rady 71/306/EWG⁽³⁾. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 90

Transpozycja i przepisy przejściowe

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 18 kwietnia 2016 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

⁽³⁾ Decyzja Rady z dnia 26 lipca 1971 r. ustanawiająca Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych na Roboty Budowlane (Dz.U. L 185 z 16.8.1971, s. 15).

2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 22 ust. 1 do dnia 18 października 2018 r., z wyjątkiem przypadków gdy użycie środków elektronicznych jest obowiązkowe na mocy art. 34, 35 lub 36, art. 37 ust. 3, art. 51 ust. 2 lub art. 53.

Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 22 ust. 1 w odniesieniu do centralnych jednostek zakupujących do dnia 18 kwietnia 2017 r.

W przypadku gdy państwo członkowskie postanawia odroczyć stosowanie art. 22 ust. 1, dane państwo członkowskie zapewnia, by instytucje zamawiające mogły wybrać jeden z poniższych środków komunikacji dla wszelkich kontaktów i wymiany informacji:

- a) środki elektroniczne zgodnie z art. 22;
- b) pocztą lub w inny odpowiedni sposób;
- c) faks;
- d) dowolne połączenie tych środków.

3. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 59 ust. 2 do 18 kwietnia 2018 r.

4. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 59 ust. 5 do 18 października 2018 r.

5. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 61 ust. 2 do dnia 18 października 2018 r.

6. Środki, o których mowa w ust. 1–5, przyjmowane przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.

7. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 91

Uchylenie

Dyrektywę 2004/18/WE uchyła się ze skutkiem od dnia 18 kwietnia 2016 r.

Odniesienia do uchylonej dyrektywy należy interpretować jako odniesienia do niniejszej dyrektywy i należy je odczytywać zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku XV.

Artykuł 92

Przegląd

Komisja dokonuje przeglądu wpływu ekonomicznego na rynek wewnętrzny, w szczególności z uwzględnieniem takich czynników, jak transgraniczne udzielanie zamówień i koszty transakcji, wynikającego z zastosowania progów określonych w art. 4 i przekazuje sprawozdanie na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przed dniem 18 kwietnia 2019 r.

Stosownie do możliwości i okoliczności Komisja rozważy potrzebę zaproponowania w trakcie kolejnej rundy negocjacji podwyższenia kwot progowych mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA. W przypadku jakiegokolwiek zmiany w kwotach progowych mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA, po przekazaniu sprawozdania przedłożony zostaje, w stosownych przypadkach, wniosek w sprawie aktu prawnego zmieniającego progi określone w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 93

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 94

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 26 lutego 2014 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
D. KOURKOULAS
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

INSTYTUCJE ADMINISTRACJI CENTRALNEJ

BELGIA

1. Services publics fédéraux (ministerstwa);	1. Federale Overheidsdiensten (ministerstwa):
SPF Chancellerie du Premier Ministre;	FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
SPF Personnel et Organisation;	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;	FOD Budget en Beheerscontrole;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
SPF Intérieur;	FOD Binnenlandse Zaken;
SPF Finances;	FOD Financiën;
SPF Mobilité et Transports;	FOD Mobiliteit en Vervoer;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale;	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Programmation Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;
2. Régie des Bâtiments;	2. Regie der Gebouwen;
Office national de Sécurité sociale;	Rijksdienst voor sociale Zekerheid;
Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Office national des Pensions;	Rijksdienst voor Pensioenen;
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité;	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering;
Fond des Maladies professionnelles;	Fonds voor Beroepsziekten;
Office national de l'Emploi;	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

BULGARIA

Администрация на Народното събрание

Администрация на Президента

Администрация на Министерския съвет

Конституционен съд

Българска народна банка

Министерство на външните работи

Министерство на вътрешните работи

Министерство на държавната администрация и административната реформа

Министерство на извънредните ситуации

Министерство на земеделието и храните

Министерство на здравеопазването

Министерство на икономиката и енергетиката

Министерство на културата

Министерство на образованието и науката

Министерство на околната среда и водите

Министерство на отбраната

Министерство на правосъдието

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Министерство на транспорта

Министерство на труда и социалната политика

Министерство на финансите

Агенции държавни, комисии държавни, агенции изпълнителни и други органи държавни установени на mocy ustawy lub dekretu Rady Ministrów, posiadające funkcję związaną z realizacją uprawnień wykonawczych:

Агенция за ядрено регулиране

Висшата атестационна комисия

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране

Държавна комисия по сигурността на информацията

Комисия за защита на конкуренцията

Комисия за защита на личните данни

Комисия за защита от дискриминация

Комисия за регулиране на съобщенията

Комисия за финансов надзор

Патентно ведомство на Република България

Сметна палата на Република България

Агенция за приватизация

Агенция за следприватизационен контрол

Български институт по метрология

Държавна агенция „Архиви“

Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“

Държавна агенция „Национална сигурност“

Държавна агенция за бежанците

Държавна агенция за българите в чужбина
Държавна агенция за закрила на детето
Държавна агенция за информационни технологии и съобщения
Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
Държавна агенция за младежта и спорта
Държавна агенция по горите
Държавна агенция по туризма
Държавна комисия по стоковите борси и тържища
Институт по публична администрация и европейска интеграция
Национален статистически институт
Национална агенция за оценяване и акредитация
Националната агенция за професионално образование и обучение
Национална комисия за борба с трафика на хора
Агенция „Митници“
Агенция за държавна и финансова инспекция
Агенция за държавни вземания
Агенция за социално подпомагане
Агенция за хората с увреждания
Агенция по вписванията
Агенция по геодезия, картография и кадастър
Агенция по енергийна ефективност
Агенция по заетостта
Агенция по обществени поръчки
Българска агенция за инвестиции
Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“
Дирекция „Материално-техническо осигуряване и социално обслужване“ на Министерство на вътрешните работи
Дирекция „Оперативно издирване“ на Министерство на вътрешните работи
Дирекция „Финансово-ресурсно осигуряване“ на Министерство на вътрешните работи
Дирекция за национален строителен контрол
Държавна комисия по хазарта
Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“
Изпълнителна агенция „Борба с градушките“
Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“
Изпълнителна агенция „Военни клубове и информация“
Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“
Изпълнителна агенция „Държавна собственост на Министерството на отбраната“
Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“
Изпълнителна агенция „Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества“
Изпълнителна агенция „Морска администрация“
Изпълнителна агенция „Национален филмов център“
Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация“

Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав”
Изпълнителна агенция „Социални дейности на Министерството на отбраната”
Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози
Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия
Изпълнителна агенция по лекарствата
Изпълнителна агенция по лозата и виното
Изпълнителна агенция по околна среда
Изпълнителна агенция по почвените ресурси
Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството
Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол
Изпълнителна агенция по трансплантация
Изпълнителна агенция по хидромелиорации
Комисията за защита на потребителите
Контролно-техническата инспекция
Национален център за информация и документация
Национален център по радиобиология и радиационна защита
Национална агенция за приходите
Национална ветеринарномедицинска служба
Национална служба „Полиция”
Национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението”
Национална служба за растителна защита
Национална служба за съвети в земеделието
Национална служба по зърното и фуражите
Служба „Военна информация”
Служба „Военна полиция”
Фонд „Републиканска пътна инфраструктура”
Авиоотряд 28

REPUBLIKA CZEŠKA

Ministerstvo dopravy

Ministerstvo financí

Ministerstvo kultury

Ministerstvo obrany

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo spravedlnosti

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo životního prostředí
Poslanecká sněmovna PČR
Senát PČR
Kancelář prezidenta
Český statistický úřad
Český úřad zeměměřičský a katastrální
Úřad průmyslového vlastnictví
Úřad pro ochranu osobních údajů
Bezpečnostní informační služba
Národní bezpečnostní úřad
Česká akademie věd
Vězeňská služba
Český báňský úřad
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Správa státních hmotných rezerv
Státní úřad pro jadernou bezpečnost
Česká národní banka
Energetický regulační úřad
Úřad vlády České republiky
Ústavní soud
Nejvyšší soud
Nejvyšší správní soud
Nejvyšší státní zastupitelství
Nejvyšší kontrolní úřad
Kancelář Veřejného ochránce práv
Grantová agentura České republiky
Státní úřad inspekce práce
Český telekomunikační úřad

DANIA

Folketinget
Rigsrevisionen
Statsministeriet
Udenrigsministeriet
Beskæftigelsesministeriet
5 styrelser og institutioner (5 agencji i instytucji)
Domstolsstyrelsen
Finansministeriet

5 styrelser og institutioner (5 agencji i instytucji)

Forsvarsministeriet

5 styrelser og institutioner (5 agencji i instytucji)

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (kilka agencji i instytucji, w tym Statens Serum Institut)

Justitsministeriet

Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (główny komendant policji, prokuratura, 1 dyrekcja i szereg agencji)

Kirkeministeriet

10 stiftsøvrigheder (10 struktur diecezjalnych)

Kulturministeriet — Ministerstwo Kultury

4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (4 departamenty i szereg instytucji)

Miljøministeriet

5 styrelser (5 agencji)

Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration

1 styrelse (1 agencja)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

4 direktorater og institutioner (4 dyrekcje i instytucje)

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (kilka agencji i instytucji, w tym Laboratorium Krajowe w Risoe i duńskie krajowe ośrodki badawcze i edukacyjne)

Skatteministeriet

1 styrelser og institutioner (1 agencja i kilka instytucji)

Velfærdsministeriet

3 styrelser og institutioner (3 agencje i kilka instytucji)

Transportministeriet

7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (7 agencji i instytucji, w tym Øresundsbrokonsortiet)

Undervisningsministeriet

3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (3 agencje, 4 placówki edukacyjne, 5 innych instytucji)

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Adskillige styrelser og institutioner (kilka agencji i instytucji)

Klima- og Energiministeriet

3 styrelse og institutioner (3 agencje i instytucje)

NIEMCY

Auswärtiges Amt

Bundeskanzleramt

Bundesministerium für Arbeit und Soziales

Bundesministerium für Bildung und Forschung

Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz

Bundesministerium der Finanzen

Bundesministerium des Innern (jedynie towary o przeznaczeniu cywilnym)
Bundesministerium für Gesundheit
Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
Bundesministerium der Justiz
Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
Bundesministerium der Verteidigung (z wyłączeniem towarów o przeznaczeniu wojskowym)
Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

ESTONIA

Vabariigi Presidendi Kantslei;
Eesti Vabariigi Riigikogu;
Eesti Vabariigi Riigikohus;
Riigikontroll;
Õiguskantsler;
Riigikantslei;
Rahvusrhiiiv;
Haridus- ja Teadusministeerium;
Justiitsministeerium;
Kaitseministeerium;
Keskkonnaministeerium;
Kultuuriministeerium;
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;
Põllumajandusministeerium;
Rahandusministeerium;
Siseministeerium;
Sotsiaalministeerium;
Välisministeerium;
Keeleinspeksioon;
Riigiprokuratuur;
Teabeamet;
Maa-amet;
Keskkonnainspeksioon;
Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus;
Muinsuskaitseamet;
Patendiamet;
Tarbijakaitseamet;
Riigihangete Amet;
Taimetoodangu Inspeksioon;
Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet;
Veterinaar- ja Toiduamet
Konkurentsiamet;

Maksu –ja Tolliamet;
Statistikaamet;
Kaitsepolitseiamet;
Kodakondsus- ja Migratsiooniamet;
Piirivalveamet;
Politseiamet;
Eesti Kohtuekspertiisi Instituut;
Keskkriminaalpolitsei;
Päästeamet;
Andmekaitse Inspektsioon;
Ravimiamet;
Sotsiaalkindlustusamet;
Tööturuamet;
Tervishoiuamet;
Tervisekaitseinspektsioon;
Tööinspektsioon;
Lennuamet;
Maanteeamet;
Veeteede Amet;
Julgestuspolitsei;
Kaitseressurside Amet;
Kaitseväge Logistikakeskus;
Tehnilise Järelevalve Amet.

IRLANDIA

President's Establishment
Houses of the Oireachtas — [parlament]
Department of the Taoiseach — [premier]
Central Statistics Office
Department of Finance
Office of the Comptroller and Auditor General
Office of the Revenue Commissioners
Office of Public Works
State Laboratory
Office of the Attorney General
Office of the Director of Public Prosecutions
Valuation Office
Office of the Commission for Public Service Appointments
Public Appointments Service
Office of the Ombudsman
Chief State Solicitor's Office
Department of Justice, Equality and Law Reform

Courts Service

Prisons Service

Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests

Department of the Environment, Heritage and Local Government

Department of Education and Science

Department of Communications, Energy and Natural Resources

Department of Agriculture, Fisheries and Food

Department of Transport

Department of Health and Children

Department of Enterprise, Trade and Employment

Department of Arts, Sports and Tourism

Department of Defence

Department of Foreign Affairs

Department of Social and Family Affairs

Department of Community, Rural and Gaeltacht — [ds. regionów, w których używa się języka gaelickiego] Affairs

Arts Council

National Gallery

GRECJA

Υπουργείο Εσωτερικών;

Υπουργείο Εξωτερικών;

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών;

Υπουργείο Ανάπτυξης;

Υπουργείο Δικαιοσύνης;

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων;

Υπουργείο Πολιτισμού;

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης;

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων;

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας;

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών;

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων;

Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής;

Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης;

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας;

Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης;

Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς;

Γενική Γραμματεία Ισότητας;

Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων;

Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού;

Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας;

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας;
Γενική Γραμματεία Αθλητισμού;
Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων;
Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος;
Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας;
Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας;
Εθνικό Τυπογραφείο;
Γενικό Χημείο του Κράτους;
Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας;
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών;
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης;
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης;
Πανεπιστήμιο Αιγαίου;
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων;
Πανεπιστήμιο Πατρών;
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας;
Πολυτεχνείο Κρήτης;
Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων;
Αιγινήτειο Νοσοκομείο;
Αρεταίειο Νοσοκομείο;
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης;
Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού;
Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων;
Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων;
Γενικό Επιτελείο Στρατού;
Γενικό Επιτελείο Ναυτικού;
Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας;
Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας;
Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων;
Υπουργείο Εθνικής Άμυνας;
Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

HISZPANIA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación, Política Social y Deportes

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio
Ministerio de Trabajo e Inmigración
Ministerio de la Presidencia
Ministerio de Administraciones Públicas
Ministerio de Cultura
Ministerio de Sanidad y Consumo
Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino
Ministerio de Vivienda
Ministerio de Ciencia e Innovación
Ministerio de Igualdad

FRANCJA

1. Ministerstwa

Services du Premier ministre
Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports
Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales
Ministère chargé de la justice
Ministère chargé de la défense
Ministère chargé des affaires étrangères et européennes
Ministère chargé de l'éducation nationale
Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi
Secrétariat d'Etat aux transports
Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur
Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité
Ministère chargé de la culture et de la communication
Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique
Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche
Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche
Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables
Secrétariat d'Etat à la fonction publique
Ministère chargé du logement et de la ville
Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie
Secrétariat d'Etat à l'outre-mer
Secrétariat d'Etat à la jeunesse, des sports et de la vie associative
Secrétariat d'Etat aux anciens combattants
Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement
Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques
Secrétariat d'Etat aux affaires européennes,
Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme
Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme
Secrétariat d'Etat à la politique de la ville
Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'industrie et de la consommation
Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi
Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services
Secrétariat d'Etat en charge de l'écologie
Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale
Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. Instytucje, niezależne organy i jurysdykcje

Présidence de la République
Assemblée Nationale
Sénat
Conseil constitutionnel
Conseil économique et social
Conseil supérieur de la magistrature
Agence française contre le dopage
Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles
Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires
Autorité de régulation des communications électroniques et des postes
Autorité de sûreté nucléaire
Autorité indépendante des marchés financiers
Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel
Commission d'accès aux documents administratifs
Commission consultative du secret de la défense nationale
Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques
Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité
Commission nationale de déontologie de la sécurité
Commission nationale du débat public
Commission nationale de l'informatique et des libertés
Commission des participations et des transferts
Commission de régulation de l'énergie
Commission de la sécurité des consommateurs
Commission des sondages
Commission de la transparence financière de la vie politique
Conseil de la concurrence
Conseil des ventes volontaires de meubles aux enchères publiques
Conseil supérieur de l'audiovisuel
Défenseur des enfants
Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité
Haute autorité de santé
Médiateur de la République
Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

3. Krajowe placówki publiczne

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale pour la cohésion sociale et l'égalité des chances

Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs

Agences de l'eau

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque publique d'information

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre d'études supérieures de la sécurité sociale

Centres de formation professionnelle et de promotion agricole

Centre hospitalier des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale
Centre des Monuments Nationaux
Centre national d'art et de culture Georges Pompidou
Centre national des arts plastiques
Centre national de la cinématographie
Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)
Centre national du livre
Centre national de documentation pédagogique
Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)
Centre national professionnel de la propriété forestière
Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)
Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)
Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)
Collège de France
Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres
Conservatoire National des Art. et Métiers
Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris
Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon
Conservatoire national supérieur d'art dramatique
Ecole centrale de Lille
Ecole centrale de Lyon
École centrale des arts et manufactures
École française d'archéologie d'Athènes
École française d'Extrême-Orient
École française de Rome
École des hautes études en sciences sociales
Ecole du Louvre
École nationale d'administration
École nationale de l'aviation civile (ENAC)
École nationale des Chartes
École nationale d'équitation
Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg
Écoles nationales d'ingénieurs
Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes
Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles
École nationale de la magistrature
Écoles nationales de la marine marchande
École nationale de la santé publique (ENSP)
École nationale de ski et d'alpinisme
École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des art. et techniques du théâtre
École nationale supérieure des art. et industries textiles Roubaix
Écoles nationales supérieures d'arts et métiers
École nationale supérieure des beaux-arts
École nationale supérieure de céramique industrielle
École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)
Ecole nationale supérieure du paysage de Versailles
Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires
Ecole nationale supérieure de la sécurité sociale
Écoles nationales vétérinaires
École nationale de voile
Écoles normales supérieures
École polytechnique
École technique professionnelle agricole et forestière de Meymac (Corrèze)
École de sylviculture Croigny (Aube)
École de viticulture et d'œnologie de la Tour- Blanche (Gironde)
École de viticulture — Avize (Marne)
Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon
Établissement national des invalides de la marine (ENIM)
Établissement national de bienfaisance Koenigswarter
Établissement public du musée et du domaine national de Versailles
Fondation Carnegie
Fondation Singer-Polignac
Haras nationaux
Hôpital national de Saint-Maurice
Institut des hautes études pour la science et la technologie
Institut français d'archéologie orientale du Caire
Institut géographique national
Institut National de l'origine et de la qualité
Institut national des hautes études de sécurité
Institut de veille sanitaire
Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes
Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)
Institut National d'Horticulture
Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire
Institut national des jeunes aveugles — Paris
Institut national des jeunes sourds — Bordeaux
Institut national des jeunes sourds — Chambéry
Institut national des jeunes sourds — Metz
Institut national des jeunes sourds — Paris

- Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)
- Institut national de la propriété industrielle
- Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)
- Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)
- Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)
- Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)
- Institut national de recherches archéologiques préventives
- Institut National des Sciences de l'Univers
- Institut National des Sports et de l'Education Physique
- Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements inadaptés
- Instituts nationaux polytechniques
- Instituts nationaux des sciences appliquées
- Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)
- Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)
- Institut de Recherche pour le Développement
- Instituts régionaux d'administration
- Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)
- Institut supérieur de mécanique de Paris
- Institut Universitaires de Formation des Maîtres
- Musée de l'armée
- Musée Gustave-Moreau
- Musée national de la marine
- Musée national J.-J.-Henner
- Musée du Louvre
- Musée du Quai Branly
- Muséum National d'Histoire Naturelle
- Musée Auguste-Rodin
- Observatoire de Paris
- Office français de protection des réfugiés et apatrides
- Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)
- Office national de la chasse et de la faune sauvage
- Office National de l'eau et des milieux aquatiques
- Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
- Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
- Ordre national de la Légion d'honneur
- Palais de la découverte
- Parcs nationaux
- Universités
4. Inne krajowe instytucje publiczne
- Union des groupements d'achats publics (UGAP)
- Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

CHORWACJA

Hrvatski sabor

Predsjednik Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti

Vlada Republike Hrvatske

uredi Vlade Republike Hrvatske

Ministarstvo gospodarstva

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

Ministarstvo financija

Ministarstvo obrane

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Ministarstvo unutarnjih poslova

Ministarstvo pravosuđa

Ministarstvo uprave

Ministarstvo poduzetništva i obrta

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

Ministarstvo poljoprivrede

Ministarstvo turizma

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Ministarstvo branitelja

Ministarstvo socijalne politike i mladih

Ministarstvo zdravlja

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Ministarstvo kulture

državne upravne organizacije

uredi državne uprave u županijama

Ustavni sud Republike Hrvatske

Vrhovni sud Republike Hrvatske

sudovi

Državno sudbeno vijeće

državna odvjetništva

Državnoodvjetničko vijeće

pravobraniteljstva

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave

Hrvatska narodna banka

državne agencije i uredi

Državni ured za reviziju

WŁOCHY

Instytucje dokonujące zakupów

Presidenza del Consiglio dei Ministri

Ministero degli Affari Esteri

Ministero dell'Interno

Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace)

Ministero della Difesa

Ministero dell'Economia e delle Finanze

Ministero dello Sviluppo Economico

Ministero delle Politiche Agricole, Alimentari e Forestali

Ministero dell'Ambiente — Tutela del Territorio e del Mare

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti

Ministero del Lavoro, della Salute e delle Politiche Sociali

Ministero dell' Istruzione, Università e Ricerca

Ministero per i Beni e le Attività culturali, comprensivo delle sue articolazioni periferiche

Inne krajowe instytucje publiczne

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici)

CYPR

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο

Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης

Υπουργικό Συμβούλιο

Βουλή των Αντιπροσώπων

Δικαστική Υπηρεσία

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως

Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου

Γραφείο Προγραμματισμού

Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων

Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών

Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών

Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων

Υπουργείο Άμυνας

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Τμήμα Γεωργίας

Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Τμήμα Δασών

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Μετεωρολογική Υπηρεσία

Τμήμα Αναδασμού

Υπηρεσία Μεταλλείων

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Αστυνομία

Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου

Τμήμα Φυλακών

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Εργασίας

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων

Υπουργείο Εσωτερικών

Επαρχιακές Διοικήσεις

Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως

Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Πολιτική Άμυνα

Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων

Υπηρεσία Ασύλου

Υπουργείο Εξωτερικών

Υπουργείο Οικονομικών

Τελωνεία

Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Στατιστική Υπηρεσία

Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
Κυβερνητικό Τυπογραφείο
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
Τμήμα Δημοσίων Έργων
Τμήμα Αρχαιοτήτων
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας
Τμήμα Οδικών Μεταφορών
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών
Υπουργείο Υγείας
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες
Γενικό Χημείο
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

ΛΟΤWA

Ministerstwa, sekretariaty ministrów do zadań szczególnych i podległe im instytucje

Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Bērnu un ģimenes lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Vides ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes
Satversmes aizsardzības birojs

Inne instytucje państwowe

Augstākā tiesa
Centrālā vēlēšanu komisija

Finanšu un kapitāla tirgus komisija

Latvijas Banka

Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes

Saeimas kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Satversmes tiesa

Valsts kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Valsts kontrole

Valsts prezidenta kanceleja

Tiesībsarga birojs

Nacionālā radio un televīzijas padome

Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (inne instytucje państwowe niepodlegające ministerstwom)

LITWA

Prezidentūros kancelarija

Seimo kancelarija

Instytucje odpowiedzialne przed sejmem (Seimas) [parlament]: Lietuvos mokslo taryba;

Seimo kontrolierių įstaiga;

Valstybės kontrolė;

Specialiųjų tyrimų tarnyba;

Valstybės saugumo departamentas;

Konkurencijos taryba;

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras;

Vertybinių popierių komisija;

Ryšių reguliavimo tarnyba;

Nacionalinė sveikatos taryba;

Etninės kultūros globos taryba;

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba;

Valstybinė kultūros paveldo komisija;

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga;

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;

Valstybinė lietuvių kalbos komisija;

Vyriausioji rinkimų komisija;

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija;

Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba.

Vyriausybės kancelarija

Instytucje odpowiedzialne przed Vyriausybe [rząd]:

Ginklų fondas;

Informacinės visuomenės plėtros komitetas;

Kūno kultūros ir sporto departamentas;

Lietuvos archyvų departamentas;

Mokestinių ginčų komisija;

Statistikos departamentas;

- Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas;
Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba;
Viešųjų pirkimų tarnyba;
Narkotikų kontrolės departamentas;
Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija;
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija;
Valstybinė lošimų priežiūros komisija;
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
Vyriausioji administracinių ginčų komisija;
Draudimo priežiūros komisija;
Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas;
Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras
- Konstitucinis Teismas
- Lietuvos bankas
- Aplinkos ministerija
- Institucje podległe Aplinkos ministerija [Ministerstwo Środowiska]:
- Generalinė miškų urėdija;
 - Lietuvos geologijos tarnyba;
 - Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba;
 - Lietuvos standartizacijos departamentas;
 - Nacionalinis akreditacijos biuras;
 - Valstybinė metrologijos tarnyba;
 - Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba;
 - Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija.
- Finansų ministerija
- Institucje podległe Finansų ministerija [Ministerstwo Finansów]:
- Muitinės departamentas;
 - Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba;
 - Valstybinė mokesčių inspekcija;
 - Finansų ministerijos mokymo centras.
- Krašto apsaugos ministerija
- Institucje podległe Krašto apsaugos ministerijos [Ministerstwo Obrony Narodowej]:
- Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas;
 - Centralizuota finansų ir turto tarnyba;
 - Karo prievolės administravimo tarnyba;
 - Krašto apsaugos archyvas;
 - Krizių valdymo centras;
 - Mobilizacijos departamentas;
 - Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba;
 - Infrastruktūros plėtros departamentas;
 - Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras.

Lietuvos kariuomenė

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos

Kultūros ministerija

Institucije podlegle Kultūros ministerijos [Ministerstwo Kultury]:

Kultūros paveldo departamentas;

Valstybinė kalbos inspekcija.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Institucije podlegle Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos [Ministerstwo Zabezpieczeń Społecznych i Pracy]:

Garantinio fondo administracija;

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba;

Lietuvos darbo birža;

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba;

Trišalės tarybos sekretoriatas;

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas;

Darbo inspekcija;

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba;

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba;

Ginčų komisija;

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras;

Neįgaliųjų reikalų departamentas.

Susisiekimo ministerija

Institucije podlegle Susisiekimo ministerijos [Ministerstwo Transportu i Komunikacji]:

Lietuvos automobilių kelių direkcija;

Valstybinė geležinkelio inspekcija;

Valstybinė kelių transporto inspekcija;

Pasienio kontrolės punktų direkcija.

Sveikatos apsaugos ministerija

Institucije podlegle Sveikatos apsaugos ministerijos [Ministerstwo Zdrowia]:

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba;

Valstybinė ligonių kasa;

Valstybinė medicininio audito inspekcija;

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba;

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba;

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba;

Farmacijos departamentas;

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras;

Lietuvos bioetikos komitetas;

Radiacinės saugos centras.

Švietimo ir mokslo ministerija

Institucje podległe Śvietimo ir mokslo ministerijos [Ministerstwo Edukacji i Nauki]:

Nacionalinis egzaminų centras;

Studijų kokybės vertinimo centras.

Teisingumo ministerija

Institucje podległe Teisingumo ministerijos [Ministerstwo Sprawiedliwości]:

Kalėjinų departamentas;

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba;

Europos teisės departamentas

Ūkio ministerija

Institucje podległe Ūkio ministerijos [Ministerstwo Gospodarki]:

Įmonių bankroto valdymo departamentas;

Valstybinė energetikos inspekcija;

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija;

Valstybinis turizmo departamentas

Užsienio reikalų ministerija

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų

Vidaus reikalų ministerija

Institucje podległe Vidaus reikalų ministerijos [Ministerstwo Spraw Wewnętrznych]:

Asmens dokumentų išrašymo centras;

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba;

Gyventojų registro tarnyba;

Policijos departamentas;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas;

Turto valdymo ir ūkio departamentas;

Vadovybės apsaugos departamentas;

Valstybės sienos apsaugos tarnyba;

Valstybės tarnybos departamentas;

Informatikos ir ryšių departamentas;

Migracijos departamentas;

Sveikatos priežiūros tarnyba;

Bendrasis pagalbos centras.

Žemės ūkio ministerija

Institucje podległe Žemės ūkio ministerijos [Ministerstwo Rolnictwa]:

Nacionalinė mokėjimo agentūra;

Nacionalinė žemės tarnyba;

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba;

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba;

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba;

Žuvininkystės departamentas

Teismai [sądy]:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas;
Lietuvos apeliacinis teismas;
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas;
apygardų teismai;
apygardų administraciniai teismai;
apylinkių teismai;
Nacionalinė teismų administracija

Generalinė prokuratūra

Inne jednostki centralnej administracji publicznej (institucijos [instytucje], įstaigos [placówki], tarnybos [agencje]):

Aplinkos apsaugos agentūra;
Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija;
Aplinkos projektų valdymo agentūra;
Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnyba;
Miško sanitarinės apsaugos tarnyba;
Valstybinė miškotvarkos tarnyba;
Nacionalinis visuomenės sveikatos tyrimų centras;
Lietuvos AIDS centras;
Nacionalinis organų transplantacijos biuras;
Valstybinis patologijos centras;
Valstybinis psichikos sveikatos centras;
Lietuvos sveikatos informacijos centras;
Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centras;
Valstybinis aplinkos sveikatos centras;
Respublikinis mitybos centras;
Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras;
Trakų visuomenės sveikatos priežiūros ir specialistų tobulinimosi centras;
Visuomenės sveikatos ugdymo centras;
Muitinės kriminalinė tarnyba;
Muitinės informacinių sistemų centras;
Muitinės laboratorija;
Muitinės mokymo centras;
Valstybinis patentų biuras;
Lietuvos teismo ekspertizės centras;
Centrinė hipotekos įstaiga;
Lietuvos metrologijos inspekcija;
Civilinės aviacijos administracija;
Lietuvos saugios laivybos administracija;
Transporto investicijų direkcija;
Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija;
Pabėgėlių priėmimo centras

LUKSEMBURG

Ministère d'Etat

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle

Ministère de l'Egalité des chances

Ministère de l'Environnement

Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère des Finances

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

Ministère de la Justice

Ministère de la Santé

Ministère de la Sécurité sociale

Ministère des Transports

Ministère du Travail et de l'Emploi

Ministère des Travaux publics

WEĞGRY

Egészségügyi Minisztérium

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

Honvédelmi Minisztérium

Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Külgügyminisztérium

Miniszterelnöki Hivatal

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

Pénzügyminisztérium

Szociális és Munkügyi Minisztérium

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság

MALTA

Uffiċċju tal-Prim Ministru (Office of the Prime Minister)

Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministry for the Family and Social Solidarity)

Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zgħazagh u Impjieg (Ministry for Education Youth and Employment)

Ministeru tal-Finanzi (Ministry of Finance)

Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministry for Resources and Infrastructure)

Ministeru tat-Turizmu u Kultura (Ministry for Tourism and Culture)
Ministeru tal-Gustizzja u l-Intern (Ministry for Justice and Home Affairs)
Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministry for Rural Affairs and the Environment)
Ministeru għal Ghawdex (Ministry for Gozo)
Ministeru tas-Sahħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministry of Health, the Elderly and Community Care)
Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministry of Foreign Affairs)
Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministry for Investment, Industry and Information Technology)
Ministeru għall-Kompetitivà u Komunikazzjoni (Ministry for Competitiveness and Communications)
Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministry for Urban Development and Roads)

NIDERLANDY

Ministerie van Algemene Zaken

Bestuursdepartement
Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
Rijksvoorlichtingsdienst

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bestuursdepartement
Centrale Archiefselectiedienst (CAS)
Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)
Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR)
Agentschap Korps Landelijke Politiediensten

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC)
Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ)
Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)
Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES)
Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI)
Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (szużby pomocnicze podlegające sekretarzowi generalnemu lub zastępcy sekretarza generalnego)
Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk)

Ministerie van Defensie — (Ministerstwo Obrony)

Bestuursdepartement
Commando Diensten Centra (CDC)
Defensie Telematica Organisatie (DTO)
Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst
De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst
Defensie Materieel Organisatie (DMO)
Landelijk Bevoorradersbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie
Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie
Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie
Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO)

Ministerie van Economische Zaken

Bestuursdepartement

Centraal Planbureau (CPB)

SenterNovem

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)

Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)

Economische Voorlichtingsdienst (EVD)

Agentschap Telecom

Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo)

Regiebureau Inkoop Rijksoverheid

Octrooicentrum Nederland

Consumentenautoriteit

Ministerie van Financiën

Bestuursdepartement

Belastingdienst Automatiseringscentrum

Belastingdienst

de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (różne wydziały Urzędu Podatków i Cei na terenie całych Niderlandów)

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (w tym Economische Controle dienst (ECD))

Belastingdienst Opleidingen

Dienst der Domeinen

Ministerie van Justitie

Bestuursdepartement

Dienst Justitiële Inrichtingen

Raad voor de Kinderbescherming

Centraal Justitie Incasso Bureau

Openbaar Ministerie

Immigratie en Naturalisatiedienst

Nederlands Forensisch Instituut

Dienst Terugkeer & Vertrek

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bestuursdepartement

Dienst Regelingen (DR)

Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD)

Algemene Inspectiedienst (AID)

Dienst Landelijk Gebied (DLG)

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Bestuursdepartement

Inspectie van het Onderwijs

Erfgoedinspectie

Centrale Financiën Instellingen
Nationaal Archief
Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid
Onderwijsraad
Raad voor Cultuur
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Bestuursdepartement
Inspectie Werk en Inkomen
Agentschap SZW
Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Bestuursdepartement
Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart
Directoraat-generaal Personenvervoer
Directoraat-generaal Water
Centrale diensten (śłużby centralne)
Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat
Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI
Rijkswaterstaat, Bestuur
De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (wszystkie poszczególne urzędy regionalne Dyrekcji Generalnej ds. Robót Budowlanych i Gospodarki Wodnej)
De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (wszystkie poszczególne urzędy specjalne Dyrekcji Generalnej ds. Robót Budowlanych i Gospodarki Wodnej)
Adviesdienst Geo-Informatie en ICT
Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV)
Bouwdienst
Corporate Dienst
Data ICT Dienst
Dienst Verkeer en Scheepvaart
Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW)
Rijksinstituut voor Kunst en Zee (RIKZ)
Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA)
Waterdienst
Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie
Port state Control
Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO)
Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht
Toezichthouder Beheer Eenheid Water
Toezichthouder Beheer Eenheid Land
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Bestuursdepartement
Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie

Directoraat-generaal Ruimte
Directoraat-generaal Milieubeheer
Rijksgebouwendienst
VROM Inspectie
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Bestuursdepartement
Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken
Inspectie Gezondheidszorg
Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming
Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Sociaal en Cultureel Planbureau
Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Raad van State
Algemene Rekenkamer
Nationale Ombudsman
Kanselarij der Nederlandse Orden
Kabinet der Koningin
Raad voor de rechtspraak en de Rechtbanken

AUSTRIA
Bundeskanzleramt
Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten
Bundesministerium für Finanzen
Bundesministerium für Gesundheit, Familie und Jugend
Bundesministerium für Inneres
Bundesministerium für Justiz
Bundesministerium für Landesverteidigung
Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft
Bundesministerium für Soziales und Konsumentenschutz
Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur
Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie
Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung
Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H
Bundesbeschaffung G.m.b.H
Bundesrechenzentrum G.m.b.H

POLSKA
Kancelaria Prezydenta RP
Kancelaria Sejmu RP
Kancelaria Senatu RP

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Sąd Najwyższy
Naczelny Sąd Administracyjny
Wojewódzkie sądy administracyjne
Sądy powszechne — rejonowe, okręgowe i apelacyjne
Trybunał Konstytucyjny
Najwyższa Izba Kontroli
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika Praw Dziecka
Biuro Ochrony Rządu
Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
Centralne Biuro Antykorupcyjne
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Ministerstwo Finansów
Ministerstwo Gospodarki
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ministerstwo Edukacji Narodowej
Ministerstwo Obrony Narodowej
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ministerstwo Skarbu Państwa
Ministerstwo Sprawiedliwości
Ministerstwo Infrastruktury
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Ministerstwo Środowiska
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Ministerstwo Zdrowia
Ministerstwo Sportu i Turystyki
Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
Urząd Regulacji Energetyki
Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
Urząd Transportu Kolejowego
Urząd Dozoru Technicznego
Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców
Urząd Zamówień Publicznych
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Urząd Lotnictwa Cywilnego
Urząd Komunikacji Elektronicznej
Wyższy Urząd Górniczy
Główny Urząd Miar
Główny Urząd Geodezji i Kartografii
Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
Główny Urząd Statystyczny
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
Państwowa Komisja Wyborcza
Państwowa Inspekcja Pracy
Rządowe Centrum Legislacji
Narodowy Fundusz Zdrowia
Polska Akademia Nauk
Polskie Centrum Akredytacji
Polskie Centrum Badań i Certyfikacji
Polska Organizacja Turystyczna
Polski Komitet Normalizacyjny
Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Komisja Nadzoru Finansowego
Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
Komenda Główna Policji
Komenda Główna Straży Granicznej
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
Główny Inspektorat Transportu Drogowego
Główny Inspektorat Farmaceutyczny
Główny Inspektorat Sanitarny
Główny Inspektorat Weterynarii
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Agencja Wywiadu
Agencja Mienia Wojskowego
Wojskowa Agencja Mieszkaniowa
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Agencja Rynku Rolnego
Agencja Nieruchomości Rolnych
Państwowa Agencja Atomistyki

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej
Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Agencja Rezerw Materiałowych
Narodowy Bank Polski
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Instytut Pamięi Narodowej — Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu
Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
Służba Celną Rzeczypospolitej Polskiej
Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
Urzędy wojewódzkie
Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda

PORTUGALIA

Presidência do Conselho de Ministros
Ministério das Finanças e da Administração Pública
Ministério da Defesa Nacional
Ministério dos Negócios Estrangeiros
Ministério da Administração Interna
Ministério da Justiça
Ministério da Economia e da Inovação
Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas
Ministério da Educação
Ministério da Ciência, Tecnologia e do Ensino Superior
Ministério da Cultura
Ministério da Saúde
Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social
Ministério das Obras Públicas, Transportes e Comunicações
Ministério do Ambiente, do Ordenamento do Território e do Desenvolvimento Regional
Presidência da República
Tribunal Constitucional
Tribunal de Contas
Provedoria de Justiça

RUMUNIA

Administrația Prezidențială
Senatul României
Camera Deputaților
Inalta Curte de Casație și Justiție
Curtea Constituțională
Consiliul Legislativ
Curtea de Conturi

Consiliul Superior al Magistraturii
Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție
Secretariatul General al Guvernului
Cancelaria primului ministru
Ministerul Afacerilor Externe
Ministerul Economiei și Finanțelor
Ministerul Justiției
Ministerul Apărării
Ministerul Internelor și Reformei Administrative
Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse
Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Ministerul Transporturilor
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței
Ministerul Educației Cercetării și Tineretului
Ministerul Sănătății Publice
Ministerul Culturii și Cultelor
Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației
Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
Serviciul Român de Informații
Serviciul de Informații Externe
Serviciul de Protecție și Pază
Serviciul de Telecomunicații Speciale
Consiliul Național al Audiovizualului
Consiliul Concurenței (CC)
Direcția Națională Anticorupție
Inspectoratul General de Poliție
Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
Autoritatea Navală Română
Autoritatea Feroviară Română
Autoritatea Rutieră Română
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului
Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap
Autoritatea Națională pentru Turism
Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
Autoritatea Națională pentru Tineret

Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației
Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale
Autoritatea Electorală Permanente
Agenția pentru Strategii Guvernamentale
Agenția Națională a Medicamentului
Agenția Națională pentru Sport
Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
Agenția Română pentru Conservarea Energiei
Agenția Națională pentru Resurse Minerale
Agenția Română pentru Investiții Străine
Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație
Agenția Națională a Funcționarilor Publici
Agenția Națională de Administrare Fiscală
Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială
Agenția Națională Anti-doping
Agenția Nucleară
Agenția Națională pentru Protecția Familiei
Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei
Agenția Națională pentru Protecția Mediului
Agenția națională Antidrog

SLOVENIA

Predsednik Republike Slovenije
Državni zbor Republike Slovenije
Državni svet Republike Slovenije
Varuh človekovih pravic
Ustavno sodišče Republike Slovenije
Računsko sodišče Republike Slovenije
Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil
Slovenska akademija znanosti in umetnosti
Vladne službe
Ministrstvo za finance
Ministrstvo za notranje zadeve
Ministrstvo za zunanje zadeve
Ministrstvo za obrambo
Ministrstvo za pravosodje
Ministrstvo za gospodarstvo
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Ministrstvo za promet

Ministrstvo za okolje in prostor
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Ministrstvo za zdravje
Ministrstvo za javno upravo
Ministrstvo za šolstvo in šport
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
Ministrstvo za kulturo
Vrhovno sodišče Republike Slovenije
višja sodišča
okrožna sodišča
okrajna sodišča
Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije
Okrožna državna tožilstva
Državno pravobranilstvo
Upravno sodišče Republike Slovenije
Višje delovno in socialno sodišče
delovna sodišča
Davčna uprava Republike Slovenije
Carinska uprava Republike Slovenije
Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja
Urad Republike Slovenije za nadzor prirejanja iger na srečo
Uprava Republike Slovenije za javna plačila
Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna
Policija
Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve
Generalštab Slovenske vojske
Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo
Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij
Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence
Urad Republike Slovenije za varstvo potrošnikov
Tržni inšpektorat Republike Slovenije
Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino
Inšpektorat Republike Slovenije za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto
Inšpektorat za energetiko in rudarstvo
Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja
Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano
Fitosanitarna uprava Republike Slovenije
Veterinarska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za pomorstvo

Direkcija Republike Slovenije za caste
Prometni inšpektorat Republike Slovenije
Direkcija za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo
Agencija Republike Slovenije za okolje
Geodetska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za jedrsko varstvo
Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor
Inšpektorat Republike Slovenije za delo
Zdravstveni inšpektorat
Urad Republike Slovenije za kemikalije
Uprava Republike Slovenije za varstvo pred sevanji
Urad Republike Slovenije za meroslovje
Urad za visoko šolstvo
Urad Republike Slovenije za mladino
Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport
Arhiv Republike Slovenije
Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije
Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije
Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
Služba vlade za zakonodajo
Služba vlade za evropske zadeve
Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Urad vlade za komuniciranje
Urad za enake možnosti
Urad za verske skupnosti
Urad za narodnosti
Urad za makroekonomske analize in razvoj
Statistični urad Republike Slovenije
Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
Protokol Republike Slovenije
Urad za varovanje tajnih podatkov
Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu
Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj
Informacijski pooblaščenec
Državna volilna komisija

SŁOWACJA

Ministerstwa i inne organy administracji centralnej, o których mowa w ustawie nr 575/2001 Z. w sprawie struktury i działań organów rządowych i centralnych organów administracji państwowej zmienionej późniejszymi regulacjami:

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky
Národná rada Slovenskej republiky
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Úrad vlády Slovenskej republiky
Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
Štatistický úrad Slovenskej republiky
Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky
Úrad pre verejné obstarávanie
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky
Národný bezpečnostný úrad
Ústavný súd Slovenskej republiky
Najvyšší súd Slovenskej republiky
Generálna prokuratúra Slovenskej republiky
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
Úrad pre finančný trh
Úrad na ochranu osobných údajov
Kancelária verejného ochrany práv

FINLANDIA

Oikeuskanslerinvirasto — Justitiekanslersämbetet

Liikenne- ja Viestintäministeriö — Kommunikationsministeriet

Ajoneuvohallintokeskus AKE — Fordonsförvaltningscentralen AKE

Ilmailuhallinto — Luftfartsförvaltningen

Ilmatieteen laitos — Meteorologiska institutet

Merenkululaitos — Sjöfartsverket

Merentutkimuslaitos — Havsforskningsinstitutet

Ratahallintokeskus RHK — Banförvaltningscentralen RHK

Rautatievirasto — Järnvägsverket

Tiehallinto — Vägförvaltningen

Viestintävirasto — Kommunikationsverket

Maa- ja Metsätalousministeriö — Jord- Och Skogsbruksministeriet

Elintarviketurvallisuusvirasto — Livsmedelssäkerhetsverket

Maanmittauslaitos — Lantmäteriverket

Maaseutuvirasto — Landsbygdsverket

Oikeusministeriö — Justitieministeriet

Tietosuojavaltuutetun toimisto — Dataombudsmannens byrå

Tuomioistuimet — domstolar

Korkein oikeus — Högsta domstolen

Korkein hallinto-oikeus — Högsta förvaltningsdomstolen

Hovioikeudet — hovrätter

Käräjäoikeudet — tingsrätter

Hallinto-oikeudet — förvaltningsdomstolar

Markkinaoikeus — Marknadsdomstolen

Työtuomioistuin — Arbetsdomstolen

Vakuutuslaitos — Försäkringsdomstolen

Kuluttajariitalautakunta — Konsumenttvistenämnden

Vankeinhoitolaitos — Fängvårdsväsendet

HEUNI — Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipoliitiikan instituutti — HEUNI — Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna

Konkurssiasiamiehen toimisto — Konkursombudsmannens byrå

Kuluttajariitalautakunta — Konsumenttvistenämnden

Oikeushallinnon palvelukeskus — Justitieförvaltningens servicecentral

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus — Justitieförvaltningens datateknikcentral

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) — Rättspolitiska forskningsinstitutet

Oikeusrekisterikeskus — Rättsregistercentralen

Onnettomuustutkintakeskus — Centralen för undersökning av olyckor

Rikosseuraamusvirasto — Brottspåföljdsverket

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus — Brottspåföljdsområdets utbildningscentral

Rikoksentsorjuntaneuvosto — Rådet för brottsförebyggande

Saamelaiskäräjät — Sametinget

Valtakunnansyyttäjänvirasto — Riksåklagarämbetet

Vankeinhoitolaitos — Fängvårdsväsendet

Opetusministeriö — Undervisningsministeriet

Opetushallitus — Utbildningsstyrelsen

Valtion elokuvataarkastamo — Statens filmgranskningsbyrå

Puolustusministeriö — Försvarsministeriet

Puolustusvoimat — Försvarsmakten

Sisäasiainministeriö — Inrikesministeriet

Väestörekisterikeskus — Befolkningsregistercentralen

Keskusrikospoliisi — Centralkriminalpolisen

Liikkuva poliisi — Rörliga polisen

Rajavartiolaitos — Gränsbevakningsväsendet

Lääninhallitukset — Länstyrelserna

Suojelupoliisi — Skyddspolisen

Poliisiammattikorkeakoulu — Polisyrkeshögskolan

Poliisin tekniikkakeskus — Polisens teknikcentral

Poliisin tietohallintokeskus — Polisens datacentral

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos — Polisnrättningen i Helsingfors

Pelastusopisto — Räddningsverket

Hätäkeskuslaitos — Nödcentralverket

Maahanmuuttovirasto — Migrationsverket

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus — Inrikesförvaltningens servicecentral

Sosiaali- ja Terveysministeriö — Social- Och Hälsovårdsministeriet

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta — Besvärnämnden för utkomstskyddsärenden

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta — Besvärnämnden för socialtrygghet

Lääkelaitos — Läkemedelsverket

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus — Rättsskyddscentralen för hälsovården

Säteilyturvakeskus — Strålsäkerhetscentralen

Kansanterveyslaitos — Folkhälsoinstitutet

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO — Utvecklingscentralen för läkemedelsbe-handling

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus — Social- och hälsovårdens produktill-synscentral

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes — Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes

Vakuutusvalvontavirasto — Försäkringsinspektionen

Työ- ja Elinkeinoministeriö — Arbets- Och Näringsministeriet

Kuluttajavirasto — Konsumentverket

Kilpailuvirasto — Konkurrensverket

Patentti- ja rekisterihallitus — Patent- och registerstyrelsen

Valtakunnansovittelijain toimisto — Riksförlikningsmännens byrå

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset– Statliga förläggningar för asylsökande

Energiamarkkinavirasto - Energimarknadsverket

Geologian tutkimuskeskus — Geologiska forskningscentralen

Huoltovarmuuskeskus — Försörjningsberedskapscentralen

Kuluttajatutkimuskeskus — Konsumentforskningscentralen

Matkailun edistämiskeskus (MEK) — Centralen för turistfrämjande

Mittatekniikan keskus (MIKES) — Mätteknikcentralen

Tekes — teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus - Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

Turvatekniikan keskus (TUKES) — Säkerhetsteknikcentralen
Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) — Statens tekniska forskningscentral
Syrjintälautakunta — Nationella diskrimineringsnämnden
Työneuvosto — Arbetsrådet
Vähemmistövaltuutetun toimisto — Minoritetsombudsmannens byrå
Ulkoasiainministeriö — Utrikesministeriet
Valtioneuvoston Kanslia — Statsrådets Kansli
Valtiovarainministeriö — Finansministeriet
Valtiokonttori — Statskontoret
Verohallinto — Skatteförvaltningen
Tullilaitos — Tullverket
Tilastokeskus — Statistikcentralen
Valtiontaloudellinen tutkimuskeskus — Statens ekonomiska forskningscentral
Ympäristöministeriö — Miljöministeriet
Suomen ympäristökeskus — Finlands miljöcentral
Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus — Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet
Valtiontalouden Tarkastusvirasto — Statens Revisionsverk

SZWECJA

A

Affärsverket svenska kraftnät
Akademien för de fria konsterna
Alkohol- och läkemedelssortiments-nämnden
Allmänna pensionsfonden
Allmänna reklamationsnämnden
Ambassader
Ansvarsnämnd, statens
Arbetsdomstolen
Arbetsförmedlingen
Arbetsgivarverk, statens
Arbetslivsinstitutet
Arbetsmiljöverket
Arkitekturmuseet
Arrendenämnder
Arvsfondsdelegationen
Arvsfondsdelegationen

B

Banverket
Barnombudsmannen
Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens
Bergsstaten

Biografbyrå, statens

Biografiskt lexikon, svenskt

Birgittaskolan

Blekinge tekniska högskola

Bokföringsnämnden

Bolagsverket

Bostadsnämnd, statens

Bostadskreditnämnd, statens

Boverket

Brottsförebyggande rådet

Brottsoffermyndigheten

C

Centrala studiestödsnämnden

D

Danshögskolan

Datainspektionen

Departementen

Domstolsverket

Dramatiska institutet

E

Ekeskolan

Ekobrottsmyndigheten

Ekonomistyrningsverket

Ekonomiska rådet

Elsäkerhetsverket

Energimarknadsinspektionen

Energimyndighet, statens

EU/FoU-rådet

Exportkreditnämnden

Exportråd, Sveriges

F

Fastighetsmäklarnämnden

Fastighetsverk, statens

Fideikommissnämnden

Finansinspektionen

Finanspolitiska rådet

Finsk-svenska gränsälvskommissionen

Fiskeriverket

Flygmedicincentrum

Folkhälsoinstitut, statens

Fonden för fukt- och mögelskador

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas
Folke Bernadotte Akademin
Forskarskattenämnden
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap
Fortifikationsverket
Forum för levande historia
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Försvarets underrättelsenämnd
Försvarshistoriska museer, statens
Försvarshögskolan
Försvarsmakten
Försäkringskassan

G

Gentekniknämnden
Geologiska undersökning
Geotekniska institut, statens
Giftinformationscentralen
Glesbygdsverket
Grafiska institutet och institutet för högre kommunikation- och reklamutbildning
Granskningsnämnden för radio och TV
Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar
Gymnastik- och Idrottshögskolan
Göteborgs universitet

H

Handelsflottans kultur- och fritidsråd
Handelsflottans pensionsanstalt
Handelssekreterare
Handelskamrar, auktoriserade
Handikappombudsmannen
Handikappråd, statens
Harpsunds nämnden
Haverikommission, statens
Historiska museer, statens
Hjälpmiddelsinstitutet
Hovrätterna
Hyresnämnder
Häkterna
Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd

Högskolan Dalarna

Högskolan i Borås

Högskolan i Gävle

Högskolan i Halmstad

Högskolan i Kalmar

Högskolan i Karlskrona/Ronneby

Högskolan i Kristianstad

Högskolan i Skövde

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla

Högskolan på Gotland

Högskolans avskiljandenämnd

Högskoleverket

Högsta domstolen

I

ILO kommittén

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Inspektionen för strategiska produkter

Institut för kommunikationsanalys, statens

Institut för psykosocial medicin, statens

Institut för särskilt utbildningsstöd, statens

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering

Institutet för rymdfysik

Institutet för tillväxtpolitiska studier

Institutionsstyrelse, statens

Insättningsgarantinämnden

Integrationsverket

Internationella programkontoret för utbildningsområdet

J

Jordbruksverk, statens

Justitiekanslern

Jämställdhetsombudsmannen

Jämställdhetsnämnden

Järnvägar, statens

Järnvägsstyrelsen

K

Kammarkollegiet

Kammarrätterna

Karlstads universitet

Karolinska Institutet

Kemikalieinspektionen

Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Konstfack
Konsthögskolan
Konstnärsnämnden
Konstråd, statens
Konsulat
Konsumentverket
Krigsvetenskapsakademin
Krigsförsäkringsnämnden
Kriminaltekniska laboratorium, statens
Kriminalvården
Krisberedskapsmyndigheten
Kristinaskolan
Kronofogdemyndigheten
Kulturråd, statens
Kungl. Biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungl. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien
Kungl Vetenskapsakademin
Kustbevakningen
Kvalitets- och kompetensråd, statens
Kärnavfallsfondens styrelse

L

Lagrådet
Lantbruksuniversitet, Sveriges
Lantmäteriverket
Linköpings universitet
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet
Livsmedelsverk, statens
Livsmedelsekonomiska institutet
Ljud- och bildarkiv, statens
Lokala säkerhetsnämnderna vid kärnkraftverk
Lotteriinspektionen
Luftfartsverket
Luftfartsstyrelsen
Luleå tekniska universitet

Lunds universitet

Läkemedelsverket

Läkemedelsförmånsnämnden

Länsrätterna

Länsstyrelserna

Läraryhögskolan i Stockholm

M

Malmö högskola

Manillaskolan

Maritima muséer, statens

Marknadsdomstolen

Medlingsinstitutet

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges

Migrationsverket

Militärhögskolor

Mittuniversitetet

Moderna museet

Museer för världskultur, statens

Musikaliska Akademien

Musiksamlingar, statens

Myndigheten för handikappolitisk samordning

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor

Myndigheten för skolutveckling

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet

Myndigheten för utländska investeringar i Sverige

Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum

Nationellt centrum för flexibelt lärande

Naturhistoriska riksmuseet

Naturvårdsverket

Nordiska Afrikainstitutet

Notarienämnden

Nämnd för arbetstagares uppfinningar, statens

Nämnden för statligt stöd till trossamfund

Nämnden för styrelserepresentationsfrågor

Nämnden mot diskriminering

Nämnden för elektronisk förvaltning

Nämnden för RH anpassad utbildning

Nämnden för hemslöjdsfrågor

O

Oljekrisnämnden

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Operahögskolan i Stockholm

P

Patent- och registreringsverket

Patentbesvärsrätten

Pensionsverk, statens

Personregisternämnd statens, SPAR-nämnden

Pliktverk, Totalförsvarets

Polarforskningssekretariatet

Post- och telestyrelsen

Premiepensionsmyndigheten

Presstödsnämnden

R

Radio- och TV-verket

Rederinämnden

Regeringskansliet

Regeringsrätten

Resegarantinämnden

Registernämnden

Revisorsnämnden

Riksantikvarieämbetet

Riksarkivet

Riksbanken

Riksdagsförvaltningen

Riksdagens ombudsmän

Riksdagens revisorer

Riksgäldskontoret

Rikshemvärnsrådet

Rikspolisstyrelsen

Riksrevisionen

Rikstrafiken

Riksutställningar, Stiftelsen

Riksvärderingsnämnden

Rymdstyrelsen

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Räddningsverk, statens
Rättshjälpsmyndigheten
Rättshjälpsnämnden
Rättsmedicinalverket

S

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund
Sameskolstyrelsen och sameskolor
Sametinget
SIS, Standardiseringen i Sverige
Sjöfartsverket
Skatterättsnämnden
Skatteverket
Skaderegleringsnämnd, statens
Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor
Skogsstyrelsen
Skogsvårdsstyrelserna
Skogs och lantbruksakademien
Skolverk, statens
Skolväsendets överklagandenämnd
Smittskyddsinstitutet
Socialstyrelsen
Specialpedagogiska institutet
Specialskolmyndigheten
Språk- och folkminnesinstitutet
Sprängämnesinspektionen
Statistiska centralbyrån
Statskontoret
Stockholms universitet
Stockholms internationella miljöinstitut
Strålsäkerhetsmyndigheten
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA
Styrelsen för Samefonden
Styrelsen för psykologiskt försvar
Stängselnämnden
Svenska institutet
Svenska institutet för europapolitiska studier
Svenska ESF rådet
Svenska Uneskorådet
Svenska FAO kommittén
Svenska Språknämnden

Svenska Skeppshypotekskassan
Svenska institutet i Alexandria
Sveriges författarfond
Säkerhetspolisen
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Södertörns högskola

T

Taltidningsnämnden
Talboks- och punktskriftsbiblioteket
Teaterhögskolan i Stockholm
Tingsrätterna
Tjänstepensions och grupplivnämnd, statens
Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet
Totalförsvarets forskningsinstitut
Totalförsvarets pliktverk
Tullverket
Turistdelegationen

U

Umeå universitet
Ungdomsstyrelsen
Uppsala universitet
Utlandslönenämnd, statens
Utlänningsnämnden
Utrikesförvaltningens antagningsnämnd
Utrikesnämnden
Utsädeskontroll, statens

V

Valideringsdelegationen
Valmyndigheten
Vatten- och avloppsnämnd, statens
Vattenöverdomstolen
Verket för förvaltningsutveckling
Verket för högskoleservice
Verket för innovationssystem (VINNOVA)
Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Vetenskapsrådet
Veterinärmedicinska anstalt, statens
Veterinära ansvarsnämnden
Väg- och transportforskningsinstitut, statens

Vägverket

Vänerskolan

Växjö universitet

Växtingsnämnd, statens

Å

Åklagarmyndigheten

Åsbackaskolan

Ö

Örebro universitet

Örlogsmannasällskapet

Östervångsskolan

Överbefälhavaren

Överklagandenämnden för högskolan

Överklagandenämnden för nämndemanna-uppdrag

Överklagandenämnden för studiestöd

Överklagandenämnden för totalförsvaret

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery
Natural History Museum
Science Museum
Tate Gallery
Victoria and Albert Museum
Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs
Agricultural Dwelling House Advisory Committees
Agricultural Land Tribunals
Agricultural Wages Board and Committees
Cattle Breeding Centre
Countryside Agency
Plant Variety Rights Office
Royal Botanic Gardens, Kew
Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health
Dental Practice Board
National Health Service Strategic Health Authorities
NHS Trusts
Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills
Higher Education Funding Council for England
National Weights and Measures Laboratory
Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor
Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport
Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions
Disability Living Allowance Advisory Board
Independent Tribunal Service
Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)
Occupational Pensions Regulatory Authority
Regional Medical Service
Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign and Commonwealth Office
Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department
Government Communications Headquarters
Home Office
 HM Inspectorate of Constabulary
House of Commons
House of Lords
Ministry of Defence
 Defence Equipment & Support
 Meteorological Office
Ministry of Justice
 Boundary Commission for England
 Combined Tax Tribunal
 Council on Tribunals
 Court of Appeal — Criminal
 Employment Appeals Tribunal
 Employment Tribunals
 HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)
 Immigration Appellate Authorities
 Immigration Adjudicators
 Immigration Appeals Tribunal
 Lands Tribunal
 Law Commission
 Legal Aid Fund (England and Wales)
 Office of the Social Security Commissioners
 Parole Board and Local Review Committees
 Pensions Appeal Tribunals
 Public Trust Office
 Supreme Court Group (England and Wales)
 Transport Tribunal
The National Archives
National Audit Office
National Savings and Investments
National School of Government
Northern Ireland Assembly Commission
Northern Ireland Court Service
 Coroners Courts
 County Courts
 Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland
 Crown Court
 Enforcement of Judgements Office

Legal Aid Fund
Magistrates' Courts
Pensions Appeals Tribunals
Northern Ireland, Department for Employment and Learning
Northern Ireland, Department for Regional Development
Northern Ireland, Department for Social Development
Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development
Northern Ireland, Department of Culture, Art. and Leisure
Northern Ireland, Department of Education
Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment
Northern Ireland, Department of the Environment
Northern Ireland, Department of Finance and Personnel
Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety
Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister
Northern Ireland Office
Crown Solicitor's Office
Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland
Forensic Science Laboratory of Northern Ireland
Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland
Police Service of Northern Ireland
Probation Board for Northern Ireland
State Pathologist Service
Office of Fair Trading
Office for National Statistics
National Health Service Central Register
Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners
Paymaster General's Office
Postal Business of the Post Office
Privy Council Office
Public Record Office
HM Revenue and Customs
The Revenue and Customs Prosecutions Office
Royal Hospital, Chelsea
Royal Mint
Rural Payments Agency
Scotland, Auditor-General
Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service
Scotland, General Register Office
Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer
Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

ZAŁĄCZNIK II

WYKAZ RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 2 UST. 1 PKT 6 LIT. a)

W przypadku różnic interpretacyjnych pomiędzy CPV i NACE zastosowanie ma nomenklatura CPV.

NACE Rev. 1 (1)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
45			Budownictwo	Dział ten obejmuje: — budowę nowych budynków i obiektów, remonty i ogólne naprawy.	45000000
	45.1		Przygotowanie terenu pod budowę		45100000
		45.11	Burzenie i rozbiórka obiektów budowlanych; roboty ziemne	Klasa ta obejmuje: — burzenie budynków i innych budowli, — oczyszczanie terenu budowy, — roboty ziemne: roboty wykopalskowe, podsypywanie gleby, niwelowanie i równanie terenu budowy, kopanie rowów, usuwanie skał, wysadzanie itp., — przygotowanie terenu do robót górniczych; — zdejmowanie nadkładu oraz inne roboty związane z zagospodarowaniem i przygotowaniem terenów złóż mineralnych. Klasa ta obejmuje także: — odwadnianie terenu budowy, — odwadnianie gruntów rolnych oraz zalesionych.	45110000
		45.12	Próbné wiercenia i wykopy	Klasa ta obejmuje: — próbné wiercenia, wykopy, a także pobieranie próbek rdzeniowych do celów budowlanych, geofizycznych i geologicznych lub podobnych. Klasa ta nie obejmuje: — wierceń szybów do produkcji ropy i gazu, zob. zob. 11.20, — wierceń studni wodnych, zob. 45.25, — głębień szybów, patrz: 45.25, — badań pól ropo- i gazonośnych, badań geofizycznych, geologicznych i sejsmicznych, zob. 74.20.	45120000
	45.2		Wznoszenie kompletnych obiektów budowlanych lub ich części; inżynieria lądowa i wodna		45200000

NACE Rev. 1 (¹)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.21	Budownictwo ogólne oraz inżynieria lądowa i wodna	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę wszystkich typów budynków, budowę obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej, — budowę mostów (w tym na potrzeby podwyższonych autostrad), wiaduktów, tuneli i przejść podziemnych, — rurociągi, linie komunikacyjne i elektroenergetyczne, — rurociągi miejskie oraz miejskie linie komunikacyjne i elektroenergetyczne, — pomocnicze obiekty miejskie, — montaż i wnoszenie na terenie budowy konstrukcji prefabrykowanych. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — działalności usługowej związanej z wydobyciem ropy i gazu, zob. 11.20, — wnoszenia kompletnych prefabrykowanych obiektów budowlanych z samodzielnie wytworzonych elementów innych niż betonowe, zob. działy 20, 26 i 28, — budowy obiektów innych niż budynki z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe oraz inne obiekty sportowe, zob. 45.23, — instalacji budowlanych, zob. 45.3, — robót wykończeniowych, zob. 45.4, — prac architektoniczno-inżynierskich, zob. 74.20, — kierowania realizacją projektów budowlanych, zob. 74.20. 	<p>45210000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>– 45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>
		45.22	Wykonywanie pokryć i konstrukcji dachowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wykonywanie konstrukcji dachowych, — wykonywanie pokryć dachowych, — izolację wodoszczelną. 	45261000
		45.23	Budowa dróg szybkiego ruchu, dróg, lotnisk i obiektów sportowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę autostrad, szos, dróg oraz innych dróg dla pojazdów i pieszych, — budowę torów kolejowych, — budowę pasów startowych, — budowę obiektów innych niż budynki z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe oraz inne obiekty sportowe, — malowanie oznaczeń na nawierzchniach jezdni i parkingów. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wstępnych robót ziemnych, zob. 45.11. 	<p>45212212 i DA03</p> <p>45230000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>– 45231000</p> <p>– 45232000</p> <p>– 45234115</p>

NACE Rev. 1 (1)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.24	Budowa obiektów inżynierii wodnej	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę: — dróg wodnych, portów i obiektów nadrzecznych, przystani jachtowych (marin), śluz itd., — zapór wodnych i kanałów, — pogłębianie, — prace podwodne. 	45240000
		45.25	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — specjalistyczne roboty budowlane związane z jednym z aspektów wspólnych różnym rodzajom budowl, wymagającym specjalistycznych umiejętności lub sprzętu, — fundamentowanie, w tym także wbijanie pali, — wiercenie i budowa studni wodnych, głębianie szybów, — wznoszenie elementów stalowych innych niż własnej produkcji, — gięcie stali, — roboty murarskie i kamieniarskie, — wznoszenie i demontaż własnych i wynajętych rusztowań oraz platform, — wznoszenie kominów i pieców. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wynajmu rusztowań bez usług wznoszenia i demontażu, zob. 71.32. 	45250000 45262000
	45.3		Wykonywanie instalacji budowlanych		45300000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.31	Wykonywanie instalacji elektrycznych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <p>instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przewodów elektrycznych oraz osprzętu, — systemów telekomunikacyjnych, — elektrycznych systemów grzewczych, — anten w budynkach i anten napowietrznych, — alarmów przeciwpożarowych, — alarmów przeciw włamaniom, — wind i ruchomych schodów, — piorunochronów itd. 	<p>45213316</p> <p>45310000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>– 45316000</p>
		45.32	Wykonywanie robót budowlanych izolacyjnych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych izolacji cieplnych, dźwiękoszczelnych lub przeciwwibracyjnych. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — izolacji wodoszczelnych, zob. 45.22. 	45320000
		45.33	Wykonywanie instalacji ciepłych, wodnych, wentylacyjnych i gazowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych: — instalacji wodociągowych i sanitarnych, — instalacji gazowych, — urządzeń i przewodów grzewczych, wentylacyjnych lub klimatyzacyjnych, — systemów spryskiwaczy. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacji systemów elektrycznego ogrzewania, zob. 45.31. 	45330000
		45.34	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacje drogowe, kolejowe, lotniskowe oraz portowe systemy oświetleniowe i sygnalizacyjne, — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych sprzętu i wyposażenia gdzie indziej niesklasyfikowanego. 	<p>45234115</p> <p>45316000</p> <p>45340000</p>
	45.4		Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych		45400000

NACE Rev. 1 (1)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.41	Tynkowanie	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zastosowanie w budynkach i innych obiektach budowlanych wewnętrznych lub zewnętrznych tynków lub tynków szlachetnych, w tym także materiałów podtynkowych. 	45410000
		45.42	Zakładanie stolarki budowlanej	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zakładanie niewytworzonych we własnym zakresie drzwi, okien oraz ościeżnic drzwiowych i okiennych, kuchni do zabudowy, klatek schodowych, wyposażenia sklepów itp. wykonanych z drewna lub innych materiałów, — elementy wykończenia wnętrz, jak np. sufity, drewniane okładziny ścian, ścianki działowe itd. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — układania parkietów i innych drewnianych podłóg, zob. 45.43. 	45420000
		45.43	Wykonywanie podłóg i ścian	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — układanie, wyklejanie, wieszanie lub instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych: — ceramicznych, betonowych lub kamiennych okładzin ściennych lub posadzek, — parkietów lub innych posadzek drewnianych oraz dywanów i linoleum, — w tym także z wykładziny z gumy lub tworzyw sztucznych, — okładzin ściennych lub posadzek z lastryka, marmuru, granitu lub łupka, — tapet. 	45430000
		45.44	Malowanie i szklenie	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — malowanie wnętrz i fasad budynków, — malowanie obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej, — instalację elementów ze szkła i luster itd. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacji okien, zob. 45.42. 	45440000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.45	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalację prywatnych basenów, — czyszczenie parą, piaskowanie fasady budynków i podobne czynności, — inne roboty wykończeniowe gdzie indziej niesklasyfikowane. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — czyszczenia wewnątrz budynków oraz innych obiektów, zob. 74.70. 	45212212 i DA04 45450000
	45.5		Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską		45500000
		45.50	Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską	<p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wynajmu maszyn i urządzeń budowlanych oraz do wyburzeń bez obsługi operatorskiej, zob. 71.32. 	45500000

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 z dnia 9 października 1990 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej (Dz.U. L 293 z 24.10.1990, s. 1).

ZAŁĄCZNIK III

WYKAZ PRODUKTÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 4 LIT. b) W ODNIESIENIU DO ZAMÓWIEŃ UDZIELANYCH PRZEZ INSTYTUCJĘ ZAMAWIAJĄCĄ W DZIEDZINIE OBRONNOŚCI

Do celów niniejszej dyrektywy zastosowanie ma wyłącznie tekst zamieszczony w załączniku 1 pkt 3 Porozumienia GPA w sprawie zamówień rządowych, który stanowi podstawę poniższego orientacyjnego wykazu produktów:

Rozdział 25:	Sól, siarka, ziemia i kamienie, materiały gipsowe, wapno i cement
Rozdział 26:	Rudy metali, żużel i popiół
Rozdział 27:	Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji, substancje bitumiczne, woski mineralne, z wyjątkiem: ex 27.10: benzyny specjalnej
Rozdział 28:	Chemikalia nieorganiczne, organiczne i nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych i izotopów, z wyjątkiem: ex 28.09: materiałów wybuchowych ex 28.13: materiałów wybuchowych ex 28.14: gazu łzawiącego ex 28.28: materiałów wybuchowych ex 28.32: materiałów wybuchowych ex 28.39: materiałów wybuchowych ex 28.50: produktów toksycznych ex 28.51: produktów toksycznych ex 28.54: materiałów wybuchowych
Rozdział 29:	Chemikalia organiczne, z wyjątkiem: ex 29.03: materiałów wybuchowych ex 29.04: materiałów wybuchowych ex 29.07: materiałów wybuchowych ex 29.08: materiałów wybuchowych ex 29.11: materiałów wybuchowych ex 29.12: materiałów wybuchowych ex 29.13: produktów toksycznych ex 29.14: produktów toksycznych ex 29.15: produktów toksycznych ex 29.21: produktów toksycznych ex 29.22: produktów toksycznych ex 29.23: produktów toksycznych ex 29.26: materiałów wybuchowych ex 29.27: produktów toksycznych ex 29.29: materiałów wybuchowych

Rozdział 30:	Produkty farmaceutyczne
Rozdział 31:	Nawozy
Rozdział 32:	Ekstrakty garbników i środków barwiących, garbniki i ich pochodne, barwniki, pigmenty, farby i lakiery, kit i inne masy uszczelniające, atramenty
Rozdział 33:	Olejki eteryczne i resinoidy, preparaty perfumeryjne, kosmetyczne i toaletowe
Rozdział 34:	Mydło, organiczne środki powierzchniowo czynne, preparaty piorące, preparaty smarowe, woski syntetyczne, woski preparowane, preparaty do czyszczenia i szorowania, świece i artykuły podobne, pasty modelarskie i „woski dentystyczne”
Rozdział 35:	Substancje białkowe, kleje, enzymy
Rozdział 37:	Materiały fotograficzne i kinematograficzne
Rozdział 38:	Produkty chemiczne różne, z wyjątkiem: ex 38.19: produktów toksycznych
Rozdział 39:	Tworzywa sztuczne, żywice syntetyczne, estry celulozowe i etery, wyroby z nich, z wyjątkiem: ex 39.03: materiałów wybuchowych
Rozdział 40:	Kauczuk, kauczuk syntetyczny, faktysa i wyroby z kauczuku, z wyjątkiem: ex 40.11: opon kuloodpornych
Rozdział 41:	Skóry i skórki surowe (z wyjątkiem skór futerkowych) oraz skóry wyprawione
Rozdział 42:	Wyroby ze skóry, wyroby siodlarskie i rymarskie, artykuły podróżne, torby ręczne i podobne pojemniki, artykuły z wnętrzości zwierzęcych (z wyjątkiem wnętrzości jedwabników)
Rozdział 43:	Skóry futerkowe i sztuczne futra, wyroby z nich
Rozdział 44:	Drewno i wyroby z drewna, węgiel drzewny
Rozdział 45:	Korek i wyroby z korka
Rozdział 46:	Wyroby ze słomy, z esparto i innych materiałów do wyplatania, wyroby koszykarskie i wyroby z wikliny
Rozdział 47:	Materiały do produkcji papieru
Rozdział 48:	Papier i tektura, wyroby z masy papierniczej, papieru lub tektury
Rozdział 49:	Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego, rękopisy, maszynopisy i plany
Rozdział 65:	Nakrycia głowy i ich części

Rozdział 66:	Parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, bicze, szpicruty i ich części
Rozdział 67:	Preparowane pióra i puch oraz wyroby z piór lub puchu, sztuczne kwiaty, wyroby z włosów ludzkich
Rozdział 68:	Wyroby z kamieni, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów
Rozdział 69:	Wyroby ceramiczne
Rozdział 70:	Szkło i wyroby ze szkła
Rozdział 71:	Perły, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i wyroby z nich; sztuczna biżuteria
Rozdział 73:	Żelazo i stal i wyroby z nich
Rozdział 74:	Miedź i wyroby z miedzi
Rozdział 75:	Nikiel i wyroby z niklu
Rozdział 76:	Aluminium i wyroby z aluminium
Rozdział 77:	Magnez i beryl i wyroby z nich
Rozdział 78:	Ołów i wyroby z ołowiu
Rozdział 79:	Cynk i wyroby z cynku
Rozdział 80:	Cyna i wyroby z cyny
Rozdział 81:	Pozostałe metale nieszlachetne wykorzystywane w przemyśle hutniczym i wyroby z nich
Rozdział 82:	Narzędzia, przybory, noże, łyżki i widelce i inne sztuce z metali nieszlachetnych, ich części z metali nieszlachetnych, z wyjątkiem: ex 82.05: narzędzi ex 82.07: narzędzi, części
Rozdział 83:	Wyroby różne z metali nieszlachetnych
Rozdział 84:	Kotły grzewcze, maszyny i urządzenia mechaniczne, części do nich, z wyjątkiem: ex 84.06: silników ex 84.08: innych silników ex 84.45: maszyn ex 84.53: maszyn automatycznie przetwarzających dane ex 84.55: części do maszyn wymienionych w pozycji nr 84.53 ex 84.59: reaktorów jądrowych

Rozdział 85:	Maszyny i urządzenia elektryczne, ich części, z wyjątkiem: ex 85.13: urządzeń telekomunikacyjnych ex 85.15: aparatury nadawczej
Rozdział 86:	Lokomotywy pojazdów szynowych, tabor szynowy i jego części, osprzęt i elementy torów kolejowych wraz z ich częściami, komunikacyjne urządzenia sygnalizacyjne wszelkich typów (mechaniczne), z wyjątkiem: ex 86.02: lokomotyw opancerzonych zasilanych energią elektryczną ex 86.03: pozostałych lokomotyw opancerzonych ex 86.05: wagonów opancerzonych ex 86.06: wagonów warsztatowych ex 86.07: wagonów
Rozdział 87:	Pojazdy nieszynowe i ich części, z wyjątkiem: ex 87.08: czołgów i innych pojazdów opancerzonych ex 87.01: traktorów ex 87.02: pojazdów wojskowych ex 87.03: ciężarówek ratunkowych ex 87.09: motocykli ex 87.14: przyczep
Rozdział 89:	Statki, łodzie i konstrukcje pływające, z wyjątkiem: ex 89.01A: okrętów wojennych
Rozdział 90:	Przyrządy, narzędzia i aparaty optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne i chirurgiczne, ich części, z wyjątkiem: ex 90.05: lornetek ex 90.13: różnorodnych przyrządów, laserów ex 90.14: dalmierzy ex 90.28: instrumentów pomiarowych elektrycznych i elektronicznych ex 90.11: mikroskopów ex 90.17: narzędzi i przyrządów medycznych ex 90.18: sprzętu do mechanoterapii ex 90.19: sprzętu ortopedycznego ex 90.20: aparatury wykorzystującej promieniowanie rentgenowskie
Rozdział 91:	Zegary i zegarki

Rozdział 92:	Instrumenty muzyczne, urządzenia do rejestracji i odtwarzania dźwięku, urządzenia telewizyjne do rejestracji i odtwarzania obrazu i dźwięków, części i wyposażenie dodatkowe do tych urządzeń
Rozdział 94:	Meble i ich części, pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i temu podobne wyroby wypychane, z wyjątkiem: ex 94.01A: foteli lotniczych
Rozdział 95:	Obrobione materiały rzeźbiarskie i formowane oraz wyroby z tych materiałów
Rozdział 96:	Miotły, szczotki, pędzle do nakładania kosmetyków i sita
Rozdział 98:	Różnorodne wyroby gotowe

ZAŁĄCZNIK IV

WYMAGANIA DOTYCZĄCE NARZĘDZI I URZĄDZEŃ DO ELEKTRONICZNEGO ODBIORU OFERT, WNIOSKÓW O DOPUSZCZENIE DO UDZIAŁU ORAZ PLANÓW I PROJEKTÓW W KONKURSACH

Narzędzia i urządzenia służące do elektronicznego odbioru ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału oraz planów i projektów w konkursach muszą co najmniej gwarantować, za pomocą środków technicznych i odpowiednich procedur, że:

- a) dokładny czas i daty odbioru ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału oraz przedłożenia planów i projektów mogą zostać precyzyjnie ustalone;
- b) można w praktyce zapewnić, aby przed upływem określonych terminów nikt nie uzyskał dostępu do danych przesłanych zgodnie z tymi wymaganiami;
- c) jedynie osoby uprawnione mogą ustalać lub zmieniać daty otwarcia przesłanych danych;
- d) podczas poszczególnych etapów postępowania o udzielenie zamówienia lub konkursu dostęp do całości lub części przedłożonych danych musi być możliwy jedynie dla osób uprawnionych;
- e) jedynie osoby uprawnione mogą zapewniać dostęp do przesłanych danych i wyłącznie po określonej dacie;
- f) dane otrzymane i otwarte zgodnie z tymi wymaganiami muszą pozostać dostępne wyłącznie dla osób uprawnionych do zapoznania się z nimi;
- g) jeżeli zakazy dostępu lub warunki, o których mowa w lit. b), c), d), e) i f), zostaną naruszone lub nastąpi próba takiego naruszenia, można w praktyce zapewnić oczywiste wykrycie takich naruszeń lub prób.

ZAŁĄCZNIK V

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU

CZĘŚĆ A

Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą, bądź czy stosowana jest lub może być stosowana jakakolwiek inna forma wspólnego udzielania zamówień.
4. Kody CPV.
5. Adres internetowy „profilu nabywcy” (URL).
6. Data wysłania ogłoszenia o publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy.

CZĘŚĆ B

Informacje, jakie należy zamieścić we wstępnym ogłoszeniu informacyjnym

(o którym mowa w art. 48)

I. Informacje, jakie należy zamieścić w każdym przypadku

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia.

Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy ze względów wymienionych w art. 53 ust. 1 akapity drugi i trzeci, informacje o tym, gdzie można pozyskać dokumenty zamówienia.
3. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
4. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą bądź czy stosowana jest lub może być stosowana jakakolwiek inna forma wspólnego udzielania zamówień.
5. Kody CPV; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
6. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
7. Krótki opis zamówienia: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług.
8. Jeżeli ogłoszenie nie stanowi zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, przewidywana data (przewidywane daty) publikacji ogłoszenia o zamówieniu lub ogłoszeń o zamówieniach w odniesieniu do zamówienia (zamówień), o których mowa w przedmiotowym wstępnym ogłoszeniu informacyjnym.
9. Data wysłania ogłoszenia.
10. Wszelkie inne istotne informacje.
11. Wskazanie, czy zamówienie jest objęte Porozumieniem GPA.

II. Dodatkowe informacje, jakie należy podać, jeżeli ogłoszenie stanowi zaproszenie do ubiegania się o zamówienie (art. 48 ust. 2)

1. Odniesienie do faktu, że zainteresowani wykonawcy powinni poinformować instytucję o swoim zainteresowaniu zamówieniem lub zamówieniami.
2. Rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia (procedury ograniczone, z zastosowaniem dynamicznego systemu zakupów lub bez, lub procedura konkurencyjna z negocjacjami).
3. W stosownych przypadkach wskazanie, czy:
 - a) stosuje się umowę ramową;
 - b) stosuje się dynamiczny system zakupów.
4. O ile są już znane, ramy czasowe realizacji dostaw produktów, robót budowlanych lub usług oraz okres obowiązywania umowy.
5. O ile są już znane, warunki udziału, w tym:
 - a) w stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie publiczne zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
 - b) w stosownych przypadkach wskazanie, czy świadczenie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
 - c) krótki opis kryteriów kwalifikacji.
6. O ile już znane, krótki opis kryteriów stosowanych w celu udzielenia zamówienia.
7. O ile już znana, całkowita szacunkowa wielkość umowy (umów) w sprawie zamówienia; w przypadku gdy zamówienie zostaje podzielone na części, informację tę podaje się dla każdej z nich.
8. Termin odbioru zgłoszeń zainteresowania.
9. Adres, na który należy przekazywać zgłoszenia zainteresowania.
10. Język lub języki, w których dopuszcza się przedstawianie kandydatur lub ofert.
11. W stosownych przypadkach wskazanie, czy:
 - a) wymagane/akceptowane jest elektroniczne składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;
 - b) stosowane będą zlecenia elektroniczne;
 - c) stosowane będą faktury elektroniczne;
 - d) akceptowane będą płatności elektroniczne.
12. Informacja, czy zamówienie jest związane z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.
13. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.

CZĘŚĆ C

Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o zamówieniu

(o którym mowa w art. 49)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia.

Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy ze względów wymienionych w art. 53 ust. 1 akapit drugi i trzeci, informacje o tym, gdzie można pozyskać dokumenty zamówienia.

3. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
4. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą bądź czy stosuje się jakąkolwiek inną formę wspólnego udzielania zamówień.
5. Kody CPV; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
6. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
7. Opis zamówienia: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług. Jeżeli zamówienie podzielone jest na części, informacje podaje się dla każdej części. W stosownych przypadkach opis wszelkich opcji.
8. Całkowity szacunkowy rząd wielkości umowy (umów) w sprawie zamówienia; w przypadku gdy zamówienie zostaje podzielone na części, informację tę podaje się dla każdej z nich.
9. Dopuszczenie lub zakaz składania ofert wariantowych.
10. Ramy czasowe realizacji dostaw, robót budowlanych lub usług oraz, w miarę możliwości, okres obowiązywania umowy.
 - a) W przypadku umowy ramowej, wskazanie planowanego okresu obowiązywania umowy ramowej z podaniem, w stosownych przypadkach, uzasadnienia dla okresu przekraczającego cztery lata; w miarę możliwości, wskazanie wartości lub rzędu wielkości i częstotliwości udzielanych zamówień, liczby oraz, w stosownych przypadkach, proponowanej maksymalnej liczby uczestniczących wykonawców.
 - b) W przypadku dynamicznego systemu zakupów, wskazanie planowanego okresu obowiązywania tego systemu; w miarę możliwości, wskazanie wartości lub rzędu wielkości i częstotliwości udzielanych zamówień.
11. Warunki udziału, w tym:
 - a) w stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie publiczne zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
 - b) w stosownych przypadkach wskazanie, czy świadczenie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów; odniesienia do odpowiednich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych;
 - c) lista i krótki opis kryteriów dotyczących podmiotowej sytuacji wykonawców, które mogą prowadzić do ich wykluczenia, oraz kryteriów kwalifikacji; minimalne poziomy ewentualnie wymaganych standardów; wskazanie wymaganych informacji (oświadczenia własne, dokumentacja).

12. Rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia; w stosownych przypadkach, powody zastosowania procedury przyspieszonej (w przypadku procedury otwartej, procedury ograniczonej i procedury konkurencyjnej z negocjacjami).
13. W stosownych przypadkach wskazanie, czy:
 - a) stosuje się umowę ramową;
 - b) stosuje się dynamiczny system zakupów;
 - c) stosuje się aukcję elektroniczną (w przypadku procedury otwartej, procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami).
14. Jeżeli zamówienie ma zostać podzielone na części, wskazanie, czy wykonawcy mogą składać oferty w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części; wskazanie wszelkich ewentualnych ograniczeń co do liczby części zamówienia, jakie mogą zostać przyznane jednemu oferentowi. W przypadku gdy zamówienie nie zostaje podzielone na części, wskazanie powodów takiej decyzji, chyba że informacje tę podano w indywidualnym sprawozdaniu.
15. W przypadku procedury ograniczonej, procedury konkurencyjnej z negocjacjami, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, o ile wskazano na możliwość ograniczenia liczby kandydatów, którzy zostaną zaproszeni do składania ofert, udziału w negocjacjach lub w dialogu: proponowana minimalna i, w stosownych przypadkach, maksymalna liczba kandydatów oraz obiektywne kryteria, które zostaną zastosowane w celu wyboru tych kandydatów.
16. W przypadku procedury konkurencyjnej z negocjacjami, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, wskazanie, w stosownych przypadkach, zastosowania procedury etapowej w celu stopniowego ograniczenia liczby negocjowanych ofert lub dyskusowanych rozwiązań.
17. W stosownych przypadkach, szczególne warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
18. Kryteria stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia lub zamówień. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, kryteria związane z ofertą najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę wskazuje się, jeżeli nie zostało to podane w specyfikacjach lub, w przypadku procedury dialogu konkurencyjnego, w dokumencie opisowym.
19. Termin odbioru ofert (procedura otwarta) lub wniosków o dopuszczenie do udziału (procedura ograniczona, procedura konkurencyjna z negocjacjami, dynamiczny system zakupów, dialog konkurencyjny, partnerstwo innowacyjne).
20. Adres, na który należy przysłać oferty lub wnioski o dopuszczenie do udziału.
21. W przypadku procedur otwartych:
 - a) przedział czasu, w którym oferent związany jest ofertą;
 - b) data, godzina i miejsce otwarcia ofert;
 - c) osoby upoważnione do obecności podczas otwarcia ofert.
22. Język lub języki, w których należy sporządzać oferty lub wnioski o dopuszczenie do udziału.
23. W stosownych przypadkach wskazanie, czy:
 - a) akceptowane jest elektroniczne składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;
 - b) stosowane będą elektroniczne zlecenia;
 - c) akceptowane będą elektroniczne faktury;
 - d) stosowane będą elektroniczne płatności.

24. Informacja, czy zamówienie jest związane z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.
25. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
26. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istotnych dla zamówienia (zamówień), którego(-ych) dotyczy ogłoszenie.
27. W przypadku zamówień powtarzających się, przewidywany termin publikacji kolejnych ogłoszeń.
28. Data wysłania ogłoszenia.
29. Wskazanie, czy zamówienie jest objęte Porozumieniem GPA.
30. Wszelkie inne istotne informacje.

CZĘŚĆ D

Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia

(o którym mowa w art. 50)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą bądź czy stosuje się jakąkolwiek inną formę wspólnego udzielania zamówień.
4. Kody CPV.
5. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
6. Opis zamówienia: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług. Jeżeli zamówienie podzielone jest na części, informacje podaje się dla każdej części. W stosownych przypadkach opis wszelkich opcji.
7. Rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia; w przypadku procedury negocjacyjnej bez uprzedniej publikacji, uzasadnienie.
8. W stosownych przypadkach wskazanie, czy:
 - a) zastosowana została umowa ramowa;
 - b) zastosowany został dynamiczny system zakupów.
9. Kryteria, o których mowa w art. 67, zastosowane w celu udzielenia zamówienia lub zamówień. W stosownych przypadkach wskazanie, czy przeprowadzona została aukcja elektroniczna (w przypadku procedury otwartej, procedury ograniczonej lub procedury konkurencyjnej z negocjacjami).
10. Data zawarcia umowy (umów) w sprawie zamówień publicznych lub umowy ramowej (umów ramowych) w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia lub o zawarciu takiej umowy (takich umów).
11. Liczba otrzymanych ofert w odniesieniu do każdego udzielonego zamówienia, w tym:
 - a) liczba ofert otrzymanych od wykonawców należących do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw;
 - b) liczba ofert otrzymanych z innego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
 - c) liczba ofert otrzymanych drogą elektroniczną.

12. Dla każdego udzielenia zamówienia: nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy zwycięskiego oferenta (zwycięskich oferentów), w tym:
 - a) informacja, czy zwycięski oferent należy do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw;
 - b) informacja, czy zamówienie zostało udzielone grupie wykonawców (joint venture, konsorcjum lub innej grupie).
13. Wartość zwycięskiej oferty (zwycięskich ofert) lub najdroższa oferta i najtańsza oferta wzięte pod uwagę przy udzielaniu zamówienia lub zamówień.
14. W stosownych przypadkach, dla każdego udzielenia zamówienia: wartość oraz procentowa część zamówienia, jaka zostanie prawdopodobnie zlecona osobom trzecim.
15. Informacja, czy zamówienie jest związane z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.
16. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
17. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istotnych dla zamówienia (zamówień), którego(-ych) dotyczy ogłoszenie.
18. Data wysłania ogłoszenia.
19. Wszelkie inne istotne informacje.

CZĘŚĆ E

Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o konkursie

(o którym mowa w art. 79 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia.

Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy ze względów wymienionych w art. 53 ust. 1 akapit drugi i trzeci, informacje o tym, gdzie można pozyskać dokumenty zamówienia.
3. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
4. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą bądź czy stosuje się jakąkolwiek inną formę wspólnego udzielania zamówień.
5. Kody CPV; jeżeli zamówienie jest podzielone na części, informacje podaje się dla każdej części.
6. Opis głównych cech projektu.
7. Liczba i wartość wszelkich nagród.
8. Rodzaj konkursu (otwarty lub ograniczony).
9. W przypadku konkursu otwartego, termin składania projektów.
10. W przypadku konkursu ograniczonego:
 - a) przewidywana liczba uczestników;
 - b) nazwy/imiona i nazwiska ewentualnie zakwalifikowanych już uczestników;
 - c) kryteria kwalifikacji uczestników;
 - d) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału.

11. W stosownych przypadkach wskazanie, że udział w konkursie zastrzeżony jest dla przedstawicieli określonego zawodu.
12. Kryteria, które będą stosowane podczas oceny projektów.
13. Wskazanie, czy decyzja sądu konkursowego ma charakter wiążący dla instytucji zamawiającej.
14. Ewentualne płatności, jakie mają zostać dokonane na rzecz wszystkich uczestników.
15. Wskazanie, czy zwycięzcy lub zwycięzcom konkursu zostaną udzielone w jego następstwie ewentualne zamówienia.
16. Data wysłania ogłoszenia.
17. Wszelkie inne istotne informacje.

CZĘŚĆ F

Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o wynikach konkursu

(o którym mowa w art. 79 ust. 2)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Rodzaj instytucji zamawiającej oraz główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. W stosownych przypadkach wskazanie, czy instytucja zamawiająca jest centralną jednostką zakupującą bądź czy stosuje się jakąkolwiek inną formę wspólnego udzielania zamówień.
4. Kody CPV.
5. Opis głównych cech projektu.
6. Wartość nagród.
7. Rodzaj konkursu (otwarty lub ograniczony).
8. Kryteria, które zostały zastosowane podczas oceny projektów.
9. Data decyzji sądu konkursowego.
10. Liczba uczestników.
 - a) liczba uczestników należących do kategorii MŚP;
 - b) liczba uczestników z zagranicy.
11. Nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy zwycięzcy(-ów) konkursu oraz wskazanie, czy zwycięzca(-y) należy(-ą) do kategorii małych i średnich przedsiębiorstw.
12. Informacja, czy konkurs jest związany z projektem lub programem finansowanym ze środków unijnych.
13. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istotnych dla projektu(-ów), którego(-ych) dotyczy ogłoszenie.
14. Data wysłania ogłoszenia.
15. Wszelkie inne istotne informacje.

CZĘŚĆ G

Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o modyfikacji umowy w okresie jej obowiązywania

(o którym mowa w art. 72 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Kody CPV.
3. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
4. Opis zamówienia przed modyfikacją oraz po jej dokonaniu: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług.
5. W stosownych przypadkach, wzrost ceny spowodowany modyfikacją.
6. Opis okoliczności, które spowodowały konieczność dokonania modyfikacji.
7. Data decyzji o udzieleniu zamówienia.
8. W stosownych przypadkach, nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy nowego wykonawcy lub nowych wykonawców.
9. Informacja, czy zamówienie jest związane z projektem lub programem finansowanym ze środków Unii.
10. Nazwa i adres organu nadzoru oraz organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
11. Data(-y) oraz odniesienie(-a) do wcześniejszych publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, istotnych dla zamówienia(-ń), którego(-ych) dotyczy ogłoszenie.
12. Data wysłania ogłoszenia.
13. Wszelkie inne istotne informacje.

CZĘŚĆ H

Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o zamówieniu na usługi społeczne i inne szczególne usługi

(o którym mowa w art. 75 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej.
2. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
3. Krótki opis przedmiotowego zamówienia łącznie z kodami CPV.
4. Warunki udziału, w tym:
 - w stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów pracy chronionej,
 - w stosownych przypadkach wskazanie, czy świadczenie danej usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonego zawodu.
5. Termin(-y) zgłoszenia się do instytucji zamawiającej w celu udziału.
6. Krótki opis głównych aspektów procedury udzielania zamówienia, jaka zostanie zastosowana.

CZĘŚĆ I

Informacje, jakie należy zamieścić we wstępnych ogłoszeniach informacyjnych dotyczących usług społecznych I innych szczególnych usług

(o których mowa w art. 75 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej.
2. Krótki opis przedmiotowego zamówienia łącznie z jego szacunkową wartością ogółem i kodami CPV.
3. Jeżeli są już znane:
 - a) Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi;
 - b) harmonogram dostawy lub dostarczenia towarów, robót lub usług oraz czas trwania zamówienia;
 - c) warunki udziału, w tym:
 - w stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie publiczne jest zastrzeżone dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów pracy chronionej,
 - w stosownych przypadkach wskazanie, czy świadczenie danej usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonego zawodu;
 - d) krótki opis głównych aspektów procedury udzielania zamówienia, jaka zostanie zastosowana.
4. Informacja o tym, że zainteresowani wykonawcy zobowiązani są poinformować instytucję zamawiającą o swoim zainteresowaniu zamówieniem lub zamówieniami i o terminach odbioru potwierdzeń zainteresowania oraz o adresie, na jaki należy nadsyłać potwierdzenia zainteresowania.

CZĘŚĆ J

Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia dotyczących zamówień na usługi społeczne I inne szczególne usługi

(o których mowa w art. 75 ust. 2)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy instytucji zamawiającej.
 2. Krótki opis przedmiotowego zamówienia łącznie z kodami CPV.
 3. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
 4. Liczba otrzymanych ofert.
 5. Zapłacona cena lub przedział cen (maksimum/minimum).
 6. Dla każdego udzielenia zamówienia: nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy zwycięskiego wykonawcy (zwycięskich wykonawców).
 7. Wszelkie inne istotne informacje.
-

ZAŁĄCZNIK VI

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W DOKUMENTACH ZAMÓWIENIA DOTYCZĄCYCH AUKCJI ELEKTRONICZNYCH

(art. 35 ust. 4)

W przypadku gdy instytucje zamawiające postanowiły przeprowadzić aukcję elektroniczną, dokumenty zamówienia zawierają co najmniej następujące informacje:

- a) aspekty, których wartości będą przedmiotem aukcji elektronicznej, pod warunkiem że aspekty te są wymierne i mogą być wyrażone w postaci liczbowej lub procentowej;
 - b) wszelkie ograniczenia co do przedstawianych wartości, wynikające ze specyfikacji dotyczącej przedmiotu zamówienia;
 - c) informacje, które zostaną udostępnione oferentom w trakcie aukcji elektronicznej, oraz, w stosownych przypadkach, termin ich udostępnienia;
 - d) odpowiednie informacje dotyczące przebiegu aukcji elektronicznej;
 - e) warunki, na jakich oferenci będą mogli licytować, oraz, w szczególności, minimalne wysokości postąpień, które, w stosownych przypadkach, wymagane będą podczas licytacji;
 - f) odpowiednie informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego, rozwiązań i specyfikacji technicznych w zakresie połączeń.
-

ZAŁĄCZNIK VII

DEFINICJE NIEKTÓRYCH SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH

Do celów niniejszej dyrektywy:

- 1) „specyfikacja techniczna” ma jedno z poniższych znaczeń:
 - a) w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane, oznacza całość zaleceń technicznych zawartych w szczególności w dokumentach zamówienia, określających wymagane cechy materiału, produktu lub dostawy, odpowiadające przeznaczeniu zamierzonemu przez instytucję zamawiającą; charakterystyka ta obejmuje poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, dostosowanie projektu do wszystkich potrzeb (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym procedury dotyczące zapewnienia jakości, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, oznakowanie i etykietowanie, instrukcje użytkowania oraz procesy i metody produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektów budowlanych; charakterystyka ta obejmuje również zasady dotyczące projektowania i kosztorysowania, warunki testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych, metod i technik budowy oraz wszelkie pozostałe warunki techniczne, które instytucja zamawiająca może określić, na mocy przepisów ogólnych lub szczególnych, w odniesieniu do ukończonych obiektów budowlanych oraz materiałów lub części, z których są one wykonane;
 - b) w przypadku zamówień publicznych na dostawy lub usługi, oznacza specyfikację w dokumencie określającym wymagane cechy produktu lub usługi, takie jak poziomy jakości, poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, dostosowanie projektu do wszystkich potrzeb (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, przeznaczenie produktu, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym wymagania odnoszące się do produktu w zakresie nazwy, pod jaką produkt jest sprzedawany, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, oznakowanie i etykietowanie, instrukcje użytkowania, procesy i metody produkcji na każdym etapie cyklu życia dostawy lub usługi oraz procedury oceny zgodności;
- 2) „norma” oznacza specyfikację techniczną przyjętą przez uznaną instytucję normalizacyjną w celu powtarzalnego i stałego stosowania, której przestrzeganie nie jest obowiązkowe i która należy do jednej z następujących kategorii:
 - a) „norma międzynarodowa” oznacza normę przyjętą przez międzynarodową organizację normalizacyjną oraz dostępną publicznie;
 - b) „norma europejska” oznacza normę przyjętą przez jedną z europejskich organizacji normalizacyjnych oraz dostępną publicznie;
 - c) „norma krajowa” oznacza normę przyjętą przez jedną z krajowych organizacji normalizacyjnych oraz dostępną publicznie;
- 3) „europejska ocena techniczna” oznacza udokumentowaną ocenę działania wyrobu budowlanego względem jego podstawowych cech, zgodnie z odpowiednim europejskim dokumentem oceny, w myśl definicji zawartej w art. 2 pkt 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011⁽¹⁾;
- 4) „wspólna specyfikacja techniczna” oznacza specyfikację techniczną w dziedzinie ICT określoną zgodnie z art. 13 i 14 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012;
- 5) „referencje techniczne” oznaczają dowolny dokument inny niż normy europejskie, opracowany przez europejskie organy normalizacyjne, zgodnie z procedurami dostosowanymi do rozwijających się potrzeb rynku.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych (Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 5).

ZAŁĄCZNIK VIII

WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI**1. Publikacja ogłoszeń**

Ogłoszenia, o których mowa w art. 48, 49, 50, 75 i 79, muszą być przesłane przez instytucje zamawiające do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej oraz publikowane zgodnie z następującymi zasadami:

Ogłoszenia, o których mowa w art. 48, 49, 50, 75 i 79, są publikowane przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej albo, w przypadku gdy wstępne ogłoszenie informacyjne publikowane jest na profilu nabywcy zgodnie z art. 48 ust. 1, przez instytucje zamawiające.

Ponadto instytucje zamawiające mogą publikować takie informacje w internecie, w ramach „profilu nabywcy”, o którym mowa w pkt 2 lit. b).

Urząd Publikacji Unii Europejskiej wyda instytucji zamawiającej potwierdzenie, o którym mowa w art. 51 ust. 5 akapit drugi.

2. Publikacja informacji uzupełniających lub dodatkowych

a) Jeżeli art. 53 ust. 1 akapity drugi i trzeci nie stanowią inaczej, instytucje zamawiające publikują pełne teksty dokumentów zamówienia w internecie.

b) Profil nabywcy może obejmować wstępne ogłoszenia informacyjne, o których mowa w art. 48 ust. 1, informacje na temat aktualnych zaproszeń do składania ofert, planowanych zakupów, zawartych umów, unieważnionych postępowań oraz wszelkie przydatne informacje ogólne, takie jak punkt kontaktowy, numer telefonu i numer faksu, adres pocztowy oraz adres e-mail. Profil nabywcy może też zawierać wstępne ogłoszenia informacyjne wykorzystywane jako zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, które są publikowane na poziomie krajowym zgodnie z art. 52.

3. Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń

Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń, ustanowione przez Komisję, są dostępne pod adresem internetowym „<http://simap.europa.eu>”.

ZAŁĄCZNIK IX

TREŚĆ ZAPROSZEŃ DO SKŁADANIA OFERT, DO UDZIAŁU W DIALOGU LUB DO POTWIERDZENIA ZAINTERESOWANIA PRZEWIDZIANYCH W ART. 54

1. Zaproszenie do składania ofert lub do udziału w dialogu, przewidziane w art. 54, musi zawierać co najmniej:
 - a) odniesienie do opublikowanego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie;
 - b) termin odbioru ofert, adres, na który muszą one zostać wysłane, oraz język lub języki, w jakich muszą one być sporządzone;
 - c) w przypadku dialogu konkurencyjnego – datę i adres rozpoczęcia konsultacji oraz informację o wykorzystywanym języku lub wykorzystywanych językach;
 - d) odniesienie do wszelkich dokumentów, które należy ewentualnie załączyć na poparcie weryfikowalnych oświadczeń składanych przez oferenta, zgodnie z art. 59 i 60 oraz, w stosownych przypadkach, z art. 62, albo w celu uzupełnienia informacji przewidzianych w tych artykułach, na warunkach określonych w art. 59, 60 i 62;
 - e) względną wagę przypisaną kryteriom udzielenia zamówienia lub, w stosownych przypadkach, kolejność tych kryteriów od najważniejszego do najmniej ważnego, jeśli nie zostało to podane w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, w specyfikacjach technicznych lub w dokumencie opisowym.Niemniej jednak w przypadku zamówień udzielanych w drodze dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, informacje, o których mowa w lit. b), nie zostają ujęte w zaproszeniu do udziału w dialogu lub w negocjacjach, lecz pojawiają się w zaproszeniu do składania ofert.
2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie jest dokonywane za pomocą wstępnego ogłoszenia orientacyjnego, instytucje zamawiające zapraszają następnie wszystkich kandydatów do potwierdzenia zainteresowania w oparciu o szczegółowe informacje na temat danego zamówienia przed rozpoczęciem kwalifikacji oferentów lub uczestników negocjacji.

Zaproszenie to zawiera co najmniej następujące informacje:

- a) w przypadku zamówień ponawianych – charakter i ilość, łącznie ze wszelkimi opcjami dotyczącymi zamówień uzupełniających, oraz, w miarę możliwości, szacunkowy czas przeznaczony na wykonanie tych opcji; w przypadku zamówień na roboty budowlane, dostawy lub usługi, które mają być przedmiotem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie – charakter i ilość oraz, w miarę możliwości, szacunkowy termin publikacji przyszłych ogłoszeń dotyczących tych zamówień;
- b) rodzaj procedury: procedura ograniczona lub procedura konkurencyjna z negocjacjami;
- c) w stosownych przypadkach, data rozpoczęcia lub zakończenia realizacji dostaw, robót budowlanych lub usług;
- d) jeżeli nie może zostać zapewniony dostęp elektroniczny – adres oraz ostateczną datę składania wniosków o udostępnienie dokumentów zamówienia, a także język lub języki, w jakim mają one być sporządzone;
- e) adres instytucji zamawiającej udzielającej zamówienia;
- f) warunki ekonomiczne i techniczne, gwarancje finansowe oraz informacje wymagane od wykonawców;
- g) określenie formy zamówienia będącego przedmiotem zaproszenia do składania ofert: zakup, dzierżawa, najem lub leasing, bądź dowolna kombinacja tych form; oraz
- h) kryteria udzielenia zamówienia i ich wagę lub, w stosownych przypadkach, kolejność tych kryteriów według ich ważności, jeżeli taka informacja nie została podana we wstępnym ogłoszeniu informacyjnym, w specyfikacjach technicznych lub w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji.

ZAŁĄCZNIK X

WYKAZ MIĘDZYNARODOWYCH KONWENCJI W ZAKRESIE PRAWA SOCJALNEGO I PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 18 UST. 2

- Konwencja MOP nr 87 dotycząca wolności związkowej i ochrony praw związkowych,
 - Konwencja MOP nr 98 dotycząca stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych,
 - Konwencja MOP nr 29 dotycząca pracy przymusowej lub obowiązkowej,
 - Konwencja MOP nr 105 dotycząca zniesienia pracy przymusowej,
 - Konwencja MOP nr 138 dotycząca najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia,
 - Konwencja MOP nr 111 dotycząca dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu,
 - Konwencja MOP nr 100 dotycząca jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości,
 - Konwencja MOP nr 182 dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci,
 - Konwencja wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej oraz Protokół montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową,
 - Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (konwencja bazylejska),
 - Konwencja sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych,
 - Konwencja w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami (UNEP/FAO) (konwencja PIC), sporządzona w Rotterdamie dnia 10 września 1998 r., wraz z trzema protokołami regionalnymi.
-

ZAŁĄCZNIK XI

REJESTRY ⁽¹⁾

Stosownymi rejestrami zawodowymi i handlowymi oraz odpowiednimi oświadczeniami i zaświadczeniami są dla poszczególnych państw członkowskich:

- w Belgii „Registre du Commerce”/„Handelsregister”, a w przypadku zamówień na usługi „Ordres professionnels/Beroepsorden”,
- w Bułgarii „Търговски регистър”,
- w Republice Czeskiej „obchodní rejstřík”,
- w Danii „Erhvervsstyrelsen”,
- w Niemczech „Handelsregister”, „Handwerksrolle”, a w przypadku zamówień na usługi „Vereinsregister”, „Partnerschaftsregister” oraz „Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder”,
- w Estonii „Registrite ja Infosüsteemide Keskus”,
- w Irlandii od wykonawcy można wymagać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies” lub „Registrar of Friendly Societies”, lub, w przypadku braku takiego potwierdzenia, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód w państwie, w którym posiada swoją siedzibę lub miejsce zamieszkania, oraz działa w określonym miejscu i pod określoną nazwą firmową,
- w Grecji „Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων — ΜΕΕΠ” Ministerstwa Środowiska, Planowania Miast i Wsi oraz Robót budowlanych (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε) w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane; „Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο” oraz „Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού” w przypadku zamówień na dostawy; w przypadku zamówień na usługi usługodawcę można poprosić o dostarczenie oświadczenia o wykonywaniu przezeń określonego zawodu, przy czym oświadczenie to powinno zostać złożone pod przysięgą i potwierdzone notarialnie; w przypadkach, o których mowa w obowiązujących przepisach prawa krajowego, w odniesieniu do usług w zakresie badań, o którym mowa w załączniku I, rejestr zawodowy „Μητρώο Μελετητών” i „Μητρώο Γραφείων Μελετών”,
- w Hiszpanii „Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado” w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i usługi, a w przypadku zamówień na dostawy „Registro Mercantil” bądź, w przypadku niezarejestrowanych osób fizycznych, zaświadczenie stwierdzające, że dana osoba oświadczyła pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód,
- we Francji „Registre du commerce et des sociétés” i „Répertoire des métiers”,
- w Chorwacji „Sudski registar” i „Obrtni registar” lub w przypadku niektórych rodzajów działalności zaświadczenie potwierdzające, że dana osoba posiada zgodę na prowadzenie danego rodzaju działalności gospodarczej lub wykonywanie danego zawodu,
- we Włoszech „Registro della Camera di commercio industria, agricoltura e artigianato”; w przypadku zamówień na dostawy i usługi również „Registro delle commissioni provinciali per l'artigianato” bądź, oprócz wspomnianych już rejestrów, „Consiglio nazionale degli ordini professionali” w odniesieniu do zamówień na usługi; w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane lub usługi, oprócz wspomnianych już rejestrów, „Albo nazionale dei gestori ambientali”,
- na Cyprze od wykonawcy można zażądać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez radę ds. rejestracji i kontroli wykonawców robót z zakresu inżynierii lądowej oraz robót budowlanych (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων) zgodnie z ustawą o rejestracji i kontroli wykonawców robót z zakresu inżynierii lądowej oraz robót budowlanych w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane; w przypadku zamówień na dostawy i usługi od dostawcy lub usługodawcy można wymagać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez rejestr przedsiębiorstw i syndyków mas upadłościowych (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) bądź, jeżeli nie ma to zastosowania, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód w kraju, w którym posiada swoją siedzibę lub miejsce zamieszkania, oraz działa w określonym miejscu i pod określoną nazwą firmową,
- na Łotwie „Uzņēmumu reģistrs”,
- na Litwie „Juridinių asmenų registras”,
- w Luksemburgu „Registre aux firmes” i „Rôle de la Chambre des métiers”,

(1) Do celów art. 58 ust. 2 „rejestrzy zawodowe lub handlowe” oznaczają rejestry wymienione w niniejszym załączniku, a w przypadku gdy na poziomie krajowym wprowadzone zostały zmiany – rejestry, które je zastąpiły.

- na Węgrzech „Cégnyilvántartás”, „egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása” oraz, w przypadku zamówień na usługi, niektóre „szakmai kamarák nyilvántartása” bądź, w przypadku określonych rodzajów działalności, zaświadczenie stwierdzające, że dana osoba posiada zezwolenie na prowadzenie danej działalności komercyjnej lub wykonywanie danego zawodu,
 - na Malcie wykonawca otrzymuje „numru ta’ registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta’ kummerc”, a w przypadku spółek lub przedsiębiorstw, stosowny numer rejestracyjny wydawany przez Malta Financial Services Authority,
 - w Niderlandach „Handelsregister”,
 - w Austrii „Firmenbuch”, „Gewerberegister”, „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern”,
 - w Polsce „Krajowy Rejestr Sądowy”,
 - w Portugalii „Instituto da Construção e do Imobiliário”(INCI) w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane; „Registo Nacional das Pessoas Colectivas” w przypadku zamówień na dostawy i usługi,
 - w Rumunii „Registrul Comerțului”,
 - w Słowenii „sodni register” i „obrtni register”,
 - na Słowacji „Obchodný register”,
 - w Finlandii „Kaupparekisteri” i „Handelsregistret”,
 - w Szwecji „aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren”,
 - w Zjednoczonym Królestwie od wykonawcy można wymagać przedstawienia zaświadczenia wystawionego przez „Registrar of Companies” potwierdzającego założenie spółki lub wpis do rejestru lub, w przypadku braku takiego potwierdzenia, zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczył on pod przysięgą, iż wykonuje dany zawód i działa w określonym miejscu i pod określoną nazwą firmową.
-

ZAŁĄCZNIK XII

ŚRODKI DOWODOWE NA POTRZEBY KRYTERIÓW KWALIFIKACJI**Część I: Sytuacja ekonomiczna i finansowa**

Dowodem sytuacji finansowej i ekonomicznej wykonawcy może być, co do zasady, dostarczony przezeń jeden lub kilka z następujących dokumentów:

- a) odpowiednie oświadczenia banków lub, w stosownych przypadkach, dowód posiadania odpowiedniego ubezpieczenia z tytułu ryzyka zawodowego;
- b) sprawozdanie finansowe lub wyciągi ze sprawozdania finansowego w przypadku gdy opublikowanie sprawozdania finansowego jest wymagane na mocy prawa kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania;
- c) oświadczenie o ogólnym obrocie przedsiębiorstwa oraz, w stosownych przypadkach, obrocie w obszarze objętym zamówieniem za okres nie więcej niż trzech ostatnich lat budżetowych, w zależności od daty utworzenia przedsiębiorstwa lub rozpoczęcia działalności handlowej przez wykonawcę, pod warunkiem dostępności wspomnianych informacji dotyczących obrotów.

Część II: Zdolność techniczna

Środki stanowiące dowód zdolności technicznej wykonawców, o której mowa w art. 58:

- a) następujące wykazy:
 - (i) wykaz robót budowlanych wykonanych nie wcześniej niż w ciągu ostatnich pięciu lat, wraz z zaświadczeniami zadowolającego wykonania i rezultatu najważniejszych robót budowlanych; w razie potrzeby, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji, instytucje zamawiające mogą zaznaczyć, iż dowody dotyczące odpowiednich robót budowlanych wykonanych ponad pięć lat wcześniej nie zostaną uwzględnione;
 - (ii) wykaz głównych dostaw lub usług zrealizowanych nie wcześniej niż w ciągu ostatnich trzech lat, z podaniem kwot, dat wykonania oraz odbiorców publicznych lub prywatnych. W razie potrzeby, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji, instytucje zamawiające mogą zaznaczyć, iż dowody dotyczące odpowiednich dostaw lub usług zrealizowanych bądź wykonanych ponad trzy lata wcześniej nie zostaną uwzględnione;
- b) wskazanie zaangażowanych pracowników technicznych lub służb technicznych, niezależnie od tego, czy są one częścią przedsiębiorstwa danego wykonawcy, w szczególności tych odpowiedzialnych za kontrolę jakości, a w przypadku zamówień na roboty budowlane – tych, którymi ten wykonawca będzie dysponował na potrzeby wykonania robót budowlanych;
- c) opis urządzeń technicznych oraz środków zastosowanych przez wykonawcę w celu zapewnienia jakości oraz opis zaplecza naukowo-badawczego przedsiębiorstwa;
- d) wskazanie systemów zarządzania łańcuchem dostaw i śledzenia łańcucha dostaw, które to systemy wykonawca będzie mógł zastosować podczas realizacji zamówienia;
- e) w przypadku gdy produkty lub usługi, które mają zostać dostarczone, mają złożony charakter lub, wyjątkowo, mają szczególne przeznaczenie, instytucja zamawiająca lub, w jej imieniu, właściwy organ urzędowy państwa, w którym dostawca lub usługodawca ma siedzibę, z zastrzeżeniem zgody tego organu, przeprowadza kontrolę zdolności produkcyjnych dostawcy lub zdolności technicznych usługodawcy, a w razie konieczności także dostępnych im środków naukowych i badawczych, jak również środków kontroli jakości, z których będą korzystać;
- f) wykształcenie i kwalifikacje zawodowe usługodawcy bądź wykonawcy lub personelu zarządzającego przedsiębiorstwem, o ile nie podlegają one ocenie w ramach kryterium udzielenia zamówienia;
- g) wskazanie środków zarządzania środowiskiem, które wykonawca będzie mógł zastosować podczas realizacji zamówienia;
- h) oświadczenie na temat wielkości średniego rocznego zatrudnienia u usługodawcy lub wykonawcy oraz liczebność personelu zarządzającego w ostatnich trzech latach;
- i) oświadczenie na temat narzędzi, wyposażenia zakładu i urządzeń technicznych dostępnych usługodawcy lub wykonawcy na potrzeby realizacji zamówienia;
- j) wskazanie procentowej części zamówienia, której realizację wykonawca zamierza ewentualnie zlecić podwykonawcom;

- k) w odniesieniu do produktów, które mają zostać dostarczone:
- (i) próbki, opisy lub fotografie, których autentyczność musi zostać poświadczona na żądanie instytucji zamawiającej;
 - (ii) zaświadczenia sporządzone przez uznane, właściwe urzędowe instytuty lub agencje kontroli jakości, wyraźnie potwierdzające zgodność produktów przez odniesienie do specyfikacji technicznych lub norm.
-

ZAŁĄCZNIK XIII

WYKAZ PRZEPISÓW UNIJNYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 68 UST. 3

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE

ZAŁĄCZNIK XIV

USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74

Kod CPV	Opis
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 Usługi w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową]; 79624000-4 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu pielęgniarskiego] i 79625000-1 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu medycznego] od 85000000-9 do 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5, 98500000-8 [Zatrudnianie pracowników do prowadzenia gospodarstwa domowego] i 98513000-2 do 98514000-9 [Usługi siły roboczej dla gospodarstw domowych, usługi personelu agencji dla gospodarstw domowych, usługi urzędnicze dla gospodarstw domowych, usługi pracowników tymczasowych dla gospodarstw domowych, usługi pracowników pomagających w prowadzeniu gospodarstwa domowego, usługi w gospodarstwie domowym]	Usługi zdrowotne, społeczne i pokrewne
85321000-5 i 85322000-2, 75000000-6 [Usługi administracji publicznej, obrony i zabezpieczenia socjalnego], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; od 79995000-5 do 79995200-7; od 80000000-4 Usługi edukacyjne i szkoleniowe do 80660000-8; od 92000000-1 do 92700000-8 79950000-8 [Usługi w zakresie organizowania wystaw, targów i kongresów], 79951000-5 [Usługi w zakresie organizowania seminariów], 79952000-2 [Usługi w zakresie organizacji imprez], 79952100-3 [Usługi w zakresie organizacji imprez kulturalnych], 79953000-9 [Usługi w zakresie organizacji festiwali], 79954000-6 [Usługi w zakresie organizacji przyjęć], 79955000-3 [Usługi w zakresie organizacji pokazów mody], 79956000-0 [Usługi w zakresie organizacji targów i wystaw]	Usługi administracyjne w zakresie edukacji, opieki zdrowotnej i kultury
75300000-9	Usługi w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Świadczenia społeczne
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 i 98130000-3	Inne usługi komunalne, socjalne i osobiste, w tym usługi świadczone przez związki zawodowe, organizacje polityczne, stowarzyszenia młodzieżowe i inne organizacje członkowskie
98131000-0	Usługi religijne
55100000-1 do 55410000-7; 55521000-8 do 55521200-0 [55521000-8 Usługi w zakresie dostarczania posiłków do prywatnych gospodarstw domowych, 55521100-9 Usługi rozwożenia posiłków, 55521200-0 Usługi dowożenia posiłków] 55520000-1 Usługi dostarczania posiłków, 55522000-5 Usługi dostarczania posiłków do przedsiębiorstw transportowych, 55523000-2 Usługi zaprowiantowania innych przedsiębiorstw lub instytucji, 55524000-9 Usługi dostarczania posiłków do szkół, 55510000-8 Usługi bufetowe oraz usługi kawiarniane dla ograniczonej grupy klientów, 55512000-2 Usługi prowadzenia bufetów, 55523100-3 Usługi w zakresie posiłków szkolnych	Usługi hotelowe i restauracyjne
79100000-5 do 79140000-7; 75231100-5	Usługi prawne, niewyłączone na mocy art. 10 lit. d)
75100000-7 do 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 do 75131000-3	Inne usługi administracyjne i rządowe
75200000-8 do 75231000-4	Świadczenie usług na rzecz społeczności

Kod CPV	Opis
75231210-9 do 75231230-5; 75240000-0 do 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Usługi w zakresie więziennictwa, bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa, o ile nie są wyłączone na mocy art. 10 lit. h)
79700000-1 do 79721000-4 [Usługi detektywistyczne i ochroniarskie, usługi ochroniarskie, usługi nadzoru przy użyciu alarmu, usługi strażnicze, usługi w zakresie nadzoru, usługi systemu namierzania, usługi w zakresie poszukiwania osób ukrywających się, usługi patrolowe, usługi w zakresie wydawania znaczków identyfikacyjnych, usługi detektywistyczne i usługi agencji detektywistycznych] 79722000-1 [Usługi grafologiczne], 79723000-8 [Usługi analizy odpadów]	Usługi detektywistyczne i ochroniarskie
98900000-2 [Usługi świadczone przez zagraniczne organizacje i organy] i 98910000-5 [Usługi specjalne dla międzynarodowych organizacji i organów]	Usługi międzynarodowe
64000000-6 [Usługi pocztowe i telekomunikacyjne], 64100000-7 [Usługi pocztowe i kurierskie], 64110000-0 [Usługi pocztowe], 64111000-7 [Usługi pocztowe dotyczące gazet i czasopism], 64112000-4 [Usługi pocztowe dotyczące listów], 64113000-1 [Usługi pocztowe dotyczące paczek], 64114000-8 [Usługi okienka pocztowego], 64115000-5 [Wynajem skrzynek pocztowych], 64116000-2 [Usługi poste-restante], 64122000-7 [Wewnętrzne biurowe usługi pocztowe i kurierskie]	Usługi pocztowe
50116510-9 [Usługi w zakresie formowania opon], 71550000-8 [Usługi kowalskie]	Usługi różne

(¹) Usługi te nie są objęte zakresem niniejszej dyrektywy, jeżeli zorganizowane są jako usługi o charakterze nieekonomicznym świadczone w interesie ogólnym. Państwa członkowskie mogą organizować świadczenie obowiązkowych usług społecznych lub innych usług jako usług świadczonych w interesie ogólnym lub jako usług o charakterze nieekonomicznym świadczonych w interesie ogólnym.

ZAŁĄCZNIK XV

TABELA KORELACJI

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 1 ust. 1, 2, 4, 5 i 6	—
art. 1 ust. 3	art. 10
art. 2 ust. 1 pkt 1	art. 1 ust. 9 akapit pierwszy
art. 2 ust. 1 pkt 2	art. 7 lit. a)
art. 2 ust. 1 pkt 3	—
art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. a)	art. 1 ust. 9 akapit drugi lit. a)
art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. b)	art. 1 ust. 9 akapit drugi lit. b)
art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. c)	art. 1 ust. 9 akapit drugi lit. c)
art. 2 ust. 1 pkt 5	art. 1 ust. 2 lit. a)
art. 2 ust. 1 pkt 6	art. 1 ust. 2 lit. b) zdanie pierwsze
art. 2 ust. 1 pkt 7	art. 1 ust. 2 lit. b) zdanie drugie
art. 2 ust. 1 pkt 8	art. 1 ust. 2 lit. c)
art. 2 ust. 1 pkt 9	art. 1 ust. 2 lit. d)
art. 2 ust. 1 pkt 10	art. 1 ust. 8 akapit drugi
art. 2 ust. 1 pkt 11	art. 1 ust. 8 akapit trzeci
art. 2 ust. 1 pkt 12	art. 1 ust. 8 akapit trzeci
art. 2 ust. 1 pkt 13	art. 23 ust. 1
art. 2 ust. 1 pkt 14	art. 1 ust. 10
art. 2 ust. 1 pkt 15	—
art. 2 ust. 1 pkt 16	art. 1 ust. 10
art. 2 ust. 1 pkt 17	—
art. 2 ust. 1 pkt 18	art. 1 ust. 12
art. 2 ust. 1 pkt 19	art. 1 ust. 13
art. 2 ust. 1 pkt 20	—
art. 2 ust. 1 pkt 21	art. 1 ust. 11 lit. e)
art. 2 ust. 1 pkt 22	—

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 2 ust. 1 pkt 23	—
art. 2 ust. 1 pkt 24	—
art. 2 ust. 2	—
art. 3 ust. 1	—
art. 3 ust. 2 akapit pierwszy	—
art. 3 ust. 2 akapit drugi	art. 22; art. 1 ust. 2 lit. d)
art. 3 ust. 3	—
art. 3 ust. 4	—
art. 3 ust. 5	—
art. 3 ust. 6	—
art. 4	art. 7, 67
art. 5 ust. 1	art. 9 ust. 1
art. 5 ust. 2	—
art. 5 ust. 3	art. 9 ust. 3, art. 9 ust. 7 akapit drugi
art. 5 ust. 4	art. 9 ust. 2
art. 5 ust. 5	art. 9 ust. 9
art. 5 ust. 6	—
art. 5 ust. 7	art. 9 ust. 4
art. 5 ust. 8	art. 9 ust. 5 lit. a) akapit pierwszy
art. 5 ust. 9	art. 9 ust. 5 lit. b) akapity pierwszy i drugi
art. 5 ust. 10	art. 9 ust. 5 lit. a) akapit trzeci art. 9 ust. 5 lit. b) akapit trzeci
art. 5 ust. 11	art. 9 ust. 7
art. 5 ust. 12	art. 9 ust. 6
art. 5 ust. 13	art. 9 ust. 8 lit. a)
art. 5 ust. 14	art. 9 ust. 8 lit. b)
art. 6 ust. 1-6	art. 78, art. 79 ust. 2 lit. a)
art. 6 ust. 7	art. 79 ust. 2 lit. d)

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 7	art. 12, art. 68 lit. a)
art. 8 akapit pierwszy	art. 13, art. 68 lit. b)
art. 8 akapit drugi	art. 1 ust. 15
art. 9	art. 15, art. 68 lit. b)
art. 10 lit. a)	art. 16 lit. a)
art. 10 lit. b)	art. 16 lit. b)
art. 10 lit. c)	art. 16 lit. c)
art. 10 lit. d)	—
art. 10 lit. e)	art. 16 lit. d)
art. 10 lit. f)	—
art. 10 lit. g)	art. 16 lit. e)
art. 10 lit. h)	—
art. 10 lit. i)	—
art. 10 lit. j)	—
art. 11	art. 18
art. 12	—
art. 13 akapit pierwszy	art. 8 akapit pierwszy
art. 13 akapit drugi	art. 8 akapit drugi
art. 14	art. 16 lit. f)
art. 15 ust. 1 i 2	art. 10, art. 14, art. 68 lit. b)
art. 15 ust. 3	art. 14, art. 68 lit. b)
art. 16	—
art. 17 ust. 1	art. 10 akapit drugi; art. 12 dyrektywy 2009/81/WE
art. 17 ust. 2	—
art. 18 ust. 1	art. 2
art. 18 ust. 2	—
art. 19 ust. 1	art. 4 ust. 1
art. 19 ust. 2–3	art. 4 ust. 2
art. 20 ust. 1	art. 19

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 20 ust. 2	art. 19 akapit drugi
art. 21 ust. 1	art. 6
art. 21 ust. 2	—
art. 22 ust. 1	art. 42 ust. 1, 2 i 4; art. 71 ust. 1
art. 22 ust. 2	—
art. 22 ust. 3	art. 42 ust. 3, art. 71 ust. 2
art. 22 ust. 4	—
art. 22 ust. 5	—
art. 22 ust. 6	art. 42 ust. 5 i 6, art. 71 ust. 3
art. 22 ust. 7 akapit pierwszy	art. 79 ust. 2 lit. g)
art. 22 ust. 7 akapity drugi i trzeci	—
art. 23 ust. 1	art. 1 ust. 14 akapit pierwszy
art. 23 ust. 2	art. 79 ust. 2 lit. e) i f)
art. 24	—
art. 25	art. 5
art. 26 ust. 1	art. 28 akapit pierwszy
art. 26 ust. 2	art. 28 akapit drugi
art. 26 ust. 3	—
art. 26 ust. 4	art. 28 akapit drugi, art. 30 ust. 1
art. 26 ust. 5 akapit pierwszy	art. 35 ust. 2
art. 26 ust. 5 akapit drugi	—
art. 26 ust. 6	art. 28 akapit drugi
art. 27 ust. 1 akapit pierwszy	art. 1 ust. 11 lit. a)
art. 27 ust. 1 akapity drugi i trzeci	art. 38 ust. 2
art. 27 ust. 2	art. 38 ust. 4
art. 27 ust. 3	—
art. 27 ust. 4	—
art. 28 ust. 1	art. 38 ust. 3 lit. a), art. 1 ust. 11 lit. b)

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 28 ust. 2	art. 1 ust. 11 lit. b), art. 38 ust. 3 lit. b), art. 44 ust. 3 zdanie pierwsze
art. 28 ust. 3	art. 38 ust. 4
art. 28 ust. 4	—
art. 28 ust. 5	—
art. 28 ust. 6	art. 38 ust. 8
art. 29 ust. 1 akapit pierwszy	art. 1 ust. 11 lit. d)
art. 29 ust. 1 akapity drugi i trzeci	—
art. 29 ust. 1 akapit czwarty	art. 38 ust. 3 lit. a) i b)
art. 29 ust. 2	art. 1 ust. 11 lit. d), art. 44 ust. 3 zdanie pierwsze
art. 29 ust. 3	art. 30 ust. 2
art. 29 ust. 4	—
art. 29 ust. 5	art. 30 ust. 3
art. 29 ust. 6	art. 30 ust. 4
art. 29 ust. 7	art. 30 ust. 2
art. 30 ust. 1	art. 1 ust. 11 lit. c), art. 38 ust. 3, art. 44 ust. 3 zdanie pierwsze
art. 30 ust. 2	art. 29 ust. 2, ust. 7
art. 30 ust. 3	art. 29 ust. 3
art. 30 ust. 4	art. 29 ust. 4
art. 30 ust. 5	art. 29 ust. 5
art. 30 ust. 6	art. 29 ust. 6
art. 30 ust. 7	art. 29 ust. 7
art. 30 ust. 8	art. 29 ust. 8
art. 31	—
art. 32 ust. 1	art. 31 zdanie pierwsze
art. 32 ust. 2 lit. a)	art. 31 pkt 1 lit. a)
art. 32 ust. 2 lit. b)	art. 31 pkt 1 lit. b)
art. 32 ust. 2 lit. c)	art. 31 pkt 1 lit. c)
art. 32 ust. 3 lit. a)	art. 31 pkt 2 lit. a)

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 32 ust. 3 lit. b)	art. 31 pkt 2 lit. b)
art. 32 ust. 3 lit. c)	art. 31 pkt 2 lit. c)
art. 32 ust. 3 lit. d)	art. 31 pkt 2 lit. d)
art. 32 ust. 4	art. 31 pkt 3
art. 32 ust. 5	art. 31 pkt 4 lit. b)
art. 33 ust. 1	art. 32 ust. 1, art. 1 ust. 5, art. 32 ust. 2 akapity pierwszy i czwarty
art. 33 ust. 2	art. 32 ust. 2 akapit drugi i trzeci
art. 33 ust. 3	art. 32 ust. 3
art. 33 ust. 4	art. 32 ust. 4
art. 33 ust. 5	art. 32 ust. 4
art. 34 ust. 1	art. 33 ust. 1; art. 1 ust. 6
art. 34 ust. 2	art. 33 ust. 2
art. 34 ust. 3	art. 33 ust. 2 <i>in fine</i>
art. 34 ust. 4	art. 33 ust. 3
art. 34 ust. 5	art. 33 ust. 4
art. 34 ust. 6	art. 33 ust. 6
art. 34 ust. 7	—
art. 34 ust. 8	—
art. 34 ust. 9	art. 33 ust. 7 akapit trzeci
art. 35 ust. 1 akapit pierwszy	art. 54 ust. 1
art. 35 ust. 1 akapit drugi i trzeci	art. 1 ust. 7
art. 35 ust. 2	art. 54 ust. 2 akapit pierwszy i drugi
art. 35 ust. 3	art. 54 ust. 2 akapit trzeci
art. 35 ust. 4	art. 54 ust. 3
art. 35 ust. 5	art. 54 ust. 4
art. 35 ust. 6	art. 54 ust. 5
art. 35 ust. 7	art. 54 ust. 6
art. 35 ust. 8	art. 54 ust. 7

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 35 ust. 9	art. 54 ust. 8 akapit pierwszy
art. 36	—
art. 37 ust. 1	art. 11 ust. 1
art. 37 ust. 2	art. 11 ust. 2
art. 37 ust. 3	—
art. 37 ust. 4	art. 11 ust. 2
art. 38	—
art. 39	—
art. 40	motyw 8
art. 41	—
art. 42 ust. 1	art. 23 ust. 1
art. 42 ust. 2	art. 23 ust. 2
art. 42 ust. 3	art. 23 ust. 3
art. 42 ust. 4	art. 23 ust. 8
art. 42 ust. 5	art. 23 ust. 4 akapit pierwszy
art. 42 ust. 6	art. 23 ust. 5 akapit pierwszy i drugi
art. 43 ust. 1	art. 23 ust. 6
art. 43 ust. 2	art. 23 ust. 6 akapit pierwszy
art. 44 ust. 1	art. 23 ust. 4 akapit drugi; ust. 5 akapit drugi i trzeci; ust. 6 akapit drugi; ust. 7
art. 44 ust. 2	art. 23 ust. 4 akapit pierwszy; ust. 5 akapit pierwszy; ust. 6 akapit pierwszy
art. 44 ust. 3	—
art. 45 ust. 1	art. 24 ust. 1 i 2
art. 45 ust. 2	art. 24 ust. 3
art. 45 ust. 3	art. 24 ust. 4
art. 46	—
art. 47 ust. 1	art. 38 ust. 1
art. 47 ust. 2	art. 38 ust. 7
art. 47 ust. 3	art. 38 ust. 7

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 48 ust. 1	art. 35 ust. 1, art. 36 ust. 1
art. 48 ust. 2	—
art. 49	art. 35 ust. 2; art. 36 ust. 1
art. 50 ust. 1–3	art. 35 ust. 4 akapity pierwszy–trzeci, art. 36 ust. 1
art. 50 ust. 4	art. 35 ust. 4 akapit piąty
art. 51 ust. 1	art. 36 ust. 1, art. 79 ust. 1 lit. a)
art. 51 ust. 2	art. 36 ust. 2
art. 51 ust. 2	art. 36 ust. 3 i ust. 4 akapit drugi
art. 51 ust. 3	art. 36 ust. 4 akapit pierwszy
art. 51 ust. 4	—
art. 51 ust. 5 akapit pierwszy	art. 36 ust. 7
art. 51 ust. 5 akapit drugi	art. 36 ust. 8
art. 51 ust. 6	art. 37
art. 52 ust. 1	art. 36 ust. 5 akapit pierwszy
art. 52 ust. 2 i 3	art. 36 ust. 5 akapity drugi i trzeci
art. 53 ust. 1	art. 38 ust. 6
art. 53 ust. 2	art. 39 ust. 2
art. 54 ust. 1	art. 40 ust. 1
art. 54 ust. 2	art. 40 ust. 2
art. 55 ust. 1	art. 41 ust. 1
art. 55 ust. 2	art. 41 ust. 2
art. 55 ust. 3	art. 41 ust. 3
art. 56 ust. 1 akapit pierwszy	art. 44 ust. 1
art. 56 ust. 1 akapit drugi	—
art. 56 ust. 2	—
art. 56 ust. 3	—
art. 56 ust. 4	—
art. 57 ust. 1	art. 45 ust. 1
art. 57 ust. 2	art. 45 ust. 2 lit. e) i f)
art. 57 ust. 3	art. 45 ust. 1 akapit drugi

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 57 ust. 4	art. 45 ust. 2
art. 57 ust. 5	—
art. 57 ust. 6	—
art. 57 ust. 7	art. 45 ust. 1 akapit drugi i ust. 2 akapit drugi
art. 58 ust. 1	art. 44 ust. 1 i ust. 2 akapity pierwszy i drugi
art. 58 ust. 2	art. 46
art. 58 ust. 3	art. 47
art. 58 ust. 4	art. 48
art. 58 ust. 5	art. 44 ust. 2
art. 59	—
art. 60 ust. 1	art. 47 ust. 4–5, art. 48 ust. 6
art. 60 ust. 2	art. 45 ust. 3
art. 60 ust. 3 i 4	art. 47 ust. 1 i 5, art. 48 ust. 2
art. 60 ust. 5	—
art. 61	—
art. 62 ust. 1	art. 49
art. 62 ust. 2	art. 50
art. 62 ust. 3	—
art. 63 ust. 1	art. 47 ust. 2 i 3; art. 48 ust. 3 i 4
art. 63 ust. 2	—
art. 64 ust. 1	art. 52 ust. 1, art. 52 ust. 7
art. 64 ust. 2 akapit pierwszy	art. 52 ust. 1 akapit drugi
art. 64 ust. 2 akapit drugi	art. 52 ust. 1 akapit trzeci
art. 64 ust. 3	art. 52 ust. 2
art. 64 ust. 4	art. 52 ust. 3
art. 64 ust. 5 akapit pierwszy	art. 52 ust. 4 akapit pierwszy
art. 64 ust. 5 akapit drugi	art. 52 ust. 4 akapit drugi
art. 64 ust. 6 akapit pierwszy	art. 52 ust. 5 akapit pierwszy
art. 64 ust. 6 akapit drugi	art. 52 ust. 6

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 64 ust. 7	art. 52 ust. 5 akapit drugi
art. 64 ust. 8	—
art. 65	art. 44 ust. 3
art. 66	art. 44 ust. 4
art. 67 ust. 1	art. 53 ust. 1
art. 67 ust. 2	art. 53 ust. 1
art. 67 ust. 3	—
art. 67 ust. 4	motyw 1; motyw 46 akapit trzeci
art. 67 ust. 5	art. 53 ust. 2
art. 68	—
art. 69 ust. 1	art. 55 ust. 1
art. 69 ust. 2 lit. a)	art. 55 ust. 1 akapit drugi lit. a)
art. 69 ust. 2 lit. b)	art. 55 ust. 1 akapit drugi lit. b)
art. 69 ust. 2 lit. c)	art. 55 ust. 1 akapit drugi lit. c)
art. 69 ust. 2 lit. d)	art. 55 ust. 1 akapit drugi lit. d)
art. 69 ust. 2 lit. e)	—
art. 69 ust. 2 lit. f)	art. 55 ust. 1 akapit drugi lit. e)
art. 69 ust. 3 akapit pierwszy	art. 55 ust. 2
art. 69 ust. 3 akapit drugi	—
art. 69 ust. 4	art. 55 ust. 3
art. 69 ust. 5	—
art. 70	art. 26
art. 71 ust. 1	—
art. 71 ust. 2	art. 25 akapit pierwszy
art. 71 ust. 3	—
art. 71 ust. 4	art. 25 akapit drugi
art. 71 ust. 5–8	—
art. 72	—
art. 73	—

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
art. 74	—
art. 75	—
art. 76	—
art. 77	—
art. 78	art. 67 ust. 2
art. 79 ust. 1–2	art. 69 ust. 1–2
art. 79 ust. 3	art. 70 ust. 1; art. 79 ust. 1 lit. a)
art. 80 ust. 1	—
art. 80 ust. 2	art. 66 ust. 2
art. 80 ust. 3	art. 72
art. 81	art. 73
art. 82	art. 74
art. 83 ust. 1	art. 81 akapit pierwszy
art. 83 ust. 2–6	—
art. 84	art. 43
art. 85	—
art. 86	—
art. 87	art. 77 ust. 3 i 4
art. 88	art. 77 ust. 5
art. 89 ust. 1 i 2	art. 77 ust. 1 i 2
art. 89 ust. 3	—
art. 90 ust. 1	art. 80 ust. 1 akapit pierwszy
art. 90 ust. 2–5	—
art. 90 ust. 6	art. 80 ust. 1 akapit drugi
art. 91	art. 82
art. 92	—
art. 93	art. 83
art. 94	art. 84
załącznik I	załącznik IV

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/18/WE
załącznik II	załącznik I
załącznik III	załącznik V
—	załącznik III
załącznik IV lit. a)–f)	załącznik X lit. b)–h)
załącznik IV lit. g)	—
załącznik V — część A	załącznik VII — A
załącznik V — część B — I.	załącznik VII — A
załącznik V — część B — II.	—
załącznik V — część C	załącznik VII — A
załącznik V — część D	załącznik VII — A
załącznik V — część E	załącznik VII — D
załącznik V — część F	załącznik VII — D
załącznik V — część G	—
załącznik V — część H	—
załącznik V — część I	—
załącznik VI- część J	—
załącznik VI	art. 54 ust. 3, lit. a)–f)
załącznik VII	załącznik VI
załącznik VIII	załącznik VIII
załącznik IX pkt 1	art. 40 ust. 5
załącznik IX pkt 2	—
załącznik X	—
załącznik XI	załącznik IX pkt A, B i C
załącznik XII, część I	art. 47 ust. 1
załącznik XII, część II	art. 48 ust. 2
załącznik XIII	—
załącznik XIV	załącznik II
załącznik XV	załącznik XII

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/25/UE**z dnia 26 lutego 2014 r.****w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 53 ust. 1, art. 62 oraz art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W świetle wyników dokumentu roboczego służb Komisji z dnia 27 czerwca 2011 r. zatytułowanego „Sprawozdanie z oceny – skutki i skuteczność przepisów UE dotyczących zamówień publicznych” właściwe wydaje się zachowanie przepisów regulujących udzielanie zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, ponieważ organy krajowe mogą nadal wywierać wpływ na zachowanie tych podmiotów, łącznie z udziałem w ich kapitale oraz obecnością w ich organach administrujących, zarządzających lub nadzorczych. Innym powodem utrzymania regulacji udzielania zamówień w tych sektorach jest zamknięty charakter rynków, na których podmioty w tych sektorach prowadzą działalność, ze względu na istnienie praw specjalnych lub wyłącznych przyznawanych przez państwa członkowskie w zakresie zaopatrywania, udostępniania lub obsługi sieci do świadczenia przedmiotowych usług.
- (2) Aby zapewnić otwarcie zamówień udzielanych przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych na konkurencję, należy opracować przepisy koordynujące procedury udzielania zamówień w odniesieniu do zamówień powyżej określonej wartości. Taka koordynacja jest potrzebna, aby zapewnić skuteczność zasad Traktatu

o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a w szczególności zasady swobodnego przepływu towarów, swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług, a także zasad, które się z nich wywodzą, takich jak zasada równego traktowania, zasada niedyskryminacji, zasada wzajemnego uznawania, zasada proporcjonalności oraz zasada przejrzystości. Z uwagi na charakter sektorów objętych koordynacją procedur udzielania zamówień na poziomie Unii powinna ona, zapewniając zastosowanie powyższych zasad, określić ramy dobrych praktyk handlowych oraz umożliwić maksymalną elastyczność.

- (3) W przypadku zamówień, których wartość jest niższa od progów zobowiązujących do stosowania przepisów przewidujących koordynację na poziomie unijnym, wskazane jest odwołanie się do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącego właściwego stosowania reguł i zasad TFUE.
- (4) Zamówienia publiczne odgrywają kluczową rolę w strategii „Europa 2020” zawartej w komunikacie Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowanym „Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” („strategia Europa 2020 na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”) jako jeden z instrumentów rynkowych wykorzystywanych w celu osiągnięcia inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy jednoczesnym zagwarantowaniu najbardziej efektywnego wykorzystania środków publicznych. W tym celu należy zmienić i zmodernizować przepisy dotyczące zamówień publicznych przyjęte na podstawie dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾ oraz dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾, aby zwiększyć efektywność wydatków publicznych, ułatwiając w szczególności udział małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w zamówieniach publicznych, oraz aby umożliwić zamawiającym lepsze wykorzystanie zamówień publicznych dla wsparcia wspólnych celów społecznych. Istnieje również konieczność doprecyzowania podstawowych pojęć i koncepcji w celu zapewnienia większej pewności prawa oraz uwzględnienia niektórych aspektów związanego z tym utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

⁽¹⁾ Dz.U. C 191 z 29.6.2012, s. 84.

⁽²⁾ Dz.U. C 391 z 18.12.2012, s. 49.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 11 lutego 2014 r.

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 1).

⁽⁵⁾ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114).

- (5) Przy wdrażaniu niniejszej dyrektywy należy uwzględnić Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych⁽¹⁾, w szczególności w związku z wyborem środków komunikacji, specyfikacji technicznych, kryteriów udzielenia zamówienia i warunków realizacji umowy.
- (6) Pojęcie zamówień powinno być możliwie najbardziej zbliżone do pojęcia stosowanego na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE⁽²⁾, z należytym uwzględnieniem specyfiki sektorów objętych niniejszą dyrektywą.
- (7) Należy przypomnieć, że żaden przepis w niniejszej dyrektywie nie zobowiązuje państw członkowskich do zlecenia podmiotom zewnętrznym świadczenia usług, które chcą one świadczyć samodzielnie lub które chcą one zorganizować w sposób inny niż w drodze zamówienia w rozumieniu niniejszej dyrektywy. Świadczenie usług w oparciu o przepisy ustawowe lub wykonawcze ani umowy o pracę nie powinny być objęte zakresem niniejszej dyrektywy. W niektórych państwach członkowskich jako przykład mogłoby posłużyć świadczenie niektórych usług na rzecz społeczności, np. dostarczanie wody pitnej.
- (8) Należy również przypomnieć, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na ustawodawstwo państw członkowskich dotyczące zabezpieczenia społecznego. Nie powinna dotyczyć liberalizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym – zarezerwowanych dla podmiotów publicznych lub prywatnych – ani prywatyzacji podmiotów publicznych świadczących usługi.
- Należy także przypomnieć, że państwa członkowskie mogą organizować świadczenie obowiązkowych usług społecznych lub innych usług, takich jak usługi pocztowe, jako usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub jako usług o charakterze nieekonomicznym świadczonych w interesie ogólnym lub też jako połączenie obu tych rodzajów. Należy doprecyzować, że usługi o charakterze nieekonomicznym świadczone w interesie ogólnym nie powinny być objęte zakresem niniejszej dyrektywy.
- (9) Należy również przypomnieć, że przepisy niniejszej dyrektywy pozostają bez uszczerbku dla swobody definiowania – w zgodzie z prawem unijnym – przez organy krajowe, regionalne i lokalne usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, ich zakresu i specyfiki usługi, która ma zostać wykonana, w tym wszelkich warunków dotyczących jakości usługi, z myślą o realizowaniu jej celów polityki publicznej. Niniejsza dyrektywa

powinna pozostawać bez uszczerbku także dla uprawnień organów krajowych, regionalnych i lokalnych do świadczenia, zlecenia i finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z art. 14 TFUE i protokołem nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym załączonym do TFUE i Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Ponadto niniejsza dyrektywa nie dotyczy finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym ani systemów pomocy udzielanej przez państwa członkowskie, w szczególności w dziedzinie polityki społecznej, zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi konkurencji.

- (10) Zamówienie należy uważać za zamówienie na roboty budowlane jedynie wówczas, gdy jego przedmiot obejmuje wykonywanie rodzajów działalności wymienionych w załączniku I, nawet jeśli zamówienie obejmuje również świadczenie innych usług niezbędnych do wykonywania tych rodzajów działalności. Zamówienia na usługi, zwłaszcza w zakresie usług zarządzania mieniem, mogą, w pewnych okolicznościach, obejmować roboty budowlane. Jednakże w zakresie, w jakim roboty takie mają charakter incydentalny w stosunku do głównego przedmiotu zamówienia oraz stanowią jego ewentualną konsekwencję lub uzupełnienie, fakt włączenia takich robót w zakres zamówienia nie uzasadnia zakwalifikowania zamówienia na usługi jako zamówienia na roboty budowlane.

Z uwagi na różnorodność zamówień na roboty budowlane podmioty zamawiające powinny mieć jednak możliwość oddzielnego lub łącznego udzielania zamówień na zaprojektowanie oraz wykonanie obiektu budowlanego. Nie jest zamierzeniem niniejszej dyrektywy przesądzenie o łącznym lub oddzielnym udzielaniu zamówień.

- (11) Wykonanie obiektu budowlanego spełniającego wymogi określone przez podmiot zamawiający wymaga uprzedniego podjęcia przez dany podmiot środków służących określeniu rodzaju obiektu lub co najmniej wywarcia przez nią decydującego wpływu na jego projekt. Fakt, czy wykonawca wykonuje całość lub część obiektu budowlanego własnymi środkami, czy też zapewnia ich wykonanie w inny sposób, nie powinien zmienić klasyfikacji danego zamówienia jako zamówienia na roboty budowlane, o ile dany wykonawca przyjmuje bezpośrednie lub pośrednie zobowiązanie, które jest prawnie możliwe do wyegzekwowania, do zapewnienia wykonania danych robót budowlanych.
- (12) Termin „instytucje zamawiające”, a w szczególności termin „podmioty prawa publicznego” były wielokrotnie analizowane w ramach orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Aby doprecyzować, że zakres podmiotowy niniejszej dyrektywy powinien pozostać niezmieniony, celowe jest zachowanie definicji, na której oparł się Trybunał, oraz wprowadzenie pewnej liczby objaśnień przedstawionych w ramach tego orzecznictwa jako kluczowych dla zrozumienia samych definicji, przy czym nie jest zamiarem zmiana rozumienia pojęcia wypracowanego w ramach orzecznictwa.

⁽¹⁾ Zatwierdzoną decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie przystąpienia przez Wspólnotę Europejską do Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. L 23 z 27.1.2010, s. 35).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych (zob. s. 65 niniejszego Dziennika Urzędowego).

- W tym celu należy wyjaśnić, że podmiot, który działa w zwykłych warunkach rynkowych, ma na celu wypracowanie zysku i ponosi straty wynikające z prowadzenia działalności, nie powinien być uważany za „podmiot prawa publicznego”, ponieważ potrzeby interesu ogólnego, do zaspokajania których ten podmiot został założony lub zaspokajanie których powierzono mu jako zadanie, można uważać za potrzeby posiadające charakter przemysłowy lub handlowy. Podobnie warunek dotyczący źródła finansowania danego podmiotu także został przeanalizowany w ramach orzecznictwa, w którym m.in. określono, że finansowany „w przeważającej części” oznacza „w części większej niż połowa” oraz że finansowanie takie może obejmować wpłaty od użytkowników, które są nakładane, obliczane i ściągane zgodnie z przepisami prawa publicznego.
- (13) W przypadku zamówień mieszanych mające zastosowanie przepisy powinny być określone według głównego przedmiotu zamówienia, gdy poszczególne części składowe zamówienia nie są obiektywnie możliwe do rozdzielania. Należy zatem objaśnić, w jaki sposób podmioty zamawiające powinny określać, czy poszczególne części można rozdzielić. Objasnienie takie powinno opierać się na odnośnym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Ustalenia należy dokonywać dla indywidualnych przypadków, uwzględniając nie tylko wyraźne lub domniemane zamiary podmiotu zamawiającego co do traktowania poszczególnych aspektów składających się na zamówienie mieszane jako niemożliwych do rozdzielania, lecz także obiektywne dowody mogące uzasadnić te zamiary i potwierdzić potrzebę udzielenia jednego zamówienia publicznego. Taka uzasadniona potrzeba udzielenia jednego zamówienia publicznego może zaistnieć na przykład w przypadku budowy jednego budynku, którego część ma być użytkowana bezpośrednio przez dany podmiot zamawiający, a inna część użytkowana na zasadzie koncesji - np. poprzez udostępnienie parkingu publicznego. Należy doprecyzować, że potrzeba udzielenia jednego zamówienia publicznego może wynikać zarówno ze względów o charakterze technicznym, jak i ekonomicznym.
- (14) W przypadku zamówień mieszanych, które można rozdzielić, podmioty zamawiające zawsze mogą udzielić odrębnych zamówień na odrębne części zamówienia mieszane; w takim przypadku przepisy mające zastosowanie do każdej odrębnej części powinny być określone wyłącznie na podstawie cech charakterystycznych tego konkretnego zamówienia. Z drugiej strony, w przypadku gdy podmioty zamawiające postanowią włączyć inne elementy do zamówienia, bez względu na ich wartość i bez względu na reżim prawny, któremu w przeciwnym razie podlegałyby te dodane elementy, zasadą powinno być, że w przypadku gdy zamówienie miałoby zostać udzielone na mocy przepisów niniejszej dyrektywy – gdyby było udzielane samodzielnie – wówczas przepisy niniejszej dyrektywy powinny nadal mieć zastosowanie do całego zamówienia mieszane.
- (15) Niemniej jednak należy wprowadzić specjalny przepis dla zamówień mieszanych obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa lub części nieobjętych zakresem TFUE. W takich przypadkach powinna istnieć możliwość niestosowania przepisów niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych i że decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie jest podejmowana w celu wyłączenia zamówień ze stosowania niniejszej dyrektywy lub dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE⁽¹⁾. Należy doprecyzować, że podmioty zamawiające w odniesieniu do niektórych zamówień mieszanych mają możliwość wyboru stosowania niniejszej dyrektywy zamiast przepisów dyrektywy 2009/81/WE.
- (16) Ponadto zamówienia mogą być udzielane w celu spełnienia wymagań związanych z różnymi rodzajami działalności, podlegającymi ewentualnie różnym reżimom prawnym. Należy wyjaśnić, że reżim prawny mający zastosowanie w przypadku jednego zamówienia, które ma obejmować kilka różnych rodzajów działalności, powinien podlegać zasadom mającym zastosowanie do rodzaju działalności, którego to zamówienie zasadniczo dotyczy. Określenie działalności, której zamówienie zasadniczo dotyczy, może opierać się na analizie wymagań, jakie musi spełniać określone zamówienie, przeprowadzonej przez podmiot zamawiający w celu oszacowania wartości zamówienia i sporządzenia dokumentów zamówienia. W niektórych przypadkach, takich jak zakup pojedynczego elementu wyposażenia przeznaczanego do wykonywania rodzajów działalności, w odniesieniu do których niedostępne będą informacje umożliwiające oszacowanie stopnia wykorzystania do celów poszczególnych rodzajów działalności, określenie rodzaju działalności, którego zamówienie zasadniczo dotyczy, może być obiektywnie niemożliwe. Należy wskazać zasady mające zastosowanie w takich przypadkach.
- (17) Należy wyjaśnić, że pojęcie „wykonawców” powinno być interpretowane szeroko, tak aby obejmowało wszelkie osoby lub podmioty, które oferują wykonanie robót budowlanych, dostawę produktów lub świadczenie usług na rynku, niezależnie od formy prawnej, którą te osoby lub podmioty wybrały do celów prowadzenia działalności. W związku z tym firmy, oddziały, jednostki zależne, spółki cywilne, spółdzielnie, spółki akcyjne, uniwersytety – publiczne czy prywatne – oraz formy podmiotów inne niż osoby fizyczne powinny wszystkie być objęte zakresem pojęcia „wykonawca”, bez względu na to, czy są one „osobami prawnymi” w jakichkolwiek okolicznościach.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

- (18) Należy doprecyzować, że grupy wykonawców, również w przypadku gdy przyjęły one formę tymczasowego stowarzyszenia, mogą brać udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia bez konieczności przyjmowania określonej formy prawnej. W zakresie, w jakim jest to konieczne – np. gdy wymagana jest odpowiedzialność solidarna – określona forma może być wymagana w sytuacji, gdy takiej grupie udzielone zostanie zamówienie.

Należy również wyjaśnić, że podmioty zamawiające powinny mieć możliwość jednoznacznego określenia sposobu, w jaki grupy wykonawców mają spełnić kryteria i wymogi dotyczące systemów kwalifikowania oraz kwalifikacji podmiotowej, określone w niniejszej dyrektywie, które są wymagane od wykonawców uczestniczących samodzielnie.

Realizacja zamówień przez grupy wykonawców może wymagać ustanowienia warunków, których nie nakłada się na uczestników indywidualnych. Warunki takie, które powinny być uzasadnione obiektywnymi przesłankami i które powinny być proporcjonalne, mogłyby np. obejmować wymóg wyznaczenia wspólnego przedstawiciela lub głównego partnera do celów postępowania o udzielenie zamówienia lub wymóg przedstawienia informacji o składzie takich grup.

- (19) W celu zapewnienia rzeczywistego otwarcia rynku i uczciwej równowagi w stosowaniu przepisów dotyczących zamówień w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych niezbędne jest określenie podmiotów objętych niniejszą dyrektywą na innej podstawie niż ich status prawny. Należy więc zadbać o równe traktowanie podmiotów zamawiających działających w sektorze publicznym oraz podmiotów zamawiających działających w sektorze prywatnym. Należy również zapewnić, z poszanowaniem art. 345 TFUE, aby nie zostały naruszone zasady regulujące system praw majątkowych w państwach członkowskich.
- (20) Pojęcie praw specjalnych lub wyłącznych ma zasadnicze znaczenie dla określenia zakresu niniejszej dyrektywy, ponieważ podmioty, które nie są ani instytucjami zamawiającymi, ani przedsiębiorstwami publicznymi w rozumieniu niniejszej dyrektywy, podlegają jej przepisom jedynie w zakresie, w jakim wykonują jeden z objętych nią rodzajów działalności na podstawie takich praw. Należy w związku z tym wyjaśnić, że prawa, które przyznano w drodze procedury opartej na obiektywnych kryteriach, w szczególności na mocy unijnego prawodawstwa, i w przypadku których zapewniono

odpowiednie upublicznienie postępowania, nie stanowią praw specjalnych lub wyłącznych do celów niniejszej dyrektywy.

Wspomniane prawodawstwo powinno obejmować: dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE⁽¹⁾, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE⁽²⁾, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 97/67/WE⁽³⁾, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE⁽⁴⁾ oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007⁽⁵⁾.

Należy również wyjaśnić, że powyższy wykaz aktów prawnych nie jest wyczerpujący i że prawa w dowolnej postaci – w tym udzielenie koncesji – które przyznano w drodze innych procedur opartych na obiektywnych kryteriach i w przypadku których zapewniono odpowiednie upublicznienie postępowania, nie stanowią praw specjalnych lub wyłącznych do celów określenia zakresu podmiotowego niniejszej dyrektywy. Pojęcia praw wyłącznych należy również używać w kontekście określenia, czy zastosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie byłoby uzasadnione, ponieważ roboty budowlane, dostawy lub usługi mogą zostać wykonane tylko przez konkretnego wykonawcę z uwagi na ochronę określonych praw wyłącznych.

Mając jednak na uwadze różne *ratio legis* stojące za tymi przepisami, należy sprecyzować, że pojęcie praw wyłącznych nie musi mieć takiego samego znaczenia w dwóch kontekstach. W związku z tym należy sprecyzować, że podmiot, który otrzymał wyłączne prawo do świadczenia określonej usługi na danym obszarze geograficznym w wyniku procedury opartej na obiektywnych kryteriach, w przypadku której zapewniono odpowiednią przejrzystość, sam nie byłby – o ile jest podmiotem prywatnym – podmiotem zamawiającym, byłby jednakże jedynym podmiotem, który może wykonać daną usługę na tym obszarze.

(1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94).

(2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 55).

(3) Dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług (Dz.U. L 15 z 21.1.1998, s. 14).

(4) Dyrektywa 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz.U. L 164 z 30.6.1994, s. 3).

(5) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007 z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

- (21) Niektóre podmioty prowadzą działalność w dziedzinie produkcji, przesyłu lub dystrybucji zarówno energii cieplnej, jak i chłodniczej. Może występować niepewność co do tego, które przepisy mają zastosowanie do działalności związanej, odpowiednio, z energią ciepłą i chłodniczą. Należy zatem doprecyzować, że instytucje zamawiające, przedsiębiorstwa publiczne i spółki prywatne, które prowadzą działalność w sektorze energii cieplnej, podlegają niniejszej dyrektywie, niemniej jednak w przypadku przedsiębiorstw prywatnych – pod dodatkowym warunkiem prowadzenia działalności na podstawie praw specjalnych lub wyłącznych. Z drugiej strony, instytucje zamawiające, które prowadzą działalność w dziedzinie energii chłodniczej, podlegają przepisom dyrektywy 2014/24/UE, natomiast przedsiębiorstwa publiczne i przedsiębiorstwa prywatne, niezależnie od tego, czy te ostatnie prowadzą działalność na podstawie praw specjalnych lub wyłącznych, nie podlegają przepisom dotyczącym zamówień. Należy wreszcie wyjaśnić, że zamówienia udzielone na potrzeby prowadzenia działalności związanej zarówno z energią ciepłą, jak i chłodniczą, powinny być analizowane w świetle przepisów dotyczących umów na wykonywanie wielu rodzajów działalności, by stwierdzić, jakie przepisy dotyczące zamówień, i czy w ogóle, mają zastosowanie do ich udzielania.
- (22) Przed przygotowaniem jakiegokolwiek zmiany zakresu niniejszej dyrektywy oraz dyrektywy 2014/24/UE w odniesieniu do sektora energii chłodniczej, należy przeanalizować sytuację tego sektora, by otrzymać wystarczające informacje, w szczególności dotyczące sytuacji w zakresie konkurencyjności, stopnia stosowania transgranicznych zamówień publicznych oraz opinii zainteresowanych stron. Z uwagi na fakt, że zastosowanie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE⁽¹⁾ do tego sektora mogłoby mieć znaczny wpływ na otwarcie rynku, taka analiza powinna zostać przeprowadzona podczas opracowywania oceny skutków dyrektywy 2014/23/UE.
- (23) Nie rozszerzając w żaden sposób zakresu niniejszej dyrektywy, należy sprecyzować, że produkcja, sprzedaż hurtowa i detaliczna energii elektrycznej są objęte zakresem przepisów, gdy niniejsza dyrektywa odnosi się do dostawy energii elektrycznej.
- (24) Podmioty zamawiające, które prowadzą działalność w sektorze wody pitnej, mogą być również zaangażowane w inne działania związane z wodą, takie jak projekty z zakresu inżynierii wodnej, nawadniania lub melioracji albo odprowadzania i oczyszczania ścieków. W takim przypadku podmioty zamawiające powinny mieć możliwość stosowania procedur udzielania zamówień przewidzianych w niniejszej dyrektywie w odniesieniu do wszystkich rodzajów swojej działalności związanych z wodą, niezależnie od tego, której części cyklu
- wodnego to dotyczy. Niemniej jednak przepisy dotyczące zamówień w rodzaju przepisów proponowanych w odniesieniu do dostaw produktów są nieodpowiednie dla zakupów wody, zważywszy na konieczność zapewnienia dostaw wody ze źródeł znajdujących się w pobliżu miejsca, w którym będzie wykorzystywana.
- (25) Właściwe jest wyłączenie zamówień dokonywanych na potrzeby poszukiwania ropy i gazu, ponieważ niezmiennie stwierdza się, że sektor ten podlega takiej presji konkurencyjnej, iż nie jest już potrzebne zapewnianie za pomocą unijnych przepisów dotyczących zamówień dyscypliny w tym zakresie. Jako że wydobycie ropy i gazu wciąż mieści się w zakresie niniejszej dyrektywy, może pojawić się konieczność rozróżnienia między poszukiwaniem a wydobyciem. Dokonując takiego rozróżnienia, należy uznać, że „poszukiwanie” obejmuje czynności podejmowane w celu sprawdzenia, czy w danej strefie znajdują się ropa i gaz, oraz czy nadają się do komercyjnej eksploatacji, podczas gdy „wydobycie” należy uznać za „produkcję” ropy i gazu. Zgodnie z ustaloną praktyką w przypadkach dotyczących łączenia przedsiębiorstw „produkcję” należy uznać za obejmującą „rozwój”, tj. stworzenie odpowiedniej infrastruktury dla przyszłej produkcji (platformy, rurociągi, instalacje odbiorcze itp.).
- (26) Instytucje zamawiające powinny wykorzystywać wszelkie możliwe środki, jakimi dysponują na mocy prawa krajowego, w celu zapobiegania zakłóceniom w postępowaniach o udzielenie zamówienia wynikającym z konfliktów interesów. Mogłoby to obejmować procedury służące rozpoznawaniu konfliktów interesów, zapobieganiu im i ich likwidowaniu.
- (27) Decyzją Rady 94/800/WE⁽²⁾ zatwierdzono w szczególności Porozumienie w sprawie zamówień rządowych, zawarte w ramach Światowej Organizacji Handlu, zwane dalej „Porozumieniem GPA”. Celem Porozumienia GPA jest ustanowienie wielostronnych ram zrównoważonych praw i obowiązków w zakresie zamówień publicznych z myślą o osiągnięciu liberalizacji i rozwoju światowego handlu. W przypadku zamówień objętych załącznikami 3, 4 i 5 oraz uwagami ogólnymi do dodatku I Unii Europejskiej do Porozumienia GPA, jak również innymi odpowiednimi umowami międzynarodowymi, którymi związana jest Unia, podmioty zamawiające powinny wypełniać obowiązki wynikające ze wspomnianych umów i porozumienia poprzez stosowanie niniejszej dyrektywy do wykonawców z państw trzecich będących ich sygnatariuszami.
- (28) Porozumienie GPA ma zastosowanie do zamówień o wartości powyżej ustalonych progów, określonych w Porozumieniu GPA i wyrażonych jako specjalne prawa ciągnięcia. Progi określone w niniejszej dyrektywie

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego).

⁽²⁾ Decyzja Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotycząca zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej, w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. L 336 z 23.12.1994, s. 1).

należy dostosować w celu zagwarantowania, że odpowiadają one równowartości w euro progów określonych w Porozumieniu GPA. Należy także przewidzieć przeprowadzanie okresowych przeglądów progów wyrażanych w euro pod kątem ich dostosowania, w drodze czysto matematycznej operacji, do ewentualnych zmian wartości euro w stosunku do tych specjalnych praw ciągnięcia.

Poza takimi okresowymi korektami matematycznymi, w kolejnej rundzie negocjacji Porozumienia GPA należy przeanalizować możliwość podwyższenia określonych w nim progów.

Aby uniknąć mnożenia progów, należy ponadto, bez uszczerbku dla międzynarodowych zobowiązań Unii, nadal stosować te same progi do wszystkich podmiotów zamawiających, niezależnie od sektora, w którym prowadzą one działalność.

- (29) Należy sprecyzować, że do celów oszacowania wartości zamówienia trzeba uwzględnić wszystkie dochody, niezależnie od tego, czy zostały one otrzymane od podmiotu zamawiającego, czy też od osób trzecich.

Należy również doprecyzować, że do celów szacowania progów pojęcie podobnych dostaw należy rozumieć jako produkty o identycznym lub podobnym przeznaczeniu – jak np. dostawy różnego rodzaju żywności lub różnych mebli biurowych. Zazwyczaj wykonawca działający w danym sektorze byłby zainteresowany dostawą takich artykułów jako części swojego normalnego asortymentu

- (30) Do celów oszacowania wartości danego zamówienia należy sprecyzować, że oparcie oszacowania wartości na podziale zamówienia powinno być dozwolone wyłącznie wtedy, gdy jest to uzasadnione ze względów obiektywnych. Na przykład uzasadnione powinno być szacowanie wartości zamówień na poziomie odrębnej jednostki operacyjnej podmiotu zamawiającego, pod warunkiem że dana jednostka jest samodzielnie odpowiedzialna za swoje zamówienia. Można przyjąć takie założenie, gdy odrębna jednostka operacyjna samodzielnie prowadzi postępowania o udzielenie zamówienia i podejmuje decyzje o zakupie, dysponuje odrębną linią budżetową przeznaczoną na dane zamówienia, samodzielnie zawiera umowę i finansuje ją z budżetu, którym dysponuje. Podział nie jest uzasadniony, gdy podmiot zamawiający jedynie organizuje zamówienie w sposób zdecentralizowany.

- (31) Ponieważ niniejsza dyrektywa jest skierowana do państw członkowskich, nie ma ona zastosowania do zamówień realizowanych przez organizacje międzynarodowe w ich własnym imieniu i na ich własny rachunek. Należy jednak doprecyzować, w jakim zakresie niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie do zamówień podlegających szczególnym przepisom międzynarodowym.

- (32) Należy przypomnieć, że usługi arbitrażowe i pojednawcze oraz inne podobne formy alternatywnego rozwiązywania sporów są zwykle świadczone przez podmioty lub osoby fizyczne zatwierdzone lub wybrane w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi zamówień. Należy doprecyzować, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do zamówień na takie usługi, bez względu na ich nazwę w prawie krajowym.

- (33) Niektóre usługi prawne są świadczone przez usługodawców wyznaczonych przez sąd lub trybunał danego państwa członkowskiego, obejmują reprezentowanie klientów w postępowaniu sądowym przez prawników, muszą być świadczone przez notariuszy lub są związane z wykonywaniem czynności urzędowych. Takie usługi prawne są zazwyczaj świadczone przez podmioty lub osoby fizyczne wyznaczone lub wybrane w sposób, który nie może być regulowany przepisami dotyczącymi zamówień, jak np. w przypadku wyznaczania prokuratorów generalnych w niektórych państwach członkowskich. Takie usługi prawne powinny zatem być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

- (34) Należy sprecyzować, że pojęcie instrumentów finansowych w niniejszej dyrektywie oznacza to samo co w innych aktach prawnych z zakresu rynku wewnętrznego, a – w związku z niedawnym utworzeniem Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej i Europejskiego Mechanizmu Stabilności – należy zastrzec, że operacje prowadzone z wykorzystaniem tego instrumentu i mechanizmu powinny być wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy. Należy także ostatecznie doprecyzować, że pożyczki – bez względu na to, czy są one związane z emisją papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, czy też z innymi operacjami dotyczącymi takich papierów lub instrumentów – powinny być wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy.

- (35) Należy pamiętać, że art. 5 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007⁽¹⁾ wyraźnie stanowi, że dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE mają odpowiednio zastosowanie do zamówień na świadczenie usług oraz zamówień publicznych na usługi publicznego pasażerskiego transportu autobusowego lub tramwajowego, natomiast rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 ma zastosowanie do koncesji na usługi publicznego pasażerskiego transportu autobusowego lub tramwajowego. Ponadto należy pamiętać, że rozporządzenie to wciąż ma zastosowanie do zamówień publicznych na usługi oraz koncesji na usługi w zakresie publicznego pasażerskiego transportu kolejowego lub metra. Aby doprecyzować relacje między niniejszą dyrektywą a rozporządzeniem (WE) nr 1370/2007, należy wyraźnie zaznaczyć, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do zamówień na usługi publicznego transportu pasażerskiego kolejją lub metrem; udzielanie

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007 z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

- takich zamówień powinno nadal podlegać temu rozporządzeniu. W zakresie, w jakim rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 pozwala na odstępstwa w prawie krajowym od przepisów określonych w tym rozporządzeniu, państwa członkowskie powinny mieć możliwość dalszego zawierania w swoim prawie krajowym przepisów, zgodnie z którymi zamówienia na usługi publicznego transportu pasażerskiego kolejną lub metrem mają być udzielane w trybie postępowania o udzielenie zamówienia, zgodnie ze swoimi ogólnymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych.
- (36) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do niektórych usług ratownictwa, gdy są one wykonywane przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym, gdyż trudno byłoby zachować szczególnie charakter takich organizacji, gdyby usługodawców trzeba było wybrać zgodnie z procedurami określonymi w niniejszej dyrektywie. Niemniej jednak tego wyłączenia nie należy stosować szerzej niż jest to absolutnie konieczne. Należy zatem wyraźnie określić, że usługi transportu sanitarnego pacjentów nie powinny być objęte wyłączeniem. W tym kontekście trzeba również sprecyzować, że grupa 601 w CPV „Usługi w zakresie transportu drogowego” nie obejmuje usług transportu sanitarnego, które są objęte w CPV klasą 8514. Należy zatem doprecyzować, że usługi objęte w CPV kodem 85143000-3, obejmujące wyłącznie usługi transportu sanitarnego pacjentów, powinny podlegać szczególnemu systemowi przewidzianemu dla usług społecznych i innych usług (zwanemu dalej „łagodniejszym reżimem”). W związku z tym zamówienia mieszane na świadczenie usług transportu sanitarnego zasadniczo również podlegałyby łagodniejszemu reżimowi, jeżeli wartość usług transportu sanitarnego pacjentów byłaby większa niż wartość innych usług transportu sanitarnego.
- (37) W niektórych przypadkach instytucja zamawiająca lub związek instytucji zamawiających mogą być jedynym źródłem danej usługi, do świadczenia której mają wyłączne prawo na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub opublikowanych przepisów administracyjnych zgodnych z TFUE. Należy doprecyzować, że niniejsza dyrektywa nie musi być stosowana do udzielania zamówień na usługi takiej instytucji zamawiającej lub związkowi takich instytucji zamawiających.
- (38) Istnieje znaczna niepewność prawna co do tego, w jakim stopniu umowy w sprawie zamówień zawarte pomiędzy instytucjami zamawiającymi powinny podlegać przepisom dotyczącym zamówień publicznych. Stosowne orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest interpretowane w różny sposób przez poszczególne państwa członkowskie, a nawet przez poszczególne instytucje zamawiające. Ponieważ orzecznictwo to miało również zastosowanie do organów publicznych, gdy działają one w sektorach objętych niniejszą dyrektywą, należy zagwarantować, aby te same zasady miały zastosowanie zarówno w przypadku niniejszej dyrektywy, jak i dyrektywy 2014/24/UE i aby w obu tych dyrektywach były tak samo interpretowane.
- (39) Wiele podmiotów zamawiających jest zorganizowanych jako grupa ekonomiczna, w której skład może wchodzić szereg odrębnych przedsiębiorstw; niejednokrotnie każde z tych przedsiębiorstw odgrywa wyspecjalizowaną rolę w ogólnym kontekście danej grupy ekonomicznej. Należy w związku z tym wyłączyć określone zamówienia na usługi, dostawy i roboty budowlane udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu, którego podstawowa działalność obejmuje realizację tego rodzaju usług, dostaw lub robót budowlanych na rzecz grupy, której jest ono członkiem, raczej niż oferowanie ich na rynku. Należy również wyłączyć określone zamówienia na usługi, dostawy i roboty budowlane udzielane przez podmiot zamawiający przedsięwzięciu typu joint venture, które tworzy kilka podmiotów zamawiających w celu realizowania działań objętych niniejszą dyrektywą i do którego ten podmiot należy. Niemniej jednak należy zagwarantować, że wspomniane wyłączenie nie będzie powodować zakłóceń konkurencji na korzyść przedsiębiorstw lub przedsięwzięć typu joint venture, które są powiązane z podmiotami zamawiającymi; należy opracować odpowiedni zestaw przepisów, w szczególności w zakresie maksymalnych limitów, w ramach których przedsiębiorstwa mogą uzyskać część swoich obrotów z rynku i powyżej których traciłyby możliwość otrzymywania zamówień bez zaproszeń do ubiegania się o zamówienie, w zakresie składu przedsięwzięć typu joint venture i trwałości powiązań pomiędzy tymi przedsięwzięciami typu joint venture a podmiotami zamawiającymi, które wchodziły w ich skład.
- (40) Należy również wyjaśnić związki między przepisami dotyczącymi współpracy między organami publicznymi a przepisami dotyczącymi udzielania zamówień przedsiębiorstwu powiązanemu lub w kontekście przedsięwzięć typu joint venture.
- (41) Przedsiębiorstwa należy uznać za powiązane, gdy pomiędzy podmiotem zamawiającym a danym przedsiębiorstwem istnieje bezpośredni lub pośredni dominujący wpływ lub gdy inne przedsiębiorstwo wywiera dominujący wpływ zarówno na ten podmiot zamawiający, jak i to przedsiębiorstwo; w tym kontekście udział prywatny nie powinien sam w sobie mieć znaczenia. Przeprowadzenie weryfikacji tego, czy przedsiębiorstwo jest powiązane z danym podmiotem zamawiającym, czy nie, powinno być jak najprostsze. W związku z tym, i mając na uwadze fakt, że ewentualne istnienie takiego bezpośredniego lub pośredniego dominującego wpływu będzie już musiało zostać zweryfikowane do celów podjęcia decyzji o tym, czy należy skonsolidować roczne

sprawozdania finansowe danych przedsiębiorstw i podmiotów, przedsiębiorstwa należy uznać za powiązane zawsze, gdy ich roczne sprawozdania finansowe są skonsolidowane. Niemniej jednak unijne przepisy w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych nie mają w pewnych przypadkach zastosowania, np. z uwagi na rozmiar odnośnych przedsiębiorstw lub z racji niespełnienia określonych warunków dotyczących ich formy prawnej. W takich sytuacjach, gdy dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁽¹⁾ nie ma zastosowania, konieczne będzie przeanalizowanie, czy istnieje bezpośredni lub pośredni dominujący wpływ przy uwzględnieniu własności, udziału finansowego lub przepisów dotyczących przedsiębiorstw.

- (42) Należy popierać współfinansowanie programów badawczo-rozwojowych przez przemysł. Należy w związku z tym wyraźnie stwierdzić, że niniejsza dyrektywa ma zastosowanie wyłącznie w przypadkach braku takiego współfinansowania i gdy wynik działań badawczo-rozwojowych przeznaczony jest dla danego podmiotu zamawiającego. Nie powinno to jednak wykluczać możliwości, że usługodawca po wykonaniu usług opublikuje sprawozdanie na ten temat, o ile podmiot zamawiający zachowa wyłączne prawo do wykorzystania wyniku działań badawczo-rozwojowych w swojej własnej działalności. Niemniej jednak fikcyjne udostępnienie wyników działań badawczo-rozwojowych ani jedynie symboliczny udział w wynagrodzeniu usługodawcy nie powinny uniemożliwiać zastosowania niniejszej dyrektywy.
- (43) Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania do zamówień mających na celu umożliwienie wykonywania działalności, która podlega przepisom niniejszej dyrektywy, ani do konkursów organizowanych w celu wykonywania wspomnianej działalności, jeżeli w państwie członkowskim, w którym tego rodzaju działalność jest wykonywana, bezpośrednio podlega ona konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony. Należy zatem utrzymać procedurę, mającą zastosowanie do wszystkich sektorów lub ich części objętych niniejszą dyrektywą, która umożliwi uwzględnienie skutków obecnego lub przyszłego otwarcia na konkurencję. Taka procedura powinna gwarantować pewność prawa zainteresowanym podmiotom, a także odpowiedni proces decyzyjny zapewniający, w ramach krótkich terminów, jednolite zastosowanie unijnego prawa w tym obszarze. Do celów pewności prawa należy doprecyzować, że wszystkie decyzje przyjęte przed wejściem w życie niniejszej dyrektywy dotyczące stosowalności odpowiednich przepisów określonych w art. 30 dyrektywy 2004/17/WE nadal mają zastosowanie.
- (44) Bezpośrednie podleganie konkurencji powinno być oceniane na podstawie obiektywnych kryteriów, z uwzględnieniem specyfiki danego sektora lub danych

części tego sektora. Ocena ta jest jednak ograniczona ze względu na mające zastosowanie krótkie terminy oraz konieczność oparcia się na danych dostępnych Komisji, które pochodzą z udostępnionych wcześniej źródeł lub z informacji uzyskanych w kontekście zastosowania art. 35 i których nie można uzupełniać za pomocą bardziej czasochłonnych metod, w tym w szczególności poprzez przeprowadzanie publicznych ankiet wśród zainteresowanych wykonawców. Ocena bezpośredniego podlegania konkurencji, jaką można przeprowadzić w kontekście niniejszej dyrektywy, pozostaje w związku z tym bez uszczerbku dla kompleksowego stosowania prawa konkurencji.

- (45) Ocena tego, czy dany sektor lub jego części bezpośrednio podlegają konkurencji, powinna być przeprowadzana w odniesieniu do konkretnego obszaru, na którym stosowni wykonawcy prowadzą daną działalność lub jej odnośne części, czyli w odniesieniu do tzw. właściwego rynku geograficznego. Jako że pojęcie to jest kluczowe dla przedmiotowej oceny, powinno ono zostać odpowiednio zdefiniowane w oparciu o pojęcia istniejące w unijnym prawie. Należy również sprecyzować, że właściwy rynek geograficzny może nie pokrywać się z terytorium zainteresowanego państwa członkowskiego; w związku z tym powinna istnieć możliwość ograniczenia decyzji dotyczących tego, czy wyłączenie ma zastosowanie, do części terytorium zainteresowanego państwa członkowskiego.
- (46) Wdrożenie i stosowanie odpowiedniego prawodawstwa unijnego, powodującego otwarcie danego sektora lub jego części, powinno być uznawane za zapewniające wystarczające podstawy do przyjęcia, że istnieje swobodny dostęp do danego rynku. Wspomniane odpowiednie prawodawstwo powinno zostać określone w załączniku, który może być aktualizowany przez Komisję. Przy aktualizacji tego załącznika Komisja powinna w szczególności brać pod uwagę ewentualne przyjęcie środków skutkujących faktycznym otwarciem na konkurencję sektorów innych niż sektory, w przypadku których prawodawstwo zostało już wskazane w tym załączniku, takich jak na przykład prawodawstwo w zakresie krajowego pasażerskiego transportu kolejowego.
- (47) W przypadku gdy swobodny dostęp do danego rynku nie wynika z zastosowania odpowiedniego unijnego prawodawstwa, należy wykazać, że dostęp ten jest *de iure* i *de facto* swobodny. W przypadku gdy państwo członkowskie rozszerza stosowanie unijnego aktu prawnego, który umożliwia otwarcie danego sektora na konkurencję, na sytuacje nieobjęte zakresem tego aktu prawnego, np. stosując dyrektywę 94/22/WE do sektora węglowego lub dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE⁽²⁾ w odniesieniu do usług pasażerskich na szczeblu krajowym, okoliczność taka powinna zostać uwzględniona przy ocenie, czy dostęp do przedmiotowego sektora jest swobodny.

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego (Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 32).

(48) Niezależne organy krajowe, takie jak sektorowe organy regulacyjne lub organy ds. konkurencji, zwykle dysponują wyspecjalizowaną wiedzą fachową, informacjami i wiedzą, które byłyby istotne przy ocenie, czy dana działalność lub jej części bezpośrednio podlegają konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony. W związku z tym do wniosków o wyłączenie należy, w stosownych przypadkach, dołączać najnowsze stanowisko w sprawie sytuacji w dziedzinie konkurencji w danym sektorze lub też wnioski te powinny zawierać takie stanowisko; stanowisko takie przyjmowane jest przez niezależny organ krajowy właściwy w odniesieniu do danej działalności.

W przypadku braku uzasadnionego i popartego dowodami stanowiska, przyjętego przez niezależny organ krajowy właściwy w odniesieniu do danej działalności, do rozpatrzenia wniosku o wyłączenie potrzeba będzie więcej czasu. Okresy, w jakich Komisja musi rozpatrzyć takie wnioski, powinny zatem zostać odpowiednio dostosowane.

(49) Komisja powinna zawsze mieć obowiązek rozpatrzenia wniosków, które są zgodne ze szczegółowymi zasadami stosowania procedur służących ustaleniu, czy dana działalność lub jej części bezpośrednio podlegają konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony. Należy jednak równocześnie sprecyzować, że charakter takich wniosków może być tak złożony, że nie zawsze możliwe będzie zapewnienie przyjęcia – w mających zastosowanie terminach – aktów wykonawczych ustalających, czy dana działalność lub jej części bezpośrednio podlegają konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony.

(50) Należy wyraźnie określić, że Komisja powinna mieć możliwość zobowiązania państw członkowskich lub podmiotów zamawiających do przedstawienia, uzupełnienia lub doprecyzowania informacji. Komisja powinna ustalić na to odpowiedni termin, który – z należywym uwzględnieniem również konieczności dotrzymania terminów określonych na przyjęcie przez Komisję jej aktu wykonawczego – powinien brać pod uwagę takie czynniki, jak złożoność wymaganych informacji i fakt, czy dane informacje są łatwo dostępne.

(51) Zatrudnienie i praca stanowią kluczowe elementy gwarantujące wszystkim równe szanse i przyczyniające się do integracji społeczeństwa. W związku z tym zakłady pracy chronionej mogą odgrywać istotną rolę. To samo dotyczy innych form społecznej działalności gospodarczej mających głównie na celu wspieranie społecznej i zawodowej integracji lub reintegracji osób

niepełnosprawnych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak bezrobotni, członkowie znajdujących się w niekorzystnej sytuacji mniejszości lub grup w inny sposób społecznie marginalizowanych. Takie zakłady lub podmioty gospodarcze mogą nie być jednak w stanie uzyskać zamówień w zwykłych warunkach konkurencji. W związku z tym właściwe jest, by państwa członkowskie mogły zastrzegać, że prawo do udziału w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych lub pewnych ich częściach mają jedynie takie zakłady lub podmioty gospodarcze, bądź też zastrzegać realizację zamówień dla programów zatrudnienia chronionego.

(52) Z myślą o odpowiednim uwzględnieniu wymogów środowiskowych, społecznych i wymogów dotyczących pracy w procedurach udzielania zamówień publicznych, jest rzeczą szczególnie istotną, by państwa członkowskie i podmioty zamawiające podjęły stosowne środki w celu zapewnienia przestrzegania obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa społecznego i prawa pracy, które mają zastosowanie w miejscu wykonywania robót budowlanych lub świadczenia usług i które wynikają z przepisów ustawowych i wykonawczych, dekrétów i decyzji zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym, a także z układów zbiorowych, pod warunkiem że takie przepisy i ich stosowanie są zgodne z prawem unijnym. Podobnie, w trakcie realizacji zamówienia powinny mieć zastosowanie obowiązki wynikające z umów międzynarodowych ratyfikowanych przez wszystkie państwa członkowskie i wymienionych w załączniku XIV. W żaden sposób nie powinno to jednak uniemożliwiać stosowania warunków zatrudnienia korzystniejszych dla pracowników.

Stosowne środki powinny mieć zastosowanie zgodnie z podstawowymi zasadami prawa Unii, zwłaszcza z myślą o zapewnieniu równego traktowania. Takie stosowne środki powinny być stosowane zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 96/71/WE⁽¹⁾ oraz w sposób zapewniający równe traktowanie i brak dyskryminacji bezpośredniej czy pośredniej wobec wykonawców i pracowników z innych państw członkowskich.

(53) Należy uznać, że usługi są świadczone w miejscu, w którym następuje realizacja odnośnych zadań. W przypadku świadczenia usług na odległość, np. usług świadczonych przez centra telefoniczne, należy uznać, że świadczenie tych usług następuje w miejscu, w którym usługi zostały wykonane, bez względu na miejsca i państwa członkowskie, do których dane usługi są skierowane.

⁽¹⁾ Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1).

- (54) Stosowne obowiązki mogłyby znaleźć odzwierciedlenie w klauzulach umownych. Powinna także istnieć możliwość wprowadzenia do umów w sprawie zamówień publicznych klauzul zapewniających przestrzeganie układów zbiorowych zgodnie z prawem unijnym. Nieprzestrzeganie stosownych obowiązków można uważać za poważne naruszenie przez danego wykonawcę, mogące skutkować wykluczeniem go z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.
- (55) Monitorowanie przestrzegania tych przepisów prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy powinno się odbywać na odpowiednich etapach postępowania o udzielenie zamówienia, przy stosowaniu zasad ogólnych regulujących wybór uczestników i udzielenie zamówienia, przy stosowaniu kryteriów wykluczenia i przy stosowaniu przepisów dotyczących rażąco tanich ofert. Niezbędna w tym celu weryfikacja powinna mieć miejsce zgodnie ze stosownymi przepisami niniejszej dyrektywy, w szczególności z przepisami regulującymi środki dowodowe i oświadczenia własne.
- (56) Żaden z przepisów niniejszej dyrektywy nie powinien uniemożliwiać wprowadzenia lub zastosowania środków niezbędnych dla ochrony porządku publicznego, moralności publicznej, bezpieczeństwa publicznego, zdrowia, życia ludzi i zwierząt, ochrony roślin, czy też innych środków środowiskowych, w szczególności z myślą o zrównoważonym rozwoju, pod warunkiem że środki te są zgodne z TFUE.
- (57) Badania i innowacje, w tym ekoinnowacje i innowacje społeczne, to jedne z głównych motorów przyszłego wzrostu, stanowiące centralny punkt strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Podmioty zamawiające powinny optymalnie pod względem strategicznym wykorzystywać zamówienia publiczne w celu wspierania innowacji. Zakup innowacyjnych produktów, robót budowlanych i usług odgrywa kluczową rolę w poprawie skuteczności i jakości usług publicznych, przyczyniając się przy tym do rozwiązywania poważnych problemów społecznych. Pozwala także uzyskać optymalną relację jakości do wielkości zainwestowanych środków, jak również szersze korzyści gospodarcze, środowiskowe i społeczne pod względem generowania nowych pomysłów, przełożenia ich na produkty i usługi innowacyjne, wspierając w ten sposób trwały wzrost gospodarczy.
- Należy pamiętać, że w komunikacie Komisji z dnia 14 grudnia 2007 r. zatytułowanym „Zamówienia przedkomercyjne: wspieranie innowacyjności w celu zapewnienia trwałości i wysokiej jakości usług publicznych w Europie” przedstawiono szereg modeli zamówień odnoszących się do zamówień na usługi badawcze i rozwojowe niewchodzące w zakres stosowania niniejszej dyrektywy. Modele te będą nadal dostępne, ale niniejsza dyrektywa powinna także ułatwiać zamówienia na innowacje i wspomagać państwa członkowskie w realizowaniu celów Unii innowacji.
- (58) Z uwagi na znaczenie innowacji podmioty zamawiające należy zachęcać do jak najczęstszego dopuszczania ofert wariantowych. W związku z tym należy zwrócić ich uwagę tych podmiotów na konieczność określenia minimalnych wymogów, jakie takie oferty wariantowe muszą spełnić, przed wskazaniem, że oferty wariantowe są dopuszczalne.
- (59) Gdy dostępne na rynku rozwiązania nie mogą zaspokoić potrzeby opracowania innowacyjnego produktu lub usługi lub innowacyjnych robót budowlanych oraz późniejszego zakupu stosownych dostaw, usług lub robót budowlanych, podmioty zamawiające powinny mieć dostęp do szczególnej procedury udzielania zamówień w odniesieniu do zamówień wchodzących w zakres stosowania niniejszej dyrektywy. Ta szczególna procedura powinna umożliwić podmiotom zamawiającym ustanowienie długotrwałego partnerstwa innowacyjnego w celu opracowania, a następnie zakupu nowego, innowacyjnego produktu, usługi lub robót budowlanych, pod warunkiem że taki innowacyjny produkt, usługa lub roboty budowlane mogą być wykonane zgodnie z ustalonymi poziomami wydajności i kosztami, bez konieczności przeprowadzania odrębnego postępowania o udzielenie zamówienia dla ich zakupu. Partnerstwo innowacyjne powinno opierać się na przepisach proceduralnych, które mają zastosowanie przy procedurach negocjacyjnych z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie, a zamówienia powinny być udzielane wyłącznie na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny, co jest najbardziej odpowiednie do porównywania ofert dotyczących innowacyjnych rozwiązań. Bez względu na to, czy są to bardzo duże czy niewielkie projekty innowacyjne, partnerstwo innowacyjne powinno mieć taką strukturę, by mogło zapewnić niezbędny mechanizm popytowy, gdzie innowacyjne rozwiązania są opracowywane w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku (ang. *market pull*), bez wykluczania z rynku. Podmioty zamawiające nie powinny zatem stosować partnerstwa innowacyjnego w sposób uniemożliwiający, ograniczający lub zakłócający konkurencję. W niektórych przypadkach ustanowienie innowacyjnych partnerstw z kilkoma partnerami mogłoby pomóc uniknąć takich skutków.
- (60) Doświadczenie pokazuje, że dialog konkurencyjny przewidziany na mocy dyrektywy 2014/24/UE okazał się użyteczny w przypadkach, w których instytucje zamawiające nie są w stanie zdefiniować sposobu zaspokojenia swoich potrzeb ani ocenić, co może zaoferować im rynek pod względem rozwiązań technicznych, finansowych lub prawnych. Do takiej sytuacji może dojść

- w szczególności w przypadku projektów innowacyjnych, realizacji dużych projektów zintegrowanej infrastruktury transportowej, dużych sieci komputerowych lub projektów wymagających złożonego i ustrukturyzowanego finansowania. Państwa członkowskie powinny zatem mieć możliwość udostępnienia takiego narzędzia podmiotom zamawiającym. W stosownych przypadkach instytucje zamawiające należy zachęcać do wyznaczenia kierownika projektu, aby zapewnić odpowiednią współpracę między wykonawcami a instytucją zamawiającą w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia.
- (61) Procedury negocjacyjne bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, ze względu na ich niekorzystny wpływ na konkurencję, powinny być stosowane wyłącznie w szczególnie wyjątkowych okolicznościach. Wyjątki te powinny ograniczać się do przypadków, gdy publikacja ogłoszenia nie jest możliwa z racji wyjątkowo pilnej konieczności spowodowanej okolicznościami, których podmiot zamawiający nie może przewidzieć i których nie można mu przypisać, albo gdy od początku jasne jest, że publikacja nie spowoduje większej konkurencji ani nie przyniesie lepszych wyników zamówienia, zwłaszcza wtedy, gdy obiektywnie istnieje tylko jeden wykonawca zdolny wykonać zamówienie. Tak jest w przypadku prac artystycznych, gdy tożsamość artysty sama w sobie determinuje niepowtarzalny charakter i wartość samego dzieła. Wyłączność może również wynikać z innych przyczyn, ale jedynie sytuacje obiektywnej wyłączności mogą uzasadnić zastosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, gdy sytuacja ta nie została stworzona przez sam podmiot zamawiający z myślą o przyszłym postępowaniu o udzielenie zamówienia.
- Podmioty zamawiające odwołujące się do tego wyjątku powinny przedstawić uzasadnienie braku racjonalnych rozwiązań alternatywnych lub zamiennych, takich jak wykorzystywanie alternatywnych kanałów dystrybucji, również poza państwem członkowskim, w którym znajduje się podmiot zamawiający lub rozważenie porównywalnych pod względem funkcjonalności robót budowlanych, dostaw i usług.
- Gdy sytuacja wyłączności spowodowana jest względami technicznymi, powinny one być rygorystycznie określone i uzasadnione w każdym indywidualnym przypadku. Mogą one obejmować na przykład techniczną niemożliwość osiągnięcia przez innego wykonawcę wymaganej wydajności lub konieczność skorzystania ze specjalistycznej wiedzy, narzędzi lub środków, którymi dysponuje wyłącznie jeden wykonawca. Względami technicznymi mogą być także spowodowane szczególnymi wymogami z zakresu interoperacyjności, które należy spełnić, by zapewnić funkcjonowanie zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług.
- Postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest też przydatne w przypadku, gdy dostawy nabywane są bezpośrednio na rynku towarowym, w tym na giełdach towarów, takich jak produkty rolne, surowce oraz na giełdach energii, gdy regulowana i nadzorowana wielostronna struktura handlowa w sposób naturalny gwarantuje ceny rynkowe.
- (62) Należy doprecyzować, że przepisy dotyczące ochrony informacji poufnych w żaden sposób nie uniemożliwiają podawania do wiadomości publicznej części zawartych umów niemających charakteru poufnego, w tym wszelkich późniejszych zmian ich tekstu.
- (63) Publikację informacji dotyczących zamówień w znacznym stopniu mogą ułatwić elektroniczne środki informacji i komunikacji; mogą one też poprawić skuteczność i zwiększyć przejrzystość procesu udzielania zamówień. Środki te powinny stać się standardowymi środkami komunikacji i wymiany informacji w postępowaniach o udzielanie zamówień, ponieważ znacząco zwiększają one możliwości udziału wykonawców w postępowaniach o udzielanie zamówień na całym rynku wewnętrznym. W tym celu przekazywanie ogłoszeń w formie elektronicznej, elektroniczna dostępność dokumentów zamówienia oraz - po 30-miesięcznym okresie przejściowym - w pełni elektroniczna komunikacja oznaczająca komunikację za pomocą środków elektronicznych na wszystkich etapach postępowania, łącznie z przekazywaniem wniosków o dopuszczenie do udziału i w szczególności przekazywaniem ofert (elektroniczne składanie ofert), powinny być obowiązkowe. Państwa członkowskie i podmioty zamawiające powinny zachować swobodę w kwestii podjęcia dalej idących środków. Należy również sprecyzować, że obowiązkowe stosowanie elektronicznych środków komunikacji na mocy niniejszej dyrektywy nie powinno jednak zobowiązywać podmiotów zamawiających do elektronicznego przetwarzania ofert, ani wprowadzać obowiązku elektronicznej oceny lub automatycznego przetwarzania. Ponadto zgodnie z niniejszą dyrektywą żaden element procesu zamówień publicznych po udzieleniu zamówienia nie powinien być objęty obowiązkiem stosowania elektronicznych środków komunikacji; obowiązek ten nie powinien też dotyczyć wewnętrznej komunikacji w obrębie podmiotu zamawiającego.
- (64) Podmioty zamawiające powinny, z wyjątkiem pewnych określonych sytuacji, stosować elektroniczne środki komunikacji, które są niedyskryminujące, ogólnie dostępne i interoperacyjne z produktami technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT) będącymi w powszechnym użyciu oraz które nie ograniczają dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia. Stosowanie takich środków komunikacji powinno również należycie uwzględniać dostępność dla osób niepełnosprawnych. Należy doprecyzować, że obowiązek stosowania środków elektronicznych na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia nie byłby właściwy ani w przypadkach gdy zastosowanie takich środków wymagałoby specjalistycznych narzędzi lub formatów plików, które nie są ogólnie dostępne, ani w przypadkach gdyby prowadzenie komunikacji było możliwe wyłącznie z wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu biurowego. Podmioty zamawiające nie powinny zatem być zobowiązane do wymagania stosowania elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert w pewnych przypadkach, które należy w sposób wyczerpujący sprecyzować. Niniejsza dyrektywa stanowi, że przypadki takie powinny obejmować sytuacje wymagające wykorzystania specjalistycznego sprzętu biurowego, który nie jest ogólnie dostępny dla

podmiotów zamawiających, takiego jak drukarki szerokoformatowe. W niektórych postępowaniach o udzielenie zamówienia dokumenty zamówienia mogą wymagać przedstawienia modelu fizycznego lub w skali, którego nie można przedstawić podmiotom zamawiającym drogą elektroniczną. W takich sytuacjach model powinien być przekazany podmiotowi zamawiającemu pocztą lub w inny odpowiedni sposób.

Należy jednak zaznaczyć, że stosowanie innych środków komunikacji powinno być ograniczone tylko do tych części oferty, dla których droga elektroniczna nie jest wymagana.

Należy doprecyzować, że w przypadku, gdy jest to konieczne z przyczyn technicznych, podmioty zamawiające powinny mieć możliwość określenia górnego limitu rozmiaru plików, które można przedkładać.

- (65) Mogą zaistnieć przypadki wyjątkowe, w których podmiotom zamawiającym należy zezwolić na niestosowanie elektronicznych środków komunikacji, gdy niekorzystanie z takich środków komunikacji jest konieczne w celu ochrony szczególnie wrażliwego charakteru informacji. Należy wyjaśnić, że w przypadku gdyby zastosowanie narzędzi elektronicznych, które nie są ogólnie dostępne, mogło zapewnić niezbędny poziom ochrony, takie narzędzia elektroniczne powinny zostać zastosowane. Może tak się przykładowo zdarzyć, gdy podmioty zamawiające wymagają użycia specjalnego bezpiecznego środka komunikacji, do którego zapewniają dostęp.
- (66) Zróżnicowane formaty techniczne lub standardy dotyczące procesów i przesyłania komunikatów mogą potencjalnie stwarzać przeszkody dla interoperacyjności, nie tylko wewnątrz danego państwa członkowskiego, lecz także - i w szczególności - między państwami członkowskimi. Na przykład, aby wziąć udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w którym dozwolone lub wymagane jest stosowanie elektronicznych katalogów – będących formatem do prezentacji i organizacji informacji w sposób wspólny dla wszystkich oferentów i nadających się do obsługi elektronicznej – wykonawcy, przy braku standaryzacji, musieliby dostosowywać swoje katalogi do każdego postępowania o udzielenie zamówienia, co pociągałoby za sobą przekazywanie bardzo podobnych informacji w różnych formatach w zależności od specyfikacji przedstawionych przez dany podmiot zamawiający. Standaryzacja formatu katalogu podniosłaby zatem poziom interoperacyjności, zwiększyła efektywność, a także zmniejszyła wysiłek ze strony wykonawców.
- (67) Zastanawiając się nad tym, czy istnieje potrzeba zapewnienia lub zwiększenia interoperacyjności między zróżnicowanymi formatami technicznymi lub standardami dotyczącymi procesów i przesyłania komunikatów poprzez nałożenie obowiązku stosowania określonych standardów oraz, w takich sytuacjach, określając standardy, które należy stosować, Komisja powinna szczególnie uwzględnić opinie zainteresowanych stron. Powinna ona wziąć także pod uwagę zakres, w jakim dany standard był dotychczas stosowany w praktyce przez wykonawców i podmioty zamawiające, oraz wyniki jego działania. Komisja, zanim nałoży obowiązek stosowania określonego standardu technicznego, powinna także starannie przeanalizować ewentualne koszty, zwłaszcza pod kątem dostosowania do istniejących rozwiązań z zakresu elektronicznych zamówień publicznych, w tym koszty infrastruktury, procesów lub oprogramowania.
- W przypadku gdy dane standardy nie zostały opracowane przez międzynarodową, europejską lub krajową organizację normalizacyjną, powinny one spełniać wymogi mające zastosowanie do standardów ICT ustanowionych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 1025/2012⁽¹⁾.
- (68) Przed określeniem poziomu bezpieczeństwa wymaganego dla elektronicznych środków komunikacji, które należy stosować na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia, państwa członkowskie i podmioty zamawiające powinny ocenić proporcjonalność między, z jednej strony, wymogami służącymi zapewnieniu prawidłowej i wiarygodnej identyfikacji nadawców danej wiadomości oraz integralności jej zawartości a, z drugiej strony, ryzykiem powstania problemów, np. w sytuacjach, w których wiadomości przesyłane są przez innego nadawcę niż uprzednio wskazany. W zasadzie oznaczałoby to, że poziom bezpieczeństwa wymagany dla np. wiadomości e-mail z prośbą o potwierdzenie dokładnego adresu, pod którym ma się odbyć spotkanie informacyjne, nie musiałby być taki sam jak dla samej oferty, która jest wiążąca dla wykonawcy. Podobnie, ocena proporcjonalności mogłaby skutkować wymogiem niższego poziomu bezpieczeństwa w związku z ponownym przedłożeniem katalogów elektronicznych lub przedłożeniem ofert w ramach minikonkursów na mocy umowy ramowej lub dostępem do dokumentów zamówienia.

(¹) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 12).

- (69) O ile niezbędne elementy postępowania o udzielenie zamówienia, takie jak dokumenty zamówienia, wnioski o dopuszczenie do udziału, potwierdzenie zainteresowania i oferty powinny zawsze być sporządzane na piśmie, to w innych przypadkach komunikacja ustna z wykonawcami powinna być nadal możliwa, pod warunkiem że jej treść jest w dostatecznym stopniu udokumentowana. Jest to konieczne, by zapewnić odpowiedni poziom przejrzystości umożliwiający weryfikację przestrzegania zasady równego traktowania. W szczególności niezbędne jest, by komunikacja ustna z oferentami – która może mieć wpływ na treść i ocenę ofert – była dokumentowana w dostatecznym stopniu i w odpowiedni sposób, na przykład na piśmie lub za pomocą nagrania lub streszczeń głównych elementów rozmowy.
- (70) Na unijnych rynkach zamówień publicznych rodzi się silna tendencja do agregacji zapotrzebowania przez publicznych nabywców w celu uzyskania ekonomii skali, w tym niższych cen i kosztów transakcyjnych, oraz w celu poprawy i profesjonalizacji zarządzania zamówieniami. Można to uzyskać poprzez koncentrację zakupów pod względem liczby zaangażowanych podmiotów zamawiających, bądź ilości i wartości w czasie. Agregacja i centralizacja zakupów powinny być jednak uważnie monitorowane w celu uniknięcia nadmiernej koncentracji siły nabywczej i zmywy oraz w celu zachowania przejrzystości i konkurencji, jak również możliwości dostępu do rynku dla MŚP.
- (71) Umowy ramowe mogą stanowić skuteczną technikę udzielania zamówień w całej Unii; istnieje jednakże potrzeba zwiększenia konkurencji poprzez poprawę przejrzystości zamówień realizowanych za pomocą umów ramowych i zwiększenie dostępu do takich zamówień. Należy zatem zmienić przepisy mające zastosowanie do tych umów, mianowicie poprzez wprowadzenie przepisów, zgodnie z którymi konkretne zamówienia na podstawie takiej umowy mają być udzielane na podstawie obiektywnych zasad i kryteriów, np. w wyniku minikonkursu, oraz poprzez ograniczenie czasu obowiązywania umów ramowych.
- (72) Należy również sprecyzować, że chociaż zamówienia oparte na umowie ramowej mają być udzielone przed zakończeniem okresu obowiązywania samej umowy ramowej, to okres obowiązywania poszczególnych umów opartych na umowie ramowej nie musi odpowiadać okresowi obowiązywania tej umowy ramowej, lecz może być – stosownie do przypadku – krótszy lub dłuższy. W szczególności należy zezwolić na określanie długości poszczególnych umów opartych na umowie ramowej, z uwzględnieniem takich czynników, jak czas konieczny do ich realizacji; gdy uwzględnia się utrzymanie sprzętu o oczekiwanym okresie użytkowania przekraczającym osiem lat lub gdy konieczne jest intensywne szkolenie personelu w celu realizacji zamówienia.
- lat. Takie przypadki, które powinny być należycie uzasadnione, w szczególności przedmiotem umowy ramowej, mogą się pojawić np. gdy wykonawcy muszą dysponować sprzętem, którego okres amortyzacji przekracza osiem lat i który musi być dostępny w każdej chwili w całym okresie obowiązywania danej umowy ramowej. W szczególnym kontekście zakładów użyteczności publicznej świadczących podstawowe usługi na rzecz ogółu społeczeństwa mogą pojawić się przypadki, gdy konieczne będą zarówno umowy ramowe o dłuższym okresie obowiązywania, jak i poszczególne umowy o dłuższym okresie obowiązywania; tak może być np. w przypadku umów ramowych mających zapewnić zwykle utrzymanie sieci oraz ich utrzymanie w sytuacjach nadzwyczajnych, co może wymagać kosztownego sprzętu obsługiwanego przez pracowników, którzy przeszli wysoce specjalistyczne, doraźne przeszkolenie mające zapewnić ciągłość usług i zminimalizowanie ewentualnych zakłóceń.
- (73) Na podstawie dotychczasowych doświadczeń istnieje również konieczność dostosowania przepisów regulujących dynamiczne systemy zakupów, aby umożliwić podmiotom zamawiającym pełne wykorzystanie możliwości oferowanych przez ten instrument. Systemy te należy uprościć, w szczególności poprzez ich realizację w drodze procedury ograniczonej, eliminując w ten sposób konieczność składania ofert orientacyjnych, uznanych za jedno z głównych obciążeń związanych z dynamicznymi systemami zakupów. Zatem każdy wykonawca, który złoży wniosek o dopuszczenie do udziału i który spełnia kryteria kwalifikacji, powinien mieć możliwość udziału w postępowaniach o udzielenie zamówień prowadzonych na podstawie dynamicznych systemów zakupów w okresie ich ważności.
- Ten sposób dokonywania zakupów umożliwia podmiotowi zamawiającemu korzystanie ze szczególnie szerokiej gamy ofert, a co za tym idzie, zapewnienie optymalnego wykorzystania środków finansowych dzięki szerokiej konkurencji w odniesieniu do powszechnie wykorzystywanych lub gotowych produktów, robót budowlanych lub usług, które są ogólnie dostępne na rynku.
- (74) Analizę tych wniosków o dopuszczenie do udziału należy zazwyczaj przeprowadzić w ciągu maksymalnie 10 dni roboczych, mając na uwadze fakt, że ocena kryteriów kwalifikacji będzie się odbywać na podstawie wymogów dotyczących dokumentacji określonych przez podmioty zamawiające, w stosownych przypadkach zgodnie z uproszczonymi przepisami dyrektywy 2014/24/UE. Jednak gdy dynamiczny system zakupów jest ustanawiany po raz pierwszy, podmioty zamawiające mogą – w odpowiedzi na pierwszą publikację ogłoszenia o zamówieniu lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania – otrzymać tak dużą liczbę wniosków o dopuszczenie do udziału, że mogą potrzebować więcej czasu na ich analizę. Powinno to być dopuszczalne, pod warunkiem przed przeanalizowaniem wszystkich wniosków, nie zostanie wszczęte żadne konkretne postępowanie o udzielenie zamówienia.

Należy również wyjaśnić, że mogą zaistnieć przypadki, w których powinno się zezwolić na to, by okres obowiązywania samych umów ramowych był dłuższy niż osiem

Podmioty zamawiające powinny mieć swobodę w ustalaniu sposobu analizy wniosków o dopuszczenie do udziału, na przykład postanawiając analizować je tylko raz w tygodniu, o ile dotrzymywane są terminy rozpatrzenia każdego wniosku. Podmioty zamawiające, które stosują kryteria wykluczenia lub kwalifikacji przewidziane na mocy dyrektywy 2014/24/UE w kontekście dynamicznego systemu zakupów, powinny stosować odpowiednie przepisy tej dyrektywy w taki sam sposób jak instytucje zamawiające obsługujące dynamiczny system zakupów na mocy dyrektywy 2014/24/UE.

- (75) Aby zwiększyć możliwości udziału MŚP w dynamicznym systemie zakupów na dużą skalę, na przykład w systemie obsługiwanym przez centralną jednostkę zakupującą, dana instytucja zamawiająca lub dany podmiot zamawiający powinny być w stanie przedstawić ten system w obiektywnie określonych kategoriach produktów, robót budowlanych lub usług. Kategorie te powinny być określone przez odniesienie do obiektywnych czynników, które mogą obejmować na przykład maksymalną dopuszczalną wielkość konkretnych zamówień udzielanych w ramach danej kategorii lub konkretny obszar geograficzny, w którym późniejsze konkretne zamówienia mają być realizowane. Gdy dynamiczny system zakupów podzielony jest na kategorie, instytucja zamawiająca lub podmiot zamawiający powinny stosować kryteria kwalifikacji proporcjonalne do cech charakterystycznych danej kategorii.
- (76) Należy wyraźnie stwierdzić, że aukcje elektroniczne zazwyczaj nie nadają się do niektórych zamówień na roboty budowlane ani niektórych zamówień na usługi, których przedmiotem są prace intelektualne, takie jak projektowanie robót budowlanych, ponieważ przedmiotem aukcji elektronicznych mogą być wyłącznie części nadające się do automatycznej oceny za pomocą środków elektronicznych bez żadnej ingerencji lub oceny ze strony podmiotu zamawiającego – są to części nadające się do oszacowania ilościowego, tak by można było je wyrazić w liczbach lub procentach.

Należy jednak także doprecyzować, że aukcje elektroniczne mogą być wykorzystywane w postępowaniu o udzielenie zamówienia na zakup konkretnego prawa własności intelektualnej. Należy także pamiętać o tym, że podczas gdy podmioty zamawiające mogą stosować kryteria kwalifikacji umożliwiające im zmniejszenie liczby kandydatów lub oferentów, dopóki aukcja się nie rozpoczęła, to żadne zmniejszanie liczby oferentów biorących udział w aukcji elektronicznej nie powinno być dozwolone po rozpoczęciu aukcji.

- (77) Stale opracowywane są nowe elektroniczne techniki zakupów, takie jak katalogi elektroniczne. Katalogi te stanowią format prezentacji i organizacji informacji w sposób wspólny dla wszystkich oferentów i nadają się do przetwarzania elektronicznego. Przykładem mogą być tu oferty przedstawione w formie arkusza kalkulacyjnego. Podmioty zamawiające powinny mieć możliwość wymagania katalogów elektronicznych we wszystkich dostępnych procedurach, gdy wymagane jest stosowanie elektronicznych środków komunikacji. Katalogi elektroniczne przyczyniają się do zwiększenia konkurencji i usprawnienia zakupów publicznych, w szczególności pod względem oszczędności czasu i pieniędzy. Należy jednak ustanowić pewne przepisy gwarantujące, że takie zastosowanie jest zgodne z niniejszą dyrektywą oraz zasadami równego traktowania, niedyskryminacji i przejrzystości. Zatem korzystanie z katalogów elektronicznych do celów prezentacji ofert nie powinno oznaczać możliwości ograniczania się przez wykonawców do przesłania swojego katalogu ogólnego. Powinni oni wciąż mieć obowiązek dostosowania swoich katalogów ogólnych do konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia. Dostosowanie takie gwarantuje, że katalog przesyłany w odpowiedzi na dane postępowanie o udzielenie zamówienia będzie zawierał wyłącznie te produkty, roboty budowlane lub usługi, które w ocenie wykonawcy przeprowadzonej na podstawie dogłębnej analizy odpowiadają wymaganiom podmiotu zamawiającego. W związku z tym wykonawcom należy zezwolić na kopiowanie informacji przedstawionych w ich katalogu ogólnym, ale nie należy zezwalać im na przedkładanie katalogu ogólnego jako takiego. Ponadto, w przypadku gdy oferowane są dostateczne gwarancje dotyczące możliwości prześledzenia, równego traktowania i przewidywalności, podmioty zamawiające powinny mieć możliwość generowania ofert w odniesieniu do konkretnych zakupów na podstawie uprzednio przekazanych elektronicznych katalogów, zwłaszcza w przypadkach gdy zamówienie zostało ponownie poddane procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej lub gdy wykorzystuje się dynamiczny system zakupów.

Gdy oferty wygenerował podmiot zamawiający, danemu wykonawcy należy umożliwić sprawdzenie, czy oferta tak utworzona przez podmiot zamawiający nie zawiera żadnych istotnych błędów. W przypadku wystąpienia takich błędów wykonawca nie powinien być związany wygenerowaną przez podmiot zamawiający ofertą, chyba że błędy te zostaną poprawione.

Zgodnie z wymogami przepisów dotyczących elektronicznych środków komunikacji, podmioty zamawiające powinny unikać nieuzasadnionych przeszkód w zakresie dostępu wykonawców do postępowań o udzielenie zamówienia, w których oferty należy składać w formie elektronicznych katalogów i które gwarantują zgodność z ogólnymi zasadami niedyskryminacji i równego traktowania.

(78) W większości państw członkowskich coraz częściej stosowane są scentralizowane techniki zakupów. Centralne jednostki zakupujące odpowiadają za nabywanie, zarządzanie dynamicznymi systemami zakupów lub udzielanie zamówień/zawieranie umów ramowych w imieniu innych instytucji zamawiających lub podmiotów zamawiających, za wynagrodzeniem lub bez. Podmioty zamawiające, w imieniu których zawarto umowę ramową, powinny być w stanie korzystać z niej do celów pojedynczych lub powtarzających się zakupów. Z uwagi na duże wolumeny zakupów, tego rodzaju techniki mogą pomóc w zwiększaniu konkurencji i powinny pomóc w profesjonalizacji zakupów publicznych. Należy zatem przewidzieć unijną definicję centralnych jednostek zakupujących przeznaczonych na potrzeby podmiotów zamawiających; należy także doprecyzować, że centralne jednostki zakupujące działają w dwojaki sposób.

Po pierwsze, powinny mieć możliwość działania jako hurtownicy, kupując, przechowując i odsprzedając lub, po drugie, powinny mieć możliwość działania jako pośrednicy, udzielając zamówień, obsługując dynamiczne systemy zakupów lub zawierając umowy ramowe, które zostaną wykorzystane przez podmioty zamawiające.

Taka funkcja pośrednika mogłaby być w niektórych przypadkach wykonywana w drodze autonomicznego prowadzenia stosownych postępowań o udzielanie zamówień, bez szczegółowych instrukcji od danych podmiotów zamawiających; w innych zaś przypadkach – w drodze prowadzenia stosownych postępowań o udzielanie zamówień na podstawie instrukcji od danych podmiotów zamawiających, w ich imieniu i na ich rachunek.

Ponadto należy ustalić zasady podziału odpowiedzialności z tytułu wypełniania obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, również w przypadku środków odwoławczych, pomiędzy centralną jednostką zakupującą a podmiotami zamawiającymi, które nabywają od centralnej jednostki zakupującej lub za jej pośrednictwem. W przypadku gdy centralna jednostka zakupująca ponosi wyłączną odpowiedzialność za przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówienia, powinna ona być również wyłącznie i bezpośrednio odpowiedzialna za zgodność tych postępowań z prawem. W przypadku gdy podmiot zamawiający prowadzi niektóre części postępowania, na przykład ponownie poddaje zamówienie procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej lub udziela poszczególnych zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów, powinien on nadal ponosić odpowiedzialność za realizowane przez siebie etapy.

(79) Podmiotom zamawiającym należy zezwolić na udzielenie centralnej jednostce zakupującej zamówienia na usługi dotyczące scentralizowanych działań zakupowych bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie. Należy zezwolić także na to, by takie zamówienia

na usługi obejmowały pomocnicze działania zakupowe. Gdy takie zamówienia na usługi, dotyczące pomocniczych działań zakupowych, są realizowane przez podmioty inne niż centralna jednostka zakupująca w związku z prowadzeniem przez nią scentralizowanych działań zakupowych na rzecz danego podmiotu zamawiającego, takie zamówienia na usługi powinny być udzielane zgodnie z niniejszą dyrektywą. Należy także pamiętać, że niniejsza dyrektywa nie powinna mieć zastosowania w przypadkach, gdy scentralizowane lub pomocnicze działania zakupowe prowadzone są w sposób inny niż na mocy umowy o charakterze odpłatnym, co stanowi zamówienie w rozumieniu niniejszej dyrektywy.

(80) Uściślenie przepisów dotyczących centralnych jednostek zakupujących nie powinno w żaden sposób uniemożliwić obecnej praktyki polegającej na sporadycznym wspólnym udzielaniu zamówień, tj. mniej zinstytucjonalizowanych i systematycznych wspólnych zakupach, lub ustalonej praktyki korzystania z usług usługodawców przygotowujących postępowania o udzielanie zamówień i zarządzających nimi w imieniu i na rachunek podmiotu zamawiającego oraz na jego polecenie. Przeciwnie, pewne cechy wspólnego udzielania zamówień powinny zostać doprecyzowane z racji istotnej roli, jaką może odgrywać wspólne udzielanie zamówień, zwłaszcza w związku z projektami innowacyjnymi.

Wspólne udzielanie zamówień może przybierać różne postaci - od zamówień skoordynowanych poprzez opracowywanie wspólnych specyfikacji technicznych dla robót budowlanych, dostaw lub usług, które zostaną zamówione przez pewną liczbę podmiotów zamawiających, z których każdy prowadzi odrębne postępowanie o udzielenie zamówienia, po sytuację, w których dane podmioty zamawiające wspólnie prowadzą jedno postępowanie o udzielenie zamówienia albo działając razem, albo powierzając jednemu podmiotowi zamawiającemu zadanie zarządzania postępowaniem o udzielenie zamówienia w imieniu wszystkich podmiotów zamawiających.

W przypadku gdy kilka podmiotów zamawiających wspólnie prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia, powinny one wspólnie odpowiadać za wypełnienie swoich obowiązków na mocy niniejszej dyrektywy. Jednak w przypadku gdy podmioty zamawiające prowadzą wspólnie jedynie pewne części postępowania o udzielenie zamówienia, wspólna odpowiedzialność powinna mieć zastosowanie wyłącznie do tych części postępowania, które zostały zrealizowane wspólnie. Każdy podmiot zamawiający powinien ponosić wyłączną odpowiedzialność za te procedury lub ich części, które prowadzi sam, takie jak udzielenie zamówienia, zawarcie umowy ramowej, obsługa dynamicznego systemu zakupów czy ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej.

(81) Elektroniczne środki komunikacji są szczególnie odpowiednio do wspierania praktyk i narzędzi służących do scentralizowanych zakupów ze względu na możliwości, które oferują w zakresie ponownego wykorzystania i automatycznego przetwarzania danych oraz minimalizacji kosztów informowania i transakcji. Dlatego też należy w pierwszej kolejności wprowadzić obowiązek stosowania tego rodzaju elektronicznych środków komunikacji przez centralne jednostki zakupujące, a jednocześnie ułatwiać zbliżanie praktyk stosowanych w całej Unii. Następnie, po upływie 30-miesięcznego okresu przejściowego, należy wprowadzić powszechny obowiązek stosowania elektronicznych środków komunikacji we wszystkich postępowaniach o udzielanie zamówień.

(82) Wspólne udzielanie zamówień przez podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich napotyka obecnie szczególne trudności prawne, dotyczące konfliktów ustawodawstw krajowych. Pomimo tego, że dyrektywa 2004/17/WE w sposób dorozumiany pozwoliła na wspólne publiczne zamówienia transgraniczne, podmioty zamawiające nadal napotykają istotne trudności prawne i praktyczne przy zakupach od centralnych jednostek zakupujących w innych państwach członkowskich lub przy wspólnym udzielaniu zamówień. Trudnościom tym należy zaradzić, aby umożliwić podmiotom zamawiającym czerpanie maksymalnych korzyści z potencjału rynku wewnętrznego w kategoriach ekonomii skali oraz podziału ryzyka i korzyści, szczególnie w odniesieniu do projektów innowacyjnych wiążących się z większym ryzykiem niż może racjonalnie ponieść jeden podmiot zamawiający. W związku z tym należy ustanowić nowe przepisy dotyczące wspólnych zamówień transgranicznych, aby ułatwić współpracę pomiędzy podmiotami zamawiającymi i zwiększyć korzyści płynące z rynku wewnętrznego poprzez stworzenie transgranicznych możliwości biznesowych dla dostawców i usługodawców. Przepisy te powinny określać warunki transgranicznego korzystania z centralnych jednostek zakupujących i wskazywać mające zastosowanie ustawodawstwo dotyczące zamówień publicznych, w tym mające zastosowanie ustawodawstwo dotyczące środków odwoławczych, w przypadkach wspólnych postępowań transgranicznych, stanowiąc tym samym uzupełnienie norm kolizyjnych przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008⁽¹⁾. Ponadto podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich powinny mieć możliwość ustanawiania wspólnych podmiotów na podstawie prawa krajowego lub unijnego. Należy określić szczególne przepisy dotyczące takiej formy wspólnego udzielania zamówień.

Niemniej jednak podmioty zamawiające nie powinny korzystać z możliwości wspólnych zamówień transgranicznych do celów obchodzenia obowiązkowych przepisów prawa publicznego, zgodnych z prawem unijnym, które mają do nich zastosowanie w państwie członkowskim, w którym się one znajdują. Przepisy takie mogą

przykładowo obejmować przepisy dotyczące przejrzystości i dostępu do dokumentów lub szczególne wymagania dotyczące identyfikowalności nentralicznych dostaw.

(83) Specyfikacje techniczne sporządzane przez nabywców muszą umożliwiać otwarcie zamówień publicznych na konkurencję oraz realizację celów w zakresie zrównoważonego rozwoju. W tym celu należy umożliwić składanie ofert odzwierciedlających różnorodność rozwiązań technicznych, norm i specyfikacji technicznych na rynku, w tym ofert opracowanych na podstawie kryteriów wykonania związanych z cyklem życia i zrównoważonym charakterem procesu produkcji robót budowlanych, dostaw i usług.

W związku z powyższym specyfikacje techniczne powinny być opracowywane w taki sposób, aby uniknąć sztucznego zawężania konkurencji poprzez wymogi, które faworyzują konkretnego wykonawcę, odzwierciedlając kluczowe cechy dostaw, usług lub robót budowlanych oferowanych zwykle przez tego wykonawcę. Opracowanie specyfikacji technicznych pod względem wymagań wydajnościowych i funkcjonalnych zasadniczo umożliwia optymalne osiągnięcie tego celu. Wymagania funkcjonalne i odnoszące się do wydajności są również odpowiednim środkiem sprzyjającym innowacji w zamówieniach publicznych i powinny być stosowane jak najszerszej. W przypadku odwołania do normy europejskiej albo, w przypadku jej braku, do normy krajowej oferty oparte na innych równoważnych rozwiązaniach, które spełniają wymagania podmiotów zamawiających i są równoważne w kategoriach bezpieczeństwa, powinny być brane pod uwagę przez podmioty zamawiające. Udowodnienie równoważności w odniesieniu do wymaganej etykiety powinno być obowiązkiem wykonawcy.

W celu wykazania równoważności powinna istnieć możliwość żądania od oferentów przedstawienia zweryfikowanych dowodów od osób trzecich. Należy jednak dopuścić również inne odpowiednie środki dowodowe, takie jak dokumentacja techniczna producenta, jeżeli dany wykonawca nie ma dostępu do zaświadczeń bądź raportów z testów ani nie ma możliwości ich uzyskania w stosownym terminie, pod warunkiem że dany wykonawca tym samym dowiedzie, że roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

(84) W przypadku wszelkich zamówień przeznaczonych do użytku osób, zarówno ogółu społeczeństwa, jak i personelu podmiotu zamawiającego, niezbędne jest opracowanie przez podmioty zamawiające specyfikacji technicznych w sposób uwzględniający kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub opcji projektowania dla wszystkich, z wyjątkiem należyście uzasadnionych przypadków.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. L 177 z 4.7.2008, s. 6).

(85) Podmioty zamawiające, które pragną dokonać zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług o szczególnych cechach środowiskowych, społecznych lub innych, powinny mieć możliwość odwoływania się do określonych etykiet, takich jak europejskie oznakowanie ekologiczne, ekoetykiety krajowe lub międzynarodowe lub wszelkie inne etykiety, o ile wymogi dotyczące danej etykiety związane są z przedmiotem zamówienia, na przykład z opisem produktu i jego prezentacją, w tym z wymogami dotyczącymi opakowań. Bardzo istotne jest ponadto opracowywanie i przyjmowanie tych wymogów na podstawie obiektywnie weryfikowalnych kryteriów, przy zastosowaniu procedury, w której uczestniczyć mogą zainteresowane strony, takie jak instytucje rządowe, konsumenci, producenci, dystrybutorzy i organizacje środowiskowe; równie istotne jest to, by dana etykieta była dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron. Należy doprecyzować, że zainteresowanymi stronami mogą być podmioty publiczne lub prywatne, przedsiębiorstwa lub wszelkiego rodzaju organizacje pozarządowe (organizacje, które nie są częścią rządu ani konwencjonalnymi przedsiębiorstwami nastawionymi na zysk).

Należy także wyjaśnić, że konkretne podmioty lub organizacje krajowe lub rządowe mogą – nie tracąc statusu osoby trzeciej – uczestniczyć w określaniu wymogów dotyczących etykiet, które można stosować w związku z udzieleniem zamówień przez organy publiczne. Odwołania do etykiet nie powinny skutkować ograniczeniem innowacji.

(86) Opracowując specyfikacje techniczne, podmioty zamawiające powinny uwzględnić wymogi wynikające z unijnego prawa w dziedzinie ochrony danych, zwłaszcza w odniesieniu do projektowania procesu przetwarzania danych osobowych (uwzględnienie ochrony danych już w fazie projektowania).

(87) Zamówienia publiczne powinny być dostosowane do potrzeb MŚP. Podmioty zamawiające należy zachęcać do korzystania z kodeksu najlepszych praktyk określonego w dokumencie roboczym służb Komisji z dnia 25 czerwca 2008 r. zatytułowanym „Europejski kodeks najlepszych praktyk ułatwiających dostęp MŚP do zamówień publicznych”, zawierającego wytyczne mówiące o tym, w jaki sposób instytucje te mogą stosować ramy zamówień publicznych, aby ułatwić udział MŚP. W tym celu należy wyraźnie przewidzieć możliwość dzielenia zamówień na części. Podziału takiego można dokonać na zasadzie ilościowej, tak by wielkość poszczególnych zamówień lepiej odpowiadała zdolnościom MŚP, lub na zasadzie jakościowej, z uwzględnieniem poszczególnych branż i specjalizacji, tak by w większym stopniu dostosować poszczególne zamówienia do wyspecjalizowanych sektorów MŚP, lub z uwzględnieniem kolejnych etapów projektu. Wielkość i przedmiot poszczególnych części zamówienia powinny być dowolnie określane przez podmiot zamawiający, który zgodnie z odnośnymi przepisami o obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia, powinien także mieć prawo do tego, by udzielić niektórych z tych części zamówienia bez stosowania procedur niniejszej dyrektywy.

Państwa członkowskie powinny zachować możliwość podejmowania dalszych starań w celu ułatwienia MŚP udziału w rynku zamówień publicznych, wprowadzając obowiązek rozważenia celowości podziału zamówień na mniejsze części, żądając od podmiotów zamawiających uzasadnienia decyzji o niedokonywaniu podziału zamówień na części lub czyniąc ten podział obowiązkowym pod pewnymi warunkami. W tym samym celu państwa członkowskie powinny także mieć możliwość zapewnienia mechanizmów służących dokonywaniu bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców.

(88) W przypadku podziału zamówienia na części, podmiotom zamawiającym należy, na przykład w celu ochrony konkurencji lub zagwarantowania niezawodności dostaw, zezwolić na ograniczenie liczby części, o które może się ubiegać wykonawca; należy im również zezwolić na ograniczenie liczby części, które mogą zostać przyznane jednemu oferentowi.

Niemniej jednak realizacja celu, jakim jest poszerzenie dostępu MŚP do zamówień publicznych, mogłaby zostać utrudniona, gdyby podmioty zamawiające były zobowiązane do udzielenia zamówienia w częściach nawet wtedy, gdy oznaczałoby to konieczność zaakceptowania znacznie mniej korzystnych rozwiązań w porównaniu z udzieleniem zamówienia obejmującego pewien zbiór części lub ich całość. W przypadku gdy możliwość zastosowania takiej metody została wyraźnie wskazana wcześniej, podmioty zamawiające powinny mieć zatem możliwość przeprowadzenia oceny porównawczej ofert w celu ustalenia, czy oferty złożone przez konkretnego oferenta w odniesieniu do konkretnej kombinacji części spełniałyby – jako całość – kryteria udzielenia zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą w odniesieniu do tych części w sposób lepszy niż oferty dotyczące poszczególnych odnośnych części rozpatrywane oddzielnie. W przypadku pozytywnego wyniku takiej oceny podmiotom zamawiającym należy zezwolić na udzielenie danemu oferentowi zamówienia obejmującego odnośne części. Należy doprecyzować, że podmioty zamawiające powinny przeprowadzać taką ocenę porównawczą, po pierwsze określając, które oferty najlepiej spełniają kryteria udzielenia zamówienia określone w odniesieniu do każdej części, a następnie – porównując je z ofertami złożonymi przez konkretnego oferenta w odniesieniu do konkretnej kombinacji części, w ujęciu całościowym.

(89) Aby przyspieszyć i usprawnić procedury, terminy udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia powinny być możliwe najkrótsze i nie powinny stwarzać niepotrzebnych przeszkód w dostępie dla wykonawców z całego rynku wewnętrznego, w szczególności MŚP. Ustalając terminy składania ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału, należy zatem mieć na uwadze to, że podmioty zamawiające powinny uwzględniać w szczególności złożoność zamówienia i czas potrzebny do sporządzenia ofert, nawet jeżeli pociąga to za sobą ustalenie terminów dłuższych niż minimalne przewidziane na mocy niniejszej dyrektywy. Stosowanie elektronicznych środków informacji i komunikacji, zwłaszcza pełna elektroniczna dostępność dokumentów zamówienia dla

wykonawców, oferentów i kandydatów oraz elektroniczne przekazywanie komunikatów, prowadzi z drugiej strony do większej przejrzystości i oszczędności czasu. Należy zatem przewidzieć skracanie minimalnych terminów mających zastosowanie do procedur otwartych zgodnie z zasadami określonymi we wspomnianym wcześniej Porozumieniu GPA i z zastrzeżeniem ich zgodności z konkretnym sposobem przekazywania przewidzianym na szczeblu Unii. Ponadto podmioty zamawiające powinny mieć możliwość dalszego skracania terminów składania ofert w procedurach otwartych w przypadkach, gdy stan pilnej konieczności sprawia, że zwykle terminy w procedurach otwartych są niewykonalne, lecz nie uniemożliwia przeprowadzenia procedury otwartej ze skróconym terminem. Wyłącznie w sytuacjach nadzwyczajnych, gdy wyjątkowo pilna konieczność spowodowana zdarzeniami, których dany podmiot zamawiający nie może przewidzieć i których nie można mu przypisać, nie pozwala na przeprowadzenie regularnego postępowania nawet przy skróconych terminach, podmioty zamawiające powinny – w stopniu, w jakim jest to absolutnie konieczne – mieć możliwość udzielania zamówień w drodze procedury negocjacyjnej bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie. Może tak być, gdy kłęski żywiołowe wymagają niezwłocznego działania.

- (90) Należy doprecyzować, że potrzeba zapewnienia wykonawcom czasu wystarczającego na sporządzenie dopuszczalnych ofert może spowodować konieczność wydłużenia pierwotnie ustalonych terminów. Tak byłoby w szczególności w przypadku wprowadzenia istotnych zmian w dokumentach zamówienia. Należy również uściślić, że w takiej sytuacji istotne zmiany należy rozumieć jako obejmujące zmiany, w szczególności w specyfikacjach technicznych, w odniesieniu do których wykonawcy potrzebowałiby dodatkowego czasu na ich zrozumienie i odpowiednią reakcję. Należy jednak wyjaśnić, że zmiany te nie powinny być na tyle istotne, by umożliwić dopuszczenie innych kandydatów niż kandydaci pierwotnie zakwalifikowani lub by przyciągnąć do postępowania o udzielenie zamówienia dodatkowych uczestników. Mogłoby się tak zdarzyć zwłaszcza w sytuacji, gdy wprowadzane modyfikacje istotnie zmieniają charakter zamówienia lub umowy ramowej w porównaniu z charakterem pierwotnie określonym w dokumentach zamówienia.
- (91) Należy doprecyzować, że informacje dotyczące pewnych decyzji podjętych w toku postępowania o udzielenie zamówienia – w tym decyzji o nieudzieleniu zamówienia lub niezawarciu umowy ramowej – powinny być wysyłane przez podmioty zamawiające, bez wymogu zwrócenia się kandydatów lub oferentów z żądaniem o takie informacje. Należy także pamiętać, że dyrektywa Rady 92/13/EWG⁽¹⁾ przewiduje obowiązek podmiotów

zamawiających w zakresie przekazania zainteresowanym kandydatom i oferentom (również bez uprzedniego wniosku z ich strony) streszczenia stosownych przyczyn podjęcia niektórych najważniejszych decyzji w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia. I wreszcie trzeba sprecyzować, że kandydatom i oferentom należy umożliwić występowanie o bardziej szczegółowe informacje dotyczące tych przyczyn, które to informacje podmioty zamawiające powinny mieć obowiązek przekazywać, z wyjątkiem sytuacji, gdy istnieją poważne podstawy do ich nieprzekazania. Podstawy te powinny być określone w niniejszej dyrektywie. Aby zapewnić niezbędną przejrzystość w ramach postępowań o udzielenie zamówienia w trybie negocjacji i dialogu z oferentami, oferenci, którzy złożyli dopuszczalne oferty, również powinni z wyjątkiem przypadków, w których zachodzą poważne powody by od tego odstąpić – mieć możliwość zwracania się o informacje na temat przebiegu i stanu zaawansowania postępowania.

- (92) W zakresie, w jakim jest to zgodne z realizacją celu dotyczącego dobrych praktyk handlowych, z jednoczesnym uwzględnieniem maksymalnej elastyczności, należy przewidzieć stosowanie dyrektywy 2014/24/UE w odniesieniu do wymogów dotyczących zdolności ekonomicznej i finansowej oraz dowodów w formie dokumentów. Podmioty zamawiające powinny zatem mieć możliwość stosowania kryteriów kwalifikacji określonych w tej dyrektywie oraz, w przypadku stosowania takich kryteriów, powinny być one zobowiązane do stosowania niektórych innych przepisów dotyczących w szczególności pułapu wymogów w zakresie minimalnego obrotu, jak również przepisów odnoszących się do stosowania jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia.
- (93) Podmioty zamawiające powinny mieć możliwość wymagania, aby w trakcie realizacji zamówienia stosowane były środki lub systemy zarządzania środowiskowego. Systemy zarządzania środowiskowego, zarówno zarejestrowane, jak i niezarejestrowane na mocy unijnych aktów prawnych, takich jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009⁽²⁾, mogą wykazać, że wykonawca posiada zdolność techniczną do realizacji zamówienia. Opis środków wdrażanych przez wykonawcę w celu zagwarantowania identycznego poziomu ochrony środowiska należy zaakceptować jako stanowiące formę dowodu rozwiązania alternatywne wobec systemów rejestracji zarządzania środowiskowego, jeżeli dany wykonawca nie ma dostępu do tego rodzaju systemów rejestracji zarządzania środowiskowego ani możliwości uzyskania go w stosownym terminie.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynująca przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji (Dz.U. L 76 z 23.3.1992, s. 14).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 1).

- (94) Pojęcie „kryteriów udzielenia zamówienia” jest kluczowe dla niniejszej dyrektywy, w związku z czym ważne jest, by odnośne przepisy zostały przedstawione w sposób jak najprostszy i najbardziej zrozumiały. Można to uzyskać poprzez zastosowanie jako nadrzędnej koncepcji terminu „oferty najkorzystniejszej ekonomicznie”, gdyż wszystkie zwycięskie oferty powinny być ostatecznie wybierane zgodnie z tym, co poszczególne podmioty zamawiające uznają za rozwiązanie najkorzystniejsze ekonomicznie spośród przedstawionych. Aby uniknąć nieporozumienia w związku z kryterium udzielenia zamówienia aktualnie znanym jako „oferta najkorzystniejsza ekonomicznie” w dyrektywach 2004/17/WE i 2004/18/WE, należy zastosować inną terminologię, aby ująć ten koncept, a mianowicie „najlepsza relacja jakości do ceny”. W związku z tym należy go interpretować zgodnie z orzecznictwem dotyczącym wspomnianych dyrektyw, z wyjątkiem sytuacji, gdy w niniejszej dyrektywie zawarto jednoznacznie odmienne rozwiązanie.
- (95) Zamówienia powinny być udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów zapewniających przestrzeganie zasad przejrzystości, niedyskryminacji i równego traktowania, z myślą o zagwarantowaniu obiektywnego porównania relatywnej wartości ofert, aby ustalić - w warunkach efektywnej konkurencji - która z ofert jest najkorzystniejsza ekonomicznie. Należy wyraźnie określić, iż ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie powinno się oceniać na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny, co zawsze powinno obejmować element cenowy lub kosztowy. Należy również sprecyzować, że taką ocenę oferty najkorzystniejszej ekonomicznie można też przeprowadzić wyłącznie na podstawie ceny i efektywności kosztowej lub wyłącznie na podstawie efektywności kosztowej. Ponadto należy przypomnieć, że podmioty zamawiające mają swobodę ustalania odpowiednich standardów jakości przy użyciu specyfikacji technicznych lub warunków realizacji zamówienia.
- Aby zachęcić do tego, by w zamówieniach publicznych większą uwagę zwracano na jakość, państwa członkowskie powinny mieć prawo – gdy uznają to za stosowne – zabronić stosowania wyłącznie ceny lub wyłącznie kosztu do celów oceny oferty najkorzystniejszej ekonomicznie bądź też ograniczyć stosowanie tych czynników.
- Aby zagwarantować przestrzeganie zasady równego traktowania przy udzielaniu zamówień, podmioty zamawiające powinny być zobowiązane do zapewnienia niezbędnej przejrzystości, by umożliwić wszystkim oferentom otrzymywanie wystarczających informacji na temat kryteriów i warunków, które zostaną zastosowane przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu zamówienia. Podmioty zamawiające powinny mieć zatem obowiązek wskazania kryteriów udzielenia zamówienia oraz względnej wagi przypisanej każdemu z nich. Podmioty zamawiające powinny jednak mieć możliwość zastosowania odstępstwa od powyższego obowiązku wskazania wagi kryteriów w należycie uzasadnionych przypadkach – przy czym podmioty te muszą być w stanie podać stosowne przyczyny – gdy wagi tej nie można ustalić z wyprzedzeniem, zwłaszcza z powodu złożonego charakteru zamówienia. W takich przypadkach podmioty zamawiające powinny wskazać kryteria według malejącej hierarchii ważności.
- (96) Art. 11 TFUE stanowi, że wymogi ochrony środowiska muszą być brane pod uwagę przy ustalaniu i realizacji unijnych polityk i działań, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju. Niniejsza dyrektywa precyzuje, w jaki sposób podmioty zamawiające mogą przyczynić się do ochrony środowiska i wspierania zrównoważonego rozwoju, zapewniając jednocześnie możliwość uzyskania przez te podmioty najlepszej jakości za daną cenę dla ich zamówień.
- (97) Oceniając najlepszą relację jakości do ceny, podmioty zamawiające powinny określić ekonomiczne i jakościowe kryteria udzielenia zamówienia związane z przedmiotem zamówienia, na podstawie których ocenią oferty, by określić, która z nich jest z punktu widzenia podmiotu zamawiającego najkorzystniejsza ekonomicznie. Kryteria te powinny zatem umożliwić ocenę porównawczą poziomu wykonania oferowanego w każdej z ofert w kontekście przedmiotu zamówienia określonego w specyfikacji technicznej. W odniesieniu do najlepszej relacji jakości do ceny w niniejszej dyrektywie przedstawiono otwarty wykaz możliwych kryteriów udzielenia zamówienia. Należy zachęcać podmioty zamawiające do wybierania takich kryteriów udzielenia zamówienia, które umożliwią im otrzymanie wysokiej jakości robót budowlanych, dostaw i usług, optymalnie odpowiadających ich potrzebom.
- Wybrane kryteria udzielenia zamówienia nie powinny przyznawać podmiotowi zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru; kryteria te powinny zapewniać możliwość efektywnej i uczciwej konkurencji, a także być uzupełnione wymogami, które pozwalają na skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez oferentów.
- Aby zidentyfikować ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, decyzja o udzieleniu zamówienia nie powinna opierać się wyłącznie na kryteriach pozakosztowych. Kryteria jakościowe powinny zatem być uzupełnione kryterium kosztów, którym według uznania podmiotu zamawiającego mogłaby być cena lub podejście oparte na efektywności kosztowej, na przykład rachunek kosztów cyklu życia. Kryteria udzielenia zamówienia nie powinny jednak wpływać na stosowanie przepisów krajowych określających wynagrodzenie za niektóre usługi lub ustalających ceny stałe za niektóre dostawy.
- (98) W przypadku gdy przepisy krajowe określają wynagrodzenie za niektóre usługi lub ustalają ceny stałe za niektóre dostawy, należy wyjaśnić, że wciąż pozostaje możliwe oszacowanie relacji jakości do ceny na podstawie czynników innych niż sama cena lub wynagrodzenie. W zależności od danej usługi lub danego produktu takie czynniki mogłyby np. obejmować warunki dostawy i płatności, aspekty związane z obsługą posprzedażną (np. zakres usług doradczych i usług w dziedzinie wymiany) bądź aspekty środowiskowe lub społeczne (np. czy książki zostały wydrukowane e na papierze z makulatury lub na papierze z drewna pochodzącego ze zrównoważonej gospodarki drzewnej, koszt przypisany ekologicznym efektom zewnętrznym lub też czy promowano integrację społeczną osób defaworyzowanych lub członków słabszych grup społecznych

w zespole wyznaczonym do wykonania zamówienia). Z uwagi na liczne możliwości oszacowania relacji jakości do ceny na podstawie merytorycznych kryteriów należy unikać korzystania z losowania jako jedyne sposobu udzielania zamówień.

(99) Każdorazowo gdy kwalifikacje zatrudnionego personelu mają wpływ na poziom wykonania zamówienia, podmiotom zamawiającym należy także zezwolić na zastosowanie jako kryterium udzielenia zamówienia organizacji, kwalifikacji i doświadczenia personelu wyznaczonego do realizacji danego zamówienia, ponieważ może mieć to wpływ na jakość wykonania zamówienia, a co za tym idzie, wartość ekonomiczną oferty. Tak może być na przykład w przypadku zamówień na usługi intelektualne, takie jak usługi doradcze lub usługi architektoniczne. Podmioty zamawiające korzystające z tej możliwości powinny – za pomocą odpowiednich postanowień umownych – zapewnić, aby personel wyznaczony do realizacji zamówienia faktycznie spełniał określone standardy jakości i by zastąpienie tego personelu było możliwe wyłącznie za zgodą podmiotu zamawiającego, który sprawdza, czy personel zastępczy zapewni równoważny poziom jakości.

(100) Niezmiernie ważne jest pełne wykorzystanie potencjału zamówień publicznych, aby osiągnąć cele strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. W tym kontekście należy przypomnieć, że zamówienia publiczne są kluczowe dla wspierania innowacyjności, co ma ogromne znaczenie dla przyszłego wzrostu gospodarczego w Europie. Z racji istotnych różnic pomiędzy poszczególnymi sektorami i rynkami nie byłoby jednak właściwe ustanowienie ogólnych obowiązkowych wymogów w zakresie zamówień środowiskowych, społecznych i innowacyjnych.

Prawodawca unijny określił już obowiązkowe wymogi dotyczące zamówień służące realizacji konkretnych celów w sektorze pojazdów transportu drogowego (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE⁽¹⁾) oraz w sektorze urządzeń biurowych (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008⁽²⁾). Poczyniono także znaczące postępy, jeśli chodzi o określenie wspólnych metodologii dotyczących rachunku kosztów cyklu życia.

(¹) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz.U. L 120 z 15.5.2009, s. 5).

(²) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 1).

Wydaje się w związku z tym zasadne, by kontynuować działania w tym kierunku, pozostawiając ustalanie obowiązkowych celów i założeń przepisom sektorowym, z uwzględnieniem konkretnych polityk i warunków dominujących w danym sektorze, oraz by wspierać opracowywanie i stosowanie europejskich metodologii dotyczących rachunku kosztów cyklu życia jako kolejnej podstawy wykorzystania zamówień publicznych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego.

(101) Uzupełnieniem takich działań sektorowych powinno być dostosowanie dyrektywy 2004/17/WE oraz dyrektywy 2004/18/WE, tak by umocować podmioty zamawiające do realizacji celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, w ramach ich strategii zakupowych. Należy zatem wyraźnie stwierdzić, że – z wyjątkiem sytuacji, gdy ocena jest przeprowadzana wyłącznie na podstawie ceny – podmioty zamawiające mogą ustalać ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie i ofertę o najniższym koszcie, stosując rachunek kosztów cyklu życia. Pojęcie takiego rachunku obejmuje wszystkie koszty w trakcie cyklu życia robót budowlanych, dostaw lub usług.

Oznacza to koszty wewnętrzne, takie jak koszty badań, które należy przeprowadzić, koszty rozwoju, produkcji, transportu, użytkowania, konserwacji i utylizacji na końcu cyklu życia, lecz może także obejmować koszty przypisane ekologicznym efektom zewnętrznym, takim jak zanieczyszczenia spowodowane wydobywaniem surowców wykorzystywanych w produkcji lub spowodowane przez sam produkt lub jego wytworzenie, o ile czynniki te można wyliczyć i monitorować. Stosowane przez podmioty zamawiające metody szacowania kosztów przypisanych ekologicznym efektom zewnętrznym powinny być opracowane z wyprzedzeniem w sposób obiektywny i niedyskryminujący oraz być dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron. Metody takie można opracowywać na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, ale – by uniknąć zakłóceń konkurencji przez specjalnie dostosowane metody – powinny one zachować charakter ogólny w tym sensie, że nie powinny być opracowywane specjalnie dla konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Na szczeblu unijnym powinny zostać opracowane wspólne metodologie kalkulacji kosztów cyklu życia dla konkretnych kategorii dostaw lub usług. W przypadku gdy takie wspólne metodologie zostaną opracowywane, ich zastosowanie powinno być obowiązkowe.

Ponadto należy przeanalizować wykonalność ustanowienia wspólnej metodologii w zakresie rachunku społecznych kosztów cyklu życia, z uwzględnieniem istniejących metodologii, takich jak wytyczne dotyczące społecznej oceny cyklu życia produktów („Guidelines for Social Life Cycle Assessment of Products”) przyjęte w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska.

(102) Ponadto, by lepiej uwzględnić kwestie społeczne i środowiskowe w postępowaniach o udzielenie zamówień, podmioty zamawiające powinny mieć możliwość stosowania kryteriów udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane na podstawie zamówienia publicznego, we wszystkich aspektach i na każdym etapie cyklu życia tych robót, dostaw lub usług, począwszy od wydobycia surowców na dany produkt aż po etap jego utylizacji, łącznie z czynnikami związanymi z konkretnym procesem produkcyjnym, dostarczeniem lub obrotem i jego warunkami w odniesieniu do tych robót budowlanych, dostaw lub usług bądź też z konkretnym procesem na późniejszym etapie ich cyklu życia, nawet jeśli te czynniki nie są ich istotnym elementem. Kryteria i warunki odnoszące się do takich procesów produkcji lub dostarczenia mogą na przykład zakładać, że przy produkcji zakupionych produktów nie stosowano toksycznych chemikaliów lub że zakupione usługi świadczone są z wykorzystaniem energooszczędnych urządzeń.

Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje to także kryteria udzielenia zamówienia lub warunki realizacji zamówienia związane z dostarczaniem lub wykorzystywaniem produktów sprawiedliwego handlu w trakcie wykonywania zamówienia, które ma zostać udzielone. Warunki realizacji zamówienia dotyczące kwestii środowiskowych mogą obejmować np. dostarczenie, opakowanie i utylizację produktów, a w odniesieniu do zamówień na roboty budowlane i na usługi – minimalizację odpadów lub efektywne gospodarowanie zasobami.

Warunek związku z przedmiotem zamówienia wyklucza jednak kryteria i warunki dotyczące ogólnej polityki firmy, których nie można uznać za czynnik charakteryzujący konkretny proces produkcji lub dostarczania zakupionych robót budowlanych, dostaw lub usług. Podmioty zamawiające nie powinny mieć zatem możliwości wymagania od oferentów, by prowadzili określoną politykę społecznej lub środowiskowej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

(103) Niezbędne jest, by kryteria udzielenia zamówienia lub warunki realizacji zamówienia dotyczące społecznych aspektów procesu produkcji miały związek z robotami budowlanymi, dostawami lub usługami, które mają być zrealizowane na podstawie zamówienia. Oprócz tego powinny one być stosowane zgodnie z dyrektywą 96/71/WE, zgodnie z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, i nie powinny być wybierane ani stosowane w sposób pośrednio lub bezpośrednio dyskryminujący wykonawców z innych państw członkowskich lub z państw trzecich będących stronami Porozumienia GPA lub umów o wolnym handlu, których stroną jest Unia. Zatem wymogi dotyczące podstawowych warunków pracy regulowanych dyrektywą 96/71/WE, takich jak minimalna stawka wynagrodzenia, powinny pozostać na poziomie ustalonym na mocy

przepisów krajowych lub układów zbiorowych stosowanych zgodnie z prawem unijnym w kontekście tej dyrektywy.

Warunki realizacji zamówienia mogą także mieć na celu sprzyjanie promowaniu równouprawnienia płci w pracy, większemu uczestnictwu kobiet w rynku pracy oraz godzeniu życia zawodowego i prywatnego, a także ochronie środowiska lub dobrostanowi zwierząt, przestrzeganie co do istoty podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) i zatrudnianie większej liczby osób defaworyzowanych niż przewidują to przepisy krajowe.

(104) Środki, które mają na celu ochronę zdrowia personelu biorącego udział w procesie produkcji, wspieranie integracji społecznej osób defaworyzowanych lub członków słabszych grup społecznych w zespole wyznaczonym do wykonania zamówienia lub przeprowadzenie szkoleń z umiejętności potrzebnych przy danym zamówieniu, także mogą stanowić przedmiot kryteriów udzielenia zamówienia lub warunków realizacji zamówienia, o ile dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają zostać zrealizowane na podstawie danego zamówienia. Na przykład takie kryteria lub warunki mogą odnosić się m.in. do zatrudniania osób długo poszukujących pracy, czy wdrożenia działań szkoleniowych dla bezrobotnych lub ludzi młodych w trakcie wykonania zamówienia, które ma zostać udzielone. W specyfikacjach technicznych podmioty zamawiające mogą umieścić takie wymogi społeczne, które bezpośrednio charakteryzują dany produkt lub daną usługę – są to np. dostępność dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich użytkowników.

(105) Nie należy udzielać zamówień publicznych wykonawcom, którzy byli członkami organizacji przestępczej lub których uznano winnymi korupcji, nadużycia ze szkodą dla interesów finansowych Unii, przestępstw terrorystycznych, prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Obowiązkowe wykluczenie na szczeblu unijnym powinno również obejmować wykonawców uchylających się od płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne. Państwa członkowskie powinny jednak mieć możliwość przewidzenia odstępstwa od tych obowiązkowych wykluczeń w sytuacjach wyjątkowych, gdy nadrzędne wymogi w interesie ogólnym sprawiają, że udzielenie zamówienia jest niezbędne. Może to obejmować przypadki, gdy na przykład pilnie potrzebne szczepionki lub sprzęt ratowniczy mogą być zakupione wyłącznie od wykonawcy, do którego miałyby zastosowanie jedna z obowiązkowych podstaw wykluczenia. Biorąc pod uwagę fakt, że podmioty zamawiające, które nie są instytucjami zamawiającymi, mogą nie mieć dostępu do niepodważalnego dowodu w tej sprawie, wybór co do zastosowania kryteriów wykluczenia wymienionych w dyrektywie 2014/24/UE należy pozostawić takim podmiotom zamawiającym. Obowiązek stosowania art. 57 ust. 1 i 2 dyrektywy 2014/24/UE powinien zostać zatem ograniczony do podmiotów zamawiających, które są instytucjami zamawiającymi.

(106) Ponadto podmioty zamawiające powinny mieć możliwość wykluczenia wykonawców, którzy okazali się nierzetelni, na przykład z powodu naruszeń obowiązków środowiskowych lub społecznych, w tym przepisów dotyczących dostępności dla osób niepełnosprawnych, lub którzy dopuścili się innych form poważnych wykroczeń zawodowych, takich jak naruszenie reguł konkurencji lub praw własności intelektualnej. Należy sprecyzować, że poważne wykroczenie zawodowe może podać w wątpliwość uczciwość wykonawcy, a tym samym sprawić, że nie będzie on odpowiedni, by uzyskać zamówienie publiczne, niezależnie od tego, czy dany wykonawca posiadałby poza tym techniczną i ekonomiczną zdolność do realizacji zamówienia.

Mając na uwadze fakt, że podmiot zamawiający będzie odpowiadać za skutki swojej ewentualnej błędnej decyzji, podmioty zamawiające powinny również zachować możliwość uznania, że doszło do poważnego wykroczenia zawodowego, gdy – przed wydaniem ostatecznej i wiążącej decyzji o istnieniu obowiązkowych podstaw wykluczenia – mogą one w dowolny stosowny sposób wykazać, że dany wykonawca naruszył swoje obowiązki, w tym obowiązki dotyczące płacenia podatków lub składek na ubezpieczenie społeczne, chyba że przepisy krajowe stanowią inaczej. Podmioty te powinny także mieć możliwość wykluczenia kandydatów lub oferentów, którzy przy wykonywaniu wcześniejszych zamówień publicznych lub zamówień zleczanych przez inne podmioty zamawiające wykazali poważne braki w odniesieniu do spełnienia istotnych wymogów; było to np. niedostarczenie produktu lub niewykonanie usługi, znaczące wady dostarczonego produktu lub świadczonej usługi, co uczyniło je niezdatnymi do użytku zgodnie z przeznaczeniem, lub niewłaściwe zachowanie poddające w poważną wątpliwość wiarygodność wykonawcy. Przepisy krajowe powinny przewidywać maksymalny czas trwania takich wykluczeń.

Stosując fakultatywne podstawy wykluczenia, podmioty zamawiające powinny zwracać szczególną uwagę na zasadę proporcjonalności. Drobne nieprawidłowości powinny jedynie w wyjątkowych okolicznościach prowadzić do wykluczenia wykonawcy. Powtarzające się przypadki drobnych nieprawidłowości mogą jednak wzbudzić wątpliwości co do wiarygodności wykonawcy, co może uzasadniać jego wykluczenie.

(107) W przypadku gdy podmioty zamawiające są zobowiązane do stosowania takich kryteriów wykluczenia lub decydują się na ich stosowanie, powinny one stosować przepisy dyrektywy 2014/24/UE dotyczące możliwości przyjęcia przez wykonawców środków dostosowawczych mających na celu naprawę skutków wszelkich przestępstw lub naruszeń oraz skuteczne zapobieganie dalszym przypadkom niewłaściwego zachowania.

(108) Oferty, które wydają się rażąco tanie w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw lub usług, mogą opierać się na błędnych pod względem technicznym, ekonomicznym lub prawnym założeniach lub praktykach. W przypadku gdy oferent nie jest w stanie przedstawić wystarczającego wyjaśnienia, podmiotowi zamawiającemu powinno przysługiwać prawo do odrzucenia oferty. Oferta powinna być obowiązkowo odrzucana w przypadkach, gdy podmiot zamawiający stwierdzi, że proponowana rażąco niska cena lub także koszty są wynikiem niezgodności z obowiązującym prawem unijnym lub zgodnym z nim prawem krajowym w dziedzinach prawa socjalnego, prawa pracy lub prawa ochrony środowiska, bądź z przepisami międzynarodowego prawa pracy.

(109) Warunki realizacji zamówienia służą określeniu konkretnych wymogów dotyczących realizacji danego zamówienia. W przeciwieństwie do kryteriów udzielenia zamówienia, które stanowią podstawę oceny porównawczej jakości ofert, warunki realizacji zamówienia stanowią stałe, obiektywne wymogi niemające wpływu na ocenę ofert. Warunki realizacji zamówienia powinny być zgodne z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że nie są one, bezpośrednio ani pośrednio, dyskryminujące i są powiązane z przedmiotem zamówienia, co obejmuje wszystkie czynniki związane z konkretnym procesem produkcji, dostarczaniem lub wprowadzaniem na rynek. Obejmuje to warunki dotyczące procesu realizacji zamówienia, wyklucza jednakże wymogi odnoszące się do ogólnej polityki firmy.

(110) Istotne jest, by właściwe organy krajowe, takie jak np. agencje inspekcji pracy lub agencje ds. ochrony środowiska, za pomocą stosownych działań leżących w zakresie ich obowiązków i kompetencji, zapewniły, by podwykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w postanowieniach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że postanowienia te oraz ich zastosowanie są zgodne z prawem Unii.

Konieczne jest także zapewnienie pewnej przejrzystości w łańcuchu podwykonawców, ponieważ zapewnia to podmiotom zamawiającym informacje na temat tego, kto jest obecny na placach budowy, na których wykonywane są na ich rzecz roboty budowlane, lub na temat tego, które przedsiębiorstwa świadczą usługi w lub na budynkach, obiektach infrastruktury lub obszarach, takich jak ratusze, szkoły komunalne, obiekty sportowe, porty czy autostrady, za które podmioty zamawiające są odpowiedzialne lub nad którymi sprawują bezpośredni nadzór. Należy sprecyzować, że obowiązek dostarczenia

wymaganych informacji będzie w każdym razie spoczywał na głównym wykonawcy, czy to na podstawie konkretnych klauzul, które każdy podmiot zamawiający musiałby umieścić we wszystkich postępowaniach o udzielenie zamówienia, czy to na podstawie obowiązków, które państwa członkowskie nałożyłyby na głównych wykonawców w drodze mających powszechnie zastosowanie przepisów.

Należy także sprecyzować, że warunki dotyczące egzekwowania przestrzegania mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, międzynarodowego prawa socjalnego i międzynarodowego prawa pracy wymienionych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że przepisy te oraz ich zastosowanie są zgodne z prawem Unii, powinny być stosowane każdorazowo, gdy przepisy krajowe państwa członkowskiego przewidują mechanizm odpowiedzialności solidarnej między podwykonawcami a głównym wykonawcą. Ponadto należy wyraźnie stwierdzić, że państwa członkowskie powinny mieć możliwość podjęcia dalej idących środków, np. rozszerzyć obowiązki związane z przejrzystością, umożliwiając bezpośrednie płatności na rzecz podwykonawców, bądź umożliwić instytucjom zamawiającym sprawdzenie, czy podwykonawcy nie znajdują się w jednej z sytuacji uzasadniających wykluczenie wykonawców, lub nałożyć na instytucje zamawiające wymóg sprawdzenia tego. W przypadku zastosowania takich środków wobec podwykonawców należy zapewnić spójność z przepisami mającymi zastosowanie do głównych wykonawców, tak by pojawienie się obowiązkowej podstawy wykluczenia pociągało za sobą obowiązek głównego wykonawcy zastąpienia danego podwykonawcy. Gdy stosowna weryfikacja wykaże obecność nieobowiązkowych podstaw wykluczenia, należy doprecyzować, że instytucje zamawiające powinny mieć możliwość zażądania zastąpienia. Należy jednak również wyraźnie stwierdzić, że instytucje zamawiające mogą być zobligowane do zażądania zastąpienia danego podwykonawcy, w przypadkach gdy obowiązkowe byłoby wykluczenie głównego wykonawcy.

Należy także wyraźnie stwierdzić, że państwa członkowskie zachowują swobodę wprowadzenia na mocy prawa krajowego bardziej rygorystycznych przepisów dotyczących odpowiedzialności lub podjęcia dalej idących środków w odniesieniu do bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców.

- (111) Mając na uwadze aktualne dyskusje dotyczące horyzontalnych przepisów regulujących stosunki z państwami trzecimi w kontekście zamówień publicznych, właściwe jest tymczasowe utrzymanie status quo systemu, który ma zastosowanie do sektora użyteczności publicznej na mocy art. 58 i 59 dyrektywy 2004/17/WE. W związku

z tym przepisy te powinny pozostać bez zmian, również przepis dotyczący przyjmowania aktów wykonawczych, w przypadku gdy przedsiębiorstwa unijne mają trudności w dostępie do rynków państw trzecich. W takich okolicznościach te akty wykonawcze powinny nadal być przyjmowane przez Radę.

- (112) Należy przypomnieć, że rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 ⁽¹⁾ ma zastosowanie do obliczania terminów przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

- (113) Niezbędne jest doprecyzowanie warunków, w jakich modyfikacje zamówienia w trakcie jego wykonania wymagają przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia, z uwzględnieniem stosownego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Nowe postępowanie o udzielenie zamówienia wymagane jest w przypadku istotnych zmian w pierwotnym zamówieniu, w szczególności w odniesieniu do zakresu i treści wzajemnych praw i obowiązków stron, w tym podziału praw własności intelektualnej. Zmiany te wskazują na zamiar stron dotyczący renegocjacji istotnych warunków tego zamówienia. Ma to miejsce szczególnie w sytuacji, gdy zmienione warunki miałyby wpływ na wynik postępowania, gdyby zostały uwzględnione w pierwotnym postępowaniu.

Modyfikacje w zamówieniu, skutkujące nieznaczną zmianą wartości zamówienia do określonej wartości, powinny być możliwe zawsze bez konieczności przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia. W tym celu i aby zapewnić pewność prawa, niniejsza dyrektywa powinna przewidywać progi minimalne, poniżej których nowe postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest konieczne. Modyfikacje w zamówieniu powyżej tych progów powinny być możliwe bez konieczności przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia w zakresie, w jakim są one zgodne z odpowiednimi warunkami określonymi w niniejszej dyrektywie.

- (114) Podmioty zamawiające mogą stanąć w obliczu sytuacji, gdy dodatkowe roboty budowlane, dostawy lub usługi okażą się konieczne; w takich przypadkach modyfikacja w pierwotnym zamówieniu bez nowego postępowania o udzielenie zamówienia może być uzasadniona, w szczególności gdy dodatkowe dostawy mają na celu częściową wymianę albo zwiększenie bieżących usług, dostaw lub rozbudowę istniejących instalacji, jeżeli zmiana dostawcy zobowiązywałaby podmiot zamawiający do nabywania materiałów, robót budowlanych lub usług o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1).

(115) Podmioty zamawiające mogą napotkać okoliczności zewnętrzne, których nie mogły przewidzieć w momencie udzielania zamówienia, w szczególności gdy zamówienie jest wykonywane przez dłuższy czas. W takim przypadku niezbędny jest pewien stopień elastyczności w celu dostosowania zamówienia do tych okoliczności bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia. Pojęcie niemożliwych do przewidzenia okoliczności odnosi się do okoliczności, których nie można było przewidzieć pomimo odpowiednio starannego przygotowania pierwotnego postępowania o udzielenie zamówienia przez podmiot zamawiający, z uwzględnieniem dostępnych mu środków, charakteru i cech tego konkretnego projektu, dobrych praktyk w danej dziedzinie oraz konieczności zagwarantowania odpowiedniej relacji pomiędzy zasobami wykorzystanymi na przygotowanie postępowania a jego przewidywalną wartością.

Nie może to jednak mieć zastosowania w sytuacjach, w których modyfikacja powoduje zmianę charakteru całego zamówienia, na przykład przez zastąpienie zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług innym przedmiotem zamówienia lub przez całkowitą zmianę rodzaju zamówienia, ponieważ w takiej sytuacji można zakładać hipotetyczny wpływ na wynik.

(116) Zgodnie z zasadami równego traktowania i przejrzystości zwycięski oferent nie powinien – np. w przypadku rozwiązania umowy z powodu niedociągnięć w realizacji – zostać zastąpiony innym wykonawcą bez ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej. Zwycięski oferent wykonujący zamówienie powinien jednak mieć możliwość, w szczególności w przypadku gdy zamówienie zostało udzielone więcej niż jednemu przedsiębiorstwu, dokonania w trakcie wykonywania zamówienia pewnych zmian strukturalnych, takich jak reorganizacja wewnętrzna, przejęcie lub nabycie innego przedsiębiorstwa, połączenie z innym przedsiębiorstwem czy też postępowanie upadłościowe. Tego rodzaju zmiany strukturalne nie powinny automatycznie wiązać się z wymogiem przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia dla wszystkich zamówień realizowanych przez tego oferenta.

(117) Podmioty zamawiające powinny mieć możliwość, w odniesieniu do poszczególnych zamówień, przewidzenia modyfikacji w drodze klauzul przeglądowych lub klauzul dotyczących opcji, jednak klauzule takie nie powinny dawać im nieograniczonej swobody decyzyjnej. W niniejszej dyrektywie należy zatem określić, do jakiego stopnia pierwotna umowa może przewidywać wprowadzanie modyfikacji. Następnie należy doprecyzować, że wystarczająco jasno sformułowane klauzule przeglądowe

lub klauzule dotyczące opcji mogą np. przewidywać indeksację cen lub zapewniać, by – przykładowo – urządzenia komunikacyjne dostarczane w trakcie danego okresu były w dalszym ciągu odpowiednie, również w przypadku zmiany protokołów komunikacyjnych lub innych zmian technologicznych. Na podstawie wystarczająco jasnych klauzul powinno być również możliwe wprowadzenie zapisów przewidujących dostosowania zamówienia konieczne z uwagi na trudności techniczne, które pojawiły się w trakcie użytkowania lub utrzymania. Należy także przypomnieć, że zamówienia mogłyby np. obejmować zarówno zwykłe utrzymanie, jak i przewidywać wyjątkowe działania w zakresie utrzymania, które mogą stać się konieczne w celu zapewnienia ciągłości usługi publicznej.

(118) Podmioty zamawiające napotykają czasem okoliczności, które wymagają wcześniejszego rozwiązania umowy w sprawie zamówienia publicznego w celu przestrzeżenia obowiązków wynikających z unijnego prawa w dziedzinie zamówień publicznych. Państwa członkowskie powinny zatem zapewnić podmiotom zamawiającym możliwość – na warunkach określonych przez prawo krajowe – rozwiązania umowy w sprawie zamówienia publicznego w okresie jej obowiązywania, jeśli wymaga tego prawo unijne.

(119) Konkluzje dokumentu roboczego personelu Komisji z dnia 27 czerwca 2011 r. zatytułowanego „Ocena wpływu i efektywności prawodawstwa UE w zakresie zamówień publicznych” sugerowały, że należy dokonać przeglądu wyłączenia niektórych usług z pełnego zakresu stosowania dyrektywy 2004/17/WE. W rezultacie szereg usług powinien zostać objęty pełnym zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.

(120) Niektóre kategorie usług, a mianowicie tzw. usługi na rzecz osób, takie jak niektóre usługi społeczne, zdrowotne i edukacyjne, mają ze względu na swój charakter nadal ograniczony wymiar transgraniczny. Usługi te świadczono są w określonym kontekście, mocno zróżnicowanym w zależności od państwa członkowskiego z uwagi na różne tradycje kulturowe. Należy zatem ustanowić szczególny system udzielania zamówień na takie usługi, o wyższym progu niż próg mający zastosowanie do innych usług.

W konkretnym kontekście udzielania zamówień w tych sektorach usługi na rzecz osób o wartości poniżej tego progu nie są zwykle przedmiotem zainteresowania usługodawców z innych państw członkowskich, chyba że istnieją konkretne przesłanki wskazujące inaczej, takie jak unijne finansowanie projektów transgranicznych.

Zamówienia na usługi na rzecz osób powyżej tego progu powinny być przejrzyste w całej Unii. Ze względu na znaczenie kontekstu kulturowego oraz wrażliwy charakter tych usług, państwa członkowskie powinny dysponować szeroką swobodą w zakresie organizacji wyboru usługodawców w sposób uznany przez siebie za najbardziej odpowiedni. Przepisy niniejszej dyrektywy uwzględniają ten imperatyw, nakładając jedynie obowiązek przestrzegania podstawowych zasad przejrzystości i równego traktowania oraz gwarantując, że podmioty zamawiające są w stanie zastosować określone kryteria jakości przy wyborze usługodawców, takie jak kryteria określone w dobrowolnych europejskich ramach odniesienia na rzecz zapewniania jakości usług społecznych, opublikowanych przez Komitet Ochrony Socjalnej. Określając procedury, które mają być stosowane na potrzeby udzielania zamówień na usługi na rzecz osób, państwa członkowskie powinny uwzględnić art. 14 TFUE oraz Protokół nr 26. Państwa członkowskie powinny również przy tym realizować cele dotyczące upraszczania i zmniejszania obciążenia administracyjnego dla podmiotów zamawiających i wykonawców; należy wyjaśnić, że działanie w tym kierunku może również pociągać za sobą korzystanie z przepisów mających zastosowanie do zamówień na usługi nieobjętych przedmiotowym systemem szczególnym.

Państwa członkowskie lub podmioty zamawiające zachowują swobodę samodzielnego świadczenia tych usług lub zorganizowania usług społecznych w sposób niewymagający zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego, na przykład poprzez zwykle finansowanie takich usług lub poprzez udzielanie licencji lub zezwoleń wszystkim wykonawcom spełniającym warunki określone wcześniej przez podmiot zamawiający, bez jakichkolwiek ograniczeń ani kwot, o ile system taki gwarantuje wystarczające upublicznienie i jest zgodny z zasadami przejrzystości i niedyskryminacji.

- (121) Podobnie, usługi hotelowe i restauracyjne zazwyczaj świadczone są wyłącznie przez podmioty znajdujące się w konkretnym miejscu świadczenia tych usług, mają zatem również ograniczony wymiar transgraniczny. W związku z tym usługi te powinny być objęte łagodniejszym reżimem dopiero od progu równego 1 000 000 EUR. Duże zamówienia na usługi hotelowe i restauracyjne powyżej tego progu mogą być przedmiotem zainteresowania różnych wykonawców, takich jak biura podróży i inni pośrednicy, również w ujęciu transgranicznym.
- (122) Podobnie, niektóre usługi prawne odnoszą się tylko do kwestii dotyczących wyłącznie prawa krajowego, w związku z czym są zazwyczaj oferowane tylko przez podmioty z siedzibą w danym państwie członkowskim, a co za tym idzie także mają ograniczony wymiar transgraniczny. W związku z tym usługi te powinny być objęte łagodniejszym reżimem dopiero od progu równego 1 000 000 EUR. Duże zamówienia na usługi prawne powyżej tego progu mogą być przedmiotem zainteresowania różnych wykonawców, takich jak międzynarodowe firmy prawnicze, również w ujęciu

transgranicznym, w szczególności gdy zamówienia te dotyczą kwestii prawnych wynikających z prawa unijnego lub innego prawa międzynarodowego albo kwestii prawnych, których tło stanowi prawo unijne lub inne prawo międzynarodowe, albo też kwestii prawnych dotyczących więcej niż jednego kraju.

- (123) Doświadczenie pokazuje, że szereg innych usług, takich jak usługi ratownictwa, usługi pożarnicze i usługi więzienne, zwykle stanowi przedmiot zainteresowania w ujęciu transgranicznym dopiero od momentu, gdy usługi te nabiorą wystarczającej masy krytycznej dzięki swojej relatywnie wysokiej wartości. O ile usługi te nie są wyłączone z zakresu niniejszej dyrektywy, powinny one być objęte łagodniejszym reżimem. W zakresie, w jakim świadczenie tych usług faktycznie odbywa się na podstawie zamówień, inne kategorie usług, takie jak usługi detektywistyczne i usługi ochroniarskie, zwykle stanowiłyby one prawdopodobnie przedmiot zainteresowania w ujęciu transgranicznym dopiero od progu 1 000 000 EUR, w związku z czym powinny podlegać tylko w takim przypadku łagodniejszemu reżimowi.
- (124) Aby zapewnić ciągłość usług publicznych, niniejsza dyrektywa powinna dopuszczać możliwość rezerwowania udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia na określone usługi w dziedzinie usług zdrowotnych, społecznych i kulturalnych dla organizacji opartych na udziale pracowników lub aktywnym udziale pracowników w zarządzaniu; powinna także zezwalać istniejącym organizacjom, takim jak spółdzielnie, na udział w świadczeniu tych usług na rzecz użytkowników końcowych. Zakres niniejszego przepisu ogranicza się wyłącznie do określonych usług zdrowotnych i społecznych oraz usług powiązanych, określonych usług edukacyjnych i szkoleniowych, usług związanych z bibliotekami, archiwami, muzeami i innych usług kulturalnych, usług sportowych oraz usług na rzecz prywatnych gospodarstw domowych; przepis ten nie ma również obejmować żadnych wyłączeń przewidzianych ponadto w niniejszej dyrektywie. Takie usługi powinny podlegać jedynie łagodniejszemu reżimowi.
- (125) Należy określić te usługi poprzez odniesienie do konkretnych pozycji „Wspólnego Słownika Zamówień (CPV)” w wersji przyjętej rozporządzeniem (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾; jest to hierarchicznie zorganizowana nomenklatura, podzielona na działy, grupy, klasy, kategorie i subkategorie. Aby uniknąć braku pewności prawa, należy doprecyzować, że odniesienie do konkretnego działu nie oznacza bezwarunkowo odniesienia do poddziałów tego działu. Taki kompleksowy zakres powinien być natomiast wyraźnie określony w drodze wyszczególnienia wszystkich odnośnych pozycji, w stosownych przypadkach w postaci zakresu kodów.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) (Dz.U. L 340 z 16.12.2002, s. 1).

- (126) Konkursy są tradycyjnie najczęściej wykorzystywane w dziedzinie urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii lub przetwarzania danych. Należy jednak przypomnieć, że te elastyczne instrumenty mogą być także wykorzystywane do innych celów i że można określić, iż późniejsze zamówienia na usługi zostałyby udzielone zwycięzcy lub jednemu ze zwycięzców konkursu w drodze procedury negocjacyjnej bez publikacji.
- (127) Ocena wykazała, że nadal istnieje znacząca możliwość poprawy w stosowaniu unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych. Z myślą o efektywniejszym i bardziej konsekwentnym stosowaniu tych przepisów niezbędne jest uzyskanie dobrego ogólnego oglądu ewentualnych problemów strukturalnych i generalnych wzorców w krajowych politykach w zakresie zamówień, by rozwiązać potencjalne problemy w bardziej ukierunkowany sposób. Ogląd ten należy uzyskać dzięki odpowiedniemu monitorowaniu, którego wyniki powinny być regularnie publikowane, by umożliwić wnikliwą debatę na temat ewentualnych ulepszeń przepisów i praktyk w zakresie zamówień. Uzyskanie takiego dobrego oglądu mogłoby również pozwolić na lepsze zrozumienie stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych w kontekście realizowania projektów współfinansowanych przez Unię. Państwa członkowskie powinny nadal swobodnie decydować o tym, kto i w jaki sposób będzie taki monitoring prowadził w praktyce; powinny przy tym zachować także swobodę decydowania o tym, czy monitoring ten powinien opierać się na kontroli *ex post* z wykorzystaniem próbek czy też na systematycznej kontroli *ex ante* odnoszącej się do postępowań o udzielanie zamówień publicznych objętych niniejszą dyrektywą. Powinna istnieć możliwość zwrócenia uwagi odpowiednich podmiotów na potencjalne problemy; nie powinno to koniecznie oznaczać wymogu, by podmioty prowadzące monitoring mogły występować przed sądami i trybunałami.

Efektywność zamówień publicznych można by również znacznie zwiększyć dzięki lepszym wskazówkom, informacjom i wsparciu udzielanym podmiotom zamawiającym oraz wykonawcom; takie wskazówki, informacje i wsparcie pomogą pogłębić wiedzę, zwiększą pewność prawa i przyczynią się do profesjonalizacji praktyk z zakresu zamówień. Takie wskazówki powinny być udostępniane podmiotom zamawiającym i wykonawcom zawsze, gdy wydaje się to konieczne, by poprawić prawidłowe stosowanie przepisów. Wskazówki te mogłyby obejmować wszystkie kwestie odnoszące się do zamówień publicznych, takie jak planowanie nabywania, procedury, wybór technik i instrumentów oraz dobre praktyki prowadzenia postępowań. Jeżeli chodzi o kwestie prawne, wskazówki nie powinny koniecznie oznaczać całościowej analizy prawnej danych zagadnień; mogłyby one ograniczać się do ogólnego wskazania elementów, które należy wziąć pod uwagę przy dalszej, szczegółowej analizie odnośnych kwestii, na przykład poprzez wskazanie orzecznictwa, które może być w danym przypadku

stosowne, lub notatek ze wskazówkami lub innych źródeł, w których dokonano analizy danej kwestii.

- (128) Dyrektywa 92/13/EWG przewiduje określone procedury odwoławcze, które mają być dostępne co najmniej dla każdej osoby, która jest lub była zainteresowana uzyskaniem konkretnego zamówienia, a która ucierpiała lub może ucierpieć wskutek domniemanego naruszenia unijnego prawa w dziedzinie zamówień publicznych lub przepisów krajowych przenoszących to prawo. Niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na te procedury odwoławcze. Jednak obywatele, zainteresowane podmioty, bez względu na to, czy są zorganizowane, oraz inne osoby lub organy niemające dostępu do procedur odwoławczych na mocy dyrektywy 92/13/EWG pomimo to mają, jako podatnicy, uzasadniony interes w tym, by procedury zamówień publicznych były należyte. Powinni zatem mieć możliwość – w sposób inny niż poprzez system odwoławczy na mocy dyrektywy 92/13/EWG i bez konieczności występowania przed sądem lub trybunałem – zgłaszania ewentualnych naruszeń niniejszej dyrektywy do właściwego organu lub struktury. Aby nie powiełać istniejących organów ani struktur, państwa członkowskie powinny mieć możliwość przewidzenia odwołania się do ogólnych organów lub struktur monitorujących, sektorowych organów nadzoru, miejskich organów nadzoru, organów ds. konkurencji, rzecznika praw obywatelskich lub krajowych organów audytowych.
- (129) Aby w pełni wykorzystać potencjał zamówień publicznych w realizacji celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, zamówienia środowiskowe, społeczne i innowacyjne także będą musiały odegrać swoją rolę. Zatem ważne jest, by uzyskać ogląd wydarzeń w dziedzinie zamówień strategicznych, aby mieć aktualne informacje na temat generalnych tendencji w tym zakresie na poziomie ogólnym. Wszelkie uprzednio opracowane stosowne sprawozdania także mogą być w tym kontekście wykorzystywane.
- (130) Mając na uwadze potencjał MŚP w kontekście tworzenia miejsc pracy, a także wzrostu gospodarczego i innowacji, ważne jest, by zachęcać MŚP do udziału w zamówieniach publicznych - zarówno przez odpowiednie przepisy niniejszej dyrektywy, jak i przez inicjatywy na szczeblu krajowym. Nowe przepisy niniejszej dyrektywy powinny przyczynić się do poprawy wskaźnika skuteczności, rozumianego jako udział MŚP w całkowitej wartości udzielonych zamówień. Nie należy nakładać obowiązkowych wskaźników skuteczności, jednak krajowe inicjatywy na rzecz zwiększenia udziału MŚP powinny być uważnie monitorowane, zważywszy na znaczenie tej kwestii.

- (131) Szereg procedur i metod pracy już opracowano w związku z komunikatami Komisji i kontaktami z państwami członkowskimi – są to m.in. komunikaty i kontakty dotyczące procedur przewidzianych na mocy art. 258 i 260 TFUE, systemu rozwiązywania problemów rynku wewnętrznego (SOLVIT) i systemu EU Pilot, których niniejsza dyrektywa nie zmienia. Należy jednak dodatkowo wyznaczyć jeden punkt kontaktowy w każdym państwie członkowskim do celów współpracy z Komisją, który to punkt działałby jako wyłączny punkt obsługi w odniesieniu do spraw dotyczących zamówień publicznych w danym państwie członkowskim. Funkcję tę mogą sprawować osoby lub struktury będące już w regularnym kontakcie z Komisją w sprawach dotyczących zamówień publicznych – mogą to być krajowe punkty kontaktowe, członkowie Komitetu Doradczego ds. Zamówień Publicznych, członkowie sieci zamówień publicznych lub krajowe instancje koordynacyjne.
- (132) Możliwość przesłania i przejrzystość procesu podejmowania decyzji w postępowaniach o udzielenie zamówienia są niezbędne do zapewnienia prawidłowości tych postępowań, w tym skutecznego zwalczania korupcji i oszustw. Instytucje zamawiające powinny zatem przechowywać kopie zawartych umów o wysokiej wartości, by móc udostępnić te dokumenty zainteresowanym stronom zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o dostępie do dokumentów. Ponadto istotne elementy i decyzje w ramach poszczególnych postępowań o udzielenie zamówienia powinny być udokumentowane przez podmioty zamawiające w sprawozdaniu na temat zamówienia. Aby unikać obciążeń administracyjnych tam, gdzie to możliwe, należy zezwolić na to, by stosowne sprawozdanie na temat zamówienia zawierało odniesienia do informacji zawartych już w odnośnym ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia. Zarządzane przez Komisję elektroniczne systemy publikowania tych ogłoszeń także powinny zostać udoskonalone z myślą o ułatwieniu wprowadzania danych; jednocześnie należy ułatwić dostęp do sprawozdań ogólnych i wymianę danych między systemami.
- (133) W interesie uproszczenia procedur administracyjnych oraz w celu zmniejszenia obciążeń dla państw członkowskich Komisja powinna okresowo sprawdzać, czy jakość i kompletność informacji zawartych w ogłoszeniach publikowanych w związku z postępowaniami o udzielenie zamówień publicznych są wystarczające, by umożliwić Komisji zdobycie informacji statystycznych, które w innym przypadku musiałyby przekazywać państwa członkowskie.
- (134) Skuteczna współpraca administracyjna jest konieczna do wymiany informacji potrzebnych do prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia w sytuacjach transgranicznych, zwłaszcza w odniesieniu do weryfikacji podstaw wykluczenia i kryteriów kwalifikacji oraz stosowania norm jakościowych i środowiskowych. System wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) ustanowiony na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 ⁽¹⁾ mógłby stanowić przydatny elektroniczny sposób ułatwiania i pogłębiania współpracy administracyjnej, zarządzając wymianą informacji na podstawie prostych i ujednoliconych procedur przewyższających bariery językowe. Należy zatem jak najszybciej uruchomić projekt pilotażowy, by przetestować zasadność rozszerzenia systemu IMI na wymianę informacji na mocy niniejszej dyrektywy.
- (135) W celu dostosowania się do szybkich zmian technicznych, gospodarczych i regulacyjnych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do pewnych elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy. Ze względu na konieczność przestrzegania umów międzynarodowych Komisji powinno przysługiwać uprawnienie do zmiany procedur technicznych dotyczących metod wyliczania progów, jak również do okresowej korekty samych progów; odniesienia do nomenklatury CPV mogą podlegać zmianom regulacyjnym na szczeblu Unii i należy uwzględnić te zmiany w treści niniejszej dyrektywy; techniczne szczegóły i właściwości urządzeń do elektronicznego odbioru należy aktualizować zgodnie z postępem technologicznym; konieczne jest również powierzenie Komisji uprawnienia do nakładania wymogu stosowania pewnych standardów technicznych w zakresie komunikacji elektronicznej w celu zagwarantowania interoperacyjności formatów technicznych, standardów dotyczących procesów i przesyłania komunikatów w postępowaniach o udzielenie zamówień prowadzonych z użyciem elektronicznych środków komunikacji, z uwzględnieniem postępu technologicznego; Komisja powinna również posiadać uprawnienia do dostosowywania wykazu unijnych aktów ustawodawczych ustanawiających wspólne metody kalkulacji kosztów cyklu życia; wykaz międzynarodowych konwencji w dziedzinie prawa socjalnego i prawa ochrony środowiska oraz wykaz unijnego prawodawstwa, którego wdrożenie stanowi podstawę, aby domniemywać, że dostęp do danego rynku jest swobodny, a także załącznik II ustanawiający wykaz aktów prawnych, jakie uwzględnia się przy ocenie istnienia praw specjalnych lub wyłącznych, należy w trybie pilnym dostosować w celu uwzględnienia środków przyjętych na zasadzie sektorowej. Aby zaspokoić te potrzeby, Komisja powinna zostać uprawniona do aktualizowania tych wykazów. Szczególnie ważne jest, aby Komisja prowadziła odpowiednie konsultacje podczas swych prac przygotowawczych, również z ekspertami. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym i uchylające decyzję Komisji 2008/49/WE („rozporządzenie w sprawie IMI”) (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 1).

(136) W odniesieniu do stosowania niniejszej dyrektywy Komisja powinna konsultować się ze stosownymi grupami ekspertów w dziedzinie elektronicznych zamówień publicznych, zapewniając wyważony skład głównych grup zainteresowanych stron.

(137) Aby zapewnić jednolite warunki wykonywania niniejszej dyrektywy, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie określenia procedury przesyłania i publikacji danych, o których mowa w załączniku IX, oraz procedur sporządzania i przekazywania ogłoszeń, a także opracowania standardowych formularzy do publikacji ogłoszeń. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁾.

(138) W przypadku przyjmowania aktów wykonawczych dotyczących standardowych formularzy do publikacji ogłoszeń, które to akty nie mają żadnych skutków finansowych ani nie wpływają na charakter i zakres obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, należy stosować procedurę doradczą. Akty te bowiem charakteryzują się tym, że mają wyłącznie administracyjny cel i służą ułatwieniu stosowania zasad określonych w niniejszej dyrektywie.

Ponadto decyzje mające na celu ustalenie, czy dana działalność bezpośrednio podlega konkurencji na rynkach, do których dostęp jest swobodny, należy przyjmować zgodnie z ramami zapewniającymi jednolite warunki wykonania tego przepisu. Należy w związku z tym powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze również w zakresie szczegółowych przepisów dotyczących wykonania procedury przewidzianej w art. 35, mającej na celu ustalenie, czy zastosowanie ma art. 34, a także w zakresie samych aktów wykonawczych. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011. Do celów przyjęcia tych aktów wykonawczych należy stosować procedurę doradczą.

(139) Komisja powinna dokonać przeglądu skutków, jakie dla rynku wewnętrznego ma stosowanie progów, i przedstawić na ten temat sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

skiemu i Radzie. Komisja powinna przy tym wziąć pod uwagę takie czynniki, jak poziom zamówień transgranicznych, udział MŚP, koszty transakcji oraz stosunek kosztów do korzyści.

Zgodnie z jego art. XXII ust. 7 wspomniane wcześniej Porozumienie GPA podlega dalszym negocjacjom trzy lata po jego wejściu w życie, a później okresowo. W związku z tym należy sprawdzić zasadność poziomu progów, mając na uwadze wpływ inflacji, z uwagi na to, że w Porozumieniu GPA od dawna nie wprowadzono zmian dotyczących progów; gdyby poziom progów miał się w związku z tym zmienić, Komisja powinna, w stosownych przypadkach, przyjąć wniosek w sprawie aktu prawnego zmieniającego progi określone w niniejszej dyrektywie.

(140) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie koordynacja przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich mających zastosowanie do niektórych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na jego rozmiary i skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

(141) Należy uchylić dyrektywę 2004/17/WE.

(142) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji, dotyczącą dokumentów wyjaśniających z dnia 28 września 2011 r., państwa członkowskie zobowiązały się do dołączania, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomień o środkach transpozycji co najmniej jednego dokumentu wyjaśniającego związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że złożenie tych dokumentów jest uzasadnione,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I:	ZAKRES STOSOWANIA, DEFINICJE I ZASADY OGÓLNE
ROZDZIAŁ I:	Przedmiot i definicje
Artykuł 1:	Przedmiot i zakres stosowania
Artykuł 2:	Definicje
Artykuł 3:	Instytucje zamawiające
Artykuł 4:	Podmioty zamawiające
Artykuł 5:	Zamówienia mieszane obejmujące taki sam rodzaj działalności
Artykuł 6:	Zamówienia obejmujące kilka rodzajów działalności
ROZDZIAŁ II:	Rodzaje działalności
Artykuł 7:	Przepisy wspólne
Artykuł 8:	Gaz i energia cieplna
Artykuł 9:	Energia elektryczna
Artykuł 10:	Gospodarka wodna
Artykuł 11:	Usługi transportowe
Artykuł 12:	Porty i porty lotnicze
Artykuł 13:	Usługi pocztowe
Artykuł 14:	Wydobycie ropy naftowej i gazu oraz poszukiwanie lub wydobycie, węgla lub innych paliw stałych
ROZDZIAŁ III:	Zakres przedmiotowy
SEKCJA 1:	PROGI
Artykuł 15:	Kwoty progowe
Artykuł 16:	Metody obliczania szacunkowej wartości zamówienia
Artykuł 17:	Korekta progów
SEKCJA 2:	ZAMÓWIENIA I KONKURSY WYŁĄCZONE; przepisy szczególne dotyczące zamówień obejmujących aspekty obronności i bezpieczeństwa
Podsekcja 1:	Wyłączenia mające zastosowanie do wszystkich podmiotów zamawiających oraz szczególne wyłączenia dotyczące sektorów gospodarki wodnej i energetyki
Artykuł 18:	Zamówienia udzielane na potrzeby odsprzedaży lub dzierżawy osobom trzecim
Artykuł 19:	Zamówienia udzielane i konkursy organizowane w innym celu niż wykonywanie jednego z rodzajów działalności objętych niniejszą dyrektywą lub w celu wykonywania takiej działalności w państwie trzecim

Artykuł 20:	Zamówienia udzielane i konkursy organizowane zgodnie z przepisami międzynarodowymi
Artykuł 21:	Wyłączenia szczególne dotyczące zamówień na usługi
Artykuł 22:	Zamówienia na usługi udzielane na podstawie prawa wyłącznego
Artykuł 23:	Zamówienia udzielane przez niektóre podmioty zamawiające na zakup wody oraz dostawę energii lub paliw do produkcji energii
Podsekcja 2:	Zamówienia obejmujące aspekty obronności i bezpieczeństwa
Artykuł 24:	Obronność i bezpieczeństwo
Artykuł 25:	Zamówienia mieszane obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa
Artykuł 26:	Zamówienia obejmujące kilka rodzajów działalności oraz obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa
Artykuł 27:	Zamówienia i konkursy obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielane lub organizowane na mocy przepisów międzynarodowych
Podsekcja 3:	Stosunki szczególne (współpraca, przedsiębiorstwa powiązane oraz przedsięwzięcia typu joint venture)
Artykuł 28:	Zamówienia między instytucjami zamawiającymi
Artykuł 29:	Zamówienia udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu
Artykuł 30:	Zamówienia udzielane przedsięwzięciu typu joint venture lub podmiotowi zamawiającemu wchodzącemu w skład przedsięwzięcia typu joint venture
Artykuł 31:	Przekazywanie informacji
Podsekcja 4:	Sytuacje szczególne
Artykuł 32:	Usługi badawcze i rozwojowe
Artykuł 33:	Zamówienia podlegające szczególnym ustaleniom
Podsekcja 5:	Rodzaje działalności bezpośrednio podlegające konkurencji oraz dotyczące ich przepisy proceduralne
Artykuł 34:	Rodzaje działalności bezpośrednio podlegające konkurencji
Artykuł 35:	Procedura do celów ustalenia, czy zastosowanie ma art. 34
ROZDZIAŁ IV:	Zasady ogólne
Artykuł 36:	Zasady udzielania zamówień
Artykuł 37:	Wykonawcy
Artykuł 38:	Zamówienia zastrzeżone
Artykuł 39:	Poufność
Artykuł 40:	Zasady mające zastosowanie do komunikacji

Artykuł 41:	Nomenklatura
Artykuł 42:	Konflikty interesów
TYTUŁ II:	PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO ZAMÓWIEŃ
ROZDZIAŁ I:	Procedury
Artykuł 43:	Warunki dotyczące Porozumienia GPA i innych umów międzynarodowych
Artykuł 44:	Wybór procedury
Artykuł 45:	Procedura otwarta
Artykuł 46:	Procedura ograniczona
Artykuł 47:	Procedura negocjacyjna z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie
Artykuł 48:	Dialog konkurencyjny
Artykuł 49:	Partnerstwo innowacyjne
Artykuł 50:	Stosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie
ROZDZIAŁ II:	Techniki i instrumenty w zakresie zamówień elektronicznych i zagregowanych
Artykuł 51:	Umowy ramowe
Artykuł 52:	Dynamiczne systemy zakupów
Artykuł 53:	Aukcje elektroniczne
Artykuł 54:	Katalogi elektroniczne
Artykuł 55:	Scentralizowane działania zakupowe i centralne jednostki zakupujące
Artykuł 56:	Okazjonalne wspólne udzielanie zamówień
Artykuł 57:	Zamówienia, w których biorą udział podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich
ROZDZIAŁ III:	Przeprowadzenie postępowania
SEKCJA 1:	PRZYGOTOWANIE
Artykuł 58:	Wstępne konsultacje rynkowe
Artykuł 59:	Wcześniejszy udział kandydatów lub oferentów
Artykuł 60:	Specyfikacje techniczne
Artykuł 61:	Etykiety
Artykuł 62:	Raporty z testów, certyfikacja i inne środki dowodowe

Artykuł 63:	Przekazywanie specyfikacji technicznych
Artykuł 64:	Oferty wariantowe
Artykuł 65:	Podział zamówień na części
Artykuł 66:	Wyznaczanie terminów
SEKCJA 2:	PUBLIKACJA I PRZEJRZYSTOŚĆ
Artykuł 67:	Okresowe ogłoszenie informacyjne
Artykuł 68:	Ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania
Artykuł 69:	Ogłoszenie o zamówieniu
Artykuł 70:	Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia
Artykuł 71:	Forma i sposób publikacji ogłoszeń
Artykuł 72:	Publikacja na poziomie krajowym
Artykuł 73:	Dostępność w formie elektronicznej dokumentów zamówienia
Artykuł 74:	Zaproszenie kandydatów
Artykuł 75:	Informowanie wnioskujących o zakwalifikowanie, kandydatów i oferentów
SEKCJA 3:	WYBÓR UCZESTNIKÓW ORAZ UDZIELENIE ZAMÓWIENIA
Artykuł 76:	Zasady ogólne
Podsekcja 1:	Systemy kwalifikowania oraz kwalifikacja podmiotowa
Artykuł 77:	Systemy kwalifikowania
Artykuł 78:	Kryteria kwalifikacji podmiotowej
Artykuł 79:	Poleganie na zdolności innych podmiotów
Artykuł 80:	Stosowanie podstaw wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji przewidzianych w dyrektywie 2014/24/UE
Artykuł 81:	Normy zapewniania jakości i normy zarządzania środowiskowego
Podsekcja 2:	Udzielenie zamówienia
Artykuł 82:	Kryteria udzielenia zamówienia
Artykuł 83:	Rachunek kosztów cyklu życia
Artykuł 84:	Rażąco niskie oferty
SEKCJA 4:	OFERTY OBEJMUJĄCE PRODUKTY POCHODZĄCE Z PAŃSTW TRZECICH ORAZ RELACJE Z TYMI PAŃSTWAMI

Artykuł 85:	Oferty obejmujące produkty pochodzące z państw trzecich
Artykuł 86:	Relacje z państwami trzecimi w zakresie zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi
ROZDZIAŁ IV:	Realizacja zamówienia
Artykuł 87:	Warunki realizacji zamówień
Artykuł 88:	Podwykonawstwo
Artykuł 89:	Modyfikacja umów w okresie ich obowiązywania
Artykuł 90:	Rozwiązywanie umów
TYTUŁ III:	SZCZEGÓLNE REŻIMY UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ
ROZDZIAŁ I:	Usługi społeczne i inne szczególne usługi
Artykuł 91:	Udzielanie zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi
Artykuł 92:	Publikacja ogłoszeń
Artykuł 93:	Zasady udzielania zamówień
Artykuł 94:	Zamówienia zastrzeżone w odniesieniu do określonych usług
ROZDZIAŁ II:	Przepisy dotyczące konkursów
Artykuł 95:	Zakres stosowania
Artykuł 96:	Ogłoszenia
Artykuł 97:	Przepisy dotyczące organizacji konkursów, kwalifikacji uczestników oraz sądu konkursowego
Artykuł 98:	Decyzje sądu konkursowego
TYTUŁ IV:	ŁAD ADMINISTRACYJNO-REGULACYJNY
Artykuł 99:	Egzekwowanie przepisów
Artykuł 100:	Indywidualne sprawozdania dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia
Artykuł 101:	Sprawozdania krajowe i informacje statystyczne
Artykuł 102:	Współpraca administracyjna
TYTUŁ V:	PRZEKAZANIE UPRAWNIEŃ, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE
Artykuł 103:	Wykonywanie przekazanych uprawnień
Artykuł 104:	Tryb pilny
Artykuł 105:	Procedura komitetowa
Artykuł 106:	Transpozycja i przepisy przejściowe
Artykuł 107:	Uchylenie
Artykuł 108:	Przegląd
Artykuł 109:	Wejście w życie
Artykuł 110:	Adresaci

ZAŁĄCZNIKI

- ZAŁĄCZNIK I: Wykaz rodzajów działalności przewidziany w art. 2 pkt 2 lit. a)
- ZAŁĄCZNIK II: Wykaz unijnych aktów prawnych, o którym mowa w art. 4 ust. 3
- ZAŁĄCZNIK III: Wykaz unijnych aktów prawnych, o którym mowa w art. 34 ust. 3
- ZAŁĄCZNIK IV: Terminy przyjęcia aktów wykonawczych, o których mowa w art. 35
- ZAŁĄCZNIK V: Wymagania dotyczące narzędzi i urządzeń do elektronicznego odbioru ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału, wniosków o zakwalifikowanie, a także planów i projektów w konkursach
- ZAŁĄCZNIK VI Część A: Informacje, jakie należy zamieścić w okresowym ogłoszeniu informacyjnym (o którym mowa w art. 67)
- ZAŁĄCZNIK VI Część B: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o publikacji okresowego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy, które nie jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie (zgodnie z art. 67 ust. 1)
- ZAŁĄCZNIK VII: Informacje, jakie należy zamieścić w dokumentach zamówienia dotyczących aukcji elektronicznej (art. 53 ust. 4)
- ZAŁĄCZNIK VIII: Definicje niektórych specyfikacji technicznych
- ZAŁĄCZNIK IX: Wymogi dotyczące publikacji
- ZAŁĄCZNIK X: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania (o którym mowa w art. 44 ust. 4 lit. b) oraz art. 68)
- ZAŁĄCZNIK XI: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o zamówieniu (zgodnie z art. 69)
- ZAŁĄCZNIK XII: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia (zgodnie z art. 70)
- ZAŁĄCZNIK XIII: Treść zaproszeń do udziału w dialogu, do negocjacji lub do potwierdzenia zainteresowania, przewidzianych w art. 74
- ZAŁĄCZNIK XIV: Wykaz międzynarodowych konwencji w zakresie prawa socjalnego i prawa ochrony środowiska, o których mowa w art. 36 ust. 2
- ZAŁĄCZNIK XV: Wykaz unijnych aktów prawnych, o którym mowa w art. 83 ust. 3
- ZAŁĄCZNIK XVI: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o modyfikacji umowy w trakcie jej obowiązywania (zgodnie z art. 89 ust. 1)
- ZAŁĄCZNIK XVII: Usługi, o których mowa w art. 91
- ZAŁĄCZNIK XVIII: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o zamówieniu dotyczącym usług społecznych i innych szczególnych usług (o którym mowa w art. 92)
- ZAŁĄCZNIK XIX: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o konkursie (zgodnie z art. 96 ust. 1)
- ZAŁĄCZNIK XX: Informacje, jakie należy zamieścić w ogłoszeniu o konkursie (zgodnie z art. 96 ust. 1)
- ZAŁĄCZNIK XXI: Tabela korelacji

TYTUŁ I

ZAKRES STOSOWANIA, DEFINICJE I ZASADY OGÓLNE

ROZDZIAŁ I

Przedmiot i definicje

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy dotyczące procedur udzielania zamówień przez podmioty zamawiające w odniesieniu do zamówień oraz konkursów, których szacunkowa wartość jest nie mniejsza niż progi określone w art. 15.

2. Zamówienie w rozumieniu niniejszej dyrektywy stanowi nabycie – w drodze zamówienia na dostawy, roboty budowlane lub usługi– robót budowlanych, dostaw lub usług przez co najmniej jeden podmiot zamawiający od wykonawców wybranych przez ten podmiot zamawiający, pod warunkiem że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi są przeznaczone na potrzeby wykonywania jednego z rodzajów działalności, o których mowa w art. 8–14.

3. Niniejszą dyrektywę stosuje się z zastrzeżeniem art. 346 TFUE.

4. Niniejsza dyrektywa nie ogranicza swobody państw członkowskich w zakresie definiowania, zgodnie z prawem unijnym, usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, sposobu ich organizacji i finansowania – zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy państwa – a także określania tego, jakim obowiązkom usługi te powinny podlegać. Niniejsza dyrektywa nie wpływa również na podejmowanie przez organy publiczne decyzji dotyczących tego, czy chcą one – oraz w jaki sposób i w jakim stopniu – samodzielnie realizować funkcje publiczne zgodnie z art. 14 TFUE oraz Protokołem nr 26.

5. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na sposób, w jaki państwa członkowskie organizują swoje systemy zabezpieczenia społecznego.

6. Zakres niniejszej dyrektywy nie obejmuje usług o charakterze nieekonomicznym świadczonych w interesie ogólnym.

Artykuł 2

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:

- 1) „zamówienia na dostawy, roboty budowlane i usługi” oznaczają umowy o charakterze odpłatnym zawierane na piśmie pomiędzy jednym lub wieloma podmiotami zamawiającymi a jednym lub wieloma wykonawcami, których przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, dostawa produktów lub świadczenie usług;
- 2) „zamówienia na roboty budowlane” oznaczają zamówienia, których przedmiotem jest jedno z następujących działań:
 - a) wykonanie albo zarówno zaprojektowanie, jak i wykonanie robót budowlanych związanych z jednym z rodzajów działalności określonych w załączniku I;
 - b) wykonanie albo zarówno zaprojektowanie, jak i wykonanie obiektu budowlanego;
 - c) realizacja, za pomocą dowolnych środków, obiektu budowlanego odpowiadającego wymogom określonym przez podmiot zamawiający mający decydujący wpływ na rodzaj lub projekt obiektu;
- 3) „obiekt budowlany” oznacza wynik całości robót budowlanych w zakresie budownictwa lub inżynierii lądowej i wodnej, który może samoistnie spełniać funkcję gospodarczą lub techniczną;
- 4) „zamówienia na dostawy” oznaczają zamówienia, których przedmiotem jest zakup, dzierżawa, najem lub leasing, z opcją lub bez opcji zakupu, produktów. Zamówienie na dostawy może obejmować dodatkowo rozmieszczenie i instalację produktów;
- 5) „zamówienia na usługi” oznaczają zamówienia, których przedmiotem jest świadczenie usług innych niż te, o których mowa w pkt 2;
- 6) „wykonawca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną lub podmiot zamawiający lub grupę takich osób lub podmiotów, w tym każde tymczasowe stowarzyszenie przedsiębiorstw, które oferują na rynku wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług;
- 7) „oferent” oznacza wykonawcę, który złożył ofertę;
- 8) „kandydat” oznacza wykonawcę, który ubiegał się o zaproszenie lub został zaproszony do udziału w procedurze ograniczonej lub negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnym lub partnerstwie innowacyjnym;

- 9) „dokumenty zamówienia” oznaczają wszelkie dokumenty, które wytworzył lub do których odwołuje się podmiot zamawiający w celu opisanego lub określenia elementów zamówienia lub postępowania, w tym ogłoszenie o zamówieniu, okresowe ogłoszenie informacyjne lub ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania, gdy są one stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, specyfikacje techniczne, dokument opisowy, proponowane warunki umowy, formaty przedstawiania dokumentów przez kandydatów i oferentów, informacje na temat mających ogólne zastosowanie obowiązków oraz wszelkie dokumenty dodatkowe;
- 10) „scentralizowane działania zakupowe” oznaczają działania prowadzone w trybie ciągłym w jednej z następujących form:
- a) nabywania dostaw lub usług z przeznaczeniem dla podmiotów zamawiających;
 - b) udzielania zamówień lub zawierania umów ramowych na roboty budowlane, dostawy lub usługi z przeznaczeniem dla podmiotów zamawiających;
- 11) „pomocnicze działania zakupowe” oznaczają działania polegające na zapewnieniu wsparcia dla działań zakupowych, w szczególności w następujących formach:
- a) infrastruktury technicznej umożliwiającej podmiotom zamawiającym udzielanie zamówień publicznych lub zawieranie umów ramowych na roboty budowlane, dostawy lub usługi;
 - b) doradztwa dotyczącego prowadzenia lub planowania postępowań o udzielenie zamówienia;
 - c) przygotowania postępowań o udzielenie zamówienia i zarządzania nimi w imieniu i na rzecz danego podmiotu zamawiającego;
- 12) „centralna jednostka zakupująca” oznacza podmiot zamawiający w rozumieniu art. 4 ust. 1 niniejszej dyrektywy lub instytucję zamawiającą w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy 2014/24/UE, które realizują scentralizowane działania zakupowe oraz, ewentualnie, pomocnicze działania zakupowe.
- Zamówienia realizowane przez centralną jednostkę zakupującą w celu wykonania scentralizowanych działań zakupowych uznaje się za zamówienia do celów wykonywania jednego z rodzajów działalności, o których mowa w art. 8–14. Art. 18 nie ma zastosowania do zamówień realizowanych przez centralną jednostkę zakupującą w celu wykonania scentralizowanych działań zakupowych;
- 13) „dostawca usług w zakresie obsługi zamówień” oznacza podmiot publiczny lub prywatny, który oferuje pomocnicze działania zakupowe na rynku;
- 14) „pisemne” lub „na piśmie” oznacza każde wyrażenie złożone ze słów lub cyfr, które można odczytać, powielić, a następnie przekazać, w tym informacje przesyłane i przechowywane za pomocą środków elektronicznych;
- 15) „środki elektroniczne” oznaczają sprzęt elektroniczny do przetwarzania (w tym także kompresji cyfrowej) i przechowywania danych, które są przesyłane, przekazywane i odbierane za pomocą przewodów, fal radiowych, środków optycznych lub innych środków elektromagnetycznych;
- 16) „cykl życia” oznacza wszystkie kolejne lub powiązane ze sobą etapy, w tym działania badawczo-rozwojowe, które należy wykonać, produkcję, wprowadzenie do obrotu i jego warunki, transport, użytkowanie i utrzymanie, w całym okresie istnienia produktu lub obiektu budowlanego lub świadczenia usługi, od nabycia surowca lub wytworzenia zasobów po wywóz, usunięcie i utylizację;
- 17) „konkursy” oznaczają procedury, które umożliwiają podmiotowi zamawiającemu nabycie planu lub projektu wybranego przez sąd konkursowy po przeprowadzeniu postępowania konkursowego z przyznaniem lub bez przyznania nagród, przede wszystkim w dziedzinie urbanistyki i planowania przestrzennego, architektury oraz inżynierii lub przetwarzania danych;
- 18) „innowacje” oznaczają wdrażanie nowego lub znacznie udoskonalonego produktu, usługi lub procesu, w tym między innymi procesów produkcji, budowy lub konstrukcji, nowej metody marketingowej lub nowej metody organizacji w działalności przedsiębiorczej, organizowaniu pracy, lub w relacjach zewnętrznych, m.in. po to, by pomóc rozwiązać wyzwania społeczne lub wspierać strategię „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;
- 19) „etykieta” oznacza dowolny dokument, zaświadczenie lub poświadczenie potwierdzające, że dane obiekty budowlane, produkty, usługi, procesy lub procedury spełniają określone wymogi;
- 20) „wymóg lub wymogi dotyczące etykiet” oznaczają wymogi, które dane obiekty budowlane, produkty, usługi, procesy lub procedury muszą spełniać, by uzyskać daną etykietę.

Artykuł 3

Institucje zamawiające

1. Na użytek niniejszej dyrektywy „instytucje zamawiające” oznaczają państwo, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego, lub związki złożone z jednej lub wielu takich instytucji lub z jednego lub wielu takich podmiotów prawa publicznego.

2. „Władze regionalne” obejmują wszystkie organy jednostek administracyjnych wymienionych w otwartym wykazie NUTS 1 i 2, o czym mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾.

3. „Władze lokalne” obejmują wszystkie organy jednostek administracyjnych wchodzących w zakres NUTS 3 oraz mniejsze jednostki administracyjne, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003.

4. „Podmiot prawa publicznego” oznacza podmiot, który posiada wszystkie poniższe cechy:

- a) został utworzony w konkretnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, które nie mają charakteru przemysłowego ani handlowego;
- b) posiada osobowość prawną; oraz
- c) jest finansowany w przeważającej części przez państwo, władze regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego; bądź jego zarząd podlega nadzorowi ze strony tych władz lub podmiotów; bądź ponad połowa członków jego organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, władze regionalne lub lokalne, lub przez inne podmioty prawa publicznego.

Artykuł 4

Podmioty zamawiające

1. Na użytek niniejszej dyrektywy podmiotami zamawiającymi są podmioty, które:

- a) są instytucjami zamawiającymi lub przedsiębiorstwami publicznymi i które prowadzą jeden z rodzajów działalności wymienionych w art. 8–14;
- b) w przypadku gdy nie są instytucjami zamawiającymi lub przedsiębiorstwami publicznymi, wykonują pośród prowadzonych przez nie rodzajów działalności jeden z rodzajów działalności wymienionych w art. 8–14, bądź dowolne połączenie tych rodzajów działalności, i korzystają z praw specjalnych lub wyłącznych przyznanych przez właściwy organ państwa członkowskiego.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

2. „Przedsiębiorstwo publiczne” oznacza każde przedsiębiorstwo, na które instytucje zamawiające mogą wywierać bezpośrednio lub pośrednio dominujący wpływ na mocy ich prawa własności, udziału finansowego we wspomnianym przedsiębiorstwie lub na mocy zasad określających jego działanie.

Zakłada się istnienie dominującego wpływu instytucji zamawiających w dowolnym z poniższych przypadków, gdy instytucje te, bezpośrednio lub pośrednio:

- a) posiadają większość subskrybowanego kapitału przedsiębiorstwa;
- b) kontrolują większość głosów przypadających na akcje emitowane przez przedsiębiorstwo;
- c) mogą powoływać ponad połowę członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego przedsiębiorstwa.

3. Do celów niniejszego artykułu „prawa specjalne lub wyłączne” oznaczają prawa przyznane przez właściwy organ państwa członkowskiego w drodze dowolnych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, które skutkują zastrzeżeniem wykonywania rodzajów działalności określonych w art. 8–14 dla jednego lub kilku podmiotów oraz które wywierają istotny wpływ na możliwość wykonywania takiej działalności przez inne podmioty.

Prawa, które przyznano w drodze procedury zapewniającej odpowiednie upublicznienie postępowania i których przyznanie opierało się na obiektywnych kryteriach, nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu akapitu pierwszego.

Procedury takie obejmują:

- a) procedury udzielania zamówienia z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie zgodnie z dyrektywą 2014/24/UE, dyrektywą 2009/81/WE, dyrektywą 2014/23/UE lub niniejszą dyrektywą;
- b) procedury, których podstawę stanowią inne unijne akty prawne wymienione w załączniku II, zapewniające odpowiednią uprzednią przejrzystość w zakresie przyznawania zezwoleń w oparciu o obiektywne kryteria.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w odniesieniu do zmiany wykazu unijnych aktów prawnych określonego w załączniku II, w przypadku gdy takie zmiany okażą się konieczne w związku z przyjęciem nowych aktów prawnych, uchynieniem lub modyfikacją takich aktów prawnych.

Artykuł 5

Zamówienia mieszane obejmujące taki sam rodzaj działalności

1. Ust. 2 ma zastosowanie do zamówień mieszanych, których przedmiotem są różne rodzaje zamówień, z których każdy jest objęty zakresem niniejszej dyrektywy.

Ust. 3–5 mają zastosowanie do zamówień mieszanych, których przedmiotem jest zamówienie objęte zakresem niniejszej dyrektywy i zamówienie objęte innymi przepisami prawnymi.

2. Zamówień, których przedmiotem są co najmniej dwa rodzaje zamówień (roboty budowlane, usługi lub dostawy), udziela się zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do rodzaju zamówień, który odpowiada głównemu przedmiotowi danego zamówienia.

W przypadku zamówień mieszanych składających się częściowo z usług w rozumieniu tytułu III rozdział I, a częściowo z innych usług lub w przypadku zamówień mieszanych składających się częściowo z usług, a częściowo z dostaw, główny przedmiot zamówienia określa się przez ustalenie która z szacowanych wartości danych usług lub dostaw jest wyższa.

3. W przypadku gdy poszczególne części danego zamówienia można obiektywnie rozdzielić, zastosowanie ma ust. 4. W przypadku gdy poszczególnych części danego zamówienia nie można obiektywnie rozdzielić, zastosowanie ma ust. 5.

W przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta art. 346 TFUE lub dyrektywą 2009/81/WE, zastosowanie ma art. 25 niniejszej dyrektywy.

4. W przypadku zamówień, których przedmiotem jest zamówienie objęte niniejszą dyrektywą jak również zamówienie nieobjęte niniejszą dyrektywą, podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części lub udzielić jednego zamówienia. W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia, podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych danej odrębnej części.

W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednego zamówienia, przepisy niniejszej dyrektywy – o ile art. 25 nie stanowi inaczej – mają zastosowanie do udzielonego w ten sposób zamówienia mieszanego, bez względu na wartość części, które w przeciwnym razie podlegałyby innemu reżimowi prawnemu, i bez względu na to, jakiemu reżimowi prawnemu podlegałyby te części w innym przypadku.

W przypadku zamówień mieszanych zawierających elementy zamówień na dostawy, roboty budowlane i usługi oraz elementy koncesji, zamówienie mieszane udzielane jest zgodnie z niniejszą dyrektywą, pod warunkiem że szacunkowa wartość części zamówienia stanowiącej zamówienie objęte niniejszą dyrektywą, obliczona zgodnie z art. 16, jest równa stosownemu progowi określone w art. 15 lub wyższa od niego.

5. Jeżeli poszczególnych części danego zamówienia nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, mający zastosowanie reżim prawny ustala się w oparciu o główny przedmiot tego zamówienia.

Artykuł 6

Zamówienia obejmujące kilka rodzajów działalności

1. W przypadku zamówień, które mają dotyczyć kilku rodzajów działalności, podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień do celów każdego rodzaju działalności lub o udzieleniu jednego zamówienia. W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień, decyzję o tym, które przepisy mają zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia, podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych danego odrębnego rodzaju działalności.

Niezależnie od art. 5, w przypadku gdy podmioty zamawiające zadecydują o udzieleniu jednego zamówienia, zastosowanie mają ust. 2 i 3 niniejszej dyrektywy. Niemniej jednak, w przypadku gdy jeden z danych rodzajów działalności jest objęty przepisami dyrektywy 2009/81/WE lub art. 346 TFUE, zastosowanie ma art. 26 niniejszej dyrektywy.

Decyzji o udzieleniu jednego zamówienia lub udzieleniu kilku odrębnych zamówień nie można podejmować w celu wyłączenia zamówienia lub zamówień z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy lub, w stosownych przypadkach, dyrektywy 2014/24/UE lub dyrektywy 2014/23/UE.

2. Zamówienie obejmujące kilka rodzajów działalności podlega zasadom mającym zastosowanie do rodzaju działalności, którego to zamówienie zasadniczo dotyczy.

3. W przypadku zamówień, w odniesieniu do których obiektywnie nie jest możliwe określenie rodzaju działalności, którego to zamówienie ma zasadniczo dotyczyć, mające zastosowanie zasady określa się zgodnie z lit. a), b) oraz c):

a) zamówienia udziela się zgodnie z dyrektywą 2014/24/UE, jeżeli jeden z rodzajów działalności, którego to zamówienie ma dotyczyć, podlega niniejszej dyrektywie, a drugi – dyrektywie 2014/24/UE;

- b) zamówienia udziela się zgodnie z niniejszą dyrektywą, jeżeli jeden z rodzajów działalności, którego to zamówienie ma dotyczyć, podlega niniejszej dyrektywie, a drugi – dyrektywie 2014/23/UE;
- c) zamówienia udziela się zgodnie z niniejszą dyrektywą, jeżeli jeden z rodzajów działalności, podlega niniejszej dyrektywie, a drugi nie podlega ani niniejszej dyrektywie, ani dyrektywie 2014/24/UE, ani dyrektywie 2014/23/UE.

ROZDZIAŁ II

Rodzaje działalności

Artykuł 7

Przepisy wspólne

Do celów art. 8, 9 i 10 „dostawa” oznacza wytwarzanie/produkcję, sprzedaż hurtową i detaliczną.

Niemniej jednak produkcja gazu w postaci wydobycia objęta jest zakresem art. 14.

Artykuł 8

Gaz i energia ciepła

1. W odniesieniu do gazu i energii cieplnej niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do następujących rodzajów działalności:

- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją gazu lub energii cieplnej;
- b) dostaw gazu lub energii cieplnej do takich sieci.

2. Dostawy gazu lub energii cieplnej do stałych sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych dokonywane przez podmiot zamawiający inny niż instytucja zamawiająca, nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu ust. 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) produkcja gazu lub energii cieplnej przez dany podmiot zamawiający stanowi nieuniknioną konsekwencję prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu lub w art. 9–11;

- b) dostawy do publicznej sieci mają na celu wyłącznie ekonomiczną eksploatację wspomnianej produkcji i stanowią nie więcej niż 20 % wielkości obrotów podmiotu zamawiającego, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

Artykuł 9

Energia elektryczna

1. W odniesieniu do energii elektrycznej niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do następujących rodzajów działalności:

- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją energii elektrycznej;

- b) dostaw energii elektrycznej do takich sieci.

2. Dostawy energii elektrycznej do stałych sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych, dokonywane przez podmiot zamawiający inny niż instytucja zamawiająca, nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu ust. 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) produkcja energii elektrycznej przez dany podmiot zamawiający ma miejsce, gdyż jej zużycie jest niezbędne do prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu lub w art. 8, 10 i 11;
- b) dostawy do publicznej sieci uzależnione są wyłącznie od własnego zużycia danego podmiotu zamawiającego i nie przekraczają 30 % wielkości jego łącznej produkcji energii, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

Artykuł 10

Gospodarka wodna

1. W odniesieniu do wody niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do następujących rodzajów działalności:

- a) zapewniania lub obsługi stałych sieci przeznaczonych do świadczenia usług dla odbiorców publicznych w związku z produkcją, transportem lub dystrybucją wody pitnej;

- b) dostaw wody pitnej do takich sieci.

2. Niniejsza dyrektywa ma również zastosowanie do zamówień lub konkursów, które są udzielane lub organizowane przez podmioty zamawiające wykonujące jeden z rodzajów działalności wymienionych w ust. 1 i które są związane z jednym z poniższych działań:

- a) projektami dotyczącymi inżynierii wodnej, nawadniania lub melioracji, pod warunkiem że ilość wody wykorzystywanej do celów dostaw wody pitnej stanowi ponad 20 % łącznej ilości wody dostępnej dzięki wspomnianym projektom lub instalacjom nawadniającym lub melioracyjnym;
- b) odprowadzaniem lub oczyszczaniem ścieków.

3. Dostawy wody pitnej do stałych sieci zapewniających usługi dla odbiorców publicznych dokonywane przez podmiot zamawiający inny niż instytucja zamawiająca, nie są uważane za odpowiednią działalność w rozumieniu ust. 1, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) produkcja wody pitnej przez dany podmiot zamawiający ma miejsce, gdyż jej zużycie jest niezbędne do prowadzenia innego rodzaju działalności niż wymienione w art. 8–11;
- b) dostawy do publicznej sieci uzależnione są wyłącznie od własnego zużycia danego podmiotu zamawiającego i nie przekraczają 30 % wielkości jego łącznej produkcji wody pitnej, ustalonej na podstawie średniego poziomu w trzech poprzednich latach, łącznie z rokiem bieżącym.

Artykuł 11

Usługi transportowe

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do działalności obejmującej zapewnianie lub obsługę sieci świadczących usługi dla odbiorców publicznych w obszarze transportu kolejaj, systemami automatycznymi, tramwajami, trolejbusami, autobusami lub kolejami linowymi.

Odnosnie do usług transportowych uznaje się, że sieć istnieje, jeżeli usługi są świadczone zgodnie z warunkami działania określonymi przez właściwy organ państwa członkowskiego, takimi jak warunki na obsługiwanych trasach, wymagana zdolność przewozowa lub częstotliwość usług.

Artykuł 12

Porty i porty lotnicze

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do działalności związanej z eksploatacją obszaru geograficznego w celu udostępniania

przewoźnikom lotniczym, morskim lub śródlądowym portów lotniczych, portów morskich i śródlądowych lub innych terminali.

Artykuł 13

Usługi pocztowe

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do działalności związanej ze świadczeniem:

- a) usług pocztowych;
- b) usług innych niż usługi pocztowe, pod warunkiem że wspomniane usługi są świadczone przez podmiot, który świadczy również usługi pocztowe w rozumieniu ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, oraz jeżeli warunki określone w art. 34 ust. 1 nie są spełnione w odniesieniu do usług objętych ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu.

2. Na użytek niniejszego artykułu oraz bez uszczerbku dla dyrektywy 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾:

- a) „przesyłka pocztowa” oznacza przesyłkę opatrzoną adresem w ostatecznej formie, w której ma być przewieziona, niezależnie od wagi. Poza przesyłkami z korespondencją przesyłki takie obejmują także, na przykład, książki, katalogi, gazety, czasopisma i paczki pocztowe zawierające towar mający wartość handlową lub niemający takiej wartości, niezależnie od wagi;
- b) „usługi pocztowe” oznaczają usługi obejmujące przyjmowanie, sortowanie, przemieszczanie i doręczanie przesyłek pocztowych. Uwzględnia się zarówno usługi objęte zakresem usługi powszechnej, ustanowionej zgodnie z dyrektywą 97/67/WE, jak i usługi nieobjęte tym zakresem;
- c) „usługi inne niż usługi pocztowe” oznaczają usługi świadczone w poniższych obszarach:
 - (i) usługi zarządzania usługami pocztowymi (zarówno usługi poprzedzające wysyłkę, jak i usługi następujące po wysyłce, w tym „usługi zarządzania kancelarią pocztową”);
 - (ii) usługi dotyczące przesyłek pocztowych nieuwzględnionych w lit. a), takich jak bezadresowe przesyłki reklamowe.

⁽¹⁾ Dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług (Dz.U. L 15 z 21.1.1998, s. 14).

*Artykuł 14***Wydobycie ropy naftowej i gazu oraz poszukiwanie lub wydobycie węgla lub innych paliw stałych**

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do działalności związanej z eksploatacją obszaru geograficznego w celu:

- a) wydobycia ropy naftowej lub gazu;
- b) poszukiwania lub wydobycia, węgla lub innych paliw stałych.

ROZDZIAŁ III

Zakres przedmiotowy

Sekcja 1

Progi*Artykuł 15***Kwoty progowe**

Z wyjątkiem przypadków wyłączeń na podstawie art. 18–23 lub na mocy art. 34, dotyczących prowadzenia określonego rodzaju działalności, niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do zamówień, których szacunkowa wartość bez podatku od wartości dodanej (VAT) jest co najmniej równa następującym progom:

- a) 414 000 EUR w przypadku zamówień na dostawy i usługi oraz konkursów;
- b) 5 186 000 EUR w przypadku zamówień na roboty budowlane;
- c) 1 000 000 EUR w przypadku zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi wymienione w załączniku XVII.

*Artykuł 16***Metody obliczania szacunkowej wartości zamówienia**

1. Podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia jest całkowita kwota należna, bez VAT, oszacowana przez podmiot zamawiający, z uwzględnieniem wszelkich opcji oraz wznowień zamówienia wyraźnie określonych w dokumentach zamówienia.

W przypadku gdy podmiot zamawiający przewiduje nagrody lub wynagrodzenia dla kandydatów lub oferentów, uwzględnia je przy obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia.

2. W przypadku gdy podmiot zamawiający składa się z kilku odrębnych jednostek operacyjnych, uwzględnia się całkowitą

szacunkową wartość dla wszystkich poszczególnych jednostek operacyjnych.

Niezależnie od akapitu pierwszego, w przypadku gdy odrębna jednostka operacyjna samodzielnie odpowiada za zamówienie lub niektóre jego kategorie, wartości mogą być szacowane na poziomie przedmiotowej jednostki.

3. Wyboru metody wykorzystywanej do obliczania szacunkowej wartości zamówienia nie można dokonywać z zamiarem wyłączenia go z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy. Zamówienie nie może być dzielone ze skutkiem nieobjęcia go zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, chyba że jest to uzasadnione obiektywnymi przyczynami.

4. Ta szacunkowa wartość obowiązuje w chwili wysłania zaproszenia do ubiegania się o zamówienie lub, w przypadku gdy nie przewiduje się takiego zaproszenia, w chwili rozpoczęcia przez podmiot zamawiający postępowania o udzielenie zamówienia, na przykład, w stosownych przypadkach przez nawiązanie kontaktu z wykonawcami w związku z zamówieniem.

5. W odniesieniu do umów ramowych i dynamicznych systemów zakupów uwzględnia się maksymalną szacunkową wartość bez VAT wszystkich zamówień przewidzianych przez cały okres obowiązywania umowy ramowej lub dynamicznego systemu zakupów.

6. W przypadku partnerstw innowacyjnych uwzględnia się maksymalną szacunkową wartość bez VAT wszystkich działań badawczych i rozwojowych, które mają zostać przeprowadzone na wszystkich etapach planowanego partnerstwa, a także wszystkich dostaw, usług lub robót budowlanych, które mają być opracowane i zamówione na koniec planowanego partnerstwa.

7. Do celów art. 15 podmioty zamawiające uwzględniają przy obliczaniu szacunkowej wartości zamówienia na roboty budowlane zarówno koszt robót budowlanych, jak i całkowitą szacunkową wartość wszelkich dostaw lub usług oddawanych do dyspozycji wykonawcy przez podmioty zamawiające, o ile są one niezbędne do wykonania tych robót budowlanych.

8. W przypadku gdy proponowany obiekt budowlany lub proponowane świadczenie usług mogą prowadzić do udzielenia zamówień w formie odrębnych części, uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich takich części.

W przypadku gdy łączna wartość części jest na poziomie lub powyżej progu określonego w art. 15, przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do udzielenia każdej z części zamówienia.

9. W przypadku gdy proponowane nabycie podobnych dostaw może prowadzić do udzielenia zamówień w formie odrębnych części, przy stosowaniu art. 15 lit b) i c) uwzględnia się całkowitą szacunkową wartość wszystkich tych części.

W przypadku gdy łączna wartość części jest na poziomie lub powyżej progu określonego w art. 15, przepisy niniejszej dyrektywy stosuje się do udzielenia każdej z części zamówienia.

10. Niezależnie od ust. 8 i 9 podmioty zamawiające mogą udzielić zamówień na poszczególne części bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że szacunkowa wartość bez VAT danej części wynosi w przypadku dostaw lub usług mniej niż 80 000 EUR, a w przypadku robót budowlanych mniej niż 1 mln EUR. Łączna wartość części zamówienia udzielonych w ten sposób bez stosowania przepisów niniejszej dyrektywy nie może jednak przekroczyć 20 % łącznej wartości wszystkich części, na które zostały podzielone proponowane roboty budowlane, proponowane nabycie podobnych dostaw lub proponowane świadczenie usług.

11. W przypadku zamówień na dostawy lub usługi powtarzających się lub podlegających wznowieniu w oznaczonym czasie, podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia jest:

a) całkowita rzeczywista wartość kolejnych zamówień tego samego typu, udzielonych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, skorygowana, gdy jest to możliwe, tak by uwzględnić zmiany w ilości lub w wartości, które mogły wystąpić w ciągu 12 miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia;

b) lub całkowita szacunkowa wartość kolejnych zamówień udzielonych w ciągu 12 miesięcy następujących po realizacji pierwszej dostawy lub w trakcie roku budżetowego, jeżeli jest on dłuższy niż 12 miesięcy.

12. W odniesieniu do zamówień na dostawy dotyczących dzierżawy, wypożyczenia, najmu lub leasingu produktów, podstawą obliczenia szacunkowej wartości zamówienia jest:

a) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas określony, jeżeli okres obowiązywania wynosi 12 miesięcy lub mniej – całkowita szacunkowa wartość zamówienia w okresie obowiązywania umowy, a jeżeli okres obowiązywania przekracza 12 miesięcy – całkowita wartość zamówienia, łącznie z szacunkową wartością końcową;

b) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas nieokreślony lub umów, których okres obowiązywania nie może zostać określony – wartość miesięczna pomnożona przez 48.

13. W odniesieniu do zamówień na usługi podstawę obliczenia szacunkowej wartości zamówienia stanowią odpowiednio:

a) usługi ubezpieczeniowe: należna składka oraz inne rodzaje wynagrodzenia;

b) usługi bankowe i inne usługi finansowe: opłaty, należne prowizje, odsetki oraz inne rodzaje wynagrodzenia;

c) zamówienia na wykonanie projektu: opłaty i należne prowizje oraz inne rodzaje wynagrodzenia.

14. W odniesieniu do zamówień na usługi, w przypadku których nie określono łącznej ceny, podstawę obliczenia szacunkowej wartości zamówienia stanowią:

a) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas określony, jeżeli okres obowiązywania wynosi 48 miesięcy lub mniej – całkowita wartość zamówienia przez cały okres obowiązywania umowy;

b) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas nieokreślony lub o okresie obowiązywania dłuższym niż 48 miesięcy – wartość miesięczna pomnożona przez 48.

Artykuł 17

Korekta progów

1. Co dwa lata, począwszy od dnia 30 czerwca 2013 r., Komisja weryfikuje progi określone w art. 15 lit. a) i b) pod kątem ich zgodności z progami ustanowionymi w Porozumieniu Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych (zwanym dalej „Porozumieniem GPA”) oraz, w razie potrzeby, dokonuje ich korekty zgodnie z niniejszym artykułem.

Zgodnie z metodą obliczania określoną w Porozumieniu GPA Komisja oblicza wartość tych progów na podstawie średnich dziennych wartości euro w odniesieniu do specjalnych praw ciągnięcia (SDR) z okresu 24 miesięcy, którego koniec przypada na dzień 31 sierpnia poprzedzającego korektę ze skutkiem od 1 stycznia. Wartość progów poddanych takiej korekcie zaokrągla się, w razie potrzeby, w dół do pełnego tysiąca euro, aby zagwarantować przestrzeganie obowiązujących progów przewidzianych w Porozumieniu GPA i wyrażonych w SDR.

2. Co dwa lata, począwszy od dnia 1 stycznia 2014 r., Komisja ustala, w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, wartości progów, o których mowa w art. 15 lit. a) i b), skorygowane zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

Jednocześnie Komisja ustala wartość progów, o których mowa w art. 15 lit. c), w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro.

Zgodnie z metodą obliczania określoną w Porozumieniu GPA podstawą ustalenia tych wartości są średnie dzienne wartości tych walut, odpowiadające mającemu zastosowanie progowi wyrażonemu w euro, z okresu 24 miesięcy, którego koniec przypada na dzień 31 sierpnia poprzedzającego korektę ze skutkiem od 1 stycznia.

3. Komisja publikuje skorygowane progi, o których mowa w ust. 1, odpowiadające im wartości w walucie krajowej, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy, oraz wartości ustalone zgodnie z ust. 2 akapit drugi, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* na początku listopada następującego po ich korekcie.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu dostosowania metodologii określonej w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu do wszelkich zmian metodologii przewidzianej w Porozumieniu GPA w celu korekty progów, o których mowa w art. 15 lit. a) i b) oraz ustalenia odpowiadających im wartości w walutach krajowych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, jak określono w ust. 2 niniejszego artykułu.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu skorygowania, w razie potrzeby, progów, o których mowa w art. 15 lit. a) i b).

5. W przypadku gdy zachodzi konieczność skorygowania progów, o których mowa w art. 15 lit. a) i b), a ograniczenia czasowe nie pozwalają na zastosowanie procedury określonej w art. 103, a zatem wymaga tego szczególnie pilna potrzeba, do aktów delegowanych przyjmowanych zgodnie z ust. 4 akapit drugi niniejszego artykułu ma zastosowanie procedura określona w art. 104.

Sekcja 2

Zamówienia i konkursy wyłączone; przepisy szczególne dotyczące zamówień obejmujących aspekty obronności i bezpieczeństwa

Podsekcja 1

Wyłączenia mające zastosowanie do wszystkich podmiotów zamawiających oraz szczególne wyłączenia dotyczące sektorów gospodarki wodnej i energetyki

Artykuł 18

Zamówienia udzielane na potrzeby odsprzedaży lub dzierżawy osobom trzecim

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień udzielanych na potrzeby odsprzedaży lub dzierżawy osobom trzecim, pod warunkiem że podmiot zamawiający nie korzysta z żadnych praw specjalnych lub wyłącznych do sprzedaży lub dzierżawy przedmiotu takich zamówień, a inne podmioty mogą go bez ograniczeń sprzedawać lub dzierżawić, na takich samych warunkach jak podmiot zamawiający.

2. Podmioty zamawiające powiadamiają Komisję, na jej wniosek o wszystkich kategoriach produktów lub rodzajach działalności, które uważają za wyłączone na podstawie ust. 1. Komisja może okresowo publikować w celach informacyjnych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* wykazy kategorii produktów i rodzajów działalności, które uznaje za objęte przedmiotowym wyłączeniem. W takich przypadkach Komisja respektuje wrażliwe aspekty handlowe, które podmioty zamawiające mogą wskazać przy okazji przekazywania informacji.

Artykuł 19

Zamówienia udzielane i konkursy organizowane w innym celu niż wykonywanie jednego z rodzajów działalności objętych niniejszą dyrektywą lub w celu wykonywania takiej działalności w państwie trzecim

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień, których podmioty zamawiające udzielają w innym celu niż wykonywanie ich działalności, określonej w art. 8–14, lub w celu wykonywania takiej działalności w państwie trzecim, w warunkach niewymagających fizycznego wykorzystania sieci lub obszaru geograficznego w obrębie Unii; nie ma także zastosowania do konkursów organizowanych do takich celów.

2. Podmioty zamawiające powiadamiają Komisję, na jej wniosek, o wszelkich rodzajach działalności, które uważają za wyłączone na podstawie ust. 1. Komisja może okresowo publikować w celach informacyjnych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* wykazy kategorii działalności, które uznaje za objęte przedmiotowym wyłączeniem. W takich przypadkach Komisja respektuje wrażliwe aspekty handlowe, które podmioty zamawiające mogą wskazać przy okazji przekazywania informacji.

Artykuł 20

Zamówienia udzielane i konkursy organizowane zgodnie z przepisami międzynarodowymi

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień, których podmiot zamawiający ma obowiązek udzielić, ani do konkursów, które ma obowiązek zorganizować, zgodnie z procedurami udzielania zamówienia innymi niż określone w niniejszej dyrektywie, określonymi:

a) instrumentem prawnym tworzącym zobowiązania prawnomiędzynarodowe, takim jak umowa międzynarodowa zawarta zgodnie z Traktatami między państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim lub ich jednostkami terytorialnymi i obejmująca roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone na potrzeby wspólnej realizacji lub eksploatacji projektu przez sygnatariuszy;

b) przez organizację międzynarodową.

Państwa członkowskie informują o wszelkich instrumentach prawnych, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) niniejszego ustępu, Komisję, która może skonsultować się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 105.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień i konkursów udzielanych lub organizowanych przez podmiot zamawiający zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień określonymi przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, gdy przedmiotowe zamówienia lub konkursy są w całości finansowane przez tę organizację lub instytucję; w przypadku zamówień lub konkursów współfinansowanych w przeważającej części przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą strony uzgadniają mające zastosowanie procedury udzielania zamówień.

3. Art. 27 ma zastosowanie do zamówień i konkursów obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielanych lub organizowanych na mocy przepisów międzynarodowych. Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do takich zamówień i konkursów.

Artykuł 21

Wyłączenia szczególne dotyczące zamówień na usługi

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień na usługi w zakresie:

a) nabycia lub najmu, bez względu na sposób finansowania, gruntu, istniejących budynków lub innych nieruchomości lub praw do nich;

b) usług arbitrażowych i pojednawczych;

c) dowolnej z następujących usług prawnych:

(i) zastępstwa prawnego klienta, wykonywanego przez prawnika w rozumieniu art. 1 dyrektywy Rady 77/249/EWG⁽¹⁾ w:

— postępowaniu arbitrażowym lub pojednawczym toczącym się w państwie członkowskim, państwie trzecim lub przed międzynarodową instancją arbitrażową lub pojednawczą, lub

— postępowaniu sądowym toczącym się przed sądami, trybunałami lub przed organami publicznymi państwa członkowskiego lub państwa trzeciego lub przed międzynarodowymi sądami, trybunałami lub instytucjami;

(ii) porad prawnych udzielanych w ramach przygotowywania dowolnego z postępowań, o których mowa w ppkt (i) niniejszej litery, lub w przypadku gdy istnieją konkretne przesłanki i duże prawdopodobieństwo, że sprawa, której dotyczą porady, stanie się przedmiotem takich postępowań, pod warunkiem że porad tych udziela prawnik w rozumieniu art. 1 dyrektywy 77/249/EWG;

(iii) usług poświadczania i uwierzytelniania dokumentów, które to usługi muszą świadczyć notariusze;

(iv) usług prawnych świadczonych przez powierników lub wyznaczonych opiekunów lub innych usług prawnych, których wykonawcy są wyznaczani przez sąd lub trybunał danego państwa członkowskiego lub wyznaczani z mocy prawa w celu wykonania konkretnych zadań pod nadzorem takich trybunałów lub sądów;

(v) pozostałych usług prawnych, które w danym państwie członkowskim są powiązane, nawet sporadycznie, ze sprawowaniem władzy publicznej;

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 77/249/EWG z dnia 22 marca 1977 r. mająca na celu ułatwienie skutecznego korzystania przez prawników ze swobody świadczenia usług (Dz.U. L 78 z 26.3.1977, s. 17).

- d) usług finansowych związanych z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/39/WE ⁽¹⁾ oraz operacji przeprowadzanych z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej i Europejskim Mechanizmem Stabilności;
- e) pożyczek, bez względu na to, czy wiążą się one z emisją, sprzedażą, zakupem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych;
- f) umów o pracę;
- g) usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego koleją lub metrem;
- h) obrony cywilnej, ochrony ludności i zapobiegania niebezpieczeństwom, świadczonych przez organizacje lub stowarzyszenia o charakterze niekomercyjnym i objętych kodami CPV: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8; 98113100-9 oraz 85143000-3, z wyjątkiem usług transportu sanitarnego pacjentów;
- i) zamówień na czas antenowy lub dostarczanie audycji, które to zamówienia są udzielane dostawcom audiowizualnych lub radiowych usług medialnych. Do celów niniejszej litery termin „dostawca usług medialnych” ma to samo znaczenie co w art. 1 ust. 1 lit. d) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE ⁽²⁾. Termin „audycja” ma to samo znaczenie co w art. 1 ust. 1 lit. b) tej dyrektywy, ale obejmuje także audycje radiowe i materiały do audycji radiowych. Ponadto, do celów niniejszego przepisu, termin „materiały do audycji” ma to samo znaczenie co termin „audycja”.

Artykuł 22

Zamówienia na usługi udzielane na podstawie prawa wyłącznego

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień na usługi udzielanych podmiotowi, który sam jest instytucją zamawiającą, lub związkowi instytucji zamawiających, na podstawie prawa wyłącznego przysługującego im na mocy przepisu ustawowego, wykonawczego lub opublikowanego przepisu administracyjnego, zgodnego z postanowieniami TFUE.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniająca dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 93/22/EWG (Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1).

Artykuł 23

Zamówienia udzielane przez niektóre podmioty zamawiające na zakup wody oraz dostawę energii lub paliw do produkcji energii

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

- a) zamówień na zakup wody, jeżeli udzielane są przez podmioty zamawiające prowadzące jedną lub obie działalności związane z wodą pitną, o których mowa w art. 10 ust. 1;
- b) zamówień udzielanych przez podmioty zamawiające, które same aktywnie działają w sektorze energetyki poprzez zaangażowanie w działalność, o której mowa w art. 8 ust. 1, art. 9 ust. 1 lub art. 14, w zakresie dostaw:
- (i) energii;
- (ii) paliw do produkcji energii.

Podsekcja 2

Zamówienia obejmujące aspekty obronności i bezpieczeństwa

Artykuł 24

Obronność i bezpieczeństwo

1. W odniesieniu do zamówień udzielanych i konkursów organizowanych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do:

- a) zamówień objętych zakresem dyrektywy 2009/81/WE;
- b) zamówień, do których dyrektywa 2009/81/WE nie ma zastosowania zgodnie z jej art. 8, 12 i 13.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień i konkursów, które nie są w inny sposób wyłączone na mocy ust. 1, w stopniu, w jakim ochrona podstawowych interesów danego państwa członkowskiego w zakresie bezpieczeństwa nie może zostać zagwarantowana przez mniej inwazyjne środki, na przykład przez nałożenie wymogów mających na celu ochronę poufnego charakteru informacji udostępnianych przez podmiot zamawiający w trakcie trwania postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Ponadto, zgodnie z art. 346 ust. 1 lit. a) TFUE, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień i konkursów, które nie są w inny sposób wyłączone na mocy ust. 1 niniejszego artykułu, w stopniu, w jakim stosowanie niniejszej dyrektywy zobowiązywałoby państwo członkowskie do dostarczania informacji, których ujawnienie państwo to uważa za sprzeczne z jego podstawowymi interesami w zakresie bezpieczeństwa.

3. W przypadku gdy zamówienie i realizacja umowy w sprawie zamówienia lub konkurs zostały określone jako tajne lub muszą im towarzyszyć szczególne środki bezpieczeństwa zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi obowiązującymi w danym państwie członkowskim, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania, pod warunkiem że dane państwo członkowskie stwierdziło, że nie można zagwarantować odnośnych podstawowych interesów za pomocą mniej inwazyjnych środków, takich jak środki, o których mowa w ust. 2 akapit pierwszy.

Artykuł 25

Zamówienia mieszane obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie w przypadku zamówień mieszanych obejmujących ten sam rodzaj działalności, których przedmiotem jest zamówienie objęte niniejszą dyrektywą oraz zamówienie lub inne elementy objęte art. 346 TFUE lub dyrektywą 2009/81/WE.

2. W przypadku gdy poszczególne części danego zamówienia można w obiektywny sposób rozdzielić, podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części lub udzielić jednego zamówienia.

W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia, podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych danej odrębnej części.

W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu jednego zamówienia, do mającego zastosowanie reżimu prawnego mają zastosowanie następujące kryteria:

- a) w przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta art. 346 TFUE, zamówienia można udzielić bez stosowania niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych;
- b) w przypadku gdy część danego zamówienia jest objęta dyrektywą 2009/81/WE, zamówienia można udzielić

zgodnie z tą dyrektywą, pod warunkiem że udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych. Niniejsza litera pozostaje bez uszczerbku dla progów i wyłączeń przewidzianych w wymienionej dyrektywie.

Decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie może być jednak podjęta w celu wyłączenia zamówień ze stosowania niniejszej dyrektywy albo dyrektywy 2009/81/WE.

3. Ust. 2 akapit trzeci lit. a) ma zastosowanie do zamówień mieszanych, do których w innym razie zastosowanie mogłaby mieć zarówno lit. a), jak i lit. b) tego akapitu.

4. Jeżeli poszczególnych części danego zamówienia nie da się w obiektywny sposób rozdzielić, zamówienia można udzielić bez stosowania niniejszej dyrektywy, gdy obejmuje ono elementy, do których ma zastosowanie art. 346 TFUE; w innym razie można go udzielić zgodnie z dyrektywą 2009/81/WE.

Artykuł 26

Zamówienia obejmujące kilka rodzajów działalności oraz obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa

1. W przypadku zamówień, które mają dotyczyć kilku rodzajów działalności, podmioty zamawiające mogą zdecydować o udzieleniu odrębnych zamówień do celów każdego rodzaju działalności lub o udzieleniu jednego zamówienia. W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmą decyzję o udzieleniu odrębnych zamówień na poszczególne części, decyzję o tym, który z reżimów prawnych ma zastosowanie do każdego takiego odrębnego zamówienia podejmuje się na podstawie cech charakterystycznych danego odrębnego rodzaju działalności.

W przypadku gdy podmioty zamawiające zdecydowały o udzieleniu jednego zamówienia, zastosowanie ma ust. 2 niniejszego artykułu. Wyboru między udzieleniem jednego zamówienia a udzieleniem kilku odrębnych zamówień nie można dokonywać w celu wyłączenia zamówienia lub zamówień z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy lub dyrektywy 2009/81/WE.

2. W przypadku zamówień, które mają dotyczyć rodzaju działalności objętego niniejszą dyrektywą oraz innego rodzaju działalności:

- a) podlegającego przepisom dyrektywy 2009/81/WE; lub
- b) objętego postanowieniami art. 346 TFUE;

zamówienia można udzielić zgodnie z dyrektywą 2009/81/WE w przypadkach określonych w lit. a) i bez stosowania niniejszej dyrektywy w przypadkach określonych w lit. b). Niniejszy akapit pozostaje bez uszczerbku dla progów i wyłączeń przewidzianych w dyrektywie 2009/81/WE.

Zamówień określonych w akapicie pierwszym lit. a), które dodatkowo obejmują zamówienia lub inne elementy objęte postanowieniami art. 346 TFUE, można udzielić bez stosowania przepisów niniejszej dyrektywy.

Niemniej jednak, aby móc zastosować akapity pierwszy i drugi, udzielenie jednego zamówienia musi być uzasadnione z przyczyn obiektywnych, a decyzja o udzieleniu jednego zamówienia nie może być podjęta w celu wyłączenia zamówienia ze stosowania niniejszej dyrektywy.

Artykuł 27

Zamówienia i konkursy obejmujące aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielane lub organizowane na mocy przepisów międzynarodowych

1. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień obejmujących aspekty obronności i bezpieczeństwa, których podmiot zamawiający ma obowiązek udzielić, ani do konkursów w tych dziedzinach, które podmiot ten ma obowiązek zorganizować, zgodnie z procedurami udzielania zamówienia innymi niż objęte niniejszą dyrektywą, określonymi:

- a) umową międzynarodową lub porozumieniem międzynarodowym zawartymi zgodnie z Traktatami między państwem członkowskim a co najmniej jednym państwem trzecim lub jego jednostkami terytorialnymi i obejmującymi roboty budowlane, dostawy lub usługi przeznaczone na potrzeby wspólnej realizacji lub eksploatacji projektu przez sygnatariuszy;
- b) umową międzynarodową lub porozumieniem międzynarodowym związanymi ze stacjonowaniem wojsk i dotyczącymi przedsięwzięć państwa członkowskiego lub państwa trzeciego;
- c) przez organizację międzynarodową.

O wszelkich instrumentach prawnych określonych w akapicie pierwszym lit. a) niniejszego ustępu informuje się Komisję, która może skonsultować się z Komitetem Doradczym ds. Zamówień Publicznych, o którym mowa w art. 105.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień i konkursów obejmujących aspekty obronności lub bezpieczeństwa, udzielanych i organizowanych przez podmiot zamawiający zgodnie z przepisami dotyczącymi zamówień określonymi przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, gdy przedmiotowe zamówienia lub konkursy są w całości finansowane przez tę organizację lub instytucję. W przypadku zamówień lub konkursów współfinansowanych w przeważającej części przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą strony uzgadniają mające zastosowanie procedury udzielania zamówień.

Podsekcja 3

Stosunki szczególne (współpraca, przedsiębiorstwa powiązane oraz przedsięwzięcia typu joint venture)

Artykuł 28

Zamówienia między instytucjami zamawiającymi

1. Zamówienie udzielone przez instytucję zamawiającą osobie prawa prywatnego lub publicznego nie jest objęte zakresem niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami;
- b) ponad 80 % działalności kontrolowanej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucję zamawiającą sprawującą kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez tę instytucję zamawiającą;
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, oraz niewywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

Uznaje się, że instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami w rozumieniu akapitu pierwszego lit. a), jeżeli wywiera decydujący wpływ zarówno na cele strategiczne, jak i na istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej. Taką kontrolę może sprawować także inna osoba prawna, która sama jest kontrolowana w ten sam sposób przez instytucję zamawiającą.

2. Ust. 1 ma także zastosowanie w przypadku, gdy kontrolowana osoba będąca instytucją zamawiającą udziela zamówienia instytucji zamawiającej sprawującej nad nią kontrolę lub innej osobie prawnej kontrolowanej przez tę samą instytucję zamawiającą, pod warunkiem że w osobie prawnej, której udziela się zamówienia publicznego, nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy krajowych przepisów ustawowych, zgodnie z Traktatami, oraz nie wywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

3. Niemniej jednak instytucja zamawiająca, która nie sprawuje nad osobą prawa prywatnego lub publicznego kontroli w rozumieniu ust. 1, może udzielić zamówienia tej osobie prawnej bez zastosowania przepisów niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) instytucja zamawiająca, wspólnie z innymi instytucjami zamawiającymi, sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawują one nad własnymi jednostkami;
- b) ponad 80 % działalności tej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucje zamawiające sprawujące kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez te same instytucje zamawiające; oraz
- c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, oraz nie wywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) uznaje się, że instytucje zamawiające sprawują wspólnie kontrolę nad daną osobą prawną, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- (i) w skład organów decyzyjnych kontrolowanej osoby prawnej wchodzi przedstawiciele wszystkich uczestniczących instytucji zamawiających. Poszczególne przedstawiciele

mogą reprezentować niektóre lub wszystkie uczestniczące instytucje zamawiające;

- (ii) wspomniane instytucje zamawiające są w stanie wspólnie wywierać decydujący wpływ na cele strategiczne oraz istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej; oraz

- (iii) kontrolowana osoba prawna nie działa w interesie sprzecznym z interesami instytucji zamawiających sprawujących nad nią kontrolę.

4. Do umowy zawartej wyłącznie między co najmniej dwiema instytucjami zamawiającymi nie stosuje się niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) umowa ustanawia lub wdraża współpracę między uczestniczącymi instytucjami zamawiającymi w celu zapewnienia wykonania usług publicznych, które muszą one wykonać, z myślą o realizacji celów, które im wspólnie przyświecają;
- b) wdrożeniem tej współpracy kierują jedynie względy związane z interesem publicznym; oraz
- c) uczestniczące instytucje zamawiające wykonują na otwartym rynku mniej niż 20 % działalności będącej przedmiotem współpracy.

5. Do celów ustalenia odsetka działalności, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b), ust. 3 akapit pierwszy lit. b) i ust. 4 lit. c), uwzględnia się średni całkowity obrót – lub odpowiednią alternatywną miarę opartą na działalności, taką jak koszty poniesione przez daną osobę prawną – w odniesieniu do usług, dostaw i robót budowlanych za trzy lata poprzedzające udzielenie zamówienia.

Jeżeli, ze względu na datę utworzenia danej osoby prawnej lub rozpoczęcia przez nią działalności lub ze względu na reorganizację jej działalności, dane dotyczące obrotu – lub alternatywna miara oparta na działalności, taka jak koszty – za poprzednie trzy lata są niedostępne lub nieprzydatne, wystarczy wykazanie, że miara działalności jest wiarygodna, szczególnie za pomocą prognoz handlowych.

Artykuł 29

Zamówienia udzielane przedsiębiorstwu powiązanemu

1. Do celów niniejszego artykułu „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, którego roczne sprawozdania finansowe są skonsolidowane z rocznymi sprawozdaniami finansowym podmiotu zamawiającego, zgodnie z wymogami dyrektywy 2013/34/UE.

2. W przypadku podmiotów, które nie podlegają dyrektywie 2013/34/UE, „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza każde przedsiębiorstwo, które:

- a) może, bezpośrednio lub pośrednio, podlegać dominującemu wpływowi podmiotu zamawiającego;
- b) może wywierać dominujący wpływ na podmiot zamawiający; lub
- c) wspólnie z podmiotem zamawiającym, podlega dominującemu wpływowi innego przedsiębiorstwa z mocy prawa własności, udziału finansowego lub obowiązujących go przepisów.

Na użytek niniejszego ustępu „dominujący wpływ” ma znaczenie określone w art. 4 ust. 2 akapit drugi.

3. Niezależnie od przepisów art. 28 oraz jeśli spełnione są warunki określone w ust. 4 niniejszego artykułu, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień udzielanych:

- a) przez podmiot zamawiający przedsiębiorstwu powiązanemu; ani
- b) przez przedsięwzięcie typu joint venture, utworzone wyłącznie przez kilka podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności opisanej art. 8–14, na rzecz przedsiębiorstwa powiązanego z jednym z tych podmiotów zamawiających.

4. Ust. 3 stosuje się do:

- a) zamówień na usługi, pod warunkiem że co najmniej 80 % średniego całkowitego obrotu przedsiębiorstwa powiązanego w ciągu poprzednich trzech lat, z uwzględnieniem wszystkich usług wykonanych przez to przedsiębiorstwo, pochodzi ze świadczenia usług dla podmiotu zamawiającego lub innych przedsiębiorstw, z którymi jest ono powiązane;

b) zamówień na dostawy, pod warunkiem że co najmniej 80 % średniego całkowitego obrotu przedsiębiorstwa powiązanego, z uwzględnieniem wszystkich dostaw wykonanych przez to przedsiębiorstwo, w ciągu poprzednich trzech lat pochodzi z wykonania dostaw dla podmiotu zamawiającego lub innych przedsiębiorstw, z którymi jest ono powiązane;

c) zamówień na roboty budowlane, pod warunkiem że co najmniej 80 % średniego całkowitego obrotu przedsiębiorstwa powiązanego, z uwzględnieniem wszystkich robót budowlanych wykonanych przez to przedsiębiorstwo, w ciągu poprzednich trzech lat pochodzi z wykonania robót budowlanych dla podmiotu zamawiającego lub innych przedsiębiorstw, z którymi jest ono powiązane.

5. Jeżeli, ze względu na datę utworzenia przedsiębiorstwa powiązanego lub rozpoczęcia jego działalności, dane dotyczące obrotu za poprzednie trzy lata są niedostępne, wystarczy, że dane przedsiębiorstwo wykaże, że obroty, o których mowa w ust. 4 lit. a), b) lub c), są wiarygodne, szczególnie za pomocą prognoz handlowych.

6. Jeżeli więcej niż jedno przedsiębiorstwo powiązane z podmiotem zamawiającym, z którym tworzy ono grupę ekonomiczną, wykonuje te same lub podobne usługi, dostawy lub roboty budowlane, dane procentowe są obliczane przy uwzględnieniu całkowitego obrotu pochodzącego odpowiednio z wykonania usług, dostaw lub robót budowlanych przez takie przedsiębiorstwa powiązane.

Artykuł 30

Zamówienia udzielane przedsięwzięciu typu joint venture lub podmiotowi zamawiającemu wchodzącemu w skład przedsięwzięcia typu joint venture

Niezależnie od art. 28 oraz pod warunkiem że przedsięwzięcie typu joint venture zostało utworzone w celu wykonywania danej działalności przez okres co najmniej trzech lat oraz że dokument powołujący przedsięwzięcie typu joint venture przewiduje, że podmioty zamawiające, które tworzą wspólne przedsięwzięcie, pozostaną w jego składzie co najmniej przez ten sam okres, niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień udzielanych: przez jeden z poniższych podmiotów:

- a) przez przedsięwzięcie typu joint venture, utworzone wyłącznie przez kilka podmiotów zamawiających w celu prowadzenia działalności w rozumieniu art. 8–14, jednemu z tych podmiotów zamawiających; ani
- b) przez podmiot zamawiający takiemu przedsięwzięciu typu joint venture, w którego skład wchodzi ten podmiot zamawiający.

Artykuł 31

Przekazywanie informacji

Podmioty zamawiające przekazują Komisji, na jej wniosek, następujące informacje dotyczące stosowania przepisów art. 29 ust. 2 i 3 oraz art. 30:

- a) nazwy danych przedsiębiorstw lub przedsięwzięć typu joint venture;
- b) charakter i wartość danych zamówień;
- c) dowody uznane przez Komisję za niezbędne, by potwierdzić, że stosunki między przedsiębiorstwem lub przedsięwzięciem typu joint venture, którym udzielane są zamówienia, a podmiotem zamawiającym odpowiadają wymogom art. 29 lub 30.

Podsekcja 4

Sytuacje szczególne

Artykuł 32

Usługi badawcze i rozwojowe

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie jedynie do zamówień na usługi badawcze i rozwojowe objęte kodami CPV od 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5, pod warunkiem że spełnione są oba poniższe warunki:

- a) korzyści z tych usług przypadają wyłącznie podmiotowi zamawiającemu na potrzeby jego własnej działalności; oraz
- b) całość wynagrodzenia za świadczoną usługę wypłaca podmiot zamawiający.

Artykuł 33

Zamówienia podlegające szczególnym ustaleniom

1. Bez uszczerbku dla art. 34 niniejszej dyrektywy Republika Austrii i Republika Federalna Niemiec zapewnią, poprzez odpowiednie warunki udzielania zezwoleń lub inne stosowne środki, by każdy podmiot prowadzący działalność w sektorach wskazanych w decyzji Komisji 2002/205/WE ⁽¹⁾ i w decyzji Komisji 2004/73/WE ⁽²⁾:

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2002/205/WE z dnia 4 marca 2002 r. wydana w związku z wnioskiem Austrii o zastosowanie szczególnego reżimu przewidzianego w art. 3 dyrektywy 93/38/EWG (Dz.U. L 68 z 12.3.2002, s. 31).

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2004/73/WE z dnia 15 stycznia 2004 r. wydana na wniosek Niemiec o zastosowanie szczególnego reżimu określonego w art. 3 dyrektywy 93/38/EWG (Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 57).

a) przestrzegał zasad niedyskryminacji oraz konkurencji w odniesieniu do udzielania zamówień na dostawy, roboty budowlane i usługi, w szczególności w zakresie udostępniania wykonawcom informacji o planowanych przez dany podmiot zamówieniach;

b) przekazywał Komisji, na warunkach określonych w decyzji Komisji 93/327/EWG ⁽³⁾, informacje dotyczące udzielanych przez niego zamówień.

2. Bez uszczerbku dla art. 34 Zjednoczone Królestwo zapewnia, poprzez odpowiednie warunki udzielania zezwoleń lub inne stosowne środki, by każdy podmiot prowadzący działalność w sektorach wskazanych w decyzji 97/367/EWG stosował ust. 1 lit. a) i b) niniejszego artykułu w odniesieniu do zamówień udzielanych w celu wykonywania wspomnianej działalności w Irlandii Północnej.

3. Ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do zamówień udzielanych na potrzeby poszukiwania ropy naftowej lub gazu.

Podsekcja 5

Rodzaje działalności bezpośrednio podlegające konkurencji oraz dotyczące ich przepisy proceduralne

Artykuł 34

Rodzaje działalności bezpośrednio podlegające konkurencji

1. Zamówienia mające na celu umożliwienie prowadzenia działalności wymienionej w art. 8–14 nie podlegają niniejszej dyrektywie, jeżeli państwo członkowskie lub podmioty zamawiające, po przedstawieniu wniosku zgodnie z art. 35, mogą wykazać, że w państwie członkowskim, w którym ta działalność jest wykonywana, bezpośrednio podlega ona konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony; podobnie niniejszej dyrektywie nie podlegają konkursy organizowane na potrzeby wykonywania takiej działalności na danym obszarze geograficznym. Dany rodzaj działalności może stanowić element szerszego sektora lub być wykonywany wyłącznie w niektórych rejonach danego państwa członkowskiego. Ocena konkurencji, o której mowa w zdaniu pierwszym niniejszego ustępu, a która zostanie dokonana w świetle informacji dostępnych Komisji oraz do celów niniejszej dyrektywy, pozostaje bez uszczerbku dla stosowania prawa konkurencji. Ocena taką przeprowadza się z uwzględnieniem rynku rodzajów działalności, o których mowa i referencyjnego rynku geograficznego w rozumieniu ust. 2.

⁽³⁾ Decyzja Komisji z dnia 13 maja 1993 r. określająca warunki, na jakich podmioty zamawiające, eksploatujące obszary geograficzne w celu poszukiwania lub wydobywania ropy naftowej, gazu ziemnego, węgla lub innych paliw stałych, muszą przekazywać Komisji informacje dotyczące udzielanych przez nie zamówień (Dz.U. L 129 z 27.5.1993, s. 25).

2. Do celów ust. 1 niniejszego artykułu, na potrzeby określenia, czy dany rodzaj działalności podlega bezpośrednio konkurencji, stosuje się kryteria zgodne z postanowieniami TFUE dotyczącymi konkurencji. Mogą one obejmować cechy danych produktów lub usług, istnienie alternatywnych produktów lub usług uważanych za zastępowalne po stronie popytu lub podaży, ceny oraz rzeczywistą lub potencjalną obecność więcej niż jednego dostawcy przedmiotowych produktów lub usług.

Referencyjny rynek geograficzny, stanowiący podstawę oceny podlegania konkurencji, obejmuje obszar, na którym dane przedsiębiorstwa zaangażowane są w mechanizm podaży i popytu w odniesieniu do produktów lub usług oraz na którym warunki konkurencji są wystarczająco jednolite i który odróżnia się od obszarów sąsiednich, w szczególności ze względu na istnienie na tych obszarach znacząco różnych warunków konkurencji. Ocena ta powinna uwzględniać w szczególności istotę i cechy danych produktów lub usług, istnienie barier wejścia na rynek lub preferencji konsumentów, znaczące różnice w udziałach rynkowych przedsiębiorstw między danym obszarem a obszarami sąsiednimi lub istotne różnice cen.

3. Do celów ust. 1 niniejszego artykułu przyjmuje się, że dostęp do rynku nie jest ograniczony, jeżeli dane państwo członkowskie wdrożyło i stosuje przepisy unijne wymienione w załączniku III.

Jeżeli na podstawie akapitu pierwszego nie da się stwierdzić, czy dostęp do danego rynku jest swobodny, wówczas trzeba wykazać, że jest on swobodny *de facto* i *de iure*.

Artykuł 35

Procedura do celów ustalenia, czy zastosowanie ma art. 34

1. W przypadku gdy państwo członkowskie lub – gdy przepisy danego państwa członkowskiego przewidują taką możliwość – podmiot zamawiający, uważają, że – biorąc pod uwagę kryteria określone w art. 34 ust. 2 i 3 – dany rodzaj działalności podlega bezpośrednio konkurencji na rynkach, do których dostęp nie jest ograniczony, mogą one złożyć do Komisji wniosek o stwierdzenie, że niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do udzielania zamówień lub organizowania konkursów na potrzeby prowadzenia tego rodzaju działalności, w stosownych przypadkach wraz ze stanowiskiem przyjętym przez niezależny organ krajowy, właściwy w odniesieniu do danego rodzaju działalności. Wnioski takie mogą dotyczyć rodzajów działalności, które są elementem szerszego sektora lub które są wykonywane wyłącznie w niektórych rejonach danego państwa członkowskiego.

We wniosku tym dane państwo członkowskie lub dany podmiot zamawiający informuje Komisję o wszelkich istotnych faktach, a w szczególności o wszelkich przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych lub umowach dotyczących spełnienia warunków określonych w art. 34 ust. 1.

2. Jeżeli wnioskowi złożonemu przez podmiot zamawiający nie towarzyszy uzasadnione i poparte dowodami stanowisko przyjęte przez niezależny organ krajowy, właściwy w odniesieniu do danego rodzaju działalności, które to stanowisko obejmuje dogłębną analizę warunków ewentualnej stosowalności art. 34 ust. 1 do danego rodzaju działalności zgodnie z ust. 2 i 3 tego artykułu, Komisja bezzwłocznie informuje dane państwo członkowskie. W takich przypadkach dane państwo członkowskie informuje Komisję o wszelkich istotnych faktach, a w szczególności wszelkich przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych lub umowach dotyczących spełnienia warunków określonych w art. 34 ust. 1.

3. Na wniosek złożony zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, Komisja może – w drodze aktów wykonawczych przyjętych w terminach określonych w załączniku IV – ustalić, czy działalność, o której mowa w art. 8–14, podlega bezpośrednio konkurencji, biorąc pod uwagę kryteria określone w art. 34. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 105 ust. 2.

Zamówienia mające na celu umożliwienie prowadzenia danego rodzaju działalności oraz konkursy organizowane na potrzeby wykonywania takiej działalności przestają podlegać niniejszej dyrektywie w każdym z następujących przypadków, gdy:

a) Komisja przyjęła akt wykonawczy stwierdzający stosowalność art. 34 ust. 1 w terminie przewidzianym w załączniku IV;

b) Komisja nie przyjęła aktu wykonawczego w terminie przewidzianym w załączniku IV.

4. Po przedłożeniu wniosku dane państwo członkowskie lub dany podmiot zamawiający może, za zgodą Komisji, znacząco zmodyfikować swój wniosek, w szczególności w odniesieniu do danych rodzajów działalności lub danych obszarów geograficznych. W takim przypadku zastosowanie ma nowy termin przyjęcia aktu wykonawczego; termin ten oblicza się zgodnie z załącznikiem IV ust. 1, chyba że Komisja i dane państwo członkowskie lub podmiot zamawiający, które złożyły wniosek, uzgodnią krótszy termin.

5. Jeżeli w danym państwie członkowskim dany rodzaj działalności jest już przedmiotem postępowania przeprowadzanego na podstawie ust. 1, 2 i 4, wówczas kolejne wnioski odnoszące się do tego samego rodzaju działalności prowadzonego w tym samym państwie członkowskim, przedstawione przed upływem terminu ustanowionego dla pierwszego wniosku, nie są traktowane jako stanowiące podstawę do wszczęcia nowego postępowania, lecz są rozpatrywane w kontekście pierwszego wniosku w tej sprawie.

6. Komisja przyjmuje akt wykonawczy określający szczegółowe zasady stosowania ust. 1–5. Ten akt wykonawczy obejmuje co najmniej zasady dotyczące:

- a) publikacji do celów informacyjnych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* daty, która rozpoczyna oraz kończy bieg terminów określonych w załączniku IV ust. 1, w tym ewentualnych przedłużeń lub zawiesznień tych terminów, jak przewidziano w tym załączniku;
- b) publikacji informacji na temat ewentualnej stosowalności art. 34 ust. 1 zgodnie z ust. 3 akapit drugi lit. b) niniejszego artykułu;
- c) przepisów wykonawczych określających formę, treść oraz inne szczegóły dotyczące wniosków składanych na podstawie ust. 1 niniejszego artykułu.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 105 ust. 2.

ROZDZIAŁ IV

Zasady ogólne

Artykuł 36

Zasady udzielania zamówień

1. Podmioty zamawiające zapewniają równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty i proporcjonalny.

Zamówień nie organizuje się w sposób mający na celu wyłączenie zamówienia z zakresu niniejszej dyrektywy lub sztuczne zawężanie konkurencji. Uznaje się, że konkurencja została sztucznie zawężona, gdy zamówienie zostało zorganizowane z zamiarem nieuzasadnionego działania na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców.

2. Państwa członkowskie podejmują stosowne środki służące zapewnieniu, by przy realizacji zamówień publicznych wykonawcy przestrzegali mających zastosowanie obowiązków w dziedzinie prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy, ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych bądź w przepisach międzynarodowego prawa ochrony środowiska, prawa socjalnego i prawa pracy wymienionych w załączniku XIV.

Artykuł 37

Wykonawcy

1. Wykonawcy, którzy zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, są uprawnieni do świadczenia danych usług, nie mogą zostać odrzuceni jedynie z tego powodu, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym zamówienie jest udzielane, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

Niemniej w przypadku zamówień na usługi i roboty budowlane, jak również zamówień na dostawy obejmujących dodatkowo usługi lub prace dotyczące rozmieszczenia i instalacji, od osób prawnych można wymagać wskazania w ofercie lub wniosku o dopuszczenie do udziału nazwisk oraz odpowiednich kwalifikacji zawodowych osób, które będą odpowiedzialne za wykonanie danego zamówienia.

2. Grupy wykonawców, w tym tymczasowe stowarzyszenia, mogą brać udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia. Podmioty zamawiające nie mogą wymagać od nich posiadania określonej formy prawnej, by grupy te mogły przedłożyć ofertę lub wniosek o dopuszczenie do udziału.

W razie potrzeby podmioty zamawiające mogą w dokumentach zamówienia sprecyzować sposób, w jaki grupy wykonawców mają spełnić kryteria i wymogi dotyczące systemów kwalifikowania oraz kwalifikacji podmiotowej, o których mowa w art. 77–81, pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione i proporcjonalne. Państwa członkowskie mogą przyjąć standardowe warunki określające w jaki sposób grupy wykonawców mają spełniać te wymogi.

Warunki realizacji zamówienia przez takie grupy wykonawców, które to warunki są odmienne od warunków nakładanych na pojedynczych uczestników, również muszą być obiektywnie uzasadnione i proporcjonalne.

3. Niezależnie od ust. 2 podmioty zamawiające mogą wymagać, by grupy wykonawców przyjęły określoną formę prawną w przypadku udzielenia im zamówienia, w zakresie, w jakim zmiana taka niezbędna jest do zadowalającej realizacji zamówienia.

Artykuł 38

Zamówienia zastrzeżone

1. Państwa członkowskie mogą zastrzec prawo udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia dla zakładów pracy chronionej oraz wykonawców, których głównym celem jest społeczna i zawodowa integracja osób niepełnosprawnych lub osób defaworyzowanych, lub mogą przewidzieć możliwość realizacji takich zamówień w ramach programów zatrudnienia chronionego, pod warunkiem że co najmniej 30 % osób zatrudnionych przez te zakłady, przez tych wykonawców lub w ramach tych programów stanowią pracownicy niepełnosprawni lub pracownicy defaworyzowani.

2. Zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawiera odniesienie do niniejszego artykułu.

Artykuł 39

Poufność

1. O ile nie przewidziano inaczej w niniejszej dyrektywie lub w przepisach krajowych, którym podlega dany podmiot zamawiający, w szczególności w przepisach dotyczących dostępu do informacji, a także bez uszczerbku dla obowiązków związanych z podawaniem do wiadomości publicznej informacji o udzielonych zamówieniach oraz z udostępnianiem kandydatom i oferentom informacji określonych w art. 70 i 75, podmiot zamawiający nie ujawnia informacji przekazanych mu przez wykonawców i oznaczonych przez nich jako poufne, w tym między innymi tajemnic technicznych lub handlowych oraz poufnych aspektów ofert.

2. Podmioty zamawiające mogą nakładać na wykonawców wymogi mające na celu ochronę poufnego charakteru informacji, które podmioty te udostępniają w toku postępowania o udzielenie zamówienia, w tym informacji udostępnianych w związku z obsługiwaniem systemu kwalifikowania, niezależnie od tego, czy był on przedmiotem ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania stosowanego jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

Artykuł 40

Zasady mające zastosowanie do komunikacji

1. Państwa członkowskie zapewniają, by wszelka komunikacja i wymiana informacji odbywające się na mocy niniejszej dyrektywy, w szczególności elektroniczne składanie ofert, przeprowadzane były z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji zgodnie z wymogami niniejszego artykułu. Narzędzia i urządzenia wykorzystywane do celów komunikacji za pomocą środków elektronicznych, jak również ich właściwości techniczne, muszą być niedyskryminujące, ogólnie dostępne i interoperacyjne z produktami ITC będącymi w powszechnym użyciu oraz nie mogą ograniczać dostępu wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia.

Niezależnie od akapitu pierwszego podmioty zamawiające nie mają obowiązku wymagać elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert w następujących sytuacjach:

a) z uwagi na specjalistyczny charakter zamówienia, zastosowanie elektronicznych środków komunikacji wymagałoby szczególnych narzędzi, urządzeń lub formatów plików,

które nie są ogólnie dostępne lub które nie są obsługiwane za pomocą ogólnie dostępnych aplikacji;

b) aplikacje do obsługi formatów plików, które nadają się do opisu ofert, korzystają z formatów plików, których nie można obsługiwać za pomocą żadnych innych aplikacji otwartoźródłowych lub ogólnie dostępnych, lub są objęte systemem licencji własnościowej i nie mogą zostać udostępnione na potrzeby pobierania lub zdalnego wykorzystania przez podmiot zamawiający;

c) zastosowanie elektronicznych środków komunikacji wymagałoby specjalistycznego sprzętu biurowego, który nie jest ogólnie dostępny dla podmiotów zamawiających;

d) dokumenty zamówienia wymagają przedstawienia modelu fizycznego lub w skali, którego nie można przekazać drogą elektroniczną.

W odniesieniu do komunikacji, do której nie są stosowane elektroniczne środki komunikacji zgodnie z akapitem drugim, komunikacja odbywa się drogą pocztową lub w inny odpowiedni sposób albo z wykorzystaniem połączenia drogi pocztowej lub innego odpowiedniego sposobu i środków elektronicznych.

Niezależnie od akapitu pierwszego niniejszego ustępu podmioty zamawiające nie mają obowiązku wymagać stosowania elektronicznych środków komunikacji przy składaniu ofert, jeżeli stosowanie środków komunikacji innych niż środki elektroniczne jest niezbędne z racji naruszenia bezpieczeństwa tych elektronicznych środków komunikacji albo z uwagi na ochronę szczególnie wrażliwego charakteru informacji wymagającego tak wysokiego poziomu ochrony, że nie można go właściwie zapewnić w drodze zastosowania elektronicznych narzędzi i urządzeń, które są ogólnie dostępne dla wykonawców albo które mogą im zostać udostępnione za pomocą alternatywnych środków dostępu w rozumieniu ust. 5.

Podmioty zamawiające wymagające – zgodnie z akapitem drugim niniejszego ustępu – środków komunikacji innych niż środki elektroniczne przy składaniu ofert, mają obowiązek wskazania w indywidualnym sprawozdaniu, o którym mowa w art. 100, powodów takiego wymogu. W stosownych przypadkach podmioty zamawiające wskazują w indywidualnym sprawozdaniu powody, dla których korzystanie ze środków komunikacji innych niż środki elektroniczne zostało uznane za niezbędne w zastosowaniu akapitu czwartego niniejszego ustępu.

2. Niezależnie od ust. 1 można stosować komunikację ustną w odniesieniu do przekazywania informacji dotyczących innych niż istotne elementów postępowania o udzielenie zamówienia, o ile treść komunikatów ustnych jest w dostatecznym stopniu udokumentowana. W tym celu istotne elementy postępowania o udzielenie zamówienia obejmują dokumenty zamówienia, wnioski o dopuszczenie do udziału, potwierdzenie zainteresowania i oferty. W szczególności komunikacja ustna z oferentami, która może mieć istotny wpływ na treść i ocenę ofert, musi być udokumentowana w dostatecznym stopniu i w odpowiedni sposób, na przykład na piśmie lub za pomocą nagrań, względnie w formie podsumowania głównych elementów rozmowy.

3. Podmioty zamawiające zapewniają zachowanie integralności danych oraz poufności ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału w ramach wszelkiej komunikacji oraz wymiany i przechowywania informacji. Podmioty zamawiające analizują treść ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału dopiero po upływie terminu wyznaczonego na ich składanie.

4. W odniesieniu do zamówień publicznych na roboty budowlane i konkursów państwa członkowskie mogą wymagać zastosowania szczególnych narzędzi elektronicznych, takich jak narzędzia elektronicznego modelowania danych budowlanych lub podobne. W takich przypadkach podmioty zamawiające muszą zaoferować alternatywne środki dostępu zgodnie z ust. 5 do czasu, gdy takie narzędzia staną się ogólnie dostępne w rozumieniu ust. 1 akapit pierwszy zdanie drugie.

5. Podmioty zamawiające mogą, w razie potrzeby, wymagać zastosowania narzędzi, które nie są ogólnie dostępne, pod warunkiem że podmioty te oferują alternatywne środki dostępu.

Uznaje się, że podmioty zamawiające oferują odpowiednie alternatywne środki dostępu, jeżeli zachodzi dowolna z poniższych sytuacji:

a) podmioty zamawiające oferują nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp za pomocą środków elektronicznych do tych narzędzi i urządzeń od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z załącznikiem IX lub od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania. W tekście ogłoszenia lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania podaje się adres internetowy, pod którym dostępne są te narzędzia i urządzenia;

b) podmioty zamawiające zapewniają, by oferenci niemający dostępu do tych narzędzi i urządzeń ani możliwości ich uzyskania w stosownych terminach, pod warunkiem że ten brak dostępu nie może być przypisany danemu oferentowi, mogli uzyskać dostęp do postępowania o udzielenie zamówienia przez stosowanie tymczasowych tokenów udostępnionych bezpłatnie w sieci; lub

c) podmioty zamawiające prowadzą alternatywny kanał elektronicznego składania ofert.

6. Oprócz wymogów przedstawionych w załączniku V następujące zasady mają zastosowanie do narzędzi i urządzeń służących do elektronicznego przesyłania i odbioru ofert oraz elektronicznego odbioru wniosków o dopuszczenie do udziału:

a) informacje na temat specyfikacji dotyczących elektronicznego składania ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału, w tym kodowania oraz oznaczania czasu odbioru, są dostępne dla zainteresowanych stron;

b) państwa członkowskie lub podmioty zamawiające, działające zgodnie z ogólnymi ramami ustanowionymi przez dane państwo członkowskie, określają poziom bezpieczeństwa wymagany dla elektronicznych środków komunikacji stosowanych na poszczególnych etapach danego postępowania o udzielenie zamówienia; poziom ten jest proporcjonalny do powiązanego ryzyka;

c) w przypadku gdy państwa członkowskie, lub podmioty zamawiające działające zgodnie z ogólnymi ramami ustanowionymi przez dane państwo członkowskie, stwierdzą, że poziom ryzyka oceniony na podstawie lit. b) niniejszego ustępu sprawia, że wymagane są zaawansowane podpisy elektroniczne określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE⁽¹⁾, podmioty zamawiające akceptują zaawansowane podpisy elektroniczne oparte na kwalifikowanym certyfikacie elektronicznym, uwzględniając, czy te certyfikaty wystawione są przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne wymieniony na zaufanej liście przewidzianej w decyzji Komisji 2009/767/WE⁽²⁾, składane za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisów lub bez takiego urządzenia, o ile spełnione są następujące warunki:

⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych (Dz.U. L 13 z 19.1.2000, s. 12).

⁽²⁾ Decyzja Komisji 2009/767/WE z dnia 16 października 2009 r. ustanawiająca środki ułatwiające korzystanie z procedur realizowanych drogą elektroniczną poprzez pojedyncze punkty kontaktowe zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 274 z 20.10.2009, s. 36).

(i) podmiot zamawiający musi określić wymagany format zaawansowanego podpisu w oparciu o formaty ustanowione decyzją Komisji 2011/130/UE⁽¹⁾ oraz wprowadzić niezbędne środki umożliwiające techniczną obsługę tych formatów; w przypadku gdy stosowany jest inny format podpisu elektronicznego, taki podpis lub elektroniczny nośnik dokumentu muszą zawierać informację o istniejących metodach weryfikacji, za co odpowiadają państwa członkowskie. Metody weryfikacji umożliwiają podmiotowi zamawiającemu weryfikację – w trybie online, nieodpłatnie i w sposób zrozumiały dla osób niebędących rodzimymi użytkownikami danego języka – otrzymanego podpisu elektronicznego jako zaawansowanego podpisu elektronicznego opartego na kwalifikowanym certyfikacie elektronicznym. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat podmiotu świadczącego usługi weryfikacji, a Komisja w internecie podaje informacje otrzymane od państw członkowskich do wiadomości publicznej;

(ii) jeżeli oferta jest podpisywana z wykorzystaniem kwalifikowanego certyfikatu, który jest umieszczony na zaufanej liście, podmiot zamawiający nie stosuje dodatkowych wymogów mogących utrudnić oferentom korzystanie z tych podpisów.

W odniesieniu do dokumentów wykorzystywanych w ramach postępowania o udzielenie zamówienia, które są podpisywane przez właściwy organ państwa członkowskiego lub przez inny podmiot wydający dokument, właściwy organ lub podmiot wydający dokument mogą ustanowić wymagany format zaawansowanego podpisu zgodnie z wymogami określonymi w art. 1 ust. 2 decyzji 2011/130/UE. Wprowadzają one niezbędne środki umożliwiające techniczną obsługę tego formatu, umieszczając w danym dokumencie informacje wymagane do przetworzenia podpisu. Dokumenty takie muszą zawierać w podpisie elektronicznym lub w elektronicznym nośniku dokumentu informację o istniejących metodach weryfikacji umożliwiających weryfikację otrzymanego podpisu elektronicznego w trybie online, nieodpłatnie i w sposób zrozumiały dla osób niebędących rodzimymi użytkownikami języka.

7. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu zmiany technicznych szczegółów i właściwości określonych w załączniku V w celu uwzględnienia rozwoju technologicznego.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu zmiany wykazu określonego w ust. 1 akapit drugi lit. a)–d) niniejszego artykułu, w przypadku gdy rozwój technologiczny sprawi, że dalsze wyjątki od stosowania elektronicznych środków komunikacji staną się nieodpowiednie, lub – w wyjątkowych sytuacjach – gdy z uwagi na rozwój technologiczny niezbędne będzie wprowadzenie nowych wyłączeń.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 2011/130/UE z dnia 25 lutego 2011 r. w sprawie ustalenia minimalnych wymagań dotyczących transgranicznego przetwarzania dokumentów podpisanych elektronicznie przez właściwe organy zgodnie z dyrektywą 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 53 z 26.2.2011, s. 66).

Aby zapewnić interoperacyjność formatów technicznych, a także standardów dotyczących procesów i przesyłania komunikatów, zwłaszcza w kontekście transgranicznym, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu ustanowienia obowiązku stosowania takich określonych standardów technicznych, w szczególności w zakresie stosowania elektronicznego składania ofert, katalogów elektronicznych i środków uwierzytelniania elektronicznego wyłącznie wtedy, gdy standardy techniczne zostały dokładnie przetestowane i została udowodniona ich przydatność w praktyce. Komisja, zanim nałoży obowiązek stosowania jakiegokolwiek standardu technicznego, powinna także starannie przeanalizować ewentualne koszty z tym związane, zwłaszcza w zakresie dostosowania do istniejących rozwiązań z zakresu elektronicznych zamówień publicznych, w tym koszty infrastruktury, procesów lub oprogramowania.

Artykuł 41

Nomenklatura

1. Wszelkie odniesienia do nomenklatur w kontekście zamówień publicznych są dokonywane z wykorzystaniem Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) przyjętego rozporządzeniem (WE) nr 2195/2002.

2. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu dostosowania kodów CPV, o których mowa w niniejszej dyrektywie, w każdym przypadku gdy zmiany w nomenklaturze CPV wymagają uwzględnienia w niniejszej dyrektywie i nie powodują modyfikacji zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.

Artykuł 42

Konflikty interesów

Państwa członkowskie zapewniają podjęcie przez instytucje zamawiające odpowiednich środków, by skutecznie zapobiegać konfliktom interesów, a także rozpoznawać i likwidować je, gdy powstają w związku z prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówień, by nie dopuścić do jakiegokolwiek zakłócenia konkurencji i zapewnić równe traktowanie wszystkich wykonawców.

Pojęcie konfliktu interesów obejmuje co najmniej każdą sytuację, w której członkowie personelu instytucji zamawiającej lub dostawcy usług w zakresie obsługi zamówień działającego w imieniu instytucji zamawiającej biorący udział w prowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia lub mogący wpłynąć na wynik tego postępowania mają, bezpośrednio lub pośrednio, interes finansowy, ekonomiczny lub inny interes osobisty, który postrzegać można jako zagrażający ich bezstronności i niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia.

TYTUŁ II

PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO ZAMÓWIEŃ

ROZDZIAŁ I

Procedury

Artykuł 43

Warunki dotyczące Porozumienia GPA i innych umów międzynarodowych

W zakresie, w jakim obejmują to załączniki 3, 4 i 5 oraz uwagi ogólne do dodatku I Unii Europejskiej do Porozumienia GPA, a także inne umowy międzynarodowe, którymi związana jest Unia, podmioty zamawiające w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. a) przyznają robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom sygnatariuszy wspomnianych umów i Porozumienia traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom Unii.

Artykuł 44

Wybór procedury

1. Podczas udzielania zamówień na dostawy, roboty budowlane lub usługi podmioty zamawiające stosują procedury dostosowane pod kątem spełnienia wymogów niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że, nie naruszając przepisów art. 47, opublikowano zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z niniejszą dyrektywą.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by podmioty zamawiające mogły stosować procedurę otwartą, procedurę ograniczoną lub procedurę negocjacyjną z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie zgodnie z niniejszą dyrektywą.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by podmioty zamawiające mogły stosować dialogi konkurencyjne i partnerstwa innowacyjne zgodnie z niniejszą dyrektywą.

4. Zaproszenia do ubiegania się o zamówienie można dokonać w jeden z następujących sposobów:

a) za pomocą okresowego ogłoszenia informacyjnego zgodnie z art. 67, jeżeli zamówienia udziela się w drodze procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej;

b) za pomocą ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania zgodnie z art. 68, jeżeli zamówienia udziela się w drodze procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego;

c) za pomocą ogłoszenia o zamówieniu zgodnie z art. 69.

W przypadku określonym w lit. a) niniejszego ustępu wykonawcy, którzy wyrazili swoje zainteresowanie w odpowiedzi na

publikację okresowego ogłoszenia informacyjnego, są następnie zapraszani do potwierdzenia zainteresowania na piśmie za pomocą „zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania” zgodnie z art. 74.

5. W szczególnych przypadkach i okolicznościach wyraźnie określonych w art. 50 państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zamawiające mogą stosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie. Państwa członkowskie nie zezwalają na stosowanie tej procedury w żadnych innych przypadkach niż opisane w art. 50.

Artykuł 45

Procedura otwarta

1. W procedurze otwartej każdy zainteresowany wykonawca może złożyć ofertę w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

Minimalny termin składania ofert wynosi 35 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

Ofercie towarzyszą informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez podmiot zamawiający.

2. W przypadku gdy podmioty zamawiające opublikowały okresowe ogłoszenie informacyjne, które samo w sobie nie stanowiło zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, minimalny termin składania ofert, określony w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu, może zostać skrócony do 15 dni, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) okresowe ogłoszenie informacyjne zawierało, oprócz informacji wymaganych w załączniku VI część A sekcja I, wszystkie informacje wymagane w załączniku VI część A sekcja II, w zakresie, w jakim te ostatnie informacje były dostępne w momencie publikacji okresowego ogłoszenia informacyjnego;

b) okresowe ogłoszenie informacyjne zostało wysłane do publikacji na co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

3. Jeżeli ze względu na stan pilnej konieczności należy uzasadniony przez podmiot zamawiający, termin określony w ust. 1 akapit drugi nie może być dotrzymany, podmiot zamawiający może wyznaczyć termin, który nie może być krótszy niż 15 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu.

4. Podmiot zamawiający może skrócić o pięć dni termin składania ofert określony w ust. 1 akapit drugi niniejszego artykułu, jeżeli akceptuje składanie ofert za pomocą środków elektronicznych zgodnie z art. 40 ust. 4 akapit pierwszy oraz art. 40 ust. 5 i 6.

*Artykuł 46***Procedura ograniczona**

1. W procedurze ograniczonej każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez podmiot zamawiający.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi, co do zasady, co najmniej 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania i nie może być w żadnym wypadku krótszy niż 15 dni.

2. Oferty mogą składać tylko wykonawcy zaproszeni do tego przez podmiot zamawiający po dokonaniu przez niego oceny dostarczonych informacji. Podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 78 ust. 2.

Termin składania ofert może być ustalony w drodze wzajemnego porozumienia między podmiotem zamawiającym a zakwalifikowanymi kandydatami, pod warunkiem że wszyscy zakwalifikowani kandydaci będą mieli tyle samo czasu na przygotowanie i złożenie ofert.

W przypadku nieosiągnięcia porozumienia w sprawie terminu składania ofert termin ten wynosi co najmniej 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

*Artykuł 47***Procedura negocjacyjna z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie**

1. W procedurze negocjacyjnej z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez podmiot zamawiający.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi, co do zasady, co najmniej 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania i nie może być w żadnym wypadku krótszy niż 15 dni.

2. W negocjacjach uczestniczyć mogą tylko wykonawcy zaproszeni przez podmiot zamawiający po dokonaniu przez

niego oceny dostarczonych informacji. Podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 78 ust. 2.

Termin składania ofert można ustalić w drodze wzajemnego porozumienia między podmiotem zamawiającym a zakwalifikowanymi kandydatami, pod warunkiem że wszyscy tacy kandydaci mają tyle samo czasu na przygotowanie i złożenie ofert.

W przypadku nieosiągnięcia porozumienia w sprawie terminu składania ofert termin ten wynosi co najmniej 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert.

*Artykuł 48***Dialog konkurencyjny**

1. W dialogu konkurencyjnym każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 44 ust. 4 lit. b) i c) – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez podmiot zamawiający.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi, co do zasady, co najmniej 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania i nie może być w żadnym wypadku krótszy niż 15 dni.

W dialogu uczestniczyć mogą tylko wykonawcy zaproszeni przez podmiot zamawiający po dokonaniu przez niego oceny dostarczonych informacji. Podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 78 ust. 2. Zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie kryterium oferty zapewniającej najlepszą relację jakości do ceny zgodnie z art. 82 ust. 2.

2. Podmioty zamawiające określają i precyzują swoje potrzeby i wymagania w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym. Równocześnie i w tych samych dokumentach określają i precyzują one również wybrane kryteria udzielenia zamówienia i przedstawiają orientacyjny harmonogram.

3. Podmioty zamawiające rozpoczynają z uczestnikami wybranymi zgodnie z odpowiednimi przepisami art. 76–81 dialog, którego celem jest ustalenie i sprecyzowanie środków, które najlepiej zaspokoją ich potrzeby. W ramach tego dialogu mogą one omawiać wszystkie aspekty zamówienia z wybranymi uczestnikami.

Podmioty zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich uczestników podczas prowadzenia dialogu. W tym celu nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym uczestnikom przewagę nad innymi uczestnikami.

Zgodnie z art. 39 podmioty zamawiające nie ujawniają pozostałym uczestnikom proponowanych rozwiązań ani innych poufnych informacji udzielanych przez kandydata lub oferenta biorących udział w dialogu, bez ich zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zwolnienia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

4. Dialogi konkurencyjne mogą zostać podzielone na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby rozwiązań omawianych na etapie dialogu poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym. W zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym podmiot zamawiający wskazuje, czy skorzysta z takiego rozwiązania.

5. Podmiot zamawiający prowadzi dialog do momentu, gdy jest w stanie określić rozwiązanie lub rozwiązania, które mogą zaspokoić jego potrzeby.

6. Po oświadczeniu, iż dialog dobiegł końca, oraz poinformowaniu o tym fakcie jego pozostałych uczestników, podmioty zamawiające zapraszają uczestników do składania ostatecznych ofert opierających się na rozwiązaniu lub rozwiązaniach przedstawionych i określonych podczas dialogu. Oferty te zawierają wszystkie elementy wymagane i niezbędne do realizacji przedsięwzięcia.

Oferty te można doprecyzować, uszczegółwić i dostosować na wniosek podmiotu zamawiającego. Takie doprecyzowanie, uszczegółwienie i dostosowanie lub dodatkowe informacje nie mogą jednak powodować zmian w istotnych aspektach oferty lub zamówienia, co dotyczy również potrzeb i wymogów określonych w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym, jeżeli zmiany takich aspektów, potrzeb i wymogów z dużym prawdopodobieństwem spowodowałyby zakłócenie konkurencji lub prowadziłyby do dyskryminacji.

7. Podmioty zamawiające oceniają otrzymane oferty na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym.

Na żądanie podmiotu zamawiającego, z oferentem, którego oferta została uznana za ofertę zapewniającą najlepszą relację jakości do ceny za zgodnie z art. 82 ust. 2, można prowadzić negocjacje w celu potwierdzenia zobowiązań finansowych lub

innych warunków zawartych w ofercie poprzez sfinalizowanie warunków umowy w sprawie zamówienia, o ile negocjacje takie nie skutkują znaczącą modyfikacją istotnych aspektów oferty lub zamówienia, w tym potrzeb i wymagań określonych w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumencie opisowym, ani nie stwarzają ryzyka zakłócenia konkurencji bądź spowodowania dyskryminacji.

8. Podmioty zamawiające mogą przewidzieć nagrody lub płatności dla uczestników dialogu.

Artykuł 49

Partnerstwo innowacyjne

1. W partnerstwie innowacyjnym każdy wykonawca może złożyć wnioski o dopuszczenie do udziału w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 44 ust. 4 lit. b) i c), przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez podmiot zamawiający.

W dokumentach zamówienia podmiot zamawiający określa zapotrzebowanie na innowacyjny produkt, usługę lub roboty budowlane, które nie mogą zostać zaspokojone przez zakup produktów, usług lub robót budowlanych już dostępnych na rynku. Wskazuje, które elementy opisu definiują minimalne wymogi, jakie muszą spełnić wszystkie oferty. Wskazówki te muszą być wystarczająco precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie charakteru i zakresu wymaganego rozwiązania oraz podjęcie decyzji co do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Podmiot zamawiający może podjąć decyzję o ustanowieniu partnerstwa innowacyjnego z jednym partnerem lub z wieloma partnerami prowadzącymi odrębne działania badawczo-rozwojowe.

Minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi, co do zasady, nie mniej niż 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu i nie może być w żadnym wypadku krótszy niż 15 dni. W postępowaniu uczestniczyć mogą tylko wykonawcy zaproszeni przez podmiot zamawiający po dokonaniu przez niego oceny dostarczonych informacji. Podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę odpowiednich kandydatów, których zaproszą do udziału w postępowaniu, zgodnie z art. 78 ust. 2. Zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie kryterium oferty zapewniającej najlepszą relację jakości do ceny zgodnie z art. 82 ust. 2.

2. Celem partnerstwa innowacyjnego jest opracowanie innowacyjnego produktu, usługi lub robót budowlanych oraz późniejszy zakup dostaw, usług lub robót budowlanych będących wynikiem tych prac, pod warunkiem że odpowiadają one poziomom wykonania i maksymalnym kosztom uzgodnionym pomiędzy podmiotami zamawiającymi a uczestnikami.

Organizacja partnerstwa innowacyjnego obejmuje kolejne etapy zgodnie z kolejnością kroków w procesie badawczo-innowacyjnym, które mogą obejmować wytworzenie produktów, świadczenie usług lub ukończenie robót budowlanych. W ramach partnerstwa innowacyjnego ustala się cele pośrednie, które mają osiągnąć partnerzy, oraz przewiduje wypłatę wynagrodzenia w odpowiednich ratach.

W oparciu o te cele podmiot zamawiający może po każdym etapie postanowić zakończyć partnerstwo innowacyjne lub, w przypadku partnerstwa innowacyjnego z wieloma partnerami, zmniejszyć liczbę partnerów poprzez rozwiązanie poszczególnych umów, pod warunkiem że podmiot zamawiający wskazał w dokumentach zamówienia takie możliwości i warunki skorzystania z nich.

3. O ile niniejszy artykuł nie stanowi inaczej, podmioty zamawiające negocjują z oferentami wstępne i wszystkie późniejsze złożone przez nich oferty, z wyjątkiem ostatecznych ofert, w celu ulepszenia ich treści.

Minimalne wymogi i kryteria udzielenia zamówienia nie podlegają negocjacom.

4. Podczas negocjacji podmioty zamawiające zapewniają równe traktowanie wszystkich oferentów. W tym celu nie udzielają one informacji w sposób dyskryminacyjny, który może zapewnić niektórym oferentom przewagę nad innymi uczestnikami. Informują one na piśmie wszystkich oferentów, których oferty nie zostały wyeliminowane na podstawie ust. 5, o wszelkich zmianach w specyfikacjach technicznych lub innych dokumentach zamówienia, innych niż dokumenty określające minimalne wymogi. W następstwie tych zmian podmioty zamawiające zapewniają oferentom wystarczająco dużo czasu na odpowiednie zmodyfikowanie i ponowne złożenie poprawionych ofert.

Zgodnie z art. 39 podmioty zamawiające nie ujawniają pozostałym uczestnikom informacji poufnych udzielanych przez kandydata lub oferenta biorących udział w negocjacjach, bez ich zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zwolnienia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

5. Negocjacje w ramach partnerstwa innowacyjnego mogą zostać podzielone na kolejne etapy w celu ograniczenia liczby ofert będących przedmiotem negocjacji poprzez zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia wskazanych w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w innych dokumentach zamówienia. W ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub w dokumentach zamówienia podmiot zamawiający wskazuje, czy skorzysta z takiego rozwiązania.

6. Podczas kwalifikacji kandydatów podmioty zamawiające stosują w szczególności kryteria dotyczące zdolności kandydatów w zakresie badań i rozwoju oraz opracowywania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań.

Tylko wykonawcy zaproszeni przez podmiot zamawiający, po dokonaniu przez niego oceny wymaganych informacji, mogą przedkładać projekty badawcze i innowacyjne mające na celu zaspokojenie potrzeb określonych przez podmiot zamawiający, które nie mogą zostać zaspokojone przez istniejące rozwiązania.

W dokumentach zamówienia podmiot zamawiający określa rozwiązania mające zastosowanie do praw własności intelektualnej. W przypadku partnerstwa innowacyjnego z wieloma partnerami podmiot zamawiający, zgodnie z art. 39, nie ujawnia pozostałym partnerom rozwiązań proponowanych ani innych informacji poufnych udzielanych przez jednego z partnerów w ramach partnerstwa, bez jego zgody. Zgoda ta nie może mieć formy ogólnego zwolnienia, ale musi być wyrażona w odniesieniu do planowanego przekazania określonych informacji.

7. Podmiot zamawiający zapewnia, by struktura partnerstwa oraz w szczególności czas trwania i wartość poszczególnych etapów odzwierciedlały stopień innowacyjności proponowanego rozwiązania i kolejność działań badawczo-innowacyjnych niezbędnych do opracowania innowacyjnego rozwiązania niedostępnego jeszcze na rynku. Szacowana wartość nabywanych dostaw, usług lub robót budowlanych jest proporcjonalna do wielkości inwestycji niezbędnej do ich opracowania.

Artykuł 50

Stosowanie procedury negocjacyjnej bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie

Podmioty zamawiające mogą stosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie w następujących przypadkach:

a) jeżeli w odpowiedzi na procedurę z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie złożono żadnej oferty bądź żadnej odpowiedniej oferty lub żadnego wniosku o dopuszczenie do udziału bądź żadnego odpowiedniego wniosku o dopuszczenie do udziału, o ile pierwotne warunki zamówienia nie ulegają zasadniczym zmianom.

Ofertę uznaje się za nieodpowiednią, jeżeli nie ma ona żadnego związku z zamówieniem, ponieważ wyraźnie nie jest w stanie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów podmiotu zamawiającego określonych w dokumentach zamówienia. Wniosek o dopuszczenie do udziału uznaje się za nieodpowiedni, jeżeli dany wykonawca ma zostać lub może zostać wykluczony na mocy art. 78 ust. 1 lub art. 80 ust. 1, lub nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez podmiot zamawiający na mocy art. 78 lub 80;

b) jeżeli zamówienie jest udzielane wyłącznie na potrzeby prac badawczych, doświadczalnych, naukowych lub rozwojowych, a nie w celu osiągnięcia zysku lub pokrycia kosztów badań i rozwoju, oraz o ile udzielenie takiego zamówienia nie narusza konkurencyjnych zasad udzielania kolejnych zamówień, które będą udzielane w szczególności w takich celach;

c) jeżeli roboty budowlane, dostawy lub usługi mogą zostać zrealizowane wyłącznie przez określonego wykonawcę z jednego z następujących powodów:

(i) celem zamówienia jest stworzenie lub nabycie niepowtarzalnego dzieła sztuki lub występu artystycznego;

(ii) braku konkurencji ze względów technicznych;

(iii) ochrony praw wyłącznych, w tym praw własności intelektualnej.

Wyjątki zawarte w ppkt (ii) oraz (iii) mają zastosowanie wyłącznie w przypadku, gdy nie istnieje inne rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężenia parametrów zamówienia;

d) w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne, jeżeli – ze względu na wystąpienie wyjątkowo pilnej konieczności spowodowanej wydarzeniami, których podmiot zamawiający nie mógł przewidzieć – terminy przewidziane dla procedury otwartej, procedury ograniczonej i procedury negocjacyjnej z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie mogą być dotrzymane. Okoliczności przywoływane w celu uzasadnienia pilnej konieczności nie mogą być w żadnym wypadku przypisane podmiotowi zamawiającemu;

e) w przypadku zamówień na dostawy dotyczących dodatkowych dostaw realizowanych przez pierwotnego dostawcę, których celem jest częściowa wymiana dostarczonych produktów lub instalacji, bądź zwiększenie bieżących dostaw lub rozbudowa istniejących instalacji, jeżeli zmiana dostawcy zobowiązywałaby podmiot zamawiający do nabywania dostaw o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu;

f) w przypadku nowych robót budowlanych lub usług polegających na powtórzeniu podobnych robót budowlanych lub usług powierzonych wykonawcy, któremu te same podmioty zamawiające udzieliły wcześniejszego zamówienia, pod warunkiem że takie roboty budowlane lub usługi są zgodne z podstawowym projektem, na który udzielono pierwotnego zamówienia na podstawie jednej z procedur zgodnie z art. 44 ust. 1.

Podstawowy projekt musi wskazywać zakres ewentualnych dodatkowych robót budowlanych lub usług oraz warunki, na jakich te zamówienia będą udzielane. Możliwość zastosowania tej procedury musi być wskazana już w ogłoszeniu dotyczącym pierwszego projektu, a całkowita szacunkowa wartość dalszych robót budowlanych lub usług musi zostać uwzględniona przez podmioty zamawiające w zakresie stosowania przez nie art. 15 i 16;

g) w odniesieniu do towarów notowanych i kupowanych na rynku towarowym;

h) w odniesieniu do zakupów po okazjowej cenie, gdy możliwy jest zakup towarów po cenie znacznie niższej od zwykłych cen rynkowych, korzystając ze szczególnie sprzyjających okoliczności dostępnych jedynie przez bardzo krótki czas;

i) w odniesieniu do zakupu dostaw lub usług na szczególnie korzystnych warunkach od dostawcy ostatecznie likwidującego swoją działalność lub od likwidatorów w postępowaniu upadłościowym, w wyniku układu z wierzycielami lub podobnej procedury na mocy krajowych przepisów ustawowych lub wykonawczych;

j) jeżeli dane zamówienie na usługi następuje po przeprowadzeniu konkursu zorganizowanego zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy i ma zostać udzielone, zgodnie z zasadami przewidzianymi w konkursie, zwycięzcy lub jednemu ze zwycięzców tego konkursu; w tym drugim przypadku wszyscy zwycięzcy muszą zostać zaproszeni do udziału w negocjacjach.

ROZDZIAŁ II

Techniki i instrumenty w zakresie zamówień elektronicznych i zamówień zagregowanych

Artykuł 51

Umowy ramowe

1. Podmioty zamawiające mogą zawierać umowy ramowe, pod warunkiem że stosują procedury przewidziane w niniejszej dyrektywie.

Umowa ramowa oznacza umowę zawartą pomiędzy co najmniej jednym podmiotem zamawiającym a co najmniej jednym wykonawcą, której celem jest określenie warunków dotyczących zamówień, które zostaną udzielone w danym okresie, w szczególności w odniesieniu do ceny oraz, w stosownych przypadkach, przewidywanych ilości.

Okres obowiązywania umowy ramowej nie przekracza ośmiu lat, poza wyjątkowymi przypadkami, które są należycie uzasadnione, w szczególności pod kątem przedmiotu umowy ramowej.

2. Zamówień opartych na umowie ramowej udziela się na podstawie obiektywnych zasad i kryteriów, które mogą obejmować ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej w pomiędzy wykonawcami będącymi stroną zawartej umowy ramowej. Wspomniane zasady i kryteria określa się w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej.

Obiektywne zasady i kryteria, o których mowa w akapicie pierwszym, zapewniają równe traktowanie wykonawców będących stronami umowy ramowej. W przypadku gdy zawarto zapis dopuszczający ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej, podmioty zamawiające określają wystarczająco długi termin, by umożliwić złożenie ofert na poszczególne zamówienia, i udzielają każdego zamówienia oferentowi, który złożył najlepszą ofertę na podstawie kryteriów udzielenia zamówienia określonych w specyfikacjach umowy ramowej.

Podmioty zamawiające nie stosują umów ramowych w sposób nieodpowiedni ani w sposób uniemożliwiający, ograniczający lub zakłócający konkurencję.

Artykuł 52

Dynamiczne systemy zakupów

1. W przypadku bieżących zakupów, których cechy, jako zakupów ogólnie dostępnych na rynku, spełniają wymagania podmiotów zamawiających, podmioty zamawiające mogą stosować dynamiczny system zakupów. Dynamiczny system zakupów jest realizowany jako w pełni elektroniczny proces i otwarty przez cały okres ważności systemu zakupów dla każdego wykonawcy, który spełnia kryteria kwalifikacji. Może być podzielony na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług, które są obiektywnie zdefiniowane na podstawie cech zamówień, które będą realizowane w ramach danej kategorii. Cechy te mogą obejmować odniesienie do maksymalnego dopuszczalnego rozmiaru późniejszych konkretnych zamówień lub do określonego obszaru geograficznego, na którym późniejsze konkretne zamówienia będą realizowane.

2. W celu udzielenia zamówień w ramach dynamicznego systemu zakupów podmioty zamawiające stosują zasady procedury ograniczonej. Wszyscy kandydaci, którzy spełniają kryteria kwalifikacji, są dopuszczani do udziału w systemie oraz liczba kandydatów dopuszczonych do udziału w systemie nie jest ograniczana zgodnie z art. 78 ust. 2. Jeżeli podmioty zamawiające podzieliły system na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, określają mające zastosowanie kryteria kwalifikacji dla poszczególnych kategorii.

Niezależnie od art. 46 zastosowanie mają następujące terminy:

a) minimalny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału wynosi, co do zasady, nie mniej niż 30 dni od daty wysłania ogłoszenia o zamówieniu lub, w przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania, i nie może być w żadnym wypadku krótszy niż 15 dni. Po wysłaniu zaproszenia do składania ofert w ramach pierwszego konkretnego zamówienia objętego dynamicznym systemem zakupów nie stosuje się dalszych terminów na składanie wniosków o dopuszczenie do udziału;

b) minimalny termin składania ofert wynosi co najmniej 10 dni od daty wysłania zaproszenia do składania ofert. Zastosowanie ma art. 46 ust. 2 akapity drugi i trzeci.

3. Cała komunikacja dotycząca dynamicznego systemu zakupów przebiega wyłącznie w formie elektronicznej, zgodnie z art. 40 ust. 1, 3, 5 i 6.

4. Na potrzeby udzielania zamówień w ramach dynamicznego systemu zakupów podmioty zamawiające:

a) publikują zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, wyraźnie zaznaczając, że dotyczy ono dynamicznego systemu zakupów;

b) wskazują w dokumentach zamówienia co najmniej charakter i szacowaną ilość planowanych zakupów, jak również wszelkie niezbędne informacje dotyczące dynamicznego systemu zakupów, w tym sposób funkcjonowania dynamicznego systemu zakupów, a także informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych rozwiązań i specyfikacji dotyczących połączeń;

c) wskazują ewentualny podział na kategorie produktów, robót budowlanych lub usług oraz cechy określające te kategorie;

d) przez cały okres ważności systemu oferują nieograniczony, pełny, bezpośredni dostęp do dokumentów zamówienia zgodnie z art. 73.

5. Podmioty zamawiające zapewniają każdemu wykonawcy, w trakcie całego okresu ważności dynamicznego systemu zakupów, możliwość złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w systemie na warunkach, o których mowa w ust. 2. Podmioty zamawiające dokonują oceny tych wniosków zgodnie z kryteriami kwalifikacji w terminie 10 dni roboczych od ich otrzymania. Termin ten może zostać przedłużony do 15 dni roboczych w indywidualnych przypadkach, o ile jest to zasadne, w szczególności w razie potrzeby przeanalizowania dodatkowej dokumentacji lub innego zweryfikowania tego, czy spełniono kryteria kwalifikacji.

Niezależnie od akapitu pierwszego, o ile zaproszenie do składania ofert w ramach pierwszego konkretnego zamówienia w dynamicznym systemie zakupów nie zostało wysłane, podmioty zamawiające mogą wydłużyć okres oceny, pod warunkiem że w przedłużonym okresie oceny nie zostanie wystosowane żadne zaproszenie do składania ofert. W dokumentach zamówienia podmioty zamawiające określają długość przedłużonego okresu, który zamierzają zastosować.

Podmioty zamawiające informują danego wykonawcę w najbliższym możliwym terminie o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu go do dynamicznego systemu zakupów.

6. Podmioty zamawiające zapraszają wszystkich dopuszczonych uczestników do złożenia oferty na każde konkretne zamówienie udzielane w ramach dynamicznego systemu zakupów zgodnie z art. 74. Jeżeli dynamiczny system zakupów został podzielony na kategorie robót budowlanych, produktów lub usług, podmioty zamawiające zapraszają do składania ofert wszystkich uczestników dopuszczonych do kategorii odpowiadającej danemu zamówieniu.

Udzielają one zamówienia oferentowi, który złożył najlepszą ofertę w świetle kryteriów udzielenia zamówienia określonych w ogłoszeniu o zamówieniu dotyczącym dynamicznego systemu zakupów, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert. Kryteria te mogą, w stosownych przypadkach, zostać sformułowane bardziej precyzyjnie w zaproszeniu do składania ofert.

7. Podmioty zamawiające, które – na mocy art. 80 stosują podstawy wykluczenia i kryteria kwalifikacji przewidziane w dyrektywie 2014/24/UE – mogą w dowolnym momencie w okresie ważności dynamicznego systemu zakupów zażądać, aby dopuszczeni uczestnicy złożyli nowe i zaktualizowane oświadczenia własne zgodnie z art. 59 ust. 1 tej dyrektywy w ciągu pięciu dni roboczych od dnia przekazania takiego żądania.

Art. 59 ust. 2–4 tej dyrektywy stosuje się przez cały okres ważności dynamicznego systemu zakupów.

8. Podmioty zamawiające wskazują okres ważności dynamicznego systemu zakupów w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie. Powiadamiają one Komisję o każdej zmianie okresu ważności, używając następujących formularzy standardowych:

a) w przypadku zmiany okresu ważności bez zakończenia funkcjonowania systemu – formularza wykorzystanego pierwotnie na potrzeby zaproszenia do ubiegania się o zamówienie dotyczącego dynamicznego systemu zakupów;

b) w przypadku zakończenia funkcjonowania systemu – ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 70.

9. Wykonawcy zainteresowani dynamicznym systemem zakupów lub uczestniczący w nim nie mogą być obciążani żadnymi opłatami przed ani w okresie obowiązywania dynamicznego systemu zakupów.

Artykuł 53

Aukcje elektroniczne

1. Podmioty zamawiające mogą stosować aukcje elektroniczne, w których przedstawiane są nowe, obniżane ceny lub nowe wartości dotyczące niektórych elementów ofert.

W tym celu podmioty zamawiające organizują aukcje elektroniczne w formie powtarzalnego procesu elektronicznego, który następuje po przeprowadzeniu wstępnej pełnej oceny ofert, umożliwiającą ich klasyfikację za pomocą metod automatycznej oceny.

Niektóre zamówienia na usługi i niektóre zamówienia na roboty budowlane, których przedmiotem są prace intelektualne, takie jak projekt robót budowlanych i których nie można sklasyfikować za pomocą metod automatycznej oceny, nie mogą być przedmiotem aukcji elektronicznych.

2. W przypadku procedury otwartej, procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie podmioty zamawiające mogą postanowić, że udzielenie zamówienia zostanie poprzedzone aukcją elektroniczną, jeżeli można w sposób precyzyjny określić treść dokumentów zamówienia, w szczególności specyfikacje techniczne.

W tych samych okolicznościach aukcja elektroniczna może zostać przeprowadzona w przypadku ponownego poddania zamówienia procedurze konkurencyjnej pomiędzy stronami umowy ramowej, jak przewidziano w art. 51 ust. 2, oraz w przypadku otwarcia na konkurencję zamówień udzielanych w ramach dynamicznego systemu zakupów, o którym mowa w art. 52.

3. Aukcja elektroniczna jest oparta na jednym z następujących elementów ofert:

a) wyłącznie na cenach, jeżeli zamówienia udziela się wyłącznie na podstawie ceny;

b) na cenach lub nowych wartościach cech ofert wskazanych w dokumentach zamówienia, jeżeli zamówienia udziela się na podstawie najlepszej relacji jakości do ceny lub oferty o najniższym koszcie, przy zastosowaniu podejścia opartego na analizie kosztów i wyników.

4. Podmioty zamawiające, które postanawiają przeprowadzić aukcję elektroniczną, podają tę informację w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert. Dokumenty zamówienia zawierają co najmniej informacje określone w załączniku VII.

5. Przed przystąpieniem do aukcji elektronicznej podmioty zamawiające dokonują pełnej wstępnej oceny ofert zgodnie z kryterium lub kryteriami udzielenia zamówienia oraz przypisaną im wagą.

Za dopuszczalne uznaje się oferty złożone przez oferentów, którzy nie zostali wykluczeni zgodnie z art. 78 ust. 1 lub art. 80 ust. 1 i którzy spełniają kryteria kwalifikacji określone na mocy art. 78 i 80 oraz których oferta jest zgodna ze specyfikacjami technicznymi, przy czym nie jest nieprawidłowa, niedopuszczalna lub nieodpowiednia.

Za nieprawidłowe należy uznać w szczególności te oferty, które są niezgodne z dokumentami zamówienia, zostały otrzymane z opóźnieniem, w przypadku gdy istnieją dowody na złą korupcję, lub oferty, które instytucja zamawiająca uznała za rażąco tanie. Za niedopuszczalne należy uznać oferty przedłożone przez oferentów nieposiadających wymaganych kwalifikacji oraz oferty, których cena przekracza budżet instytucji zamawiającej, ustalony i udokumentowany przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie zamówienia.

Ofertę uznaje się za nieodpowiednią, jeżeli nie ma ona żadnego związku z zamówieniem, ponieważ wyraźnie nie jest w stanie, bez istotnych zmian, zaspokoić potrzeb i spełnić wymogów podmiotu zamawiającego określonych w dokumentach zamówienia. Wniosek o dopuszczenie do udziału uznaje się za nieodpowiedni, jeżeli dany wykonawca ma zostać lub może zostać wykluczony na mocy art. 78 ust. 1 lub art. 80 ust. 1 lub nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez podmiot zamawiający na mocy art. 78 lub 80.

Wszyscy oferenci, którzy złożyli dopuszczalne oferty, są zapraszani jednocześnie za pomocą środków elektronicznych do udziału w aukcji elektronicznej przy użyciu połączeń zgodnie z instrukcjami zawartymi w zaproszeniu, począwszy od określonego dnia i określonej godziny. Aukcja elektroniczna może zostać podzielona na kilka kolejnych etapów. Aukcja elektroniczna nie rozpoczyna się wcześniej niż po upływie dwóch dni roboczych od daty wysłania zaproszeń.

6. Do zaproszenia dołącza się również wynik pełnej oceny danej oferty, przeprowadzonej zgodnie z wagą kryteriów, o której mowa w art. 82 ust. 5 akapit pierwszy.

Zaproszenie wskazuje również formułę matematyczną, która zostanie wykorzystana w aukcji elektronicznej do automatycznego tworzenia kolejnych klasyfikacji na podstawie przedstawianych nowych cen lub wartości. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, formuła ta uwzględnia wagę przypisaną wszystkim kryteriom określonym w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, wskazanym w ogłoszeniu stosowanym jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub w innych dokumentach zamówienia. W tym celu jednak wszystkie przedziały są wcześniej sprowadzane do konkretnych wartości.

W przypadku dopuszczenia ofert wariantowych określa się odrębną formułę dla każdego wariantu.

7. W trakcie każdego etapu aukcji elektronicznej podmioty zamawiające niezwłocznie przekazują wszystkim oferentom wystarczającą ilość informacji, aby umożliwić im ustalenie ich pozycji w klasyfikacji w dowolnym momencie. Mogą one również podawać inne informacje dotyczące innych przedstawionych cen lub wartości, o ile zostało to wcześniej określone w specyfikacji. Mogą również w dowolnym momencie ogłaszać liczbę uczestników konkretnego etapu aukcji. Jednak w żadnym wypadku nie mogą one ujawniać tożsamości oferentów w trakcie żadnego z etapów aukcji elektronicznej.

8. Podmioty zamawiające zamykają aukcję elektroniczną w jeden lub więcej z następujących sposobów:

a) zgodnie z wcześniej określoną datą i godziną;

b) w przypadku gdy nie otrzymają żadnych nowych cen lub nowych wartości spełniających wymagania dotyczące minimalnych wysokości postąpień, pod warunkiem że określiły wcześniej dopuszczalny czas, jaki może upłynąć od otrzymania ostatniej propozycji do zamknięcia aukcji elektronicznej; lub

c) w przypadku przeprowadzenia wcześniej określonej liczby etapów aukcji.

Jeżeli podmioty zamawiające zamierzają zamknąć aukcję elektroniczną zgodnie z lit. c) akapitu pierwszego, ewentualnie w połączeniu z warunkami określonymi w lit. b), w zaproszeniu do udziału w aukcji wskazuje się harmonogram dla każdego etapu aukcji.

9. Po zamknięciu aukcji elektronicznej podmioty zamawiające udzielają zamówienia zgodnie z art. 82 na podstawie wyników aukcji elektronicznej.

Artykuł 54

Katalogi elektroniczne

1. W przypadku gdy wymagane jest stosowanie elektronicznych środków komunikacji, podmioty zamawiające mogą wymagać przedstawienia ofert w formie katalogu elektronicznego lub dołączenia katalogu elektronicznego do oferty.

Państwa członkowskie mogą wprowadzić obowiązek stosowania katalogów elektronicznych w związku z określonymi rodzajami zamówień.

Ofertom przedstawionym w formie katalogu elektronicznego mogą towarzyszyć inne dokumenty uzupełniające ofertę.

2. Katalogi elektroniczne są tworzone przez kandydatów lub oferentów na potrzeby udziału w danym postępowaniu o udzielenie zamówienia zgodnie ze specyfikacjami technicznymi i formatem ustalonymi przez podmiot zamawiający.

Ponadto katalogi elektroniczne muszą spełniać wymagania dotyczące elektronicznych narzędzi komunikacji, jak również wszelkie dodatkowe wymagania określone przez podmiot zamawiający zgodnie z art. 20.

3. W przypadku gdy przedstawienie ofert w formie katalogów elektronicznych jest akceptowane lub wymagane, podmioty zamawiające:

- a) stwierdzają to w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji;
- b) wskazują w dokumentach zamówienia wszelkie niezbędne informacje zgodnie z art. 40 ust. 6, dotyczące formatu, wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych warunków i specyfikacji połączenia dotyczących katalogu.

4. W przypadku gdy po złożeniu ofert w postaci katalogów elektronicznych umowa ramowa została zawarta z więcej niż jednym wykonawcą, podmioty zamawiające mogą postanowić, że ponowne poddanie konkretnych zamówień procedurze konkurencyjnej odbywa się w oparciu o zaktualizowane katalogi. W tym przypadku podmioty zamawiające stosują jedną z następujących metod:

- a) zapraszają oferentów do ponownego złożenia katalogów elektronicznych, dostosowanych do wymagań danego zamówienia; lub

- b) powiadają oferentów, że z katalogów elektronicznych, które zostały już złożone, zamierzają pobrać informacje potrzebne do opracowania ofert dostosowanych do wymagań danego zamówienia, pod warunkiem że o stosowaniu tej metody poinformowano w dokumentach zamówienia dotyczących umowy ramowej.

5. W przypadku gdy podmioty zamawiające ponownie poddają konkretne zamówienia procedurze konkurencyjnej zgodnie z ust. 4 lit. b), powiadają one oferentów o dacie i godzinie, kiedy zamierzają pobrać informacje potrzebne do opracowania ofert dostosowanych do wymagań danego konkretnego zamówienia, oraz zapewniają oferentom możliwość odmówienia zgody na takie pobranie informacji.

Podmioty zamawiające przewidują wystarczający czas między powiadomieniem a faktycznym pobraniem informacji.

Przed udzieleniem zamówienia podmioty zamawiające przedstawiają danemu oferentowi pobrane informacje, aby dać mu możliwość zakwestionowania lub potwierdzenia, że tak opracowana oferta nie zawiera żadnych istotnych błędów.

6. Podmioty zamawiające mogą udzielać zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów, wymagając, aby oferty w ramach określonego zamówienia były składane w formacie katalogu elektronicznego.

Podmioty zamawiające mogą również udzielać zamówień w oparciu o dynamiczny system zakupów zgodnie z ust. 4 lit. b) i ust. 5, pod warunkiem że wnioskowi o dopuszczenie do udziału w dynamicznym systemie zakupów towarzyszy katalog elektroniczny zgodny ze specyfikacjami technicznymi i formatem ustalonymi przez podmiot zamawiający. Katalog ten jest następnie uzupełniany przez kandydatów, gdy są oni powiadamiani, że podmiot zamawiający zamierza opracować oferty w drodze procedury określonej w ust. 4 lit. b).

Artykuł 55

Scentralizowane działania zakupowe i centralne jednostki zakupujące

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zamawiające mogą nabywać roboty budowlane, dostawy lub usługi od centralnej jednostki zakupującej realizującej scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. a).

Państwa członkowskie mogą również postanowić, że podmioty zamawiające mogą nabywać roboty budowlane, dostawy i usługi w drodze zamówień udzielanych przez centralną jednostkę zakupującą, za pomocą dynamicznych systemów zakupów obsługiwanych przez centralną jednostkę zakupującą lub na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą realizującą scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. b). W przypadku gdy dynamiczny system zakupów obsługiwany przez centralną jednostkę zakupującą może być wykorzystywany przez inne podmioty zamawiające, wskazuje się to w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie, w którym ustanowiono dynamiczny system zakupów.

W odniesieniu do akapitów pierwszego i drugiego państwa członkowskie mogą postanowić, że niektóre zamówienia będą realizowane za pośrednictwem centralnych jednostek zakupujących lub co najmniej jednej konkretnej centralnej jednostce zakupującej.

2. Podmiot zamawiający wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, gdy nabywa dostawy lub usługi od centralnej jednostki zakupującej realizującej scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. a).

Ponadto podmiot zamawiający również wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, gdy nabywa roboty budowlane, dostawy lub usługi w drodze zamówień udzielanych przez centralną jednostkę zakupującą, za pomocą dynamicznych systemów zakupów obsługiwanych przez centralną jednostkę zakupującą lub na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą realizującą scentralizowane działania zakupowe, o których mowa w art. 2 pkt 10 lit. b).

Dany podmiot zamawiający odpowiada jednak za wypełnienie obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy w odniesieniu do tych części postępowania, które przeprowadza sama, takich jak:

- a) udzielenie zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów obsługiwane przez centralną jednostkę zakupującą; lub
- b) ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej zawartej przez centralną jednostkę zakupującą.

3. Wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzane przez centralną jednostkę zakupującą odbywają się z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji, zgodnie z wymogami określonymi w art. 40.

4. Podmioty zamawiające mogą, bez stosowania procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie, udzielić centralnej jednostce zakupującej zamówienia na usługi w zakresie realizacji scentralizowanych działań zakupowych.

Takie zamówienia na usługi mogą również obejmować realizację pomocniczych działań zakupowych.

Artykuł 56

Okazjonalne wspólne udzielanie zamówień

1. Dwa lub więcej podmiotów zamawiających mogą uzgodnić przeprowadzenie niektórych konkretnych zamówień wspólnie.

2. W przypadku gdy całość postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzana jest wspólnie w imieniu i na rzecz wszystkich zainteresowanych podmiotów zamawiających, są one również wspólnie odpowiedzialne za wypełnienie swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. Ma to również zastosowanie w przypadku, gdy jeden podmiot zamawiający zarządza przebiegiem postępowania o udzielenie zamówienia, występując we własnym imieniu i w imieniu pozostałych zainteresowanych podmiotów zamawiających.

W przypadku gdy postępowanie o udzielenie zamówienia nie jest w całości przeprowadzane w imieniu i na rzecz zainteresowanych podmiotów zamawiających, są one współodpowiedzialne wyłącznie za te części postępowania, które prowadzone są wspólnie. Każdy podmiot zamawiający ponosi wyłączną odpowiedzialność za wypełnienie swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy w odniesieniu do części postępowania, które wykonuje w swoim imieniu i na swoją rzecz.

Artykuł 57

Zamówienia, w których biorą udział podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich

1. Bez uszczerbku dla art. 28–31 podmioty zamawiające z różnych państw członkowskich mogą działać wspólnie w procesie udzielania zamówień poprzez zastosowanie jednego ze sposobów przewidzianych w niniejszym artykule.

Podmioty zamawiające nie korzystają ze sposobów przewidzianych w niniejszym artykule do celów unikania obowiązkowych przepisów prawa publicznego zgodnych z prawem unijnym, którym podlegają w swoim państwie członkowskim.

2. Państwo członkowskie nie zakazuje swoim podmiotom zamawiającym korzystania ze scentralizowanych działań zakupowych realizowanych przez centralne jednostki zakupujące, które znajdują się w innym państwie członkowskim.

Jeżeli chodzi o scentralizowane działania zakupowe realizowane przez centralną jednostkę zakupującą znajdującą się w innym państwie członkowskim niż podmiot zamawiający, państwa członkowskie mogą jednak sprecyzować, że ich podmioty zamawiające mogą korzystać jedynie ze scentralizowanych działań zakupowych określonych w art. 2 pkt 10 lit. a) lub b).

3. Realizowanie scentralizowanych działań zakupowych przez centralną jednostkę zakupującą znajdującą się w innym państwie członkowskim przebiega zgodnie z przepisami krajowymi państwa członkowskiego, w którym znajduje się centralna jednostka zakupująca.

Przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym znajduje się centralna jednostka zakupująca, mają również zastosowanie w następujących przypadkach:

- a) udzielenie zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów;
- b) ponowne poddanie zamówienia procedurze konkurencyjnej na mocy umowy ramowej.

4. Kilka podmiotów zamawiających z różnych państw członkowskich może wspólnie udzielić zamówienia, zawrzeć umowę ramową lub obsługiwać dynamiczny system zakupów. Mogą one również udzielać zamówień na mocy umowy ramowej lub za pomocą dynamicznego systemu zakupów. O ile niezbędne postanowienia nie zostały uregulowane w umowie międzynarodowej zawartej między zainteresowanymi państwami członkowskimi, uczestniczące podmioty zamawiające zawierają porozumienie, w którym określa się:

- a) obowiązki stron i mające zastosowanie odpowiednie przepisy krajowe;
- b) wewnętrzną organizację postępowania o udzielenie zamówienia, w tym kwestie zarządzania postępowaniem, podziału zamawianych robót budowlanych, dostaw lub usług oraz zawarcia umów.

Uczestniczący podmiot zamawiający wypełnia swoje obowiązki wynikające z niniejszej dyrektywy, dokonując nabycia robót budowlanych, dostaw lub usług od podmiotu zamawiającego, który jest odpowiedzialny za postępowanie o udzielenie zamówienia. Przy określaniu obowiązków i mającego zastosowanie prawa krajowego, o którym mowa w lit. a), uczestniczące podmioty zamawiające mogą rozdzielić określone obowiązki pomiędzy siebie oraz określić mające zastosowanie przepisy krajowe jednego z ich odpowiednich państw członkowskich.

Rozdział obowiązków i mające zastosowanie przepisy krajowe są określone w dokumentach zamówienia dotyczących wspólnie udzielanych zamówień.

5. W przypadku gdy kilka podmiotów zamawiających z różnych państw członkowskich utworzyło wspólny podmiot, na przykład europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej na mocy rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ lub inny podmiot ustanowiony na mocy prawa unijnego, uczestniczące podmioty zamawiające uzgadniają w drodze decyzji właściwego organu wspólnego podmiotu mające zastosowanie krajowe przepisy dotyczące zamówień obowiązujące w jednym z następujących państw członkowskich:

- a) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym wspólny podmiot ma siedzibę;
- b) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym wspólny podmiot prowadzi swoją działalność.

Porozumienie, o którym mowa w akapicie pierwszym, może obowiązywać na czas nieokreślony, jeżeli jest umocowane w akcie ustanawiającym wspólny podmiot, bądź może być ograniczone do ustalonego okresu, określonych rodzajów zamówień lub do jednego konkretnego zamówienia lub większej ich liczby.

ROZDZIAŁ III

Przeprowadzenie postępowania

Sekcja 1

Przygotowanie

Artykuł 58

Wstępne konsultacje rynkowe

Przed rozpoczęciem postępowania o udzielenie zamówienia podmioty zamawiające mogą przeprowadzić konsultacje rynkowe mające na celu przygotowanie zamówienia i poinformowanie wykonawców o swoich planach i wymaganiach dotyczących zamówienia.

W tym celu podmioty zamawiające mogą, np. szukać lub korzystać z doradztwa niezależnych ekspertów lub władz albo uczestników rynku. Doradztwo to może być wykorzystane przy planowaniu i przeprowadzaniu postępowania o udzielenie zamówienia, pod warunkiem że tego rodzaju doradztwo nie skutkuje zakłóceniem konkurencji i nie prowadzi do naruszenia zasad niedyskryminacji i przejrzystości.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 19).

*Artykuł 59***Wcześniej udział kandydatów lub oferentów**

Jeżeli kandydat, oferent lub przedsiębiorstwo powiązane z kandydatem lub oferentem doradzają podmiotowi zamawiającemu – niezależnie od tego, czy w kontekście art. 58, czy nie – lub w inny sposób uczestniczą w przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia, podmiot zamawiający podejmuje odpowiednie środki w celu zagwarantowania, że udział danego kandydata lub oferenta nie zakłóca konkurencji.

Wspomniane środki obejmują przekazywanie pozostałym kandydatom i oferentom istotnych informacji wymienianych w ramach lub w wyniku udziału kandydata lub oferenta w przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia oraz wyznaczanie odpowiednich terminów składania ofert. Danego kandydata lub oferenta wyklucza się z udziału w postępowaniu wyłącznie w przypadku, gdy nie ma innego sposobu zapewnienia zgodności z obowiązkiem przestrzegania zasady równego traktowania.

Przed każdym takim wykluczeniem kandydaci lub oferenci muszą mieć możliwość udowodnienia, że ich udział w przygotowaniu postępowania o udzielenie zamówienia nie jest w stanie zakłócić konkurencji. Podjęte środki dokumentuje się w indywidualnym sprawozdaniu wymaganym zgodnie z art. 100.

*Artykuł 60***Specyfikacje techniczne**

1. Specyfikacje techniczne, zdefiniowane w załączniku VIII pkt 1, określa się w dokumentach zamówienia. W specyfikacjach technicznych określa się wymagane cechy robót budowlanych, usług lub dostaw.

Cechy te mogą również odnosić się do określonego procesu lub metody produkcji lub realizacji wymaganych robót budowlanych, dostaw lub usług, lub do konkretnego procesu dotyczącego kolejnego etapu cyklu życia, nawet jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem, pod warunkiem że są one związane z przedmiotem zamówienia oraz są proporcjonalne do jego wartości i celów.

Specyfikacje techniczne mogą ponadto określać, czy konieczne będzie przeniesienie praw własności intelektualnej.

W przypadku wszystkich zamówień, które przeznaczone są do użytku osób fizycznych – zarówno ogółu społeczeństwa, jak i pracowników podmiotu zamawiającego – przedmiotowe

specyfikacje techniczne sporządza się, z wyjątkiem przypadków należycie uzasadnionych, w taki sposób, aby uwzględnić kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich.

W przypadku gdy obowiązkowe wymogi w zakresie dostępności są przyjmowane w formie aktu prawnego Unii, specyfikacje techniczne określa się – jeżeli chodzi o kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowanie dla wszystkich – przez odesłanie do tego aktu.

2. Specyfikacje techniczne zapewniają równy dostęp wykonawców do postępowania o udzielenie zamówienia i nie tworzą nieuzasadnionych przeszkód dla otwarcia zamówienia publicznego na konkurencję.

3. Bez uszczerbku dla obowiązujących krajowych reguł technicznych, w zakresie, w jakim są one zgodne z prawem unijnym, specyfikacje techniczne formułuje się w jeden z poniższych sposobów:

- a) w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, w tym aspektów środowiskowych, pod warunkiem że parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić oferentom ustalenie przedmiotu zamówienia, a podmiotom zamawiającym udzielenie zamówienia;
- b) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych oraz, w kolejności, do: norm krajowych przenoszących normy europejskie, europejskich ocen technicznych, wspólnych specyfikacji technicznych, norm międzynarodowych, innych systemów referencji technicznych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne lub – w przypadku ich braku – do norm krajowych, krajowych aprobat technicznych lub krajowych specyfikacji technicznych dotyczących projektowania, wycień i realizacji robót budowlanych oraz wykorzystania dostaw; każdemu odniesieniu towarzyszą słowa „lub równoważne”;
- c) w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w lit. a), z odniesieniem do specyfikacji technicznych wymienionych w lit. b) stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami wydajnościowymi lub funkcjonalnymi;
- d) poprzez odniesienie do specyfikacji technicznych wymienionych w lit. b) w zakresie określonych cech oraz poprzez odniesienie do wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, o których mowa w lit. a), w zakresie innych cech.

4. Jeżeli nie uzasadnia tego przedmiot zamówienia, specyfikacje techniczne nie zawierają odniesienia do konkretnej marki lub źródła, ani do szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, ani do znaku handlowego, patentu, typu bądź konkretnego pochodzenia lub produkcji, które to odniesienie mogłoby prowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania pewnych przedsiębiorstw lub produktów. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się stosowanie takich odniesień, jeżeli niemożliwe jest opisanie przedmiotu zamówienia w wystarczająco precyzyjny i zrozumiały sposób zgodnie z ust. 3. Takim odniesieniem towarzyszą słowa „lub równoważne”.

5. W przypadku gdy podmiot zamawiający korzysta z możliwości zastosowania odniesienia do specyfikacji technicznych, o których mowa w ust. 3 lit. b), nie może on odrzucić oferty na podstawie faktu, iż roboty budowlane, dostawy lub usługi będące przedmiotem oferty nie są zgodne ze specyfikacjami technicznymi, do których się ona odnosi, jeżeli oferent udowodni w swojej ofercie za pomocą dowolnych stosownych środków, w tym za pomocą środków dowodowych, o których mowa w art. 62, że proponowane rozwiązania w równoważnym stopniu spełniają wymagania określone w specyfikacjach technicznych.

6. W przypadku gdy podmiot zamawiający korzysta z możliwości przewidzianej w ust. 3 lit. a) w zakresie sformułowania specyfikacji technicznych w kategoriach wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych, nie może on odrzucić oferty na dostawy, usługi lub roboty budowlane, zgodne z normą krajową przenoszącą normę europejską, z europejską aprobatą techniczną, ze wspólną specyfikacją techniczną, z normą międzynarodową lub z systemem referencji technicznych ustanowionym przez europejski organ normalizacyjny, jeżeli powyższe specyfikacje dotyczą wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych określonych przez ten podmiot zamawiający.

W swojej ofercie oferent musi udowodnić za pomocą dowolnych stosownych środków, w tym za pomocą środków, o których mowa w art. 62, że dostawy, usługa lub obiekt budowlany, zgodne z normą, spełniają wymagania wydajnościowe lub funkcjonalne określone przez podmiot zamawiający.

Artykuł 61

Etykiety

1. W przypadku gdy podmioty zamawiające zamierzają dokonać zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług o szczególnych cechach środowiskowych, społecznych lub innych, mogą one w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub w warunkach realizacji zamówienia, wymagać

określonej etykiety jako środka dowodowego na to, że te roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymagane cechy, pod warunkiem że spełnione są wszystkie następujące warunki:

- a) wymogi dotyczące etykiety dotyczą wyłącznie kryteriów, które są związane z przedmiotem zamówienia, i są odpowiednie dla określenia cech robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia;
- b) wymogi dotyczące etykiety są oparte na kryteriach obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminacyjnych;
- c) etykiety są przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie stosowne podmioty, w tym instytucje rządowe, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- d) etykiety są dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron;
- e) wymogi dotyczące etykiety są określane przez osobę trzecią, na którą wykonawca ubiegający się o etykietę nie może wywierać decydującego wpływu.

W przypadku gdy podmioty zamawiające nie wymagają, by dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniały wszystkie wymogi dotyczące etykiety, wskazują, o które wymogi dotyczące etykiety chodzi.

Podmioty zamawiające, które wymagają określonej etykiety, akceptują wszystkie etykiety, które potwierdzają, że dane roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają równoważne wymogi dotyczące etykiety.

W przypadku gdy wykonawca w sposób oczywisty nie ma możliwości uzyskania określonej etykiety wskazanej przez podmiot zamawiający lub równoważnej etykiety w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można przypisać temu wykonawcy, podmiot zamawiający akceptuje inne odpowiednie środki dowodowe, które mogą obejmować dokumentację techniczną producenta, o ile dany wykonawca dowiedzie, że roboty budowlane, dostawy i usługi, które mają zostać przez niego wykonane, spełniają wymogi określonej etykiety lub określone wymogi wskazane przez podmiot zamawiający.

2. Jeżeli etykieta spełnia warunki przewidziane w ust. 1 lit. b), c), d) i e), lecz określa również wymagania niezwiązane z przedmiotem zamówienia, podmioty zamawiające nie wymagają etykiety jako takiej, ale mogą określić specyfikacje techniczne poprzez odesłanie do tych ze szczegółowych specyfikacji danej etykiety lub, w razie potrzeby, ich części, które są związane z przedmiotem zamówienia i są odpowiednie dla określenia cech tego przedmiotu.

Artykuł 62

Raporty z testów, certyfikacja i inne środki dowodowe

1. Podmioty zamawiające mogą wymagać od wykonawców przedstawienia raportu z testów opracowanego przez jednostkę oceniającą zgodność lub zaświadczenia wystawionego przez taką jednostkę jako środka dowodowego potwierdzającego zgodność z wymaganiami lub kryteriami określonymi w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

W przypadku gdy podmioty zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez określoną jednostkę oceniającą, podmioty zamawiające akceptują również zaświadczenia wystawione przez inne równoważne jednostki oceniające zgodność.

Na potrzeby niniejszego ustępu jednostka oceniająca zgodność jest jednostką wykonującą działania z zakresu oceny zgodności, w tym kalibrację, testy, certyfikację i kontrolę, akredytowany zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 ⁽¹⁾.

2. Podmioty zamawiające akceptują odpowiednie środki dowodowe, inne niż te, o których mowa w ust. 1, takie jak dokumentacja techniczna producenta, w przypadku gdy dany wykonawca nie ma dostępu do zaświadczeń ani raportów z testów, o których mowa w ust. 1, ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie, o ile ten brak dostępu nie może być przypisany danemu wykonawcy oraz pod warunkiem że dany wykonawca tym samym dowiedzie, że roboty budowlane, dostawy lub usługi spełniają wymogi lub kryteria określone w specyfikacjach technicznych, kryteriach udzielenia zamówienia lub warunkach realizacji zamówienia.

3. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim na ich wniosek wszelkie informacje związane z dowodami i dokumentami przedstawianymi zgodnie z art. 60 ust. 6, art. 61 oraz ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Właściwe organy państwa członkowskiego, w którym wykonawca ma siedzibę, przekazują te informacje zgodnie z art. 102.

Artykuł 63

Przekazywanie specyfikacji technicznych

1. Na wniosek wykonawców zainteresowanych uzyskaniem zamówienia, podmioty zamawiające udostępniają specyfikacje techniczne, na które powołują się regularnie w swoich zamówieniach na dostawy, roboty budowlane lub usługi, lub specyfikacje techniczne, które zamierzają stosować w odniesieniu do

zamówień, w przypadku których okresowe ogłoszenie informacyjne jest zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie. Specyfikacje te są udostępniane za pomocą środków elektronicznych poprzez nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp.

Niemniej jednak specyfikacje techniczne przekazuje się za pomocą innych środków niż elektroniczne, w przypadku gdy nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu drogą elektroniczną do niektórych dokumentów zamówienia w wyniku jednego z czynników, o których mowa w art. 40 ust. 1 akapit drugi, lub gdy nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu drogą elektroniczną do niektórych dokumentów zamówienia, ponieważ podmioty zamawiające zamierzają zastosować art. 39 ust. 2.

2. Jeżeli specyfikacje techniczne są oparte na dokumentach dostępnych zainteresowanym wykonawcom drogą elektroniczną poprzez nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp, wystarczające jest zawarcie odniesienia do tych dokumentów.

Artykuł 64

Oferty wariantowe

1. Podmioty zamawiające mogą zezwolić oferentom na składanie ofert wariantowych lub nałożyć na nich taki wymóg, a oferty te spełniają minimalne wymagania określone przez podmioty zamawiające.

Podmioty zamawiające wskazują w dokumentach zamówienia, czy dopuszczają oferty wariantowe lub ich wymagają, a jeśli tak – określają minimalne wymagania, jakie muszą spełniać oferty wariantowe, oraz wszelkie szczególne wymagania dotyczące ich przedstawiania, w szczególności to, czy oferty wariantowe można składać tylko w przypadku jednoczesnego złożenia oferty niewariantowej. W przypadku dopuszczenia lub wymagania ofert wariantowych podmioty zamawiające zapewniają również możliwość stosowania wybranych kryteriów udzielenia zamówienia do ofert wariantowych spełniających te minimalne wymagania, a także do zgodnych z wymaganiami ofert, które nie są ofertami wariantowymi.

2. W postępowaniach o udzielenie zamówienia na dostawy lub usługi podmioty zamawiające, które dopuściły składanie ofert wariantowych lub nałożyły taki wymóg, nie mogą odrzucić takiej oferty wyłącznie na podstawie faktu, że jej wybór prowadziłyby do udzielenia zamówienia na usługi zamiast zamówienia na dostawy albo do udzielenia zamówienia na dostawy zamiast zamówienia na usługi.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiające wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz.U. L 218 z 13.8.2008, s. 30).

Artykuł 65

Podział zamówień na części

1. Podmioty zamawiające mogą postanowić o udzieleniu zamówienia w oddzielnych częściach oraz określić rozmiar i przedmiot takich części.

Podmioty zamawiające – w ogłoszeniu o zamówieniu, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub, w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji – wskazują, czy oferty można składać w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części.

2. Nawet jeżeli możliwe jest złożenie ofert w odniesieniu do kilku lub wszystkich części, podmioty zamawiające mogą ograniczyć liczbę części zamówienia, które można udzielić jednemu oferentowi, pod warunkiem że maksymalna liczba części, jaka może być udzielona jednemu oferentowi, jest określona w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji. Podmioty zamawiające wskazują w dokumentach zamówienia obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria lub zasady, które zamierzają zastosować w celu ustalenia, które części zostaną udzielone, gdyby zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia prowadziło do udzielenia jednemu oferentowi większej liczby części niż wynosi maksymalna liczba.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że w przypadku gdy więcej niż jedna część zamówienia może zostać udzielona temu samemu oferentowi, podmioty zamawiające mogą udzielać zamówień obejmujących kilka lub wszystkie części, jeżeli określiły w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji, że zastrzegają sobie taką możliwość, i wskazały poszczególne części lub grupy części, które mogą zostać połączone.

4. Państwa członkowskie mogą przewidzieć obowiązek udzielania zamówień w formie oddzielnych części na warunkach określanych zgodnie ze swoim prawem krajowym i z uwzględnieniem prawa unijnego. Zastosowanie ma ust. 1 akapit drugi i, w stosownych przypadkach, ust. 3.

Artykuł 66

Wyznaczanie terminów

1. Podczas wyznaczania terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału i ofert podmioty zamawiające uwzględniają w szczególności złożoność zamówienia oraz czas potrzebny na sporządzenie ofert, bez uszczerbku dla terminów minimalnych określonych w art. 45–49.

2. W przypadku gdy oferty mogą zostać złożone jedynie po odbyciu wizyty na miejscu albo po dokonaniu na miejscu sprawdzenia dokumentów potwierdzających dokumenty zamówienia, terminy składania ofert, które muszą być dłuższe niż terminy minimalne określone w art. 45–49, wyznacza się tak, aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli zapoznać się z wszystkimi informacjami niezbędnymi do sporządzenia ofert.

3. Podmioty zamawiające przedłużają terminy składania ofert, tak aby wszyscy zainteresowani wykonawcy mogli zapoznać się z wszystkimi informacjami niezbędnymi do sporządzenia ofert w następujących przypadkach:

- a) gdy – niezależnie od przyczyny – dodatkowe informacje, o które mimo iż wykonawca wystąpił w odpowiednim terminie, nie zostały dostarczone najpóźniej sześć dni przed upływem terminu określonego na potrzeby składania ofert. W przypadku procedury otwartej przyspieszonej, której dotyczy art. 45 ust. 3, termin ten wynosi cztery dni;
- b) gdy w dokumentach zamówienia wprowadzono istotne zmiany.

Przedłużenie to będzie proporcjonalne do znaczenia takich informacji lub zmian.

W przypadku gdy o dodatkowe informacje nie wystąpiono w odpowiednim terminie lub gdy ich znaczenie w kontekście przygotowania na tej podstawie ofert jest nieistotne, instytucja zamawiająca nie jest zobowiązana do przedłużenia terminów nie trzeba przedłużać.

Sekcja 2

Publikacja i przejrzystość

Artykuł 67

Okresowe ogłoszenie informacyjne

1. Podmioty zamawiające mogą poinformować o swoich zamiarach odnośnie do planowanych zamówień poprzez publikację okresowego ogłoszenia informacyjnego. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku VI część A sekcja I. Są one publikowane przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej lub przez podmioty zamawiające na ich profilach nabywców zgodnie z załącznikiem IX pkt 2 lit. b). Jeżeli okresowe ogłoszenie informacyjne jest publikowane przez podmioty zamawiające na ich profilu nabywcy, przesyłają one Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o publikacji okresowego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy zgodnie z załącznikiem IX pkt 3. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku VI część B.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie jest dokonywane za pomocą okresowego ogłoszenia informacyjnego w ramach procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie, ogłoszenie to musi spełniać wszystkie następujące wymogi:

- a) odnosi się wyraźnie do dostaw, robót budowlanych lub usług będących przedmiotem zamówienia, które ma zostać udzielone;
- b) wskazuje, że zamówienie zostanie udzielone w drodze procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej bez dalszej publikacji zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, oraz zaprasza zainteresowanych wykonawców do wyrażenia zainteresowania;
- c) zawiera, oprócz informacji określonych w załączniku VI część A sekcja I, informacje określone w załączniku VI część A sekcja II;
- d) zostało wysłane do publikacji co najmniej 35 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania.

Takich ogłoszeń nie publikuje się na profilu nabywcy. Na profilu nabywcy może jednakże ukazać się dodatkowa publikacja na poziomie krajowym zgodnie z art. 72.

Okres objęty okresowym ogłoszeniem informacyjnym nie będzie dłuższy niż 12 miesięcy od daty przekazania ogłoszenia do publikacji. Jednak w przypadku zamówień dotyczących usług społecznych i innych szczególnych usług okresowe ogłoszenie informacyjne, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. b), może obejmować okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Artykuł 68

Ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania

1. W przypadku gdy podmioty zamawiające podejmują decyzję o ustanowieniu systemu kwalifikowania zgodnie z art. 77, system taki jest przedmiotem ogłoszenia, o którym mowa w załączniku X, określającego cel systemu kwalifikowania oraz sposób uzyskania dostępu do zasad regulujących jego funkcjonowanie.

2. Podmioty zamawiające wskazują okres ważności systemu kwalifikowania w ogłoszeniu o istnieniu takiego systemu. Powiadamiają one Urząd Publikacji Unii Europejskiej o każdej zmianie okresu ważności, używając następujących formularzy standardowych:

- a) w przypadku gdy okres ważności ulega zmianie bez zakończenia funkcjonowania systemu – formularza wykorzystanego na potrzeby ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania;
- b) w przypadku zakończenia funkcjonowania systemu – ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 70.

Artykuł 69

Ogłoszenie o zamówieniu

Ogłoszenia o zamówieniu można wykorzystywać jako sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie w odniesieniu do wszystkich procedur. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w odpowiedniej części załącznika XI i są publikowane zgodnie z art. 71.

Artykuł 70

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia

1. Nie później niż 30 dni od zawarcia umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia lub zawarciu umowy, podmioty zamawiające przesyłają ogłoszenie o udzieleniu zamówienia dotyczące wyników postępowania o udzielenie zamówienia.

Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku XII i są publikowane zgodnie z art. 71.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o dane zamówienie zostało dokonane w formie okresowego ogłoszenia informacyjnego, a podmiot zamawiający postanowił, że nie udzieli dalszych zamówień w okresie objętym ogłoszeniem informacyjnym, ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zawiera wyraźne wskazanie tego faktu.

W przypadku umów ramowych zawartych zgodnie z art. 51 podmioty zamawiające nie są zobowiązane do przesyłania ogłoszeń o wynikach postępowania o udzielenie zamówienia dla każdego zamówienia opartego na takiej umowie. Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zamawiające grupują kwartalnie ogłoszenia o wynikach postępowania o udzielenie zamówienia w odniesieniu do zamówień opartych na umowie ramowej. W takim przypadku podmioty zamawiające wysyłają grupowe ogłoszenia w terminie 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

Podmioty zamawiające przesyłają ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w ramach dynamicznego systemu zakupów w terminie 30 dni od udzielenia każdego zamówienia. Mogą one jednak grupować takie ogłoszenia kwartalnie. W takim przypadku podmioty zamawiające przesyłają takie grupowe ogłoszenia w terminie 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

3. Informacje dostarczane zgodnie z załącznikiem XII i przeznaczone do publikacji są publikowane zgodnie z załącznikiem IX. Z publikacji można wyłączyć pewne informacje dotyczące udzielenia zamówienia lub zawarcia umowy ramowej, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby zaszkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami.

W przypadku zamówień na usługi badawcze i rozwojowe informacje dotyczące charakteru i ilości usług mogą być ograniczone do:

- a) wskazania „usługi badawcze i rozwojowe”, jeżeli zamówienie zostało udzielone w drodze procedury negocjacyjnej bez zaproszenia do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 50 lit. b);
- b) co najmniej tak szczegółowych informacji, jak wskazano w ogłoszeniu, które zastosowano jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

4. Informacje dostarczane zgodnie z załącznikiem XII i oznaczone jako nieprzeznaczone do publikacji są publikowane tylko w formie uproszczonej oraz zgodnie z załącznikiem IX do celów statystycznych.

Artykuł 71

Forma i sposób publikacji ogłoszeń

1. Ogłoszenia, o których mowa w art. 67–70, zawierają informacje określone w załączniku VI części A i B oraz w załącznikach X, XI i XII według formatu standardowych formularzy, w tym standardowych formularzy sprostowań.

Komisja ustanawia wspomniane standardowe formularze w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 105.

2. Ogłoszenia, o których mowa w art. 67–70, są sporządzane i przesyłane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej za pomocą środków elektronicznych oraz publikowane zgodnie z załącznikiem IX. Ogłoszenia są publikowane nie później niż w terminie pięciu dni od daty ich wysłania. Koszty publikacji ogłoszeń przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej ponosi Unia.

3. Ogłoszenia, o których mowa w art. 67–70, są publikowane w całości w języku urzędowym lub w językach urzędowych instytucji Unii, wybranych przez podmiot zamawiający. Ta wersja językowa lub te wersje językowe stanowi(-ą) jedyny

autentyczny tekst/jedynie autentyczne teksty ogłoszenia. Streszczenie obejmujące istotne elementy każdego ogłoszenia publikuje się w pozostałych językach urzędowych instytucji Unii.

4. Urząd Publikacji Unii Europejskiej zapewnia, aby pełen tekst i streszczenie okresowych ogłoszeń informacyjnych, o których mowa w art. 67 ust. 2, zaproszeń do ubiegania się o zamówienie ustanawiających dynamiczny system zakupów, o których mowa w art. 52 ust. 4 lit. a), a także ogłoszeń o istnieniu systemu kwalifikowania stosowanych jako zaproszenia do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 44 ust. 4 lit. b), były stale publikowane:

- a) w przypadku okresowych ogłoszeń informacyjnych – przez okres 12 miesięcy lub do otrzymania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia zgodnie z art. 70 ust. 2, w którym wskazuje się, że w ciągu 12 miesięcy objętych zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie będą udzielane dalsze zamówienia. Jednakże w przypadku zamówień dotyczących usług społecznych i innych szczególnych usług okresowe ogłoszenie informacyjne, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. b), jest nadal publikowane do końca swego pierwotnie wskazanego okresu ważności lub do otrzymania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, o którym mowa w art. 70, wskazującego, że w okresie objętym zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie nie zostaną już udzielone żadne inne zamówienia;
- b) w przypadku zaproszeń do ubiegania się o zamówienie ustanawiających dynamiczny system zakupów – w okresie ważności dynamicznego systemu zakupów;
- c) w przypadku ogłoszeń o istnieniu systemu kwalifikowania – w okresie jego ważności.

5. Podmioty zamawiające muszą być w stanie udowodnić datę wysłania ogłoszeń.

Urząd Publikacji Unii Europejskiej przekazuje podmiotowi zamawiającemu potwierdzenie otrzymania ogłoszenia i opublikowania przesłanych informacji, podając datę takiej publikacji. Potwierdzenie to stanowi dowód publikacji.

6. Podmioty zamawiające mogą publikować ogłoszenia o zamówieniach na roboty budowlane, dostawy lub usługi, które nie podlegają wymogom publikacji określonym w niniejszej dyrektywie, pod warunkiem że ogłoszenia te przesyłane są Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej za pomocą środków elektronicznych zgodnie z formatem i procedurami przesyłania wskazanymi w załączniku IX.

Artykuł 72

Publikacja na poziomie krajowym

1. Ogłoszeń, o których mowa w art. 67–70, oraz informacji w nich zawartych nie można publikować na poziomie krajowym przed publikacją na mocy art. 71. Niemniej jednak publikacja na poziomie krajowym może tak czy inaczej mieć miejsce, gdy podmioty zamawiające nie zostały powiadomione o publikacji w terminie 48 godzin od potwierdzenia otrzymania ogłoszenia zgodnie z art. 71.

2. Ogłoszenia publikowane na poziomie krajowym nie mogą zawierać informacji innych niż informacje zawarte w ogłoszeniach przesłanych Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej lub opublikowane na profilu nabywcy, muszą jednak wskazywać datę wysłania ogłoszenia do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej lub jego publikacji na profilu nabywcy.

3. Okresowe ogłoszenia informacyjne nie mogą być publikowane na profilu nabywcy przed wysłaniem do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o ich publikacji w takiej formie; wskazują one datę wysłania tego ogłoszenia.

Artykuł 73

Dostępność w formie elektronicznej dokumentów zamówienia

1. Podmioty zamawiające zapewniają za pomocą środków elektronicznych nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia, od daty publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 71 lub od daty wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania.

Jeżeli ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, dostęp ten jest oferowany tak szybko, jak jest to możliwe, a najpóźniej z chwilą wysłania zaproszenia do składania ofert lub do negocjacji. W tekście ogłoszenia lub tych zaproszeń podaje się adres strony internetowej, na której dostępne są te dokumenty zamówienia.

Jeżeli nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu za pomocą środków elektronicznych do niektórych dokumentów zamówienia z jednego z powodów określonych w art. 40 ust. 1 akapit drugi, podmioty zamawiające mogą wskazać w ogłoszeniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, że dane dokumenty zamówienia zostaną przekazane w inny sposób niż elektronicznie zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu. W takim przypadku termin składania ofert jest przedłużony o pięć dni, poza przypadkami należycie uzasadnionego stanu pilnej konieczności, o którym mowa w art. 45 ust. 3, i sytuacji gdy termin jest ustalany w drodze wzajemnego porozumienia na mocy art. 46 ust. 2 akapit drugi lub art. 47 ust. 2 akapit drugi.

Jeżeli nie można zapewnić nieograniczonego, pełnego, bezpośredniego i bezpłatnego dostępu za pomocą środków elektronicznych do niektórych dokumentów zamówienia, ponieważ podmioty zamawiające zamierzają zastosować art. 39 ust. 2, wskazują one w ogłoszeniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania lub – w przypadku gdy ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie – w dokumentach zamówienia, których środków mających na celu ochronę poufnego charakteru informacji wymagają, i jak uzyskać dostęp do tych dokumentów. W takim przypadku termin składania ofert jest przedłużony o pięć dni, poza przypadkami należycie uzasadnionego stanu pilnej konieczności, o którym mowa w art. 45 ust. 3, i sytuacji gdy termin jest ustalany w drodze wzajemnego porozumienia na mocy art. 46 ust. 2 akapit drugi lub art. 47 ust. 2 akapit drugi.

2. O ile wniosek został złożony w odpowiednim terminie, podmioty zamawiające dostarczają wszystkim oferentom uczestniczącym w postępowaniu o udzielenie zamówienia informacje dodatkowe odnoszące się do specyfikacji oraz wszelkie dokumenty potwierdzające nie później niż na sześć dni przed terminem składania ofert. W przypadku procedury otwartej przyspieszonej, której dotyczy art. 45 ust. 3, termin ten wynosi cztery dni.

Artykuł 74

Zaproszenie kandydatów

1. W procedurze ograniczonej, procedurach dialogu konkurencyjnego, partnerstwie innowacyjnym oraz procedurze negocjacyjnej z uprzednim zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie podmioty zamawiające zapraszają równocześnie, na piśmie, zakwalifikowanych kandydatów do składania ofert, do udziału w dialogu lub do negocjacji.

W przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 44 ust. 4 lit. a), podmioty zamawiające zapraszają równocześnie, na piśmie, wykonawców, którzy wyrazili swoje zainteresowanie, do potwierdzenia dalszego zainteresowania.

2. Zaproszenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zawierają odniesienie do adresu elektronicznego, pod którym za pomocą środków elektronicznych zostały bezpośrednio udostępnione dokumenty zamówienia. Zaproszeniom towarzyszą dokumenty zamówienia, o ile te dokumenty nie zostały objęte nieograniczonym, pełnym, bezpośrednim i bezpłatnym dostępem z powodów określonych w art. 73 ust. 1 akapity trzeci lub czwarty, i nie zostały dotąd w inny sposób udostępnione. Ponadto zaproszenia, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, zawierają informacje określone w załączniku XIII.

Artykuł 75

**Informowanie wnioskujących o zakwalifikowanie,
kandydatów i oferentów**

1. Podmioty zamawiające informują tak szybko, jak to możliwe, wszystkich kandydatów i oferentów o podjętych decyzjach dotyczących zawarcia umowy ramowej, udzielenia zamówienia lub dopuszczenia do dynamicznego systemu zakupów, w tym także o powodach podjęcia ewentualnej decyzji o niezawieraniu umowy ramowej, o nieudzieleniu zamówienia, dla którego opublikowano zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, o ponownym wszczęciu postępowania lub o niewdrażaniu dynamicznego systemu zakupów.

2. Na wniosek zainteresowanego kandydata lub oferenta, podmioty zamawiające informują tak szybko, jak to możliwe, a w każdym razie w terminie 15 dni od otrzymania pisemnego wniosku:

- a) każdego niewybranego kandydata o powodach odrzucenia jego wniosku o dopuszczenie do udziału;
- b) każdego niewybranego oferenta o powodach odrzucenia jego oferty, w tym – w przypadkach określonych w art. 60 ust. 5 i 6 – o powodach decyzji o braku równoważności lub decyzji stanowiącej, że roboty budowlane, dostawy lub usługi nie spełniają wymagań wydajnościowych lub funkcjonalnych;
- c) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o cechach i względnych przewagach oferty, która została wybrana, jak również o nazwie/imieniu i nazwisku zwycięskiego oferenta lub nazwach/imionach i nazwiskach stron umowy ramowej;
- d) każdego oferenta, który złożył dopuszczalną ofertę, o przebiegu i postępie negocjacji i dialogu z oferentami.

3. Podmioty zamawiające mogą podjąć decyzję o ujawnianiu pewnych informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, dotyczących udzielenia zamówienia, zawarcia umowy ramowej lub dopuszczenia do dynamicznego systemu zakupów, jeżeli ich ujawnienie mogłoby utrudnić egzekwowanie prawa lub byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym, mogłoby szkodzić uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami.

4. Podmioty zamawiające, które ustanawiają i stosują system kwalifikowania, informują wnioskodawców o swojej decyzji dotyczącej zakwalifikowania w terminie sześciu miesięcy.

Jeżeli podjęcie decyzji zajmie więcej niż cztery miesiące od momentu przedstawienia wniosku, wówczas podmiot zamawiający informuje wnioskodawcę w terminie dwóch miesięcy od złożenia wniosku o powodach wydłużenia tego okresu oraz o dacie, do której jego wniosek zostanie przyjęty lub odrzucony.

5. Wnioskodawcy, którzy nie zostali zakwalifikowani, są informowani o odmowie oraz o jej powodach tak szybko, jak to możliwe, a w żadnym wypadku nie później niż w terminie 15 dni od dnia podjęcia decyzji odmownej. Uzasadnienie musi być oparte na kryteriach kwalifikowania określonych w art. 77 ust. 2.

6. Podmioty zamawiające, które ustanawiają i stosują system kwalifikowania, mogą zakończyć proces kwalifikowania danego wykonawcy jedynie z powodów opartych na kryteriach kwalifikowania określonych w art. 77 ust. 2. Wykonawca jest informowany na piśmie o wszelkich zamiarach zakończenia kwalifikowania, na co najmniej 15 dni przed planowaną datą zakończenia procesu kwalifikowania, wraz z uzasadnieniem proponowanego działania.

Sekcja 3

**Wybór uczestników oraz udzielenie
zamówienia**

Artykuł 76

Zasady ogólne

1. Do celów kwalifikacji uczestników postępowań o udzielenie zamówienia stosuje się następujące zasady:

- a) podmioty zamawiające, po określeniu zasad i kryteriów wykluczenia oferentów lub kandydatów zgodnie z art. 78 ust. 1 lub art. 80 ust. 1, wykluczają wykonawców ustalonych zgodnie z tymi zasadami i spełniających te kryteria;
- b) dokonują kwalifikacji oferentów i kandydatów zgodnie z obiektywnymi zasadami i kryteriami określonymi zgodnie z art. 78 i 80;
- c) w przypadku procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej z zaproszeniem do ubiegania się o zamówienie, dialogu konkurencyjnego oraz partnerstwa innowacyjnego, ograniczają – w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 78 ust. 2 – liczbę kandydatów zakwalifikowanych zgodnie z lit. a) i b) niniejszego ustępu.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie jest dokonywane za pomocą ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania oraz w celu dokonania kwalifikacji uczestników postępowania o udzielenie zamówienia dla poszczególnych zamówień będących przedmiotem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, podmioty zamawiające:

- a) dokonują kwalifikacji wykonawców zgodnie z art. 77;
- b) stosują wobec takich zakwalifikowanych wykonawców te przepisy ust. 1, które są właściwe dla procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego.

3. Dokonując kwalifikacji uczestników w ramach procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, przy podejmowaniu decyzji odnośnie do ich zakwalifikowania lub w przypadku aktualizacji kryteriów i zasad, podmioty zamawiające nie mogą:

a) nakładać na niektórych wykonawców takich warunków administracyjnych, technicznych lub finansowych, których nie nałożyłyby na innych wykonawców;

b) wymagać testów lub dowodów, które stanowiłyby powtórzenie już udostępnionych obiektywnych dowodów.

4. Jeżeli informacje lub dokumentacja, które mają zostać złożone przez wykonawców, są lub wydają się niekompletne lub błędne, lub gdy brakuje konkretnych dokumentów, podmioty zamawiające mogą – chyba że przepisy krajowe wdrażające niniejszą dyrektywę stanowią inaczej – zażądać, aby dani wykonawcy złożyli, uzupełnili, doprecyzowali lub skompletowali stosowne informacje lub dokumentację w odpowiednim terminie, pod warunkiem że takie żądania zostaną złożone przy pełnym poszanowaniu zasad równego traktowania i przejrzystości.

5. Podmioty zamawiające sprawdzają, czy oferty złożone przez zakwalifikowanych oferentów odpowiadają zasadom i wymogom mającym zastosowanie do ofert oraz udzielają zamówienia na podstawie kryteriów określonych w art. 82 i 84, z uwzględnieniem art. 64.

6. Podmioty zamawiające mogą postanowić o nieudzieleniu zamówienia oferentowi, który złożył najlepszą ofertę, jeżeli ustaliły, że ta oferta nie jest zgodna z mającymi zastosowanie obowiązkami, o których mowa w art. 36 ust. 2.

7. W procedurze otwartej podmioty zamawiające mogą podjąć decyzję o rozpatrzeniu ofert przed weryfikacją kompetencji oferentów, pod warunkiem że przestrzegają odpowiednich przepisów art. 76–84, w tym zasady, że zamówienia nie udziela się oferentowi, który powinien być zostać wykluczony na podstawie art. 80 lub który nie spełnia kryteriów kwalifikacji określonych przez podmiot zamawiający zgodnie z art. 78 ust. 1 i art. 80.

Państwa członkowskie mogą wyłączyć stosowanie procedury opisanej w akapicie pierwszym wobec określonych rodzajów zamówień lub w konkretnych okolicznościach lub ograniczyć jej stosowanie do takich rodzajów zamówień lub okoliczności.

8. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w celu zmiany wykazu w załączniku

XIV, w razie potrzeby, aby dodać nowe umowy międzynarodowe ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie lub w przypadku gdy istniejące umowy międzynarodowe, o których mowa, nie są już ratyfikowane przez wszystkie państwa członkowskie, lub gdy są w inny sposób zmieniane, np. w odniesieniu do ich zakresu, treści lub denominacji.

Podsekcja 1

Systemy kwalifikowania oraz kwalifikacja podmiotowa

Artykuł 77

Systemy kwalifikowania

1. Podmioty zamawiające mogą, według swojego uznania, ustanowić i stosować system kwalifikowania wykonawców.

Podmioty zamawiające, które ustanawiają lub stosują system kwalifikowania, zapewniają wykonawcom możliwość wystąpienia w dowolnym momencie z wnioskiem o zakwalifikowanie.

2. System kwalifikowania, o którym mowa w ust. 1, może obejmować różne etapy.

Podmioty zamawiające ustalają obiektywne zasady i kryteria wykluczenia oraz kwalifikacji wykonawców wnoszących o zakwalifikowanie oraz obiektywne kryteria i zasady funkcjonowania systemu kwalifikowania, regulujące kwestie, takie jak wpis do systemu, ewentualna okresowa aktualizacja kwalifikacji oraz okres obowiązywania systemu.

W przypadku gdy wspomniane kryteria i zasady obejmują specyfikacje techniczne, zastosowanie mają art. 60–62. Kryteria i zasady mogą być, w razie potrzeby, aktualizowane.

3. Kryteria i zasady, o których mowa w ust. 2, są udostępniane wykonawcom na ich wniosek. Zainteresowani wykonawcy są informowani o takich zaktualizowanych kryteriach i zasadach.

Jeżeli podmiot zamawiający uznaje, że system kwalifikowania niektórych innych podmiotów lub instytucji spełnia jego wymogi, podaje on zainteresowanym wykonawcom nazwy tych innych podmiotów lub instytucji.

4. Prowadzi się pisemny rejestr zakwalifikowanych wykonawców; można w nim uwzględnić podział na kategorie według rodzajów zamówień, których dotyczy kwalifikacja.

5. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie jest dokonywane za pomocą ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania, poszczególnych zamówień na roboty budowlane, dostawy lub usługi objęte systemem kwalifikowania udziela się w drodze procedury ograniczonej lub procedury negocjacyjnej, w której wszystkich oferentów i uczestników wybiera się spośród kandydatów już zakwalifikowanych zgodnie z takim systemem.

6. Wszelkie opłaty pobierane w związku z wnioskami o zakwalifikowanie lub w związku z aktualizacją lub utrzymaniem uzyskanych już kwalifikacji w ramach systemu muszą być proporcjonalne do ponoszonych kosztów.

Artykuł 78

Kryteria kwalifikacji podmiotowej

1. Podmioty zamawiające mogą ustalać obiektywne zasady i kryteria wykluczenia oraz kwalifikacji oferentów lub kandydatów; wspomniane zasady i kryteria są dostępne dla zainteresowanych wykonawców.

2. W przypadku gdy podmioty zamawiające muszą zapewnić odpowiednią równowagę pomiędzy konkretnymi cechami postępowania o udzielanie zamówienia a zasobami niezbędnymi do jego przeprowadzenia, mogą one, w ramach procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, ustalić obiektywne zasady i kryteria, które odzwierciedlają taką potrzebę oraz umożliwiają podmiotowi zamawiającemu ograniczenie liczby kandydatów, którzy zostaną zaproszeni do składania ofert lub do negocjacji. Liczba zakwalifikowanych kandydatów musi jednak uwzględniać konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu konkurencji.

Artykuł 79

Poleganie na zdolności innych podmiotów

1. Jeżeli obiektywne zasady i kryteria wykluczenia i kwalifikacji wykonawców ubiegających się o zakwalifikowanie do systemu kwalifikowania obejmują wymogi odnoszące się do zdolności ekonomicznej i finansowej wykonawcy lub do jego zdolności technicznej i zawodowej, wykonawca może, w razie potrzeby, polegać na zdolności innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego powiązań pomiędzy nim a tymi podmiotami. W odniesieniu do kryteriów dotyczących wykształcenia i kwalifikacji zawodowych usługodawcy bądź wykonawcy lub personelu zarządzającego danego przedsiębiorstwa lub dotyczących stosownego doświadczenia zawodowego, wykonawcy mogą jednak polegać wyłącznie na zdolności innych podmiotów wtedy, gdy te ostatnie zrealizują roboty budowlane lub usługi, do wykonania których takie zdolności są niezbędne. W przypadku gdy wykonawca chce polegać na zdolności innych podmiotów, musi udowodnić podmiotowi

zamawiającemu, że dane zasoby będą dla niego dostępne przez cały okres ważności systemu kwalifikowania, przedstawiając na przykład w tym celu stosowne zobowiązanie takich podmiotów.

W przypadku gdy – na mocy art. 80 niniejszej dyrektywy – podmioty zamawiające powołały się na kryteria wykluczenia lub kwalifikacji przewidziane na mocy dyrektywy 2014/24/UE, podmioty zamawiające sprawdzają zgodnie z art. 80 ust. 3 niniejszej dyrektywy, czy pozostałe podmioty, na których zdolności wykonawca zamierza polegać, spełniają odpowiednie kryteria kwalifikacji, lub czy istnieją podstawy wykluczenia, na które podmioty zamawiające się powołały, na mocy art. 57 dyrektywy 2014/24/UE. Podmiot zamawiający wymaga, by wykonawca zastąpił podmiot, wobec którego istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia, na które powołał się podmiot zamawiający. Podmiot zamawiający może wymagać lub może zostać zobowiązany przez państwo członkowskie do wymagania, by wykonawca zastąpił podmiot, wobec którego istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia, na które powołał się podmiot zamawiający.

Jeżeli wykonawca polega na zdolności innych podmiotów w odniesieniu do kryteriów dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej, podmioty zamawiające mogą wymagać od wykonawcy i tych podmiotów solidarnej odpowiedzialności za realizację zamówienia.

Na tych samych warunkach grupa wykonawców, o której mowa w art. 37 ust. 2, może polegać na zdolności członków tej grupy lub innych podmiotów.

2. Jeżeli obiektywne zasady i kryteria wykluczenia i kwalifikacji kandydatów i oferentów w ramach procedury otwartej, procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego obejmują wymogi odnoszące się do zdolności ekonomicznej i finansowej wykonawcy lub do jego zdolności technicznej i zawodowej, wykonawca może, w razie potrzeby oraz w odniesieniu do konkretnego zamówienia, polegać na zdolności innych podmiotów, niezależnie od rodzaju powiązań prawnych pomiędzy nim a tymi podmiotami. W odniesieniu do kryteriów dotyczących wykształcenia i kwalifikacji zawodowych usługodawcy bądź wykonawcy lub personelu zarządzającego danego przedsiębiorstwa lub dotyczących stosownego doświadczenia zawodowego, wykonawcy mogą jednak polegać wyłącznie na zdolności innych podmiotów wtedy, gdy te ostatnie zrealizują roboty budowlane lub usługi, w stosunku do których takie zdolności są wymagane. W przypadku gdy wykonawca chce polegać na zdolności innych podmiotów, musi udowodnić podmiotowi zamawiającemu, że dane zasoby będą dla niego dostępne, przedstawiając na przykład w tym celu stosowne zobowiązanie takich podmiotów.

W przypadku gdy – na mocy art. 80 niniejszej dyrektywy – podmioty zamawiające powołały się na kryteria wykluczenia lub kwalifikacji przewidziane na mocy dyrektywy 2014/24/UE, podmioty zamawiające sprawdzają zgodnie z art. 80 ust. 3 niniejszej dyrektywy, czy pozostałe podmioty, na których zdolności wykonawca zamierza polegać, spełniają odpowiednie kryteria kwalifikacji, lub czy istnieją podstawy wykluczenia, na które podmioty zamawiające się powołały, na mocy art. 57 dyrektywy 2014/24/UE. Podmiot zamawiający wymaga, by wykonawca zastąpił podmiot, który nie spełnia stosownego kryterium kwalifikacji lub wobec którego istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia, na które powołał się podmiot zamawiający. Podmiot zamawiający może wymagać lub zostać zobowiązany przez państwo członkowskie do wymagania, by wykonawca zastąpił podmiot, wobec którego istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia, na które powołał się podmiot zamawiający.

Jeżeli wykonawca polega na zdolności innych podmiotów w odniesieniu do kryteriów dotyczących sytuacji ekonomicznej i finansowej, podmioty zamawiające mogą wymagać od wykonawcy i tych podmiotów solidarnej odpowiedzialności za realizację zamówienia.

Na tych samych warunkach grupa wykonawców, o której mowa w art. 37, może polegać na zdolności członków tej grupy lub innych podmiotów.

3. W przypadku zamówień na roboty budowlane, zamówień na usługi oraz prac związanych z rozmieszczeniem i instalacją w ramach zamówienia na dostawy podmioty zamawiające mogą wymagać, aby określone kluczowe zadania były wykonywane bezpośrednio przez samego oferenta lub, w przypadku oferty złożonej przez grupę wykonawców, o której mowa w art. 37 ust. 2, przez uczestnika tej grupy.

Artykuł 80

Stosowanie podstaw wykluczenia oraz kryteriów kwalifikacji przewidzianych w dyrektywie 2014/24/UE

1. Obiektywne zasady i kryteria wykluczenia i kwalifikacji wykonawców ubiegających się o zakwalifikowanie do systemu kwalifikowania, jak również obiektywne zasady i kryteria wykluczenia i kwalifikacji kandydatów i oferentów w ramach procedury otwartej, procedury ograniczonej, procedury negocjacyjnej, dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego, mogą obejmować podstawy wykluczenia wymienione w art. 57 dyrektywy 2014/24/UE na warunkach w nim określonych.

Jeżeli podmiot zamawiający jest instytucją zamawiającą, wspomniane kryteria i zasady obejmują podstawy wykluczenia wymienione w art. 57 ust. 1 i 2 dyrektywy 2014/24/UE na warunkach określonych w tym artykule.

Jeżeli wymagają tego państwa członkowskie, wspomniane kryteria i zasady obejmują ponadto podstawy wykluczenia

wymienione w art. 57 ust. 4 dyrektywy 2014/24/UE na warunkach określonych w tym artykule.

2. Kryteria i zasady, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, mogą obejmować kryteria kwalifikacji przewidziane w art. 58 dyrektywy 2014/24/UE na warunkach w nim określonych, w szczególności w zakresie ograniczeń odnośnie do wymagań dotyczących rocznych obrotów, jak przewidziano w ust. 3 akapit drugi tego artykułu.

3. Do celów stosowania ust. 1 i 2 niniejszego artykułu zastosowanie mają art. 59–61 dyrektywy 2014/24/UE.

Artykuł 81

Normy zapewniania jakości i normy zarządzania środowiskowego

1. W przypadku gdy podmioty zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez niezależne jednostki zajmujące się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę określonych norm zapewniania jakości, w tym w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych, odnoszą się one do systemów zapewniania jakości opartych na odpowiednich seriach norm europejskich poświadczonych przez akredytowane jednostki. Podmioty zamawiające uznają równoważne zaświadczenia wydane przez jednostki mające siedzibę w innych państwach członkowskich. Akceptują one także inne dowody stosowania równoważnych środków zapewniania jakości, jeżeli dany wykonawca nie ma możliwości uzyskania takich zaświadczeń w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można temu wykonawcy przypisać, pod warunkiem że dany wykonawca dowiedzie, że proponowane środki zapewniania jakości są zgodne z wymaganymi normami zapewniania jakości.

2. W przypadku gdy podmioty zamawiające wymagają przedstawienia zaświadczeń sporządzonych przez niezależne jednostki zajmujące się poświadczaniem spełnienia przez wykonawcę wymogów określonych systemów lub norm zarządzania środowiskowego, odnoszą się one do unijnego systemu ekozarządzania i audytu (EMAS), do innych systemów zarządzania środowiskowego uznanych zgodnie z art. 45 rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 lub do innych norm zarządzania środowiskowego opartych na odpowiednich normach europejskich lub międzynarodowych poświadczonych przez akredytowane jednostki. Podmioty zamawiające uznają równoważne zaświadczenia wydane przez jednostki mające siedzibę w innych państwach członkowskich.

W przypadku gdy dany wykonawca w sposób oczywisty nie ma dostępu do takich zaświadczeń ani możliwości ich uzyskania w odpowiednim terminie z przyczyn, których nie można temu wykonawcy przypisać, podmiot zamawiający akceptuje także inne dowody dotyczące środków zarządzania środowiskowego, pod warunkiem że wykonawca dowiedzie, że środki te są równoważne środkom wymaganym na mocy mającego zastosowanie systemu zarządzania środowiskowego lub standardu.

3. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, wszelkie informacje dotyczące dokumentów przedstawianych w charakterze dowodów spełnienia wymogów norm jakościowych i środowiskowych, o których mowa w ust. 1 i 2.

Podsekcja 2

Udzielenie zamówienia

Artykuł 82

Kryteria udzielenia zamówienia

1. Bez uszczerbku dla krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, dotyczących cen określonych dostaw lub wynagradzania z tytułu określonych usług, podmioty zamawiające udzielają zamówień na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

2. Ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie z punktu widzenia podmiotu zamawiającego określa się na podstawie ceny lub kosztu, z wykorzystaniem podejścia opartego na analizie kosztów i wyników, takiego jak rachunek kosztów cyklu życia zgodnie z art. 83; może ona obejmować najlepszą relację jakości do ceny, którą szacuje się na podstawie kryteriów obejmujących aspekty jakościowe, środowiskowe lub społeczne związane z przedmiotem danego zamówienia. Kryteria takie mogą np. obejmować:

- a) jakość, w tym wartość techniczną, właściwości estetyczne i funkcjonalne, dostępność, projektowanie dla wszystkich użytkowników, cechy społeczne, środowiskowe i innowacyjne oraz handel i jego warunki;
- b) organizację, kwalifikacje i doświadczenie personelu wyznaczonego do realizacji danego zamówienia, w przypadku gdy właściwości wyznaczonego personelu mogą mieć znaczący wpływ na poziom wykonania zamówienia; lub
- c) serwis posprzedażny oraz pomoc techniczną, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji, zobowiązania dotyczące części zamiennych i bezpieczeństwa dostaw.

Składnik kosztowy może również mieć postać ceny stałej lub kosztu stałego, na podstawie których wykonawcy konkurują wyłącznie w oparciu o kryteria jakościowe.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zamawiające nie mogą stosować wyłącznie ceny lub wyłącznie kosztu jako jedynego kryterium udzielenia zamówienia, lub ograniczyć ich zastosowanie do określonych kategorii podmiotów zamawiających lub określonych rodzajów zamówień.

3. Uznaje się, że kryteria udzielenia zamówienia są powiązane z przedmiotem zamówienia publicznego, jeżeli dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane w ramach tego zamówienia, w każdym zakresie oraz na wszystkich etapach ich cyklu życia, co obejmuje czynniki związane z:

- a) określonym procesem produkcji, dostarczania lub wprowadzania tych robót budowlanych, dostaw lub usług na rynek, lub
- b) określonym procesem dotyczącym innego etapu cyklu życia tych robót budowlanych, dostaw lub usług,

nawet jeżeli te czynniki nie są ich istotnym elementem.

4. Kryteria udzielenia zamówienia nie mogą skutkować przyznaniem podmiotowi zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru. Zapewniają one możliwość efektywnej konkurencji i dołączone są do nich specyfikacje, które umożliwiają skuteczną weryfikację informacji przedstawianych przez oferentów, tak aby ocenić, na ile oferty spełniają kryteria udzielenia zamówienia. W razie wątpliwości podmioty zamawiające skutecznie weryfikują prawidłowość informacji i dowodów przedstawionych przez oferentów.

5. Podmiot zamawiający określa w dokumentach zamówienia względną wagę, jaką przypisuje każdemu z kryteriów wybranych do celów ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, z wyjątkiem sytuacji, gdy ofertę taką określa się wyłącznie na podstawie ceny.

Wagi te mogą być wyrażone za pomocą przedziału z odpowiednią rozpiętością maksymalną.

Jeżeli przypisanie wagi nie jest możliwe z obiektywnych przyczyn, podmiot zamawiający wskazuje kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

Artykuł 83

Rachunek kosztów cyklu życia

1. Rachunek kosztów cyklu życia obejmuje w odpowiednim zakresie niektóre lub wszystkie poniższe koszty ponoszone w czasie cyklu życia produktu, usługi lub robót budowlanych:

a) koszty poniesione przez podmiot zamawiający lub innych użytkowników, takie jak:

(i) koszty związane z nabyciem;

(ii) koszty użytkowania, takie jak zużycie energii i innych zasobów;

(iii) koszty utrzymania;

(iv) koszty związane z wycofaniem z eksploatacji, takie jak koszty zbiórki i recyklingu;

b) koszty przypisywane ekologicznym efektom zewnętrznym związanym z produktem, usługą lub robotami budowlanymi na przestrzeni ich cyklu życia, o ile ich wartość pieniężną można określić i zweryfikować; takie koszty mogą obejmować koszty emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń oraz inne koszty łagodzenia zmiany klimatu.

2. W przypadku gdy podmioty zamawiające szacują koszty przy pomocy podejścia opartego na rachunku kosztów cyklu życia, określają w dokumentach zamówienia dane, które powinni przedstawić oferenci, oraz metodę, którą zastosuje podmiot zamawiający do określenia kosztów cyklu życia na podstawie tych danych.

Metoda zastosowana do oszacowania kosztów przypisywanych ekologicznym efektom zewnętrznym musi spełniać wszystkie następujące warunki:

a) jest oparta na kryteriach obiektywnie możliwych do zweryfikowania i niedyskryminacyjnych. W szczególności w przypadku gdy metoda ta nie została ustalona na potrzeby powtarzalnego lub ciągłego stosowania, w sposób nieuzasadniony nie może ona działać na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców;

b) jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych stron;

c) wymagane dane mogą zostać dostarczone uzasadnionym nakładem sił przez wykonawców działających z należytą starannością, w tym wykonawców z państw trzecich będących stronami Porozumienia GPA lub innych umów międzynarodowych wiążących Unię.

3. W przypadku gdy na mocy unijnego aktu ustawodawczego obowiązująca stała się jakakolwiek wspólna metoda kalkulacji kosztów cyklu życia, do oszacowania tych kosztów stosowana będzie ta wspólna metoda.

Wykaz takich aktów ustawodawczych i, w razie potrzeby, aktów delegowanych je uzupełniających przedstawiono w załączniku XV.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 103 w odniesieniu do aktualizacji tego wykazu, w przypadku gdy konieczna jest taka aktualizacja w związku z przyjęciem nowych przepisów wprowadzających obowiązek stosowania wspólnej metody albo uchyleciem lub modyfikacją istniejących przepisów.

Artykuł 84

Rażąco niskie oferty

1. Podmioty zamawiające wymagają od wykonawców wyjaśnień dotyczących ceny lub kosztów zaproponowanych w ofercie, jeżeli oferta wydaje się rażąco niska w stosunku do danych robót budowlanych, dostaw lub usług.

2. Wyjaśnienia, o których mowa w ust. 1, mogą w szczególności dotyczyć:

a) ekonomiki danego procesu produkcyjnego, świadczonych usług lub metody budowy;

b) wybranych rozwiązań technicznych lub wyjątkowo korzystnych warunków, którymi dysponuje oferent na potrzeby dostawy produktów lub usług bądź realizacji obiektu budowlanego;

c) oryginalności dostaw, usług lub obiektu budowlanego, proponowanych przez oferenta;

d) zgodności z obowiązkami, o których mowa w art. 36 ust. 2;

e) zgodności z obowiązkami, o których mowa w art. 88;

f) możliwości uzyskania przez oferenta pomocy państwa.

3. Podmiot zamawiający ocenia dostarczone informacje, konsultując się z oferentem. Może on odrzucić ofertę wyłącznie w przypadku, gdy przedstawione dowody nie uzasadniają w zadowalającym stopniu niskiego poziomu proponowanej ceny lub proponowanych kosztów, biorąc pod uwagę elementy, o których mowa w ust. 2.

Podmioty zamawiające odrzucają ofertę, jeżeli stwierdzą, że jest ona rażąco niska, ponieważ jest niezgodna z mającymi zastosowanie obowiązkami, o których mowa w art. 36 ust. 2.

4. Jeżeli podmiot zamawiający stwierdzi, że oferta jest rażąco niska ze względu na fakt otrzymania przez oferenta pomocy państwa, może odrzucić taką ofertę wyłącznie na tej podstawie jedynie po konsultacji z oferentem, gdy oferent nie jest w stanie udowodnić w wystarczającym terminie wyznaczonym przez ten podmiot zamawiający, że pomoc ta była zgodna z zasadami rynku wewnętrznego w rozumieniu art. 107 TFUE. W przypadku gdy podmiot zamawiający odrzuca ofertę w takich okolicznościach, powiadamia o tym fakcie Komisję.

5. Państwa członkowskie udostępniają innym państwom członkowskim, na ich wniosek, w drodze współpracy administracyjnej, wszelkie informacje, jakimi dysponują, takie jak przepisy ustawowe, wykonawcze, mające powszechnie zastosowanie układy zbiorowe lub krajowe standardy techniczne, dotyczące dowodów i dokumentów przedstawianych w związku z aspektami wymienionymi w ust. 2.

Sekcja 4

Oferty obejmujące produkty pochodzące z państw trzecich oraz relacje z tymi państwami

Artykuł 85

Oferty obejmujące produkty pochodzące z państw trzecich

1. Niniejszy artykuł ma zastosowanie do ofert obejmujących produkty pochodzące z państw trzecich, z którymi Unia nie zawarła wielostronnych ani dwustronnych umów zapewniających przedsiębiorstwom Unii porównywalny i skuteczny dostęp do rynków tych państw trzecich. Pozostaje to bez uszczerbku dla zobowiązań Unii lub jej państw członkowskich wobec państw trzecich.

2. Każda oferta przedłożona w kontekście udzielenia zamówienia na dostawy może zostać odrzucona, jeżeli udział produktów pochodzących z państw trzecich, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013⁽¹⁾, przekracza 50 % całkowitej wartości produktów objętych ofertą.

Do celów niniejszego artykułu oprogramowanie wykorzystywane w wyposażeniu sieci telekomunikacyjnych uważa się za produkt.

3. Z zastrzeżeniem akapitu drugiego niniejszego ustępu, jeżeli co najmniej dwie oferty są równoważne w świetle kryteriów udzielenia zamówienia określonych w art. 82, preferowane są oferty, które nie mogą zostać odrzucone na mocy ust. 2

niniejszego artykułu. Do celów niniejszego artykułu ceny tych ofert uważa się za równoważne, jeżeli różnica pomiędzy nimi nie przekracza 3 %.

Oferta nie może być jednak preferowana w stosunku do innej oferty na mocy akapitu pierwszego, jeżeli jej przyjęcie zobowiązałoby podmiot zamawiający do nabycia sprzętu różniącego się od już wykorzystywanego, czego rezultatem byłyby niekompatybilność, techniczne trudności w eksploatacji i utrzymaniu lub nieproporcjonalnie wysokie koszty.

4. Do celów niniejszego artykułu te państwa trzecie, które decyzją Rady zgodnie z ust. 1 zostały objęte korzyściami płynącymi z niniejszej dyrektywy, nie będą uwzględniane przy ustalaniu udziału produktów pochodzących z państw trzecich, o którym mowa w ust. 2.

5. Do dnia 31 grudnia 2015 r. i następnie co roku Komisja przedstawia coroczne sprawozdanie z postępów w wielostronnych lub dwustronnych negocjacjach w sprawie dostępu przedsiębiorstw Unii do rynków państw trzecich w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą, z ewentualnych rezultatów osiągniętych w tych negocjacjach i z praktycznego wykonania wszelkich zawartych umów.

Artykuł 86

Relacje z państwami trzecimi w zakresie zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi

1. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich ogólnych trudnościach prawnych lub faktycznych napotykanych i zgłaszanych przez ich przedsiębiorstwa przy uzyskiwaniu zamówień na usługi w państwach trzecich.

2. Do dnia 18 kwietnia 2019 r., a następnie okresowo Komisja przedkłada Radzie sprawozdanie na temat otwierania dostępu do zamówień na usługi w państwach trzecich oraz na temat postępów w negocjacjach z tymi państwami w tej sprawie, w szczególności w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO).

3. Komisja dołoży wszelkich starań, poprzez kontakty z danym państwem trzecim, aby zaradzić sytuacji, gdy – na podstawie sprawozdań, o których mowa w ust. 2, lub na podstawie innych informacji – stwierdzi, że w kontekście udzielenia zamówień na usługi państwo trzecie:

a) nie zapewnia przedsiębiorstwom Unii faktycznego dostępu, porównywalnego z dostępem zapewnionym przez Unię przedsiębiorstwom z tego państwa;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

- b) nie traktuje przedsiębiorstw Unii na równi z przedsiębiorstwami krajowymi lub nie stwarza im takich samych możliwości konkurencji, jakie mają przedsiębiorstwa krajowe; lub
- c) traktuje przedsiębiorstwa z innych państw trzecich korzystniej niż przedsiębiorstwa Unii.

4. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich trudności prawnych lub faktycznych napotykanych i zgłaszanych przez ich przedsiębiorstwa oraz wynikających z nieprzestrzegania przepisów międzynarodowego prawa pracy wymienionych w załączniku XIV, które to trudności pojawiły się, gdy wspomniane przedsiębiorstwa starały się uzyskać zamówienia w państwach trzecich.

5. W okolicznościach, o których mowa w ust. 3 i 4, Komisja może w dowolnym czasie zaproponować, by Rada przyjęła akt wykonawczy w celu zawieszenia lub ograniczenia – na okres, który zostanie ustanowiony w tym akcie wykonawczym – udzielania zamówień na usługi:

- a) przedsiębiorstwom podlegającym prawu danego państwa trzeciego;
- b) przedsiębiorstwom powiązanim z przedsiębiorstwami określonymi w lit. a) oraz mającymi siedzibę na terytorium Unii, jednakże nieposiadającymi żadnych bezpośrednich i skutecznych powiązań z gospodarką państwa członkowskiego;
- c) przedsiębiorstwom przedstawiającym oferty, których przedmiotem są usługi pochodzące z danego państwa trzeciego.

Rada stanowi kwalifikowaną większością jak najszybciej.

Komisja może zaproponować takie środki z własnej inicjatywy lub na wniosek państwa członkowskiego.

6. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla zobowiązań Unii wobec państw trzecich, wynikających z międzynarodowych umów w sprawie zamówień publicznych, w szczególności w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO).

ROZDZIAŁ IV

Realizacja zamówienia

Artykuł 87

Warunki realizacji zamówień

Podmioty zamawiające mogą określić szczególne warunki związane z realizacją zamówienia, pod warunkiem że są one powiązane z przedmiotem zamówienia w rozumieniu art. 82 ust. 3 i wskazane w zaproszeniu do ubiegania się o zamówienie lub w dokumentach zamówienia. Warunki te mogą obejmować aspekty gospodarcze, związane z innowacyjnością, środowiskowe, społeczne lub związane z zatrudnieniem.

Artykuł 88

Podwykonawstwo

1. Przestrzeganie przez podwykonawców obowiązków, o których mowa w art. 36 ust. 2, zapewnia się za pomocą odpowiednich działań podejmowanych przez właściwe organy krajowe działające w zakresie ich obowiązków i kompetencji.

2. W dokumentach zamówienia podmiot zamawiający może zażądać albo zostać zobowiązany przez państwo członkowskie do zażądania od oferenta, aby wskazał on w swojej ofercie ewentualną część zamówienia, której wykonanie zamierza zlecić osobom trzecim w ramach podwykonawstwa, a także aby podał ewentualnych proponowanych podwykonawców.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmiot zamawiający – na wniosek podwykonawcy i jeżeli pozwala na to charakter zamówienia – przekazuje bezpośrednio podwykonawcy płatności należne za usługi, dostawy lub roboty budowlane zrealizowane dla wykonawcy, któremu udzielono zamówienia publicznego (głównego wykonawcy). Stosowne środki mogą obejmować odpowiednie mechanizmy umożliwiające głównemu wykonawcy zgłaszanie zastrzeżeń co do nienależnych płatności. Ustalenia dotyczące takiego trybu płatności są określone w dokumentach zamówienia.

4. Przepisy ust. 1–3 pozostają bez uszczerbku dla kwestii odpowiedzialności głównego wykonawcy.

5. W przypadku zamówień na roboty budowlane i w odniesieniu do usług, które mają być wykonane na obiektach pod bezpośrednim nadzorem podmiotu zamawiającego, po udzieleniu zamówienia i nie później niż w chwili rozpoczęcia realizacji zamówienia, podmiot zamawiający wymaga od głównego wykonawcy, by wskazał podmiotowi zamawiającemu nazwę/imię i nazwisko, dane kontaktowe i przedstawicieli prawnych podwykonawców tegoż głównego wykonawcy, zaangażowanych w takie roboty budowlane lub usługi, o ile dane te są w tym momencie znane. Podmiot zamawiający wymaga od głównego wykonawcy, by powiadamiał go o wszelkich zmianach w odniesieniu do tych informacji w trakcie zamówienia, a także by przekazywał wymagane informacje na temat ewentualnych nowych podwykonawców, których w późniejszym okresie angażuje do realizacji takich robót budowlanych lub usług.

Niezależnie od akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą ewentualnie nałożyć obowiązek dostarczenia wymaganych informacji bezpośrednio na głównego wykonawcę.

Gdy jest to konieczne do celów ust. 6 lit. b) niniejszego artykułu, wymaganym informacjom towarzyszą oświadczenia własne podwykonawców, przewidziane w art. 80 ust. 3. Środki wykonawcze na mocy ust. 8 niniejszego artykułu mogą przewidywać, że podwykonawcy przedstawiani po udzieleniu zamówienia przedkładają zaświadczenia i inne dokumenty potwierdzające zamiast oświadczeń własnych.

Przepisy akapitu pierwszego nie mają zastosowania do dostawców.

Podmioty zamawiające mogą – samodzielnie lub na żądanie państwa członkowskiego – rozszerzyć obowiązki przewidziane w akapicie pierwszym przykładowo na:

- a) zamówienia na dostawy, zamówienia na usługi inne niż te dotyczące usług, które mają być wykonane na obiektach pod bezpośrednim nadzorem podmiotu zamawiającego, lub na dostawców uczestniczących w zamówieniach na roboty budowlane lub usługi;
- b) podwykonawców będących podwykonawcami podwykonawców głównego wykonawcy lub na dalsze podmioty w łańcuchu podwykonawców.

6. Aby uniknąć przypadków naruszenia obowiązków, o których mowa w art. 36 ust. 2, można podjąć stosowne środki, takie jak:

- a) w przypadku gdy przepisy krajowe państwa członkowskiego przewidują mechanizm wspólnej odpowiedzialności między podwykonawcami a głównym wykonawcą, dane państwo członkowskie zapewnia stosowanie danych przepisów zgodnie z warunkami określonymi w art. 36 ust. 2;
- b) instytucje zamawiające mogą, zgodnie z art. 80 ust. 3 niniejszej dyrektywy – samodzielnie lub na żądanie państw członkowskich – sprawdzić, czy istnieją podstawy wykluczenia podwykonawców na mocy art. 57 dyrektywy 2014/24/UE. W takich przypadkach instytucja zamawiająca wymaga, by wykonawca zastąpił podwykonawcę, w odniesieniu do którego weryfikacja wykazała, że istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia. Instytucja zamawiająca może – samodzielnie lub na żądanie państwa członkowskiego – wymagać, by wykonawca zastąpił podwykonawcę, w odniesieniu do którego weryfikacja wykazała, że istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia.

7. Państwa członkowskie mogą przewidzieć w ramach prawa krajowego bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące odpowiedzialności lub podjąć dalej idące środki na mocy prawa krajowego w odniesieniu do bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców, przykładowo wprowadzając przepisy dotyczące bezpośrednich płatności na rzecz podwykonawców, nie wymagając od nich występowania z żądaniem bezpośrednich płatności.

8. Państwa członkowskie, które postanowiły wprowadzić środki na mocy ust. 3, 5 lub 6, określają warunki wykonania tych środków w drodze przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych i z uwzględnieniem prawa unijnego. Państwa członkowskie mogą przy tym ograniczyć możliwość

stosowania tych przepisów, np. do określonych rodzajów zamówień, określonych kategorii podmiotów zamawiających lub wykonawców lub wprowadzając dolny limit kwoty.

Artykuł 89

Modyfikacja umów w okresie ich obowiązywania

1. Zamówienia i umowy ramowe można modyfikować bez przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą w dowolnym z poniższych przypadków:

- a) gdy modyfikacje, niezależnie od ich wartości pieniężnej, zostały przewidziane w pierwotnych dokumentach zamówienia w jasnych, precyzyjnych i jednoznacznych klauzulach przeglądowych, które mogą obejmować klauzule zmiany ceny, lub w opcjach. Tego rodzaju klauzule podają zakres i charakter możliwych modyfikacji lub opcji, a także warunki, na jakich można je stosować. Nie mogą one przewidywać modyfikacji ani opcji, które zmieniłyby ogólny charakter umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej;
- b) w przypadku dodatkowych robót budowlanych, usług lub dostaw wykonywanych przez pierwotnego wykonawcę, niezależnie od ich wartości, które stały się niezbędne i nie były uwzględnione w pierwotnym zamówieniu, jeżeli zmiana wykonawcy:
 - (i) jest niemożliwa z powodów ekonomicznych lub technicznych, takich jak wymogi dotyczące wymienności lub interoperacyjności w odniesieniu do istniejącego sprzętu, oprogramowania, usług lub instalacji zamówionych w ramach pierwotnego zamówienia; oraz
 - (ii) spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla podmiotu zamawiającego;
- c) gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:
 - (i) konieczność modyfikacji spowodowana jest okolicznościami, których podmiot zamawiający, działający z należytą starannością, nie mógł przewidzieć;
 - (ii) modyfikacja nie zmienia ogólnego charakteru umowy w sprawie zamówienia.
- d) gdy nowy wykonawca zastępuje wykonawcę, któremu podmiot zamawiający pierwotnie udzielił zamówienia, w wyniku:
 - (i) jednoznacznej klauzuli przeglądowej lub opcji zgodnie z lit. a);

- (ii) sukcesji uniwersalnej lub częściowej w prawa i obowiązki pierwotnego wykonawcy, w wyniku restrukturyzacji, w tym przejęcia, połączenia, nabycia lub upadłości, przez innego wykonawcę, który spełnia pierwotnie ustalone kryteria kwalifikacji podmiotowej, pod warunkiem że nie pociąga to za sobą innych istotnych modyfikacji umowy i nie ma na celu obejścia stosowania niniejszej dyrektywy; albo
 - (iii) sytuacji, gdy podmiot zamawiający sam przyjmuje zobowiązania głównego wykonawcy względem jego podwykonawców, gdy możliwość taką przewidują przepisy krajowe na mocy art. 88;
- e) gdy modyfikacje, niezależnie od ich wartości, są nieistotne w rozumieniu ust. 4.

Podmioty zamawiające, które wprowadziły do umowy w sprawie zamówienia modyfikacje w przypadkach określonych w lit. b) i c) niniejszego ustępu, publikują stosowne ogłoszenie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Ogłoszenia te zawierają informacje określone w załączniku XVI i są publikowane zgodnie z art. 71.

2. Ponadto i bez konieczności sprawdzania, czy warunki określone w ust. 4 lit. a)–d) zostały spełnione, umowy można również modyfikować bez konieczności przeprowadzania nowego postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą, gdy wartość modyfikacji jest niższa niż obie następujące wartości:

- (i) progi określone w art. 15; oraz
- (ii) 10 % pierwotnej wartości zamówienia w przypadku zamówień na usługi i dostawy oraz niższa niż 15 % wartości pierwotnej umowy w przypadku zamówień na roboty budowlane.

Niemniej jednak modyfikacje nie mogą zmieniać ogólnego charakteru umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej. W przypadku gdy wprowadzanych jest kilka kolejnych modyfikacji, wartość tę należy oszacować na podstawie łącznej wartości netto kolejnych modyfikacji.

3. Do celów obliczenia ceny, o której mowa w ust. 2, aktualizowana cena jest wartością referencyjną, w przypadku gdy umowa zawiera klauzulę indeksacji.

4. Modyfikację umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej w okresie ich obowiązywania uznaje się za istotną w rozumieniu ust. 1 lit. e), jeżeli powoduje ona, że charakter umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej zmienia się w sposób istotny w stosunku do charakteru pierwotnie zawartej umowy. W każdym przypadku, bez uszczerbku dla przepisów

ust. 1 i 2, modyfikację uznaje się za istotną, jeżeli spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków:

- a) modyfikacja wprowadza warunki, które, gdyby były częścią pierwotnego postępowania o udzielenie zamówienia, umożliwiłyby dopuszczenie innych kandydatów niż ci, którzy zostali pierwotnie zakwalifikowani, lub przyjęcie oferty innej niż pierwotnie przyjęta, albo przyciągnęłyby dodatkowych uczestników postępowania o udzielenie zamówienia;
- b) modyfikacja zmienia równowagę ekonomiczną umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej na korzyść wykonawcy w sposób nieprzewidziany w pierwotnej umowie lub umowie ramowej;
- c) modyfikacja znacznie rozszerza zakres umowy w sprawie zamówienia lub umowy ramowej;
- d) gdy nowy wykonawca zastępuje wykonawcę, któremu podmiot zamawiający pierwotnie udzielił zamówienia, w przypadkach innych niż przewidziane w ust. 1 lit. d).

5. Nowe postępowanie o udzielenie zamówienia zgodnie z niniejszą dyrektywą jest wymagane w przypadku modyfikacji przepisów umowy w sprawie zamówienia na roboty budowlane, dostawy lub usługi, lub umowy ramowej w okresie ich obowiązywania innych niż modyfikacje przewidziane na mocy ust. 1 i 2.

Artykuł 90

Rozwiązywanie umów

Państwa członkowskie zapewniają podmiotom zamawiającym możliwość – przynajmniej w poniższych okolicznościach i na warunkach określonych w mających zastosowanie przepisach krajowych – rozwiązania umowy w sprawie zamówienia na roboty budowlane, dostawy lub usługi w okresie jej obowiązywania, w przypadku gdy:

- a) umowa została w istotny sposób zmodyfikowana, co zgodnie z art. 89 wymagałoby przeprowadzenia nowego postępowania o udzielenie zamówienia;
- b) wykonawca znajdował się w momencie udzielenia zamówienia w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 57 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE, w związku z czym powinien być zostać wykluczony z postępowania o udzielenie zamówienia na mocy art. 80 ust. 1 akapit drugi niniejszej dyrektywy;
- c) zamówienie nie powinno być zostać wykonawcy udzielone z uwagi na poważne uchybienie zobowiązaniom wynikającym z Traktatów i z niniejszej dyrektywy, które to uchybienie stwierdził Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ramach procedury przewidzianej w art. 258 TFUE.

TYTUŁ III

SZCZEGÓLNE REŻIMY UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ

ROZDZIAŁ I

Usługi społeczne i inne szczególne usługi

Artykuł 91

Udzielanie zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi

Zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi wymienione w załączniku XVII udziela się zgodnie z niniejszym rozdziałem, jeżeli wartość zamówienia jest równa kwocie progowej określonej w art. 15 lit. c) lub od niej wyższa.

Artykuł 92

Publikacja ogłoszeń

1. Podmioty zamawiające zamierzające udzielić zamówienia na usługi, o których mowa w art. 91, informują o swoim zamiarze w jeden z następujących sposobów:

- a) za pomocą ogłoszenia o zamówieniu; lub
- b) za pomocą okresowego ogłoszenia informacyjnego publikowanego w sposób ciągły. Okresowe ogłoszenie informacyjne odnosi się konkretnie do rodzajów usług, które będą przedmiotem udzielanych zamówień. Wskazuje się w nim, że zamówienia będą udzielane bez dalszych publikacji, i zaprasza się zainteresowanych wykonawców do wyrażenia zainteresowania w formie pisemnej; lub
- c) za pomocą ogłoszenia o istnieniu systemu kwalifikowania publikowanego w sposób ciągły.

Akapit pierwszy nie ma jednak zastosowania, w przypadku gdy można było zastosować procedurę negocjacyjną bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie zgodnie z art. 50 do celów udzielenia zamówienia na usługi.

2. Podmioty zamawiające, które udzieliły zamówienia na usługi określone w art. 91, informują o wynikach postępowania za pomocą ogłoszenia o udzieleniu zamówienia. Mogą one jednak grupować takie ogłoszenia kwartalnie. W takim przypadku podmioty zamawiające przesyłają takie grupowe ogłoszenia w terminie 30 dni od zakończenia każdego kwartału.

3. Ogłoszenia, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, zawierają informacje określone w załączniku XVIII, odpowiednio, w częściach A, B, C lub D, zgodnie ze standardowymi formularzami ogłoszeń. Komisja ustanawia standardowe formularze w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 105.

4. Ogłoszenia, o których mowa w niniejszym artykule, są publikowane zgodnie z art. 71.

Artykuł 93

Zasady udzielania zamówień

1. Państwa członkowskie wprowadzają krajowe przepisy dotyczące udzielania zamówień objętych zakresem niniejszego rozdziału, aby zapewnić przestrzeganie przez podmioty zamawiające zasad przejrzystości i równego traktowania wykonawców. Państwa członkowskie mogą same określać przepisy proceduralne, które będą mieć zastosowanie, pod warunkiem że te przepisy umożliwią podmiotom zamawiającym uwzględnienie specyfiki przedmiotowych usług.

2. Państwa członkowskie zapewniają podmiotom zamawiającym możliwość uwzględnienia potrzeby zapewnienia jakości, ciągłości, dostępności i przystępności, możliwości korzystania z usług i ich kompleksowości, a także uwzględnienia szczególnych potrzeb różnych kategorii użytkowników, w tym grup defaworyzowanych i słabszych grup społecznych, oraz kwestii zaangażowania i upelnomocnienia użytkowników, jak również innowacyjności. Państwa członkowskie mogą także postanowić, że wyboru usługodawcy dokonuje się na podstawie oferty o najlepszej relacji jakości do ceny, z uwzględnieniem kryteriów jakości i zrównoważoności usług społecznych.

Artykuł 94

Zamówienia zastrzeżone w odniesieniu do określonych usług

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że podmioty zamawiające będące instytucjami zamawiającymi mogą zastrzec dla organizacji prawo udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wyłącznie w odniesieniu do tych usług zdrowotnych, społecznych i kulturalnych, o których mowa w art. 91, objętych kodami CPV: 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, od 85000000-9 do 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8.

2. Organizacja, o której mowa w ust. 1, musi spełniać wszystkie następujące warunki:

- a) jej celem jest realizacja misji w zakresie służby publicznej związanej ze świadczeniem usług, o których mowa w ust. 1;
- b) zyski są ponownie inwestowane z myślą o osiągnięciu celu organizacji. W przypadku gdy zyski podlegają dystrybucji lub redystrybucji, podstawą takich działań powinny być udziały;

c) struktura zarządzająca lub struktura własnościowa organizacji realizującej zamówienie opiera się na akcjonariacie pracowniczym lub zasadach dotyczących uczestnictwa, bądź też struktury te wymagają aktywnego udziału pracowników, użytkowników lub akcjonariuszy; oraz

d) dana instytucja zamawiająca nie udzieliła danej organizacji zamówienia na dane usługi na mocy niniejszego artykułu w ciągu trzech poprzednich lat.

3. Maksymalny czas trwania umowy w sprawie zamówienia nie przekracza trzech lat.

4. Zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawiera odniesienie do niniejszego artykułu.

5. Niezależnie od art. 103 Komisja oceni skutki niniejszego artykułu i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie do dnia 18 kwietnia 2019 r.

ROZDZIAŁ II

Przepisy dotyczące konkursów

Artykuł 95

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do konkursów organizowanych jako część postępowania o udzielenie zamówienia na usługi, o ile szacunkowa wartość zamówienia, bez VAT, oraz z uwzględnieniem wszelkich ewentualnych nagród lub płatności dla uczestników, jest równa kwocie określonej w art. 15 lit. a) lub od niej wyższa.

2. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszystkich konkursów, w których łączna wartość nagród i płatności dla uczestników, z uwzględnieniem szacunkowej wartości, bez VAT, umowy w sprawie zamówienia na usługi, która może zostać później zawarta na mocy art. 50 lit. j), o ile podmiot zamawiający nie wyklucza tej możliwości w ogłoszeniu o konkursie, jest równa kwocie określonej w art. 15 lit. a) lub od niej wyższa.

Artykuł 96

Ogłoszenia

1. Podmioty zamawiające, które zamierzają zorganizować konkurs, zapraszają do ubiegania się o zamówienie za pomocą ogłoszenia o konkursie.

W przypadku gdy zamierzają udzielić następnie zamówienia na usługi zgodnie z art. 50 lit. j), muszą to wskazać w ogłoszeniu o konkursie.

Podmioty zamawiające, które przeprowadziły konkurs, powiadamiają o wynikach konkursu za pomocą ogłoszenia.

2. Zaproszenie do ubiegania się o zamówienie zawiera informacje określone w załączniku XIX, a ogłoszenie o wynikach konkursu zawiera informacje określone w załączniku XX według formatu standardowych formularzy. Komisja ustanawia standardowe formularze w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 105.

Ogłoszenie o wynikach konkursu przekazuje się Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej w terminie 30 dni od zakończenia konkursu.

Z publikacji można wyłączyć pewne informacje dotyczące wyników konkursu, jeżeli ich ujawnienie utrudniałoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, zaszkodziłoby uzasadnionym interesom handlowym konkretnego wykonawcy publicznego lub prywatnego, bądź mogłoby zaszkodzić uczciwej konkurencji pomiędzy wykonawcami.

3. Art. 71 ust. 2–6 ma również zastosowanie do ogłoszeń dotyczących konkursów.

Artykuł 97

Przepisy dotyczące organizacji konkursów, kwalifikacji uczestników oraz sądu konkursowego

1. W przypadku organizowania konkursów podmioty zamawiające stosują procedury dostosowane do przepisów tytułu I i niniejszego rozdziału.

2. Dopuszczenie uczestników do udziału w konkursie nie może być ograniczane:

a) poprzez odniesienie do terytorium lub części terytorium państwa członkowskiego;

b) na podstawie tego, że zgodnie z prawem państwa członkowskiego, w którym konkurs jest organizowany, wymagane byłoby posiadanie przez nich statusu osób fizycznych lub prawnych.

3. W przypadku gdy udział w konkursie jest ograniczony do określonej liczby uczestników, podmioty zamawiające ustalają jasne i niedyskryminacyjne kryteria kwalifikacji. W każdym przypadku liczba kandydatów zaproszonych do udziału powinna być wystarczająca do zapewnienia prawdziwej konkurencji.

4. W skład sądu konkursowego wchodzi wyłącznie osoby fizyczne niezależne od uczestników konkursu. Jeżeli od uczestników konkursu wymagane są szczególne kwalifikacje zawodowe, co najmniej jedna trzecia członków sądu konkursowego musi posiadać takie lub równoważne kwalifikacje.

Artykuł 98

Decyzje sądu konkursowego

1. Sąd konkursowy jest niezależny w swych decyzjach lub opiniach.
2. Sąd konkursowy dokonuje oceny planów i projektów złożonych przez kandydatów na zasadzie anonimowości i wyłącznie na podstawie kryteriów wskazanych w ogłoszeniu o konkursie.
3. Sąd konkursowy, w protokole podpisanym przez swoich członków, dokonuje zapisu klasyfikacji projektów sporządzonej na podstawie wartości poszczególnych projektów, wraz z komentarzami członków sądu konkursowego oraz ewentualnymi kwestiami wymagającymi wyjaśnienia.
4. Do czasu wydania opinii lub podjęcia decyzji przez sąd konkursowy należy przestrzegać zasady anonimowości.
5. W razie potrzeby kandydatów można poprosić o udzielenie odpowiedzi na pytania, które sąd konkursowy zawarł w protokole, w celu wyjaśnienia wszelkich aspektów projektów.
6. Z przebiegu dialogu pomiędzy członkami sądu konkursowego a kandydatami sporządza się wyczerpujący protokół.

TYTUŁ IV

ŁAD ADMINISTRACYJNO-REGULACYJNY

Artykuł 99

Egzekwowanie przepisów

1. W celu skutecznego zapewnienia prawidłowego i sprawnego wykonania dyrektywy państwa członkowskie dopilnowują, aby przynajmniej zadania określone w niniejszym artykule były realizowane przez co najmniej jeden organ, podmiot lub strukturę. Informują też Komisję o wszystkich organach lub strukturach właściwych do realizowania tych zadań.
2. Państwa członkowskie zapewniają monitorowanie stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Jeżeli organy lub struktury monitorujące stwierdzą z własnej inicjatywy lub po otrzymaniu stosownych informacji konkretne naruszenia lub problemy systemowe, mają prawo zgłosić te problemy krajowym organom kontrolnym, sądom lub trybunałom albo innym odpowiednim organom lub strukturom, takim jak rzecznik praw obywatelskich, parlamenty narodowe lub ich komisje.

3. Wyniki działań monitorujących prowadzonych zgodnie z ust. 2 są udostępniane publicznie za pomocą odpowiednich kanałów informacji. Wyniki takie udostępnia się także Komisji. Można je np. włączać do sprawozdań z monitorowania, o których mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu.

Do dnia 18 kwietnia 2017 r., a następnie trzy lata później państwa członkowskie przedstawiają Komisji sprawozdanie z monitorowania obejmujące, w stosownych przypadkach, informacje na temat najczęstszych źródeł nieprawidłowego stosowania przepisów lub najczęstszych źródeł braku pewności prawa, w tym ewentualnych strukturalnych lub powracających problemów w stosowaniu przepisów, na temat stopnia udziału MŚP w zamówieniach publicznych, a także na temat zapobiegania przypadkom oszustw, korupcji, konfliktu interesów i innych poważnych nieprawidłowości w dziedzinie zamówień, jak również ich wykrywania i odpowiedniego zgłaszania.

Komisja może, nie częściej niż co trzy lata, zwracać się do państw członkowskich o przedstawienie informacji na temat praktycznej realizacji krajowych strategicznych polityk w dziedzinie zamówień.

Do celów niniejszego ustępu „MŚP” jest definiowane zgodnie z zaleceniem Komisji 2003/361/WE ⁽¹⁾.

Na podstawie danych otrzymanych zgodnie z niniejszym ustępem Komisja regularnie sporządza sprawozdania z realizacji krajowych polityk w dziedzinie zamówień na rynku wewnętrznym i najlepszych praktyk ich dotyczących.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby:

- a) informacje i wytyczne dotyczące wykładni i stosowania unijnego prawa o zamówieniach publicznych były dostępne nieodpłatnie, tak aby pomóc instytucjom zamawiającym i wykonawcom, w szczególności MŚP, w prawidłowym stosowaniu unijnych przepisów dotyczących zamówień publicznych; oraz
- b) instytucje zamawiające otrzymywały wsparcie w odniesieniu do planowania i prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia.

5. Państwa członkowskie bez uszczerbku dla ogólnych procedur i metod pracy ustanowionych przez Komisję do celów jej komunikacji i kontaktów z państwami członkowskimi, wyznaczają punkt kontaktowy na potrzeby współpracy z Komisją w zakresie stosowania prawodawstwa w dziedzinie zamówień publicznych.

⁽¹⁾ Zalecenie Komisji z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

6. Instytucje zamawiające przechowują przynajmniej przez cały okres obowiązywania umowy w sprawie zamówienia publicznego kopie wszystkich zawartych umów o wartości równej lub przekraczającej:

- a) 1 000 000 EUR w przypadku zamówień na dostawy lub zamówień na usługi;
- b) 10 000 000 EUR w przypadku zamówień na roboty budowlane.

Instytucje zamawiające zapewniają dostęp do tych umów; możliwa jest jednakże odmowa dostępu do konkretnych dokumentów lub informacji w zakresie i na warunkach, które przewidziano w mających zastosowanie przepisach unijnych lub krajowych regulujących dostęp do dokumentów i ochronę danych.

Artykuł 100

Indywidualne sprawozdania dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia

1. Podmioty zamawiające przechowują stosowne informacje na temat każdej umowy w sprawie zamówienia lub każdej umowy ramowej objętych niniejszą dyrektywą oraz każdego przypadku ustanowienia dynamicznego systemu zakupów. Informacje te muszą być wystarczające, aby umożliwić im przedstawienie w późniejszym terminie uzasadnienia dla decyzji podjętych w odniesieniu do:

- a) kwalifikacji i wyboru wykonawców oraz udzielenia zamówień;
- b) zastosowania procedury negocjacyjnej bez zaproszenia do ubiegania się o zamówienie na podstawie art. 50;
- c) odstąpienia od stosowania przepisów tytułu II rozdziału II-IV na podstawie odstępstw przewidzianych w tytule I rozdziału II i III;
- d) w razie potrzeby, powodów wykorzystania do elektronicznego składania ofert środków komunikacji innych niż elektroniczne.

Jeżeli ogłoszenie o udzieleniu zamówienia sporządzone zgodnie z art. 70 lub art. 92 ust. 2 zawiera informacje wymagane w niniejszym ustępie, podmioty zamawiające mogą powoływać się na to ogłoszenie.

2. Podmioty zamawiające dokumentują przebieg wszystkich postępowań o udzielenie zamówienia, bez względu na to, czy są one prowadzone za pomocą środków elektronicznych, czy bez ich użycia. W tym celu zapewniają przechowywanie

wystarczającej dokumentacji uzasadniającej decyzje podejmowane na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia, takiej jak dokumentacja dotycząca komunikacji z wykonawcami oraz wewnętrznych obrad, przygotowywania dokumentów zamówienia, przygotowywania ewentualnego dialogu lub negocjacji, kwalifikacji kandydatów i udzielenia zamówienia. Dokumentację przechowuje się przez co najmniej trzy lata od daty udzielenia zamówienia.

3. Stosowne informacje lub dokumentację, bądź ich główne elementy, przekazuje się, na żądanie, Komisji lub krajowym organom, podmiotom lub strukturom, o których mowa w art. 99.

Artykuł 101

Sprawozdania krajowe i informacje statystyczne

1. Komisja dokonuje przeglądu jakości i kompletności danych zawartych w ogłoszeniach, o których mowa w art. 67-71 oraz art. 92 i 96 i które są publikowane zgodnie z załącznikiem IX.

Jeżeli jakość i kompletność danych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, nie jest zgodna z obowiązkami określonymi w art. 67 ust. 1, art. 68 ust. 1, art. 69, art. 70 ust. 1, art. 92 ust. 3 i art. 89 ust. 2, Komisja zwraca się do danego państwa członkowskiego o informacje uzupełniające. W rozsądnym terminie dane państwo członkowskie przedstawia brakujące informacje statystyczne, o które zwróciła się Komisja.

2. Do dnia 18 kwietnia 2017 r., a następnie co trzy lata państwa członkowskie przekazują Komisji sprawozdanie statystyczne dotyczące zamówień, które byłyby objęte niniejszą dyrektywą, gdyby ich wartość przekroczyła odpowiednie progi określone w art. 15, wskazując szacunkową łączną wartość takich zamówień w danym okresie. Ta wartość szacunkowa może być w szczególności oparta na danych dostępnych na mocy krajowych wymogów dotyczących publikacji lub na szacunkach sporządzonych na podstawie próby.

Sprawozdanie to może być częścią sprawozdania, o którym mowa w art. 99 ust. 3.

Artykuł 102

Współpraca administracyjna

1. Państwa członkowskie udzielają sobie wzajemnie pomocy i wprowadzają środki służące skutecznej współpracy, aby zapewnić wymianę informacji w kwestiach, o których mowa w art. 62, 81 i 84. Zapewniają również zachowanie poufności wymienianych informacji.

2. Właściwe organy wszystkich zainteresowanych państw członkowskich wymieniają informacje zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych określonymi w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ oraz w dyrektywie 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾.

3. Aby przetestować przydatność stosowania systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI), ustanowionego na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012, do celów wymiany informacji objętych niniejszą dyrektywą, do dnia 18 kwietnia 2015 r. zostanie uruchomiony projekt pilotażowy.

TYTUŁ V

PRZEKAZANIE UPRAWNIENI, UPRAWNIENIA WYKONAWCZE I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 103

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 4, 17, 40, 41, 76 i 83, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia 17 kwietnia 2014 r.

3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 4, 17, 40, 41, 76 i 83, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja notyfikuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 4, 17, 40, 41, 76 oraz 83 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie

⁽¹⁾ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

⁽²⁾ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie lub gdy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 104

Tryb pilny

1. Akty delegowane przyjęte w trybie niniejszego artykułu wchodzi w życie niezwłocznie i mają zastosowanie, dopóki nie zostanie wyrażony sprzeciw zgodnie z ust. 2. Przekazując akt delegowany Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, podaje się powody zastosowania trybu pilnego.

2. Parlament Europejski lub Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 103 ust. 5. W takim przypadku Komisja uchyla akt niezwłocznie po notyfikowaniu przez Parlament Europejski lub Radę decyzji o sprzeciwie.

Artykuł 105

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony na mocy decyzji Rady 71/306/EWG⁽³⁾. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 106

Transpozycja i przepisy przejściowe

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 18 kwietnia 2016 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

⁽³⁾ Decyzja Rady 71/306/EWG z dnia 26 lipca 1971 r. ustanawiająca Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych na Roboty Budowlane (Dz.U. L 185 z 16.8.1971, s. 15).

2. Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 40 ust. 1 do dnia 18 października 2018 r., z wyjątkiem przypadków gdy użycie środków elektronicznych jest obowiązkowe na mocy art. 52, 53, 54, art. 55 ust. 3, art. 71 ust. 2 lub art. 73.

Niezależnie od ust. 1 niniejszego artykułu państwa członkowskie mogą odroczyć stosowanie art. 40 ust. 1 w odniesieniu do centralnych jednostek zakupujących na mocy art. 55 ust. 3 do dnia 18 kwietnia 2017 r.

W przypadku gdy państwo członkowskie postanawia odroczyć stosowanie art. 40 ust. 1, dane państwo członkowskie zapewnia, by podmioty zamawiające mogły wybrać jeden z poniższych kanałów komunikacji dla całości prowadzonej przez nie komunikacji i wymiany informacji:

- a) środki elektroniczne zgodnie z art. 40;
- b) pocztą lub w inny odpowiedni sposób;
- c) faks;
- d) dowolne połączenie tych środków.

3. Środki, o których mowa w ust. 1 i 2, przyjmowane przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez państwa członkowskie.

Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 107

Uchylenie

Dyrektywę 2004/17/WE uchyla się ze skutkiem od dnia 18 kwietnia 2016 r.

Odniesienia do uchylonej dyrektywy należy interpretować jako odniesienia do niniejszej dyrektywy i należy je odczytywać zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku XXI.

Artykuł 108

Przegląd

Komisja dokonuje przeglądu wpływu ekonomicznego na rynek wewnętrzny, w szczególności z uwzględnieniem takich czynników, jak transgraniczne udzielanie zamówień i koszty transakcji, wynikającego z zastosowania progów określonych w art. 15 i przekazuje sprawozdanie na ten temat Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przed dniem 18 kwietnia 2019 r.

W razie potrzeby i w stosownych przypadkach Komisja przeanalizuje zaproponowanie w trakcie kolejnej rundy negocjacji podwyższenia kwot progowych mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA. W przypadku jakiegokolwiek zmiany w kwotach progowych, mających zastosowanie na mocy Porozumienia GPA, po przekazaniu sprawozdania przedłożony zostaje, w stosownych przypadkach, wniosek ustawodawczy w sprawie zmiany progów określonych w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 109

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 110

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 26 lutego 2014 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego

M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady

D. KOURKOULAS
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

WYKAZ RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PRZEWIDZIANY W ART. 2 PKT 2 LIT. A)

W przypadku jakichkolwiek różnic interpretacyjnych pomiędzy CPV i NACE zastosowanie ma nomenklatura CPV.

NACE (*)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
45			Budownictwo	Dział ten obejmuje: budowę nowych budynków i obiektów, remonty i ogólne naprawy.	45000000
	45.1		Przygotowanie terenu pod budowę		45100000
		45.11	Burzenie i rozbiórka obiektów budowlanych; roboty ziemne	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — burzenie budynków i innych budowli, — oczyszczanie terenu budowy, — roboty ziemne: roboty wykopaliskowe, podsypywanie gleby, niwelowanie i równanie terenu budowy, kopanie rowów, usuwanie skał, wysadzanie itp., — przygotowanie terenu do robót górniczych: — zdejmowanie nadkładu oraz inne roboty związane z zagospodarowaniem i przygotowaniem terenów złóż mineralnych. <p>Klasa ta obejmuje także:</p> <ul style="list-style-type: none"> — odwadnianie terenu budowy, — odwadnianie gruntów rolnych oraz zalesionych. 	45110000
		45.12	Próbné wiercenia i wykopy	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — próbné wiercenia, wykopy, a także pobieranie próbek rdzeniowych do celów budowlanych, geofizycznych i geologicznych lub podobnych. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wierceń szybów do produkcji ropy i gazu, zob. 11.20, — wierceń studni wodnych, zob. 45.25, — głębień szybów, zob.: 45.25, — badań pól ropy- i gazonośnych, badań geofizycznych, geologicznych i sejsmicznych, zob. 74.20. 	45120000

NACE (*)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
	45.2		Wznoszenie kompletnych obiektów budowlanych lub ich części; inżynieria lądowa i wodna		45200000
		45.21	Budownictwo ogólne oraz inżynieria lądowa i wodna	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę wszystkich typów budynków, budowę obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej, — budowę mostów (w tym na potrzeby podwyższonych autostrad), wiaduktów, tuneli i przejść podziemnych, — rurociągi, linie komunikacyjne i elektroenergetyczne, — rurociągi miejskie oraz miejskie linie komunikacyjne i elektroenergetyczne, — pomocnicze obiekty miejskie, — montaż i wznoszenie na terenie budowy konstrukcji prefabrykowanych. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — działalności usługowej związanej z wydobywaniem ropy i gazu, zob. 11.20, — wznoszenia kompletnych prefabrykowanych obiektów budowlanych z samodzielnie wytworzonych elementów innych niż betonowe, zob.: działy 20, 26 i 28, — budowy obiektów innych niż budynki, z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe, pola golfowe oraz inne obiekty sportowe, zob. 45.23, — instalacji budowlanych, zob. 45.3, — robót wykończeniowych, zob. 45.4, — prac architektoniczno-inżynierskich, zob. 74.20, — kierowania realizacją projektów budowlanych, zob. 74.20. 	<p>45210000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45213316 <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>
		45.22	Wykonywanie pokryć i konstrukcji dachowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wykonywanie konstrukcji dachowych, — wykonywanie pokryć dachowych, — izolację wodoszczelną. 	45261000

NACE (!)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.23	Budowa dróg szybkiego ruchu, dróg, lotnisk i obiektów sportowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę autostrad, szos, dróg oraz innych dróg dla pojazdów i pieszych, — budowę torów kolejowych, — budowę pasów startowych, — budowę obiektów innych niż budynki, z przeznaczeniem na stadiony, baseny, hale sportowe, korty tenisowe, pola golfowe oraz inne obiekty sportowe, — malowanie oznaczeń na nawierzchniach jezdni i parkingów. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wstępnych robót ziemnych, zob. 45.11. 	<p>45212212 i DA03</p> <p>45230000</p> <p>z wyjątkiem:</p> <p>— 45231000</p> <p>— 45232000</p> <p>— 45234115</p>
		45.24	Budowa obiektów inżynierii wodnej	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — budowę: — dróg wodnych, portów i obiektów nadrzecznych, przystani jachtowych (marin), śluz itd., — zapór wodnych i kanałów, — pogłębianie, — prace podwodne. 	45240000
		45.25	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — specjalistyczne prace budowlane związane z jednym z aspektów wspólnych różnym rodzajom budowli, wymagającym specjalistycznych umiejętności lub sprzętu, — fundamentowanie, w tym także wbijanie pali, — wiercenie i budowę studni wodnych, głębienie szybów, — wznoszenie elementów stalowych innych niż własnej produkcji, — gięcie stali, — roboty murarskie i kamieniarskie, 	<p>45250000</p> <p>45262000</p>

NACE (!)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
				<ul style="list-style-type: none"> — wznoszenie i demontaż własnych i wynajętych rusztowań oraz platform, — wznoszenie kominów i pieców. Klasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — wynajmu rusztowań bez usług wznoszenia i demontażu, zob. 71.32. 	
	45.3		Wykonywanie instalacji budowlanych		45300000
		45.31	Wykonywanie instalacji elektrycznych	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> instalację w budynkach lub innych obiektach budowlanych: <ul style="list-style-type: none"> — przewodów elektrycznych oraz osprzętu, — systemów telekomunikacyjnych, — elektrycznych systemów grzewczych, — anten w budynkach i anten napowietrznych, — alarmów przeciwpożarowych, — alarmów przeciwwłamaniowych, — wind i ruchomych schodów, — piorunochronów itd. 	45213316 45310000 z wyjątkiem: – 45316000
		45.32	Wykonywanie robót budowlanych izolacyjnych	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych izolacji cieplnych, dźwiękoszczelnych lub przeciwwibracyjnych. Klasa ta nie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — izolacji wodoszczelnych, zob. 45.22. 	45320000
		45.33	Wykonywanie instalacji cieplnych, wodnych, wentylacyjnych i gazowych	Klasa ta obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych: <ul style="list-style-type: none"> — instalacji wodociągowych i sanitarnych, — instalacji gazowych, — urządzeń i przewodów grzewczych, wentylacyjnych lub klimatyzacyjnych, — systemów spryskiwaczy. 	45330000

NACE (!)					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
				Klasa ta nie obejmuje: — instalacji systemów elektrycznego ogrzewania, zob. 45.31.	
		45.34	Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	Klasa ta obejmuje: — instalowanie drogowych, kolejowych, lotniskowych oraz portowych systemów oświetleniowych i sygnalizacyjnych, — instalacje w budynkach lub innych obiektach budowlanych sprzętu i wyposażenia gdzie indziej niesklasyfikowanego.	45234115 45316000 45340000
	45.4		Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych		45400000
		45.41	Tynkowanie	Klasa ta obejmuje: — zastosowanie w budynkach i innych obiektach budowlanych wewnętrznych i zewnętrznych tynków lub tynków szlachetnych, w tym także materiałów podtynkowych.	45410000
		45.42	Zakładanie stolarki budowlanej	Klasa ta obejmuje: — zakładanie niewytworzonych we własnym zakresie drzwi, okien oraz ościeżnic drzwiowych i okiennych, kuchni do zabudowy, klatek schodowych, wyposażenia sklepów itp. wykonanych z drewna lub innych materiałów, — elementy wykończenia wnętrz, jak np. sufity, drewniane okładziny ścian, ścianki działowe itd. Klasa ta nie obejmuje: — układania parkietów i innych drewnianych podłóg, zob. 45.43.	45420000
		45.43	Wykonywanie podłóg i ścian	Klasa ta obejmuje: — układanie, wyklejanie, wieszanie lub instalowanie w budynkach lub innych obiektach budowlanych: — ceramicznych, betonowych lub kamiennych okładzin ściennych lub posadzek, — parkietów i innych posadzek drewnianych oraz dywanów i linoleum, — w tym także z wykładziny z gumy lub tworzyw sztucznych, — okładzin ściennych lub posadzek z lastryka, marmuru, granitu lub łupka, — tapet.	45430000

NACE ⁽¹⁾					Kod CPV
SEKCJA F			BUDOWNICTWO		
Dział	Grupa	Klasa	Wyszczególnienie	Komentarz	
		45.44	Malowanie i szklenie	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — malowanie wewnątrz i fasad budynków, — malowanie obiektów z zakresu inżynierii lądowej i wodnej, — instalację elementów ze szkła i lusterek itd. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalacji okien, zob. 45.42. 	45440000
		45.45	Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	<p>Klasa ta obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — instalację prywatnych basenów, — czyszczenie parą, piaskowanie fasady budynków i podobne czynności, — inne prace wykończeniowe gdzie indziej niesklasyfikowane. <p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — czyszczenia wewnątrz budynków oraz innych obiektów, zob. 74.70. 	45212212 i DA04 45450000
	45.5		Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską		45500000
		45.50	Wynajem sprzętu budowlanego i burzącego wraz z obsługą operatorską	<p>Klasa ta nie obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wynajmu maszyn i urządzeń budowlanych oraz do wyburzeń bez obsługi operatorskiej, zob.: 71.32. 	45500000

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3037/90 z dnia 9 października 1990 r. (Dz.U. L 293 z 24.10.1990, s. 1).

ZAŁĄCZNIK II

WYKAZ UNIJNYCH AKTÓW PRAWNYCH, O KTÓRYM MOWA W ART. 4 UST. 3

Prawa, które przyznano w drodze procedury zapewniającej odpowiednie upublicznienie postępowania i których przyznanie opierało się na obiektywnych kryteriach, nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu art. 4 niniejszej dyrektywy. Poniższy wykaz obejmuje procedury zapewniające odpowiednią uprzednią przejrzystość w zakresie udzielania zezwoleń, które nie stanowią „praw specjalnych lub wyłącznych” w rozumieniu art. 4 niniejszej dyrektywy, na podstawie innych aktów prawnych Unii:

- a) wydawanie zezwoleń na eksploatację instalacji gazu ziemnego zgodnie z procedurami określonymi w art. 4 dyrektywy 2009/73/WE;
 - b) wydawanie zezwoleń lub zaproszenie do składania ofert na budowę nowych instalacji służących do wytwarzania energii elektrycznej zgodnie z dyrektywą 2009/72/WE;
 - c) wydawanie zezwoleń zgodnie z procedurami określonymi w art. 9 dyrektywy 97/67/WE w odniesieniu do usługi pocztowej, która nie jest lub nie może być zastrzeżona;
 - d) procedura udzielania zezwoleń na prowadzenie działalności obejmującej wydobycie węgłowodorów zgodnie z dyrektywą 94/22/WE;
 - e) umowy o świadczenie usług publicznych w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 dotyczące świadczenia usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego autobusem, tramwajem, koleją lub metrem i udzielone w drodze konkurencyjnej procedury przetargowej zgodnie z art. 5 ust. 3 tego rozporządzenia, pod warunkiem że okres obowiązywania tych umów jest zgodny z art. 4 ust. 3 lub 4 tego rozporządzenia.
-

ZAŁĄCZNIK III

WYKAZ UNIJNYCH AKTÓW PRAWNYCH, O KTÓRYM MOWA W ART. 34 UST. 3

A. Transport lub dystrybucja gazu lub energii cieplnej

Dyrektywa 2009/73/WE

B. Produkcja, przesył lub dystrybucja energii elektrycznej

Dyrektywa 2009/72/WE

C. Produkcja, transport lub dystrybucja wody pitnej

[Brak]

D. Podmioty zamawiające w obszarze usług kolejowych

Towarowy transport kolejowy

Dyrektywa 2012/34/UE

Międzynarodowy pasażerski transport kolejowy

Dyrektywa 2012/34/UE

Krajowy pasażerski transport kolejowy

[Brak]

E. Podmioty zamawiające w obszarze usług w zakresie kolei miejskich, tramwajów, trolejbusów lub autobusów

[Brak]

F. Podmioty zamawiające w obszarze usług pocztowych

Dyrektywa 97/67/WE

G. Wydobywanie ropy lub gazu

Dyrektywa 94/22/WE

H. Poszukiwanie i wydobywanie węgla lub innych paliw stałych

[Brak]

I. Podmioty zamawiające w obszarze wyposażenia portów morskich lub portów śródlądowych lub innych terminali

[Brak]

J. Podmioty zamawiające w obszarze instalacji portów lotniczych

[Brak]

ZAŁĄCZNIK IV

TERMINY PRZYJĘCIA AKTÓW WYKONAWCZYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 35

1. Akty wykonawcze, o których mowa w art. 35, przyjmuje się w następujących terminach:

- a) 90 dni roboczych, jeżeli zakłada się swobodny dostęp do danego rynku na podstawie art. 34 ust. 3 akapit pierwszy;
- b) 130 dni roboczych w przypadkach innych niż określone w lit. a).

Terminy określone w lit. a) i b) niniejszego ustępu wydłuża się o 15 dni roboczych, w przypadku gdy wnioskowi nie towarzyszy uzasadnione i poparte dowodami stanowisko przyjęte przez niezależny organ krajowy, właściwy w odniesieniu do danego rodzaju działalności, które obejmuje dogłębną analizę warunków ewentualnej stosowalności art. 34 ust. 1 do danego rodzaju działalności zgodnie z art. 34 ust. 2 i 3.

Bieg tych terminów rozpoczyna się pierwszego dnia roboczego następującego po dacie otrzymania przez Komisję wniosku, o którym mowa w art. 35 ust. 1, lub, jeżeli informacje przekazywane wraz z wnioskiem są niepełne, w dniu roboczym następującym po otrzymaniu pełnych informacji.

Terminy określone w akapicie pierwszym mogą zostać przedłużone przez Komisję za zgodą państwa członkowskiego lub podmiotu zamawiającego, który złożył wniosek.

2. Komisja może zobowiązać dane państwo członkowskie lub dany podmiot zamawiający lub niezależny organ krajowy, o którym mowa w ust. 1, lub każdy inny właściwy organ krajowy do udzielenia wszelkich niezbędnych informacji lub uzupełnienia bądź doprecyzowania przedstawionych informacji w odpowiednim terminie. W przypadku opóźnienia w przekazaniu informacji lub przekazania niepełnych informacji, bieg terminów określonych w ust. 1 akapit pierwszy zostaje zawieszony na okres między upływem terminu określonego w żądaniu udzielenia informacji a otrzymaniem pełnych i prawidłowych informacji.

ZAŁĄCZNIK V

WYMAGANIA DOTYCZĄCE NARZĘDZI I URZĄDZEŃ DO ELEKTRONICZNEGO ODBIORU OFERT, WNIOSKÓW O DOPUSZCZENIE DO UDZIAŁU, WNIOSKÓW O ZAKWALIFIKOWANIE, A TAKŻE PLANÓW I PROJEKTÓW W KONKURSACH

Narzędzia i urządzenia służące do elektronicznego odbioru ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału, wniosków o zakwalifikowanie, a także planów i projektów w konkursach, muszą, za pomocą środków technicznych i odpowiednich procedur, zagwarantować przynajmniej co następuje:

- a) dokładny czas i daty złożenia ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału, wniosków o zakwalifikowanie, a także planów i projektów, będą mogły zostać precyzyjnie ustalone;
 - b) możliwe jest w praktyce zagwarantowanie, aby przed upływem ustalonych terminów nikt nie uzyskał dostępu do danych przesyłanych zgodnie z tymi wymaganiami;
 - c) jedynie osoby uprawnione mogą ustalać lub zmieniać daty otwarcia otrzymanych danych;
 - d) podczas poszczególnych etapów procedury kwalifikowania, postępowania o udzielenie zamówienia lub konkursu jedynie osoby uprawnione mają dostęp do całości lub części przedłożonych danych;
 - e) jedynie osoby uprawnione muszą udostępniać przesłane dane i wyłącznie po określonej dacie;
 - f) dane otrzymane i otwarte zgodnie z tymi wymaganiami muszą pozostać dostępne wyłącznie dla osób uprawnionych do zapoznania się z nimi;
 - g) w przypadku naruszenia zakazów lub warunków dostępu wymienionych w lit. b)–g) lub dokonania próby takiego naruszenia, możliwe jest praktyczne zapewnienie jednoznacznego wykrycia takiego naruszenia lub takiej próby.
-

ZAŁĄCZNIK VI

CZĘŚĆ A

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OKRESOWYM OGŁOSZENIU INFORMACYJNYM

(zgodnie z art. 67)

I. Informacje, jakie należy zamieścić w każdym przypadku

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. a) W przypadku zamówień na dostawy: charakter i ilość lub wartość usług lub produktów, jakie mają zostać dostarczone (kody CPV).
b) W przypadku zamówień na roboty budowlane: charakter i zakres usług, jakie mają zostać zrealizowane, ogólny opis obiektu budowlanego lub części poprzez odniesienie do obiektu budowlanego (kody CPV).
c) W przypadku zamówień na usługi: całkowity planowany zakup w każdej planowanej kategorii usług (kody CPV).
4. Data wysłania ogłoszenia lub data wysłania ogłoszenia o publikacji tego ogłoszenia na profilu nabywcy.
5. Wszelkie inne istotne informacje.

II. Dodatkowe informacje, jakie należy podać, jeżeli ogłoszenie jest stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie lub umożliwia skrócenie terminów składania ofert (art. 67 ust. 2)

6. Odniesienie do faktu, że zainteresowani wykonawcy informują podmiot o swoim zainteresowaniu zamówieniem lub zamówieniami.
7. Adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do specyfikacji i dokumentów zamówienia.

Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy ze względów wymienionych w art. 73 ust. 1 akapity trzeci i czwarty, informacje o tym, gdzie można uzyskać dostęp do dokumentów zamówienia.
8. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
9. Termin składania zgłoszeń dotyczących zaproszenia do składania ofert lub do negocjacji.
10. Charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone, lub ogólny charakter robót budowlanych lub kategoria usług, wraz z opisem, w którym należy podać, czy przewiduje się umowę ramową/umowy ramowe, w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie. Należy podać, czy chodzi o zakup, dzierżawę, najem lub leasing, bądź dowolną kombinację tych form.
11. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi; jeżeli zamówienie podzielone jest na części, informacje podaje się dla każdej części.
12. Terminy dostawy lub realizacji lub okres obowiązywania umowy w sprawie zamówienia na usługi oraz, w miarę możliwości, data rozpoczęcia.
13. Adres, na jaki zainteresowani przedsiębiorcy powinni przysyłać na piśmie swoje zgłoszenia zainteresowania.
14. Termin składania zgłoszeń zainteresowania.
15. Język lub języki, w którym(-ch) dopuszcza się przedstawianie kandydatur lub ofert.
16. Warunki ekonomiczne oraz techniczne, jak również gwarancje finansowe i techniczne wymagane od dostawców.

17. a) Przewidywana data rozpoczęcia postępowania o udzielenie zamówienia w odniesieniu do zamówienia lub zamówień (jeżeli jest znana).
- b) Rodzaj postępowania o udzielenie zamówienia (procedury ograniczone, z zastosowaniem dynamicznego systemu zakupów lub bez, lub procedura negocjacyjna).
18. W stosownych przypadkach, szczególnie warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
19. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy:
 - a) wymagane/akceptowane jest elektroniczne składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;
 - b) stosowane będą zlecenia elektroniczne;
 - c) stosowane będą faktury elektroniczne;
 - d) akceptowane będą płatności elektroniczne.
20. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury medacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
21. Jeżeli są znane, kryteria, o których mowa w art. 82, stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia. Z wyjątkiem przypadków gdy oferta najkorzystniejsza ekonomicznie jest ustalana wyłącznie na podstawie ceny, wskazuje się kryteria określające ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę bądź, w stosownych przypadkach, kolejność kryteriów według ważności, o ile nie figurują w specyfikacji lub nie będą wskazane w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, o którym mowa w art. 67 ust. 2 lit. b), ani w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji.

CZĘŚĆ B

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O PUBLIKACJI OKRESOWEGO OGŁOSZENIA INFORMACYJNEGO NA PROFILU NABYWCY, KTÓRE NIE JEST STOSOWANE JAKO ZAPROSZENIE DO UBIEGANIA SIĘ O ZAMÓWIENIE

(zgodnie z art. 67 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. Kody CPV.
4. Adres internetowy „profilu nabywcy” (URL).
5. Data wysłania ogłoszenia o publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego na profilu nabywcy.

ZAŁĄCZNIK VII

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W DOKUMENTACH ZAMÓWIENIA DOTYCZĄCYCH AUKCJI ELEKTRONICZNEJ (ART. 53 UST. 4)

W przypadku gdy podmioty zamawiające postanowiły przeprowadzić aukcję elektroniczną, dokumenty zamówienia zawierają co najmniej następujące informacje:

- a) aspekty, których wartości będą przedmiotem aukcji elektronicznej, pod warunkiem że aspekty te są wymierne i mogą być wyrażone w postaci liczbowej lub procentowej;
 - b) wszelkie ograniczenia co do przedstawianych wartości, wynikające ze specyfikacji dotyczącej przedmiotu zamówienia;
 - c) informacje, które zostaną udostępnione oferentom w trakcie aukcji elektronicznej, oraz, w stosownych przypadkach, termin ich udostępnienia;
 - d) odpowiednie informacje dotyczące przebiegu aukcji elektronicznej;
 - e) warunki, na jakich oferenci będą mogli licytować, oraz, w szczególności, minimalne wysokości postąpień, które, w stosownych przypadkach, wymagane będą podczas licytacji;
 - f) odpowiednie informacje dotyczące wykorzystywanego sprzętu elektronicznego, rozwiązań i specyfikacji technicznych w zakresie połączeń.
-

ZAŁĄCZNIK VIII

DEFINICJE NIEKTÓRYCH SPECYFIKACJI TECHNICZNYCH

Do celów niniejszej dyrektywy:

- 1) „specyfikacja techniczna” ma jedno z poniższych znaczeń:
 - a) w przypadku zamówień na usługi lub dostawy, oznacza specyfikację w dokumencie określającym wymagane cechy produktu lub usługi, takie jak poziomy jakości, poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, wymogi projektowania dla wszystkich (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, przeznaczenie produktu, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym wymagania odnoszące się do produktu w zakresie nazwy, pod jaką produkt jest sprzedawany, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, oznakowanie i etykietowanie, instrukcje użytkowania, procesy i metody produkcji na każdym etapie cyklu życia dostawy lub usługi oraz procedury oceny zgodności;
 - b) w przypadku zamówień na roboty budowlane, oznacza całość zaleceń technicznych zawartych w szczególności w dokumentach zamówienia, określających wymagane cechy materiału, produktu lub dostawy w sposób pozwalający na opisanie materiału, produktu lub dostawy zgodnie z ich przeznaczeniem zamierzonym przez podmiot zamawiający; charakterystyka ta obejmuje poziomy oddziaływania na środowisko i klimat, wymogi projektowania dla wszystkich (w tym dostępność dla osób niepełnosprawnych) oraz ocenę zgodności, wydajność, bezpieczeństwo lub wymiary, w tym procedury dotyczące zapewnienia jakości, terminologię, symbole, testy i metody testowania, opakowanie, oznakowanie i etykietowanie, instrukcje użytkowania oraz procesy i metody produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektów budowlanych; charakterystyka ta obejmuje również zasady dotyczące projektowania i kosztorysowania, warunki testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych, metod lub technik budowy oraz wszelkie pozostałe warunki techniczne, które podmiot zamawiający może określić, na mocy przepisów ogólnych lub szczegółowych, w odniesieniu do ukończonych obiektów budowlanych oraz materiałów lub części, z których są one wykonane;
- 2) „norma” oznacza specyfikację techniczną przyjętą przez uznaną instytucję normalizacyjną w celu powtarzalnego lub stałego stosowania, której przestrzeganie nie jest obowiązkowe i która należy do jednej z następujących kategorii:
 - a) „norma międzynarodowa” oznacza normę przyjętą przez międzynarodową organizację normalizacyjną oraz dostępną publicznie;
 - b) „norma europejska” oznacza normę przyjętą przez europejską organizację normalizacyjną oraz dostępną publicznie;
 - c) „norma krajowa” oznacza normę przyjętą przez jedną z krajowych organizacji normalizacyjnych oraz dostępną publicznie;
- 3) „europejska ocena techniczna” oznacza udokumentowaną ocenę działania wyrobu budowlanego względem jego podstawowych cech, zgodnie z odpowiednim europejskim dokumentem oceny, w myśl definicji zawartej w art. 2 pkt 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011⁽¹⁾;
- 4) „wspólna specyfikacja techniczna” oznacza specyfikację techniczną w dziedzinie ICT określoną zgodnie z art. 13 i 14 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012;
- 5) „referencje techniczne” oznaczają dowolny dokument inny niż normy europejskie, opracowany przez europejskie organy normalizacyjne, zgodnie z procedurami dostosowanymi do zmieniających się potrzeb rynku.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz.U. L 88 z 4.4.2011, s. 5).

ZAŁĄCZNIK IX

WYMOGI DOTYCZĄCE PUBLIKACJI**1. Publikacja ogłoszeń**

Ogłoszenia, o których mowa art. 67, 68, 69, 70, 92 i 96, muszą być przesyłane przez podmioty zamawiające do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej oraz publikowane zgodnie z następującymi zasadami:

- a) ogłoszenia, o których mowa w art. 67, 68, 69, 70, 92 i 96, są publikowane przez Urząd Publikacji Unii Europejskiej albo przez podmioty zamawiające, w przypadku gdy okresowe ogłoszenie informacyjne publikowane jest na profilu nabywcy zgodnie z art. 67 ust. 1.

Ponadto podmioty zamawiające mogą publikować takie informacje w internecie, w ramach „profilu nabywcy”, o którym mowa w pkt 2 lit. b) poniżej;

- b) Urząd Publikacji Unii Europejskiej wyda podmiotowi zamawiającemu potwierdzenie, o którym mowa w art. 71 ust. 5 akapit drugi.

2. Publikacja informacji uzupełniających lub dodatkowych

- a) O ile art. 73 ust. 1 akapity trzeci i czwarty nie stanowią inaczej, podmioty zamawiające publikują pełne teksty dokumentów zamówienia w internecie.

- b) Profil nabywcy może zawierać okresowe ogłoszenia informacyjne, o których mowa w art. 67 ust. 1, informacje na temat aktualnych zaproszeń do składania ofert, planowanych zakupów, zawartych umów, unieważnionych postępowań oraz wszelkie przydatne informacje ogólne, takie jak punkt kontaktowy, numeru telefonu i numer faksu, adres pocztowy oraz adres e-mail. Profil nabywcy może też zawierać okresowe ogłoszenia informacyjne stosowane jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, które są publikowane na poziomie krajowym zgodnie z art. 72.

3. Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń

Format i procedury elektronicznego przesyłania ogłoszeń, ustanowione przez Komisję, są dostępne pod adresem internetowym „<http://simap.eu.int>”.

ZAŁĄCZNIK X

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O ISTNIENIU SYSTEMU KWALIFIKOWANIA

(o którym mowa w art. 44 ust. 4 lit. b) oraz w art. 68)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
 3. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
 4. Cel systemu kwalifikowania (opis lub kategorie produktów, usług lub robót budowlanych, jakie mają być zamawiane poprzez system – kody CPV). Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
 5. Warunki, jakie powinni spełnić wykonawcy w celu zakwalifikowania w ramach systemu, oraz metody, według których będą weryfikowane wszystkie te warunki. Jeżeli opis tych warunków i metod weryfikacji jest obszerny i opiera się na dokumentach dostępnych zainteresowanym wykonawcom, wystarczy podsumowanie głównych warunków i metod oraz odniesienie do tych dokumentów.
 6. Okres ważności systemu kwalifikowania oraz formalności dotyczące jego przedłużenia.
 7. Podanie informacji, że ogłoszenie jest sposobem zaproszenia do ubiegania się o zamówienie.
 8. Adres, pod którym można uzyskać dalsze informacje i dokumentację dotyczącą systemu kwalifikowania (jeżeli inny niż adres podany w pkt 1).
 9. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
 10. Jeżeli są znane, kryteria, o których mowa w art. 82, stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia. Z wyjątkiem przypadków gdy oferta najkorzystniejsza ekonomicznie jest ustalana wyłącznie na podstawie ceny, wskazuje się kryteria określające ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę bądź, w stosownych przypadkach, kolejność kryteriów według ważności, o ile nie figuruje w specyfikacji lub nie będą wskazane w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji.
 11. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy:
 - a) wymagane/akceptowane będzie elektroniczne składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału;
 - b) stosowane będą zlecenia elektroniczne;
 - c) stosowane będą faktury elektroniczne;
 - d) akceptowane będą płatności elektroniczne.
 12. Wszelkie inne istotne informacje.
-

ZAŁĄCZNIK XI

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O ZAMÓWIENIU

(zgodnie z art. 69)

A. PROCEDURA OTWARTA

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
4. Charakter zamówienia (dostawy, roboty budowlane lub usługi, w stosownych przypadkach należy podać, czy chodzi o umowę ramową lub dynamiczny system zakupów), opis (kody CPV). W stosownych przypadkach należy podać, czy chodzi o zakup, dzierżawę, najem lub leasing, bądź dowolną kombinację tych form.
5. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
6. W przypadku dostaw i robót budowlanych:
 - a) charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone (kody CPV), w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na produkty, jakie zostaną zakupione, lub charakter i zakres usług, jakie mają być świadczone, oraz ogólny charakter obiektu budowlanego (kody CPV);
 - b) wskazanie, czy dostawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części lub całości wymaganych produktów.

W przypadku zamówień na roboty budowlane, jeżeli obiekt budowlany lub zamówienie są podzielone na części – wielkość poszczególnych części oraz możliwość składania ofert w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części;
 - c) w przypadku zamówień na roboty budowlane: informacje odnoszące się do przeznaczenia obiektu budowlanego lub zamówienia, jeżeli obejmuje ono również sporządzenie projektów.
7. W przypadku usług:
 - a) charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone, w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na usługi;
 - b) wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
 - c) odniesienia do odpowiednich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych;
 - d) wskazanie, czy osoby prawne są zobowiązane do wskazania nazwisk i kwalifikacji zawodowych osób odpowiedzialnych za wykonanie usługi;
 - e) wskazanie, czy usługodawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części danych usług.
8. Jeżeli wiadomo, wskazanie, czy dopuszczalne jest przedstawianie ofert wariantowych.
9. Terminy dostawy lub realizacji lub okres obowiązywania umowy w sprawie zamówienia na usługi oraz, w miarę możliwości, data rozpoczęcia.
10. Adres e-mail lub adres internetowy, pod którym umożliwiony zostanie nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp do dokumentów zamówienia.

Jeżeli nieograniczony, pełny, bezpośredni i bezpłatny dostęp nie jest możliwy ze względów wymienionych w art. 73 ust. 1 akapity trzeciej i czwartej, informacje o tym, gdzie można uzyskać dostęp do dokumentów zamówienia.
11. a) Ostateczny termin składania ofert lub ofert orientacyjnych w przypadku stosowania dynamicznego systemu zakupów;
 - b) adres, na który należy przysyłać oferty;
 - c) język lub języki, w jakich należy sporządzać oferty.

12. a) W stosownych przypadkach, osoby upoważnione do obecności podczas otwarcia ofert;
b) data, godzina i miejsce otwarcia ofert.
13. W stosownych przypadkach, wszelkie wymagane wadium i gwarancje.
14. Główne warunki finansowania i płatności lub odniesienia do przepisów, które o tym stanowią.
15. W stosownych przypadkach, forma prawna, jaką musi przyjąć grupa wykonawców, której udzielono zamówienia.
16. Minimalne wymogi ekonomiczne i techniczne, jakie musi spełnić wykonawca, któremu udziela się zamówienia.
17. Okres, w jakim oferent związany jest ofertą.
18. W stosownych przypadkach, szczególne warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
19. Kryteria, o których mowa w art. 82, stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, kryteria określające ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę bądź, w stosownych przypadkach, kolejność kryteriów według ważności wskazuje się, o ile nie figurują w specyfikacji.
20. W stosownych przypadkach, data(-y) oraz odniesienie(-a) do publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* okresowego ogłoszenia informacyjnego, które dotyczy przedmiotowego zamówienia, lub ogłoszenia o publikacji tego ogłoszenia na profilu nabywcy.
21. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
22. Data wysłania ogłoszenia przez podmiot zamawiający.
23. Wszelkie inne istotne informacje.

B. PROCEDURA OGRANICZONA

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
4. Charakter zamówienia (na dostawy, roboty budowlane lub usługi; w stosownych przypadkach, należy podać, czy chodzi o umowę ramową); opis (kody CPV). W stosownych przypadkach należy podać, czy chodzi o zakup, dzierżawę, najem lub leasing, bądź dowolną kombinację tych form.
5. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
6. W przypadku dostaw i robót budowlanych:
 - a) charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone (kody CPV), w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na produkty, jakie zostaną zakupione, lub charakter i zakres usług, jakie mają być świadczone, oraz ogólny charakter obiektu budowlanego (kody CPV);
 - b) wskazanie, czy dostawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części lub całości wymaganych produktów.

W przypadku zamówień na roboty budowlane, jeżeli obiekt budowlany lub zamówienie są podzielone na części – wielkość poszczególnych części oraz możliwość składania ofert w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części;
 - c) informacje odnoszące się do przeznaczenia obiektu budowlanego lub zamówienia, jeżeli obejmuje ono również sporządzenie projektów.

7. W przypadku usług:
- charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone, w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na usługi;
 - wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
 - odniesienia do odpowiednich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych;
 - wskazanie, czy osoby prawne są zobowiązane do wskazania nazwisk i kwalifikacji zawodowych osób odpowiedzialnych za wykonanie usługi;
 - wskazanie, czy usługodawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części danych usług.
8. Jeżeli wiadomo, wskazanie, czy dopuszczalne jest przedstawianie ofert wariantowych.
9. Terminy dostawy lub realizacji lub okres obowiązywania umowy oraz, w miarę możliwości, data rozpoczęcia.
10. W stosownych przypadkach, forma prawna, jaką musi przyjąć grupa wykonawców, której udzielono zamówienia.
11. a) Ostateczny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału;
- b) adres, na który należy przysłać oferty;
- c) język lub języki, w jakich należy sporządzać oferty.
12. Ostateczny termin wysłania zaproszeń do składania ofert.
13. W stosownych przypadkach, wszelkie wymagane wadia i gwarancje.
14. Główne warunki finansowania i płatności lub odniesienia do przepisów, które o tym stanowią.
15. Informacje dotyczące sytuacji wykonawcy oraz minimalnych wymogów ekonomicznych i technicznych, które powinien on spełniać.
16. Kryteria, o których mowa w art. 82, stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, kryteria określające ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę bądź, w stosownych przypadkach, kolejność kryteriów według ważności wskazuje się, o ile nie figurują w specyfikacji lub nie będą wskazane w zaproszeniu do składania ofert.
17. W stosownych przypadkach, szczególne warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
18. W stosownych przypadkach, data(-y) oraz odniesienie(-a) do publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* okresowego ogłoszenia informacyjnego, które dotyczy przedmiotowego zamówienia, lub ogłoszenia o publikacji tego ogłoszenia na profilu nabywcy.
19. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
20. Data wysłania ogłoszenia przez podmiot zamawiający.
21. Wszelkie inne istotne informacje.
- C. PROCEDURA NEGOCJACYJNA
- Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 - Główny rodzaj prowadzonej działalności.
 - W stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
 - Charakter zamówienia (na dostawy, roboty budowlane lub usługi; w stosownych przypadkach, należy podać, czy chodzi o umowę ramową); opis (kody CPV). W stosownych przypadkach należy podać, czy chodzi o zakup, dzierżawę, najem lub leasing, bądź dowolną kombinację tych form.
 - Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.

6. W przypadku dostaw i robót budowlanych:
 - a) charakter i ilość produktów, jakie mają być dostarczone (kody CPV), w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na produkty, jakie zostaną zakupione, lub charakter i zakres usług, jakie mają być świadczone, oraz ogólny charakter obiektu budowlanego (kody CPV);
 - b) wskazanie, czy dostawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części lub całości wymaganych produktów.

W przypadku zamówień na roboty budowlane, jeżeli obiekt budowlany lub zamówienie są podzielone na części – wielkość poszczególnych części oraz możliwość składania ofert w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części;
 - c) w przypadku zamówień na roboty budowlane: informacje odnoszące się do przeznaczenia obiektu budowlanego lub zamówienia, jeżeli obejmuje ono również sporządzenie projektów.
7. W przypadku usług:
 - a) charakter i ilość usług, jakie mają być zrealizowane, w tym informacje na temat możliwych opcji dla dalszych zamówień oraz, w miarę możliwości, przewidywany czas na realizację tych opcji, a także liczba ewentualnych wznowień. W przypadku zamówień powtarzających się należy również podać, w miarę możliwości, przewidywane terminy kolejnych zaproszeń do ubiegania się o zamówienie na usługi;
 - b) wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
 - c) odniesienia do odpowiednich przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych;
 - d) wskazanie, czy osoby prawne są zobowiązane do wskazania nazwisk i kwalifikacji zawodowych osób odpowiedzialnych za wykonanie usługi;
 - e) wskazanie, czy usługodawcy mogą składać oferty w odniesieniu do części danych usług.
8. Jeżeli wiadomo, wskazanie, czy dopuszczalne jest przedstawianie ofert wariantowych.
9. Terminy dostawy lub realizacji lub okres obowiązywania umowy oraz, w miarę możliwości, data rozpoczęcia.
10. W stosownych przypadkach, forma prawna, jaką musi przyjąć grupa wykonawców, której udzielono zamówienia.
11. a) Ostateczny termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału;
 - b) adres, na który należy przysłać oferty;
 - c) język lub języki, w jakich należy sporządzać oferty.
12. W stosownych przypadkach, wszelkie wymagane wadia i gwarancje.
13. Główne warunki finansowania i płatności lub odniesienia do przepisów, które o tym stanowią.
14. Informacje dotyczące sytuacji wykonawcy oraz minimalnych wymogów ekonomicznych i technicznych, które powinien on spełniać.
15. Kryteria, o których mowa w art. 82, stosowane na potrzeby udzielenia zamówienia. Z wyjątkiem przypadków gdy najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę ustala się wyłącznie na podstawie ceny, kryteria określające ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie oraz ich wagę bądź, w stosownych przypadkach, kolejność kryteriów według ważności wskazuje się, o ile nie figurują w specyfikacji lub nie będą wskazane w zaproszeniu do negocjacji.
16. W stosownych przypadkach, nazwy i adresy wykonawców, którzy zostali już zakwalifikowani przez podmiot zamawiający.
17. W stosownych przypadkach, szczególne warunki, którym podlega realizacja zamówienia.
18. W stosownych przypadkach, data(-y) oraz odniesienie(-a) do publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* okresowego ogłoszenia informacyjnego, które dotyczy przedmiotowego zamówienia, lub ogłoszenia o publikacji tego ogłoszenia na profilu nabywcy.
19. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
20. Data wysłania ogłoszenia przez podmiot zamawiający.
21. Wszelkie inne istotne informacje.

ZAŁĄCZNIK XII

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O UDZIELENIU ZAMÓWIENIA

(zgodnie z art. 70)

I. Informacje do publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽¹⁾

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
3. Charakter zamówienia (na dostawy, roboty budowlane lub usługi oraz kody CPV; w stosownych przypadkach należy podać, czy chodzi o umowę ramową).
4. Przynajmniej krótka informacja o charakterze i ilości dostarczanych produktów, robót budowlanych lub usług.
5. a) Sposób zaproszenia do ubiegania się o zamówienie (ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania, okresowe ogłoszenie informacyjne, zaproszenie do składania ofert);
b) data(-y) oraz odniesienie(-a) do publikacji ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;
c) w przypadku zamówień udzielonych bez uprzedniego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie, należy wskazać odpowiedni przepis art. 50.
6. Procedura udzielania zamówienia (otwarta, ograniczona lub negocjacyjna).
7. Liczba otrzymanych ofert, w tym:
 - a) liczba ofert otrzymanych od wykonawców należących do kategorii MŚP;
 - b) liczba ofert otrzymanych z zagranicy;
 - c) liczba ofert otrzymanych drogą elektroniczną.

W przypadku wielokrotnego udzielania zamówień (części zamówienia, wielokrotne umowy ramowe) informacje te podaje się dla każdego udzielonego zamówienia.
8. Data zawarcia umowy (umów) w sprawie zamówień lub umowy ramowej (umów ramowych) w następstwie decyzji o udzieleniu zamówienia lub o zawarciu takiej umowy/takich umów.
9. Cena zapłacona za zakupy po okazyjnej cenie dokonane zgodnie z art. 50 lit. h).
10. Dla każdego udzielonego zamówienia: nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy zwycięskiego oferenta (zwycięskich oferentów), w tym:
 - a) informacja, czy zwycięski oferent należy do kategorii MŚP;
 - b) informacja, czy zamówienie zostało udzielone konsorcjum.
11. W stosownych przypadkach należy wskazać, czy zamówienie zostało lub może zostać zlecone podwykonawcom.
12. Zapłacona cena lub ceny najdroższych i najtańszych ofert rozpatrywanych przy udzieleniu zamówienia.
13. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
14. Informacje nieobowiązkowe:
 - wartość i część zamówienia, która została lub może zostać zlecona podwykonawcom,
 - kryteria udzielenia zamówienia.

(1) Uznaje się, że informacje w nagłówkach 6, 9 i 11 nie są przeznaczone do publikacji, jeżeli podmiot udzielający zamówienia uzna, że publikacja tych informacji może być szkodliwa ze względu na wrażliwy interes handlowy.

II. Informacje nieprzeznaczone do publikacji

15. Liczba udzielonych zamówień (jeżeli zamówienie zostało podzielone między kilku dostawców).
 16. Wartość każdego udzielonego zamówienia.
 17. Państwo pochodzenia produktu lub usługi (ze Wspólnoty lub spoza Wspólnoty; w tym drugim przypadku w podziale na państwa trzecie).
 18. Jakie kryteria udzielenia zamówienia zostały zastosowane.
 19. Czy zamówienie zostało udzielone oferentowi, który przedstawił ofertę wariantową zgodnie z art. 64 ust. 1.
 20. Czy jakiegokolwiek oferty zostały wykluczone, zgodnie z art. 84, z uwagi na to, że były rażąco tanie.
 21. Data przesłania ogłoszenia przez podmiot zamawiający.
-

ZAŁĄCZNIK XIII

TREŚĆ ZAPROSZEŃ DO SKŁADANIA OFERT, DO UDZIAŁU W DIALOGU, DO NEGOCJACJI LUB DO POTWIERDZENIA ZAINTERESOWANIA, PRZEWIDZIANYCH W ART. 74

1. Zaprośzenie do składania ofert, do udziału w dialogu lub do negocjacji, przewidziane w art. 74, musi zawierać co najmniej:

a) termin składania ofert, adres, na który muszą one zostać wysłane, oraz język lub języki, w jakich muszą one być sporządzone.

Niemniej jednak w przypadku zamówień udzielanych w drodze dialogu konkurencyjnego lub partnerstwa innowacyjnego informacje te nie zostają ujęte w zaproszeniu do negocjacji, lecz pojawiają się w zaproszeniu do składania ofert;

b) w przypadku dialogu konkurencyjnego – datę i adres rozpoczęcia konsultacji oraz informację o używanym języku lub używanych językach;

c) odniesienie do każdego opublikowanego zaproszenia do ubiegania się o zamówienie;

d) wskazanie wszelkich dokumentów, jakie należy dołączyć;

e) kryteria udzielenia zamówienia, jeżeli nie są wskazane w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania stosowanym jako zaproszenie do ubiegania się o zamówienie;

f) kryteria udzielenia zamówienia i ich względną wagę lub, w stosownych przypadkach, kolejność tych kryteriów według ważności, jeżeli taka informacja nie została podana w ogłoszeniu o zamówieniu, w ogłoszeniu o istnieniu systemu kwalifikowania lub w specyfikacji.

2. W przypadku gdy zaproszenie do ubiegania się o zamówienie jest dokonywane za pomocą okresowego ogłoszenia informacyjnego, podmioty zamawiające zapraszają następnie wszystkich kandydatów do potwierdzenia zainteresowania w oparciu o szczegółowe informacje na temat danego zamówienia przed rozpoczęciem kwalifikacji oferentów lub uczestników negocjacji.

Zaproszenie to zawiera co najmniej następujące informacje:

a) w przypadku zamówień ponawianych – charakter i ilość, łącznie ze wszelkimi opcjami dotyczącymi zamówień uzupełniających, oraz, w miarę możliwości, szacunkowy czas przeznaczony na wykonanie tych opcji; w przypadku zamówień na roboty budowlane, dostawy lub usługi, które mają być przedmiotem oferty – charakter i ilość oraz, w miarę możliwości, szacunkowy termin publikacji przyszłych ogłoszeń dotyczących tych zamówień;

b) rodzaj procedury: ograniczona lub negocjacyjna;

c) w stosownych przypadkach, data rozpoczęcia lub zakończenia realizacji dostaw, robót budowlanych lub usług;

d) w przypadku gdy nie można zapewnić dostępu elektronicznego – adres oraz ostateczną datę składania wniosków o udostępnienie dokumentów zamówienia, a także język lub języki, w jakim(-ch) zostaną one sporządzone;

e) adres podmiotu zamawiającego;

f) warunki ekonomiczne i techniczne, gwarancje finansowe oraz informacje wymagane od wykonawców;

g) forma zamówienia będącego przedmiotem zaproszenia do składania ofert: zakup, dzierżawa, najem lub leasing, bądź dowolna kombinacja tych form; oraz

h) kryteria udzielenia zamówienia i ich wagę lub, w stosownych przypadkach, kolejność tych kryteriów według ich ważności, jeżeli taka informacja nie została podana w ogłoszeniu informacyjnym, w specyfikacji lub w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji.

ZAŁĄCZNIK XIV

WYKAZ MIĘDZYNARODOWYCH KONWENCJI W ZAKRESIE PRAWA SOCJALNEGO I PRAWA OCHRONY ŚRODOWISKA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 36 UST. 2

- Konwencja MOP nr 87 dotycząca wolności związkowej i ochrony praw związkowych,
 - Konwencja MOP nr 98 dotycząca stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych,
 - Konwencja MOP nr 29 dotycząca pracy przymusowej lub obowiązkowej,
 - Konwencja MOP nr 105 dotycząca zniesienia pracy przymusowej,
 - Konwencja MOP nr 138 dotycząca najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia,
 - Konwencja MOP nr 111 dotycząca dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu,
 - Konwencja MOP nr 100 dotycząca jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości,
 - Konwencja MOP nr 182 dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci,
 - Konwencja wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej oraz Protokół montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową,
 - Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (konwencja bazylejska),
 - Konwencja sztokholmska w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych,
 - Konwencja w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami (UNEP/FAO) (konwencja PIC), sporządzona w Rotterdamie dnia 10 września 1998 r., wraz z trzema protokołami regionalnymi.
-

ZAAŁĄCZNIK XV

WYKAZ UNIJNYCH AKTÓW PRAWNYCH, O KTÓRYM MOWA W ART. 83 UST. 3

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE.

ZAŁĄCZNIK XVI

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O MODYFIKACJI UMOWY W TRAKCIE JEJ OBOWIĄZYWANIA

(zgodnie z art. 89 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
 3. Kody CPV.
 4. Kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi.
 5. Opis zamówienia przed modyfikacją oraz po jej dokonaniu: charakter i zakres robót budowlanych, charakter i ilość lub wartość dostaw, charakter i zakres usług.
 6. W stosownych przypadkach, wzrost ceny spowodowany modyfikacją.
 7. Opis okoliczności, które spowodowały konieczność dokonania modyfikacji.
 8. Data decyzji o udzieleniu zamówienia.
 9. W stosownych przypadkach, nazwa, adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy nowego wykonawcy lub nowych wykonawców.
 10. Informacja, czy zamówienie jest związane z projektem lub programem finansowanymi ze środków Unii.
 11. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminu przewidzianego dla procedur odwoławczych lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numeru telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
-

ZAŁĄCZNIK XVII

USŁUGI, O KTÓRYCH MOWA W ART. 91

Kod CPV	Opis
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Usługi w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową]; 79624000-4 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu pielęgnarskiego] oraz 79625000-1 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu medycznego] od 85000000-9 do 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5 oraz 98500000-8 [Zatrudnianie pracowników do prowadzenia gospodarstwa domowego] oraz 98513000-2 do 98514000-9 [Usługi siły roboczej dla gospodarstw domowych; Usługi personelu agencji dla gospodarstw domowych; Usługi urzędnicze dla gospodarstw domowych; Usługi pracowników tymczasowych dla gospodarstw domowych; Usługi pracowników pomagających w prowadzeniu gospodarstwa domowego; oraz Usługi w gospodarstwie domowym]	Usługi zdrowotne, społeczne i pokrewne
85321000-5 oraz 85322000-2, 75000000-6 [Usługi administracji publicznej, obrony i zabezpieczenia socjalnego], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; od 79995000-5 do 79995200-7; od 80000000-4 Usługi edukacyjne i szkoleniowe do 80660000-8; od 92000000-1 do 92700000-8 79950000-8 [Usługi w zakresie organizowania wystaw, targów i kongresów], 79951000-5 [Usługi w zakresie organizowania seminariów], 79952000-2 [Usługi w zakresie organizacji imprez], 79952100-3 [Usługi w zakresie organizacji imprez kulturalnych], 79953000-9 [Usługi w zakresie organizacji festiwali], 79954000-6 [Usługi w zakresie organizacji przyjęć], 79955000-3 [Usługi w zakresie organizacji pokazów mody], 79956000-0 [Usługi w zakresie organizacji targów i wystaw]	Administracyjne usługi społeczne, edukacyjne, w zakresie opieki zdrowotnej i usługi kulturalne
75300000-9	Usługi w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Świadczenia społeczne
98000000-3, 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 oraz 98130000-3	Inne usługi komunalne, socjalne i osobiste, w tym usługi świadczone przez związki zawodowe, organizacje polityczne, stowarzyszenia młodzieżowe i inne usługi świadczone przez organizacje członkowskie
98131000-0	Usługi religijne
55100000-1 do 55410000-7; 55521000-8 do 55521200-0 [55521000-8 Usługi w zakresie dostarczania posiłków do prywatnych gospodarstw domowych, 55521100-9 Usługi rozwożenia posiłków, 55521200-0 Usługi dowożenia posiłków] 55510000-8 [Usługi bufetowe], 55511000-5 [Usługi bufetowe oraz usługi kawiarniane dla ograniczonej grupy klientów], 55512000-2 [Usługi prowadzenia bufetów], 55523100-3 [Usługi w zakresie posiłków szkolnych], 55520000-1 [Usługi dostarczania posiłków], 55522000-5 [Usługi dostarczania posiłków do przedsiębiorstw transportowych], 55523000-2 [Usługi zaprowiantowania innych przedsiębiorstw lub instytucji], 55524000-9 [Usługi dostarczania posiłków do szkół]	Usługi hotelowe i restauracyjne
79100000-5 do 79140000-7; 75231100-5	Usługi prawnicze, o ile nie są wyłączone na mocy art. 21 lit. c)
75100000-7 do 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 do 75131000-3	Inne usługi administracji publicznej i dla władz publicznych
75200000-8 do 75231000-4	Świadczenie usług na rzecz wspólnoty

Kod CPV	Opis
75231210-9 do 75231230-5; 75240000-0 do 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Usługi w zakresie więziennictwa, bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa, o ile nie są wyłączone na mocy art. 21 lit. h)
79700000-1 do 79721000-4 [Usługi detektywistyczne i ochroniarskie; Usługi ochroniarskie; Usługi nadzoru przy użyciu alarmu; Usługi strażnicze; Usługi w zakresie nadzoru; Usługi systemu namierzania; Usługi w zakresie poszukiwania osób ukrywających się; Usługi patrolowe; Usługi w zakresie wydawania znaczków identyfikacyjnych; Usługi detektywistyczne; oraz Usługi agencji detektywistycznych] 79722000-1 [Usługi grafologiczne], 79723000-8 [Usługi analizy odpadów]	Usługi detektywistyczne i ochroniarskie
98900000-2 [Usługi świadczone przez zagraniczne organizacje i organy] oraz 98910000-5 [Usługi specjalne dla międzynarodowych organizacji i organów]	Usługi międzynarodowe
64000000-6 [Usługi pocztowe i telekomunikacyjne], 64100000-7 [Usługi pocztowe i kurierskie], 64110000-0 [Usługi pocztowe], 64111000-7 [Usługi pocztowe dotyczące gazet i czasopism], 64112000-4 [Usługi pocztowe dotyczące listów], 64113000-1 [Usługi pocztowe dotyczące paczek], 64114000-8 [Usługi okienka pocztowego], 64115000-5 [Wynajem skrzynek pocztowych], 64116000-2 [Usługi poste-restante], 64122000-7 [Wewnętrzne biurowe usługi pocztowe i kurierskie]	Usługi pocztowe
50116510-9 [Usługi w zakresie formowania opon], 71550000-8 [Usługi kowalskie]	Usługi różne

(¹) Usługi te nie są objęte zakresem niniejszej dyrektywy, gdy są organizowane jako usługi o charakterze nieekonomicznym świadczone w interesie ogólnym. Państwa członkowskie mogą organizować świadczenie obowiązkowych usług społecznych lub innych usług jako usług świadczonych w interesie ogólnym lub usług o charakterze nieekonomicznym świadczonych w interesie ogólnym.

ZAŁĄCZNIK XVIII

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O ZAMÓWIENIU DOTYCZĄCYM USŁUG SPOŁECZNYCH I INNYCH SZCZEGÓLNYCH USŁUG

(o którym mowa w art. 92)

Część A Ogłoszenie o zamówieniu

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
2. Główny rodzaj działalności.
3. Opis usług lub ich kategorie oraz w stosownych przypadkach, towarzyszących im robót budowlanych i dostaw, które będą zamawiane, w tym wskazanie odnośnych ilości lub wartości, kody CPV.
4. Kod NUTS dla głównego miejsca realizacji usług.
5. W stosownych przypadkach wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja zastrzeżona jest w kontekście programów zatrudnienia chronionego.
6. Warunki, jakie powinni spełnić wykonawcy w celu dopuszczenia ich do udziału lub, w stosownych przypadkach, adres elektroniczny, pod którym można uzyskać szczegółowe informacje.
7. Termin(-y) zgłoszenia się do podmiotu zamawiającego w celu udziału.
8. Wszelkie inne istotne informacje.

Część B Okresowe ogłoszenie informacyjne

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego.
2. Krótki opis przedmiotowego zamówienia wraz z kodami CPV.
3. O ile są już znane:
 - a) kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi;
 - b) harmonogram realizacji dostaw lub wykonywania robót budowlanych lub usług oraz okres obowiązywania umowy;
 - c) warunki udziału, w tym:

w stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia chronionego,

w stosownych przypadkach, wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
 - d) krótki opis najważniejszych właściwości procedury udzielenia zamówienia, która zostanie zastosowana.
4. Informacja o tym, że zainteresowani wykonawcy zobowiązani są poinformować podmiot zamawiający o swoim zainteresowaniu zamówieniem lub zamówieniami, i o terminach wyrażenia zainteresowania oraz o adresie, na jaki należy nadsyłać wyrażenie zainteresowania.

Część C Ogłoszenie o istnieniu systemu kwalifikowania

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego.
2. Krótki opis przedmiotowego zamówienia wraz z kodami CPV.

3. O ile są już znane:

- a) kod NUTS dla głównej lokalizacji robót budowlanych w przypadku zamówień na roboty budowlane lub kod NUTS dla głównego miejsca dostawy lub realizacji w przypadku zamówień na dostawy i usługi;
- b) harmonogram realizacji dostaw lub wykonywania robót budowlanych lub usług oraz okres obowiązywania umowy;
- c) warunki udziału, w tym:
 - w stosownych przypadkach, wskazanie, czy zamówienie zastrzeżone jest dla zakładów pracy chronionej lub czy jego realizacja ograniczona jest do programów zatrudnienia chronionego;
 - w stosownych przypadkach, wskazanie, czy wykonanie usługi jest zastrzeżone przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi dla określonych zawodów;
- d) krótki opis najważniejszych właściwości procedury udzielenia zamówienia, która zostanie zastosowana.

4. Informacja o tym, że zainteresowani wykonawcy zobowiązani są poinformować podmiot zamawiający o swoim zainteresowaniu zamówieniem lub zamówieniami, i o terminach wyrażenia zainteresowania oraz o adresie, na jaki należy nadsyłać wyrażenie zainteresowania.

5. Okres ważności systemu kwalifikowania oraz formalności dotyczące jego przedłużenia.

Część D Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 2. Główny rodzaj działalności.
 3. Przynajmniej krótka informacja o charakterze i ilości dostarczanych usług oraz, w stosownych przypadkach, towarzyszących im robót budowlanych i dostaw.
 4. Odniesienie do publikacji ogłoszenia w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
 5. Liczba otrzymanych ofert.
 6. Nazwa i adres wybranego wykonawcy (wybranych wykonawców).
 7. Wszelkie inne istotne informacje.
-

ZAŁĄCZNIK XIX

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O KONKURSIE

(zgodnie z art. 96 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 2. Główny rodzaj działalności.
 3. Opis projektu (kody CPV).
 4. Rodzaj konkursu: otwarty lub ograniczony.
 5. W przypadku konkursu otwartego: ostateczny termin składania projektów.
 6. W przypadku konkursu ograniczonego:
 - a) przewidywana liczba uczestników lub przedział;
 - b) w stosownych przypadkach, nazwy/imiona i nazwiska już zakwalifikowanych uczestników;
 - c) kryteria kwalifikacji uczestników;
 - d) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału.
 7. W stosownych przypadkach, wskazanie, czy udział w konkursie jest zastrzeżony dla określonego zawodu.
 8. Kryteria, które będą stosowane podczas oceny projektów.
 9. W stosownych przypadkach, imiona i nazwiska już wybranych członków sądu konkursowego.
 10. Wskazanie, czy decyzja sądu konkursowego ma charakter wiążący dla organu zamawiającego.
 11. W stosownych przypadkach, liczba i wartość nagród.
 12. W stosownych przypadkach, szczegóły dotyczące płatności, jakie mają zostać dokonane na rzecz wszystkich uczestników.
 13. Wskazanie, czy laureaci konkursu mogą uzyskać w jego następstwie ewentualne zamówienia.
 14. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
 15. Data wysłania ogłoszenia.
 16. Wszelkie inne istotne informacje.
-

ZAŁĄCZNIK XX

INFORMACJE, JAKIE NALEŻY ZAMIEŚCIĆ W OGŁOSZENIU O WYNIKACH KONKURSU

(zgodnie z art. 96 ust. 1)

1. Nazwa, numer identyfikacyjny (jeżeli przewidziany w przepisach krajowych), adres łącznie z kodem NUTS, numer telefonu, numer faksu, adres e-mail i adres internetowy podmiotu zamawiającego oraz, jeśli są różne, biura, w którym można uzyskać dodatkowe informacje.
 2. Główny rodzaj prowadzonej działalności.
 3. Opis projektu (kody CPV).
 4. Łączna liczba uczestników.
 5. Liczba uczestników z zagranicy.
 6. Zwycięzca (zwycięzcy) konkursu.
 7. W stosownych przypadkach, nagroda (nagrody).
 8. Inne informacje.
 9. Odniesienie do ogłoszenia o konkursie.
 10. Nazwa i adres organu odpowiedzialnego za procedury odwoławcze oraz, w stosownych przypadkach, za procedury mediacyjne. Dokładne informacje dotyczące terminów przewidzianych na składanie odwołań lub, w razie potrzeby, nazwa, adres, numer telefonu, numer faksu i adres e-mail biura, w którym można uzyskać takie informacje.
 11. Data wysłania ogłoszenia.
-

ZAŁĄCZNIK XXI

TABELA KORELACJI

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 1	—
art. 2 zdanie pierwsze	art. 1 ust. 1
art. 2 pkt 1	art. 1 ust. 2 lit. a)
art. 2 pkt 2	art. 1 ust. 2 lit. b) zdanie pierwsze
art. 2 pkt 3	art. 1 ust. 2 lit. b) zdanie drugie
art. 2 pkt 4	art. 1 ust. 2 lit. c)
art. 2 pkt 5	art. 1 ust. 2 lit. d) akapit pierwszy
art. 2 pkt 6	art. 1 ust. 7 akapity pierwszy i drugi
art. 2 pkt 7	art. 1 ust. 7 akapit trzeci
art. 2 pkt 8	art. 1 ust. 7 akapit trzeci
art. 2 pkt 9	art. 34 ust. 1
art. 2 pkt 10	art. 1 ust. 8
art. 2 pkt 11	—
art. 2 pkt 12	art. 1 ust. 8
art. 2 pkt 13	—
art. 2 pkt 14	art. 1 ust. 11
art. 2 pkt 15	art. 1 ust. 12
art. 2 pkt 16	—
art. 2 pkt 17	art. 1 ust. 10
art. 2 pkt 18	—
art. 2 pkt 19	—
art. 2 pkt 20	—
art. 3 ust. 1	art. 2 ust. 1 lit. a) akapit pierwszy
art. 3 ust. 2	—
art. 3 ust. 3	—
art. 3 ust. 4	art. 2 ust. 1 lit. a) akapit drugi
art. 4 ust. 1	art. 2 ust. 2
art. 4 ust. 2	art. 2 ust. 1 lit. b)
art. 4 ust. 3 akapit pierwszy	art. 2 ust. 3
art. 4 ust. 3 akapity drugi i trzeci	—
art. 4 ust. 4	—
art. 5 ust. 1	—
art. 5 ust. 2 akapit pierwszy	—

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 5 ust. 2 akapit drugi	art. 1 ust. 2 lit. d) akapity drugi i trzeci
art. 5 ust. 3	—
art. 5 ust. 4 akapity pierwszy i drugi	—
art. 5 ust. 4, akapit trzeci	—
art. 5 ust. 5	—
art. 6 ust. 1 akapity pierwszy i drugi	—
art. 6 ust. 1 akapit trzeci	art. 9 ust. 1 akapit drugi
art. 6 ust. 2	art. 9 ust. 1 akapit pierwszy
art. 6 ust. 3, lit. a)	art. 9 ust. 2
art. 6 ust. 3, lit. b)	—
art. 6 ust. 3, lit. c)	art. 9 ust. 3
art. 7	art. 3 ust. 1 i 3, art. 4 ust. 1; art. 7 lit. a)
art. 8	art. 3 ust. 1 i 2
art. 9 ust. 1	art. 3 ust. 3
art. 9 ust. 2	art. 3 ust. 4
art. 10	art. 4
art. 11	art. 5 ust. 1
—	art. 5 ust. 2
art. 12	art. 7 lit. b)
art. 13 ust. 1	art. 6 ust. 1 i ust. 2 lit. c) in fine
art. 13 ust. 2 lit. a)	art. 6 ust. 2 lit. a)
art. 13 ust. 2 lit. b)	art. 6 ust. 2 lit. b)
art. 13 ust. 2 lit. c) ppkt (i) i (iii)	art. 6 ust. 2 lit. c) tiret pierwsze i trzecie
—	art. 6 ust. 2 lit. c) tiret drugie, czwarte, piąte i szóste
art. 14 lit. a)	art. 7 lit. a)
art. 14 lit. b)	art. 7 lit. a)
—	art. 8
—	załączniki I–X
art. 15	art. 16 i 61
art. 16 ust. 1	art. 17 ust. 1; art. 17 ust. 8
art. 16 ust. 2	—
art. 16 ust. 3	art. 17 ust. 2; art. 17 ust. 8
art. 16 ust. 4	—
art. 16 ust. 5	art. 17 ust. 3
art. 16 ust. 6	—

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 16 ust. 7	art. 17 ust. 4 i 5
art. 16 ust. 8	art. 17 ust. 6 lit. a) akapity pierwszy i drugi
art. 16 ust. 9	art. 17 ust. 6 lit. b) akapity pierwszy i drugi
art. 16 ust. 10	art. 17 ust. 6 lit. a) akapit trzeci i ust. 6 lit. b) akapit trzeci
art. 16 ust. 11	art. 17 ust. 7
art. 16 ust. 12	art. 17 ust. 9
art. 16 ust. 13	art. 17 ust. 10
art. 16 ust. 14	art. 17 ust. 11
art. 17	art. 69
art. 18 ust. 1	art. 19 ust. 1
art. 18 ust. 2	art. 19 ust. 2
art. 19 ust. 1	art. 20 ust. 1; art. 62 pkt 1
art. 19 ust. 2	art. 20 ust. 2
art. 20	art. 22; art. 62 pkt 1
art. 21 lit. a)	art. 24 lit. a)
art. 21 lit. b)	art. 24 lit. b)
art. 21 lit. c)	—
art. 21 lit. d)	art. 24 lit. c)
art. 21 lit. e)	—
art. 21 lit. f)	art. 24 lit. d)
art. 21 lit. g)	—
art. 21 lit. h)	—
art. 21 lit. i)	—
art. 22	art. 25
art. 23	art. 26
art. 24 ust. 1	art. 22a
art. 24 ust. 2	art. 21; art. 62 pkt 1
art. 24 ust. 3	art. 21; art. 62 pkt 1
art. 25	—
art. 26	—
art. 27 ust. 1	art. 22a in fine; art. 12 dyrektywy 2009/81/WE
art. 27 ust. 2	—
art. 28	—
art. 29 ust. 1	art. 23 ust. 1
art. 29 ust. 2	art. 23 ust. 1
art. 29 ust. 3	art. 23 ust. 2

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 29 ust. 4	art. 23 ust. 3 lit. a)–c)
art. 29 ust. 5	art. 23 ust. 3 akapit drugi
art. 29 ust. 6	art. 23 ust. 3 akapit trzeci
art. 30	art. 23 ust. 4
art. 31	art. 23 ust. 5
art. 32	art. 24 lit. e)
art. 33 ust. 1 i 2	art. 27
art. 33 ust. 3	—
art. 34 ust. 1 zdania pierwsze i drugie	art. 30 ust. 1; art. 62 pkt 2
art. 34 ust. 1 zdanie trzecie	—
art. 34 ust. 1 zdanie czwarte	art. 30 ust. 2; motyw 41
art. 34 ust. 2 akapit pierwszy	art. 30 ust. 2
art. 34 ust. 2 akapit drugi	—
art. 34 ust. 3	art. 30 ust. 3
art. 35 ust. 1	art. 30 ust. 4 akapit pierwszy; ust. 5 akapity pierwszy i drugi
art. 35 ust. 2	art. 30 ust. 5 akapity pierwszy i drugi
art. 35 ust. 3	art. 30 ust. 4 akapit drugi; ust. 5 akapit czwarty; art. 62 pkt 2
—	art. 30 ust. 4 akapit trzeci
art. 35 ust. 4	—
art. 35 ust. 5	art. 30 ust. 6 akapit drugi
art. 35 ust. 6	art. 30 ust. 6 akapity trzeci i czwarty
art. 36 ust. 1	art. 10
art. 36 ust. 2	—
art. 37	art. 11
art. 38 ust. 1	art. 28 akapit pierwszy
art. 38 ust. 2	art. 28 akapit drugi
art. 39	art. 13
art. 40 ust. 1	art. 48 ust. 1, 2 i 4; art. 64 ust. 1
art. 40 ust. 2	—
art. 40 ust. 3	art. 48 ust. 3; art. 64 ust. 2
art. 40 ust. 4	—
Art., 40 ust. 5	—
art. 40 ust. 6	art. 48 ust. 5 i 6; art. 64 ust. 3
art. 40 ust. 7 akapit pierwszy	art. 70 ust. 2 akapit pierwszy lit. f) i akapit drugi

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 40 ust. 7 akapity drugi i trzeci	
art. 41 ust. 1	art. 1 ust. 13
art. 41 ust. 2	art. 70 ust. 2 lit. c) i d); art. 70 ust. 2 akapit drugi
art. 42	—
art. 43	art. 12
art. 44 ust. 1	art. 40 ust. 1 i 2
art. 44 ust. 2	art. 40 ust. 2
art. 44 ust. 3	—
art. 44 ust. 4	art. 42 ust. 1 i ust. 3 lit. b)
art. 44 ust. 5	początek art. 40 ust. 3
art. 45 ust. 1 akapit pierwszy	art. 1 ust. 9, lit. a)
art. 45 ust. 1 akapity drugi i trzeci	art. 45 ust. 2
art. 45 ust. 2	art. 45 ust. 4
art. 45 ust. 3	—
art. 45 ust. 4	—
art. 46	art. 1 ust. 9 lit. b); art. 45 ust. 3
art. 47	art. 1 ust. 9 lit. c); art. 45 ust. 3
art. 48	—
art. 49	—
art. 50 lit. a)	art. 40 ust. 3 lit. a)
art. 50 lit. b)	art. 40 ust. 3 lit. b)
art. 50 lit. c)	art. 40 ust. 3 lit. c)
art. 50 lit. d)	art. 40 ust. 3 lit. d)
art. 50 lit. e)	art. 40 ust. 3 lit. e)
art. 50 lit. f)	art. 40 ust. 3 lit. g)
art. 50 lit. g)	art. 40 ust. 3 lit. h)
art. 50 lit. h)	art. 40 ust. 3 lit. j)
art. 50 lit. i)	art. 40 ust. 3 lit. k)
art. 50 lit. j)	art. 40 ust. 3 lit. l)
art. 51 ust. 1 akapity pierwszy i drugi	art. 14 ust. 1; art. 1 ust. 4
art. 51 ust. 1 akapit trzeci	—
art. 51 ust. 2 akapity pierwszy i drugi	—
art. 51 ust. 2 akapit trzeci	art. 14 ust. 4
art. 52 ust. 1	art. 1 ust. 5; art. 15 ust. 1

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 52 ust. 2	art. 15 ust. 2
art. 52 ust. 3	art. 15 ust. 2 zdanie ostatnie
art. 52 ust. 4	art. 15 ust. 3
art. 52 ust. 5	art. 15 ust. 4
art. 52 ust. 6	art. 15 ust. 6
art. 52 ust. 7	—
art. 52 ust. 8	—
art. 52 ust. 9	art. 15 ust. 7 akapit trzeci
art. 53 ust. 1 akapit pierwszy	art. 1 ust. 6; art. 56 ust. 1
art. 53 ust. 1 akapity drugi i trzeci	art. 1 ust. 6
art. 53 ust. 2	art. 56 ust. 2
art. 53 ust. 3	art. 56 ust. 2 akapit trzeci
art. 53 ust. 4	art. 56 ust. 3
art. 53 ust. 5	art. 56 ust. 4
art. 53 ust. 6	art. 56 ust. 5
art. 53 ust. 7	art. 56 ust. 6
art. 53 ust. 8	art. 56 ust. 7
art. 53 ust. 9	art. 56 ust. 8
art. 54	—
art. 55 ust. 1	art. 29 ust. 1
art. 55 ust. 2	art. 29 ust. 2
art. 55 ust. 3	—
art. 55 ust. 4	art. 29 ust. 2
art. 56	—
art. 57	—
art. 58	motyw 15
art. 59	—
art. 60 ust. 1	art. 34 ust. 1
art. 60 ust. 2	art. 34 ust. 2
art. 60 ust. 3	art. 34 ust. 3
art. 60 ust. 4	art. 34 ust. 8
art. 60 ust. 5	art. 34 ust. 4
art. 60 ust. 6	art. 34 ust. 5
art. 61 ust. 1	art. 34 ust. 6

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 61 ust. 2	art. 34 ust. 6
art. 62 ust. 1	art. 34 ust. 4 akapit drugi; ust. 5 akapity drugi i trzeci; ust. 6 akapit drugi; ust. 7
art. 62 ust. 2	art. 34 ust. 4 akapit pierwszy; ust. 5 akapit pierwszy; ust. 6 akapit pierwszy
art. 62 ust. 3	—
art. 63	art. 35
art. 64 ust. 1	art. 36 ust. 1
art. 64 ust. 2	art. 36 ust. 2
art. 65	—
art. 66 ust. 1	art. 45 ust. 1
art. 66 ust. 2	art. 45 ust. 9
—	art. 45 ust. 10
art. 66 ust. 3	art. 45 ust. 9
art. 67 ust. 1	art. 41 ust. 1 i 2
art. 67 ust. 2	art. 42 ust. 3; art. 44 ust. 1
art. 68	art. 41 ust. 3
art. 69	art. 42 ust. 1 lit. c); art. 44 ust. 1
art. 70 ust. 1	art. 43 ust. 1 akapit pierwszy; art. 44 ust. 1
art. 70 ust. 2	art. 43 ust. 1 akapity drugi i trzeci
art. 70 ust. 3	art. 43 ust. 2 i 3
art. 70 ust. 4	art. 43 ust. 5
art. 71 ust. 1	art. 44 ust. 1; art. 70 ust. 1 lit. b)
art. 71 ust. 2 zdanie pierwsze	art. 44 ust. 2, 3
art. 71 ust. 2 zdanie drugie i trzecie	art. 44 ust. 4 akapit drugi
art. 71 ust. 3	art. 44 ust. 4 akapit pierwszy
art. 71 ust. 4	—
art. 71 ust. 5 akapit pierwszy	art. 44 ust. 6
art. 71 ust. 5 akapit drugi	art. 44 ust. 7
art. 71 ust. 6	art. 44 ust. 8
art. 72 ust. 1	art. 44 ust. 5 akapit pierwszy
art. 72 ust. 2 i 3	art. 44 ust. 5 akapity drugi i trzeci
art. 73 ust. 1	art. 45 ust. 6
art. 73 ust. 2	art. 46 ust. 2

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 74 ust. 1	art. 47 ust. 1 zdanie pierwsze i ust. 5 akapit pierwszy
art. 74 ust. 2	art. 47 ust. 1 zdanie drugie i ust. 5 akapit drugi
art. 75 ust. 1	art. 49 ust. 1
art. 75 ust. 2	art. 49 ust. 2 akapity pierwszy i drugi
art. 75 ust. 3	art. 49 ust. 2 akapit trzeci
art. 75 ust. 4, 5 i 6	art. 49 ust. 3, 4 i 5
art. 76 ust. 1	art. 51 ust. 1
art. 76 ust. 2	art. 51 ust. 2
art. 76 ust. 3	art. 52 ust. 1
art. 76 ust. 4	—
art. 76 ust. 5	art. 51 ust. 3
art. 76 ust. 6	—
art. 76 ust. 7	—
art. 76 ust. 8	—
art. 77 ust. 1	art. 53 ust. 1
art. 77 ust. 2	art. 53 ust. 2
art. 77 ust. 3	art. 53 ust. 6
art. 77 ust. 4	art. 53 ust. 7
art. 77 ust. 5	art. 53 ust. 9
art. 77 ust. 6	—
art. 78 ust. 1	art. 54 ust. 1 i 2
art. 78 ust. 2	art. 54 ust. 3
art. 79 ust. 1	art. 53 ust. 4 i 5
art. 79 ust. 2	art. 54 ust. 5 i 6
art. 79 ust. 3	—
art. 80 ust. 1	art. 53 ust. 3; art. 54 ust. 4
art. 80 ust. 2	—
art. 80 ust. 3	art. 53 ust. 3; art. 54 ust. 4
art. 81 ust. 1	art. 52 ust. 2
art. 81 ust. 2	art. 52 ust. 3
art. 81 ust. 3	—
art. 82 ust. 1	art. 55 ust. 1
art. 82 ust. 2	art. 55 ust. 1
art. 82 ust. 3	—
art. 82 ust. 4	motyw 1; motyw 55 akapit trzeci

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 82 ust. 5	art. 55 ust. 2
art. 83	—
art. 84 ust. 1	art. 57 ust. 1 akapit pierwszy
art. 84 ust. 2 lit. a)	art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. a)
art. 84 ust. 2 lit. b)	art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. b)
art. 84 ust. 2 lit. c)	art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. c)
art. 84 ust. 2 lit. d)	art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. d)
art. 84 ust. 2 lit. e)	—
art. 84 ust. 2 lit. f)	art. 57 ust. 1 akapit drugi lit. e)
art. 84 ust. 3 akapit pierwszy	art. 57 ust. 2
art. 84 ust. 3 akapit drugi	—
art. 84 ust. 4	art. 57 ust. 3
art. 84 ust. 5	—
art. 85 ust. 1, 2, 3 i 4; art. 86	art. 58 ust. 1–4; art. 59
art. 85 ust. 5	art. 58 ust. 5
art. 87	art. 38
art. 88 ust. 1	—
art. 88 ust. 2	art. 37 zdanie pierwsze
art. 88 ust. 3	—
art. 88 ust. 4	art. 37 zdanie drugie
art. 88 ust. 5–8	—
art. 89	—
art. 90	—
art. 91	—
art. 92	—
art. 93	—
art. 94	—
art. 95	art. 61
art. 96 ust. 1	art. 63 ust. 1 akapit pierwszy
art. 96 ust. 2 akapit pierwszy	art. 63 ust. 1 akapit pierwszy
art. 96 ust. 2 akapity drugi i trzeci	art. 63 ust. 1 akapit drugi zdanie pierwsze i drugie
art. 96 ust. 3	art. 63 ust. 2
art. 97 ust. 1	art. 65 ust. 1
art. 97 ust. 2	art. 60 ust. 2
art. 97 ust. 3 i 4	art. 65 ust. 2 i 3
art. 98	art. 66

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
art. 99 ust. 1	art. 72 akapit pierwszy
art. 99 ust. 2–6	—
art. 100	art. 50
art. 101	—
art. 102	—
art. 103	art. 68 ust. 3 i 4
art. 104	art. 68 ust. 5
art. 105 ust. 1 i 2	art. 68 ust. 1 i 2
art. 105 ust. 3	—
art. 106 ust. 1	art. 71 ust. 1 akapit pierwszy
art. 106 ust. 2	—
art. 106 ust. 3	art. 71 ust. 1 akapit trzeci
art. 107	art. 73
art. 108	—
art. 109	art. 74
art. 110	art. 75
—	załączniki I–X
załącznik I (z wyjątkiem zdania pierwszego)	załącznik XII (z wyjątkiem przypisu 1)
załącznik I zdanie pierwsze	załącznik XII przypis 1
załącznik II	—
załącznik III pkt A, B, C, E, F, G, H, I i J	załącznik XI
załącznik III pkt D	—
załącznik IV pkt 1 akapity pierwszy, drugi i trzeci	art. 30 ust. 6 akapit pierwszy
załącznik IV pkt 1 akapit czwarty	—
załącznik IV pkt 2	art. 30 ust. 6 akapit pierwszy zdanie drugie
załącznik V lit. a)–f)	załącznik XXIV lit. b)–h)
załącznik V lit. g)	—
załącznik VI	załącznik XV
załącznik VII	art. 56 ust. 3 akapit drugi lit. a)–f)
załącznik VIII z wyjątkiem pkt 4	załącznik XXI z wyjątkiem pkt 4
załącznik VIII pkt 4	załącznik XXI pkt 4
załącznik IX	załącznik XX
załącznik X	załącznik XIV
załącznik XI	załącznik XIII
załącznik XII	załącznik XVI
załącznik XIII pkt 1	art. 47 ust. 4

Niniejsza dyrektywa	Dyrektywa 2004/17/WE
załącznik XIII pkt 2	art. 47 ust. 5
załącznik XIV	załącznik XXIII
załącznik XV	—
załącznik XVI	załącznik XVI
załącznik XVII	załącznik XVII
załącznik XVIII	—
załącznik XIX	załącznik XVIII
załącznik XX	załącznik XIX
załącznik XXI	załącznik XXVI
—	załącznik XXII
—	załącznik XXV

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/36/UE**z dnia 26 lutego 2014 r.****w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 79 ust. 2 lit. a) i b),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W celu stopniowego ustanawiania przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) przewiduje przyjęcie środków w dziedzinie azylu, migracji i ochrony praw obywateli państw trzecich.
- (2) TFUE stanowi, że Unia jest zobowiązana rozwijać wspólną politykę migracyjną mającą na celu zapewnienie, na każdym etapie, skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi i sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich przebywających legalnie w państwach członkowskich. W tym celu Parlament Europejski i Rada mają przyjmować środki dotyczące warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich i określające prawa tych osób.
- (3) W programie haskim, przyjętym przez Radę Europejską w dniu 4 listopada 2004 r., stwierdzono, że legalna migracja będzie odgrywać ważną rolę w dalszym rozwoju gospodarczym, oraz zwrócono się do Komisji o przedstawienie planu polityki w dziedzinie legalnej migracji, w tym procedur przyjmowania, umożliwiające szybkie reagowanie na zmieniający się popyt na pracę migrantów na rynku pracy.
- (4) Rada Europejska w dniach 14–15 grudnia 2006 r. uzgodniła podjęcie w 2007 r. szeregu działań. Działania

te obejmują m.in. opracowanie sprawnie zarządzanych polityk w dziedzinie legalnej imigracji – w pełni respektujących kompetencje krajowe – aby pomóc państwom członkowskim w zaspokajaniu obecnego i przyszłego zapotrzebowania na pracowników. Rada Europejska wezwała również do zastanowienia się nad środkami ułatwiającymi migrację czasową.

- (5) Europejski pakt o imigracji i azylu, przyjęty przez Radę Europejską w dniu 16 października 2008 r., wyraża zobowiązanie Unii i jej państw członkowskich do prowadzenia sprawiedliwej, skutecznej i spójnej polityki w celu podejmowania wyzwań i wykorzystywania szans w zakresie migracji. Pakt stanowi podstawę wspólnej polityki migracyjnej, prowadzonej w duchu solidarności państw członkowskich i współpracy z państwami trzecimi oraz opartej na odpowiednim zarządzaniu przepływami migracyjnymi, co leży nie tylko w interesie państw przyjmujących, lecz również państw pochodzenia i samych migrantów.
- (6) W programie sztokholmskim, przyjętym przez Radę Europejską w dniu 11 grudnia 2009 r., uznano, że imigracja zarobkowa może przyczynić się do większej konkurencyjności i aktywności gospodarczej oraz że w kontekście ważnych wyzwań demograficznych, które wystąpią w Unii w przyszłości wraz ze zwiększonym popytem na siłę roboczą, elastyczne polityki migracyjne w istotny sposób będą przyczyniały się do rozwoju gospodarczego i wyników gospodarczych Unii w perspektywie długoterminowej. W programie tym podkreślono również znaczenie zapewnienia sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich przebywających legalnie na terytorium państw członkowskich oraz optymalizacji powiązania między migracją a rozwojem. W programie zachęca się Komisję i Radę do dalszego wdrażania planu polityki w dziedzinie legalnej migracji określonego w komunikacie Komisji z dnia 21 grudnia 2005 r.
- (7) Niniejsza dyrektywa powinna przyczynić się do skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi w szczególnej kategorii, jaką stanowi czasowa migracja sezonowa, oraz do zapewnienia pracownikom sezonowym godziwych warunków pracy i życia, poprzez określenie sprawiedliwych i przejrzystych zasad przyjmowania i pobytu oraz określenie praw pracowników sezonowych, przy jednoczesnym zapewnieniu zachęt i zabezpieczeń mających zapobiec przekraczaniu dozwolonych okresów pobytu lub zmienianiu się pobyków czasowych w pobyty stałe. Ponadto przepisy określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE ⁽⁴⁾ przyczynią się do zapobiegania przekształcaniu się takich pobyków czasowych w pobyty, na które nie wydano zezwolenia.

⁽¹⁾ Dz.U. C 218 z 23.7.2011, s. 97.

⁽²⁾ Dz.U. C 166 z 7.6.2011, s. 59.

⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lutego 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 17 lutego 2014 r.

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidująca minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz.U. L 168 z 30.6.2009, s. 24).

- (8) Państwa członkowskie powinny zapewnić stosowanie niniejszej dyrektywy bez dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub inne, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną zgodnie – w szczególności – z dyrektywą Rady 2000/43/WE⁽¹⁾ oraz dyrektywą Rady 2000/78/WE⁽²⁾.
- (9) Niniejsza dyrektywa powinna być stosowana bez uszczerbku dla zasady preferencji dla obywateli Unii w odniesieniu do dostępu do rynku pracy w państwach członkowskich, wyrażonej w odpowiednich postanowieniach odpowiednich aktów przystąpienia.
- (10) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla zapisanego w TFUE prawa państw członkowskich do określenia wielkości napływu obywateli państw trzecich przybywających na ich terytorium z państw trzecich w celu podjęcia pracy sezonowej.
- (11) Niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na warunki świadczenia usług w ramach art. 56 TFUE. Niniejsza dyrektywa nie powinna w szczególności wpływać na warunki zatrudnienia, które, zgodnie z dyrektywą 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾, mają zastosowanie wobec pracowników delegowanych przez przedsiębiorstwo posiadające siedzibę w państwie członkowskim do świadczenia usługi na terytorium innego państwa członkowskiego.
- (12) Niniejsza dyrektywa powinna objąć swoim zakresem bezpośrednie stosunki pracy między pracownikami sezonowymi a pracodawcami. Jednak jeżeli prawo krajowe państwa członkowskiego umożliwia przyjmowanie obywateli państw trzecich jako pracowników sezonowych poprzez agencje pośrednictwa pracy lub agencje pracy tymczasowej mające siedzibę na jego terytorium i mające bezpośrednią umowę z pracownikiem tymczasowym, takie agencje nie powinny być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (13) Przy transponowaniu niniejszej dyrektywy państwa członkowskie powinny, w stosownym przypadku po konsultacji z partnerami społecznymi, sporządzić wykaz tych sektorów zatrudnienia, w których występują prace uzależnione od rytmu sezonowego. Prace uzależnione od rytmu sezonowego zazwyczaj występują w sektorach takich jak rolnictwo i ogrodnictwo, szczególnie w okresie siewu lub zbiorów, lub sektor turystyczny, szczególnie w okresie urlopowym.
- (14) Jeżeli tak postanowiono w prawie krajowym oraz zgodnie z zasadą niedyskryminacji określoną w art. 10 TFUE, państwa członkowskie przy wykonywaniu przepisów niniejszej dyrektywy o charakterze opcjonalnym są upoważnione do korzystniejszego traktowania obywateli określonych państw trzecich w porównaniu z obywatelami innych państw trzecich.
- (15) Złożenie wniosku o przyjęcie w charakterze pracownika sezonowego powinno być możliwe jedynie wtedy, gdy obywatel państwa trzeciego przebywa poza terytorium państw członkowskich.
- (16) Możliwa powinna być odmowa przyjęcia danej osoby do celów niniejszej dyrektywy z uzasadnionych powodów. W szczególności możliwa powinna być odmowa przyjęcia danego obywatela państwa trzeciego, jeżeli na podstawie oceny faktów państwo członkowskie uzna, że taki obywatel stanowi potencjalne zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego.
- (17) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE⁽⁴⁾.
- (18) Niniejsza dyrektywa nie powinna negatywnie wpływać na prawa przyznane obywatelom państw trzecich, którzy już legalnie przebywają w państwie członkowskim w celu wykonywania pracy.
- (19) W przypadku państw członkowskich stosujących w pełni dorobek Schengen zastosowanie w całej rozciągłości mają: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009⁽⁵⁾ (kodeks wizowy), rozporządzenie (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽⁶⁾ (kodeks graniczny Schengen) oraz rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001⁽⁷⁾. W związku z tym w przypadku pobytów nieprzekraczających 90 dni warunki przyjmowania pracowników sezonowych na terytorium państw członkowskich stosujących w pełni dorobek Schengen są regulowane wymienionymi instrumentami, a niniejsza dyrektywa powinna wyłącznie regulować kryteria i wymogi dostępu do zatrudnienia. W przypadku państw członkowskich nie stosujących w pełni dorobku Schengen, z wyjątkiem Zjednoczonego Królestwa i Irlandii, zastosowanie ma wyłącznie kodeks graniczny Schengen. Przepisy dorobku Schengen, o których mowa w niniejszej dyrektywie, należą do tej części dorobku Schengen, w której Irlandia i Zjednoczone Królestwo nie uczestniczą, a zatem nie mają one do nich zastosowania.
- ⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22).
- ⁽²⁾ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16).
- ⁽³⁾ Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług (Dz.U. L 18 z 21.1.1997, s. 1).
- ⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98).
- ⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 810/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Wizowy (kodeks wizowy) (Dz.U. L 243 z 15.9.2009, s. 1).
- ⁽⁶⁾ Rozporządzenie (WE) nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiające wspólnotowy kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.U. L 105 z 13.4.2006, s. 1).
- ⁽⁷⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz.U. L 81 z 21.3.2001, s. 1).

- (20) Niniejsza dyrektywa powinna określać kryteria i wymogi dotyczące przyjmowania oraz przesłanki odmowy i cofnięcia lub nieprzedłużenia/nieodnowienia w przypadku pobytów nieprzekraczających 90 dni w odniesieniu do zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego. Jeżeli w celu wykonywania pracy sezonowej wydaje się wizy krótkoterminowe, zastosowanie mają odpowiednio stosowne przepisy dorobku Schengen dotyczące warunków wjazdu i pobytu na terytorium państw członkowskich oraz podstawy odmowy, przedłużenia, unieważnienia lub cofnięcia takich wiz. W szczególności osobie ubiegającej się o wizę powinny być, zgodnie z art. 32 ust. 2 i art. 34 ust. 6 kodeksu wizowego, przedstawiane na standardowym formularzu, określonym w załączniku VI do kodeksu wizowego, wszelkie decyzje w sprawie odmowy, unieważnienia lub cofnięcia wizy wraz z uzasadnieniem.
- (21) W przypadku pracowników sezonowych przyjmowanych na pobyty dłuższe niż 90 dni niniejsza dyrektywa powinna określać zarówno warunki przyjmowania i pobytu na terytorium państw członkowskich, jak i kryteria i wymogi dostępu do zatrudnienia w państwach członkowskich.
- (22) Niniejsza dyrektywa powinna przewidywać elastyczny system wjazdu oparty na zapotrzebowaniu i obiektywnych kryteriach, takich jak ważna umowa o pracę lub wiążąca oferta pracy określająca zasadnicze aspekty umowy lub stosunku pracy.
- (23) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania testu wykazującego, że dane stanowisko nie może zostać obsadzone w oparciu o zasoby krajowego rynku pracy.
- (24) Państwa członkowskie powinny móc odmownie rozpatrzyć wniosek o przyjęcie, zwłaszcza gdy obywatel państwa trzeciego nie spełnił obowiązku wynikającego z poprzedniej decyzji w sprawie przyjęcia w charakterze pracownika sezonowego, który to obowiązek polegał na opuszczeniu terytorium państwa członkowskiego po wygaśnięciu zezwolenia w celu pracy sezonowej.
- (25) Państwa członkowskie powinny móc wymagać od pracodawcy, by współpracował z właściwymi organami i przedstawiał wszelkie stosowne informacje niezbędne do zapobiegania ewentualnym przypadkom nadużycia lub nieprawidłowego stosowania procedury określonej w niniejszej dyrektywie.
- (26) Wprowadzenie procedury pojedynczego wniosku, prowadzącej do wydania jednego łącznego zezwolenia dotyczącego zarówno pobytu, jak i pracy, powinno przyczynić się do uproszczenia przepisów obowiązujących obecnie w państwach członkowskich. Nie powinno to wpłynąć na prawo państw członkowskich do wyznaczania właściwych organów i określania, w jaki sposób powinny one uczestniczyć w tej procedurze, zgodnie z krajową specyfiką organizacji i praktyki administracyjnej.
- (27) Wyznaczenie właściwych organów na podstawie niniejszej dyrektywy powinno pozostawać bez uszczerbku dla roli i obowiązków, jakie w zakresie rozpatrywania wniosku i podejmowania decyzji w jego sprawie mają inne organy i, w odpowiednich przypadkach, partnerzy społeczni, zgodnie z krajowym prawem lub krajową praktyką.
- (28) Niniejsza dyrektywa powinna umożliwiać państwom członkowskim pewną elastyczność w odniesieniu do zezwoleń, które mają być wydawane do celów przyjmowania (wjazdu, pobytu i pracy) pracowników sezonowych. Wydawanie wiz długoterminowych zgodnie z art. 12 ust. 2 lit. a) powinno pozostawać bez uszczerbku dla możliwości wydawania przez państwo członkowskie uprzednich zezwoleń w celu świadczenia pracy w tym państwie członkowskim. Niemniej jednak w celu zapewnienia, by warunki zatrudnienia przewidziane w niniejszej dyrektywie były sprawdzane i przestrzegane, w tych zezwoleniach należy zaznaczać, że zostały one wydane w celu pracy sezonowej. W przypadku gdy wydawane są wyłącznie wizy krótkoterminowe, państwa członkowskie powinny wykorzystywać do tego celu rubrykę „uwagi” w naklejkę wizowej.
- (29) Na potrzeby wszelkich pobytów nieprzekraczających 90 dni państwa członkowskie powinny zdecydować albo o wydawaniu wiz krótkoterminowych, albo wiz krótkoterminowych wraz z zezwoleniem na pracę, w przypadku gdy obywatel państwa trzeciego jest zobowiązany posiadać wizę zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 539/2001. Jeżeli obywatel państwa trzeciego nie podlega obowiązkowi wizowemu oraz jeżeli państwo członkowskie nie stosuje art. 4 ust. 3 tego rozporządzenia, państwo członkowskie powinno wydać takiej osobie zezwolenie na pracę w celu umożliwienia pracy sezonowej. Na potrzeby wszelkich pobytów przekraczających 90 dni państwa członkowskie powinny wydawać jedno z następujących zezwoleń: wizę długoterminową, zezwolenie dla pracownika sezonowego albo zezwolenie dla pracownika sezonowego wraz z wizą długoterminową, jeżeli na mocy prawa krajowego do wjazdu na dane terytorium wymagana jest wiza długoterminowa. Przepisy niniejszej dyrektywy nie powinny stać na przeszkodzie, by państwa członkowskie wydawały zezwolenia na pracę bezpośrednio pracodawcom.
- (30) Jeżeli wiza jest wymagana jedynie w celu wjazdu na terytorium państwa członkowskiego, a obywatel państwa trzeciego spełnia warunki niezbędne do wydania mu zezwolenia dla pracownika sezonowego, dane państwo członkowskie powinno przyznać temu obywatelowi państwa trzeciego wszelkie ułatwienia w celu umożliwienia mu uzyskania wymaganej wizy i powinno zadbać o to, by właściwe organy skutecznie w tym celu współdziałały.

- (31) Państwa członkowskie powinny ustalić maksymalny czas pobytu, który powinien być ograniczony do okresu wynoszącego od pięciu do dziewięciu miesięcy, co w połączeniu z definicją pracy sezonowej powinno zapewnić autentycznie sezonowy charakter tej pracy. Należy wprowadzić przepis, który pozwala, w ramach tego maksymalnego czasu pobytu, na przedłużenie umowy lub zmianę pracodawcy, pod warunkiem że nadal spełnione będą kryteria przyjęcia. Ma to służyć ograniczeniu ryzyka nadużyć, na jakie mogą być narażeni pracownicy sezonowi, jeśli będą związani z jednym pracodawcą, a jednocześnie umożliwić elastyczne reagowanie na rzeczywiste zapotrzebowanie pracodawców na siłę roboczą. Możliwość zatrudnienia się przez pracownika sezonowego u innego pracodawcy w ramach warunków określonych w niniejszej dyrektywie nie powinna pociągać za sobą możliwości szukania przez pracownika sezonowego zatrudnienia na terytorium państw członkowskich, w czasie gdy jest bezrobotny.
- (32) Podejmując decyzję o przedłużeniu lub odnowieniu zezwolenia w celu pracy sezonowej, państwa członkowskie powinny móc brać pod uwagę sytuację na rynku pracy.
- (33) W przypadku gdy pracownik sezonowy został przyjęty na pobyt nieprzekraczający 90 dni i gdy państwo członkowskie podejmuje decyzję o przedłużeniu mu pobytu ponad te 90 dni, wiza krótkoterminowa powinna zostać zastąpiona albo wizą długoterminową, albo zezwoleniem dla pracownika sezonowego.
- (34) Biorąc pod uwagę pewne aspekty migracji cyrkulacyjnej oraz szanse pracowników sezonowych będących obywatelami państw trzecich na zatrudnienie na więcej niż jeden sezon, a także interesy pracodawców unijnych polegające na tym, by mogli polegać na stabilniejszej i już wyszkolonej sile roboczej, obywatelom państw trzecich działającym w dobrej wierze należy zapewnić możliwość korzystania z uproszczonych procedur przyjmowania, jeżeli osoby te zostały przyjęte jako pracownicy sezonowi w państwie członkowskim co najmniej raz w okresie poprzednich pięciu lat i zawsze spełniały wszystkie kryteria i przestrzegały wszystkich warunków wjazdu i pobytu w danym państwie członkowskim przewidzianych w niniejszej dyrektywie. Procedury takie nie powinny mieć wpływu na wymóg, by zatrudnienie miało charakter sezonowy, ani stanowić obejścia tego wymogu.
- (35) Państwa członkowskie powinny podjąć wszelkie starania, by zapewnić udostępnianie wnioskodawcom informacji o warunkach wjazdu i pobytu, w tym o prawach i obowiązkach oraz gwarancjach proceduralnych określonych w niniejszej dyrektywie, a także wszelkich dokumentach niezbędnych do złożenia wniosku z myślą o pobycie i pracy na terytorium państwa członkowskiego w charakterze pracownika sezonowego.
- (36) Państwa członkowskie powinny przewidzieć skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary wobec pracodawców w przypadku nieprzestrzegania przez nich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy. Karami takimi mogą być środki przewidziane w art. 7 dyrektywy 2009/52/WE; kary powinny obejmować, w stosownych przypadkach, obowiązek wypłacenia przez pracodawcę odszkodowania pracownikom sezonowym. Należy wdrożyć mechanizmy niezbędne do tego, by pracownicy sezonowi mogli otrzymać odszkodowanie, do którego mają prawo, nawet wtedy, gdy nie przebywają już na terytorium danego państwa członkowskiego.
- (37) Należy ustanowić zbiór zasad regulujących procedurę rozpatrywania wniosku o przyjęcie w charakterze pracownika sezonowego. Procedura ta powinna być skuteczna i wykonalna, powinna uwzględniać zwykłe obciążenie pracą administracji państw członkowskich, a także powinna być przejrzysta i sprawiedliwa, tak aby zapewnić osobom zainteresowanym odpowiednią pewność prawa.
- (38) W przypadku wiz krótkoterminowych gwarancje proceduralne są regulowane odpowiednimi przepisami dorobku Schengen.
- (39) Właściwe organy państw członkowskich powinny podjąć decyzję w sprawie wniosku o zezwolenie w celu pracy sezonowej jak najszybciej po jego złożeniu. W odniesieniu do wniosków o przedłużenie lub odnowienie, jeżeli zostały złożone w okresie ważności zezwolenia, państwa członkowskie powinny podjąć wszelkie racjonalne działania mające na celu zadbanie o to, by pracownik sezonowy nie był zmuszony do przerwania swojego stosunku pracy z tym samym pracodawcą z powodu trwających postępowań administracyjnych lub by nie uniemożliwiło mu to zmiany pracodawcy. Wnioskodawcy powinni złożyć wniosek o przedłużenie lub odnowienie jak najszybciej. W każdym wypadku pracownik sezonowy powinien mieć możliwość pozostania na terytorium danego państwa członkowskiego i w stosownym przypadku dalszego świadczenia pracy do czasu podjęcia przez właściwe organy ostatecznej decyzji w sprawie wniosku o przedłużenie lub odnowienie zezwolenia.
- (40) Z uwagi na charakter pracy sezonowej należy zachęcać państwa członkowskie do niepobierania opłat za rozpatrzenie wniosku. W przypadku gdy państwo członkowskie mimo wszystko postanawia pobierać opłatę, taka opłata nie powinna być nieproporcjonalna ani wygórowana.
- (41) Wszyscy pracownicy sezonowi powinni móc korzystać z zakwaterowania zapewniającego odpowiedni standard życia. Właściwy organ powinien być informowany o zmianie tego zakwaterowania. Jeżeli zakwaterowanie jest organizowane przez pracodawcę lub za jego pośrednictwem, czynsz nie powinien być zbyt wygórowany w stosunku do wynagrodzenia netto pracownika sezonowego i do jakości zakwaterowania, a czynsz płacony przez pracownika sezonowego nie powinien być automatycznie potrącany z przysługującego mu wynagrodzenia; pracodawca powinien zapewnić pracownikowi sezonowemu umowę najmu lub równoważny dokument, w którym podano warunki najmu danego zakwaterowania, a ponadto pracodawca powinien zadbać o to, by zakwaterowanie spełniało ogólne normy zdrowotne i normy bezpieczeństwa obowiązujące w danym państwie członkowskim.

(42) Obywatele państw trzecich będący w posiadaniu ważnego dokumentu podróży i zezwolenia w celu pracy sezonowej, wydanego na mocy niniejszej dyrektywy przez państwo członkowskie stosujące w pełni dorobek Schengen, mają prawo wjazdu na terytorium państw członkowskich stosujących w pełni dorobek Schengen i swobodnego przemieszczania się po ich terytorium przez okres wynoszący do 90 dni w okresie 180 dni zgodnie z kodeksem granicznym Schengen i art. 21 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach⁽¹⁾ (zwana dalej „Konwencją wykonawczą do układu z Schengen”).

(43) Z uwagi na szczególnie delikatną sytuację pracowników sezonowych będących obywatelami państw trzecich oraz na czasowy charakter ich zadania istnieje potrzeba zapewnienia skutecznej ochrony ich praw, również w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, regularnego kontrolowania przestrzegania przepisów i pełnego gwarantowania poszanowania zasady traktowania ich na równi z pracownikami, którzy są obywatelami przyjmującego państwa członkowskiego, poprzez przestrzeganie zasady takiej samej płacy za taką samą pracę w tym samym miejscu pracy, poprzez stosowanie układów zbiorowych i innych porozumień dotyczących warunków pracy zawartych na wszelkich szczeblach lub przewidzianych na mocy obowiązującego prawa, zgodnie z krajowym prawem lub krajową praktyką, na takich samych warunkach, jakie mają zastosowanie wobec obywateli przyjmującego państwa członkowskiego.

(44) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie bez uszczerbku dla praw i zasad określonych w Europejskiej karcie społecznej z dnia 18 października 1961 r. oraz, w stosownych przypadkach, Europejskiej konwencji o statusie prawnym pracowników migrujących z dnia 24 listopada 1977 r.

(45) Do pracowników sezonowych będących obywatelami państw trzecich powinny mieć zastosowanie – obok przepisów ustawowych, administracyjnych i wykonawczych mających zastosowanie do pracowników będących obywatelami przyjmującego państwa członkowskiego – na takich samych warunkach jak wobec obywateli przyjmującego państwa członkowskiego orzeczenia arbitrażowe oraz umowy i układy zbiorowe zawarte na wszelkich szczeblach, zgodnie z krajowym prawem oraz krajową praktyką danego przyjmującego państwa członkowskiego.

(46) Pracownikom sezonowym będącym obywatelami państw trzecich należy zapewnić równe traktowanie w odniesieniu do tych działań zabezpieczenia społecznego,

które są wymienione w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾. Niniejsza dyrektywa nie harmonizuje przepisów państw członkowskich o zabezpieczeniu społecznym ani nie obejmuje pomocy społecznej. Ogranicza się ona do stosowania zasady równego traktowania w dziedzinie zabezpieczenia społecznego do osób objętych zakresem jej stosowania. Niniejsza dyrektywa nie powinna przyznawać obywatelom państw trzecich, którzy mają interesy transgraniczne związane z różnymi państwami członkowskimi, szerszych praw w dziedzinie zabezpieczenia społecznego niż prawa już przewidziane w obowiązującym prawodawstwie Unii.

Z uwagi na czasowy charakter pobytu pracowników sezonowych i bez uszczerbku dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010⁽³⁾ państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia równego traktowania pracowników sezonowych i swoich własnych obywateli w odniesieniu do świadczeń rodzinnych i świadczeń dla bezrobotnych oraz powinny mieć możliwość ograniczenia równego traktowania w odniesieniu do kształcenia i szkolenia zawodowego, a także ulg podatkowych.

Niniejsza dyrektywa nie przewiduje łączenia rodzin. Ponadto niniejsza dyrektywa nie przyznaje praw odnoszących się do sytuacji leżących poza zakresem zastosowania prawa Unii jako takiego, na przykład do sytuacji, gdy członkowie rodziny mieszkają w państwie trzecim. Nie powinno to jednak wpływać na prawa osób pozostających przy życiu po pracowniku sezonowym, które swoje prawa wywodzą od tego pracownika sezonowego, do otrzymania renty rodzinnej, w czasie gdy przebywają w państwie trzecim. Powinno pozostawać to bez uszczerbku dla niedyskryminującego stosowania przez państwa członkowskie prawa krajowego przewidującego zasady *de minimis* dotyczące składek emerytalnych. Należy wdrożyć mechanizmy służące zapewnieniu skutecznego objęcia pracownika sezonowego zabezpieczeniem społecznym podczas pobytu oraz, w stosownych przypadkach, eksportowania jego praw nabytych.

(47) Prawo Unii nie ogranicza uprawnień państw członkowskich do organizowania swoich systemów zabezpieczenia społecznego. W związku z brakiem harmonizacji na szczeblu Unii to państwo członkowskie określa warunki przyznawania świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego, a także wysokość takich świadczeń i okres, na jaki są przyznawane. Korzystając z tych uprawnień, państwa członkowskie powinny jednak przestrzegać prawa Unii.

⁽¹⁾ Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19.

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz.U. L 344 z 29.12.2010, s. 1).

- (48) Wszelkie ograniczenia prawa do równego traktowania w dziedzinie zabezpieczenia społecznego na mocy niniejszej dyrektywy powinny pozostawać bez uszczerbku dla praw przyznanych w ramach stosowania rozporządzenia (UE) nr 1231/2010.
- (49) W celu zagwarantowania właściwego egzekwowania przepisów niniejszej dyrektywy, a w szczególności przepisów dotyczących praw, warunków pracy i zakwaterowania, państwa członkowskie powinny zapewnić, aby istniały odpowiednie mechanizmy monitorowania pracodawców oraz aby w odpowiednich przypadkach przeprowadzono na ich odpowiednich terytoriach skuteczne i odpowiednie kontrole. Wyboru pracodawców poddawanych kontroli powinno się dokonywać przede wszystkim w oparciu o ocenę ryzyka przeprowadzaną przez właściwe organy w państwach członkowskich, przy uwzględnieniu takich czynników, jak sektor działalności danego przedsiębiorstwa oraz ewentualne uprzednie naruszenia.
- (50) W celu ułatwienia egzekwowania przepisów niniejszej dyrektywy państwa członkowskie powinny wdrożyć skuteczne mechanizmy, dzięki którym pracownicy sezonowi będą mogli odwoływać się na drodze sądowej i wносить skargi bezpośrednio lub za pośrednictwem właściwych osób trzecich, takich jak związki zawodowe lub inne organizacje. Jest to uznawane za konieczne po to, by uwzględnić sytuację, gdy pracownicy sezonowi nie wiedzą o istnieniu mechanizmów egzekwowania przepisów lub niechętnie z nich korzystają w swoim własnym imieniu z obawy przed możliwymi konsekwencjami. Pracownicy sezonowi powinni również mieć dostęp do odpowiedniej ochrony sądowej zapobiegającej wiktymizacji w związku ze złożoną skargą.
- (51) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie wprowadzenie specjalnej procedury przyjmowania, przyjęcie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu wykonywania pracy sezonowej oraz określenie ich praw jako pracowników sezonowych, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), uwzględniając politykę migracyjną i politykę zatrudnienia na szczeblu europejskim i krajowym. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (52) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 7, art. 15 ust. 3, art. 17, 27, 28, 31 i art. 33 ust. 2, zgodnie z art. 6 TUE.
- (53) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą

dokumentów wyjaśniających⁽¹⁾ państwa członkowskie zobowiązały się dołączając do powiadomienia o środkach transpozycji – w uzasadnionych przypadkach – jeden lub większą liczbę dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów służących transpozycji. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.

- (54) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu te państwa członkowskie nie uczestniczą w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie są nią związane ani jej nie stosują.
- (55) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa określa warunki wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracowników sezonowych oraz określa prawa pracowników sezonowych.
2. W przypadku pobytów nieprzekraczających 90 dni niniejsza dyrektywa ma zastosowanie bez uszczerbku dla dorobku Schengen, a w szczególności kodeksu wizowego, kodeksu granicznego Schengen oraz rozporządzenia (WE) nr 539/2001.

Artykuł 2

Zakres zastosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy przebywają poza terytorium państw członkowskich i ubiegają się o przyjęcie lub zostali przyjęci na terytorium państwa członkowskiego na warunkach określonych w niniejszej dyrektywie w celu zatrudnienia w charakterze pracowników sezonowych.

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich, którzy w chwili składania wniosku przebywają na terytorium państwa członkowskiego, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 15.

⁽¹⁾ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

2. Przy transponowaniu niniejszej dyrektywy państwa członkowskie sporządzają, w stosownym przypadku po konsultacji z partnerami społecznymi, wykaz tych sektorów zatrudnienia, w których występują prace uzależnione od rytmu sezonowego. Państwa członkowskie mogą zmienić ten wykaz, w stosownych przypadkach po konsultacji z partnerami społecznymi. Państwa członkowskie informują Komisję o takich zmianach.

3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do obywateli państw trzecich:

- a) wykonujących prace w imieniu przedsiębiorstw posiadających siedzibę w innym państwie członkowskim w ramach świadczenia usług w rozumieniu art. 56 TFUE, w tym obywateli państw trzecich oddelegowanych przez przedsiębiorstwa posiadające siedzibę w państwie członkowskim w ramach świadczenia usług zgodnie z dyrektywą 96/71/WE;
- b) będących członkami rodzin obywateli Unii, którzy skorzystali z prawa do swobodnego przemieszczania się w jej granicach zgodnie z dyrektywą 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾;
- c) którym – wraz z członkami rodziny i bez względu na obywatelstwo – na mocy umów zawartych między Unią i państwami członkowskimi a państwami trzecimi lub między Unią a państwami trzecimi przysługuje prawo do swobodnego przemieszczania się równoważne prawu przysługującemu obywatelom Unii.

Artykuł 3

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- a) „obywatel państwa trzeciego” oznacza każdą osobę, która nie jest obywatelem Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE;
- b) „pracownik sezonowy” oznacza obywatela państwa trzeciego, który zachowuje główne miejsce pobytu w państwie trzecim, lecz przebywa legalnie i tymczasowo na terytorium państwa członkowskiego w celu wykonywania prac uzależnionych od rytmu sezonowego na podstawie jednej lub kilku umów o pracę zawartych na czas określony bezpośrednio między tym obywatelem państwa trzeciego a pracodawcą posiadającym siedzibę w danym państwie członkowskim;
- c) „prace uzależnione od rytmu sezonowego” oznaczają prace, które są związane z konkretnym okresem w roku ze względu na powtarzające się wydarzenie lub typ wydarzeń, podlegające uwarunkowaniom sezonowym, kiedy to zapotrzebowanie na siłę roboczą jest znacznie wyższe niż zapotrzebowanie związane ze zwyczajowymi działaniami;
- d) „zezwolenie dla pracownika sezonowego” oznacza zezwolenie wydawane przy wykorzystaniu wzoru określonego

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. L 158 z 30.4.2004, s. 77).

w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1030/2002 ⁽²⁾, opatrzone adnotacją o pracy sezonowej i upoważniające osobę w nim wymienioną do pobytu i pracy na terytorium państwa członkowskiego przez okres przekraczający 90 dni na warunkach określonych w niniejszej dyrektywie;

- e) „wiza krótkoterminowa” oznacza zezwolenie wydane przez państwo członkowskie, jak to przewidziano w art. 2 pkt 2 lit. a) kodeksu wizowego, lub wydane zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego niestosującego w pełni dorobku Schengen;
- f) „wiza długoterminowa” oznacza zezwolenie wydane przez państwo członkowskie, jak to przewidziano w art. 18 Konwencji wykonawczej do układu z Schengen, lub wydane zgodnie z prawem krajowym państwa członkowskiego niestosującego w pełni dorobku Schengen;
- g) „procedura jednego wniosku” oznacza postępowanie prowadzące, na podstawie jednego wniosku o zezwolenie na pobyt i pracę dla obywatela państwa trzeciego na terytorium państwa członkowskiego, do wydania decyzji w sprawie wniosku o zezwolenie dla pracownika sezonowego;
- h) „zezwolenie w celu pracy sezonowej” oznacza jedno z zezwoleń, o których mowa w art. 12, uprawniające osobę w nim wymienioną do pobytu i pracy na terytorium państwa członkowskiego, które wydało takie zezwolenie na podstawie niniejszej dyrektywy;
- i) „zezwolenie na pracę” oznacza wydane przez państwo członkowskie zgodnie z prawem krajowym zezwolenie na pracę na terytorium tego państwa członkowskiego.

Artykuł 4

Korzystniejsze przepisy

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla korzystniejszych przepisów zawartych w:

- a) prawodawstwie Unii, w tym w umowach dwustronnych i wielostronnych zawartych między Unią lub między Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a jednym państwem trzecim lub większą liczbą państw trzecich, z drugiej strony;
- b) umowach dwustronnych lub wielostronnych zawartych między jednym państwem członkowskim lub większą liczbą państw członkowskich a jednym państwem trzecim lub większą liczbą państw trzecich.

2. Niniejsza dyrektywa nie wpływa na prawo państw członkowskich do przyjęcia lub utrzymania korzystniejszych przepisów dotyczących obywateli państw trzecich, do których ma ona zastosowanie, w odniesieniu do art. 18, 19, 20, 23 i 25.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz.U. L 157 z 15.6.2002, s. 1).

ROZDZIAŁ II

WARUNKI PRZYJĘCIA

Artykuł 5

Kryteria i wymogi odnoszące się do przyjmowania obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracowników sezonowych na pobytu nieprzekraczające 90 dni

1. Wnioski o przyjęcie do państwa członkowskiego na warunkach określonych w niniejszej dyrektywie na pobyt nieprzekraczający 90 dni są składane wraz z:

a) ważną umową o pracę lub – jeśli tak przewiduje prawo krajowe, przepisy administracyjne lub praktyka – wiążącą ofertą pracy w charakterze pracownika sezonowego w danym państwie członkowskim u pracodawcy posiadającego siedzibę w tym państwie członkowskim, określającymi:

(i) miejsce i rodzaj pracy;

(ii) okres zatrudnienia;

(iii) wysokość wynagrodzenia;

(iv) tygodniowy lub miesięczny wymiar czasu pracy;

(v) wymiar ewentualnego płatnego urlopu;

(vi) w stosownych przypadkach, inne odpowiednie warunki pracy; oraz

(vii) jeśli to możliwe, datę podjęcia zatrudnienia;

b) dowodem posiadania ubezpieczenia zdrowotnego od wszelkich rodzajów ryzyka, od których zazwyczaj ubezpieczeni są obywatele danego państwa członkowskiego – lub, jeżeli tak stanowi prawo krajowe, dowodem złożenia wniosku o takie ubezpieczenie – na okresy, w których takie ubezpieczenie i związane z nim uprawnienia nie przysługują w związku z pracą wykonywaną w tym państwie członkowskim ani nie wynikają z takiej pracy;

c) dowodem, że pracownik sezonowy będzie dysponował odpowiednim zakwaterowaniem lub że zostanie mu zapewnione odpowiednie zakwaterowanie zgodnie z art. 20.

2. Państwa członkowskie wymagają, by warunki, o których mowa w ust. 1 lit. a), były zgodne z mającymi zastosowanie przepisami, układami zbiorowymi lub praktyką.

3. W oparciu o dokumenty przedstawione na mocy ust. 1 państwa członkowskie wymagają, by pracownik sezonowy nie korzystał z ich systemów pomocy społecznej.

4. W przypadku gdy umowa o pracę lub wiążąca oferta pracy stanowi, że obywatel państwa trzeciego będzie wykonywał zawód regulowany w rozumieniu dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾, państwo członkowskie może wymagać, by wnioskodawca przedstawił dokumenty potwierdzające, że obywatel państwa trzeciego spełnia warunki określone w prawie krajowym dotyczące wykonywania tego zawodu regulowanego.

5. Rozpatrując wniosek o zezwolenie, o którym mowa w art. 12 ust. 1, państwa członkowskie niestosujące w pełni dorobku Schengen sprawdzają, czy obywatel państwa trzeciego:

a) nie stanowi zagrożenia pod względem nielegalnej imigracji;

b) zamierza opuścić terytorium państw członkowskich najpóźniej w dniu wygaśnięcia zezwolenia.

Artykuł 6

Kryteria i wymogi odnoszące się do przyjmowania obywateli państw trzecich w charakterze pracowników sezonowych na pobytu przekraczające 90 dni

1. Wnioski o przyjęcie do państwa członkowskiego na warunkach określonych w niniejszej dyrektywie na pobyt przekraczający 90 dni są składane wraz z:

a) ważną umową o pracę lub – jeśli tak przewiduje prawo krajowe, przepisy administracyjne lub praktyka – wiążącą ofertą pracy w charakterze pracownika sezonowego w danym państwie członkowskim u pracodawcy posiadającego siedzibę w tym państwie członkowskim, określającymi:

(i) miejsce i rodzaj pracy;

(ii) okres zatrudnienia;

(iii) wysokość wynagrodzenia;

(iv) tygodniowy lub miesięczny wymiar czasu pracy;

(v) wymiar ewentualnego płatnego urlopu;

(vi) w stosownych przypadkach, inne odpowiednie warunki pracy; oraz

(vii) jeśli to możliwe, datę podjęcia zatrudnienia;

b) dowodem posiadania ubezpieczenia zdrowotnego od wszelkich rodzajów ryzyka, od których zazwyczaj ubezpieczeni są obywatele danego państwa członkowskiego – lub, jeżeli tak stanowi prawo krajowe, dowodem złożenia wniosku o takie ubezpieczenie – na okresy, w których takie ubezpieczenie i związane z nim uprawnienia nie przysługują w związku z pracą wykonywaną w tym państwie członkowskim ani nie wynikają z takiej pracy;

⁽¹⁾ Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22).

c) dowodem, że pracownik sezonowy będzie dysponował odpowiednim zakwaterowaniem lub że zostanie mu zapewnione odpowiednie zakwaterowanie, zgodnie z art. 20.

2. Państwa członkowskie wymagają, by warunki, o których mowa w ust. 1 lit. a), były zgodne z mającymi zastosowanie przepisami, układami zbiorowymi lub praktyką.

3. W oparciu o dokumenty przedstawione na mocy ust. 1 państwa członkowskie wymagają, by pracownik sezonowy dysponował wystarczającymi środkami na utrzymanie w czasie swojego pobytu bez potrzeby korzystania z ich systemów pomocy społecznej.

4. Obywatele państw trzecich, których uważa się za osoby stanowiące zagrożenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, nie mogą być przyjmowani.

5. Rozpatrując wniosek o zezwolenie, o którym mowa w art. 12 ust. 2, państwa członkowskie sprawdzają, czy obywatel państwa trzeciego nie stanowi zagrożenia pod względem nielegalnej imigracji i czy zamierza on opuścić terytorium państw członkowskich najpóźniej w dniu wygaśnięcia zezwolenia.

6. W przypadku gdy umowa o pracę lub wiążąca oferta pracy stanowi, że obywatel państwa trzeciego będzie wykonywał zawód regulowany w rozumieniu dyrektywy 2005/36/WE, państwo członkowskie może wymagać, by wnioskodawca przedstawił dokumenty potwierdzające, że obywatel państwa trzeciego spełnia warunki określone w prawie krajowym dotyczące wykonywania tego zawodu regulowanego.

7. Państwa członkowskie wymagają, by obywatele państw trzecich posiadali dokument podróży, który jest ważny zgodnie z prawem krajowym. Państwa członkowskie wymagają, by okres ważności dokumentu podróży obejmował co najmniej okres ważności zezwolenia w celu pracy sezonowej.

Ponadto państwa członkowskie mogą wymagać, by:

- a) okres ważności dokumentu podróży przekraczał planowany czas pobytu o maksymalnie trzy miesiące;
- b) data wydania dokumentu podróży przypadła w ostatnich dziesięciu latach; oraz
- c) dokument podróży zawierał co najmniej dwie puste strony.

Artykuł 7

Wielkość napływu

Niniejsza dyrektywa nie wpływa na prawo państwa członkowskiego do określania wielkości napływu obywateli państw trzecich na swoje terytorium do celów pracy sezonowej. Na tej podstawie możliwa jest odmowa przyjęcia wniosku o zezwolenie w celu pracy sezonowej albo jego odmowne rozpatrzenie.

Artykuł 8

Przesłanki odmowy

1. Państwa członkowskie odmownie rozpatrują wniosek o zezwolenie w celu pracy sezonowej, jeżeli:

- a) kryteria lub wymogi określone w art. 5 lub 6 nie są spełnione; lub
- b) dokumenty przedstawione na potrzeby art. 5 lub 6 zostały uzyskane w sposób oszukańczy, zostały podrobione lub przerobione.

2. W stosowanych przypadkach państwa członkowskie odmownie rozpatrują wniosek o zezwolenie w celu pracy sezonowej, jeżeli:

- a) na pracodawcę zgodnie z prawem krajowym nałożono karę za pracę nierejestrowaną lub nielegalne zatrudnienie;
- b) przedsiębiorstwo pracodawcy jest likwidowane lub zostało zlikwidowane na mocy krajowych przepisów o niewypłacalności, lub nie jest prowadzona żadna działalność gospodarcza; lub
- c) na pracodawcę nałożono karę na mocy art. 17.

3. Państwa członkowskie mogą sprawdzić, czy dany wakat może zostać obsadzony przez obywateli danego państwa członkowskiego, obywateli innych państw członkowskich Unii lub obywateli państw trzecich legalnie przebywających w tym państwie członkowskim, w którym to przypadku mogą one odmownie rozpatrzyć wniosek. Niniejszy ustęp ma zastosowanie bez uszczerbku dla zasady preferencji dla obywateli Unii wyrażonej w odpowiednich postanowieniach odpowiednich aktów przystąpienia.

4. Państwa członkowskie mogą odmownie rozpatrzyć wniosek o zezwolenie w celu pracy sezonowej, jeżeli:

- a) pracodawca nie wypełnił swoich obowiązków prawnych dotyczących zabezpieczenia społecznego, podatków, praw pracowniczych, warunków pracy lub warunków zatrudnienia przewidzianych w mających zastosowanie przepisach lub układach zbiorowych;
- b) w ciągu 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających datę złożenia wniosku pracodawca zlikwidował pełnoetatowe stanowisko w celu stworzenia wakatów, który próbuje obsadzić, korzystając z niniejszej dyrektywy; lub
- c) obywatel państwa trzeciego nie spełnił obowiązków wynikających z wcześniejszej decyzji w sprawie przyjęcia w charakterze pracownika sezonowego.

5. Bez uszczerbku dla ust. 1 przy podejmowaniu decyzji o odmownym rozpatrzeniu wniosku bierze się pod uwagę konkretne okoliczności danej sprawy, w tym interesy pracownika sezonowego, i przestrzega się zasady proporcjonalności.

6. Podstawy odmowy wydania wizy krótkoterminowej są regulowane odpowiednimi przepisami kodeksu wizowego.

Artykuł 9

Cofnięcie zezwolenia w celu pracy sezonowej

1. Państwa członkowskie cofają zezwolenie w celu pracy sezonowej, jeżeli:

- a) dokumenty przedstawione dla potrzeb art. 5 lub 6 zostały uzyskane w sposób oszukańczy lub zostały podrobione lub przerobione; lub
- b) osoba w nim wymieniona przebywa w państwie członkowskim w celach innych niż objęte zezwoleniem.

2. Państwa członkowskie w stosownych przypadkach cofają zezwolenie w celu pracy sezonowej, jeżeli:

- a) na pracodawcę zgodnie z prawem krajowym nałożono karę za pracę nierejestrowaną lub nielegalne zatrudnienie;
- b) przedsiębiorstwo pracodawcy jest likwidowane lub zostało zlikwidowane na mocy krajowych przepisów o niewypłacalności, lub gdy nie jest prowadzona żadna działalność gospodarcza; lub
- c) na pracodawcę nałożono karę na mocy art. 17.

3. Państwa członkowskie mogą cofnąć zezwolenie w celu pracy sezonowej w następujących sytuacjach:

- a) kryteria lub wymogi określone w art. 5 lub 6 nie zostały spełnione lub przestały być spełniane;
- b) pracodawca nie wypełnił swoich obowiązków prawnych dotyczących zabezpieczenia społecznego, podatków, praw pracowniczych, warunków pracy lub warunków zatrudnienia przewidzianych w mających zastosowanie przepisach lub układach zbiorowych;
- c) pracodawca nie wypełnił swoich obowiązków wynikających z umowy o pracę; lub
- d) w ciągu 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku pracodawca zlikwidował pełnoetatowe stanowisko w celu stworzenia wakatu, który próbuje obsadzić, korzystając z niniejszej dyrektywy.

4. Państwa członkowskie mogą cofnąć zezwolenie w celu pracy sezonowej, jeżeli obywatel państwa trzeciego ubiega się

o ochronę międzynarodową na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE⁽¹⁾ lub o ochronę zgodnie z prawem krajowym, zobowiązaniami międzynarodowymi lub praktyką danego państwa członkowskiego.

5. Bez uszczerbku dla ust. 1 przy podejmowaniu decyzji o cofnięciu zezwolenia bierze się pod uwagę konkretne okoliczności danej sprawy, w tym interesy pracownika sezonowego, i przestrzega się zasady proporcjonalności.

6. Podstawy unieważnienia lub cofnięcia wizy krótkoterminowej są regulowane odpowiednimi przepisami kodeksu wizowego.

Artykuł 10

Obowiązek współpracy

Państwa członkowskie mogą wymagać, by pracodawca przedstawił wszelkie stosowne informacje niezbędne do wydania, przedłużenia lub odnowienia zezwolenia w celu pracy sezonowej.

ROZDZIAŁ III

PROCEDURA I ZEZWOLENIA W CELU PRACY SEZONOWEJ

Artykuł 11

Dostęp do informacji

1. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom łatwy dostęp do informacji na temat wszelkich dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku oraz informacji na temat wjazdu i pobytu, w tym na temat praw i obowiązków pracownika sezonowego oraz gwarancji proceduralnych mu przysługujących.

2. Państwa członkowskie, wydając obywatelom państw trzecich zezwolenia w celu pracy sezonowej, informują ich na piśmie o przysługujących im na mocy niniejszej dyrektywy prawach i obowiązkach, w tym o procedurach wnoszenia skarg.

Artykuł 12

Zezwolenia w celu pracy sezonowej

1. W przypadku pobytów nieprzekraczających 90 dni państwa członkowskie wydają obywatelowi państwa trzeciego, który spełnia wymogi art. 5 i do którego nie mają zastosowania przesłanki odmowy określone w art. 8, jedno z następujących zezwoleń w celu pracy sezonowej, bez uszczerbku dla przepisów dotyczących wydawania wiz krótkoterminowych określonych w kodeksie wizowym i w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1683/95⁽²⁾:

(1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9).

(2) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1683/95 z dnia 29 maja 1995 r. ustanawiające jednolity formularz wizowy (Dz.U. L 164 z 14.7.1995, s. 1).

- a) wizę krótkoterminową, ze wskazaniem, że wydaje się ją w celu pracy sezonowej;
- b) wizę krótkoterminową i zezwolenie na pracę, ze wskazaniem, że wydaje się je w celu pracy sezonowej; lub
- c) zezwolenie na pracę, ze wskazaniem, że wydaje się je w celu pracy sezonowej, jeżeli obywatel państwa trzeciego jest zwolniony z obowiązku wizowego zgodnie z załącznikiem II do rozporządzenia (WE) nr 539/2001, a dane państwo członkowskie nie stosuje w stosunku do niego art. 4 ust. 3 tego rozporządzenia.

Przy transponowaniu niniejszej dyrektywy państwa członkowskie przewidują albo zezwolenia, o których mowa w lit. a) i c), albo zezwolenia, o których mowa w lit. b) i c).

2. W przypadku pobytów przekraczających 90 dni państwa członkowskie wydają obywatelowi państwa trzeciego, który spełnia wymogi art. 6 i do którego nie mają zastosowania przesłanki odmowy określone w art. 8, jedno z następujących zezwoleń w celu pracy sezonowej:

- a) wizę długoterminową, ze wskazaniem, że wydaje się ją w celu pracy sezonowej;
- b) zezwolenie dla pracownika sezonowego; lub
- c) zezwolenie dla pracownika sezonowego i wizę długoterminową, jeżeli na mocy prawa krajowego do wjazdu na dane terytorium wymagana jest wiza długoterminowa.

Przy transponowaniu niniejszej dyrektywy państwa członkowskie przewidują wyłącznie jeden rodzaj zezwoleń, o których mowa w lit. a), b) i c).

3. Bez uszczerbku dla dorobku Schengen państwa członkowskie określają, czy wniosek ma składać obywatel państwa trzeciego czy pracodawca.

Obowiązek określenia przez państwa członkowskie, czy wniosek ma składać obywatel państwa trzeciego czy pracodawca, pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich postanowień wymagających, by w postępowaniu uczestniczyli obydwaj.

4. Zezwolenie dla pracownika sezonowego, o którym mowa w ust. 2 akapit pierwszy lit. b) i c), jest wydawane przez właściwe organy państw członkowskich przy wykorzystaniu wzoru określonego w rozporządzeniu (WE) nr 1030/2002. Państwa członkowskie umieszczają na zezwoleniu adnotację o tym, że jest ono wydawane w celu pracy sezonowej.

5. W przypadku wiz długoterminowych państwa członkowskie umieszczają w rubryce „uwagi” w naklejce wizowej

adnotację, że wiza została wydana w celu pracy sezonowej zgodnie z pkt 12 załącznika do rozporządzenia (WE) nr 1683/95.

6. Państwa członkowskie mogą podać dodatkowe informacje dotyczące stosunku pracy pracownika sezonowego w formie papierowej lub mogą zamieścić takie dane w formacie elektronicznym, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia (WE) nr 1030/2002 i w lit. a) pkt 16 załącznika do tego rozporządzenia.

7. Jeżeli wiza jest wymagana jedynie w celu wjazdu na terytorium państwa członkowskiego, a obywatel państwa trzeciego spełnia warunki niezbędne do wydania mu zezwolenia dla pracownika sezonowego na mocy ust. 2 akapit pierwszy lit. c), dane państwo członkowskie przyznaje temu obywatelowi państwa trzeciego wszelkie ułatwienia w celu umożliwienia mu uzyskania wymaganej wizy.

8. Wydanie wizy długoterminowej, o której mowa w ust. 2 akapit pierwszy lit. a), pozostaje bez uszczerbku dla możliwości wydania przez państwo członkowskie uprzedniego zezwolenia na pracę w tym państwie członkowskim.

Artykuł 13

Wnioski o zezwolenie dla pracownika sezonowego

1. Państwa członkowskie wyznaczają organy właściwe do przyjmowania i rozpatrywania wniosków o zezwolenie dla pracownika sezonowego i do wydawania zezwoleń dla pracownika sezonowego.

2. Wniosek o zezwolenie dla pracownika sezonowego jest przedkładany w ramach procedury jednego wniosku.

Artykuł 14

Czas pobytu

1. Państwa członkowskie określają maksymalny okres pobytu pracowników sezonowych, który nie może być krótszy niż pięć miesięcy ani dłuższy niż dziewięć miesięcy w każdym okresie 12 miesięcy. Po upływie tego okresu obywatel państwa trzeciego musi opuścić terytorium państwa członkowskiego, chyba że dane państwo członkowskie wydało mu zezwolenie na pobyt do celów innych niż praca sezonowa na mocy prawa krajowego lub prawa Unii.

2. Państwa członkowskie mogą określić maksymalny okres w dowolnym okresie 12 miesięcy, przez który pracodawca może zatrudniać pracowników sezonowych w każdym okresie 12 miesięcy. Okres ten nie może być krótszy niż maksymalny okres pobytu określony na podstawie ust. 1.

Artykuł 15

Przedłużenie pobytu lub odnowienie zezwolenia w celu pracy sezonowej

1. W ramach maksymalnego okresu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, i pod warunkiem że spełnione są wymogi art. 5 lub 6 i nie zachodzą przesłanki odmowy określone w art. 8 ust. 1 lit. b), art. 8 ust. 2 i, w stosownych przypadkach, w art. 8 ust. 4, państwa członkowskie umożliwiają pracownikom sezonowym jednokrotne przedłużenie pobytu w przypadku przedłużenia przez pracownika sezonowego umowy z tym samym pracodawcą.

2. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję, zgodnie ze swoim prawem krajowym, o umożliwieniu pracownikom sezonowym przedłużenia umowy z tym samym pracodawcą i przedłużenia pobytu więcej niż jeden raz, pod warunkiem że nie zostaje przekroczony maksymalny okres, o którym mowa w art. 14 ust. 1.

3. W ramach maksymalnego okresu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, i pod warunkiem że spełnione są wymogi art. 5 lub 6 i nie zachodzą przesłanki odmowy określone w art. 8 ust. 1 lit. b), art. 8 ust. 2 i, w stosownych przypadkach, w art. 8 ust. 4, państwa członkowskie umożliwiają pracownikom sezonowym jednokrotne przedłużenie pobytu w celu zatrudnienia się u innego pracodawcy.

4. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję, zgodnie ze swoim prawem krajowym, o umożliwieniu pracownikom sezonowym zatrudnienia się u innego pracodawcy i przedłużenia pobytu więcej niż jeden raz, pod warunkiem że nie zostaje przekroczony maksymalny okres, o którym mowa w art. 14 ust. 1.

5. Na użytek ust. 1–4 państwa członkowskie akceptują złożenie wniosku, w sytuacji gdy pracownik sezonowy przyjęty na podstawie niniejszej dyrektywy znajduje się na terytorium danego państwa członkowskiego.

6. Państwa członkowskie mogą odmówić przedłużenia pobytu lub odnowienia zezwolenia w celu pracy sezonowej, jeżeli dany wakat może zostać obsadzony przez obywateli danego państwa członkowskiego, obywateli innych państw członkowskich Unii lub obywateli państw trzecich legalnie przebywających w danym państwie członkowskim. Niniejszy ustęp ma zastosowanie bez uszczerbku dla zasady preferencji dla obywateli Unii wyrażonej w odpowiednich postanowieniach odpowiednich aktów przystąpienia.

7. Państwa członkowskie odmawiają przedłużenia pobytu lub odnowienia zezwolenia w celu pracy sezonowej, jeżeli upłynął maksymalny okres pobytu określony w art. 14 ust. 1.

8. Państwa członkowskie mogą odmówić przedłużenia pobytu lub odnowienia zezwolenia w celu pracy sezonowej, jeżeli obywatel państwa trzeciego ubiega się o ochronę międzynarodową na mocy dyrektywy 2011/95/UE lub jeżeli obywatel

państwa trzeciego ubiega się o ochronę zgodnie z prawem krajowym, zobowiązaniami międzynarodowymi lub praktyką danego państwa członkowskiego.

9. Art. 9 ust. 2 i art. 9 ust. 3 lit. b), c) i d) nie mają zastosowania do pracownika sezonowego, który ubiega się o zatrudnienie u innego pracodawcy zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu, jeżeli przepisy te mają zastosowanie do poprzedniego pracodawcy.

10. Podstawy przedłużenia wizy krótkoterminowej są regulowane odpowiednimi przepisami kodeksu wizowego.

11. Bez uszczerbku dla art. 8 ust. 1 przy podejmowaniu decyzji w sprawie wniosku o przedłużenie lub odnowienie bierze się pod uwagę konkretne okoliczności danej sprawy, w tym interesy pracownika sezonowego, i przestrzega się zasady proporcjonalności.

Artykuł 16

Ułatwienie ponownego wjazdu

1. Państwa członkowskie ułatwiają ponowny wjazd obywatelom państw trzecich, którzy zostali przyjęci do tego państwa członkowskiego w charakterze pracowników sezonowych co najmniej jeden raz w okresie poprzednich pięciu lat i którzy w czasie każdego ze swoich pobytów w pełni przestrzegali warunki mające zastosowanie do pracowników sezonowych na podstawie niniejszej dyrektywy.

2. Ułatwienia, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować jeden lub kilka środków, takich jak:

- a) zwolnienie z wymogu przedłożenia jednego lub kilku dokumentów, o których mowa w art. 5 lub 6;
- b) wydanie kilku zezwoleń dla pracownika sezonowego w jednym akcie administracyjnym;
- c) zastosowanie przyspieszonej procedury wydania decyzji w sprawie wniosku o zezwolenie dla pracownika sezonowego lub o wizę długoterminową;
- d) pierwszeństwo przy rozpatrywaniu wniosków o przyjęcie w charakterze pracownika sezonowego, w tym uwzględnienie poprzednich przyjęć przy podejmowaniu decyzji w sprawie wniosków w związku z wyczerpywaniem się limitów wielkości napływu.

Artykuł 17

Kary wobec pracodawców

1. Państwa członkowskie przewidują kary wobec pracodawców, którzy nie wypełniają obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, przy czym w przypadku pracodawców, którzy poważnie naruszają swoje obowiązki określone w niniejszej dyrektywie, kary te obejmują również odebranie możliwości zatrudniania pracowników sezonowych. Kary te muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadku cofnięcia zezwolenia w celu pracy sezonowej na podstawie art. 9 ust. 2 i art. 9 ust. 3 lit. b), c) i d), pracodawca był zobowiązany do wypłaty pracownikowi sezonowemu odszkodowania zgodnie z procedurami określonymi w prawie krajowym. Odpowiedzialność taka obejmują wszelkie nieuregulowane zobowiązania, które pracodawca musiałby wykonać, gdyby zezwolenie w celu pracy sezonowej nie zostało cofnięte.

3. W przypadku gdy pracodawca jest podwykonawcą, który naruszył przepisy niniejszej dyrektywy, i jeżeli główny wykonawca i dowolny podwykonawca pośredniczący nie spełnili wymogów należytej staranności określonych w prawie krajowym, główny wykonawca oraz taki podwykonawca pośredniczący mogą:

- a) podlegać karom określonym w ust. 1;
- b) być zobowiązani, obok lub w miejsce pracodawcy, do wypłaty odszkodowania należnego pracownikowi sezonowemu zgodnie z ust. 2;
- c) być zobowiązani, obok lub w miejsce pracodawcy, do wypłaty pracownikowi sezonowemu zaległych należności przysługujących mu na mocy prawa krajowego.

Państwa członkowskie mogą w prawie krajowym określić bardziej rygorystyczne przepisy dotyczące odpowiedzialności.

Artykuł 18

Gwarancje proceduralne

1. Właściwe organy państwa członkowskiego podejmują decyzję w sprawie wniosku o zezwolenie w celu pracy sezonowej. Właściwe organy powiadamiają wnioskodawcę o decyzji na piśmie niezwłocznie, ale nie później niż 90 dni od daty złożenia kompletnego wniosku, zgodnie z procedurami powiadamiania określonymi w prawie krajowym.

2. W odniesieniu do wniosków o przedłużenie pobytu lub o odnowienie zezwolenia na mocy art. 15 państwa członkowskie podejmują wszelkie racjonalne działania mające na celu zapewnienie, by pracownik sezonowy nie był zmuszony do przerwania swojego stosunku pracy z tym samym pracodawcą z powodu trwającego postępowania administracyjnego lub by nie uniemożliwiło mu to zmiany pracodawcy.

Jeżeli ważność zezwolenia w celu pracy sezonowej wygasa w czasie trwania postępowania w sprawie przedłużenia lub odnowienia, zgodnie z prawem krajowym, państwa członkowskie zezwalają pracownikowi sezonowemu na pobyt na swoim terytorium do czasu podjęcia przez właściwe organy decyzji w sprawie wniosku, pod warunkiem że wniosek został złożony w okresie ważności zezwolenia i że nie upłynął okres, o którym mowa w art. 14 ust. 1.

W przypadku gdy zastosowanie ma akapit drugi, państwa członkowskie mogą między innymi podjąć decyzję o:

- a) wydaniu krajowego zezwolenia na pobyt czasowy lub równoważnego zezwolenia, do czasu podjęcia decyzji;
- b) zezwoleniu pracownikowi sezonowemu na wykonywanie pracy do czasu podjęcia decyzji.

W okresie rozpatrywania wniosku o przedłużenie lub odnowienie zastosowanie mają odpowiednie przepisy niniejszej dyrektywy.

3. Jeśli informacje lub dokumenty dostarczone na poparcie wniosku są niekompletne, właściwe organy powiadamiają wnioskodawcę w rozsądnym terminie o konieczności przedstawienia dodatkowych informacji i określają rozsądny termin na ich przedstawienie. Bieg terminu, o którym mowa w ust. 1, ulega zawieszeniu do czasu otrzymania przez właściwe organy wymaganych dodatkowych informacji.

4. Uzasadnienie decyzji o odmowie przyjęcia wniosku o zezwolenie w celu pracy sezonowej lub odmownego rozpatrzenia wniosku o zezwolenie w celu pracy sezonowej, lub o odmowie przedłużenia pobytu lub odnowienia zezwolenia w celu pracy sezonowej jest wydawane wnioskodawcy na piśmie. Uzasadnienie decyzji o cofnięciu zezwolenia w celu pracy sezonowej jest wydawane na piśmie zarówno pracownikowi sezonowemu, jak i – jeśli tak przewiduje prawo krajowe – pracodawcy.

5. Wszelkie decyzje o odmowie przyjęcia wniosku o zezwolenie w celu pracy sezonowej lub o odmownym rozpatrzeniu wniosku, odmowie przedłużenia pobytu lub odnowienia lub o cofnięciu zezwolenia w celu pracy sezonowej podlegają zaskarżeniu w danym państwie członkowskim zgodnie z jego prawem krajowym. W pisemnym pouczeniu podaje się informację, do którego sądu lub organu administracyjnego można wnieść odwołanie, a także podaje się termin wniesienia takiego odwołania.

6. Gwarancje proceduralne dotyczące wiz krótkoterminowych są regulowane odpowiednimi przepisami kodeksu wizowego.

Artykuł 19

Opłaty i koszty

1. Państwa członkowskie mogą wymagać uiszczania opłat za rozpatrzenie wniosku zgodnie z niniejszą dyrektywą. Opłaty takie nie mogą być nieproporcjonalne ani wygórowane. Opłaty za wizy krótkoterminowe są regulowane stosownymi przepisami dorobku Schengen. Jeżeli takie opłaty są uiszczane przez obywatela państwa trzeciego, państwa członkowskie mogą postanowić, że jest on uprawniony do uzyskania od pracodawcy zwrotu tej opłaty zgodnie z prawem krajowym.

2. Państwa członkowskie mogą wymagać od pracodawców zatrudniających pracowników sezonowych pokrycia:

- a) kosztów podróży pracowników sezonowych z miejsca pochodzenia do miejsca pracy w danym państwie członkowskim oraz kosztów podróży powrotnej;
- b) kosztów ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lit. b) i art. 6 ust. 1 lit. b).

Jeżeli koszty określone w niniejszym ustępie są pokrywane przez pracodawców, nie mogą oni żądać ich zwrotu od pracowników sezonowych.

Artykuł 20

Zakwaterowanie

1. Państwa członkowskie wymagają przedstawienia dowodów na to, że pracownik sezonowy będzie korzystał przez cały czas pobytu z zakwaterowania zapewniającego odpowiedni standard życia zgodnie z krajowym prawem lub krajową praktyką. O zmianie zakwaterowania pracownika sezonowego informuje się odpowiedni organ.

2. Jeżeli zakwaterowanie jest organizowane przez pracodawcę lub za pośrednictwem pracodawcy:

- a) pracownik sezonowy może być zobowiązany do zapłaty czynszu, który nie może być zbyt wygórowany w stosunku do jego wynagrodzenia netto i do standardu zakwaterowania. Czynsz nie może być automatycznie potrącany z wynagrodzenia pracownika sezonowego;
- b) pracodawca przekazuje pracownikowi sezonowemu umowę najmu lub równoważny dokument, w którym jasno podano warunki najmu danego zakwaterowania;
- c) pracodawca zapewnia, by zakwaterowanie spełniało ogólne normy zdrowotne i normy bezpieczeństwa obowiązujące w danym państwie członkowskim.

Artykuł 21

Pośrednictwo publicznych służb zatrudnienia

Państwa członkowskie mogą ustalić, że pośrednictwem w zatrudnianiu pracowników sezonowych zajmują się wyłącznie publiczne służby zatrudnienia.

ROZDZIAŁ IV

PRAWA

Artykuł 22

Prawa wynikające z zezwolenia w celu pracy sezonowej

W okresie ważności zezwolenia, o którym mowa w art. 12, osobie w nim wymienionej przysługują co najmniej następujące prawa:

- a) prawo do wjazdu i pobytu na terytorium państwa członkowskiego, które wydało zezwolenie;
- b) wolny dostęp do całego terytorium państwa członkowskiego, które wydało zezwolenie, zgodnie z prawem krajowym;
- c) prawo do podejmowania określonej aktywności zawodowej, na którą wydano zezwolenie, zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 23

Prawo do równego traktowania

1. Pracownicy sezonowi są uprawnieni do bycia traktowanymi na równi z obywatelami przyjmującego państwa członkowskiego co najmniej w odniesieniu do:

- a) warunków zatrudnienia, w tym minimalnego wieku pracownika, oraz warunków pracy, w tym wynagrodzenia i zakończenia stosunku pracy, godzin pracy, urlopu i dni wolnych od pracy oraz wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy;
- b) prawa do strajku i podejmowania akcji protestacyjnych, zgodnie z krajowym prawem i krajową praktyką przyjmującego państwa członkowskiego, wolności zrzeszania się oraz członkostwa w organizacjach reprezentujących pracowników lub wszelkich organizacjach zrzeszających pracowników określonych zawodów, w tym praw i świadczeń przyznawanych przez takie organizacje, w tym prawa do negocjowania i zawierania układów zbiorowych, bez uszczerbku dla krajowych przepisów dotyczących porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego;
- c) wypłacania przez pracodawców zaległych należności w związku z niewypłaconym wynagrodzeniem obywatela państwa trzeciego;
- d) działań zabezpieczenia społecznego określonych w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 883/2004;
- e) dostępu do towarów i usług oraz zaopatrzenia w powszechnie dostępne towary i usługi, z wyłączeniem lokali mieszkalnych, bez uszczerbku dla swobody zawierania umów zgodnie z prawem unijnym lub krajowym;
- f) usług doradczych dotyczących pracy sezonowej oferowanych przez urzędy pracy;
- g) kształcenia i szkolenia zawodowego;
- h) uznawania dyplomów, świadectw i innych kwalifikacji zawodowych zgodnie z odpowiednimi procedurami krajowymi;

- i) ulg podatkowych, pod warunkiem że pracownik sezonowy jest uznany w danym państwie członkowskim za rezydenta do celów podatkowych.

Pracownicy sezonowi przenoszący się do państwa trzeciego lub osoby pozostające przy życiu po takim pracowniku sezonowym, które przebywają w państwie trzecim i których prawa wynikają z praw takiego pracownika sezonowego, otrzymują ustawowe emerytury lub renty, które wynikają z poprzedniego zatrudnienia pracownika sezonowego i do których uprawnienie nabyto zgodnie z ustawodawstwem określonym w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 883/2004, na tych samych warunkach i w tej samej wysokości co obywatele danego państwa członkowskiego przenoszący się do państwa trzeciego.

2. Państwa członkowskie mogą ograniczyć zasadę równego traktowania:

- (i) odnośnie do ust. 1 akapit pierwszy lit. d) – poprzez wyłączenie świadczeń rodzinnych i świadczeń dla bezrobotnych, bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) nr 1231/2010;
- (ii) odnośnie do ust. 1 akapit pierwszy lit. g) – poprzez ograniczenie jej zastosowania do kształcenia i szkolenia zawodowego, które jest bezpośrednio związane z określoną aktywnością zawodową, oraz poprzez wyłączenie dodatków i pożyczek na naukę i utrzymanie lub innych dodatków i pożyczek;
- (iii) w odniesieniu do ust. 1 akapit pierwszy lit. i), w zakresie ulg podatkowych – poprzez ograniczenie jej stosowania do przypadków, gdy zarejestrowane lub zwyczajowe miejsce pobytu członków rodziny pracownika sezonowego, dla których występuje on o te ulgi, znajduje się na terytorium danego państwa członkowskiego.

3. Prawo do równego traktowania przewidziane w ust. 1 pozostaje bez uszczerbku dla prawa państwa członkowskiego do cofnięcia zezwolenia w celu pracy sezonowej lub odmowy przedłużenia lub odnowienia takiego zezwolenia zgodnie z art. 9 i 15.

Artykuł 24

Monitorowanie, ocena i kontrole

1. Państwa członkowskie przyjmują środki służące zapobieganiu ewentualnym nadużyciom i służące nakładaniu kar w przypadku naruszeń niniejszej dyrektywy. Środki te obejmują monitorowanie, ocenę i, w stosownych przypadkach, kontrole zgodnie z krajowym prawem lub praktyką administracyjną.

2. Państwa członkowskie zapewniają służbom odpowiadającym za inspekcję pracy lub właściwym organom oraz, w przypadkach przewidzianych w prawie krajowym w odniesieniu do pracowników krajowych, organizacjom reprezentującym interesy pracowników uzyskanie dostępu do miejsca pracy i, w porozumieniu z pracownikiem, do miejsca zakwaterowania.

Artykuł 25

Ułatwienie wnoszenia skarg

1. Państwa członkowskie zapewniają istnienie skutecznych mechanizmów pozwalających pracownikom sezonowym na wnoszenie skarg przeciwko pracodawcom, bezpośrednio lub za pośrednictwem stron trzecich, które zgodnie z kryteriami określonymi w prawie krajowym mają uzasadniony interes w zapewnieniu przestrzegania niniejszej dyrektywy, lub za pośrednictwem właściwego organu państwa członkowskiego, jeżeli tak stanowi prawo krajowe.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby strony trzecie, które zgodnie z kryteriami określonymi w prawie krajowym mają uzasadniony interes w zapewnieniu przestrzegania przepisów niniejszej dyrektywy, mogły uczestniczyć we wszelkich postępowaniach administracyjnych lub cywilnych przewidzianych w celu wykonania niniejszej dyrektywy – z wyjątkiem postępowań i decyzji dotyczących wiz krótkoterminowych – w imieniu pracownika sezonowego lub wspierając go, za jego zgodą.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by pracownicy sezonowi mieli dostęp do przysługujących innym pracownikom w podobnej sytuacji środków służących ochronie przed zwolnieniem lub innymi formami niekorzystnego traktowania przez pracodawcę, będącymi reakcją na skargę złożoną w przedsiębiorstwie lub do wszelkich postępowań prawnych mających na celu wyegzekwowanie przepisów niniejszej dyrektywy.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 26

Dane statystyczne

1. Państwa członkowskie przekazują Komisji dane statystyczne dotyczące liczby wydanych po raz pierwszy zezwoleń w celu pracy sezonowej oraz, w miarę możliwości, liczby obywateli państw trzecich, którym przedłużono/odnowiono lub cofnięto zezwolenie w celu pracy sezonowej. Dane te uwzględniają podział według obywatelstwa oraz, w miarę możliwości, okresu ważności zezwolenia i sektora gospodarki.

2. Dane statystyczne, o których mowa w ust. 1, odnoszą się do okresów referencyjnych wynoszących rok kalendarzowy i są przekazywane Komisji w ciągu sześciu miesięcy po zakończeniu roku referencyjnego. Pierwszym rokiem referencyjnym jest rok 2017.

3. Dane statystyczne, o których mowa w ust. 1, są przekazywane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 862/2007⁽¹⁾ Parlamentu Europejskiego i Rady.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 862/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie statystyk Wspólnoty z zakresu migracji i ochrony międzynarodowej oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 311/76 w sprawie zestawienia statystyk dotyczących pracowników cudzoziemców (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 23).

*Artykuł 27***Sporządzanie sprawozdań**

Co trzy lata – po raz pierwszy do dnia 30 września 2019 r. – Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich oraz proponuje wszelkie niezbędne zmiany.

*Artykuł 28***Transpozycja**

1. Do dnia 30 września 2016 r. państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Teksty tych przepisów przekazują niezwłocznie Komisji.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia są określane przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty najważniejszych przepisów prawa krajowego przyjmowanych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

*Artykuł 29***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 30***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 26 lutego 2014 r.

*W imieniu Parlamentu
Europejskiego*

M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady

D. KOURKOULAS
Przewodniczący

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL